

LATVIJAS PSR MINISTRU KABINETA SĒŽU PROTOKOLI

1940. gada 23. jūlijs—24. augusts

0508073517

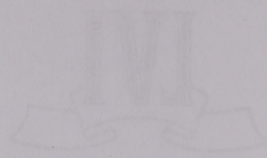
LĪLATVIJAS VĒSTURES INSTITŪTS
LATVIJAS VALSTS ARHĪVS

LATVIJAS PSR
MINISTRU
KABINETA
SĒŽU PROTOKOLI

1940. gada 23. jūlijs – 24. augusts

LATVIJAS VĒSTURES INSTITŪTA ARHĪVS
Rīga 2008

2008-5
201

94

LU LATVIJAS VĒSTURES INSTITŪTS
LATVIJAS VALSTS ARHĪVS

LATVIJA: MINISTRU KABINETS

LATVIJAS PSR MINISTRU KABINETA SĒŽU PROTOKOLI

1940. gada 23. jūlijs – 24. augusts

- Protokols nr. 70 (1940. gada 23. jūlijs)
- Protokols nr. 71 (1940. gada 23. jūlijs)
- Protokols nr. 72 (1940. gada 23. jūlijs)
- Protokols nr. 73 (1940. gada 23. jūlijs)
- Protokols nr. 74 (1940. gada 23. jūlijs)
- Protokols nr. 75 (1940. gada 23. jūlijs)
- Protokols nr. 76 (1940. gada 23. jūlijs)
- Protokols nr. 77 (1940. gada 23. jūlijs)
- Protokols nr. 78 (1940. gada 23. jūlijs)
- Protokols nr. 79 (1940. gada 23. jūlijs)
- Protokols nr. 80 (1940. gada 23. jūlijs)
- Protokols nr. 81 (1940. gada 23. jūlijs)
- Protokols nr. 82 (1940. gada 23. jūlijs)
- Protokols nr. 83 (1940. gada 23. jūlijs)
- Protokols nr. 84 (1940. gada 23. jūlijs)
- Protokols nr. 85 (1940. gada 23. jūlijs)
- Protokols nr. 86 (1940. gada 23. jūlijs)
- Protokols nr. 87 (1940. gada 23. jūlijs)
- Protokols nr. 88 (1940. gada 23. jūlijs)
- Protokols nr. 89 (1940. gada 23. jūlijs)

Pielikumi

- Pielikums nr. 1. Pārņemšanas protokols...
- Pielikums nr. 2. Pārņemšanas protokols...
- Pielikums nr. 3. Pārņemšanas protokols...
- Pielikums nr. 4. Pārņemšanas protokols...
- Pielikums nr. 5. Pārņemšanas protokols...

LATVIJAS VĒSTURES INSTITŪTA APGĀDS
Rīga 2008

UDK 94(474.3)(093)
La 810

Latvijas Nacionālā
BIBLIOTĒKA

0308043514

Redkolēģija:

Daina Kļaviņa, *Dr. hist.* Dzintars Ērglis, *Dr. hist.* Rudīte Vīksne

Sastādītāji, komentāru un priekšvārda autori:

Irēne Šneidere, Arturs Žvinklis

Dokumentu krājums sagatavots un izdots

Valsts pētījumu programmas "Letonika"

apakšprogrammas "Okupācijas režīmi Latvijā un to sekas: politiskie,
ekonomiskie, tiesiskie, sociālie un ētiskie aspekti, 1940–1965"

ietvaros

ISBN 978-9984-824-00-0

SATURS

Priekšvārds	9
-------------------	---

Protokoli: 1940. gada 23. jūlijs – 24. augusts

Protokols nr. 70. 1940. gada 23. jūlijā	23
Protokols nr. 71. 1940. gada 24. jūlijā	28
Protokols nr. 72. 1940. gada 25. jūlijā	29
Protokols nr. 73. 1940. gada 26. jūlijā	37
Protokols nr. 74. 1940. gada 29. jūlijā	40
Protokols nr. 75. 1940. gada 30. jūlijā	52
Protokols nr. 76. 1940. gada 1. augustā	53
Protokols nr. 77. 1940. gada 2. augustā	61
Protokols nr. 78. 1940. gada 5. augustā	63
Protokols nr. 79. 1940. gada 6. augustā	69
Protokols nr. 80. 1940. gada 7. augustā	72
Protokols nr. 81. 1940. gada 8. augustā	77
Protokols nr. 82. 1940. gada 9. augustā	79
Protokols nr. 83. 1940. gada 12. augustā	82
Protokols nr. 84. 1940. gada 13. augustā	84
Protokols nr. 85. 1940. gada 14. augustā	87
Protokols nr. 86. 1940. gada 16. augustā	91
Protokols nr. 87. 1940. gada 19. augustā	97
Protokols nr. 88. 1940. gada 22. augustā	100
Protokols nr. 89. 1940. gada 24. augustā	125

Pielikumi

Pielikums nr. 1. Pārgrozījumi nodokļu likumos	127
Pielikums nr. 2. Pārgrozījumi Iekšlietu ministrijas iekārtā	130
Pielikums nr. 3. Pārgrozījumi Tieslietu ministrijas iekārtā	134
Pielikums nr. 4. Papildinājumi likumā par kaitniecības apkarošanu	136
Pielikums nr. 5. Banku un lielo rūpniecības uzņēmumu nacionalizācija Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas teritorijā	137

Pielikums nr. 6.	Rīkojums par valdības tiesību ņemt pagaidu lietošanā privātu īpašumu (Izdots 1919. g. 16. jūlija likuma kārtībā)	168
Pielikums nr. 7.	Papildinājums un pārgrozījums likumā par pavalstniecību	169
Pielikums nr. 8.	Finansu ministra 323. rīkojums par dārgmetālu, to izstrādājumu un dārgakmeņu nodošanu Latvijas Bankas glabāšanā	171
Pielikums nr. 9.	Izglītības ministrijas Pareizrakstības komisijas atzinumi par latviešu pareizrakstību (Pieņemti uz Izglītības un kultūras nolikuma 731. panta pamata)	172
Pielikums nr. 10.	Pārgrozījumi un papildinājumi likumā par pensijām I daļā	177
Pielikums nr. 11.	Nolikums par valsts darbiem un piegādēm	179
Pielikums nr. 12.	Rīkojums par nodokļu parādu un administratīvā kārtā uzlikto sodu anulēšanu darba zemniekiem (Izdots uz Deklarācijas par zemes pasludināšanu tautas īpašumā pamata)	179
Pielikums nr. 13.	Nolikums par valsts darbiem un piegādēm	181
Pielikums nr. 14.	Papildinājums likumā par kara resora ieslodzījuma vietām	183
Pielikums nr. 15.	Likums par zemi	184
Pielikums nr. 16.	Likums par Latvijas Zemnieku kredītu bankas pievienošanu Valsts Zemes bankai	186
Pielikums nr. 17.	Papildinājums likumā par izceļojušo vācu tautības pilsoņu nekustamu īpašumu pilsētās iegūšanu	187
Pielikums nr. 18.	Likums par zvērinātu revidentu likuma atcelšanu	189
Pielikums nr. 19.	Pārgrozījums Liepājas brīvdostas statūtos	197
Pielikums nr. 20.	Pārgrozījumi Kredītlikuma II pielikumā (Izdoti uz Kredītlikuma 4. p[anta] pamata)	198
Pielikums nr. 21.	Pārgrozījums likumā par tonnāžas un svara nodokļiem	199
Pielikums nr. 22.	Pārgrozījumi Lauksaimniecības nolikumā	200
Pielikums nr. 23.	Papildinājumi likumā par cietušo karavīru un viņu ģimenes locekļu pensijām	205
Pielikums nr. 24.	Likums par dažu darba algas prasījumu tiesību dzēšanu	208
Pielikums nr. 25.	Pārgrozījumi likumā par akciju un paju sabiedrībām	208
Pielikums nr. 26.	Likums par Latvijas pilsētu savienības likvidāciju	209
Pielikums nr. 27.	Pārgrozījums likumā par tirdzniecības kuģu administratīvo personālu	214
Pielikums nr. 28.	Likums par padomju atcelšanu Latvijas Bankā, Valsts Zemes bankā un Latvijas Hipotēku bankā	215
Pielikums nr. 29.	Likums par Latvijas Darba centrāles likvidāciju	216
Pielikums nr. 30.	Likums par Latvijas kredītbankas pievienošanu Latvijas Bankai	222
Pielikums nr. 31.	Likums par Valsts apgādniecību un poligrāfisko uzņēmumu pārvaldi	242
Pielikums nr. 32.	Papildinājums rīkojumā par zīmognodevu	242
Pielikums nr. 33.	Pārgrozījumi likumā par vienreizēju peļņas pieauguma nodokli	243
Pielikums nr. 34.	Pārgrozījums rīkojumā par zīmognodevu	244
Pielikums nr. 35.	Papildinājums zemesgrāmatu likumā	247
Pielikums nr. 36.	Pārgrozījums Kredītlikumā	248

Pielikums nr. 37. Papildinājums likumā par valsts garantijām tirdzniecībai, rūpniecībai un būvniecībai	248
Pielikums nr. 38. Papildinājums likumā par pavalstniecību	250
Pielikums nr. 39. Likums par skatuves mākslas iestādēm	251
Pielikums nr. 40. Pārgrozījumi Soda likumā	252
Pielikums nr. 41. Pārgrozījumi likumā par ieslodzītiem	253
Pielikums nr. 42. Papildinājumi Valsts civildienesta likumos	256
Pielikums nr. 43. Papildinājumi noteikumos par valsts darbinieku atalgojumu	258
Pielikums nr. 44. Likums par tirdzniecības un rūpniecības uzņēmumu kopu likuma atcelšanu	260
Pielikums nr. 45. PSRS Augstākās Padomes likums par Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas uzņemšanu Padomju Sociālistisko Republiku Savienībā	262
Pielikums nr. 46. Latvijas pārstāvību saraksts pie Ministru kabineta 1940. g. 8. augusta lēmuma par Latvijas pārstāvību ārzemēs darbības izbeigšanu	262
Pielikums nr. 47. Papildinājumi un pārgrozījumi Iekšlietu ministrijas un Sabiedrisko lietu ministrijas iekārtā	269
Pielikums nr. 48. Likums par Galveno literatūras pārvaldi	271
Pielikums nr. 49. Likums par Latviešu–franču tuvināšanas biedrības uzturētās mācības iestādes “Franču licejs” nodošanu Rīgas pilsētai	272
Pielikums nr. 50. Likums par Galvenās literatūras pārvaldes fondu	273
Pielikums nr. 51. Likums par poligrāfiskiem ražojumiem	274
Pielikums nr. 52. Pārgrozījumi un papildinājumi noteikumos par slimo kasēm	275
Pielikums nr. 53. Likums par Berlīnē starp Latviju un Vāciju 1939. gada 21. decembrī parakstīto Papildu nolīgumu pie 1935. gada 4. decembra Nolīguma starp Latviju un Vāciju par savstarpēju preču apgrozību	277
Pielikums nr. 54. Papildinājumi un pārgrozījumi likumā par atsavināšanas nodevu	279
Pielikums nr. 55. Pārgrozījumi Satiksmes likumu I pielikumā	280
Pielikums nr. 56. Pārgrozījumi noteikumos par valsts darbinieku atalgojumu	282
Pielikums nr. 57. Pārgrozījumi Valsts civildienesta likumos	283
Pielikums nr. 58. Pārgrozījumi noteikumos par valsts darbinieku atalgojumu	284
Pielikums nr. 59. Likums par lauksaimniecības 1940. g. ražojumu sagatavošanu un izvērtēšanu	284
Pielikums nr. 60. Pārgrozījums Valsts civildienesta likumu I pielikumā	288
Pielikums nr. 61. Pārgrozījumi Sabiedrisko lietu ministrijas iekārtā	289
Pielikums nr. 62. Pārgrozījumi Valsts saldētavu pārvaldes statūtos	290
Pielikums nr. 63. Likums par Ādama un Almas Ešmitu testamenta noteikumu pārgrozīšanu	292
Pielikums nr. 64. Likums par LPSR apdrošināšanas pārvaldi	292
Pielikums nr. 65. Likums par valsts banku, autonomo valsts uzņēmumu un valsts uzņēmumu revīzijas komisiju atcelšanu	295
Pielikums nr. 66. Pārgrozījumi Iekšlietu ministrijas iekārtā	296
Pielikums nr. 67. Papildinājums likumā par Galveno literatūras pārvaldi	296

Pielikums nr. 68. Likums par saimniecisko uzņēmumu valsts uzraudzību	297
Pielikums nr. 69. Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas Ministru kabineta 1940. g. 22. augusta lēmums par arhīvu organizēšanu Latvijas Padomju Sociālistiskajā Republikā	298
Pielikums nr. 70. Likums par izsoļu atcelšanu zemes vienībām ārpus pilsētu administratīvām robežām	300
Pielikums nr. 71. Likums par Valsts Zemes bankas lauku īpašumu likvidāciju	301
Pielikums nr. 72. Likums par ēku un zemesgabalu lietošanas tiesību iekļilāšanu pilsētās un ciemos	302
Pielikums nr. 73. Papildinājums Kredītlikumā	303
Pielikums nr. 74. Papildinājumi Kriminālprocesa likumā	304
Pielikums nr. 75. Papildinājumi Sodū likumā	305
Pielikums nr. 76. Pārgrozījums un papildinājums likumā par kara resora ieslodzījuma vietām	306
Pielikums nr. 77. Likums par lauksaimniecības kredītu	306
Pielikums nr. 78. Likums par zemes parādu dzēšanu un saistību sadalīšanu	308
Pielikums nr. 79. Pārgrozījumi Iekšlietu ministrijas iekārtā	309
Pielikums nr. 80. Papildinājums likumā par Galveno literatūras pārvaldi	310
Pielikums nr. 81. Likums par Valsts saimnieciskās un Valsts kultūras padomju atcelšanu	310
Personu rādītājs	315

Priekšvārds

Daudziem varētu šķist savāds šis grāmatas nosaukums, kurā ir apvienotas it kā nesavienojamas lietas – neatkarīgas Latvijas Republikas valdības nosaukums un PSRS okupētai valstij piešķirts apzīmējums – Latvijas Padomju Sociālistiskā Republika. Taču tā veidojās Latvijas valsts vēsture 20. gadsimta laikā, vienkopus apvienojot šķietami nesavienojamas vienības. Atcerēsimies, ka neatkarības atjaunošanas periodā pēc 1990. gada 4. maija deklarācijas “Par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu” pieņemšanas līdz 1993. gada 6. jūlijam, kad 5. Saeima atjaunoja 1922. gada Satversmes darbību, valdības nosaukums bija **Latvijas Republikas Ministru Padome**, nevis Ministru kabinets. Process pretējā virzienā – no neatkarīgas valsts uz okupācijas režīma pārvaldes struktūru – risinājās 1940. gada vasarā. 21. jūlijā Latviju pasludināja par Latvijas PSR. Nākamais solis no Padomju Savienības puses bija okupētās valsts aneksija, kas noslēdzās 5. augustā, kad Latvijas PSR kļuva par PSRS sastāvdaļu. 25. augustā pieņēma Latvijas PSR Konstitūciju, kurā bija nostiprināti okupācijas apstākļos īstenotie pārkārtojumi un pārvaldes struktūras maiņa. Pārkārtojumi līdz 25. augustam bija veikti diezgan viltīgi, mērķtiecīgi izmantojot neatkarīgās Latvijas valsts institūciju izkārtnes. Viena no šādām institūcijām bija Ministru kabinets, kas laikposmā no 1940. gada 21. jūlija līdz 25. augustam oficiāli saucās **Latvijas PSR Ministru kabinets**, bet padomju propagandā un historiogrāfijā – **Tautas valdība**. Svarīgākais ir tas, ka mainījās ne jau tikai šis iestādes nosaukums, bet būtība – tā pildīja nevis suverēnas valsts valdības funkcijas, bet darbojās pilnīgā okupētājas valsts – PSRS pilnvaroto pārstāvju kontrolē.

Izdevuma mērķis ir parādīt, ka šī tā saucamā Tautas valdība kalpoja vienīgi par izkārtni it kā leģitīmai varas pārņemšanai, faktiski īstenojot PSRS vadības plānus Latvijas sovetizācijā.

Grāmatā publicēti Latvijas PSR Ministru kabineta sēžu protokoli (protok. nr. 70–89), kas aptver laikposmu no 1940. gada 23. jūlija (pirmā sēde pēc padomju varas formālas pasludināšanas un Latvijas PSR izveidošanas) līdz 24. augustam (pēdējā sēde pirms Latvijas PSR Konstitūcijas pieņemšanas).

Kārļa Ulmaņa vadītā Ministru kabineta pēdējie sēžu protokoli par periodu no 1940. gada 16. jūnija PSRS ultimāta, kas saturēja prasību nekavējoties nomainīt valdību un "bez kavēšanās nodrošināt padomju karaspēka daļu brīvu ielaišanu Latvijas teritorijā"¹, līdz 20. jūnijam, tāpat kā saskaņā ar PSRS prasībām izveidotās jaunās valdības sēžu protokoli no 21. jūnija līdz 19. jūlijam (protok. nr. 40–69), ir publicēti.² Jaunizveidotās valdības locekļi bija apstiprināti Maskavā. Šo sarakstu atveda uz Rīgu – un 19. jūnijā PSRS Tautas Komisāru Padomes priekšsēdētāja vietnieks un ārlietu tautas komisāra pirmais vietnieks Andrejs Višinskis to iesniedza K. Ulmanim.³ A. Višinskim bija dotas īpašas pilnvaras, lai vadītu Latvijas aneksijas procesu.

Salīdzinājumā ar periodu līdz 1940. gada 21. jūlijam aplūkojamā laikposmā Ministru kabineta struktūrā notika zīmīgas izmaiņas. Valdību turpināja vadīt Augusts Kirhenšteins, kurš tagad pildīja ne vien ārlietu ministra, bet arī Valsts prezidenta pienākumus. A. Kirhenšteins uzņēmās Valsts prezidenta amata pildīšanu 21. jūlijā, respektīvi, "Tautas saeimas" sanāksšanas dienā, plkst. 12.00.⁴ Šis gājiens ar Valsts prezidenta amata pārņemšanu bija vajadzīgs A. Višinskim, lai radītu iespaidu, ka Latvijā notiek šķietami leģitīms varas pārņemšanas process, bet ne tikai. Latvijas PSR Valsts prezidentu izmantoja, lai viņš ar savu parakstu veicinātu Maskavas izvirzīto uzdevumu ātrāku izpildīšanu. **Amatu apvienošana deva iespēju bez vilcināšanās pasludināt Tautas valdības pieņemto likumu stāšanos spēkā.** Tas nozīmē, ka 1940. gada 21. jūlijā pilnā apjomā atjaunoja 1936. gada likuma darbību par Valsts prezidenta amata izpildīšanu. Tikai šoreiz to izmantoja okupācijas varas interesēs. Tā 1940. gada 30. jūlijā A. Kirhenšteins un kara ministrs parakstīja apjomīgu pavēli, ar kuru vairākus Latvijas armijas virsniekus atvaļināja no aktīvā karadienesta.⁵ Līdz ar to sākās Latvijas armijas atbrīvošana no "reakcionāriem virsniekiem".

Pēc 1940. gada 21. jūlija nemainīgs palika ministru skaits un personālijas. Finanšu ministra amatu ieņēma Kārlis Karlsons, iekšlietu ministra – Vilis Lācis, izglītības ministra – Paulis Lejiņš, kara ministra – Roberts Dambītis, sabiedrisko lietu ministra – Pēteris Blaus, satiksmes ministra – Jānis Jagars, tautas labklājības ministra – Jūlijs Lācis, tieslietu ministra – Juris Pabērzs, zemkopības ministra – Jānis Vanags, valsts kontroliera amatu – Arnolds Tabaks. Tomēr Ministru kabineta locekļu skaits pieauga līdz 17 līdzšinējo 14 vietā. Starp citu, pēdējā K. Ulmaņa vadītās valdības sastāvā bija 11 ministru un Valsts kontrolieris.⁶ Izmaiņas skāra ministru vietniekus, kurus iekļāva Tautas valdībā. Jau kopš tās apstiprināšanas 1940. gada 21. jūnijā sēdēs piedalījās iekšlietu ministra vietnieks un Drošības policijas departamenta direktors Vikentījs Latkovskis. Viņa vadītā departamenta sastāvā bija Politiskās policijas pārvalde (sk. pielik. nr. 2), kuras priekšnieks arī bija V. Latkovskis. Aplūkojamā laikposmā A. Kirhenšteina valdībā bija iekļauts ārlietu ministra biedrs Andrejs Jablonskis (protok. nr. 71), zemkopības ministra biedrs Rūdolfs Blaus, kā arī izglītības ministra otrais biedrs

Pēteris Valeskalns (protok. nr. 74). Savukārt jūlija sākumā iecelto finanšu ministra biedru Nikolaju Priedi, kuru atbrīvoja no amata un arestēja 23. jūlijā (protok. nr. 70), 29. jūlijā nomainīja Eduards Leitmanis (protok. nr. 74).

Pēc 21. jūlija vairs nebija nepieciešamības slēpt to, ka Tautas valdība darbojās tiešā Padomju Savienības pilnvaroto personu uzraudzībā un pieņem vienīgi viņu akceptētus lēmumus. Tāpat nevajadzēja slēpties aiz tautā populāru personu izkārtnes un valdības sastāvu varēja papildināt ar cilvēkiem, kuri bija atklāti saistīti ar okupācijas varu. 1940. gada 4. jūlijā valdības sastāvā bija iekļauti Latvijas Komunistiskās partijas (LKP) biedri – finanšu ministrs K. Karlsons un zemkopības ministrs J. Vanags. Starp ministru vietniekiem bija viens vietējais komunistu un vairāki uz Latviju no PSRS atsūtīti latvieši VK(b)P biedri (P. Blaus, E. Leitmanis, P. Valeskalns). A. Jablonskis 1939. gada 11. februārī bija ievēlēts par LKP Centrālās Komitejas (CK) locekli.⁷ Tieši šos cilvēkus uzskatīja par visuzticamākajiem “sociālistisko pārkārtojumu” veicējiem. Turklāt vismaz divi no minētajiem – E. Leitmanis un P. Valeskalns – agrāk bija strādājuši padomju valsts drošības iestādēs. Turklāt A. Kirhenšteina valdībā darbojās arī PSRS Iekšlietu tautas komisariāta (NKVD) slepenie aģenti. Ar šo iestādi bija saistīti vismaz trīs jau iepriekš ministru un viņu vietnieku amatus ieņēmušie – V. Latkovskis, P. Blaus un V. Lācis. Tas nozīmē, ka okupācijas varai bija visas iespējas manipulēt ar Tautas valdību.

Tautas valdības sēdēs izskatāmo jautājumu loks bija ļoti plašs: pieņēma un grozīja likumus, pieņēma lēmumus, kas skāra ekonomiku, kultūru, komunālo saimniecību un dažādu iestāžu struktūru, nomainīja amatpersonas, īstenoja padomju reformas u.c. **Taču galvenie A. Kirhenšteina valdības darbības virzieni aplūkojamā laikposmā bija Latvijas Republikas likumu pārveidošana, pielāgojot tos okupācijas varas mērķu sasniegšanai iespējami īsākā laikā vēl pirms aneksijas procesa pabeigšanas un pēc tā noslēgšanas, “vecā buržuāziskā aparāta salaušana” un okupācijas armijas klātbūtnes nodrošināšana.** No tā izriet arī uzdevumi, ko izvirzīja dokumentu krājuma sastādītāji, balstoties uz Latvijas PSR Ministru kabineta protokoliem un citiem pieejamiem avotiem:

- parādīt valdības kā likumdevēja orgāna darbību;
- atspoguļot, kā un kādām metodēm plānveidīgi veica Latvijas valsts iestāžu likvidāciju, reorganizāciju un amatpersonu nomaiņu;
- atsegt valdības likumu un lēmumu pieņemšanas nolūkus un pamatojumus.

Vadoties pēc šiem izvirzītajiem uzdevumiem, ir sastādīti komentāri un saīsināti pielikumi.

No 23. jūlija līdz 24. augustam notika 20 Tautas valdības sēdes, 11 no tām vadīja A. Kirhenšteins, bet pārējās – V. Lācis. Iekšlietu ministrs aizvietoja Ministru prezidentu, kamēr viņš atradās Maskavā. A. Kirhenšteins Latvijas PSR Tautas saeimas delegācijas priekšgalā 30. jūlija pēcpusdienā devās uz Maskavu, lai piedalītos PSRS Augstākās Padomes 1. sasaukuma VII sesijā, kur 5. augustā

pieņēma lēmumu par Latvijas PSR uzņemšanu Padomju Savienības sastāvā. Delegāciju 20 cilvēku sastāvā ievēlēja Tautas saeima 1940. gada 23. jūlijā. Tās sastāvā bija Latvijas kompartijas un Tautas saeimas vadītāji un gandrīz visi Tautas valdības locekļi. Taču ievēlēto vidū nebija deputātu no Latgales. Šis fakts neapmierināja iekšlietu ministra biedru V. Latkovski, kurš pasūdzējās par to nevienam citam kā A. Višinskim. Vēlāk V. Latkovskis savās atmiņās aprakstīja šo tikšanos, kas varēja notikt uzreiz pēc delegācijas ievēlēšanas 23. jūlijā: "Aparunājoties ar b. Višinski par dažādiem jautājumiem un lietām, viņš man prasīja par Saeimas sēdes gaitu, iespaidiem, deputātu un tautas noskaņojumu un t.t. un t.l. Stāstot par visu, es pastāstīju viņam arī par šo atgadījumu attiecībā uz delegācijas sastāvu un Latgales deputātu iebildumiem. B. Višinskis uzreiz pateica, ka iebildumi pareizi un šī lieta tiks attiecīgi izkoriģēta. Es viņam teicu, ka esmu apsolījis iet pie partijas CK vadības un lūgt lietu izlabot. B. Višinskis teica man, ka nekur nav jāiet un nekas nav jālūdz, viss būs kārtībā."

– Delegācija nav pareizi sastādīta tamdēļ vien, ka tur salikts viss republikas vadības galvgals (*вся верхушка*). Nekas, pasakiet Latgales deputātiem, ka būs arī viņu pārstāvji delegācijā, – teica viņš, man atvadoties.⁷⁸ Tā, pateicoties V. Latkovska gādībai, Tautas saeimas delegācijas sastāvā no Latgales deputātiem bija iekļauts Aleksandrs Eizaks un tieslietu ministrs J. Pabērzs. Rīgā palika V. Lācis un R. Blaus, kurus delegācijas sastāvā ievēlēja 23. jūlijā. Uz Maskavu aizbrauca ministri P. Blaus, R. Dambītis, J. Lācis un J. Pabērzs. Šis V. Latkovska atmiņu fragments apliecina to, kurš tad bija noteicējs Latvijā.

Protams, būtu interesanti ielūkoties Tautas valdības darbības aizkulisēs. Taču galveno lomu atveidotāji diemžēl nav atstājuši godīgas atmiņas. Tomēr šādas liecības atrodamas Latvijas un Krievijas arhīvos, to skaitā Latvijas kompartijas dokumentos. Tā 1940. gada 1. augustā notikušajā LKP Centrālās Komitejas sēdē sniegt atskaites bija izsaukti valdības ministri komunisti K. Karlsons un J. Vagns un vēl pirms Latvijas oficiālās pievienošanas Padomju Savienībai apspriesti jautājumi par Latvijas banku apvienošanu un to, ka tās "jāpieskaņo PSRS banku sistēmai"⁷⁹. Tikai vēlāk sekoja attiecīgu likumu pieņemšana valdības sēdēs. Tas apliecina, ka līdzās PSRS sūtniecībai par valdībai saistošu un obligāti izpildāmu lēmumu pieņemšanas jeb reālas varas centru bija kļuvusi arī LKP CK, gan ar būtisku piebildi. Centrālās Komitejas lēmumu pieņemšanā aktīvi piedalījās Viskrievijas Komunistiskās (boļševiku) partijas Centrālās Komitejas pilnvarotie pārstāvji Sergejevs un Vladimirovs, kuri, nebūdami LKP CK locekļi, bija faktiskie lietu virzītāji. Turklāt nevar droši apgalvot, ka tie ir īsti uzvārdi, nevis segvārdi.

Tautas saeimas pilnvaroto delegācija Rīgā atgriezās 13. augustā, un turpmāk valdības sēdes atkal vadīja A. Kirhenšteins. Publicēto protokolu analīze liecina, ka izskatāmo jautājumu un pieņemto lēmumu ziņā A. Kirhenšteina un V. Lāča vadītās sēdes ne ar ko neatšķīrās. Parasti sēdes notika darbdienas vakaros no pirmdienas līdz piektdienai, sestdienas un svētdienas bija brīvas. Izņēmums bija sēde

6. augustā. Kabinets sanāca plkst. 8.30, ar vienu mērķi – apstiprināt apsveikuma telegrammu tekstus, ko nosūtīja “Visas pasaules darba ļaužu lielajam vadonim” Staļinam, PSRS Tautas Komisāru Padomes (TKP) priekšsēdētājam Vjačeslavam Molotovam, PSRS Augstākās Padomes Prezīdija priekšsēdētājam Mihailam Kaļiņinam un arī PSRS aizsardzības tautas komisāram Semjonam Timošenko (protokolā viņa amats ir nosaukts – tautas komisārs aizsardzības lietās), ar pateicību par Latvijas PSR uzņemšanu Padomju Savienības sastāvā (protok. nr. 79).

Loģiski būtu, ja apsveikuma teksti taptu latviešu valodā, īpaši ņemot vērā to, ka Tautas valdībā darbojās divi neapšaubāmi talantīgi rakstnieki, kuri varētu sagatavot lieliskus tekstus. Taču apsveikumu satura un tekstu analīze liecina, ka tas ir burtisks tulkojums no krievu valodas. Tobrīd vēl nebija izstrādāta padomju stilam atbilstoša frazeoloģija latviešu valodā, tāpēc dažas vietas tulkojumā ir stilistiski neveiksmīgas, bet citas – pat visai divdomīgas. Piemēram, kā vērtējams V. Molotovam adresētajā telegrammā teiktais – “visu apspiesto darba ļaužu varenā tēvija – PSRS”? Vai autori tiešām centās apgalvot, ka Padomju Savienībā dzīvo apspiestie darbaļaudis? Vārdu savienojumā “lielais Staļins” abi vārdi bija jāraksta ar lielo burtu, un tas bija pieņemts ne tikai padomju propagandā, bet nostiprināts pat vārdnīcā.¹⁰ Padomju tauta pārveidoja savu dzīvi ar nepieredzētu pacilātību (*с невиданным воодушевлением*), nevis ar “nepieredzētu apgarotību”, padomju darbaļaužu rindas bija varenas un nesatricināmas (*могучие и непоколебимы*), nevis varenas un nesalaužamas, darba tautas ilgas var būt vienīgi viskvēlākās, nevis viskarstākās. Šo uzskaitījumu varētu turpināt. Taču droši iespējams apgalvot, ka valdība neapsprieda apsveikuma tekstus, jo 6. augusta sēde bija viena no visīsākajām, tā ilga tikai pusstundu (protok. nr. 79).

Protokoli liecina, ka A. Kirhenšteina valdības sēžu ilgums nebija atkarīgs no tā, cik plaša bija dienas kārtība. Tā sēdē, kas notika 19. augustā, pusotras stundas laikā izskatīja 20 jautājumu (protok. nr. 86). Savukārt 24. jūlija sēdes dienas kārtībā bija iekļauts viens jautājums par A. Jablonska iecelšanu ārlietu ministra vietnieka amatā, bet to apsprieda veselu stundu (protok. nr. 71).

K. Ulmaņa autoritārās diktatūras laikā uzreiz pēc 1934. gada 15. maija apvērsuma Ministru kabinetam bija piešķirta likumdevēja funkcija, ko nostiprināja īpašā 18. maijā pieņemtā valdības deklarācijā.¹¹ Šo autoritārā režīma iedibināto valsts varas un pārvaldes sistēmu pilnībā pārņēma un savās interesēs izmantoja padomju okupācijas režīms. Tieši tāpēc līdz pat Latvijas PSR Konstitūcijas pieņemšanai netika likvidēts Valsts prezidenta amats. Lai gan bija izveidota Tautas saeima, tā pieņēma vienīgi deklarācijas, bet nepildīja likumdevēja funkcijas atšķirībā no Latvijas Republikas Saeimas. Jau pirms aneksijas Latvijā bija iedibināta PSRS pastāvošā prakse, ka parlaments nav patstāvīgi darbojošamies likumdošanas institūcija. **Likumdevēja funkcijas līdz pat Latvijas PSR Konstitūcijas pieņemšanai saglabāja vienīgi Ministru kabinets, kas pilnībā apmierināja Padomju Savienības vadību.** To izmantoja, lai pēc iespējas ātrāk Latvijas

likumus pielāgotu PSRS pastāvošai totalitārai sistēmai. 14. augustā A. Kirhenšteina valdība, gatavojoties PSRS likumdošanas ieviešanai, "atļāva Tieslietu ministrijai iespiest Padomju Savienības kodeksus" (protok. nr. 85).

Aplūkojamā laikposmā kopumā pieņēma 69 likumdošanas aktus. Tie ir gan grozījumi Latvijas Republikas likumos, gan no jauna pieņemti likumi, kas no teica kā sabiedriski politiskos, tā saimnieciskos jautājumus. Arhīvu materiāli liecina, ka valdības lēmumu pieņemšanas shēma parasti bija šāda: PSRS sūtniecība informē par attiecīgu problēmu vadību Maskavā, saņem no turienes konkrētus norādījumus, nosaka, kādi lēmumi ir jāpieņem, un informē par to A. Kirhenšteina valdību. Spilgts piemērs ir 1940. gada 5. augustā (protok. nr. 78) un 8. augustā (protok. nr. 81) apstiprināto lēmumu par aizliegumu veikt operācijas ar vērtspapīriem – akcijām, pajām, hipotekārām obligācijām u.c. – pieņemšanas gaita. 31. jūlijā PSRS pilnvarotais pārstāvis Latvijā Vladimirs Derevjanskis, kurš šajā amatā bija nozīmēts 1940. gada aprīlī,¹² ziņoja V. Molotovam, A. Višinskim un PSRS TKP priekšsēdētāja vietniekam un ārējās tirdzniecības tautas komisāram A. Mikojanam par rūpniecības uzņēmumu, to skaitā ar ārzemju kapitālu, nacionālizācijas gaitu un izteica priekšlikumus par to, kā novērst vērtspapīru nonākšanu ārzemnieku rokās.¹³ Bija ierosināts pieprasīt vērtspapīru īpašniekiem nodot tos Latvijas Bankā piecu dienu laikā, ko Maskava akceptēja. Tam sekoja Tautas valdības attiecīgie lēmumi.

Ar vietējiem akciju un obligāciju turētājiem varēja nerēķināties. Kāpēc tad vērtspapīru jautājums uztrauca Maskavu? Pirmkārt, ārzemnieki varētu pieprasīt kompensāciju par vērtspapīriem. Otrkārt, īpaša problēma bija vācu kapitāls Latvijā, jo tajā laikā PSRS centās īpaši neaizskart Vācijas intereses.

Uzreiz pēc padomju okupācijas jau 1940. gada jūnijā Latvijā sākās politiskā vajāšana un represijas. Šim nolūkam bija jāpielāgo Iekšlietu ministrijas struktūra – jāmaina darbības mērķi, vadītāji un ierindas personāls. 25. jūlijā Iekšlietu ministrijas Kārtības policijas departamenta vietā izveidoja Tautas milicijas departamentu. Arī ieslodzījuma vietas pakļāva šai ministrijai, kā tas bija Padomju Savienībā, nevis Tieslietu ministrijai kā Latvijas Republikā (pielik. nr. 2 un 3). Tātad, tāpat kā Padomju Savienībā, represīvās un soda izciešanas funkcijas koncentrējās Iekšlietu ministrijas pārziņā. Valdības protokolos nevar atrast tiešas norādes uz to, ka Latvijas PSR notika politiskas represijas, taču protokoli liecina par priekšdarbiem plaša mēroga represiju sagatavošanai.

1940. gada 26. jūlija valdības sēdē pieņēma rīkojumu par Latvijas kuģu atgriešanos dzimtenē (protok. nr. 73). Ar nepieredzētu bardzību izcēlās par šī rīkojuma nepildīšanu paredzētās sankcijas pret kuģu kapteiņiem, kuri "tiks uzlūkoti kā tautas nodevēji un tos pasludinās kā stāvošus ārpus likuma. Kopā ar viņiem tiks sauktas pie atbildības arī viņu ģimenes un tuvākie radnieki". Šāda veida sodu piemērošana Latvijas likumos nebija paredzēta. Gan demokrātijas periodā, gan autoritārās diktatūras laikā Latvijā pastāvēja tiesiskas valsts principi.

Par likumu, noteikumu vai rīkojumu neievērošanu draudēja konkrēta atbildība konkrētai personai pēc attiecīgā Sodlu likuma panta. Ne tiesai, nedz K. Ulmaņa valdībai nevarēja pat ienākt prātā, ka apcietinātos un tiesātos komunistus varētu pasludināt ārpus likuma vai reizē ar viņiem saukt pie atbildības arī viņu laulātos, vecākus vai bērnus. Ar šo rīkojumu Latvijas PSR Ministru kabinets ieviesa praksē Padomju Savienībā pastāvošo staļiniskā totālā terora sistēmu, nemitīgi meklējot un atrodot "tautas ienaidniekus" un, protams, arī "tautas ienaidnieka ģimenes locekļus", pirmajiem garantējot lodi pakausī vai labākajā gadījumā garus gadus cietumā un koncentrācijas nometnēs, bet otrajiem – specnometinājumus "attālākos Padomju Savienības apvidos" un specbērnunamus ar cietuma tipa režīmu nepilngadīgajiem "tautas ienaidnieku" bērniem. Vēl pēc dažām dienām valdība sāka konkrētu cilvēku – Latvijas ievērojamāko diplomātu – pasludināšanu par "ārpus likuma stāvošiem valsts nodevējiem" (protok. nr. 75).

Politiskajai policijai Daugavpilī piešķīra papildtelpas (protok. nr. 72), bet 13. augustā valdība pieņēma lēmumu no valsts kases brīviem līdzekļiem Iekšlietu ministrijas Valsts drošības pārvaldei papildus piešķirt 750 tūkstošus latu (protok. nr. 84). Interesanti ir arī tas, ka līdzekļi piešķirti Latvijas PSR Iekšlietu ministrijas struktūrā tobrīd neeksistējošai vienībai. Valsts drošības pārvaldi, kas Latvijā veica plašas politiskās represijas, LPSR Iekšlietu tautas komisariāta sastāvā izveidoja 1940. gada 25. augustā saskaņā ar Latvijas PSR Konstitūciju. 1941. gada martā to pārveidoja par Latvijas PSR Valsts drošības tautas komisariātu.

Arvien pieaugošās politiskās represijas tieši skāra arī publicētajos protokolos minētās personas. 1940.–1941. gadā represēja vismaz 14 cilvēku, kurus Tautas valdība atcēla no ieņemamiem amatiem. Represijas pret protokolos minētām neatkarīgās Latvijas Republikas amatpersonām turpinājās pēc 2. pasaules kara. No tām cieta vismaz seši cilvēki. Padomju represijas skāra arī Latvijas PSR Ministru kabineta locekļus. Pirmo 1940. gada 23. jūlijā apcietināja finanšu ministra vietnieku N. Priedi, kuru turēja aizdomās par sadarbību ar Politisko policiju līdz okupācijai. 1941. gada janvārī apcietināja tautas labklājības ministru J. Lāci, kurš Latvijas PSR Tautas Komisāru Padomē ieņēma izglītības tautas komisāra amatu. Savukārt sabiedrisko lietu ministru P. Blauu arestēja Padomju Savienībā 1943. gada decembrī. Tas nozīmē, ka Latvijas PSR iedibinātā terora sistēma bija visaptveroša, nešķirojot reālos un iedomātos režīma pretiniekus.

Atgriežoties pie Iekšlietu ministrijas darbības aplūkojamā laikposmā, jāuzsver, ka tās funkcijās bija iekļautas sfēras, ko agrāk pārzināja Sabiedrisko lietu ministrija, un tās bija sabiedriskās organizācijas, tipogrāfijas, plašsaziņas līdzekļi un kinematogrāfija, kā arī arhīvi un Galvenā literatūras pārvalde (GLP). Tieši GLP veica cenzūru "pēc satura un no tehniskās puses" (pielik. nr. 48). **Padomju politisko visaptverošo cenzūru Latvijā neoficiāli ieviesa uzreiz pēc padomju okupācijas.** Jau 17. jūnijā stingrai kontrolei pakļāva radiofona darbību, turpmāk raidījumu programmu bija nepieciešams saskaņot ar PSRS

vēstniecību.¹⁴ Pēc Latvijas PSR aneksijas cenzūru nostiprināja ar likuma spēku, 1940. gada 9. augustā Tautas valdībai pieņemot likumu par Galveno literatūras pārvaldi (pielik. nr. 48). Šī iestāde darbojās pēc tiem pašiem principiem kā analogiska institūcija Padomju Savienībā. Līdz minētā likuma pieņemšanai faktisko cenzūru ieviesa ar aizlieguma metodēm, bet pēc 9. augusta valdība pamatoja savu darbību ar likumu. Vienlaikus A. Kirhenšteina valdība pieņēma lēmumu anulēt “visas līdzšinējo periodisko izdevumu atļaujas” (protok. nr. 82). Turpmāk drīkstēja iznākt vienīgi tie laikraksti un žurnāli, kas, darbojoties stingrā LKP uzraudzībā, atbalstīja padomju režīmu un tā īstenoto politiku. Diezgan viltīgs solis: nevēlamos izdevumus nevis slēdza, bet anulēja atļaujas. Tās atjaunoja tikai ļoti ierobežotam laikrakstu un žurnālu skaitam. Turklāt arī šiem atļautajiem izdevumiem okupācijas vara neuzticējās pilnībā. Zīmīgi, ka atļauto izdevumu redakcijās saskaņā ar likumu bija ieviests “politisko redaktoru” amats. Nedaudz vēlāk – 19. augustā – Tautas valdība pieņēma lēmumu, ka periodiskos izdevumos kā ārzemju informācijas avotu drīkst izmantot “vienīgi TASS¹⁵ ziņas” (protok. nr. 87). Tajā pašā sēdē pieņēma vēl vienu zīmīgu lēmumu, kas uz ilgiem gadiem nošķīra Latvijas informatīvo telpu no pasaules: izbeidza ārzemju korespondentu Latvijā un Latvijas korespondentu ārzemēs darbību. Kaut gan tobrīd Latvijā ne okupācijas varai nevēlamu ārzemju korespondentu, ne vispār ārzemnieku vairs nebija. Jau pirms “padomju varas proklamēšanas” viņi steidzās pamest Latviju. Latvijas aneksija šo procesu tikai paātrināja. Pēc 7. augusta iebraukt Latvijā un šķērsot to tranzītā drīkstēja vienīgi ar PSRS vīzām (protok. nr. 85). Aplūkojamā laikposmā Latvijas PSR robeža bija slēgta. Arī iebraukt no PSRS drīkstēja vienīgi ar VK(b)P Centrālās Komitejas atļaujām.¹⁶

Valdība enerģiski ķērās pie tā sauktās kultūras revolūcijas īstenošanas, kuras galvenais mērķis bija iepotēt cilvēku apziņā ļeņiniski staļiniskās dogmas un uz tām balstītu antihumānu pasaules uzskatu. Lai to sasniegtu, galvenais trieciens bija vērsts pret reliģiju un baznīcu, vispirms attīrot no to ietekmes izglītības sistēmu. Spilgts piemērs tam bija teoloģijas fakultāšu likvidēšana un to mācībspēku padzīšana no Latvijas Universitātes (protok. nr. 88). Kristīgo vērtību vietā Latvijas augstskolu studentiem obligātā kārtā tagad bija apgūstams marksisms-ļeņinisms-staļinisms, ko reprezentēja jaunizveidotā Universitātes Sabiedrisko zinātņu fakultāte. Profesora vietu tajā piešķīra arī LKP CK sekretāram J. Kalnbērziņam, kurš zināšanas bija apguvis “sarkanās profesūras institūtā” un praktisko pieredzi ieguvis nelegālista darbā Latvijā.

2. pasaules kara apstākļos, pastāvot Baltijas jūras blokādei, smagi cieta Latvijas ekonomika. Ar lielām grūtībām, ieviešot taupības režīmu un iesaistot tautsaimniecībā papildu darbaspēku (ierēdņiem noteiktu laiku bija jānostrādā kurināmā sagatavošanā, skolēniem – lauksaimniecības darbos), K. Ulmaņa valdībai bija izdevies noturēt stabilu finanšu sistēmu. **Taču pēc Latvijas PSR pasludināšanas A. Kirhenšteina valdība dāsni izdālāja Latvijas valsts budžeta**

līdzekļus mērķiem, kas nebija tajā nemaz paredzēti. Ar 1940. gada 7. augusta Ministru kabineta lēmumiem bagātīgus līdzekļus (500 tūkstošus latu) piešķīra LKP Centrālajai Komitejai, vienlaikus pasludinot kompartiju par “derīgo sabiedrisko organizāciju” (protok. nr. 80). Vēl 100 tūkstošus latu Tautas valdība atvēlēja “informācijas un propagandas izdevumu segšanai”. 1940. gada jūlijā LKP un tās satelītorganizācijas izvērša plašu aģitācijas darbu, izdeva literatūru, “Cīņa” iznāca legāli, kļūstot par okupācijas varas oficiālo dienas laikrakstu. Tam visam bija vajadzīgi lieli līdzekļi. No kurienes tos varēja ņemt skaitliski niecīgā kompartija? Droši var teikt, ka viens no avotiem bija budžeta līdzekļi. Vēl 79 tūkstoši latu bija atvēlēti telpu remontam. Tāpat LKP bija atļauts brīvi rīkoties ar Aizsargu organizācijas līdzekļiem. Pilnīgi loģisks okupācijas varai likās arī tāds solis kā Latvijas Republikas Ārlietu ministrijas ēkas piešķiršana LKP Centrālās Komitejas aparāta izvietošanai. Uz Latvijas kompartijas vadošiem darbiniekiem attiecināja privilēģijas, ko agrāk izmantoja vienīgi amatpersonas, pildot savus dienesta pienākumus.

Taču šos tēriņus aplūkojamajā laikposmā nevar salīdzināt ar tiem Latvijas valsts līdzekļiem, ko piešķīra Sarkanās armijas klātbūtnes nodrošināšanai. Minēsim tikai dažus piemērus. 9. augustā izdalīja 250 tūkstošus latu “nepieciešamiem būvniecības darbiem Liepājā sakarā ar PSRS garnizona novietošanu” (protok. nr. 82), 19. augustā – 120 tūkstošus latu Sarkanās armijas apgādei ar elektroenerģiju Ventspilī (protok. nr. 87), 7. augustā – 870 tūkstošus latu infrastruktūras izbūvei (protok. nr. 80). Tas kopā veido gandrīz 1,25 miljonus latu.

Tautas valdība nodarbojās arī ar dzīvojamās platības piešķiršanu Sarkanās armijas virsnieku ģimenēm. Vispirms šīm vajadzībām rezervēja brīvos dzīvokļus (protok. nr. 72), bet ar to, protams, nepietika. **Lai apmierinātu okupācijas armijas nemitīgi pieaugošās prasības, bija nolemts piespiedu kārtā atbrīvot dzīvokļus Latvijas lielāko pilsētu centros, ko nosauca par “lietderīgāku un taisnīgāku dzīvojamo telpu sadalījumu”** (protok. nr. 78). Arhīva materiāli liecina, ka, piemēram, Rīgā “administratīvā kārtā” no iemītniekiem atbrīvoja veselās dzīvojamās mājas Brīvības, K. Valdemāra, Alberta un citās ielās pašā pilsētas centrā.¹⁷ Valdība uzlika par pienākumu dzīvokļu nodrošināšanu veikt Iekšlietu ministrijai (protok. nr. 74). Ar valdības lēmumu šiem nolūkiem izveidoja īpašu komisiju, kuras sastāvā iekļāva Sarkanās armijas štāba un LKP Centrālās Komitejas pārstāvjus. Neraugoties uz komisijas pastāvēšanu, Rīgā un citās pilsētās par masveida parādību kļuva Sarkanās armijas virsnieku patvaļīga dzīvokļu ieņemšana. Par šīm “visrupjākajām kļūdām” V. Derevjanskis bija spiests ziņot uz Maskavu VK(b)P Centrālās Komitejas sekretāram Andrejam Andrejevam un PSRS TKP priekšsēdētāja vietniekam A. Mikojanam. Taču V. Derevjanski vairāk uztrauca nevis Sarkanās armijas komandējošā sastāva patvaļa, bet gan tas, ka šāda rīcība izraisa “pilnīgi pamatodus politiski neveselus pārmetumus un strādnieku sašutumu”¹⁸. Tomēr situācija nemainījās un patvaļīga dzīvokļu ieņemšana turpinājās.

Viena no Tautas valdības prioritātēm neapšaubāmi bija Latvijas Republikas diplomātisko misiju ārvalstīs slēgšana, pieprasot visiem ārlietu resora darbiniekiem nekavējoties atgriezties Latvijā, un konsulu atbrīvošana no ieņemamajiem amatiem. Te notikumi risinājās ļoti strauji.

Latvijas diplomāti ārvalstīs mierīgi uztvēra A. Kirhenšteina valdības izveidošanu 1940. gada jūnijā un izteica gatavību sadarboties ar to. Drīzāk jau Tautas valdība, nevēloties atklāt savas darbības patiesos uzdevumus, turēja diplomātus neziņā. Latvijas Republikas sūtnis Lielbritānijā Kārlis Zariņš 11. jūlijā savā ziņojumā A. Kirhenšteinam lūdza sniegt sīkāku informāciju par norisēm Latvijā un valdības nodomiem un uzsvēra: "Bieži man uzstāda jautājumus par to, kas īsti notiek Baltijā, vai mēs vēl esot noteicēji savās mājās jeb vai esot pilnīgi zem krievu štika."¹⁹ Taču izsmeļošas informācijas vietā Latvijas Republikas diplomātiem A. Kirhenšteina valdība ultimātīvi pieprasīja slēgt misijas un atgriezties Latvijā (protok. nr. 81).

Pēc padomju varas nelikumīgās pasludināšanas diplomātisko misiju likvidācijas process noslēdzās ātri. To noteica divi būtiski faktori. Pirmkārt, pēc valsts varas maiņas Latvijā izkristalizējās Rietumvalstu nostāja Baltijas jautājumā. ASV un Lielbritānija iestājās pret šeit veiktajām pārmaiņām. Noraidošu attieksmi pauda arī vairāki Latvijas Republikas sūtni. Viņu starpā bija K. Zariņš (sūtnis Lielbritānijā) un Alfrēds Bīlmanis (sūtnis ASV). Tieši viņiem ar K. Ulmaņa valdības 1940. gada 17. maija lēmumu bija piešķirtas īpašas pilnvaras pārstāvēt Latvijas valsti ārzemēs, organizēt Latvijas pārstāvniecības darbību un rīkoties ar valsts līdzekļiem un īpašumiem (sk. 10. atsauci pie protok. nr. 74). Šāda lēmuma esamība neapšaubāmi uztrauca okupācijas varu. Šim lēmumam īpaša uzmanība bija pievērsta 23. jūlijā (protok. nr. 70), kad pēc V. Latkovska pieprasījuma uz sēdi izsauca tobrīd aizturēto Robertu Bulsonu. Viņu apcietināja sēdes laikā. Savā liecībā R. Bulsons šādi apraksta notikumus valdības sēdē: "1940. g. 23. jūlijā es tiku izsaukts uz jaunās Tautas valdības Ministru kabineta sēdi. Jaunās Tautas valdības Ministru prezidents profesors Kirhenšteins man uzrādīja Ulmaņa valdības 1940. g. 17. maija slepeno lēmumu un jautāja, vai es esmu ar šo lēmumu pazīstams. Pēc tam kad es biju iepazinies ar šo dokumentu, es profesoram Kirhenšteinam atbildēju, ka ar šo dokumentu esmu pazīstams. Uz to profesors Kirhenšteins teica, ka viņš līdz pat šim laikam par šāda dokumenta pastāvēšanu neesot zinājis, un man jautāja, kāpēc es viņam neesmu ziņojis par šāda dokumenta esamību, ja es esot zinājis, ka tāds slepens lēmums pastāv. Uz to es viņam – Kirhenšteinam – atbildēju, ka ziņot par tādu dokumentu pastāvēšanu neietilpst manos pienākumos, ka tas ir Ārlietu ministrijas darbinieku pienākums. Pie tam tieslietu ministrs Pabērzs, kurš arī bija klāt šajā ministru sēdē, teica, ka profesoram Kirhenšteinam savlaicīgi bija paziņots no Ārlietu ministrijas par Ulmaņa valdības 1940. g. 17. maija slepeno lēmumu. Pēc tam kad es biju sniedzis paskaidrojumus prof. Kirhenšteinam, pēdējais man paziņoja, ka viņš mani at-

laiž no dienesta un nodod mani iekšlietu ministra biedra Latkovska rīcībā, kurš vienlaicīgi bija Drošības policijas departamenta direktors.”²⁰

Otrais faktors, kas noteica tik ātru diplomātisko misiju slēgšanu, bija saistīts ar Maskavas vadību, kuras interesēs bija pēc iespējas noslāpēt starptautisko sa-
viļņojumu, ko izraisīja Baltijas valstu aneksija. Kādus soļus šajā situācijā spēra Tautas valdība? 24. jūlijā par ārlietu ministra vietnieku nozīmēja LKP CK sekre-
tāru A. Jablonski (protok. nr. 71), kuram bija uzdots tieši nodarboties ar Ārlietu
ministrijas praktiskām likvidācijas lietām. 29. jūlijā bija pieņemts lēmums publi-
cēt “vecās valdības 17. maija lēmumu” un pret sūtņiem K. Zariņu un A. Bīlmani
piemērotās sankcijas (protok. nr. 74). Taču nākamajā dienā – 30. jūlijā – valdība
speciāli sanāca, lai izskatītu vienīgo jautājumu un pieņemtu lēmumu pasludināt
sūtņus K. Zariņu un A. Bīlmani “ārpus likuma” (protok. nr. 75). Šo sēdi var
nosaukt par ārkārtas, jo tā beidzās plkst. 14.00, bet plkst 15.10 delegācija ar
A. Kirhenšteinu priekšgalā jau izbrauca uz Maskavu. Pirms tam Stacijas lauku-
mā notika mītiņš, kurā, kā nākamajā dienā ziņoja laikraksti, “runāja Valsts un
Ministru prezidents prof. Dr. A. Kirhenšteins un Latvijas Komunistiskās partijas
Centrālkomitejas 1. sekretārs J. Kalnbērziņš-Zaķis”²¹.

Kāpēc 29. jūlijā valdības pieņemtos lēmumus tā arī neizpildīja un padomju
historiogrāfijā noklusēja, bet 30. jūlija lēmums par divu Latvijas Republikas
diplomātu pasludināšanu ārpus likuma ir plaši izmantots padomju propagan-
dā? Visdrīzāk atbilde meklējama ārpus valdības ēkas sienām. Tā bija vie-
nīgā A. Kirhenšteina valdības pieļautā politiskā kļūda, jo PSRS sūtniecībā
K. Ulmaņa valdības 1940. gada 17. maija lēmuma publiskošanu uzskatīja par
politiski kaitīgu, it īpaši tāpēc, ka sabiedrībā diezgan plaši apsprieda Latvijas
valdības izveidošanu (vai tās varbūtību) Londonā. Par šīm baumām 10. augustā
V. Derevjanskis ziņoja uz Maskavu A. Višinskim adresētā un V. Molotovam
pāradresētā telefonogrammā. Saskaņā ar ziņojumu šīs dienas vakarā Rīgā gaidīja
Londonas radiostacijas paziņojumu par Latvijas valdības trimdā izveidošanu ar
sūtņi K. Zariņu priekšgalā. Maskavas pārstāvi īpaši uztrauca Latvijas armijas
komandējošā sastāva noskaņojums šajā sakarā. V. Derevjanskis raksta: “Par to
[radiopārraidi. – I. Š.] jau no rīta darīts zināms mūsu attiecīgajiem orgāniem ne-
pieciešamo pasākumu veikšanai, lai nepieļautu šīs radiopārraides uztveršanu Lat-
vijā.”²² Ziņojuma nobeigumā autors lūdz norādījumus par turpmāko rīcību šajā
jautājumā. Tas nozīmē, ka trimdas valdības izveidošanas problēma pat baumu
līmenī un tās ietekme uz norisēm Latvijā radīja satraukumu padomju okupācijas
varas pārstāvjos. Tāpēc 30. jūlijā bija sagatavots padomju garā ieturēts lēmums.
8. augustā valdības sēdē, kurā piedalās Latvijas PSR Valsts prezidenta v. i. Tau-
tas saeimas priekšsēdētājs Pēteris Briedis, bija pieņemts lēmums par visu Latvijas
diplomātisko misiju ārvalstīs darbības izbeigšanu (protok. nr. 81). Turklāt šis
lēmums stājās spēkā 6. augustā, t.i., divas dienas pirms tā pieņemšanas. Darbību
izbeidza Latvijas Republikas 12 sūtniecību, sašaurinātā sastāvā turpināja strādāt

sūtniecība ASV, Lielbritānijā, Šveicē un Argentīnā. Visbeidzot A. Kirhenšteina valdība savā pēdējā sēdē 24. augustā – dienā, kad savu darbu jau uzsāka Tautas saeimas 2. sesija, – pieņēma lēmumu likvidēt Ārējās tirdzniecības departamentu (protok. nr. 89).

Ar Latvijas PSR Konstitūcijas pieņemšanu Tautas saeima pārdēvēja sevi par pagaidu Latvijas PSR Augstāko Padomi, bija izveidota jauna valdība – Latvijas PSR Tautas Komisāru Padome ar V. Lāci priekšgalā. Interesanti, ka 21. jūlijā A. Kirhenšteins kā valdības galva atskaitījās Tautas saeimai par 21. jūnijā izveidotā Ministru kabineta darbību. Taču šoreiz, neraugoties uz valdības pārdēvēšanu, struktūras un personālsastāva maiņu, A. Kirhenšteina valdības atskaite par savu darbību nebija iekļauta Latvijas PSR Tautas saeimas 2. sesijas dienas kārtībā. Kāpēc? Atbildēt uz šo jautājumu nav grūti: vienkārši nebija nepieciešamības pat formāli sekot Latvijas Republikas praksei.

* * *

Krājumā ievietoti Latvijas PSR Ministru kabineta protokolu teksti pilnībā (nr. 70–89). Redakcijas virsraksti dokumentiem nav doti. Rekvizītu izvietojums ir autentisks. Tekstā saglabātas valodas un stila īpatnības, piemēram, PSRS pastāvošo amatu neprecīzi nosaukumi. Labotas vienīgi gramatiskās kļūdas un acīmredzama pārrakstīšanās. Personvārdu rakstība dota atbilstoši mūsdienu pareizrakstības normām. Trūkstošie vārdi un vārdu daļas tekstā ievietotas kvadrātiņos. Pēc dokumenta sniegta leģenda ar norādi par tā glabāšanas vietu – arhīvs, fonds, apraksts, lieta, lapa. Ja pilns protokola teksts jau ir publicēts, tad leģendā norādīts izdevums. Visi dokumentu krājumā iekļautie protokoli ir apstiprināti noraksti, tāpēc tas nav norādīts leģendā.

Publicētajos protokolos ir fiksēts vienīgi pieņemtais lēmums katrā izskatītajā jautājumā, tāpēc īpaša nozīme ir dokumentu paskaidrojošai daļai. Rakstot komentārus un sakārtojot pielikumus, sastādītāji vadījās no krājumā izvirzītajiem mērķiem. Komentāros ir sniegtas īsas biogrāfiskas ziņas par visām protokolos minētām amatpersonām ar dažiem izņēmumiem. Sastādītāji nevarēja dot to no PSRS atsūtīto amatpersonu biogrāfijas, par kurām nav iespējams atrast ziņas ne Latvijā, ne arī Krievijas Federācijas izdotajā izziņu literatūrā. Tā 1940. gada 25. jūlijā bija nolemts par iekšlietu ministra padomnieku iecelt A. Sokolovu (sk. protok. nr. 72). Pēc tālaika Padomju Savienībā pieņemtās prakses, kā arī ņemot vērā to, ka vēl nebija noslēgusies aneksija, nevar izslēgt varbūtību, ka zem šī izplatītā vārda varēja slēpties pavisam cits cilvēks. Tā noskaidrošana vismaz pašlaik nav iespējama. Tādi gadījumi ir vairāki.

Biogrāfiskām izziņām ir izmantoti dažādi avoti: arhīvu materiāli,²³ periodiskā prese, biogrāfiskās vārdnīcas,²⁴ enciklopēdijas,²⁵ atmiņas,²⁶ dokumentu un materiālu krājumi,²⁷ bibliogrāfiskais rādītājs,²⁸ represēto Latvijas iedzīvotāju saraksti.²⁹

Biogrāfiskajās izziņās nav norādīts PSRS vai nacistiskās Vācijas pret amatpersonām īstenoto represiju oficiālais pamatojums, jo tas bija saistīts ar viņu sabiedriski politisko darbību.

Latvijas pilsoņu apbalvojumi, kad to izdevies noskaidrot, biogrāfiskās izziņās fiksēti līdz 1940. gada 16. jūnijam, respektīvi, minēti tie Latvijas Republikas un ārvalstu apbalvojumi, kas saņemti par nopelniem neatkarīgās Latvijas labā, izņēmums ir Krievijas impērijas apbalvojumi – galvenokārt par piedalīšanos I. pasaules karā. Kā zināms, saņemtie apbalvojumi bija viens no pamatojumiem represijām.

Piezīmēs vēl ir doti attiecīgo ministriju paskaidrojumi, pamatojot atsevišķu likumdošanas aktu pieņemšanas nepieciešamību. Ja valdība atcēla kādu līdz 1940. gada 23. jūlijam pieņemto valdības lēmumu, piezīmēs dots izraksts no attiecīgā protokola, ja grozīts krājumā aplūkojamā laikposmā pieņemtais valdības lēmums, tad piezīmēs sniegta atsauce uz konkrēto protokolu.

Pielikumos ir visu no jauna pieņemto, kā arī atcelto likumu pilni teksti. Ja likums ir grozīts un papildināts, tad pielikumos doti tie panti, kas grozīti vai papildināti. Ņemot par pamatu A. Kirhenšteina valdības likumdevēja darbību, sastādītāji pielikumos nedod tos papildinājumus vai pārgrozījumus, kas bija veikti attiecīgajos likumos līdz 1940. gada 16. jūnijam. Likumu teksti publicēti pēc “Likumu un Ministru kabineta noteikumu krājumiem” (turpmāk Likumu krājums) un “Valdības Vēstneša”.

¹ Valdības Vēstnesis. – 1940. – 17. jūn. – Nr. 134.

² Latvijas Republikas Ministru kabineta sēžu protokoli: 1940. gada 16. jūnijs – 19. jūlijs / Sast. un koment. aut. I. Šneidere, A. Žvinklis. – Rīga, 1991. – 352 lpp.

³ Kārlis Ulmanis trimdā un cietumā: Dokumenti un materiāli. Ar I. Roņa ievada eseju “Kārlis Ulmanis Latvijas brīvvalsts likteņa stundās un viņa Golgātas ceļš”. – Rīga, 1994. – 242. lpp.

⁴ Latvijas Valsts vēstures arhīvs (LVVA), 1307. f., 1. apr., 1334. l., 945. lp.

⁵ Turpat, 1303. f., 1. apr., 4. l., 11. lp.

⁶ Latvijas Republikas Ministru kabineta sēžu protokoli. – 14. lpp.

⁷ Latvijas Komunistiskās partijas vēstures apcerējumi. – II d.: 1920–1940. – Rīga, 1965. – 363. lpp.

⁸ Latvijas Valsts arhīvs (LVA), 910. f., 1. apr., 15. l., 213. lp.

⁹ Turpat, PA-101. f., 1. apr., 6. l., 7. lp.

¹⁰ Sk.: Krievu-latviešu vārdnīca / Sast. J. Loja. – Maskava, 1951. – 73. lpp.

¹¹ Valdības Vēstnesis. – 1934. – 19. maijs. – Nr. 110.

¹² Krievijas Valsts sociāli politiskās vēstures arhīvs (KVSPVA), 82. f., 1021. l., 79. lp. 1940. gada septembrī V. Derevjanski nozīmēja par VK(b)P CK un PSRS TKP pilnvaroto Latvijas PSR (turpat, 1027. l., 60. lp.).

¹³ Sk.: turpat, 82. f., 2. apr., 150. l., 17.–19. lp.

¹⁴ Полпреды сообщают... Сборник документов об отношениях СССР с Латвией, Литвой и Эстонией: Август 1939 г. – август 1940 г. – Москва, 1990. – С. 401.

¹⁵ Saīsinājums no krievu val.: Телеграфное Агентство Советского Союза – Padomju Savienības Telegrāfa aģentūra, dibināta 1925. gadā.

- ¹⁶ KVSPVA, 17. f., 116. apr., 52. l., 81. lp.
- ¹⁷ LVA, PA-101. f., 1. apr., 52. l., 17. lp.
- ¹⁸ Turpat..
- ¹⁹ LVVA, 2574. f., 4. apr., 7662. l., 102. lp.
- ²⁰ LVA, 1986. f., 2. apr., P-6726. l., 125. lp.
- ²¹ Valdības Vēstnesis. – 1940. – 31. jūl. – Nr. 171.
- ²² KVSPVA, 82. f., 2. apr., 150. l., 25. lp.
- ²³ No Latvijas Valsts vēstures arhīva – Policijas darbinieku personisko lietu kolekcija (5604. f.), Latvijas Republikas Ārlietu ministrijas Administratīvi juridiskā departamenta fonds (2570. f.), Valsts kancelejas fonds (1307. f.) u.c., no Latvijas Valsts arhīva – Latvijas PSR Ministru Padomes fonds (270. f.), V. Latkovska fonds (910. f.), Latvijas PSR VDK par sevišķi bīstamiem pretvalstiskiem noziegumiem apsūdzēto personu krimināllietas (1986. f.) u.c.
- ²⁴ Latvijas darbinieku galerija: 1918–1928 / Red. P. Kroders. – Rīga, 1929. – 466 lpp.; Es viņu pazīstu: Latviešu biogrāfiskā vārdnīca / Red. Ž. Unāms. – Rīga, 1939. – 563 lpp.; Latvijas armijas augstākie virsnieki, 1918–1940. Biogrāfiska vārdnīca / Sast. Ē. Jēkabsons, V. Ščerbinskis. – Rīga, 1998. – 527 lpp.; Latvijas ārlietu dienesta darbinieki, 1918–1991. Biogrāfiska vārdnīca / Sast. Ē. Jēkabsons, V. Ščerbinskis. – Rīga, 2003. – 435 lpp.; Latviešu rakstniecība biogrāfijās / Otrais, pārstr. un papild. izd. – Rīga, 2003. – 741 lpp.
- ²⁵ Latvju enciklopēdija. – 1.–3. sēj. – Stokholma, 1950–1955; Latvijas PSR Mazā enciklopēdija. – 1.–3. sēj. – Rīga, 1967–1970; Latvijas padomju enciklopēdija. – 1.–10. sēj. – Rīga, 1981–1988; Enciklopēdiskā vārdnīca. – 1.–2. sēj. – Rīga, 1991.
- ²⁶ Mēs jaunu pasauli sev celsim: Sociālistiskā revolūcija Latvijā 1940. gadā. Atmiņu krājums. – 1.–2. sēj. – Rīga, 1975; Kāda cilvēka dzīve: Klāva Lorenca atmiņas. – Rīga, 2005. – 496 lpp.
- ²⁷ Sociālistiskās revolūcijas uzvara Latvijā 1940. gadā: 20.VI–5.VIII. Dokumenti un materiāli. – Rīga, 1963. – 544 lpp.; Vēstules no frontes: Padomju armijas latviešu vienību kavavīru vēstules Lielā Tēvijas kara laikā / Sast. A. Ūdre. – Rīga, 1984. – 340 lpp.; Padomju varas atjaunošana Latvijā un Latvijas PSR iestāšanās PSRS sastāvā: Dokumenti un materiāli. – Rīga, 1987. – 207 lpp.; Ienaidnieka aizmugurē: Okupētās Latvijas koncentrācijas nometņu un cietumu politisko ieslodzīto, Latvijas partizānu un frontes izlūku vēstules Lielā Tēvijas kara laikā / Sast. A. Ūdre. – Rīga, 1987. – 341 lpp.; Dokumenti stāsta: Latvijas buržuāzijas nākšana pie varas / Sast. V. Bērziņš. – Rīga, 1988. – 304 lpp.; Latvijas Republikas Ministru kabineta sēžu protokoli: 1940. gada 16. jūnijs – 19. jūlijs / Sast. un koment. autori I. Šneidere, A. Žvinklis. – Rīga, 1991. – 352 lpp.; Восстановление советской власти в Латвии и вхождение Латвийской ССР в состав СССР. Документы и материалы. – Рига, 1986. – 187 с.; Восстановление советской власти в Латвии и вхождение Латвийской ССР в состав СССР. Документы и материалы / 2-е изд. – Рига, 1987. – 187 с.; Padomju varas atjaunošana Latvijā un Latvijas PSR iestāšanās PSRS sastāvā. Dokumenti un materiāli. – Rīga, 1987. – 207 lpp.; Kārlis Ulmanis trimdā un cietumā: Dokumenti un materiāli. Ar I. Roņa ievada eseju “Kārlis Ulmanis Latvijas brīvvalsts likteņa stundās un viņa Golgātas ceļš” / Sast. I. Ronis, A. Žvinklis. – Rīga, 1994. – 480 lpp.; Latvijas okupācija un aneksija, 1939–1940. Dokumenti un materiāli / Sast. un koment. autori I. Grava-Kreituse, I. Feldmanis, J. Goldmanis, A. Stranga. – Rīga, 1995. – 603 lpp.; Okupācijas varu politika Latvijā, 1939–1991. Dokumentu krājums. – Rīga, 1999. – 590 lpp.
- ²⁸ Latviešu periodika: 1768–1940. 3 sējumos. – Rīga, 1977–1989. – 3. sēj.: 1920–1940. – Rīga, 1988. – 1. d. – 734 lpp.; 2. d.: Palīgrādītāji. – Rīga, 1989. – 414 lpp.
- ²⁹ No NKVD līdz KGB. Politiskās prāvas Latvijā, 1940–1986: Noziegumos pret padomju valsti apsūdzēto Latvijas iedzīvotāju rādītājs / R. Vīksnes un K. Kangera red. – Rīga, 1999. – 975 lpp.; Aizvestie: 1941. gada 14. jūnijs. – Rīga, 2001. – 804 lpp.

Protokoli

1940. gada 23. jūlijs – 24. augusts

Protokols nr. 70

MINISTRU KABINETA SĒDE

1940. g. 23. jūlijā

Klāt:

Valsts un Ministru prezidents un ārlietu ministra v. i. prof. Dr. A. Kirhenšteins ¹	
Finansu ministrs	K. Karlsons ²
Iekšlietu ministrs	V. Lācis ³
Izglītības ministrs	prof. P. Lejiņš ⁴
Kara ministrs	ģen. R. Dambītis ⁵
Satiksmes ministrs	J. Jagars ⁶
Tautas labklājības ministrs	J. Lācis ⁷
Tieslietu ministrs	J. Pabērzs ⁸
Zemkopības ministrs	J. Vanags ⁹
Iekšlietu ministra biedrs	V. Latkovskis ¹⁰
Valsts kontrolieris	A. Tabaks ¹¹
Izglītības ministra biedrs	J. Lieknis ¹²
Protokolē: sabiedrisko lietu ministrs	P. Blaus ¹³

Sēdi sāk plkst. 18.00.

1) Noklausās Ministru prezidenta ziņojumu, ka viņš atbrīvojis no amata finanšu ministra biedru Nikolaju Priedi¹⁴, skaitot ar 1940. g. 23. jūliju.

2) Atbrīvo no amata Valsts kancelejas direktora v. i. Robertu Bulsonu¹⁵, skaitot ar 1940. g. 23. jūliju, un ieceļ par Valsts kancelejas direktora v. i. ministru prezidenta sekretāru Vili Stalažu¹⁶, skaitot ar 1940. g. 24. jūliju.

3) Uz sabiedrisko lietu ministra priekšlikumu atbrīvo Latvijas Nacionālā teātra direktoru Jāni Grīnu¹⁷ no ieņemamā amata.

4) Uz tautas labklājības ministra priekšlikumu ieceļ Emīlu Planderi¹⁸ par Veselības departamenta direktora vietas izpildītāju, skaitot ar š. g. 24. augustu.

5) Uz satiksmes ministra priekšlikumu ieceļ mag. oec. Arturu Priedīti¹⁹ par Dzelzceļu galvenā direktora palīgu, skaitot no š. g. 21. augusta, ar atalgojumu pēc

III amata kategorijas I pakāpes. No š. g. 24. jūlija līdz 21. augustam A. Priedītim uzdod izpildīt galvenā direktora palīga vietu.

6) Nodibina dzelzceļu policijas priekšnieka palīga posteni.

7) Pieņem pārgrozījumus Nodokļu likumos.²⁰

Sēdi slēdz plkst. 21.00.

Ministru prezidents prof. Dr. A. Kirhenšteins

Sabiedrisko lietu ministrs P. Blaus

LVA, 270. f., 1. apr., 2. l., 129. lp.

¹ Augusts Kirhenšteins (1872–1963) – agronomijas zinātņu doktors (1923. g.), profesors (1939. g.), Latvijas PSR Zinātņu akadēmijas (ZA) akadēmiķis (1946. g.). Beidza Tērbatas Veterinārijas institūtu (1901. g.). Strādāja par veterinārārstu Valmierā un Limbažos. 1905. gada revolūcijas dalībnieks. 1906. gadā emigrēja cauri Somijai uz Šveici. 1917. gada rudenī atgriezās Latvijā. 1918. gada janvārī Iskolata Veterinārās nodaļas vadītājs, no 1919. gada februāra līdz maijam LPSR Veselības tautas komisariāta Veterinārās nodaļas vadītājs. 1919. gada jūnijā iestājās Latvijas armijā (jūlijā–septembrī tās Veterinārās pārvaldes priekšnieks). No 1922. gada Latvijas Universitātes (LU) docents. 1923. gadā nodibināja LU Serumstaciju un bija tās direktors. Žurnāla “Tautas Veselība” redaktors (1926.–1927. g.). Darbojās Latvijas kultūras tuvināšanas biedrībā ar PSRS tautām. No 1939. gada Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijas profesors. No 1940. gada 21. jūnija līdz 21. jūlijam Ministru prezidents un ārlietu ministra v. i., pēc tam līdz 25. augustam arī Valsts prezidents. No 1940. gada Tautas saeimas, vēlāk Latvijas PSR Augstākās Padomes deputāts. No 1940. gada 26. augusta līdz 1952. gada 10. jūnijam Latvijas PSR Augstākās Padomes Prezidija priekšsēdētājs, līdz 1962. gadam Prezidija loceklis. 1949.–1952. gadā Latvijas Komunistiskās partijas (LKP) Centrālās Komitejas (CK) biroja loceklis, 1946.–1962. gadā Latvijas PSR ZA Mikrobioloģijas institūta direktors, 1951.–1958. gadā Latvijas PSR ZA viceprezidents.

Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. un 3. šķiru un Francijas Akadēmisko Palmu.

² Kārlis Karlsons (1907–1962). Beidza LU Ķīmijas fakultāti (1936. g.). 1928.–1934. gadā Rīgas Centrālās kopējās slimokases kantorists. 1935.–1936. gadā obligātajā karadienestā. 1937.–1940. gadā inženieris Brocēnu cementfabrikā. No 1940. gada 4. jūlija līdz 24. augustam finanšu ministrs. Tautas saeimas, vēlāk LPSR Augstākās Padomes deputāts (1940.–1947. g.). No 1940. gada augusta līdz 1941. gada jūnijam LPSR vietējās rūpniecības tautas komisārs. 1941.–1944. gadā Sarkanās armijas latviešu formējumos. No 1946. gada Latvijas PSR ZA Ķīmijas institūta zinātniskais līdzstrādnieks, no 1958. gada institūta direktora vietnieks zinātniskajā darbā.

³ Vilis Lācis (1904–1966) – rakstnieks, valsts un sabiedriskais darbinieks. 1917.–1918. gadā mācījās Barnaulas skolotāju seminārā. 1919.–1921. gadā ciema padomes sekretārs latviešu ciemā Altaja novadā. 1921. gadā atgriezās Latvijā. Līdz 1933. gadam strādāja par ostas krāvēju, kurinātāju uz kuģiem, 1925.–1926. gadā obligātajā karadienestā. 1933.–1935. gadā strādāja par bibliotekāru. 20. gs. 20.–30. gados uzrakstīja vairākus romānus un stāstus. 1938.–1940. gadā darbojās laikrakstā “Jaunākās Ziņas”. No 1940. gada 21. jūnija līdz 24. augustam iekšlietu ministrs. No 1940. gada Tautas saeimas, vēlāk Latvijas PSR Augstākās Padomes deputāts. 1941.–1962. gadā PSRS Augstākās Padomes deputāts. No 1940. gada Latvijas Komunistiskās (boļševiku) partijas (LK(b)P) CK biroja loceklis. No 1940. gada 25. augusta līdz 1959. gada 27. novembrim Latvijas PSR Tautas Komisāru Padomes (TKP), no 1946. gada Ministru Padomes priekšsēdētājs.

⁴ Paulis Lejiņš (1883–1959) – agronoms, lauksaimniecības zinātņu doktors (1932. g.), LU profesors (1939. g.), Latvijas PSR ZA akadēmiķis (1946. g.), PSRS ZA korespondētājloceklis (1946. g.). Beidza Rīgas Politehnisko institūtu (RPI; 1907. g.). 1900.–1914. gadā Jelgavas zemkopības skolas skolotājs un mācību saimniecības vadītājs Lustē. 1914.–1918. gadā evakuācijā Kalmikijā un Kirgīzijā. 1919.–1920. gadā LU prorektora v. i., LU (1919.–1944. g.) un Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijas (1939.–1951. g.) docētājs, vēlāk profesors. Latvijas agronomijas biedrības pirmais priekšsēdētājs. Žurnāla “Zemkopis” redaktors (1929.–1935. g.). No 1940. gada 2. jūlija līdz 24. augustam izglītības ministrs. 1946.–1951. gadā Latvijas PSR ZA prezidents, 1946.–1950. gadā Latvijas PSR ZA Zootehnikas un zoohigiēnas institūta direktors.

Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru.

⁵ Roberts Dambītis (1881–1957) – Latvijas armijas ģenerālis (1935. g.). Beidza Viļņas kara-skolu (1902. g.), Petrogradas Intendantūras akadēmijas 2. kursu (1914. g.). No 1914. gada augusta dažādos amatos Krievijas armijas Ziemeļrietumu frontē un Minskas kara apgabalā. No 1916. gada oktobra līdz 1917. gada oktobrim 2. latviešu strēlnieku brigādes štāba intendants. No 1918. gada beigām līdz 1919. gada sākumam Latvijas Pagaidu valdības Apsardzības ministrijas lietu pārvaldnieks. 1920.–1924. gadā Latvijas armijas Saimniecības pārvaldes priekšnieks, vēlāk Armijas štāba priekšnieka palīgs. No 1929. gada armijas Apgādes pārvaldes intendantūras daļas priekšnieks. 1935.–1939. gadā Armijas štāba priekšnieka pirmais palīgs. 1939. gada novembrī atvaļināts no armijas. No 1940. gada 21. jūnija līdz 27. septembrim kara ministrs. Tautas saeimas, vēlāk Latvijas PSR Augstākās Padomes deputāts un tās Prezidija loceklis (1940.–1941. g.). 1941. gada 20. jūlijā viņu apcietināja vācu okupācijas iestādes un ieslodzīja Rīgas Centrālcietumā, vēlāk cietumā Berlīnē, pēc tam Zaksenhauzenes koncentrācijas nometnē. Pēc kara atgriezās Latvijā.

Apbalvots ar Lāčplēša Kara ordeņa 3. šķiru, Triju Zvaigžņu ordeņa 2. un 3. šķiru, Polijas “*Polonia Restituta*” ordeni, Krievijas impērijas Svētā Staņislava ordeni, Svētās Annas ordeņa 2. (ar šķēpiem un lenti) un 3. šķiru un Svētā Vladimira ordeņa 4. šķiru.

⁶ Jānis Jagars (1894–1970). Beidza RPI (1919. g.). 1919. gada februārī–maijā strādāja Zemkopības tautas komisariāta Kūdras nodaļā, no 1919. gada jūlija līdz 1923. gada aprīlim Zemkopības ministrijā tajā pašā nodaļā. 1923.–1934. gadā Rīgas pilsētas valdes loceklis, Rīgas pilsētas būvvaldes priekšsēdētājs. 1931.–1934. gadā Rīgas pilsētas galvas biedrs. 1934. gadā arestēts, ieslodzīts Liepājas koncentrācijas nometnē. 1935.–1940. gadā vadīja savu inženieru biroju. No 1940. gada 21. jūnija līdz 25. augustam satiksmes ministrs, no 1940. gada 26. augusta līdz 1944. gada martam komunālās saimniecības tautas komisārs. 1944. gada martā–oktobrī darbojās Rīgas pilsētas izpildkomitejas operatīvajā grupā. 1944.–1946. gadā strādāja Latvijas PSR TKP Arhitektūras pārvaldē. Bija Latvijas Valsts universitātes (LVU) docents. 1946.–1950. gadā Latvijas PSR ZA Arhitektūras un celtniecības institūta vecākais zinātniskais līdzstrādnieks, vēlāk direktora vietnieks zinātniskajā darbā.

⁷ Jūlijs Rihards Lācis (1892–1941) – rakstnieks. Studēja RPI ķīmiju (1913.–1916. g.), LU tautsaimniecību (1921.–1923. g.), žurnālistiku augstskolā Parīzē (1925.–1926. g.). 1914.–1915. gadā mājskolotājs Rīgā. 1915.–1917. gadā strādāja guberņas zemstes pārvaldē Orlā, darbojās Orlas latviešu bēgļu komitejā. No 1917. gada Maskavas guberņas Pārtikas komitejas pilnvarotais. 1919.–1921. gadā kooperatīva “Prodputij” pilnvarotais sagādes jautājumos. 1921. gadā Rostovas pie Donas apgabala Tautas izglītības komitejas pilnvarotais. 1921. gada vasarā atgriezās Rīgā un strādāja par sekretāru a/s “Birkhāns”. 1921.–1925. gadā laikraksta “Jaunākās Ziņas” redakcijas loceklis, tad korespondents Parīzē (1925.–1927. g.), no 1924. gada strādāja žurnālā “Atpūta”, 1937.–1940. gadā tā atbildīgais redaktors. Populārā romāna “Mūža meža maldi” (1936.–1937. g.) autors. No 1940. gada 21. jūnija līdz 24. augustam tautas labklājības ministrs un vienlaikus izglītības ministra v. i. (21. jūnijs–1. jūlijs).

Tautas saeimas, vēlāk Latvijas PSR Augstākās Padomes deputāts. No 1940. gada 25. augusta līdz 1941. gada janvārim izglītības tautas komisārs. 1941. gada 8. janvārī arestēts, deportēts uz PSRS un 15. decembrī mira ieslodzījumā Astrahaņā. Reabilitēts 1957. gadā.

- ⁸ Juris Pabērzs (1891–1961) – jurists. Studēja tiesības Petrogradas universitātē. No 1917. gada jūnija līdz 1918. gada augustam miertiesnesis Daugavpils apriņķī. 1918. gada 6. augustā viņu arestēja vācu varas iestādes, ieslodzīts Daugavpils cietumā, vēlāk pārvests uz Havelbergas koncentrācijas nometni Vācijā. 1918. gada decembrī atgriezās Latvijā. No 1919. gada janvāra līdz 1920. gada janvārim tiesnesis Daugavpils apriņķī. 1919. gada maijā–augustā dienēja Sarkanajā armijā. 1920. gada februārī–augustā Daugavpils apriņķa valdes loceklis. Latvijas Satversmes sapulces (1920.–1922. g.) un Saeimas deputāts (1928.–1934. g.). Laikraksta “Izglītība” redaktors (1920.–1922. g.). No 1922. gada decembra līdz 1923. gada maijam miertiesnesis Daugavpilī, no 1923. gada maija līdz 1926. gada novembrim Latgales apgabaltiesas loceklis, novembrī–decembrī šīs tiesas priekšsēdētāja biedrs. No 1926. gada decembra līdz 1928. gada janvārim ministrs bez portfeļa (Latgales lietās). No 1929. gada decembra līdz 1931. gada decembrim tieslietu ministrs. 1934. gada martā–maijā tautas labklājības ministrs. No 1928. gada janvāra līdz 1929. gada novembrim, no 1931. gada decembra līdz 1934. gada martam un no 1934. gada maija līdz 1940. gada jūnijam Latgales apgabaltiesas priekšsēdētāja biedrs. No 1940. gada 21. jūnija līdz 24. augustam tieslietu ministrs un vienlaikus finanšu ministra v. i. (21. jūnijs–2. jūlijs). No 1940. gada oktobra Latvijas PSR Tieslietu tautas komissariāta Tiesu pārvaldes priekšnieks. Latvijas PSR Augstākās tiesas loceklis. Tautas saeimas, vēlāk Latvijas PSR Augstākās Padomes deputāts un tās Prezidija loceklis (1940.–1947. g.). 1941. gadā evakuējās uz PSRS. No 1944. līdz 1955. gadam advokāts un juriskonsults Rīgā.

Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 5. šķiru.

- ⁹ Jānis Vanags (1907–1986) – ekonomikas zinātņu doktors (1969. g.), Vissavienības Lauksaimniecības zinātņu akadēmijas akadēmīķis (1972. g.). Beidza LU Lauksaimniecības fakultāti (1936. g.). 1927.–1929. gadā laukstrādnieks Tukuma apriņķī. 1929.–1936. gadā strādāja fotoradnīcā Rīgā. 1937.–1938. gadā obligātajā karadienestā. Vēlāk strādāja Pūres izmēģinājumu stacijā. No 1939. gada augusta lauksaimnieks Jelgavas apriņķī. No 1940. gada 4. jūlija zemkopības ministrs, no 25. augusta Latvijas PSR zemkopības tautas komisārs, vēlāk ministrs (līdz 1951. g.), 1961.–1962. gadā Latvijas PSR lauksaimniecības ministrs, 1951.–1953. gadā lauksaimniecības ministra vietnieks. Tautas saeimas, vēlāk Latvijas PSR Augstākās Padomes deputāts (1940.–1951., 1955.–1963. g.), tās priekšsēdētājs (1957.–1963. g.). LKP CK loceklis (1940.–1951., 1955.–1963. g.). 1953. gadā Latvijas PSR ZA Augsnes zinātnes un zemkopības institūta direktora vietnieks. 1953.–1954. gadā Latvijas PSR Valsts plāna komisijas priekšsēdētāja vietnieks. No 1951. gada Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijas docētājs, 1954.–1961. gadā rektors, 1966.–1975. gadā katedras vadītājs.
- ¹⁰ Vikentijs Latkovskis (1899–1983). No 1916. gada augusta līdz 1918. gada februārim kancelejas darbinieks Krievijas V armijā. No 1918. gada septembra līdz 1919. gada septembrim tautskolas skolotājs Daugavpils apriņķī. 1919.–1921. gadā dienēja Sarkanajā armijā (Veļikije Lukos). Šajā laikā kļuva par padomju izlūkdienesta informatoru. 1921. gadā atgriezās Latvijā. Līdz 1937. gadam skolotājs Daugavpils apriņķī (1921.–1928., 1935.–1937. g.), nodaļas vadītājs Daugavpils apriņķa valdē (1928.–1930. g.), Tieslietu ministrijas cietuma skolu pedagogs–inspektors (1930.–1934. g.). No 1937. gada līdz 1940. gada jūnijam lauksaimnieks Dagdas pagastā. No 1940. gada 21. jūnija līdz 24. augustam iekšlietu ministra biedrs un Drošības policijas departamenta direktors. Tautas saeimas, vēlāk Latvijas PSR Augstākās Padomes deputāts (1940.–1947. g.). No 1940. gada 25. augusta pārtikas rūpniecības tautas komisārs, no 1946. gada ministrs, 1954.–1957. gadā un 1965.–1971. gadā ministra vietnieks. 1957.–1965. gadā strādāja Tautas saimniecības padomē.

- ¹¹ Arnolds Tabaks (1907–1982). Beidza Jelgavas Skolotāju institūtu (1928. g.), mācījās LU Matemātikas un dabaszinātņu fakultātē. 1928.–1939. gadā strādāja Latvijas Dzelzceļa virsvaldē. 1935.–1936. gadā obligātajā karadienestā. 1940. gada aprīlī–jūnijā apcietinājumā. No 1940. gada 5. jūlija līdz 24. augustam Valsts kontrolieris. Tautas saeimas, vēlāk Latvijas PSR Augstākās Padomes deputāts (1940.–1951. g.). No 1940. gada 25. augusta finanšu tautas komisārs, no 1946. gada Latvijas PSR finanšu ministrs, 1949.–1973. g. finanšu ministra vietnieks, pēc tam šīs ministrijas eksperts.
- ¹² Jānis Lieknis (1883–1941) – pedagogs un vēsturnieks. Beidza LU Filoloģijas un filozofijas fakultāti (1926. g.). No 1902. gada skolotājs Liepājā, Jēkabpils apriņķī, vēlāk Rīgā. 1919. gadā Rīgas pilsētas Strādnieku deputātu padomes izpildkomitejas izglītības nodaļas vadītājs. 1920.–1923. gadā strādāja Rīgas pilsētas valdē. 1923.–1934. gadā skolotājs Rīgā. 1927.–1933. gadā Raiņa ģimnāzijas direktors. 1934.–1940. gadā strādāja Valsts arhīvā un bibliotēkās Rīgā. 1940. gada 6. jūlijā iecelts par izglītības ministra biedru. Tautas saeimas, vēlāk Latvijas PSR Augstākās Padomes deputāts. 1940. gada jūlijā iecelts par Latvijas vēstures institūta direktoru, no septembra arī Izglītības tautas komisariāta Skolu pārvaldes priekšnieks. Vācu okupācijas iestādes viņu arestēja un 1941. gada 23. oktobrī nošāva.
- ¹³ Pēteris Blaus (1900–1971) – žurnālists. No 1919. gada jūnija līdz 1921. gada augustam dienēja Latvijas armijā. Vēlāk strādāja Latvijas Dzelzceļa virsvaldes materiālās apgādes nodaļā Valkā un Rīgas muitā. 1928.–1939. gadā 5. Rīgas aizsargu pulka sakaru bataljona 3. rotas komandieris. Žurnālu “Atpūtas Brīžiem” un “Mājas Draugs” redaktors (1926. g.). No 1930. gada strādāja laikraksta “Jaunākās Ziņas” redakcijā, 1937.–1940. gadā tā atbildīgais redaktors. Šajā laikā saistījās ar padomju izlūkdienestu. No 1940. gada 21. jūnija līdz 24. augustam sabiedrisko lietu ministrs, Fiziskās kultūras un sporta komitejas priekšsēdētājs. Tautas saeimas, vēlāk Latvijas PSR Augstākās Padomes deputāts (1940.–1943. g.). No 1940. gada augusta līdz 1943. gada janvārim Latvijas PSR Augstākās Padomes Prezidija sekretārs. 1941. gadā evakuējās uz PSRS. No 1941. gada beigām līdz 1942. gada novembrim LK(b)P CK un Latvijas PSR TKP uz Baškīriju evakuēto latviešu pilsoņu lietu pilnvarotais. 1943. gada 17. decembrī arestēts. Soda izcieta Temņikovas nometnē Mordvijā. Nosacīti atbrīvots pirms termiņa 1954. gadā, atgriezās Rīgā. Reabilitēts 1956. gada 11. augustā. Strādāja Latvijas radio, bija Žurnālistu savienības atbildīgais sekretārs. 1957.–1959. gadā strādāja laikraksta “Rīgas Balss” redakcijā.
- Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 5. šķiru, Viestura ordeņa 4. šķiru un Aizsargu Nopelni krustu.
- ¹⁴ Nikolajs Priede (1906–?). Beidza LU Mehānikas fakultāti (1937. g.). Strādāja Rīgas pilsētas Būvju pārvaldes direkcijā, no 1939. gada a/s “Aldaris” uzņēmumā. 1940. gada 4.–23. jūlijā finanšu ministra biedrs. Apcietināts no amata atbrīvošanas dienā, jo turētis aizdomās kā provokators. Atbrīvots 1940. gada septembrī. Vēlāk strādāja par inženieri.
- ¹⁵ Roberts Bulsons (1889–1942). 1907.–1917. gadā strādāja Vidzemes guberņas kancelejā. 1918. gada novembrī sāka strādāt Valsts kancelejā, bija darbveža palīgs, darbvedis, vēlāk vispārīgās nodaļas vadītājs, šo amatu ieņēma līdz aresta dienai, no 1939. gada jūlija līdz 1940. gada 23. jūlijam Valsts kancelejas direktora v. i. 1940. gada 23. jūlijā arestēts. Pēc PSRS iekšlietu tautas komisāra Sevišķās apspriedes lēmuma 1942. gada 24. martā izpildīts nāvessods.
- Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru un Atzinības krusta 4. šķiru.
- ¹⁶ Vilis Stalažs (1907–1992). Beidza LU Tiesību nodaļu (1934. g.). 1934.–1935. gadā kancelejas papildu darbinieks Finanšu ministrijas Nodokļu departamentā. 1935.–1936. gadā obligātajā karadienestā 7. Siguldas kājnieku pulkā. 1936. gada oktobrī pieņemts darbā Ārlietu ministrijas Administratīvi juridiskajā departamentā par ārštata darbinieku juridiskajā nodaļā, 1937. gada martā pārcelts uz Latvijas sūtniecību Varšavā par III šķiras sekretāra amata pagaidu izpildītāju, 1938. gada novembrī apstiprināts par III šķiras sekretāru – štata darbinieku. No 1939. gada

- septembra līdz 1940. gada jūnijam darbā Ārlietu ministrijas aparātā Rīgā. 1940. gada 27. jūnijā pārcelts darbā uz Valsts kanceleju, kur bija Ministru prezidenta A. Kirhenšteina sekretārs un no 24. jūlija Valsts kancelejas direktora v. i. No 1940. gada oktobra līdz 1941. gada jūnijam Latvijas PSR Izglītības tautas komisariāta inspektors. 1941.–1944. gadā lauksaimnieks savās mājās Vējavas pagastā. 1945.–1946. gadā Aisteres mašīnu un traktoru stacijas (MTS) tehniskais vadītājs un Tērvetes MTS direktors, vēlāk vairāku kolhozu priekšsēdētājs.
- ¹⁷ Jānis Grīns (1890–1966) – rakstnieks. Beidza LU Tautsaimniecības un tiesību fakultāti (1925. g.). Strādāja par skolotāju Bauskā, Rūjienā, Cēsīs un Rīgā. Laikraksta “Latvijas Kareivis” redaktors (1920.–1923. g.) un “Latvis” redakcijas loceklis (1921.–1923. g.). No 1925. līdz 1937. gadam a/s “Valters un Rapa” izdevniecības direktors. Žurnāla “Daugava” dibinātājs un redaktors (1928.–1938. g.). No 1937. gada līdz 1940. gada 24. jūlijam Nacionālā teātra direktors, vēlāk strādāja Izglītības tautas komisariāta bibliotēku nodaļā. 1941.–1944. gadā a/s “Valters un Rapa” grāmatu veikala vadītājs. 1944. gadā emigrēja uz Zviedriju. 1945.–1950. gadā laikraksta “Latvju Ziņas” redaktors.
- ¹⁸ Emīls Planders (1906–1983). Beidza LU Medicīnas fakultāti (1935. g.). 1929.–1935. gadā strādāja slimokasēs Rīgā un vienlaikus sanatorijā Ķemeru. 1935.–1936. gadā obligātajā karadienestā. No 1936. gada līdz 1940. gada jūlijam ārsts Jēkabpils un Liepājas apriņķī. No 1940. gada 24. jūlija Tautas labklājības ministrijas Veselības departamenta direktors. No 1940. gada oktobra līdz 1944. gada martam veselības aizsardzības tautas komisārs, vienlaikus medmāsu skolas direktors Baškīrijā (1941.–1942. g.). No 1945. līdz 1952. gadam Latvijas republikāniskās arodbiedrību padomes Kūrortu pārvaldes galvenais ārsts.
- ¹⁹ Arturs Priedītis (1903–?). Beidza LU Tautsaimniecības nodaļu (1937. g.). 1924.–1927. gadā dienēja 7. Siguldas pulkā Alūksnē. Līdz 1931. gadam strādāja dažādos uzņēmumos Rīgā par kantora darbinieku. 1931.–1934. gadā kontrolieris revidents Rīgas pilsētas valdē. No 1934. gada 31. augusta līdz 14. septembrim apcietinājumā. Vēlāk strādāja par grāmatvedi dažādos uzņēmumos. No 1940. gada 24. jūlija līdz septembrim Latvijas dzelzceļa galvenā direktora palīgs, vēlāk komunālās saimniecības tautas komisāra vietnieks. 1941. gada februārī–jūnijā Latvijas PSR TKP tirdzniecības nodaļas vadītājs. 1941.–1943. gadā dienēja Sarkanās armijas latviešu formējumos. No 1943. gada decembra līdz 1951. gada aprīlim Latvijas PSR TKP, no 1946. gada Ministru Padomes Lietu pārvaldes nodaļas vadītājs. Vēlāk strādāja Latvijas PSR ZA Zootehnikas un zoohigiēnas institūtā.
- ²⁰ Sk. pielik. nr. 1.

Protokols nr. 71

MINISTRU KABINETA SĒDE

1940. g. 24. jūlijā

Klāt:

Valsts un Ministru prezidents un ārlietu ministra v. i. prof. Dr. A. Kirhenšteins	
Finansu ministrs	K. Karlsons
Iekšlietu ministrs	V. Lācis
Izglītības ministrs	prof. P. Lejiņš
Kara ministrs	ģen. R. Dambītis
Satiksmes ministrs	J. Jagars

Tautas labklājības ministrs	J. Lācis
Tieslietu ministrs	J. Pabērzs
Zemkopības ministrs	J. Vanags
Iekšlietu ministra biedrs	V. Latkovskis
Valsts kontrolieris	A. Tabaks
Izglītības ministra biedrs	J. Lieknis
Protokolē: sabiedrisko lietu ministrs	P. Blaus

Sēdi sāk plkst. 18.00.

Noklausās Ministru prezidenta ziņojumu, ka viņš uzaicinājis par ārlietu ministra biedru Andrēju Jablonski¹, skatot ar š. g. 25. jūliju.

Sēdi slēdz plkst. 19.00.

Ministru prezidents prof. Dr. A. Kirhenšteins
Sabiedrisko lietu ministrs P. Blaus

LVA, 70. f., 1. apr., 2. l., 130. lp.

¹ Andrējs Jablonskis (1880–1951). 1892.–1896. gadā gans Grobiņas pagastā, vēlāk fabrikas strādnieks Liepājā. 1899.–1902. gadā burtliča māceklis. 1900. gada aprīlī–jūlijā apcietinājumā. 1903.–1904. gadā matrozis uz kuģiem. 1905. gada revolūcijas dalībnieks, no 1906. gada decembra līdz 1907. gada oktobrim apcietinājumā, 1907. gada decembrī emigrēja uz Vāciju. 1914. gada jūnijā atgriezās Latvijā. No 1914. gada novembra līdz 1916. gada septembrim apcietinājumā Rīgā un Petrogradā, kura laikā saslima. No 1916. gada oktobra līdz 1917. gada augustam ārstējās slimnīcā Rīgā. 1917.–1920. gadā dzīvoja Jaltā un Simferopolē, kur turpināja ārstēšanos sanatorijā. 1920. gadā atgriezās Latvijā, strādāja par burtlici tipogrāfijā Rīgā. 1921.–1937. gadā Rīgas grāmatrūpniecības slimokases sekretārs. No 1939. gada februāra LKP CK loceklis. No 1940. gada aprīļa līdz 21. jūnijam ieslodzījumā. Latvijas PSR Augstākās Padomes deputāts. No 1940. gada 25. jūlija līdz 24. augustam ārlietu ministra biedrs, no 25. augusta tieslietu tautas komisārs, vēlāk ministrs. Līdz 1949. gadam LK(b)P CK loceklis, vēlāk LK(b)P CK Revīzijas komisijas loceklis.

Protokols nr. 72

MINISTRU KABINETA SĒDE

1940. g. 25. jūlijā

Klāt:

Valsts un Ministru prezidents un ārlietu ministra v. i.	prof. Dr. A. Kirhenšteins
Ārlietu ministra biedrs	A. Jablonskis
Finansu ministrs	K. Karlsons
Iekšlietu ministrs	V. Lācis

Izglītības ministrs	prof. P. Lejiņš
Kara ministrs	ģen. R. Dambītis
Sabiedrisko lietu ministrs	P. Blaus
Satiksmes ministrs	J. Jagars
Tautas labklājības ministrs	J. Lācis
Tieslietu ministrs	J. Pabērzs
Zemkopības ministrs	J. Vanags
Iekšlietu ministra biedrs	V. Latkovskis
Valsts kontrolieris	A. Tabaks
Izglītības ministra biedrs	J. Lieknis
Protokolē: Valsts kancelejas direktora v. i.	V. Stalažs

Sēdi sāk plkst. 18.20.

1) Pārrunā jautājumu par brīvo dzīvokļu rezervēšanu PSRS karaspēka vajadzībām Rīgā.

2) Atbrīvo T. Anševicu¹ no Ārlietu ministrijas Administratīvā departamenta direktora amata uz paša lūgumu, skaitot ar š. g. 5. septembri, iepriekš piešķirot viņam neizlietoto atvaļinājumu.

3) Pieņem:

1/ pārgrozījumus Iekšlietu ministrijas iekārtā;²

2/ pārgrozījumus Tieslietu ministrijas iekārtā;³

3/ papildinājumus likumā par kaitniecības apkarošanu.⁴

4) Atbrīvo P. Rubi⁵ uz paša lūguma no Kriminālpolitiskā departamenta direktora amata, skaitot ar 1940. g. 25. jūliju.

5) Uz iekšlietu ministra priekšlikumu ieceļ Alekseju Sokolovu par Iekšlietu ministrijas padomnieku.⁶

6) Atļauj Izglītības ministrijai vēl šinī budžeta gadā, skaitot ar š. g. 1. augustu, algot Skolu departamenta sekretāru pēc VIII amatu kategorijas (2. v., § 1, p[ants] 1).

7) Saskaņā ar likuma par valsts darbiem un piegādēm § 65, p[antu] 3⁷ atļauj Sabiedrisko lietu ministrijai nodot a/s "Rota" iespiešanai bez izsoles un sacensības Latvijas radiofona programmas žurnālu "Rīgas Vilnis" 22 komplektus kopsummā par Ls 126 720,—.

8) Atļauj Valsts statistiskajai pārvaldei no fonda neparedzamām vajadzībām Ls 60 000,— avansa izsniegšanai Centrālajai vēlēšanu komisijai dažādu vēlēšanu izdevumu segšanai.

9) Atļauj Valsts statistiskajai pārvaldei izmaksāt no vēlēšanām piešķirtā kredīta vienreizēju, īpašu atlīdzību tiem Valsts statistiskās pārvaldes darbiniekiem, kas strādājuši 1940. gada vēlēšanu sagatavošanas darbos apgabalos, apriņķos, iecirkņos vai Centrālajā vēlēšanu komisijā neaprobežotu darba laiku, bet kuri par šo darbu saskaņā ar valsts civildienesta likumu nesaņēmu virsstundu atlīdzību:

Centrālās vēlēšanu komisijas tehnisko darbu vadītājam –	Ls 300,–
2 tehniskā vadītāja palīgiem à Ls 200,–	“ 400,–
4 tehnisko darbu vadītājiem pie apgabalu komisijām à Ls 100,–	“ 400,–
14 tehniskiem darbiniekiem aprīņos à Ls 50,–	“ 700,–
21 darbiniekam pie vēlēšanu materiālu nogādāšanas iecirkņos un no iecirkņiem apgabalos à Ls 30,–	“ 630,–
7 darbiniekiem pie vēlēšanu materiālu nogādāšanas iecirkņos à Ls 15,–	“ 105,–
11 darbiniekiem pie vēlēšanu materiālu nogādāšanas apgabalos à Ls 15,–	“ 165,–
Centrālās vēlēšanu komisijas kasierim	“ 60,–
Darbvedim	“ 30,–
Kopā:	----- Ls 2790,–

atskaitot 20% nodokli no papildatlīdzībām.

10) Uz tieslietu ministra priekšlikumu ieceļ līdzšinējo Daugavpils apgabaltiesas vecāko tiesu amata kandidātu Vili Gutmani⁸ par tās pašas apgabaltiesas izmeklēšanas tiesnesi.

11) Atļauj Tautas labklājības ministrijai izlietot no rezerves fonda bezdarba apkarošanaī Ls 58 500,– šādām vajadzībām:

- 1/ pabalstu izmaksai darba apgādē reģistrētiem, bez darba esošiem viegla darba spējīgiem strādniekiem un strādniecēm – ģimenes apgādātājām Ls 20 000,–
  - 2/ sabiedrisko darbu strādnieku ārstēšanai “ 5 000,–
  - 3/ aizdevuma izsniegšanai laukstrādniekiem – deputātiem “ 33 500,–
- Ls 58 500,–.

Tuvākus noteikumus atļauj izdot tautas labklājības ministram.

12) Lai veicinātu lauksaimniecības rudens darbus, nolemj atlikt mācības gada sākumu visās mācības iestādēs par 2 nedēļām.

13) Pārrunā jautājumu par rūpniecības strādnieku un ierēdņu talku rīkošanu, lai palīdzētu lauksaimniekiem ražas novākšanas darbos.

14) Pieņem nacionalizācijai pakļauto objektu sarakstu.⁹

15) Uz iekšlietu ministra biedra priekšlikumu saskaņā ar likumu par īpašumu pārņemšanu valsts pagaidu lietošanā, izsludinātu 1921. g. lik[umu] krāj[uma] 153. burtiņā,¹⁰ nolemj nekustamu īpašumu Daugavpilī, Pulkveža Brieža ielā 8/10, pārņemt valsts pagaidu lietošanā un to nodot Politiskās policijas pārvaldes Daugavpils rajona vajadzībām.

16) Uz finansu ministra priekšlikumu atsvabina pēc paša lūguma, sākot ar š. g. 23. jūliju, J. Danni¹¹ no Valsts zemes bankas padomes locekļa amata un viņa vietā līdz viņa pilnvaru beigām, t. i., līdz 1941. g. 20. oktobrim, par Valsts zemes bankas padomes locekli ieceļ Kārli Ertneru¹². Vakantajā Finansu ministrijas pārstāvja vietā Valsts zemes bankas padomē ieceļ Finansu ministrijas saimniecības departamenta vicedirektoru Ansi Cielavu uz nenoteiktu laiku.

17) Uz finansu ministra priekšlikumu atsvabina V. Gulbi¹³ no Vispārējās lauksaimniecības bankas direktora amata, skaitot ar š. g. 22. jūliju.

18) Pamatojoties uz Valsts civildienesta likuma 44. pantu, atļauj Finanšu ministrijai izsniegt Valsts saimniecības departamenta šoferim Hugo Elksnītim, kas ar departamenta automobili komandēts no š. g. 10. jūlija Latvijas Komunistiskās partijas rīcībā, papildu atlīdzību komandējuma laikā Ls 60,- mēnesī.

19) Uz finansu ministra priekšlikumu atbrīvo no amata Latvijas hipotēku bankas padomes priekšēdētāju Ludvigu Neiburgu¹⁴ un padomes locekļus Modestu Cālmani¹⁵, Vili Rogu¹⁶ un Rihardu Ērgli¹⁷ pēc pašu lūgumiem, skaitot ar 1940. gada 24. jūliju, un viņu vietā, sākot ar to pašu dienu, ieceļ: par padomes priekšēdētāju Paulu Ozoliņu¹⁸ līdz 1940. g. 7. decembrim; bet par padomes locekļiem: Rīgas pilsētas lielveikālo Jāni Pupuru¹⁹ līdz 1940. g. 7. decembrim, Pēteri Mincinopu²⁰ līdz 1940. g. 7. decembrim un jūrskolas direktoru Ernestu Kalniņu²¹ līdz 1941. gada 12. jūlijam.

Vakantajā padomes locekļa vietā ieceļ Robertu Bīlmani²² uz trim gadiem, skaitot no š. g. 8. jūlija.

20) Atļauj Kara ministrijai Ls 100 000,- no Kara ministrijas rīcības kapitāla sekojošu darbu izvešanai Cekules aizliegtajā rajonā:

- 1/ ūdens iegūšanas ietaises,
- 2/ centrālpakuri nesošo stabu būve un
- 3/ "S" grupas ārējās apgaismes izbūve.

Minētā summa atmaksājama no atlikumiem pie galīgas norēķināšanās par Cekules rajona izbūvi.

21) Piekrīt satiksmes ministra priekšlikumam nodibināt starpresoru komisiju no Finanšu ministrijas, Valsts kontroles un Satiksmes ministrijas ieinteresētā departamenta pārstāvjiem, kuras uzdevums būtu pārbaudīt atsevišķo uzņēmēju iesniegtos lūgumus pēc līguma darbu cenu paaugstināšanas un savus slēdzienus nodot resoru vadītājiem lūgumu izlemšanai.

22) Atļauj Kara ministrijas Apgādes pārvaldes būvniecības daļai no fonda neparedzamām vajadzībām Ls 50 000,- centrālpakures ierīkošanas un ar to saistītiem telpu izbūves darbiem Rīgā, Valdemāra ielā 13, Baltijas kara apgabala priekšnieka dzīvoklim.²³

23) Uz finansu ministra priekšlikumu atbrīvo no amata pēc pašu lūgumiem Latvijas hipotēku bankas direktorus Edgaru Sūnu²⁴ un Kārlī Saliņu²⁵.

24) Uz finansu ministra priekšlikumu atļauj Satiksmes ministrijas Dzelzceļu virsvaldei:

1/ iegādāties PSRS karogus 757 dzīvojamām ēkām,

2/ minētajai vajadzībai nepieciešamos līdzekļus apm[ēram] Ls 12 500,- aizņemties no dzelzceļa brīvām summām, paredzot atmaksu Dzelzceļu virsvaldes 1941. g. budžetā.

25) Uz satiksmes ministra priekšlikumu atceļ no amata Pasta krājķases locekļus – K. Dišleru²⁶, A. Kaktiņu²⁷, A. Toni²⁸ un Latvijas Bankas pārstāvi Alfredu Matisu.²⁹

Par padomes locekli – Latvijas Bankas pārstāvi iecel Latvijas Bankas nozīmēto pārstāvi Kārli Dziļleju³⁰ un par padomes locekļiem Jūliju Bērziņu³¹, Robertu Ivanovu³² un Jāni Višņu³³.

Sēdi slēdz 20.45.

Ministru prezidents prof. Dr. A. Kirhenšteins
Valsts kancelejas direktora v. i. V. Stalžs

LVA, 270. f., 1. apr., 2. l., 131., 132. lp.

¹ Teodors Anševics (1900–1942) – diplomāts. Beidza LU Tautsaimniecības nodaļu. 1922.–1924. gadā grāmatvedis Saldus pilsētas galvas kancelejā. 1924.–1925. gadā strādāja a/s “J. A. Kukurs” uzņēmumā Rīgā. 1925. gada decembrī pieņemts darbā Ārlietu ministrijā par sekretāra palīgu, no 1926. gada marta sekretāra palīgs Baltijas valstu nodaļā, septembrī pārcelts uz Preses nodaļu, 1927. gada decembrī iecelts par Administratīvi juridiskā departamenta Administratīvās un protokolu nodaļas III šķiras sekretāru. 1929. gada oktobrī pārcelts uz Latvijas ģenerālkonsulātu Londonā par ārštata sekretāru, no 1931. gada jūnija III šķiras sekretārs, 1932. gada jūlijā ieskaitīts Latvijas sūtniecības Londonā štatā. 1937. gada novembrī pārcelts uz Ārlietu ministriju par Administratīvās un protokolu nodaļas II šķiras sekretāru. 1938. gada novembrī paaugstināts par I šķiras sekretāru un iecelts par Saimniecības un finanšu nodaļas vadītāju. No 1939. gada 15. aprīļa līdz 1940. gada 25. jūlijam Ārlietu ministrijas Administratīvā departamenta direktors. Pēc tam strādāja par grāmatvedi fabrikā “Aurora”. 1941. gada 14. jūnijā arestēts un deportēts. 1941. gada 20. jūnijā ceļā uz Juhnovas nometni T. Anševics mēģināja bēgt un tika ievainots. Mira ieslodzījumā Tatārijas Iekšlietu tautas komisariāta (NKVD) cietuma slimnīcā 1942. gada 23. janvārī. Reabilitēts 1989. gadā.

² Sk. pielik. nr. 2.

³ Sk. pielik. nr. 3.

⁴ Sk. pielik. nr. 4.

⁵ Pauls Rūdolfs Rubis (1879–1970). Tieslietu ministrijas Kriminālpolitiskā departamenta vice-direktors, no 1939. gada 25. oktobra līdz 1940. gada 25. jūlijam departamenta direktors.

Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru.

⁶ Šāda amata ieviešanas nepieciešamību Iekšlietu ministrija paskaidroja šādi: “Lai koncentrētu pārraudzību un darbību pār daudzajām Iekšlietu ministrijas sastāvdaļām, sevišķi militāra rakstura, vienās rokās, ministrijā nepieciešama jauna posteņa – ministrijas padomnieka – radīšana. Jo sevišķi vajadzība pēc šāda posteņa radusies vēl tāpēc, ka turpmāk ministrijas iekārtā paredzēts ietilpināt līdzšinējo Tieslietu ministrijas Kriminālpolitisko departamentu, arī stingri militāru vienību. Taupības nolūkā līdz ar ministrijas padomnieka nodibināšanu no štatiem tiek strīpots līdzšinējais policijas padomnieka amats.” (LVVA, 1307. f., 1. apr., 516. l., 269. lp.)

⁷ Nolikuma par valsts darbiem un piegādēm 65. panta 3. punkts paredzēja, ka šādu darbu veikšana bez izsoles un sacensības varēja notikt vienīgi ar Ministru kabineta piekrišanu katrā atsevišķā gadījumā.

⁸ Vilis Gūtmanis (1898–?) – jurists. Beidza LU Tiesību nodaļu. 1925. gadā iecelts par Daugavpils apgabaltiesas jaunāko tiesu amata kandidātu, 1927. gadā paaugstināts par vecāko tiesu amata kandidātu. No 1936. gada izmeklēšanas tiesneša pienākumu izpildītājs. 1940. gada 25. jūlijā iecelts par Daugavpils apgabaltiesas izmeklēšanas tiesnesi.

- ⁹ Sk. pielik. nr. 5.
- ¹⁰ Sk. pielik. nr. 6.
- ¹¹ Jukums Danne (1880–?) – lauksaimnieks. Sarkanmuižas pagasta vecākais. Līdz 1940. gada 25. jūlijam Zemes bankas padomes loceklis.
- ¹² Kārlis Ertners (1885–?). 1907.–1914. gadā mērnieks Rīgas apriņķī. No 1914. gada dienēja Krievijas armijā. 1921. gadā atgriezās Latvijā. 1921.–1934. gadā Siguldas krājaizdevu kases grāmatvedis. 1927.–1934. gadā Siguldas pilsētas domes loceklis, 1931.–1934. gadā pilsētas galva. 1934.–1935. gadā rēķinvedis cietumā Liepājā. 1935.–1940. gadā Allažu krājaizdevu kases grāmatvedis. No 1940. gada 25. jūlija līdz 2. augustam Valsts zemes bankas padomes loceklis. No 1940. gada 12. augusta Finanšu tautas komisariāta grāmatvedības pārzinis.
- ¹³ Vilis Gustavs Gulbis (1890–1941) – agronoms, valsts un sabiedriskais darbinieks. Beidza RPI Lauksaimniecības nodaļu (1914. g.). 1914.–1916. gadā agronoms Gulbenes lauksaimniecības biedrībā, 1916.–1917. gadā Rīgas lauksaimniecības centrālbiedrības rajona agronoms. 1917. gadā ievēlēts Vidzemes guberņas pārtikas komitejā, tās valdes priekšsēdētājs. 1918.–1920. gadā Tautas padomes loceklis. 1918.–1919. gadā Apgādības ministrijas pilnvarotais Ziemeļlatvijā, 1919. gadā iecelts par Iekšējās apgādības departamenta direktoru. No 1920. gada Zemkopības ministrijas Lauksaimniecības departamenta vice direktors, no 1923. gada Lauksaimniecības pārvaldes priekšnieks. 1924. gadā iecelts par Valsts zemes bankas valdes locekli. Saeimas deputāts (1928.–1934. g.), zemkopības ministrs (1928. g. janvāris–septembris, 1930. g. marts – 1931. g. marts, 1931. g. decembris – 1934. g. marts), izglītības ministrs (1933. g. aprīlis – 1934. g. marts), iekšlietu ministrs (1934. g. maijs – 1939. g. janvāris). Līdz 1940. gada 25. jūlijam Vispārējās lauksaimniecības bankas direktors. 1940. gada 9. oktobrī arestēts, ievietots Rīgas Centrālcietumā, vēlāk deportēts uz PSRS, kur nošauts.
- ¹⁴ Ludvigs Neiburgs (1871–?) – būvuzņēmējs. Vairāku namu īpašnieks Rīgā. Rīgas mūrnieku amata meistars. Līdz 1940. gada 25. jūlijam Hipotēku bankas padomes priekšsēdētājs.
- ¹⁵ Modests Cālmanis (1889–1941) – tirgotājs un rūpnieks Ludzā. Līdz 1940. gada 25. jūlijam Hipotēku bankas padomes loceklis. Arestēts 1941. gada jūnijā, ieslodzīts Vjatlagā. Miris ieslodzījumā 1941. gada 24. decembrī.
- ¹⁶ Vilis Roga (Rihters; 1884–?). Beidza Tērbatas Veterinārijas institūtu. Zemkopības ministrijas Gulbenes rajona veterinārārstu un Gulbenes namsaimnieku biedrības priekšnieks. Līdz 1940. gada 25. jūlijam Hipotēku bankas padomes loceklis.
Apmalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni.
- ¹⁷ Rihards Ērglis (1881–1950) – būvinženieris. Beidza PRI un Pēterburgas Arheoloģijas institūtu. 1907.–1917. gadā Novgorodas guberņas inženieris un zemstes ceļu pārzinis. 1920. gada augustā atgriezās Latvijā. Nodaļas vadītājs Zemkopības ministrijā. No 1925. gada Hipotēku bankas padomes loceklis, arī a/s “Drošība” padomes loceklis. 1950. gada 18. janvārī mira Rīgas Centrālcietumā.
- ¹⁸ Pauls Viktors Ozoliņš (1886–1941). Studēja RPI Tirdzniecības nodaļā. Brīvības cīņu dalībnieks. 1918.–1924. gadā nodokļu inspektors, vēlāk Hipotēku bankas galvenā direktora biedrs, no 1927. līdz 1940. gadam galvenais direktors. No 1940. gada 25. jūlija līdz 2. augustam Hipotēku bankas padomes priekšsēdētājs. 1941. gada 14. jūnijā deportēts uz PSRS (Novosibirskas apgabals). Miris izsūtījumā 1941. gada 7. decembrī.
Apmalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni.
- ¹⁹ Jānis Hugo Pupurs (1901–1977). 1919.–1920. gadā dienēja Latvijas armijā. 1920.–1922. gadā rēķinvedis izglītības kooperatīvā Rīgā. No 1922. gada augusta līdz 1923. gada martam apcietinājumā. 1923.–1924. gadā obligātajā karadienestā. 1924.–1928. gadā rēķinvedis PSRS Tirdzniecības pārstāvniecībā Latvijā. 1926. gadā jūlijā–septembrī, 1931. gada maijā–oktobrī apcietinājumā. No 1928. gada Rīgas pilsētas domes loceklis, 1931.–1934. gadā vadīja kreiso

- arodnieku frakciju. 1931.–1932. un 1933.–1936. gadā grāmatvedis, galvenais grāmatvedis un kasieris PSRS Tirdzniecības pārstāvniecībā Latvijā. Vēlāk galvenais grāmatvedis firmā “L. Rihters”. No 1940. gada 4. jūlija Rīgas lielveikālais. Tautas saeimas, vēlāk LPSR Augstākās Padomes deputāts (1940.–1951. g.). 1940. gada 25. jūlijā – 2. augustā Hipotēku bankas padomes loceklis. No 1940. gada augusta līdz 1941. gada janvārim LPSR tirdzniecības tautas komisārs. 1941. gadā strādāja Valsts kontroles tautas komisariātā. No 1941. gada augusta Sarkanajā armijā. 1945.–1951. gadā Rīgas pilsētas Izpildu komitejas priekšēdētāja vietnieks.
- ²⁰ Pēteris Mincinops (1904–1942). 1918.–1924. gadā galdnieka māceklis un galdnieks. 1924.–1926. gadā obligātajā karadienestā. 1926.–1930. gadā gadījuma darbu strādnieks. 1930.–1934. gadā Rīgas strādnieku kooperatīva ēdienu veikala pārzinis. 1934.–1938. gadā strādnieks uzņēmumā “Latvijas koks” Mīlgrāvī. 1938.–1939. gadā ēdienu veikala pārzinis. 1939.–1940. gadā gadījuma darbu strādnieks. 1940. gada 25. jūlijā–2. augustā Hipotēku bankas padomes loceklis, vēlāk Latvijas PSR Tirdzniecības tautas komisariāta Restorānu tresta direktors. 1941. gada jūnijā evakuējās uz Kirovas apgabalu, no 1941. gada augusta dienēja 201. latviešu strēlnieku divīzijā. Krita 1942. gada 12. augustā Tuganovas sādžā.
- ²¹ Ernests Kalniņš (1881–1941) – tālbraucējs kapteinis. Mangaļu jūrskolas skolotājs, no 1920. gada Krišjāņa Valdemāra jūrskolas direktors. Kuģniecības a/s “Kaija” direktors rīkotājs un Glābšanas biedrības uz ūdeņiem priekšnieks. 1940. gada 25. jūlijā–2. augustā Hipotēku bankas padomes loceklis. 1941. gada 23. jūnijā arestēts un deportēts uz PSRS. 1941. gada 6. decembrī viņam piespriests nāvessods.
- ²² Roberts Bīlmanis (1880–1964). No 1901. gada skolotājs Lestenē, Jaunpilī, Annasmuižā un Salacā. 1905. gada revolūcijas dalībnieks. 1907.–1912. gadā emigrācijā Somijā, Šveicē un Francijā. 1913.–1914. gadā skolotājs Rīgā. 1915. gadā evakuējās uz Maskavu. Tautas padomes loceklis, Satversmes sapulces (1920.–1922. g.) un Saeimas deputāts (1922.–1931. g.). Latvijas Sociāldemokrātiskās strādnieku partijas (LSDSP) CK loceklis (1920.–1934. g.). Mēnešrakstu “Jaunā Dzīve” (1924.–1929. g.) un “Domas” (1924.–1931. g.) redaktors. No 1925. līdz 1934. gadam Hipotēku bankas direktors. Vēlāk pensijā. 1940. gada 25. jūlijā – 2. augustā Hipotēku bankas padomes loceklis. 1949. gada 24. augustā arestēts un deportēts uz PSRS.
- ²³ Sk. protok. nr. 86, punkts 10, protok. nr. 87, punkts 10.
- ²⁴ Edgars Sūna (1900–1981) – jurists un literatūras zinātnieks. Beidza LU Tiesību nodaļu (1933. g.). 1934.–1940. gadā zvērināta advokāta palīgs un Tautas labklājības ministrijas pilnvarnieks Rīgas centrālajā slimokasē. No 1940. gada 16. marta līdz 25. jūlijam Hipotēku bankas valdes loceklis. 1944. gadā emigrēja uz Vāciju, 1950. gadā izceļoja uz ASV.
- ²⁵ Kārlis Saliņš (1893–1969) – agronoms. Beidza LU Lauksaimniecības fakultāti. Darbvedis Valsts kancelejā, Zemkopības ministrijas Lopkopības nodaļas vadītājs un Lauksaimniecības kameras ģenerālsekretārs, 1935.–1940. gadā tās žurnāla “Latvijas Lauksaimnieks” redaktors. No 1940. gada 1. aprīļa līdz 25. jūlijam Hipotēku bankas valdes loceklis.
- ²⁶ Kārlis Dišlers (1878–1954) – juridisko zinātņu doktors, profesors (1932. g.). Beidza Pēterburgas universitātes Juridisko fakultāti (1910. g.). 1899.–1905. gadā Mūrmuižas–Berķenes pagasta skolas skolotājs un skolas pārzinis. 1910.–1914. gadā gatavojās profesūrai Pēterburgas universitātes Juridiskajā fakultātē. 1917.–1919. gadā docētājs Omskas politehniskajā institūtā. 1920. gadā atgriezās Latvijā. No 1920. gada LU Juridiski ekonomiskās fakultātes docents, no 1921. gada vecākais docents, Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātes sekretārs (1922.–1924., 1926.–1928., 1930.–1932., 1935.–1936. g.), fakultātes pārstāvis Universitātes padomē (1924.–1928., 1930.–1932., 1939.–1940. g.), fakultātes dekāns (1925.–1926., 1928.–1930., 1932.–1934., 1936.–1938. g. un 1940. g.), Tiesību zinātņu nodaļas vadītājs (1926.–1928., 1930.–1932., 1935.–1936., 1938.–1940. g.). 1925.–1928. gadā Saeimas deputāts. 1937.–1940. gadā izdevuma “Tieslietu Ministrijas Vēstnesis” redaktors. 1940. gada

1. februārī – 25. jūlijā Pasta krājiskas padomes loceklis. 1940. gada 30. augustā atbrīvots no dekāna pienākumiem, 19. decembrī atļauts pagaidām izpildīt profesora pienākumus LVU Ekonomiski juridiskās fakultātes Valsts tiesību katedrā. 1941. gada 14. jūnijā deportēts uz PSRS (Krasnojarskas novads). Mira izsūtījumā 1954. gada 18. septembrī.
- ²⁷ Ādolfs Jānis Kaktiņš (1885–1965) – operdziedātājs. 1903.–1910. gadā aktieris vairākos Rīgas teātros. No 1911. gada operdziedātājs, 1913. gadā Nirnbergas operā, 1914. gadā Rīgā, vēlāk Petrogradas muzikālajā drāmas teātrī. 1918.–1944. gadā Latvijas Nacionālās operas solists. 1940. gada 1. februārī – 25. jūlijā Pasta krājiskas padomes loceklis. 1944. gadā emigrēja, no 1949. gada dzīvoja ASV.
- Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 3. šķiru un Atzinības krusta 2. šķiru.
- ²⁸ Augusts Tone (1887–1949) – Latvijas armijas pulkvedis. 1. pasaules kara laikā Krievijas armijā, no 1919. gada 9. janvāra Latvijas Pagaidu valdības karaspēka Studentu rotā, no septembra Kurzemes divīzijas štāba priekšnieks. 1928.–1930. gadā Iekšlietu ministrijas Aizsargu nodaļas priekšnieks, vēlāk Cēsu kājnieku pulka komandiera palīgs, no 1937. gada komandieris. 1939. gada novembrī atvaļināts. 1940. gada 1. februārī – 25. jūlijā Pasta krājiskas padomes loceklis. 1944. gadā emigrēja uz Vāciju.
- Apbalvots ar Lāčplēša Kara ordeņa 3. šķiru, Triju Zvaigžņu ordeņa 3. šķiru, Viestura ordeņa 2. šķiru (ar šķēpiem), Aizsargu Nopelnu krustu un ārvalstu ordeniem.
- ²⁹ Alfrēds Matīss (1907–?). Beidza LU Tautsaimniecības nodaļu. Latvijas Bankas padomes sekretārs. Līdz 1940. gada 25. jūlijam Latvijas Bankas pārstāvis Pasta krājiskas padomē.
- ³⁰ Kārlis Dziļleja (Tīfentāls; 1891–1963) – rakstnieks. Beidza Belgorodas skolotāju institūtu (1914. g.). Līdz 1910. gadam skolotājs Koknesē. 1914.–1918. gadā skolotājs Majoros, Harkovā un Pēterburgā. No 1919. gada Rīgas domnieks, 1925.–1934. gadā Rīgas domes Revīzijas komisijas priekšsēdētājs. 1932.–1934. gadā Strādnieku teātra direktors. 1920.–1934. gadā Tautas augstskolas lektors. Žurnālu “Jaunais Cīrulītis” (1927.–1934. g.) un “Domas” (1929.–1934. g.) redaktors. 1940. gada 25. jūlijā – 2. augustā Latvijas Bankas pārstāvis Pasta krājiskas padomē. 1944. gadā emigrēja uz Vāciju, kur strādāja latviešu bēgļu skolās. 1949. gadā pārcēlās uz Zviedriju, dzīvoja Stokholmā. Žurnālu “Brīvība” un “Trimdas Arodnieks” redaktors. Kopš 1952. gada “Komitejas Latvijas brīvībai” loceklis. Vairāku dzejoļu un stāstu krājumu, literatūrvēsturisku apcerējumu un mācību grāmatu autors.
- ³¹ Jūlijs Bērziņš (Sīmanis; 1906–1941). 1925.–1929. gadā galdnieks Valmieras apriņķī, 1929.–1932. gadā galdnieks VEF un dažādos kokapstrādes uzņēmumos Rīgā. 1932.–1933. gadā ceļu strādnieks Rīgas pilsētas būvvaldē. 1933.–1935. gadā kantorists Rīgas mājkalpotāju slimokasē. 1934. gadā oktobrī un 1935. gada maijā apcietinājumā. 1935.–1940. gadā galdnieks Rīgā. 1940. gada 25. jūlijā – 2. augustā Pasta krājiskas padomes loceklis. No 1940. gada septembra līdz 1941. gada martam Pārtikas rūpniecības tautas komisariāta kadru daļas vadītājs, no 1941. gada marta Gaļas un piena rūpniecības tautas komisariāta kadru daļas vadītājs. 1941. gada jūnijā evakuējās uz Kirovas apgabalu. No 1941. gada septembra dienēja 201. latviešu strēlnieku divīzijā, decembrī krita kaujās pie Maskavas.
- ³² Roberts Ivanovs (1883–1954). Beidza Cīrihes universitātes Tirdzniecības fakultāti. Tautas padomes loceklis, Satversmes sapulces un Saeimas (1922.–1923. g.) deputāts. No 1923. līdz 1934. gadam Valsts kontrolieris, vēlāk pensijā. 1940. gada 25. jūlijā – 2. augustā Pasta krājiskas padomes loceklis.
- ³³ Jānis Višņa (1891–1942). Satversmes sapulces un Saeimas (1922.–1934. g.) deputāts, LSDSP CK loceklis. 1933.–1934. gadā Latvijas Arodbiedrību centrālbiroja priekšsēdētājs. 1934. gada 23. maijā arestēts un ievietots Rīgas Centrālcietumā, no 30. maija līdz 1935. gada 19. janvārim Liepājas noietnē. Vēlāk pensijā. 1941. gada 14. jūnijā arestēts un deportēts uz PSRS, ieslodzīts Usoļlagā. Nošauts pēc PSRS iekšlietu tautas komisāra Sevišķās apsūdzības lēmuma 1942. gada 17. jūnijā.

Protokols nr. 73

MINISTRU KABINETA SĒDE

1940. g. 26. jūlijā

Klāt:

Valsts un Ministru prezidents un ārlietu ministra v. i.	prof. Dr. A. Kirhenšteins
Ārlietu ministra biedrs	A. Jablonskis
Finansu ministrs	K. Karlsons
Iekšlietu ministrs	V. Lācis
Izglītības ministrs	prof. P. Lejiņš
Kara ministrs	ģen. R. Dambītis
Sabiedrisko lietu ministrs	P. Blaus
Satiksmes ministrs	J. Jagars
Tautas labklājības ministrs	J. Lācis
Tieslietu ministrs	J. Pabērzs
Zemkopības ministrs	J. Vanags
Valsts kontrolieris	A. Tabaks

Protokolē: Valsts kancelejas direktora v. i. V. Stalažs

Sēdi sāk plkst. 14.15.

1) Atļauj Ārlietu ministrijai no fonda neparedzamām vajadzībām Zv[iedrijas]* fr[ankus] 500,— izdevumiem, kas saistīti ar F. Cielēna¹ un ģimenes repatriāciju.

2) Ieceļ par Latvijas Nacionālās operas direktora v. i. Aleksandru Viļumani², par Latvijas Nacionālā teātra direktora v. i. Emīlu Maču³, par Dailes teātra direktora v. i. Leonīdu Leimani⁴ un par Krievu teātra direktora v. i. Jevgeņiju Doļicinu⁵.

3) Atļauj Kara ministrijai izdot "Ļot" lidmašīnu, kas internēta Latvijā, – PSRS karaspēka vadībai.

4) Pamatojoties uz Valsts civildienesta XIV pielikuma noteikumiem par dienas maksu un ceļa izdevumiem ārzemju komandējumos, noteic komandējuma naudas deputātiem pēc I–III kateg[orijas] (Ls 72,—), ņemot summas no Finanšu ministrijas rīcībā esošā fonda neparedzamām vajadzībām. Nauda caur Sabiedrisko lietu ministriju delegācijas dalībniekiem izsniedzama avansa veidā.

5) Uz ārlietu ministra priekšlikumu nolemj lūgt Valsts prezidenta ārkārtējo sūtni un pilnvaroto ministru Londonā Kārli Zariņu⁶ disciplināru pārkāpumu dēļ atcelt ar š. g. 26. jūliju no ieņemamā amata. Nolemj lietu nodot prokuratūrai K. Zariņa saukšanai pie kriminālatbildības. Reizē ar to K. Zariņu atbrīvo arī no ģenerālkonsula pienākumiem Londonā.

* Dokumentā kļūda, jābūt Šv[eices].

6) Pieņem pārgrozījumu likumā par pavalstniecību.⁷

7) Atzīst, ka pagaidām nav vēlams to Latvijas sūtniecību darbinieku atgriešanās savās darba vietās ārzemēs, kas pašreiz pavada atvaļinājumu Latvijā.

8) Uz iekšlietu ministra priekšlikumu ieceļ līdzšinējo Centrālcietuma priekšnieku Kārli Grīnbergu⁸ par Kriminālpolitiskā departamenta direktoru.

9) Uz ārlietu ministra priekšlikumu ieceļ Ārlietu ministrijas Administratīvās un protokola nodaļas vadītāja v. i. Vasiliju Jemeljanovu⁹ par Administratīvā departamenta direktora v. i., skaitot no š. g. 25. jūlija.

10) Pieņem sekojošu valdības rīkojumu:

“Latvijas valsts saimnieciskās intereses prasa, lai visa Latvijas tirdzniecības flote atrastos Latvijas valdības pilnīgā rīcībā. Lai brīdinātu to kuģu kapteiņus, kuri atrodas ārpus Baltijas jūras ūdeņiem, no nodevīgas rīcības, Latvijas valdība pavēl visiem kuģu īpašniekiem un kuģu kapteiņiem:

1. Kuģiem, kuri atrodas svešos ūdeņos, izbraukt vai iebraukt no kādas ostas citā ostā tikai ar Latvijas valdības atļauju.

2. Bez Latvijas valdības atļaujas kuģiem nav tiesību iebraukt amerikāņu un angļu ostās.

3. Kuģu kapteiņi, kuri pārkāps Latvijas valdības pavēli Latvijas kuģiem atgriezties dzimtenē, tiks uzlūkoti kā tautas nodevēji un tos pasludinās kā stāvošus ārpus likuma. Kopā ar viņiem tiks sauktas pie atbildības arī viņu ģimenes un tuvākie radnieki.

Valdības rīkojumus attiecībā uz kuģniecību publicēs ar Jūrniecības departamenta direktora un attiecīga ierēdņa parakstu.”¹⁰

Sēdi slēdz plkst. 14.50.

Ministru prezidents A. Kirhenšteins
Valsts kancelejas direktora v. i. V. Stalažs

LVA, 270. f., 1. apr., 2. l., 133. lp.

¹ Fēlikss Cielēns (1888–1964). Studēja Pēterburgas universitātē (1906.–1909. g.). 1905. gada revolūcijas dalībnieks. 1910. gadā emigrēja uz Franciju, kur Parīzē pabeidza tieslietu studijas (1914. g.). 1917. gadā atgriezās Krievijā. 1918. gadā Petrogradā dibināja Latvijas pašnolemšanās savienību. 1919. gadā atgriezās Latvijā. 1919.–1933. gadā LSDSP CK loceklis. Tautas padomes loceklis, Satversmes sapulces (1920.–1922. g.) un Saeimas deputāts (1922.–1933. g.). 1923. gada janvārī–jūnijā ārlietu ministra biedrs, no 1926. gada decembra līdz 1928. gada janvārim ārlietu ministrs. Žurnālu “Bītvā Latvija” (1918. g.), “Skaidrība” (1924. g.) un “Jaunais Laiks” (1928.–1929. g.) redaktors. 1933.–1934. gadā Latvijas sūtnis Parīzē, Madridē un Lisabonā. 1939. gada aprīlī ar Ministru kabineta lēmumu atņemta Latvijas pavalstniecība, šis lēmums atcelts 1940. gada 23. jūnijā. 1940. gada jūlija beigās atgriezās Latvijā, strādāja Valsts apgādniecību un poligrāfisko uzņēmumu pārvaldē un dzīvoja savās lauku mājās. 1944. gada maijā emigrēja uz Zviedriju. Vairāku lugu autors.

² Aleksandrs Viļumanis (1910–1980) – dziedātājs, Latvijas PSR Tautas skatuves mākslinieks (1954. g.), profesors (1963. g.). Mācījās Latvijas konservatorijā (1928.–1936. g.), papildinājās

Milānā (1939. g.), Liepājas operas (1934.–1939. g.) un Latvijas Nacionālās operas solists (1939.–1941. g.). 1940. gada 26. jūlijā iecelts par Nacionālās operas direktora v. i. 1942. gadā deportēts uz Vāciju, dziedāja Dancigas opereteātrī, vēlāk tramvaja vadītājs. No 1945. līdz 1959. gadam Latvijas PSR Operas un baleta teātra solists. Latvijas Valsts konservatorijas pedagogs (no 1948. g.), no 1950. līdz 1978. gadam Vokālās katedras vadītājs.

³ Emīls Mačs (1892–1958) – aktieris un režisors. 1914.–1917. gadā Krievijas armijas latviešu strēlnieku pulkos. No 1921. gada aktieris Dailes teātrī. Skatuves mākslas pedagogs Dailes teātra studijās. 1940. gada 26. jūlijā iecelts par Nacionālā teātra direktora v. i., 29. jūlijā atsacījās no šī amata un 1. augustā atbrīvots. Līdz 1952. gadam aktieris un režisors Dailes teātrī. Apbalvots ar Atzinības krustu.

⁴ Leonīds Leimanis (1910–1974) – aktieris un kinorežisors, Latvijas PSR Tautas skatuves mākslinieks (1965. g.). Mācījās Rīgas Tautas augstskolā (1927.–1930. g.), Mākslas akadēmijā (1942.–1943. g.). No 1927. gada būvstrādnieks Rīgas būvvaldē, vēlāk laborants. 1930.–1934. gadā aktieris Strādnieku teātrī, 1934.–1940. gadā Dailes teātrī. Vienlaikus no 1933. gada sabiedrības “Latviešu skaņu filma” aktieris un režisors, 1935.–1940. gadā kultūrfilmu operators un režisors. No 1940. gada 26. jūlija līdz 1941. gada jūnijam un no 1944. gada oktobra līdz 1946. gada augustam Dailes teātra direktors. Līdz 1948. gadam Rīgas kinostudijas mākslinieciskais vadītājs un režisors (no 1947. g.). Vairāku savu filmu scenārija autors.

⁵ Jevgeņijs Doļins-Ņitauskis (1906–1948) – aktieris. No 1930. gada Rīgas Krievu drāmas teātra aktieris. No 1940. gada 26. jūlija teātra direktors. 1941. gada jūnijā evakuējās uz PSRS. Bija Latvijas Valsts mākslas ansambļa direktors Ivanovā. Pēc kara atgriezās Rīgā.

⁶ Kārlis Reinholds Zariņš (1879–1963) – diplomāts. 1. pasaules kara laikā strādāja Krievijā bēgļu organizācijās. Tautas padomes loceklis. No 1919. gada diplomātiskajā dienestā. Latvijas delegācijas loceklis Parīzes miera konferencē. Latvijas sūtnis Somijā (1919.–1923. g.), Zviedrijā, Norvēģijā, Dānijā (1923.–1930. g.) un Igaunijā (1930.–1933. g.). Vienlaikus no 1931. gada 9. decembra līdz 1933. gada 24. martam ārlietu ministrs, vēlāk sūtnis Lielbritānijā, no 1934. gada arī Īrijā, Austrālijā, Jaunzēlandē, Dienvidāfrikā un Kanādā. 1940. gada 17. maijā ar valdības lēmumu piešķirtas īpašas pilnvaras vadīt Latvijas diplomātiskās un konsulārās pārstāvniecības. 1940. gada jūlijā atcelts no amata. 1940. gada 30. jūlijā atņemta pilsonība, konfiscēts īpašums, izsludināts ārpus likuma. Turpināja vadīt Latvijas Republikas diplomātisko un konsulāro dienestu.

Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 2. un 3. šķiru, Atzinības krusta 1. šķiru un ārvalstu ordeņiem

⁷ Sk. pielik. nr. 7. Šo papildinājumu un pārgrozījumu likumā par pavalstniecības pieņemšanas nepieciešamību Tieslietu ministrija savā paskaidrojumā pamatoja šādi: “Tādā vēsturiskā laikā, kāds tagadējais, kad vadāma un nostabilizējama valstī jauna iekārta, nav valsts interesēs, ka daļa pilsoņu bez vajadzības uzturas ārpus valsts robežām. Tādi pilsoņi ne tikai nepalīdz lielajā jaunuzbūves darbā, bet, apstākļus nepazīdami, viņi par jauno iekārtu ārzemēs nespēj citiem dot īstenībai atbilstošu informāciju; uzturēdamies ārzemēs, šādi pilsoņi jaunajai iekārtai var pat ūtri neapzinīgi kaitēt vien. Šo apsvērumu dēļ domāts par vajadzīgu dot valdībai tiesību pilsoņus, kas bez vajadzības uzturas ārzemēs, aicināt atpakaļ uz Latviju un pret aicinājuma neklusītajiem pielietot zināmas sankcijas.” (LVVA, 1307. f., 1. apr., 232. l., 121. lp.)

⁸ Kārlis Grīnbergs (1905–1941). 1919. gadā brīvprātīgi iestājās Latvijas armijā. 1921.–1922. gadā strādāja mežsaimniecībā Talsu apriņķī. No 1922. līdz 1928. gadam ieslodzījumā Liepājas cietumā un Rīgas Terminietumā. 1929.–1930. gadā obligātajā karadienestā. Vēlāk strādāja dārzkopībā, kooperatīvā un ostā Rīgā. No 1931. gada maija līdz 1938. gada februārim ieslodzījumā Rīgas Centrālcietumā, vēlāk Kalnciema akmeņlauztuvēs. 1938.–1940. gadā strādnieks uzņēmumā “Rīgas audums”. 1940. gada 27. jūnijā – 26. jūlijā Rīgas Centrālcietuma

priekšnieks, vēlāk Kriminālpolitiskā departamenta direktors. No 1940. gada 1. septembra Latvijas PSR Iekšlietu tautas komisariāta Cietumu nodaļas priekšnieks. 1941. gada jūnijā evakuējās uz PSRS, no augusta Sarkanās armijas latviešu strēlnieku formējumos. Krita pie Narofominskas.

⁹ Vasilijš Jemeljanovs (1914–?). Beidza Angļu valodas institūta Pedagoģijas nodaļu (1938. g.). 1932.–1933. gadā obligātajā karadienestā. No 1937. gada februāra strādāja Latvijas radiofonā. 1940. gada 13. jūlijā iecelts par Ārlietu ministrijas Administratīvā departamenta direktora v. i. Pēc ministrijas likvidācijas (septembris) Latvijas PSR TKP Lietu pārvaldes sekretariāta vadītājs. 1941. gadā evakuējās uz PSRS.

¹⁰ Rīkojums publicēts: Valdības Vēstnesis. – 1940. – 28. jūl. – Nr. 169.

Protokols nr. 74

MINISTRU KABINETA SĒDE

1940. g. 29. jūlijā

Klāt:

Valsts un Ministru prezidents un ārlietu ministra v. i.	prof. Dr. A. Kirhenšteins
Ārlietu ministra biedrs	A. Jablonskis
Finansu ministrs	K. Karlsons
Iekšlietu ministrs	V. Lācis
Izglītības ministrs	prof. P. Lejiņš
Kara ministrs	ģen. R. Dambītis
Sabiedrisko lietu ministrs	P. Blaus
Satiksmes ministrs	J. Jagars
Tautas labklājības ministrs	J. Lācis
Tieslietu ministrs	J. Pabērzs
Zemkopības ministrs	J. Vanags
Iekšlietu ministra biedrs	V. Latkovskis
Valsts kontrolieris	A. Tabaks
Finansu ministra biedrs	Ed. Leitmanis ¹
Izglītības ministra 2. biedrs	P. Valeskalns ²
Protokolē: Valsts kancelejas direktora v. i.	V. Stalažs

Sēdi sāk plkst. 13.00.

1) Noklausās Ministru prezidenta ziņojumu, ka viņš aicinājis valdībā kā finanšu ministra biedru Ed. Leitmani, kā izglītības ministra 2. biedru P. Valeskalnu un kā zemkopības ministra biedru Rūdolfu Blauu³, visus skaitot ar 1940. g. 26. jūliju.

2) Pārrunā jautājumu par telpu atbrīvošanu sarkanarmijas vajadzībām. Atzīst, ka jāiekārto centrālā iestāde pie Iekšlietu ministrijas, kas kārtotu jautājumus par

iedzīvotāju pārvietošanu. Uzdod iekšlietu ministram radīt šādu centrāli, ar kuru sadarbotos arī pie armijas komandiera nodibinātais sakaru štābs sadarbības noorganizēšanai un veicināšanai ar Padomju Savienības karaspēka daļām Latvijā.

Attiecīgu instrukciju par iedzīvotāju pārvietošanas kārtību uzdod izstrādāt Iekšlietu ministrijai.⁴

3) Uz izglītības ministra priekšlikumu atbrīvo prof. Mārtiņu Prīmani⁵ pēc paša lūguma no Latvijas Universitātes rektora amata, skaitot ar š. g. 29. augustu, un par Latvijas Universitātes pagaidu rektoru ar to pašu dienu apstiprina profesoru Jāni Paškevicu⁶.

4) Uz izglītības ministra priekšlikumu atbrīvo profesoru Pāvilu Kveldi⁷ pēc paša lūguma no Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijas rektora amata, skaitot ar š. g. 29. augustu, un par Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijas pagaidu rektoru ar to pašu dienu apstiprina profesoru Paulu Galenieku⁸.

5) Uz ārlietu ministra priekšlikumu nolemj lūgt Valsts prezidenta ārkārtējo sūtni un pilnvaroto ministru Amerikas Savienotajās Valstīs Dr. Alfredu Bīlmani⁹ atcelt no ieņemamā amata disciplināru pārkāpumu dēļ, skaitot no š. g. 29. jūlija. Nolemj lietu nodot prokuratūrai A. Bīlmaņa saukšanai pie krimināl-atbildības.

6) Nolemj publicēt presē vecās valdības 17. maija lēmumu¹⁰ un pret sūtņiem K. Zariņu un A. Bīlmani piemērotās sankcijas.

7) Uz ārlietu ministra priekšlikumu atceļ no ieņemamā amata pilnvaroto lietvedī Argentīnā un Brazīlijā Dr. Pēteri Oliņu¹¹ disciplināru pārkāpumu un pretvalstiskas propagandas dēļ, skaitot no š. g. 29. jūlija. Nolemj lietu nodot prokuratūrai.

8) Uz ārlietu ministrijas Administratīvā departamenta direktora v. i. atceļ no amata Latvijas sūtniecības Buenosairesā III šķ[iras] ārštata sekretāru N. Ozoliņu¹² disciplināru pārkāpumu un pretvalstiskas propagandas dēļ, skaitot no š. g. 29. jūlija. Nolemj lietu nodot prokuratūrai.

9) Atrod par vēlamu sašaurināt Ārlietu ministrijas štatus, pirmām kārtām likvidējot politiskās nodaļas pēc ārlietu ministra ieskata.

10) Apstiprina finanšu ministra rīkojumu par dārgmetālu, to izstrādājumu un dārgakmeņu nodošanu Latvijas Bankas glabāšanā.¹³

11) Uz finanšu ministra priekšlikumu un pamatojoties uz likumu par valsts garantijām tirdzniecībai, rūpniecībai un būvniecībai, atļauj Finanšu ministrijai:

1/ izsniegt akciju sabiedrībai "M. S. Kuzņecovs", Rīgā, L[ielajā] Grēcinieku ielā 17/19, valsts garantiju uz 9 mēnešiem papildu kredīta saņemšanai Latvijas Bankā Ls 31 000,— apmērā;

2/ pieņemt kā garantijas nodrošinājumu no akciju sabiedrības "M. S. Kuzņecovs" Latvijas Bankā jau iekļīlātos mālus, kaolīnu un dažādus traukus Ls 113 460,— kopvērtībā, pret kuriem Latvijas Banka jau izsniegusi parasto banku kredītu.

12) Uz finansu ministra priekšlikumu un pamatojoties uz likumu par valsts garantijām tirdzniecībai, rūpniecībai un būvniecībai, atļauj Finanšu ministrijai izsniegt valsts garantiju tirdzniecības un rūpniecības akciju sabiedrībai "Bekona eksports". Rīgā, Baznīcas ielā 4a, uz 9 mēnešiem – Ls 1 000 000,– liela kredīta saņemšanai Latvijas Bankā, ar noteikumu, ka garantijas nodrošināšanai akciju sabiedrībai "Bekona eksports" jāiesniedz Latvijas Bankā šīs sabiedrības izrakstīti vekseli kopsummā par Ls 1 000 000,–.

13) Apstiprina Izglītības ministrijas pareizrakstības komisijas atzinumus par latviešu pareizrakstību un nosaka to spēkā stāšanos ar 1940. g. 1. augustu.¹⁴

14) Atļauj Finanšu ministrijai:

1/ pasūtīt Valsts papīru spiestuvei un naudas kaltuvei valsts kases maiņas zīmes: 1 lata par 3 milj. latu un 2 latu par 5 milj. latu, kopā 8 milj. latu, un pilnvaro finansu ministru noteikt pasūtāmo maiņas zīmju ārējo veidu;

2/ minēto maiņas zīmju izgatavošanai vajadzīgo papīru atļauj pasūtīt bez izsoles un sacensības akciju sabiedrībai "Ed. Brūns un biedri" Rīgā.

15) Uz tieslietu ministra priekšlikumu un pamatojoties uz likuma par pensijām I d[ar]as] 6.¹ pantu,¹⁵ atļauj piešķirt bij[ušajam] Jelgavas apgabaltiesas prokuroram Kārlim Reinhardam¹⁶ pensiju pirms 55 gadu sasniegšanas un palielina pensijas izdienā ieskaitāmo gadu skaitu līdz 25 gadiem.

16) Papildinot Ministru kabineta š. g. 15. jūlija lēmumu (prot[okols] nr. 5, p[unkts] 9),¹⁷ atļauj Satiksmes ministrijai firmas "L. Neiburgs" būvdarbos Cekulē nodarbināto strādnieku braucieniem 3. kl[ases] vagonos no Rīgas līdz Cekulei piešķirt 50% braukuma maksas pazeminājumu un pilnvaro satiksmes ministru izdot attiecīgu rīkojumu.

17) Pamatojoties uz nolikuma par valsts darbiem un piegādēm 91. pantu,¹⁸ atļauj Satiksmes ministrijai anulēt sekojošus līgumus par preču ie-, iz- un pārkraušanu:

1/ Stendes stacijā ar Eberhardu Šlemperi, līgums nr. 1069, ar š. g. 21. jūliju,

2/ Rēzeknes I stacijā ar Jāzepu Cvetkovu, līgums nr. 1064, ar š. g. 21. jūliju,

3/ Meitenes stacijā ar Antonu Zaimundu, līgums nr. 1094, ar š. g. 26. jūliju un

4/ Rīgas pas[ažieru] /aug[stākā] līmeņa/ stacijā ar Jāni Auzu, līgums nr. 1055, ar š. g. 26. jūliju.

18) Uz tautas labklājības ministra priekšlikumu un saskaņā ar pensiju likuma 6.¹ panta¹⁹ noteikumiem atļauj bij[ušajam] Pasta un telegrāfa departamenta Administratīvās nodaļas vadītājam Ludvigam Kļaviņam piešķirt pensiju pirms 55 gadu vecuma sasniegšanas.

19) Uz tautas labklājības ministra priekšlikumu un saskaņā ar pensiju likuma 6.¹ panta²⁰ noteikumiem atļauj bij[ušajam] Pasta un telegrāfa departamen[ta] direktoram Oto Matisonam²¹ piešķirt pensiju pirms 55 gadu vecuma sasniegšanas.

20) Uz tieslietu ministra priekšlikumu atbrīvo no amata pēc paša lūguma kā sasniegušu maksimālo vecumu Rīgas apgabaltiesas svarīgu lietu izmeklēšanas tiesnesi Mārtiņu Krēsliņu²², skaitot ar š. g. 17. augustu.

21) Atļauj Finanšu ministrijai līdz aizdevuma saņemšanai papildus izmantot valsts kredīta fonda līdzekļus 2 milj. latu apmērā Ķeguma spēka stacijas būvei, neapņēķinot par šo summu procentus.

22) Uz iekšlietu ministra priekšlikumu un saskaņā ar likuma par pensijām I daļas 6.¹ pantu²³ atļauj bij[ušā] Iekšlietu ministrijas Ārzemnieku nodaļas vecākā kurjera Ģederta Dombrovska²⁴ iztrūkstošo, izdienā ieskaitāmo gadu skaitu palielināt līdz pilniem 25 gadiem, t. i., par 2 gadiem un 16 dienām.

23) Uz iekšlietu ministra priekšlikumu un pamatojoties uz likuma par pensijām I daļas 6.¹ pantu,²⁵ atļauj bij[ušā] Rīgas prefektūras XII iecirkņa priekšnieka Kārļa Ziedīņa²⁶ pensijas izdienā ieskaitāmo laiku palielināt līdz pilniem 20 izdienas gadiem, t. i., par 19 dienām.

24) Pārrunā par Padomju Savienības lauksaimniecības izstādes apmeklētāju ekskursiju uz Maskavu. Atzīst par vēlamu organizēt agronomisko darbinieku ekskursijas.

25) Pieņem rīkojumu par nodokļu parādu un administratīvā kārtā uzlikto sodu anulēšanu darba zemniekiem.²⁷

26) Atļauj Finanšu ministrijai izsniegt cukurbiešu audzētājiem atkarībā no nolīgta, cukurfabrikām nododamā cukurbiešu daudzuma 5–30 kg cukura katram atsevišķam audzētājam par parasto pārdošanas cenu, kādu maksā pilsoņi, iepērkot cukuru uz iepirkšanās zīmēm.

27) Uz tieslietu ministra priekšlikumu atbrīvo no amata pēc paša lūguma kā sasniegušu maksimālo vecumu Jelgavas apgabaltiesas vicepriekšsēdētāju Rūdolfu Milleru²⁸, skaitot ar š. g. 1. oktobri.

28) Saskaņā ar nolikuma par valsts darbiem un piegādēm pantu 3. un 65., punkts 3,²⁹ piekrīt riepu un asu piegādes līguma slēgšanai ārpus izsoles un sacensības ar Vācijas firmu "Bochumer Verein" kopsummā par apm[ēram] RM 116 617,80.

29) Piešķir no fonda neparedzamām vajadzībām Ls 10 000,— dažādām saimnieciskām vajadzībām finanšu ministra rīcībā.

30) Atļauj Finanšu ministrijai izsniegt Latvijas hipotēku bankai no Valsts kases brīviem līdzekļiem Ls 1 000 000,— uz nākamo budžetu rēķina bankas tekošo operāciju kārtošānai sakarā ar konversēto ķīlu zīmju izpirkšanu.

31) Pieņem:

1/ papildinājumu likumā par kara resora ieslodzījuma vietām,³⁰

2/ likumu par zemi,³¹

3/ likumu par Latvijas zemnieku kredīta bankas pievienošanu Valsts zemes bankai,³²

4/ papildinājumu likumā par izceļojušo vācu tautības pilsoņu nekustamu īpašumu pilsētās iegūšanu,³³

5/ likumu par zvērinātu revidentu likuma atcelšanu,³⁴

6/ pārgrozījumu Liepājas brīvastas statūtos,³⁵

7/ pārgrozījumus Kredītlikuma II pielikumā,³⁶

8/ pārgrozījumu likumā par tonnāžas un svara nodokļiem,³⁷

9/ pārgrozījumus Lauksaimniecības nolikumā,³⁸

10/ papildinājumus likumā par cietušo karavīru un viņu ģimenes locekļu pensijām,³⁹

11/ likumu par dažu darba algas prasījumu tiesību dzēšanu,⁴⁰

12/ pārgrozījumu likumā par akciju un paju sabiedrībām.⁴¹

32) Atļauj Finanšu ministrijai no fonda neparedzamām vajadzībām Ls 1000,- pabalsta izsniegšanai strādniekam Jānim Freimanim, dzīv[ojošam] Rīgā, Iman-tas ielā 14, lai viņam dotu iespēju iegūt atpakaļ parādu dēļ izsolē pārdoto viņa ģimenes mājiņu.

33) Atļauj F[inansu] m[inistrijas] Linu un kaņepāju monopolam uz 1941. g. budžeta rēķina no monopola brīviem līdzekļiem Ls 109 200,- lielu papildu kre-dītu zemāk minētā sadalījumā:

§ 101., p[unkts] 2. Noliktavas ēkas 150 × 30 m jaunbūves Ls 666 200,- kre-dīta papildinājumam nepieciešamo papildu darbu izvešanai un vecu rēķinu samaksai	Ls 27 040,-
Veco noliktavu ēku remonta paplašināšanai virs budžetā paredzētiem Ls 3800,-	“ 5 200,-
Kantora telpu izbūvei vecajā noliktavas ēkā	“ 1 040,-
Darbnīcas-noliktavas jaunbūves paplašināšanai	“ 46 538,-
Strādnieku WC ēkas jaunbūvei	“ 8 320,-
Elektriskai instalācijai	“ 8 840,-
	Ls 96 978,-
§ 101., p[unkts] 3. 6 iebūvējamo celtnu iegādei	“ 8 602,-
§ 101., p[unkts] 5. Dzelzceļa atzarojuma pārbūvei	Ls 3 620,-
	Kopā Ls 109 200,-.

Piekrīt arī Ls 20 800,- pārskaitīšanai no Linu un kaņepāju monopola tek[ošā] saimn[ieciskā] gada izdevumu budžeta § 101., p[unkts] 5. uz § 101., p[unkts] 2., izlietojot šo summu kanalizācijas un ūdensvada izbūvei.

34) Uz satiksmes ministra priekšlikumu atceļ Ministru kabineta 1939. g. 16. novembra sēdē apstiprināto lēmumu (prot[okols] nr. 70, p[unkts] 32), ar kuru apstiprināts Pasta krājkases nama jaunbūves projekts un nolemts Pasta krājkases ēku celt ar torni.

35) Noraida Izglītības ministrijas ierosinājumu piešķirt viņai no fonda neparedzamām vajadzībām Ls 583,- izdevumu atmaksai, kas Jelgavas lauksaimniecības akadēmijas mācību spēkiem cēlušies sakarā ar otra dzīvokļa īrēšanu Jelgavā pirms akadēmijas darbības sākuma.

36) Uz finanšu ministra priekšlikumu atļauj Tautas labklājības ministrijai no fonda neparedzamām vajadzībām Ls 5000,- stipendiju izsniegšanai Rīgas pilsētas I slimnīcas vecmāšu skolas audzēknēm.

37) Uz zemkopības ministra priekšlikumu ieceļ par Z[emkopības] m[inis-
trijas] Mežu departamenta direktoru J. Brummermani, skaitot ar 1940. g.
25. jūliju.

38) Ministru prezidents paziņo, ka uz Maskavu izbrauc mūsu Saeimas de-
legācija, kurā ieiet arī Valsts un Ministru prezidents prof. Dr. A. Kirhenšteins
un vairāki valdības locekļi. Pa Valsts un Ministru prezidenta prombūtnes laiku
Valsts prezidenta amata pienākumus pagaidām izpildīs Saeimas priekšsēdētājs
P. Briedis⁴², Ministru prezidenta amata pienākumus izpildīs iekšlietu ministrs
V. Lācis, kara ministra – armijas komandieris ģenerālis R. Kļaviņš, ārlietu
un sabiedrisko lietu ministru – ārlietu ministra biedrs A. Jablonskis, tieslietu
ministra – satiksmes ministrs J. Jagars un tautas labklājības – izglītības ministrs
prof. Dr. P. Lejiņš.

Sēdi slēdz plkst. 18.00.

Ministru prezidents A. Kirhenšteins
Valsts kancelejas direktora v. i. V. Stalažs

LVA, 270. f., 1. apr., 2. l., 134.–136. lp.

¹ Eduards Leitmanis (1899–1971). Beidza Ļeņingradas Komunistisko universitāti (1925. g.), Ļeņingradas Politehniskā institūta Metalurģisko fakultāti (1935. g.). 1914.–1915. gadā strādāja velosipēdu rūpnīcā Rīgā. Evakuējās uz Nikolajevu, kur līdz 1919. gadam strādāja rūpnīcā un pilsētas elektrostacijā. 1919.–1920. gadā dienēja Sarkanajā armijā Vladivostokā. 1921.–1922. gadā Tālo Austrumu Republikas Galvenās politikās pārvaldes nodaļas vadītājs un sekretārs (Čita). Ļeņingradas Komunistiskās universitātes (1925.–1926. g.) un Ļeņingradas Lauksaimniecības institūta (1926.–1927. g.) valdes loceklis. 1927.–1928. gadā Ziemeļrie-
tumu tirdzniecības pārvaldes metālu ķīmiskā kantora pārvaldnieka vietnieks (Ļeņingrada), vēlāk Rjazanaņas guberņas padomju un partijas skolas vadītājs. 1929.–1931. gadā Ļeņingradas Politehniskā institūta pasniedzējs, vēlāk students. No 1935. gada līdz 1936. gada decembrim NKVD Ekonomiskās nodaļas operatīvais pilnvarotais, vēlāk nodaļas vadītājs rūpnīcā Ļeņin-
gradā. No 1938. gada līdz 1940. gada jūnijam nodaļas vadītāja vietnieks Metālu ķīmiskās aizsardzības trestā. 1940. gada jūnijā mobilizēts Sarkanajā armijā un tās sastāvā jūlija sākumā ieradās Latvijā. Bija laikraksta "Trudovaja gazeta" redakcijas pagaidu darbinieks, vēlāk Finanšu ministrijas Rūpniecības un transporta nodaļas vadītājs, no 26. jūlija finanšu ministra biedrs. No septembra vieglās rūpniecības tautas komisāra vietnieks. Evakuējās uz PSRS, kur 1941.–1944. gadā strādāja rūpnīcā Čelabinskā. No 1944. gada novembra līdz 1947. gada jūnijam Latvijas PSR vietējās rūpniecības tautas komisāra, no 1946. gada ministra vietnieks. Līdz 1953. gada septembrim Latvijas PSR Invalīdu kooperācijas savienības prezidija un valdes priekšsēdētājs. 1953.–1955. gadā plaša patēriņa preču rūpniecības ministra vietnieks. 1955.–1957. gadā vieglās rūpniecības ministra vietnieks.

² Pēteris Valeskalns (1899–1987) – filozofijas zinātņu doktors (1967. g.), profesors (1929. g.), Latvijas PSR ZA akadēmiķis (1946. g.). Mācījās Maskavas universitātē (1920.–1924. g.), beidza Sarkanās profesūras institūtu (1928. g.). 1914.–1915. gadā laukstrādnieks, 1915.–1917. gadā tranšēju strādnieks. 1917.–1918. gadā Krievijas XII armijas kareivju deputātu padomes izpildkomitejas loceklis un sekretārs, Iskolata un revolucionārā tribunāla loceklis. 1918.–1921. gadā Viskrievijas ārkārtējās komisijas (VĀK) izmeklētājs, vēlāk izmeklēšanas

un juridiskās nodaļas vadītājs, tad VĀK prezidija izmeklēšanas daļas priekšnieks. 1922.–1923. gadā Nacionālo lietu tautas komisariāta kolēģijas sekretārs, vēlāk J. Sverdlova Komunistiskās universitātes zinātniskais līdzstrādnieks un pasniedzējs. 1925.–1928. gadā Valsts zinātniskās padomes zinātniskais sekretārs. No 1928. gada strādāja Voronežā. Bijā Voronežas lauksaimniecības institūta katedras vadītājs (1928.–1929. g.), Voronežas universitātes docētājs (1928.–1930. g.), Centrālā melnzemes apgabala komunistiskās universitātes organizētājs un rektors. 1930. gadā atgriezās Maskavā, līdz 1931. gadam Partijas aktīva masveida neklātienes apmācības institūta katedras vadītājs un direktora vietnieks. 1931.–1932. gadā Komunistiskās akadēmijas Dabaszinātņu asociācijas zinātniskais sekretārs. Vēlāk Zinātnes darbinieku sekcijas centrālā biroja atbildīgais sekretārs. 1935.–1937. gadā Augstskolu un zinātnisko iestāžu darbinieku arodbiedrību Centrālās komitejas priekšsēdētājs. No 1938. gada žurnāla "Sovetskaja nauka" redaktora vietnieks. 1940. gada jūnijā mobilizēts Sarkanajā armijā un tās sastāvā jūnija beigās ieradās Latvijā. Jūlija sākumā "Trudovaja gazeta" atbildīgā redaktora vietnieks. 26. jūlijā iecelts par izglītības ministra vietnieku, no 25. augusta Latvijas PSR izglītības tautas komisāra vietnieks un vienlaikus Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijas un LU profesors. No 1941. gada janvāra izglītības tautas komisārs. 1941. gadā evakuējās uz PSRS. No 1944. gada Latvijas PSR ārlietu tautas komisārs, no 1946. gada ārlietu ministrs. 1946. gada jūlijā–oktobrī PSRS delegācijas loceklis Parīzes miera konferencē. Latvijas PSR ZA Sabiedrisko zinātņu nodaļas akadēmiķis – sekretārs (1946.–1951. g.). 1951.–1960. gadā Latvijas PSR ZA akadēmiķis – sekretārs, vēlāk, līdz 1975. gada jūnijam, ZA viceprezidents. No 1975. gada ZA Vēstures institūta, no 1982. gada ZA Filozofijas un tiesību institūta zinātniskais līdzstrādnieks. LKP CK loceklis (1949.–1951. g., no 1971. g.). Latvijas PSR Augstākās Padomes deputāts (1947.–1951. g., no 1963. g.), 1963.–1967. gadā tās priekšsēdētājs, 1967.–1975. gadā tās prezidija priekšsēdētāja vietnieks. 1956.–1966. gadā Latvijas un ārzemju draudzības un kultūras sakaru biedrības valdes priekšsēdētājs.

- ³ Rūdolfis Blaus (1887–1965). Līdz 1907. gadam laukstrādnieks Lubānas un Meirānu pagastā. 1905. gada revolūcijas dalībnieks. 1907. gada janvārī arestēts, 1908. gada maijā Sanktpēterburgas tiesu palāta piesprieda ieslodzījumu cietoksnī. Vēlāk aizbrauca uz Besarābijas guberņu, kur līdz 1910. gadam strādāja par laukstrādnieku un mērnieku. 1910.–1916. gadā mērnieks Saratovā un Omskā. 1916.–1918. gadā dienēja Krievijas armijā. 1918. gadā Omskas padomes saimnieciskās daļas vadītājs. No 1918. līdz 1921. gadam Kooperatīvu savienības instruktors Išimā, tad Revolucionārās komitejas pārvaldes nodaļas vadītājs, vēlāk apriņķa Zemes pārvaldes nodaļas vadītāja vietnieks. No 1921. gada vasaras līdz 1923. gadam strādāja guberņas Zemes pārvaldē Pleskavā. 1923.–1924. gadā apriņķa Zemes pārvaldes priekšnieks Porhovā. 1924.–1925. gadā rajona Lauksaimniecības kredīta savienības priekšsēdētāja vietnieks Veļikije Lukos. 1925.–1927. gadā guberņas Zemes pārvaldes nodaļas vadītājs Pleskavā. No 1928. gada janvāra Ļeņingradas apgabala Zemes pārvaldes inspektors. 1930.–1932. gadā Valsts zemes tresta inspektors Ļeņingradā. No 1932. gada septembra kadru daļas priekšnieks Mežu rūpniecības trestā. No 1935. gada decembra topogrāfiskās grupas vadītājs, 1936.–1939. gadā kadru daļas priekšnieks Celtniecības pārvaldē un Projektēšanas institūtā Ļeņingradā. No 1939. gada decembra līdz 1940. gada jūnijai sākumam Ļeņingradas apgabala Zemes nodaļas vecākais revidents. 1940. gada jūnija sākumā mobilizēts Sarkanajā armijā un tās sastāvā ieradās Latvijā. No 26. jūlija zemkopības ministra, no 25. augusta zemkopības tautas komisāra vietnieks. 1941. gada jūnijā evakuējās uz PSRS. Pēc kara atgriezās Latvijā.
- ⁴ Attiecīgo komisiju izveidoja saskaņā ar Latvijas PSR Ministru kabineta 1940. gada 5. augusta lēmumu. Sk. protok. nr. 78, 1. punkts.
- ⁵ Mārtiņš Prīmanis (1878–1950) – ķīmijas zinātņu doktors, profesors (1936. g.). Beidza RPI Ķīmijas nodaļu (1908. g.). 1897.–1899. gadā mājskolotājs Vācijā un Itālijā. 1906.–1908. gadā prof. P. Valdena asistents. Vēlāk a/s "Rendziny" ķīmiskās fabrikas pārzinis Čenstohovā

(Polija). 1910.–1915. gadā a/s “*Ruhtenberg*” ķīmiskās fabrikas pārziņa palīgs Rīgā. 1915. gadā evakuējās uz Maskavu, kur strādāja par tehnisko vadītāju farmaceitiskā fabrikā, vēlāk sprāgstvielu fabrikā. 1918. gadā atgriezās Latvijā. No 1918. gada septembra līdz 1919. gada septembrim Baltijas Tehniskās augstskolas un Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijas laboratoriju palīgasistents. No 1919. gada septembra Lauksaimniecības akadēmijas docētājs. No 1920. gada docētājs LU Ķīmijas fakultātē. Fakultātes delegāts Universitātes padomē (1923.–1928., 1931.–1937. g.), fakultātes dekāns (1928.–1931. g.), fakultātes izmēģinājumu un pētījumu laboratorijas vadītājs (1924.–1930. g.), vadītāja vietnieks (1933.–1937. g.). No 1937. gada jūlija līdz 1940. gada 29. jūlijam LU rektors. No 1940. gada oktobra līdz 1941. gada februārim LU profesors, vēlāk repatriējās uz Vāciju. No 1941. gada jūlija LU rektors. 1944. gadā emigrēja uz Vāciju.

Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 2. un 3. šķiru, Francijas Akadēmisko Palmu un Svētā Krēsla Svētā Silvestra ordeņa 2. šķiru.

- ⁶ Jānis Paškevičs (1900–?). Beidza karaskolu Taškentā (1924. g.), Komunistisko lauksaimniecības universitāti Ļeņingradā (1935. g.), Sarkanās profesūras institūtu Ļeņingradā (1938. g.). Līdz 1916. gadam laukstrādnieks, vēlāk strādnieks Piebalgā. No 1918. līdz 1932. gadam dienēja Sarkanajā armijā (piedalījās Pilsoņu karā, vēlāk cīnījās ar pretlielinieciskām kustībām Ukrainā un Turkešānā). No 1926. gada Ļeņingradā. 1932.–1935. gadā Komunistiskās lauksaimniecības universitātes pasniedzējs un vienlaikus students. No 1938. gada pasniedzējs, katedras vadītājs Ļeņingradas 1. medicīnas institūtā un Jūras kara institūtā. 1940. gada jūlijā ieradās Latvijā. No 1940. gada 29. jūlija līdz 1941. gada februārim LU rektors un Politekonomijas katedras vadītājs. No 1941. gada marta Latvijas PSR gaļas un piena rūpniecības tautas komisāra vietnieks. 1941. gadā evakuējās uz PSRS.

- ⁷ Pāvils Kvelde (Kreišmanis; 1885–1963) – agronomijas zinātņu doktors, profesors (1939. g.). Beidza Maskavas Lauksaimniecības institūtu (1910. g.), papildinājās Zviedrijā, Dānijā, Vācijā un Šveicē. No 1911. gada Rīgas lauksaimniecības centrālbiedrības vadītājs un lektors. Vēlāk Priekuļu lauksaimniecības skolas skolotājs, 1918. gadā tās priekšnieks, pēc tam lauksaimniecības vidusskolas direktors. Izdevuma “Latvijas Lauksaimnieks” redaktors (1920.–1921. g.). No 1928. gada LU docētājs, Lauksaimniecības fakultātes dekāns. Vecauces fermas vadītājs. “Lauksaimniecības Mēnešraksta” un žurnāla “Vanags” (1929.–1938. g.), “Latvijas Agronomu Biedrības Ziņu” (1937.–1940. g.) un “Lauksaimniecības Izmēģinājumu un Pētījumu Žurnāla” (1939.–1940. g.) redaktors. No 1939. gada jūlija līdz 1940. gada 29. jūlijam un no 1941. gada jūlija līdz 1944. gadam Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijas rektors. 1944. gadā emigrēja.

Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni, Atzinības krustu un ārvalstu ordeņiem.

- ⁸ Pauls Galenīks (1891–1962) – dabaszinātņu doktors (1936. g.), bioloģijas zinātņu doktors (1945. g.), profesors (1939. g.). Beidza RPI Lauksaimniecības fakultāti (1917. g.), papildinājās Ģeoloģijas institūtā Berlīnē (1925. g.) un Stokholmas universitātē (1933.–1934. g.). 1915. gadā evakuējās uz Krieviju. 1918.–1919. gadā agronomis Barnaulā. 1919. gada jūlijā–decembrī mobilizēts Sibīrijas valdības karaspēkā. 1920.–1921. gadā pasniedzējs tehnikumā Ustjkamenogorskā. 1921. gadā rudenī atgriezās Latvijā. Līdz 1927. gadam LU asistents, vēlāk privātdocents, no 1938. gada maija docents. No 1939. gada oktobra līdz 1941. gada jūlijam Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijas profesors, vienlaikus no 1940. gada jūlija līdz 1941. gada martam rektors. Tautas saeimas, vēlāk Latvijas PSR Augstākās Padomes deputāts (1940.–1947. g.), tās priekšsēdētāja vietnieks. PSRS Augstākās Padomes deputāts (1941.–1946. g.). 1941. gada jūlijā vācu okupācijas iestāžu arestēts un ieslodzīts Rīgas Centrālcietumā. 1942. gadā Salaspils koncentrācijas nometnē. No 1942. gada decembra līdz 1944. gadam lauksaimnieks Baldones pagastā. No 1944. gada oktobra līdz 1950. gadam LVU Bioloģijas fakultātes dekāns, vienlaikus (līdz 1960. g.) Botānikas katedras vadītājs. 1950.–1960. gadā arī Lauksaimniecības akadēmijas tādas pašas katedras vadītājs.

⁹ Alfrēds Bīlmanis (1887–1948) – diplomāts. Beidza Maskavas universitātes Vēstures nodaļu. No 1912. gada skolotājs Erevānā, no 1914. gada reālskolas direktors Krasnostavā. 1918.–1919. gadā komercskolas inspektors Rovnā, vēlāk atgriezās Latvijā. No 1920. gada Ārlietu ministrijas Preses nodaļas vadītājs. No 1932. gada sūtnis Maskavā, no 1935. gada Vašingtonā. Latvijas delegācijas loceklis Tautu Savienībā. 1940. gada 17. maijā ar valdības lēmumu saņēma īpašas pilnvaras. Ar Latvijas PSR valdības lēmumu 1940. gada 29. jūlijā atcelts no amata, 30. jūlijā atņemta pilsonība, konfiscēts īpašums, izsludināts ārpus likuma. Turpināja vadīt Latvijas sūtniecību Vašingtonā.

Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 2. un 3. šķiru, Beļģijas Leopolda II ordeņa 3. šķiru, Dānijas Danebroga ordeņa 1. šķiru, Dienvidslāvijas Svētā Savas ordeņa 2. šķiru, Francijas Kara krustu, Francijas Goda Leģiona ordeņa 3. šķiru, Igaunijas Sarkanā Krusta goda zīmes 1. šķiru, Lietuvas Vītauta Dižā ordeņa 2. šķiru, Polijas "*Polonia Restituta*" ordeņa 3. šķiru, Somijas Baltās Rozes ordeņa 3. šķiru, Vatikāna Svētā Kapa sudraba nozīmi, Zviedrijas Ziemeļzvaigznes ordeņa 3. šķiru, Zviedrijas Vāsas ordeņa 2. šķiru, Krievijas impērijas Svētā Staņislava ordeņa 2. un 3. šķiru, Krievijas impērijas Svētās Annas ordeņa 2. un 3. šķiru.

¹⁰ Latvijas Republikas 1940. gada 17. maija lēmums netika publicēts presē. Šī lēmuma teksts bija šāds.

Noraksts no noraksta
Slepens

Valsts kanceleja

1940. g. 18. maijā

Nr. 48

Rīga, Valdemāra ielā 3, dz. 4

Ārlietu ministra kungam.

Valsts kanceleja paziņo, ka Ministru kabinets š. g. 17. maija sēdē nolēma:

- 1) gadījumā, ja kara apstākļu dēļ vairs nebūtu iespējams sazināties ar Latvijas diplomātiskajām un konsulārajām pārstāvībām Vakareiropā, piešķirt ārkārtējas pilnvaras Latvijas sūtnim Kārlim Zariņam.
- 2) Pilnvaru spēkā stāšanās momentu nosaka ārlietu ministrs, dodot attiecīgo rīkojumu sūtnim Londonā, kurā norāda, kādas pārstāvības pakļautas ārkārtējām pilnvarām.
- 3) Ja tehnisku apstākļu dēļ ārlietu ministram nav iespējams savu rīkojumu paziņot sūtnim Londonā, tad pēdējam piešķirtās ārkārtējās pilnvaras stājas spēkā automātiski. Sūtnis Londonā par to pārliecinās ar attiecīgu telegrāfisku pieprasījumu ārlietu ministram un, nesaņemot atbildi divdesmit četru stundu laikā, rīkojas uz ārkārtējo pilnvaru pamata līdz tam brīdim, kad atkal nodibinās sakari ar ārlietu ministru.
- 4) Sūtnim Londonā Kārlim Zariņam piešķirtās ārkārtējās pilnvaras attiecas uz visām Latvijas diplomātiskajām un konsulārajām pārstāvībām, izņemot sekojošas valstis: Igaunija, Lietuva, Somija, Zviedrija, Vācija un Padomju Sociālistisko Republiku Savienība.
- 5) Ja sūtnis Kārlis Zariņš, viņa ārkārtējām pilnvarām spēkā esot, nomirtu vai zaudētu rīcības brīvību, ar šo lēmumu piešķirtās ārkārtējās pilnvaras pāriet uz Latvijas sūtni Amerikas Savienotajās Valstīs Alfrēdu Bīlmani.
- 6) Ārkārtējās pilnvaras dod tiesību:
  - a) aizstāvēt pēc labākās apziņas Latvijas intereses visās valstīs, izņemot Igauniju, Lietuvu, Somiju, Zviedriju, Vāciju, PSRS;
  - b) dot šai nolūkā saistošus rīkojumus visām Latvijas pārstāvībām, izņemot augšminētās valstis;
  - c) rīkoties ar visiem valsts līdzekļiem, kustamo un nekustamo mantu, kas ir minēto pārstāvību rīcībā;
  - d) pagaidām atstādināt no amata sūtņus, kā arī atcelt un pārcelt visus pārējos pārstāvību darbiniekus;

- e) likvidēt pārstāvības, izņemot sūtniecību Amerikas Savienotajās Valstīs;
- f) nozīmēt delegātus apspriedēm un konferencēm;
- g) ārkārtējos apstākļos, kas kavētu šo pilnvaru izlietošanu, nodot tās sūtnim Alfrēdam Bīlmanim.

R. Bulsons
(paraksts)

Valsts kancelejas direktora v. i.

B. Roze
(paraksts)

Nodaļas vadītāja v[ietā]

Noraksta pareizību apliecinu:

T. Anševics
(paraksts)

Administratīvā departamenta direktors

Es, apakšā parakstījies, Teodots V. Ozoliņš, Latvijas sūtniecības Londonā padomnieks, apliecinu šī noraksta pareizību ar norakstu, kas atrodas Latvijas sūtniecības, 87, Eaton Place, London, S. W. 1., rīcībā.

Londonā, 1953. g. 19. martā.

Nr. 62:

[zīmogs]

T. V. Ozoliņš
(paraksts)

Sūtniecības padomnieks

LVA, 2263. f. (K. Zariņa fonds); Latvijas ārlietu dienesta darbinieki, 1918–1991: Bibliogrāfiskā vārdnīca / Sast. Ē. Jēkabsons, V. Ščerbinskis. – Rīga, 2003. – 418., 419. lpp.

- ¹¹ Pēteris Ziedonis Oliņš (1890–1962) – diplomāts. Studēja Pēterburgas universitātē filozofiju (1910.–1914. g.), beidza LU (1922.–1925. g.). No 1918. gada decembra strādāja Valsts kancelejā. No 1919. gada novembra Latvijas sūtniecības Varšavā 1. sekretārs, no 1921. gada oktobra padomnieks. No 1922. gada februāra Ārlietu ministrijas Rietumu nodaļas vadītājs. 1923. gada aprīlī–oktobrī Latvijas sūtniecības Londonā 2. sekretārs. No 1923. gada oktobra Ārlietu ministrijas Rietumu nodaļas sekretārs, no novembra tās vadītājs. No 1925. gada maija līdz 1927. gadam Latvijas sūtniecības Vašingtonā padomnieks, vēlāk Ārlietu ministrijas Rietumu nodaļas vadītājs. No 1929. gada janvāra sūtniecības Maskavā padomnieks, no 1930. gada marta Ārlietu ministrijas Austrumu nodaļas vadītājs. 1933. gada martā–jūlijā ģenerālkonsuls Brazīlijā, vēlāk Finanšu ministrijas Tirdzniecības un rūpniecības departamenta direktors. No 1935. gada februāra ģenerālkonsuls Riodežaneiro, aprīlī pārcelts uz Buenosairesu Argentīnā par lietvedi Argentīnā un Brazīlijā. No šī amata atcelts ar LPSR Ministru kabineta 1940. gada 29. jūlija lēmumu. No 1941. gada augusta līdz 1946. gada novembrim diplomātiskā misijā Argentīnā un Brazīlijā, vēlāk līdz 1961. gada martam Brazīlijā.

Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru.

- ¹² Nikolajs Ozoliņš (1910–1983). 1914. gadā devās bēgļu gaitās, dzīvoja Maskavā, 1917. gadā pārcēlās uz Ribinsku. 1920. gadā atgriezās Latvijā. 1927. gadā kopā ar vecākiem izceļoja uz Brazīliju, dzīvoja Riodežaneiro. Līdz 1933. gada martam mehāniķis, faktūru izgatavotājs un rēķinvedis vācu ieroču importfirmā, tad dzelzceļa vagonu fabrikas direktors–sekretārs, zīmētājs, kalkulators, vēlāk aģents pārdevējs, mazo elektrostaciju būvuzņēmējs. No 1933. gada marta līdz 1934. gada jūlijam Latvijas ģenerālkonsula Brazīlijā privātsēkretārs, tad pieņemts par goda konsulātu Sanpaulu III šķiras ārštata sekretāru. 1935. gada jūlijā–oktobrī konsulāta pagaidu vadītājs. 1939. gada februārī konsulāta pagaidu vadītājs uz 6 mēnešiem. No 1939. gada decembra konsulāta pagaidu vadītājs Buenosairesā. Ar LPSR Ministru kabineta 1940. gada 29. jūlija lēmumu atcelts no amata. Vēlāk tirgotājs.

- ¹³ Sk. pielik. nr. 8.
- ¹⁴ Sk. pielik. nr. 9.
- ¹⁵ Sk. pielik. nr. 10.
- ¹⁶ Kārlis Reinhards (1890–?) – jurists. Beidza Maskavas universitāti. No 1919. gada sāka strādāt prokuratūrā. No 1921. gada Latgales apgabaltiesas prokurors, no 1922. gada līdz 1940. gada jūlijam Jelgavas apgabaltiesas prokurors.
Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 3. šķiru.
- ¹⁷ Ministru kabineta 1940. gada 15. jūlija sēdes lēmums (protokols nr. 65): “9) Piekrīt satiksmes ministra š. g. 15. jūlija priekšlikumam nr. 615 firmas “L. Neiburgs” strādniekus pārvadāt no Cekules līdz Rīgai atsevišķos vilcienos, ņemot par katru vilcienu pazeminātu maksu dzelzceļu pašizdevumu apmērā, t. i., par vilcienu ar vienu vagonu – Ls 76.–, ar diviem – Ls 91.– un ar trim vagoniem – Ls 106.–” (Latvijas Republikas Ministru kabineta sēžu protokoli, 1940. gada 16. jūnijs–19. jūlijs. – 97. lpp.)
- ¹⁸ Sk. pielik. nr. 11.
- ¹⁹ Sk. pielik. nr. 10.
- ²⁰ Turpat.
- ²¹ Oto Matisons (1893–1944). Beidza LU Tiesību zinātņu nodaļu. Strādāja par telegrāfa tehniķi Somijā. Latvijā bija Satiksmes ministrijas Pasta un telegrāfa departamenta nodaļas vadītājs un ekspluatācijas pārvaldes priekšnieks, no 1939. gada februāra līdz 29. jūlijam šī departamenta direktors. Žurnāla “Pasta un Telegrāfa Vēstnesis” redaktors (1935.–1939. g.). Pasta krājokāses pārvaldes loceklis. 1941. gada 14. jūnijā arestēts un deportēts uz PSRS, ieslodzīts Usoļlagā, kur mira 1944. gadā.
- ²² Mārtiņš Krēslis (1878–?). No 1895. gada jūlija rakstvedis un tulks pie Cēsu apriņķa I iecirkņa izmeklēšanas tiesneša. 1915. gadā evakuējās, strādāja par sekretāra palīgu Samaras apgabaltiesā. 1916. gadā mobilizēts Krievijas armijā. 1920. gadā atgriezās Latvijā. No 1920. gada oktobra strādāja Rīgas apgabaltiesā, novembrī iecelts par izmeklēšanas tiesnesi Rīgas apgabaltiesā, 1927. gada maijā iecelts par svarīgu lietu izmeklēšanas tiesnesi. Šajā amatā līdz 1940. gada 29. jūlijam.
Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru.
- ²³ Sk. pielik. nr. 10.
- ²⁴ Ģederts Dombrovskis (1872–?). 1893.–1897. gadā dienēja Krievijas armijā kā muzikants. No 1899. līdz 1903. gadam Jelgavas policijā. Piedalījās Krievijas–Japānas karā. 1915. gadā evakuējās uz Maskavu. Atgriezās Latvijā un no 1920. gada novembra Jelgavas apriņķa priekšnieka palīga ziņnesis, no 1931. gada janvāra līdz 1940. gada jūlijam Iekšlietu ministrijas Pasu nodaļas kurjers.
- ²⁵ Sk. pielik. nr. 10.
- ²⁶ Kārlis Ziedīņš (1900–?). Studēja LU Teoloģijas fakultātē. 1915.–1917. gadā dzīvoja Tverā. 1917. gada aprīlī iestājās karadienestā Krievijas armijā. 1919. gada maijā iestājās Latvijas armijā, maijā–oktobrī darbvedis Armijas tehniskās pārvaldes telefona un telegrāfa darbnīcā. No 1919. gada oktobra līdz 1920. gada septembrim ierēdnis 1. robezsargu rajona štābā. Robežsargu kontrolieris Jelgavas apriņķī (1923. g. janvāris – 1924. g. septembris) un Jēkabpils apriņķī (1924. g. septembris – 1926. g. aprīlis). No 1926. gada aprīļa līdz 1927. gada jūlijam Ilūkstes apriņķa priekšnieka II iecirkņa palīgs Subatē, no 1927. gada jūlija līdz 1931. gada augustam Jēkabpils apriņķa priekšnieka I iecirkņa palīgs Jaunjelgavā (1929. g. amats pārdēvēts – Jēkabpils apriņķa policijas II iecirkņa priekšnieks). No 1931. gada augusta līdz 1934. gada aprīlim Jelgavas apriņķa policijas II iecirkņa priekšnieks. Rīgas prefektūras X iecirkņa priekšnieks (1934. g. aprīlis – 1940. g. maijs), XII iecirkņa priekšnieks (1940. g. maijs–jūlijs). 1940. gada septembrī pieņemts darbā Finanšu tautas komisariāta Nodokļu departamentā. 1941. gada 14. jūnijā deportēts uz PSRS (Krasnojarskas novads). Atbrīvots 1956. gada maijā.

Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 5. šķiru un Latvijas atbrīvošanas kara piemiņas zīmi.

²⁷ Sk. pielik. nr. 12.

²⁸ Rūdolfs Millers (1875–?) – jurists. Beidza Maskavas universitāti. Kurzemes guberņas valdes padomnieks. No 1920. gada Jelgavas apgabaltiesas loceklis, no 1933. gada līdz 1940. gada jūlijam tās vicepriekšsēdētājs.

Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni.

²⁹ Sk. pielik. nr. 13.

³⁰ Sk. pielik. nr. 14.

³¹ Sk. pielik. nr. 15.

³² Sk. pielik. nr. 16.

³³ Sk. pielik. nr. 17.

³⁴ Sk. pielik. nr. 18.

³⁵ Sk. pielik. nr. 19.

³⁶ Sk. pielik. nr. 20. Pārgrozījumu pieņemšanas nepieciešamību Finanšu ministrija savā paskaidrojumā pamatoja šādi: "Savā laikā Finanšu ministrija bija paredzējusi pasūtīt sudraba 5 latu monētas ar jaunu zīmējumu (priekšpusē Valsts prezidenta K. Ulmaņa attēls). Tā kā pie pašreizējiem apstākļiem nav iespējams no ārzemēm saņemt monētu izgatavošanai vajadzīgās ripiņas, naudas kalšana jāatliek. Līdz ar to atkrīt 5 latu monētas jaunais zīmējums un atstājami agrākie noteikumi par šīs monētas ārējo veidu." (LVVA, 1307. f., 1. apr., 158. l., 30. lp.)

³⁷ Sk. pielik. nr. 21. Papildinājuma pieņemšanas nepieciešamību Finanšu ministrija savā paskaidrojumā pamatoja šādi: "Likumā par tonnāžas un svara nodokļiem (Lik[umu] kr[ājums], 1939. g., 87) pielikumā pie 15. panta noteikts, ka svara nodoklis aprēķināms svaigām zivīm Ls 0,07, siļķēm Ls 0,20, reņģēm un ķilavām mucīņās un skārda bundžās Ls 0,14 un citiem zivju konserviem Ls 0,20 par katriem 100 kg, bet par pārējām likumā neminētām precēm Ls 0,34 par katriem 100 kg.

Pamatojoties uz sacīto, svara nodoklis kūpinātām zivīm un svaigai mencu filejai tiek aprēķināts Ls 0,34 par katriem 100 kg kā par 15. panta pielikumā neminētu precī.

Lai nāktu pretī zvejniekiem, Finanšu ministrija atrod par vēlamu pazemināt svara nodokli kūpinātām zivīm un svaigai mencu filejai, nosakot svara nodokli par šīm precēm Ls 0,07 par katriem 100 kg līdzšinējo Ls 0,34 vietā.

Šim nolūkam Finanšu ministrija izstrādājusi attiecīgu papildinājuma projektu likumā par tonnāžas un svara nodokļiem." (LVVA, 1307. f., 1. apr., 158. l., 102. lp.)

³⁸ Sk. pielik. nr. 22.

³⁹ Sk. pielik. nr. 23.

⁴⁰ Sk. pielik. nr. 24.

⁴¹ Sk. pielik. nr. 25.

⁴² Pēteris Alberts Briedis (1905–1982). Strādāja Rīgas ostā, pēc tam gadījuma darbus. Darbojās LKP organizācijā, piedalījās kreiso arodbiedrību darbā. 1931. gadā apcietināts un 1932. gadā notiesāts spaidu darbos. Pēc atbrīvošanas 1937. gadā turpināja darboties LKP Rīgas organizācijā, bija viens no tās vadītājiem. No 1940. gada 21. jūlija līdz 1947. gada 14. martam Latvijas PSR Saeimas (vēlāk Augstākās Padomes) priekšsēdētājs. 1940. gadā LKP Rīgas organizācijas sekretārs, tad Zivju rūpniecības tresta vadītājs, 1941. gadā LK(b)P Rīgas pilsētas komitejas sekretārs. 1941. gadā evakuējās uz PSRS. 1941. gada oktobrī Latvijā iesūtīto padomju izlūku grupas komandieris. No 1941. gada novembra Maskavā. 1942.–1943. gadā piedalījās padomju partizānu kustības organizēšanā. Vēlāk Latvijas partizānu kustības štāba priekšnieka vietnieks. Pēc 1944. gada vadošos amatos Latvijas PSR.

Protokols nr. 75

MINISTRU KABINETA SĒDE

1940. g. 30. jūlijā

Klāt:

Valsts un Ministru prezidents un ārlietu ministra v. i.	prof. Dr. A. Kirhenšteins
Ārlietu ministra biedrs	A. Jablonskis
Finansu ministrs	K. Karlsons
Iekšlietu ministrs	V. Lācis
Izglītības ministrs	prof. P. Lejiņš
Kara ministrs	ģen. R. Dambītis
Sabiedrisko lietu ministrs	P. Blaus
Satiksmes ministrs	J. Jagars
Tautas labklājības ministrs	J. Lācis
Tieslietu ministrs	J. Pabērzs
Zemkopības ministrs	J. Vanags
Iekšlietu ministra biedrs	V. Latkovskis
Valsts kontrolieris	A. Tabaks
Finansu ministra biedrs	Ed. Leitmanis
Izglītības ministra 1. biedrs	J. Lieknis
Izglītības ministra 2. biedrs	P. Valeskalns
Zemkopības ministra biedrs	R. Blaus
Protokolē: Valsts kancelejas direktora v. i.	V. Stalažs

Sēdi sāk plkst. 13.00.

Pamatojoties uz likuma par pavalstniecību 8.² panta noteikumiem,¹ nolemj atņemt pilsoņa tiesības bij[ušajam] sūtnim Londonā Kārlim Zariņam un bij[ušajam] sūtnim Vašingtonā Alfredam Bīlmanim un, pamatojoties uz tā paša likuma 9. panta 3. daļas noteikumiem,² nolemj konfiscēt Kārļa Zariņa un Alfreda Bīlmaņa īpašumus. Kā valsts nodevējus Kārli Zariņu un Alfredu Bīlmani izsludina ārpus likuma.

Sēdi slēdz plkst. 14.00.

Ministru prezidents A. Kirhenšteins
Valsts kancelejas direktora v. i. V. Stalažs

LVA, 270. f., 1. apr., 2. l., 137. lp.; Sociālistiskās revolūcijas uzvara Latvijā 1940. gadā.. – 442. lpp.; Latvijas okupācija un aneksija.. – 603. lpp.; Padomju varas atjaunošana Latvijā un Latvijas PSR iestāšanās PSRS sastāvā.. – 193., 194. lpp.; Восстановление советской власти в Латвии и вхождение Латвийской ССР в состав СССР.. – С. 177, 178.

¹ Sk. pielik. nr. 7.

² Turpat.

Protokols nr. 76

MINISTRU KABINETA SĒDE

1940. g. 1. augustā

Klāt:

Ministru prezidenta v. i. un iekšlietu ministrs	V. Lācis
Ārlietu ministra biedrs un sabiedrisko lietu min[istra] v. i.	A. Jablonskis
Finansu ministrs	K. Karlsons
Izglītības ministrs un tautas labklājības ministra v. i.	P. Lejiņš
Kara ministra v. i. armijas komandieris	R. Kļaviņš ¹
Satiksmes ministrs un tieslietu ministra v. i.	J. Jagars
Zemkopības ministrs	J. Vanags
Iekšlietu ministra biedrs	V. Latkovskis
Valsts kontrolieris	A. Tabaks
Finansu ministra biedrs	Ed. Leitmanis
Izglītības ministra 1. biedrs	J. Lieknis
Izglītības ministra 2. biedrs	P. Valeskalns
Protokolē: Valsts kancelejas direktora v. i.	V. Stalažs

Sēdi sāk plkst. 17.00.

1) Pieņem sekojošu sabiedrisko lietu ministra rīkojumu:

“Apstiprina muzeju sarakstu, kas saskaņā ar Ministru kabineta rīkojumu pasludināti par valsts muzejiem:

1. Valsts vēsturiskais muzejs.
2. Kara muzejs.
3. Rīgas pilsētas vēsturiskais muzejs.
4. Brīvdabas muzejs.
5. Valsts mākslas muzejs.
6. Rīgas pilsētas mākslas muzejs.
7. Tukuma pilsētas mākslas muzejs.
8. Literāriskais muzejs.
9. Rakstniecības un teātra muzejs.
10. Kurzemes muzeja biedrības Liepājas muzejs.
11. Kurzemes provinces muzejs.
12. Zemgales mākslas un vēstures muzejs.
13. Cēsu vēsturiski etnogrāfiskais muzejs.
14. Aizputes muzejs.
15. Latvijas saules muzejs.”

2) Sakarā ar pieņemto rīkojumu par valsts muzejiem nodibina sevišķu komisiju sekojošā sastāvā: priekšsēdētājs H. Līkums², locekļi – Izglītības ministrijas

Muzeju daļas vadītājs Bucēns³, māksl[inieks] Bušs⁴, māksl[inieks] Pupa⁵, māksl[inieks] Piesis⁶, skulptors Melderis⁷, E. Mihelsons, A. Grigulis⁸, L. Leimanis, komp[onists] L. Vīgners⁹, Pinne¹⁰.

Uzdod komisijai pārņemt savā ziņā visus mākslas, vēsturiskos un antikvāros priekšmetus (gleznas, skulptūras, vēsturiskas lietas, mēbeles, kristālu, porcelānu, minerālījas, vēsturiskos dokumentus utt.), kā arī vērtīgos mūzikas instrumentus, kas pieder privātajām personām un biedrībām.

3) Uz sabiedrisko lietu ministra priekšlikumu atbrīvo Emīlu Maču uz paša lūgumu no Latvijas Nacionālā teātra direktora v. i. amata un ieceļ Žani Katlapu¹¹ par Latvijas Nacionālā teātra direktora v. i.

4) Sakarā ar likvidācijas darbu izvešanu nodibina Ārlietu ministrijas Administratīvajā departamentā divus jaunus štata amatus, skaitot no š. g. 25. jūlija: vecākais inspektors – V kateg[orija] un revidents – VII kateg[orija], sedzot atalgojumu no tek[ošā] saimnieciskā gada 1. § 1. p[unkta] ietaupījumiem.

5) Pieņem:

1) likumu par Latvijas pilsētu savienības likvidāciju,¹²

2) pārgrozījumu likumā par tirdzniecības kuģu administratīvo personālu,¹³

3) likumu par padomju atcelšanu Latvijas Bankā, Valsts zemes bankā un Latvijas hipotēku bankā.¹⁴

6) Uz Valsts kontroliera priekšlikumu atbrīvo Valsts kontroles kolēģijas locekli Ed. Grīnvaldu¹⁵ uz paša lūgumu ar 1940. gada 1. augustu no ieņemamā amata, piešķirot neizlietoto atvaļinājumu – 3 nedēļas un 5 dienas, un kolēģijas locekli Ad. Strautmani¹⁶ – pēc paša lūguma ar 1940. g. 1. augustu.

Ed. Grīnvalda vietā uz atlikušo laiku par Valsts kontroles kolēģijas locekli ieceļ revidenta palīgu ekonomisko zinātņu kandidātu Eiženu Karlovski ar 1940. g. 1. augustu un Ad. Strautmaņa vietā uz atlikušo laiku – revidentu cand. rer. merc. Kārli Dzirnu – ar 1940. g. 1. augustu.

Iestādes pārorganizēšanas dēļ dienesta labā atbrīvo kolēģijas locekli Ādolfu Zīli¹⁷ no 1940. g. 15. augusta no ieņemamā amata. Ādolfa Zīles vietā par kolēģijas locekli uz atlikušo laiku ieceļ revidenta palīgu Jāni Šmitu ar 1940. g. 1. augustu.

7) Uz iekšlietu ministra priekšlikumu pieņem sekojošu lēmumu:

Pārgrozot bijušā Ministru kabineta 1940. g. 11. janvāra lēmumu¹⁸ par Būvuzraudzības komisiju, nolemj:

1. Nodibināt Būvuzraudzības komisiju ar iekšlietu ministra biedru kā priekšsēdētāju, Būvniecības departamenta, Darba departamenta un Finanšu un Zemkopības ministrijas pārstāvjiem kā locekļiem.

2. Būvuzraudzības komisijas uzdevums ir reģistrēt ēku jaunbūves un pārbūves un izsniegt atļaujas šādu būvju uzsākšanai neatkarīgi no tā, kādai iestādei, uzņēmumam, organizācijai vai privātpersonai būvprojekts apstiprināts, ja būves izmaksa pārsniedz 10 000 latu.

Bez tam komisija var dot norādījumus, kādi būvmateriāli un kādos daudzumos izlietojami attiecīgajai būvei.

Komisijas sēdēs var pieaicināt to iestāžu, uzņēmumu, organizāciju vai privātpersonu pārstāvjus, kuru būves komisijā apspriež.

Piezīme. Kara resora būvju izpildīšanai atļauja nav vajadzīga, bet par tām jāiesniedz Būvuzraudzības komisijai ziņas par nepieciešamiem būvmateriālu daudzumiem un vajadzīgo darbaspēku.

3. Steidzamos gadījumos uz Būvniecības departamenta priekšlikumu atļaujas būvdarbu uzsākšanai (2. p[unkts]) izsniedz iekšlietu ministrs.

4. Būvniecības departamentam, sadarbojoties ar Zemkopības un Finanšu ministrijas piekritīgām iestādēm, jāseko svarīgāko būvmateriālu krājumiem, jānoskaidro atļautām būvēm nepieciešamo būvmateriālu daudzumi un jāseko šo būvmateriālu apgādei.

5. Darba departaments kārtos būvamatnieku un būvstrādnieku reģistrāciju un viņu sadalīšanu pa atsevišķām vienībām.

Šis lēmums piemērojams ar 1940. g. 1. jūliju.

8) Uz ārlietu ministra priekšlikumu atbrīvo no ieņemamiem amatiem uz pašu lūgumu Zviedrijas pavalstniekus: Latvijas goda ģenerālkonsulu Stokholmā *Hans Edvard Henke*¹⁹ un goda vicekonsulu turpat *Hans Agne Jerker Henke*.

9) Uz zemkopības ministra priekšlikumu atbrīvo no ieņemamā amata uz paša lūgumu Mežu departamenta direktoru Jāni Ozolu²⁰ ar š. g. 13. septembri, iepriekš piešķirot viņam neizlietu 6 nedēļu atvaļinājumu no š. g. 25. jūlija līdz 5. septembrim un 8 dienas amata nodošanai no š. g. 5.–13. septembrim.

10) Uz finanšu ministra priekšlikumu un pamatojoties uz likumu par valsts garantijām tirdzniecībai, rūpniecībai un būvniecībai, atļauj Finanšu ministrijai izsniegt garantijas akciju sabiedrībai "Farmācija", Rīgā, Ģertrūdes ielā 19/21, uz 9 mēnešiem – Ls 500 000,– liela kredīta saņemšanai Latvijas Bankā, ar noteikumu, ka garantijas nodrošināšanai akciju sabiedrībai "Farmācija" jāiesniedz Latvijas Bankā šīs sabiedrības izrakstīti vekseli kopsummā par Ls 500 000,–.

11) Piekrīt satiksmes ministra š. g. 31. jūlija priekšlikumam nr. EFT.1.1/688 par valsts dzelzceļu preču tarifa I daļas papildināšanu, nosakot tarifu četrasģiem vagoniem, un pilnvaro satiksmes ministru izdot attiecīgu rīkojumu.

12) Piekrīt iekšlietu ministra priekšlikumam iegādāt 60 gumijotus tērpus gumijas fabrikā "Kvadrāts" par Ls 7620,–, t. i., par Ls 127,– gabalā, 452 no speciāli impregnēta auduma izgatavotus tērpus ķīmiskās rūpniecības uzņēmumā "Prega" par Ls 22 600,–, t. i., par Ls 50,– gabalā, un 452 pārus gumijas cimdu un apavu gumijas fabrikā "Kvadrāts" par Ls 7525,80, t. i., par Ls 16,65 komplektā.

13) Piekrīt satiksmes ministra š. g. 31. jūlija priekšlikumam nr. 687 par grozījumiem valsts dzelzceļu preču tarifa II daļā, nosakot tarifu "Rigips" plātnēm, un pilnvaro satiksmes ministru izdot attiecīgu rīkojumu.

14) Uz finansu ministra priekšlikumu atļauj Tieslietu ministrijai no fonda neparedzamām vajadzībām Ls 1200,— Daugavpils apgabaltiesas Rēzeknes–Ludzas–Abrenes zemesgrāmatu nodaļas pārvietošanas izdevumiem.

15) Uz finansu ministra priekšlikumu apstiprina skaņu plašu, kas pārbaudītas pēc Rīgas muitnīcas preču pārbaudes dokumentiem 42752, 007398, 43300 un 007637, izlaišanu no muitnīcas pārziņas bez ieveduitas un citu nodokļu, nodevu un maksājumu (muit[as] lik[uma] 36. p[ants]) samaksas.

16) Noraida Latvijas Sarkanā Krusta galvenās valdes lūgumu iznomāt Latvijas Sarkanajam Krustam bij[ušās] Baznīcas virsvaldes ģimnāzijas ēku Pārdaugavā Liepājas sanatorijas kaulu tuberkulozes slimnieku novietošanai.

17) Sakarā ar Lizas Veinreihis un Naftēļa Leibovica lūgumu atļauj viņiem iegūt nekustamu īpašumu Rīgas jūrmalā, Dārzkopības ielā 8, ar Rīgas zemesgrām[atas] reģistri nr. 2161.

18) Uzdod Valsts kancelejai pārtraukt valdības likumu un rīkojumu ieviešanu laikrakstā “Rīts”, sākot ar š. g. 1. augustu.

19) Sakarā ar izglītības ministra 1. biedra ziņojumu un vērā ņemot Latvijas vēstures institūta²¹ darbības apmērus, nolemj, sākot ar š. g. 1. augustu, pagaidām pārvērst bezatlīdzības amatos Latvijas vēstures institūta divu vicedirektoru – A. Švābes²² un Fr. Baloža²³ un saimniecības lietu pārziņa K. Strauberga²⁴ posteņus.

Sēdi slēdz plkst. 18.00.

Ministru prezidenta v. i.

iekšlietu ministrs V. Lācis

Valsts kancelejas direktora v. i. V. Stalažs

LVA, 270. f., 1. apr., 2. l., 138., 139. lp.

¹ Roberts Kļaviņš (1885–1941) – Latvijas armijas ģenerālis (1931. g.). Beidza Viļņas junkuru skolu, studēja Nikolaja Kara akadēmijā Petrogradā. Beidza LU Tiesību nodaļu. 1. pasaules kara laikā latviešu strēlnieku formējumos. 1918. gada februārī–aprīlī vācu gūstā. 1919. gadā kā Pagaidu valdības militārais lietpratējs komandēts uz Dāniju. No 1920. gada oktobra Latvijas armijas Ģenerālštāba priekšnieks. 1921. gada janvārī nozīmēts par Robežsargu divīzijas štāba priekšnieku. 1922.–1931. gadā 4. Valmieras kājnieku pulka komandieris. 1931.–1934. gadā Vidzemes divīzijas komandiera palīgs, pēc tam atvaļināts. 1938.–1940. gadā zvērināta advokāta palīgs. 1940. gada jūnijā–septembrī Latvijas armijas komandieris, no 1940. gada septembra līdz 1941. gada jūnijam Sarkanās armijas 24. strēlnieku teritoriālā korpusa komandieris. Tautas saeimas, vēlāk Latvijas PSR Augstākās Padomes deputāts un tās Prezidija loceklis (1940.–1941. g.). 1941. g. jūnijā izbrauca uz Maskavu, kur 22. jūnijā apcietināts. 1941. gada 29. jūlijā piespriests nāvessods. Spriedums izpildīts 1941. gada 16. oktobrī.

Apbalvots ar Lāčplēša Kara ordeņa 3. šķiru, Triju Zvaigžņu ordeņa 3. šķiru, Aizsargu Nopelnu krustu, Zviedrijas Šķēpa ordeņa 2. šķiras komandiera krustu, Krievijas impērijas Svētās Annas ordeņa 2. (ar šķēpiem), 3. un 4. šķiru, Svētā Staņislava ordeņa 2. (ar šķēpiem) un 3. šķiru, Svētā Vladimira ordeņa 4. šķiru (ar šķēpiem).

- ² Herberts Līkums (1902–1980) – gleznotājs un scenogrāfs. Studēja Latvijas Mākslas akadēmijā. 1926.–1934. gadā scenogrāfs Strādnieku un Nacionālajā teātrī, 1937.–1940. gadā scenogrāfs Rīgas Krievu drāmas teātrī. 1933.–1934. gadā Latvijas kultūras tuvināšanas biedrības ar PSRS tautām valdes loceklis. 1932. un 1934. gadā komandēts uz PSRS iepazīties ar teātra mākslu. No 1940. gada jūnija Sabiedrisko lietu ministrijas Sabiedriski kulturālā departamenta direktors. Tautas saeimas, vēlāk LPSR Augstākās Padomes deputāts (1940.–1947. g.). No 1940. gada septembra līdz 1944. gadam Latvijas PSR TKP Mākslas lietu pārvaldes priekšnieks. 1949.–1953. gadā LPSR Mākslinieku savienības organizācijas komitejas priekšsēdētājs un tās atbildīgais sekretārs. 1953.–1976. gadā Rīgas kinostudijas mākslinieks inscenētājs.
- ³ Ulrihs Bucēns (1894–?). 1904.–1915. gadā laukstrādnieks Ufas guberņā. 1915. gadā iesaukts Krievijas armijā. 1917. gada beigās iestājās Sarkanajā gvardē Ufā, pēc tam Sarkanajā armijā. 1921.–1925. gadā mācījās Ufā. 1925.–1930. gadā mācījās Ļeņingradas Valsts universitātē. 1930.–1934. gadā zinātniskais līdzstrādnieks PSRS ZA. 1934.–1940. gadā Ļeņingradas apgabala Izglītības nodaļas muzeju inspektors. No 1940. gada jūlija LPSR Izglītības ministrijas Muzeju daļas vadītājs, vēlāk Izglītības tautas komisariāta Muzeju un senatnes pieminekļu aizsardzības nodaļas vadītājs.
- ⁴ Kārlis Bušs (1912–1987) – grafiķis. No 1927. gada strādnieks mēbeļu fabrikā Rīgā, vēlāk dekorators. No 1934. gada maija līdz 1938. gada decembrim ieslodzījumā Rīgas Centrālcietumā. Vēlāk zīmētājs uzņēmumā “Rīgas zīds”. No 1940. gada augusta līdz 1941. gada februārim mākslas nodaļas vadītājs Valsts autortiesību aizsardzības pārvaldē, vēlāk Latvijas PSR Rietumeiropas mākslas muzeja direktors. 1941. gada jūlijā–septembrī 2. latviešu strēlnieku pulkā. No 1941. gada septembra līdz 1943. gada jūlijam karagūstekņu nometnē Vilandē, pēc tam Rīgas Centrālcietumā, vēlāk Salaspils koncentrācijas nometnē. No nometnes atbrīvots, vēlāk atkal arestēts, tad bēga. No 1944. līdz 1947. gadam Lietišķās mākslas skolas direktors, vēlāk J. Rozentāla mākslas skolas direktors.
- ⁵ Augusts Reinholds Pupa (1907–1945) – mākslinieks. 1915.–1922. gadā laukstrādnieks Valmieras apriņķī. 1922.–1924. gadā mācījās arodskolā Cēsīs. 1924.–1928. gadā dažāda darba strādnieks Rīgā. 1928.–1930. gadā obligātajā karadienestā. 1930.–1935. gadā strādnieks rūpnīcā “Varonis” un gadījuma darbos. Vēlāk LKP pagrīdes darbā un emigrācijā Nīderlandē, kur arestēts un izsūtīts atpakaļ uz Latviju. 1936. gadā arestēts, ieslodzījumā Rīgas Centrālcietumā un Kalnciema akmeņlauztuvēs. 1939. gada 15. maijā atbrīvots. 1940. gadā CAP kultūras biroja vadītājs, 1941. gadā Mākslas akadēmijas prorektors, 1941. gada jūnijā–augustā 1. latviešu strēlnieku pulka 1. bataljona komandieris, tad ievainots. 1942. gada martā–augustā 1. atsevišķajā latviešu strēlnieku rezerves pulkā, tad demobilizēts. Vēlāk darbojās latviešu mākslinieku grupā Ivanovā. No 1944. gada marta līdz 1945. gada oktobrim Latvijas PSR TKP Mākslas lietu pārvaldes kadru daļas vadītājs Maskavā, vēlāk Rīgā.
- ⁶ Verners Piesis (1903–?) – mākslinieks. Līdz 1934. gadam darbojās Rīgas Tautas augstskolas zīmēšanas un gleznošanas studijā.
- ⁷ Emīls Jēkabs Melderis (1889–1979) – skulptors, Mākslas akadēmijas profesors (1947. g.), Latvijas PSR Tautas mākslinieks (1964. g.). Beidza Štiglica centrālo tehniskās zīmēšanas skolu Pēterburgā (1915. g.), papildinājās Parīzē (1922.–1923., 1928. g.). 1916.–1917. gadā Krievijas armijā. 1919. gadā Latvijas armijā, vēlāk Rīgas dzelzceļa mezglas komandanta palīgs, vecākais palīgs. 1920. gadā atvaļināts no armijas kapteiņa pakāpē. No 1919. līdz 1940. gadam un no 1941. līdz 1944. gadam zīmēšanas skolotājs Rīgā. Vienlaikus 1930.–1934. gadā Rīgas Tautas augstskolas tēlniecības studijas vadītājs. 1940.–1941. gadā un no 1944. gada Mākslas akadēmijas pasniedzējs, no 1958. gada Tēlniecības katedras vadītājs.

Apbalvots ar Viestura ordeni.

- ⁸ Arvīds Grigulis (1906–1989) – rakstnieks, Latvijas PSR Tautas rakstnieks (1976. g.), LVU profesors (1973. g.), Latvijas PSR ZA akadēmiķis (1978. g.). Beidza LŪ Juridisko fakultāti (1937. g.). No 1925. līdz 1929. gadam un no 1937. gada līdz 1940. gada jūlijam strādāja pastā Rīgā, no 1929. līdz 1934. gadam slimokasēs. 1940. gada jūlijā–augustā redaktors Sabiedrisko lietu ministrijas Kultūras un mākslas lietu departamentā, septembrī–oktobrī žurnāla “Karogs” atbildīgais sekretārs, no oktobra līdz 1941. gada jūnijam Valsts apgādniecību un poligrāfijas pārvaldes Daiļliteratūras apgāda vadītājs. 1941. gada jūnijā evakuējās uz PSRS, radists Sarkanās armijas latviešu strēlnieku formējumos, vēlāk kara korespondents laikrakstā “Latviešu Strēlnieks”. 1945.–1947. gadā Latvijas Valsts izdevniecības Daiļliteratūras redakcijas vadītājs un Drāmas teātra literārās daļas vadītājs. Vienlaikus no 1945. gada LVU Vēstures un filoloģijas fakultātes pasniedzējs, docents (1949. g.), Latviešu literatūras katedras vadītājs (1948.–1962. g.), no 1966. gada strādāja Žurnālistikas katedrā. Latvijas PSR Augstākās Pado-
mes deputāts (1947.–1955., 1963.–1985. g.), tās Prezidija loceklis (1970.–1984. g.), LKP CK loceklis (1971.–1985. g.). Vairāku romānu, dzejoļu krājumu, literatūrkritikas darbu autors.
- ⁹ Leonīds Vīgners (1906–2001) – diriģents un komponists. Latvijas PSR Tautas skatuves mākslinieks (1955. g.), Latvijas Valsts konservatorijas profesors (1961. g.). Beidza Fonoloģijas institūtu un Latvijas konservatoriju. No 1923. līdz 1933. gadam Fonoloģijas institūta skolotājs, vienlaikus galvenais diriģents Jelgavas filharmonijā (1930.–1934. g.) un vīru kora “Dziedonis” vadītājs (1930.–1939. g.). 1935.–1943. gadā vadīja Vīgnera vīru kori. No 1936. līdz 1944. gadam Nacionālās operas diriģenta asistents, diriģents, vēlāk Latvijas PSR Operas un baleta teātra galvenais diriģents (līdz 1949. g.), vienlaikus Valsts filharmonijas simfoniskā orķestra mākslinieciskais vadītājs (1947.–1949. g.). No 1947. gada arī Valsts konservatorijas pasniedzējs. No 1949. līdz 1963. gadam un no 1966. līdz 1974. gadam Latvijas PSR Radiokomitejas simfoniskā orķestra galvenais diriģents. Tautas kora “Mūza” (no 1947. g.). Latvijas PSR dziedāšanas skolotāju un kordiriģentu kora mākslinieciskais vadītājs (no 1959. g.). Dziesmu svētku virsdiriģents.
- ¹⁰ Rūdolfs Pinnis (1902–1992) – gleznotājs, Latvijas PSR Tautas mākslinieks (1988. g.). 1927.–1929. gadā dzīvoja un strādāja Itālijā, vēlāk Parīzē. 1940. gadā atgriezās Latvijā. Kopš 1946. gada piedalījās izstādēs, pirmā personālizstāde 1992. gadā.
- ¹¹ Žanis Katlaps (1907–1968) – aktieris, režisors, Latvijas PSR Tautas skatuves mākslinieks (1959. g.). Beidza E. Feldmaņa teātra kursu (1928. g.). No 1928. gada Nacionālā teātra aktieris. No 1940. gada augusta līdz 1941. gada jūnijam tā direktors, vēlāk aktieris un režisors (1957.–1963. g.). No 1948. līdz 1956. gadam aktieru meistarības pedagogs Latvijas PSR Valsts teātra institūtā, vēlāk Latvijas Valsts konservatorijā.
- ¹² Sk. pielik. nr. 26.
- ¹³ Sk. pielik. nr. 27.
- ¹⁴ Sk. pielik. nr. 28.
- ¹⁵ Eduards Grīnvalds (1881–?). No 1903. līdz 1908. gadam un no 1916. līdz 1918. gadam Vidzemes kontrolpalātas dienestā. No 1908. līdz 1916. gadam un 1919.–1920. gadā skolotājs Dobeles pamatskolā. No 1920. līdz 1934. gadam Valsts kontrolē, revidents, vecākais revidents. No 1934. gada 27. septembra līdz 1940. gada 1. augustam Valsts kontroles kolēģijas loceklis, vienlaikus no 1936. gada Kultūras fonda revīzijas komisijas loceklis.
- Apmalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru.
- ¹⁶ Ādolfs Strautmanis (1883–?). Beidza LU (1928. g.). No 1915. gada Krievijas armijas kara ceļu būvētāju organizācijās. 1922. gadā atgriezās Latvijā, strādāja par skolotāju. 1923. gadā strādāja Finanšu ministrijā Jūrniecības departamentā. No 1926. gada Valsts kontroles revidenta palīgs, vēlāk revidents. No 1934. gada 27. septembra līdz 1940. gada 1. augustam Valsts kontroles kolēģijas loceklis.
- Apmalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni.

¹⁷ Ādolfs Zīle (Eihvalds; 1895–?). 1915.–1916. gadā strādāja Maskavas–Kazaņas dzelzceļa valdē, vēlāk konditorijas fabrikā Maskavā. No 1917. gada Viskrievijas patērētāju biedrību savienības “Centrosojuz” tirdzniecības aģents, vēlāk nodaļas vadītājs. 1920. gada maijā atgriezās Latvijā. No 1923. gada Valsts kontroles rēķinvedis, revidenta palīgs, revidents. No 1934. gada 27. septembra līdz 1940. gada 15. augustam Valsts kontroles kolēģijas loceklis.

Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni.

¹⁸ Latvijas Republikas Ministru kabineta 1940. gada 11. janvāra (protokols nr. 2) lēmums:

“[...] 10) Pieņem sekojošu lēmumu: Lai novērstu traucējumus būvniecībā, kara blokādei pastāvot, nolemj:

1. Nodibināt būvuzraudzības komisiju ar iekšlietu ministra biedru kā priekšsēdētāju un Būvniecības departamentu, Latvijas Darba centrāles, Tirdzniecības un rūpniecības un Zemkopības ministriju pārstāvjiem kā locekļiem.

Komisijas uzdevums ir reģistrēt ēku jaunbūves un pārbūves un izsniegt atļaujas šādu būvju uzsākšanai no tā, kādai iestādei, uzņēmumam, organizācijai vai privātpersonai būvprojekts apstiprināts, ja minētās būves uzsāk pēc 1940. g. 1. februāra un ja pie tam būves izmaksas pārsniedz Ls 10 000.– tām būvēm, ko izpilda valsts un pašvaldības iestādes, valsts un valsts autonomie uzņēmumi, kā arī uzņēmumi, organizācijas un akciju sabiedrības, kuru būvēs valsts piedalās ar savu kapitālu, pabalstu vai aizdevumu, bet visām pārējām būvēm, ja to izmaksas pārsniedz Ls 50 000.–.

Komisijas sēdēs pieaicināmi to iestāžu, uzņēmumu, organizāciju vai privātpersonu pārstāvji, kuru būves komisijā apspriež.

Piezīme. Kara resora būvju izpildīšanai atļauja nav vajadzīga, bet tas iesniedz būvuzraudzības komisijai ziņas par nepieciešamību būvmateriālu daudzumiem un vajadzīgo darbaspēku.

2. Uzdod Iekšlietu ministrijas Būvniecības departamentam, sadarbojoties ar Zemkopības un Tirdzniecības un rūpniecības ministrijām piekritīgām iestādēm, sekot svarīgāko būvmateriālu krājumiem, noskaidrot atļautām būvēm nepieciešamo būvmateriālu daudzumu un sekot šo būvmateriālu apgādei.

3. Uzdot Latvijas Darba centrālei kārtot būvamatnieku un būvstrādnieku reģistrāciju un viņu sadalīšanu pa atsevišķām vienībām. [...]” (LVVA, 1307. f., 1. apr., 317. l., 8., 9. lp.)

¹⁹ Hanss Edvards Henke (1874–1946). Latvijas goda ģenerālkonsuls no 1929. gada līdz 1940. gada augustam. Zviedrijas pavalstnieks.

Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 2. un 3. šķiru.

²⁰ Jānis Ozols (1890–1941). Beidza Pēterburgas Mežu institūtu. No 1920. gada Zemkopības ministrijas Mežniecības daļas vadītājs, no 1928. gada oktobra līdz 1940. gada septembrim Mežu departamenta direktors. 1941. gadā deportēts uz PSRS, kur 26. oktobrī mira Solīkamskas nometnē.

Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 3. šķiru.

²¹ Institūts izveidots 1936. gada 14. janvārī “kā patstāvīga valsts augstākā zinātnes iestāde” saskaņā ar ģeogrāfu likumu. Tam bija jāķļūst par K. Ulmaņa iecerētās Latvijas zinātņu akadēmijas pirmo institūtu.

²² Arveds Švābe (1888–1959) – vēsturnieks un rakstnieks, LU profesors (1932. g.). Beidza LU (1925. g.). 1909.–1910. gadā palīgskolotājs Lēdurgas draudzes skolā, vēlāk Stalažu progimnāzijā Rūjienā. 1914.–1915. gadā skolotājs Rīgā. 1916.–1918. gadā pasta ierēdnis Vladivostokā. 1918.–1919. gadā Sibīrijas un Urālu Latviešu nacionālās padomes Centrālā biroja sekretārs, piedalījās Imantas pulka organizēšanā. 1919. gada novembrī atgriezās Latvijā. Līdz 1920. gada maijam strādāja Ārlietu ministrijā. Satversmes sapulces deputāts. 1924.–1925. gadā Latvju rakstnieku un žurnālistu arodbiedrības priekšsēdētājs. 1926.–1928. gadā Nacionālā teātra direkcijas loceklis. 1927.–1940. gadā Latviešu konversācijas

vārdnīcas galvenais redaktors. No 1929. gada LU privātdocents, vēlāk docents, profesors. No 1932. gada Rīgas latviešu biedrības Zinātņu komitejas biedrs. No 1939. gada Latvijas institūta vicedirektors, 1941.–1944. gadā Vēstures krātuves direktors. No 1940. gada oktobra līdz 1941. gada jūnijam LU Latvijas vēstures katedras vadītāja v. i. 1943. gadā izslēgts no profesūras. 1944. gadā emigrēja uz Vāciju, vēlāk pārcēlās uz Zviedriju. No 1949. gada strādāja Stokholmas universitātes arhīvā. No 1950. līdz 1955. gadam Latvju enciklopēdijas galvenais redaktors.

Aphalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 3. un 4. šķiru un Polijas "*Polonia Restituta*" komandiera krustu.

- ²³ Francis Balodis (1882–1947) – vēsturnieks, Maskavas universitātes profesors (1924. g.), LU profesors (1924. g.). Beidza Maskavas un Minhenes universitāti, Maskavas Arheoloģijas institūtu. No 1912. gada Maskavas Arheoloģijas institūta egiptoloģijas docents. 1915.–1918. gadā privātdocents Maskavas universitātē. No 1918. gada Saratovas universitātes mākslas vēstures profesors, 1919.–1921. gadā dekāns, 1922.–1924. gadā prorektors. 1924. gadā strādāja Maskavas universitātē. 1924. gada augustā atgriezās Latvijā, LU profesors, LU Filoloģijas un filozofijas fakultātes dekāns (1929.–1931., 1933.–1937. g., 1939. g. jūlijs – 1940. gada augusts), prorektors (1931.–1933. g.). Vienlaikus 1927.–1931. gadā Latviešu filologu biedrības priekšsēdētājs. No 1930. gada Valsts vēsturiskā muzeja Arheoloģijas nodaļas vadītājs, no 1931. gada Pieminēkļu valdes priekšsēdētājs. No 1936. gada Latvijas vēstures institūta vicedirektors. "Latvijas, Igaunijas Biedrības Mēnešraksta" (1933. g.) un žurnāla "Senatne un Māksla" (1936.–1940. g.) redaktors. 1940. gada 12. jūlijā izbrauca komandējumā uz Zviedriju, 24. oktobrī atbrīvots no dienesta pienākumiem LU. Baltijas institūta Stokholmā valdes loceklis, Stokholmas augstskolas ārštata profesors.

Aphalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 2. un 3. šķiru, Zviedrijas Ziemeļzvaigznes 2. šķiras komandiera ordeni un 1. šķiras ordeni, Zviedrijas Vāsas ordeņa 1. šķiru, Igaunijas Aizsargu savienības Ērgļu krusta 2. un 3. šķiru, Somijas Baltās Rozes ordeņa 2. šķiru, Lietuvas Ģedimina ordeņa 2. un 3. šķiru, Polijas "*Polonia Restituta*" ordeņa 2. šķiru un Francijas Goda leģiona ordeņa 4. šķiru.

- ²⁴ Kārlis Straubergs (1890–1962) – filoloģijas doktors, profesors (1929. g.). Beidza Maskavas universitātes Klasiskās filoloģijas nodaļu un Maskavas Arheoloģijas institūtu (1916. g.). 1916.–1918. gadā skolotājs Maskavas komercskolās un ģimnāzijās. 1916.–1917. gadā mobilizēts Krievijas armijā. Dienēja Latviešu strēlnieku rezerves pulka štābā Valmierā, pēc tam Latviešu strēlnieku muzeja vadītājs. 1919. gadā atgriezās Latvijā, dienēja Latvijas armijā, Kara muzeja vadītājs. 1919.–1922. gadā Izglītības ministrijas Arhīvu, bibliotēku un muzeju nodaļas vadītājs. No 1919. gada mācībspēks LU, no 1920. gada klasiskās filoloģijas docents, vēlāk profesors. 1924. gada janvārī–decembrī izglītības ministrs. 1925.–1937. gadā Filoloģijas fakultātes sekretārs, no 1937. gada dekāns. 1929.–1944. gadā Latviešu folkloras krātuves pārzinis. 1933.–1937. gadā K. Barona Tautas augstskolas direktors. No 1938. līdz 1940. gadam Latvijas vēstures institūta biedrs un saimniecības pārzinis. 1939. gada septembrī–novembrī un 1940. gada jūlijā LU Studentu lietu prorektors. 1939.–1940. gadā Profesiju kameras zinātnes un izglītības sekcijas priekšsēdētājs, Valsts kultūras padomes loceklis. 1942.–1944. gadā studentu lietu prorektors, fakultātes pārstāvis Universitātes padomē. 1944. gadā emigrēja uz Zviedriju, strādāja Zviedrijas tautas dzīves pētīšanas institūtā.

Aphalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 3. šķiru, Atzinības krusta 2. šķiru, Polijas "*Polonia Restituta*" ordeņa 3. šķiru, Itālijas Krona ordeņa 3. šķiru un Itālijas Svētā Silvestra ordeņa 3. šķiru.

Protokols nr. 77

MINISTRU KABINETA SĒDE

1940. g. 2. augustā

Klāt:

Ministru prezidenta v. i. un iekšlietu ministrs	V. Lācis
Ārlietu ministra biedrs un ārlietu un sabiedrisko lietu ministra v. i.	A. Jablonskis
Finansu ministrs	K. Karlsons
Izglītības ministrs un tautas labklājības ministra v. i.	prof. P. Lejiņš
Kara ministra v. i. armijas komandieris	R. Kļaviņš
Satiksmes ministrs un tieslietu ministra v. i.	J. Jagars
Zemkopības ministrs	J. Vanags
Iekšlietu ministra biedrs	V. Latkovskis
Valsts kontrolieris	A. Tabaks
Izglītības ministra 1. biedrs	J. Lieknis
Izglītības ministra 2. biedrs	P. Valeskalns
Zemkopības ministra biedrs	R. Blaus
Protokolē: Valsts kancelejas direktora v. i.	V. Stalažs

Sēdi sāk plkst. 18.00.

1) Uz tautas labklājības ministra priekšlikumu grozot Ministru kabineta š. g. 23. jūlija lēmumu (prot[okols] Nr. 70, p[unkts] 4), nosaka, ka Veselības departamenta direktora v. i. Emīls Planders iecelts šinī amatā, skaitot ar š. g. 24. jūliju.

2) Nolemj lūgt Valsts prezidentu atcelt no amata disciplināru pārkāpumu dēļ ārkārtējo sūtni un pilnvaroto ministru Vācijā un Holandē, ar sēdekli Berlīnē Ed. Krieviņu¹, skaitot ar 1940. g. 2. augustu.

3) Uz izglītības ministra priekšlikumu atbrīvo Mārtiņu Stumbergu² pēc paša lūguma no Valsts bibliotēkas direktora amata, skaitot ar š. g. 20. septembri. Par Valsts bibliotēkas direktoru, skaitot ar š. g. 20. septembri, apstiprina Arturu Ģērmani³.

4) Atļauj Izglītības ministrijai, skaitot ar š. g. 1. augustu, nodibināt Izglītības ministrijā muzeju nodaļas pārziņa amatu pēc VI valsts civildienesta amatu kategorijas, algojot to no Izglītības ministrijas Vispārīgās daļas tekošā gada budžeta algu kredītu ietaupījumiem.

5) Sakarā ar likumu par Latvijas Darba centrāles likvidāciju⁴ atļauj tautas labklājības ministram nepieciešamības gadījumos izmaksāt darba apgādes pārņēmējai iestādei (pašvaldībai, resp[ektīvi], arodbiedrībai) vajadzīgos līdzekļus darbības turpināšanai, nepārsniedzot 2 mēnešu izdevumu kopsummu. Līdzekļi šai vajadzībai ņemami no likvidējamai Latvijas Darba centrālei atvēlētām summām.

Tāpat atļauj pašvaldībām, resp[ektīvi] arodbiedrībām, bezmaksas lietošanā uz laiku nepieciešamo darba apgādes biroju inventāru.

6) Pamatojoties uz likuma par pensijām 1. d[āļas] 6.¹ p[antu],⁵ atļauj dienesta interešu labā no aktīvā karadienesta atvaļinātam Smagās artilērijas pulka administratīvajam kapteinim Kristapam Vulfam⁶ palielināt pensijas izdienā ieskaitāmo laiku par 1 gadu 6 mēnešiem.

7) Atļauj Ārlietu ministrijai no fonda neparedzamām vajadzībām Ls 8925,— samaksai rūpniecības a/s "Vairogs" par pasažieru automobili "Ford-Vairogs", kas iegādāts ministrijas vajadzībām.

8) Pieņem likumu par Latvijas kredītbankas pievienošanu Latvijas Bankai.⁷

9) Pieņem sekojošu Ministru kabineta un Latvijas Komunistiskās partijas centrālkomitejas lēmumu par Galvenās padomes nodibināšanu pie Zemkopības ministrijas:

"Lai sekmīgāk izvestu dzīvē likumu par zemes piešķiršanu bezzemniekiem un mazzemniekiem, Ministru kabinets un LKP CK nolemj:

Pie Zemkopības ministrijas organizēt Galveno padomi piecu personu sastāvā: zemkopības ministrs, viņa vietnieks, LKP CK pārstāvis un divi arodbiedrību pārstāvji. Galvenās padomes uzdevums ir sagatavot un veikt visus darbus, kas nepieciešami bezzemnieku un mazzemnieku tūlītējai apgādāšanai ar zemi no valsts zemes fondā ieskaitītām zemēm. Bez tam Galvenās padomes pienākums ir gādāt par parādu nastas atvieglošanu darba zemniekiem un zvejniekiem, kā arī gādāt par viņiem uzlikto netaisnīgo nodokļu un sodu atcelšanu.

Galvenajai padomei sava darbība jāuzsāk 1940. gada 3. augustā.

Šis lēmums stājas spēkā izsludināšanas dienā."⁸

Sēdi slēdz plkst. 19.00.

Ministru prezidenta v. i.,
iekšlietu ministrs V. Lācis

Valsts kancelejas direktora v. i. V. Stalažs

LVA, 270. f., 1. apr., 2. l., 140. lp.

¹ Edgars Krieviņš (1884–1971) – diplomāts. Mācījās Tērbatas, Grenobles un Leipcigas universitātē, beidza Maskavas universitātes Ģermāņu filoloģijas nodaļu (1916. g.). 1916.–1919. gadā lektors Maskavas universitātē. Atgriezās Latvijā, no 1920. gada Latvijas sūtniecības Berlīnē 1. sekretārs, 1921.–1922. gadā 2. sekretārs ģenerālkonsulatā Londonā, 1922.–1923. gadā sūtniecības padomnieks Berlīnē, vēlāk sūtniecības Parīzē konsulārās nodaļas vadītājs. No 1924. līdz 1932. gadam Latvijas ģenerālkonsuls Berlīnē. 1932.–1935. gadā un 1938.–1940. gadā sūtnis Berlīnē, 1935.–1938. gadā Tallinā. Palika dzīvot Vācijā, vēlāk VFR.

Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 2. un 3. šķiru un ārvalstu ordeņiem.

² Mārtiņš Stumbergs (1872–?). Mācījās LU Filoloģijas un filozofijas fakultātē. 1890.–1920. gadā N. Ķimeļa grāmatnīcas antikvariāta vadītājs. No 1921. gada līdz 1940. gada jūlijam Valsts bibliotēkas direktors. "Valsts Bibliotēkas Biļetena" redaktors (1927.–1940. g.). 1940. gadā repatriējās uz Saksiju.

Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru, Atzinības krustu un Lietuvas Ģedimina ordeni.

³ Artūrs Ģērmanis (1899–1993). 1940.–1941. g. Valsts bibliotēkas direktors, “Valsts Bibliotēkas Biļetena” redaktors.

⁴ Sk. pielik. nr. 29.

⁵ Sk. pielik. nr. 10.

⁶ Kristaps Ludvigs Vulfs (1898–?) – Latvijas armijas administratīvais kapteinis (1936. g.). 1917. g. decembrī Dienvidkrievijā brīvprātīgi iestājās Korņilova armijas štābrotmistra Tovarova jātnieku nodaļā. 1918. g. februārī–augustā mājskolotājs Ļevašovu muižā Jekaterinoslavas guberņā. 1918. g. septembrī atgriezās Latvijā un dzīvoja tēva mājās Džūkstes pagastā. 1919. gada aprīlī brīvprātīgi iestājās Latvijas armijā, augustā iecelts par rakstvedi 1. atsevišķajā eskadronā. No 1920. gada aprīļa līdz 1921. gada janvārim vecākais rakstvedis Kara tiesā. 1919. g. aprīlī–decembrī piedalījās kaujās pret lieliniekiem un Bermontu. 1921. g. janvārī atvaļināts no aktīvā karadienesta. 1925. g. janvārī atkal iesaukts aktīvajā karadienestā Smagās artilērijas divizionā (1926. g. tas pārdēvēts par Smagās artilērijas pulku), tā ekonoms (1925. g. janvāris – 1927. g. aprīlis), vecākais feldšeris (1927. g. maijs – 1931. g. februāris), pulka saimniecības darbvedis (1931. g. jūnijs – 1935. g. septembris), saimniecības daļas kancelejas priekšnieks (1935. g. oktobris – 1940. g. jūlijs). 1940. gada 30. jūlijā atvaļināts no aktīvā karadienesta dienesta interešu labā. No 1942. līdz 1944. gadam dienēja 16. policijas bataljona saimniecības daļā kapteiņa dienesta pakāpē, pēc tam dezertēja. 1945. gada februārī apcietināts, ar PSRS iekšlietu ministra Sevišķās apspriedes lēmumu piespriesti 5 gadi ieslodzījumā, nosūtīts uz nometni Nižņijtagilā.

Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 5. šķiru, Latvijas atbrīvošanas kara piemiņas zīmi un Latvijas Republikas atbrīvošanas cīņu 10 gadu jubilejas piemiņas medaļu.

⁷ Sk. pielik. nr. 30.

⁸ Lēmumu parakstīja Ministru prezidenta v. i. iekšlietu ministrs V. Lācis un LKP CK sekretārs J. Kalnbērziņš (Zaķis). (Valdības Vēstnesis. – 1940. – 3. aug. – Nr. 174; Likumu krājums, 1940, nr. 192.)

Protokols nr. 78

MINISTRU KABINETA SĒDE

1940. g. 5. augustā

Klāt:

Ministru prezidenta v. i. un iekšlietu ministrs

V. Lācis

Ārlietu ministra biedrs un sabiedrisko lietu un ārlietu ministra v. i.

A. Jablonskis

Finansu ministrs

K. Karlsons

Izglītības ministrs un tautas labklājības ministra v. i.

prof. P. Lejiņš

Kara ministra v. i. armijas komandieris

R. Kļaviņš

Satiksmes ministrs un tieslietu ministra v. i.

J. Jagars

Zemkopības ministrs

J. Vanags

Iekšlietu ministra biedrs

V. Latkovskis

Valsts kontrolieris

A. Tabaks

Finansu ministra biedrs

Ed. Leitmanis

Izglītības ministra 1. biedrs
Izglītības ministra 2. biedrs
Zemkopības ministra biedrs

J. Lieknis
P. Valeskalns
R. Blaus

Protokolē: Valsts kancelejas direktora v. i.

V. Stalažs

Sēdi sāk plkst. 18.00.

1) Lai sekmētu lietderīgu un taisnīgu dzīvojamo telpu sadalījumu, nolemj nodibināt sevišķu komisiju dzīvokļu un telpu jautājumu kārtošana. Minētā komisija sastādās no 5 personām, un tajā ietilpst viens pārstāvis no Iekšlietu ministrijas, viens pārstāvis no Kara ministrijas, viens pārstāvis no Latvijas Komunistiskās partijas Centrālās komitejas, viens pārstāvis no Sarkanās armijas štāba un viens pārstāvis no Rīgas pilsētas pašvaldības.¹

Par komisijas locekļiem ieceļ: no Iekšlietu ministrijas – milicijas padomnieku E. Kerri², no Rīgas pilsētas pašvaldības – Runci³, no Latvijas Komunistiskās partijas Centrālās komitejas – Neimani, no Kara ministrijas – pulkv[edi]-I[e]itn[antu] Gailīti⁴ un no sarkanarmijas štāba – p[u]lkv[edi] Saveljevu.

2) Pieņem likumu par Valsts apgādniecību un poligrāfisko uzņēmumu pārvaldi.⁵

3) Līdz Valsts apgādniecību un poligrāfisko uzņēmumu pārvaldes priekšnieka iecelšanai uzdod šīs pārvaldes priekšnieka pienākumus izpildīt Sabiedrisko lietu ministrijas Preses un biedrību departamenta direktoram Jānim Niedrem⁶. Par pārvaldes administratīvi saimnieciskā priekšnieka a[mata] v. i. ieceļ līdzšinējo Sabiedrisko lietu ministrijas Preses nodaļas vadītāju Vili Pētersonu.

4) Nodibina Iekšlietu ministrijas komandantūru un noteic komandantūrai sekojošu darbinieku štatu:

1) komandants – iecirkņa priekšnieks	VIII kat[egorija] – 1 pers[ona]
2) komandantūras dežurants – iecirkņa priekšnieka palīgs	X “ 3 “
3) vecākais kancelejas ierēdnis	XV “ 1 “
4) sargs – vecākais milicis	XIV “ 5 “

5) Uz iekšlietu ministra priekšlikumu atceļ Ministru kabineta š. g. 20. jūnija lēmumu (prot[okols] nr. 44, p[unkts] 4)⁷, ar kuru atļauti no fonda neparedzamām vajadzībām Ls 1012,53 izdevumu samaksai, kas cēlušies, rīkojot š. g. maija mēnesī Latgalē atbildīgo amatpersonu sanāksmes – noklausīties bij[ušā] iekšlietu ministra biedra J. Legzdīņa⁸ referātu.

6) Atļauj Iekšlietu ministrijai no fonda neparedzamām vajadzībām Ls 20 000,– tautas svētku sekmēšanai š. g. 6. augustā sakarā ar Latvijas uzņemšanu Padomju Sociālistisko Republiku Savienībā.⁹

7) Piekrīt Latvijas Universitātes rektora iesniegtam priekšlikumam likvidēt teoloģiskās fakultātes Latvijas Universitātē, telpas nodot citām LU vajadzībām, un uzdod rektoram izstrādāt sīkāku likvidācijas kārtību.

8) Uz finanšu ministra priekšlikumu atļauj Zemkopības ministrijai iegādāties no c/s "Turība" 10 gab[alas] "Lanz" kuļmašīnas par Ls 140 000,- un 10 gab[alus] "Lanz-Bulldog" 35 HP traktorus ar gumijas apriepotiem riteņiem par Ls 98 000,-, kopsummā par Ls 238 000,-, sedzot Ls 90 000,- no 1939./40. gada budžetā paredzētā kredīta pastiprinātai lauksaimniecības veicināšanai un Ls 148 000,- no Lauksaimniecības departamenta rīcības kapitāla, aizņemoties to avansa veidā uz 1941. gada budžeta rēķina.

9) Noraida iekšlietu ministra priekšlikumu dienesta interešu labā no amata atbrīvotam Rīgas prefektūras XI iecirkņa priekšniekam Jūlijam Vedējam¹⁰ piešķirt pensiju pirms 55 gadu vecuma sasniegšanas.

10) Apstiprina sekojošu finanšu ministra rīkojumu visām kredītiestādēm:

"Pamatojoties uz Ministru kabineta lēmumu par banku un lielo rūpniecības uzņēmumu nacionalizāciju Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas teritorijā (Vald[ības] Vēstn[ēsis], 1940. g. 168. num[urs]),¹¹ ar šo noliedzu visām kredītiestādēm, to starpā arī krājaizdevēju sabiedrībām, sākot ar šā rīkojuma izsludināšanas dienu, izdarīt jebkāda veida operācijas ar vērtspapīriem, kā akcijām, pājām, hipotekāriskām obligācijām, valsts aizņēmumu obligācijām un kredītzīmēm, valsts un privāto ilgtermiņa kredītiestāžu ķīlu zīmēm un citiem vērtspapīriem.

Šis rīkojums stājas spēkā izsludināšanas dienā."

11) Pieņem sekojošu lēmumu:

1. Latvijas hipotēku banka apvienojama ar Rīgas pilsētas diskonta banku. Apvienotā banka nosauicama par "Komunālo banku", un tai pievienojamas Rīgas jūrmalas pilsētas banka, Rīgas hipotēku biedrība, Rīgas privātā ķīlu zīmju kredīt biedrība, dib[ināta] 1864. g., un visas pilsētu pašvaldību krāj kases.

2. Komunālā banka pārņem visu tajā ietilpstošo banku, biedrību un krāj kasu aktīvus un pasīvus un turpina to darbību savā vārdā saskaņā ar šo banku, biedrību un krāj kasu statūtiem, pastāvošiem likumiem un rīkojumiem līdz Komunālās bankas statūtu izdošanai.

3. Komunālajā bankā ietilpstošo banku, biedrību un krāj kasu valdes un revīzijas komisijas atsvabinātas no amata.

Šis lēmums stājas spēkā izsludināšanas dienā."¹²

12) Pieņem:

1/ papildinājumu rīkojumā par zīmognodevu,¹³

2/ pārgrozījumus likumā par vienreizēju peļņas pieauguma nodokli,¹⁴

3/ pārgrozījumu rīkojumā par zīmognodevu,¹⁵

4/ papildinājumu Zemesgrāmatu likumā,¹⁶

5/ pārgrozījumu Kredītlikumā,¹⁷

6/ papildinājumu likumā par valsts garantijām tirdzniecībai, rūpniecībai un būvniecībai.¹⁸

13) Atļauj Zemkopības ministrijai piešķirt būvmateriālus uz atvieglotiem noteikumiem sekojošām vajadzībām:

1/ Ēdoles piensaimnieku sabiedrībai pienotavas darbinieku dzīvokļu un veikala ēkas pārbūvei 32 000 gab[alus] mūra ķieģeļus, 6913 gab[alas] 40×40 cm lielas šīfera plāksnes un 207 gab[alus] šīfera čukurus;

2/ Biržu piensaimnieku sabiedrībai jaunbūvējamā malkas šķūņa jumta iesegšanai 3370 gab[alas] 40×40 cm lielas šīfera plāksnes un 67 šīfera čukurus un

3/ Zaubes pagasta valdei Kliģenes I pak[āpes] pamatskolas jumta segas atjaunošanai 5730 gab[alas] 40×40 cm lielas šīfera plāksnes un 115 šīfera čukurus.

14) Pieņem lēmumu par nacionalizēto Hofa privāto šaursliežu līniju (75 cm, Smiltene–Ainaži) iekļaušanu valsts dzelzceļu tīklā.

15) Uz satiksmes ministra priekšlikumu sakarā ar telpu un dzīvokļu atbrīvošanu PSRS karaspēka vajadzībām atļauj Satiksmes ministrijai: telefona satiksmi abonenta jaunajā dzīvesvietā atjaunot bez maksu iekasēšanas, visus ierīkošanas izdevumus ņemot uz valsts rēķina.

Bez tam šiem abonentiem piemērojami vēl sekojoši noteikumu atvieglojumi: visos gadījumos bijušiem abonentiem telefona satiksmes atjaunošana iestādei jāpiesaka 2 mēnešu laikā pēc telpu atbrīvošanas, jo tas ir pietiekams laiks pastāvīga dzīvokļa atrašanai.

No abonentiem, kam satiksmes pārtraukums nav ilgāks par 15 dienām, abonementa maksas iekasējamas par pilnu abonementa periodu, pretējā gadījumā par turpmāko pārtraukuma laiku abonementa maksa nav jāiekasē, piemērojot TFSN 352. p[unktu] par telefona ierīču pārvietošanas aizkavēšanos no abonenta neatkarīgu iemeslu dēļ.

Ja sakarā ar telpu atbrīvošanu abonents savu telefona abonementu izbeidz, nepiesakot 2 mēnešu laikā satiksmes atjaunošanu jaunajā dzīvesvietā, neizlietotās abonementa maksas uz abonenta pieprasījumu atmaksājamas parastā kārtībā, nepiemērojot tomēr TFSN 48. p[unkta] nosacījumus par ierīču obligatorisko 6 mēnešu abonementa laiku.

Sēdi slēdz plkst. 20.00.

Ministru prezidenta v. i.

iekšlietu ministrs V. Lācis

Valsts kancelejas direktora v. i. V. Stalažs

LVA, 270. f., 1. apr., 2. l., 141., 142. lp.

¹ Sk. protok. nr. 74, 2. punkts.

² Elmārs Kerre (1896–?). No 1912. līdz 1915. gada oktobrim strādāja dzelzceļa darbnīcās un depo Valkā. 1915.–1916. gadā un no 1917. gada decembra līdz 1918. gada maijam meža darbos Kirovas apgabalā. 1916.–1917. gadā dienēja Krievijas armijā Maskavā. 1918. gada jūnijā–augustā Vjatkas latviešu komunistiskajā rotā, augustā–decembrī VĀK Vjatkas nodaļas līdzstrādnieks. No 1918. gada decembra līdz 1920. gada martam operatīvais komisārs, vēlāk saimniecības vadītājs Uržumas (Kirovas apgabals) aprīņa Ārkārtējās komisijas vienībā.

Vēlāk VĀK karaspēka 43. bataljonā (Vjatka). 1922. gada martā–novembrī vada politiskais vadītājs (poļitruks) Apvienotās galvenās politiskās pārvaldes karaspēka bataljonā Stalitamarkā (Baškīrija). No 1922. gada novembra līdz 1930. gada augustam vada, rotas poļitruks, pilnvarotā palīgs, pilnvarotais, komandanta palīgs, komandants robežapsardzības vienībās Pleskavā un Sestraruskā. 1931. gadā beidza augstāko robežsargu skolu. No 1931. gada novembra līdz 1938. gada februārim robežciekirkņa komandants, robežapsardzības komandantūras komandants (Karēlija). 1938. gadā atvaļināts no NKVD. Līdz 1940. gada 9. maijam vidusskolu kara apmācības inspektors Ļeņingradā. 1940. gada 9. maijā, Ļeņingradas kara apgabala politiskās pārvaldes mobilizēts, Sarkanās armijas sastāvā ieradās Latvijā. No 1940. gada 15. septembra Iekšlietu tautas komisariāta Sevišķās nodaļas priekšnieks, vēlāk Latviešu strēlnieku korpusa 181. teritoriālās strēlnieku divīzijas 3. nodaļas priekšnieks. No 1941. gada 10. maija līdz 1942. gada 28. februārim NKVD Sevišķajā nodaļā Baltijas kara apgabalā, vēlāk Ziemeļrietumu un Kaļiņingradas frontē. 1942.–1943. gadā klausītājs un pasniedzējs NKVD Augstākajā skolā. 1943. gada augustā–decembrī PSRS Valsts drošības tautas komisariāta kadru daļas līdzstrādnieks. No 1943. gada decembra līdz 1944. gada jūlijam Latvijas PSR Valsts drošības tautas komisariāta operatīvās grupas kadru grupas priekšnieka vietnieks (Pavlovposada). No 1944. gada 10. jūlija līdz 1948. gada jūnijam Valsts drošības tautas komisariāta, no 1946. gada ministrijas kadru daļas priekšnieka vietnieks. Līdz 1951. gadam pensijā, vēlāk Latvijas PSR ZA kadru daļas priekšnieks.

³ Pēteris Runcis (1899–?). 1914.–1918. gadā strēlnieks Valmierā. No 1918. gada decembra līdz 1919. gada aprīlim milicis Valmierā. Līdz 1921. gadam Sarkanās armijas latviešu strēlnieku formējumos. 1921. gadā atgriezās Latvijā, dienēja Latvijas armijā. 1922. gada februārī–aprīlī strēlnieks Valmierā. No 1922. gada aprīļa līdz 1925. gada maijam ieslodzījumā Valmieras cietumā (izmeklēšana), notiesāts uz 4 gadiem spaidu darbos. Sodū izcietā Rīgas Centrālcietumā no 1925. gada maija līdz 1929. gada jūnijam. Vēlāk strādnieks Valmierā. No 1940. gada septembra līdz 1941. gada jūnijam Iekšlietu tautas komisariāta Valmieras apriņķa priekšnieks. 1941. gada jūlijā–augustā Sarkanajā armijā, vēlāk hospitālī Omskā. 1942. gadā un 1943.–1944. gadā kolhoznieks Ivanovas apgabalā. 1942.–1943. gadā 1. atsevišķajā latviešu strēlnieku rezerves pulkā. 1944. gada maijā–septembrī Ziemeļu operatīvajā grupā Gulbenē, Alūksnē un Valmierā, vēlāk Latvijas PSR Iekšlietu tautas komisariāta Valmieras apriņķa milicijas nodaļas vadītāja vietnieks.

⁴ Kārlis Alfreds Gailītis (1896–1966) – Latvijas armijas pulkvedis-leitnants (1940. g.). Beidza Odesas karaskolu (1917. g.) un LU Tiesību nodaļu (1938. g.). 1916. gadā mobilizēts cariskās Krievijas armijā. 1917.–1918. gadā virsnieks Simferopoles apriņķa kara priekšnieka pārvaldē. 1918.–1919. gadā Sizraņas piestātnes komandanta darbvedis Sarkanajā armijā. 1920. gadā atgriezās Latvijā, 1920.–1921. gadā dienēja 7. Siguldas kājnieku pulkā, 1921.–1922. gadā 13. Tukuma kājnieku pulkā, no 1922. gada 4. Valmieras kājnieku pulkā. No 1935. gada dienēja Kara tiesā (kara tiesu amata kandidāts, no 1937. g. kara virtiesas sekretārs). No 1940. gada jūlija Armijas štāba Administratīvās daļas Kodifikācijas nodaļas priekšnieks. 1940. gada oktobrī no armijas atvaļināts. Bijā LVU Juridiskās fakultātes asistents. 1941. gadā pēc nacistiskās Vācijas iebrukuma Lubānas pagasta pašaisardzības nodaļas vadītājs, vēlāk Saimniecības ģenerāldirekcijas Tirdzniecības departamenta Tekstiliju nodaļas vadītājs. 1944. gada februārī mobilizēts Latviešu SS leģionā, Sevišķās kara tiesas priekšsēdētāja vietnieks, Ģenerālinspektora štāba juridiskās nodaļas vadītāja vietnieks, 1945. gada maijā laivā devās uz Zviedriju. 1946. gada 25. janvārī viņu izdeva PSRS, ievietots filtrācijas nometnē Liepājā un Rīgā, augustā atbrīvots, 31. decembrī arestēts. 1947. gada aprīlī piespriests nāvessods, kas vēlāk nomainīts ar 25 gadiem (pēc tam 15 gadiem) ieslodzījumā. Sodū izcietā nometnēs Karagandas apgabalā un Mordvijā. 1961. gadā atbrīvots, 1962. gadā atgriezās Latvijā, dzīvoja Ķegumā un strādāja rūpnīcā Rīgā.

Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 5. šķiru un Krievijas impērijas Svētā Staņislava ordeņa 3. šķiru.

- ⁵ Sk. pielik. nr. 31.
- ⁶ Jānis Niedre (1909–1987) – rakstnieks. Studēja LU (1928.–1930. g.), Rīgas Komercinstitūtā (1931.–1933. g.). 1928.–1934. gadā strādājis Valsts vēstures muzejā. No 1934. gada septembra līdz 1937. gada maijam apcietinājumā Rīgas Centrālcietumā. 1938.–1939. gadā strādāja V. Ūzes fabrikas direktora privātbibliotēkā un Veselības aizsardzības biedrībā. No 1940. gada 25. jūnija Sabiedrisko lietu ministrijas Preses un biedrību departamenta direktors, pēc tā likvidācijas no 10. augusta Valsts apgādniecību un poligrāfisko uzņēmumu priekšnieks, arī Izdevniecību un preses galvenās pārvaldes priekšnieks. Tautas saeimas, vēlāk Latvijas PSR Augstākās Padomes deputāts, tās Prezidija loceklis (1940.–1947. g.). Latvijas Padomju rakstnieku savienības organizācijas komitejas priekšsēdētājs. 1941. gadā evakuējās uz PSRS. Maskavā strādāja Radiokomitejā, Padomju informācijas birojā. 1946.–1952. gadā Latvijas PSR ZA Folkloras, vēlāk Etnogrāfijas institūta direktora vietnieks un sektora vadītājs, vienlaikus LVU Filoloģijas fakultātes docētājs, 1948.–1949. gadā dekāna v. i. Vairāku romānu un stāstu krājumu autors.
- ⁷ Ministru kabineta 1940. gada 20. jūnija protokolā (nr. 44, 4. punkts) norādīts: “Atļauj Iekšlietu ministrijai no fonda neparedzamām vajadzībām Ls 1012,53 atmaksai Daugavpils prefektam un Rēzeknes, Ludzas un Abrenes apriņķu priekšniekam izdevumu segšanai, kas cēlušies, rīkojot šī gada maija mēnesī Latgalē atbildīgo amatpersonu sanāksmes.” (Latvijas Republikas Ministru kabineta sēžu protokoli, 1940. gada 16. jūlijs – 19. jūlijs. – 25. lpp.)
- ⁸ Jānis Legzdīņš (1890–1942) – jurists. Beidza Maskavas universitātes Dabaszinātņu un LU Tiesību nodaļu. Latvijas brīvības cīņu dalībnieks 1919.–1920. gadā. Kara izmeklēšanas tiesnesis, Jelgavas apgabaltiesas viceprokurors (1928.–1929. g.), Daugavpils apgabaltiesas (1929.–1935. g.) un Rīgas apgabaltiesas loceklis (1935.–1936. g.), no 1936. gada Liepājas apgabaltiesas priekšsēdētājs. No 1939. gada septembra līdz 1940. gada 20. jūnijam iekšlietu ministra biedrs. 1941. gada 14. jūnijā arestēts un deportēts uz PSRS, ieslodzīts Usoļlagā, kur mira 1942. gada 3. februārī.
- Apbalvots ar Atzinības krusta 3. šķiru.
- ⁹ Sk. protok. nr. 85, 1. punkts.
- ¹⁰ Jūlijs Vedējs (1886–?). 1903.–1906. gadā policists Rēzeknes apriņķī. 1906.–1917. gadā policijas iecirkņa priekšnieka palīgs un priekšnieks Daugavpils apriņķī un pilsētā. 1917. gadā Daugavas augšgala kuģniecības pārzinis. No 1919. gada jūlija līdz 1923. gada aprīlim Rīgas militārās policijas instruktors, vēlāk policijas dienestā Rīgas policijas VII iecirknī. Rīgas prefektūras VIII iecirkņa priekšnieks (1923. g. maijs – 1928. g. jūlijs), VI iecirkņa priekšnieks (1928. g. augusts – 1936. g. oktobris), IX iecirkņa priekšnieks (1936. g. novembris – 1940. g. 26. jūlijs).
- Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru, Krievijas impērijas Svētā Staņislava ordeņa 3. šķiru un Latvijas Republikas atbrīvošanas cīņu 10 gadu jubilejas piemiņas medaļu.
- ¹¹ Sk. pielik. nr. 5.
- ¹² Lēmums publicēts: Valdības Vēstnesis. – 1940. – 6. aug. – Nr. 176.
- ¹³ Sk. pielik. nr. 32.
- ¹⁴ Sk. pielik. nr. 33.
- ¹⁵ Sk. pielik. nr. 34.
- ¹⁶ Sk. pielik. nr. 35.
- ¹⁷ Sk. pielik. nr. 36.
- ¹⁸ Sk. pielik. nr. 37.

Protokols nr. 79

MINISTRU KABINETA SVINĪGA SĒDE

1940. g. 6. augustā

Klāt:

Ministru prezidenta v. i. un iekšlietu ministrs	V. Lācis
Ārlietu ministra biedrs un sabiedrisko lietu un ārlietu ministra v. i.	A. Jablonskis
Finansu ministrs	K. Karlsons
Izglītības ministrs un tautas labklājības ministra v. i.	prof. P. Lejiņš
Kara ministra v. i. armijas komandieris	R. Kļaviņš
Satiksmes ministrs un tieslietu ministra v. i.	J. Jagars
Zemkopības ministrs	J. Vanags
Iekšlietu ministra biedrs	V. Latkovskis
Valsts kontrolieris	A. Tabaks
Finansu ministra biedrs	Ed. Leitmanis
Izglītības ministra 1. biedrs	J. Lieknis
Izglītības ministra 2. biedrs	P. Valeskalns
Zemkopības ministra biedrs	R. Blaus
Protokolē: Valsts kancelejas direktora v. i.	V. Stalažs

Sēdi sāk plkst. 8.30.

Ministru prezidenta v. i. V. Lācis apsveic valdību ar Latvijas uzņemšanu Padomju Savienībā. Viņš salīdzina Latvijas līdzšinējo politisko un saimniecisko stāvokli ar tagadējo un zīmē nākotnes iespējamības. Ierosina nosūtīt apsveikuma telegrammas sekojošām Padomju Savienības vadošām personām. Telegrammas parakstīs valdība kopā ar Latvijas Komunistiskās partijas centrālkomiteju.

Pieņem sekojošus telegrammu tekstus:¹

“Visas pasaules darba ļaužu lielajam vadonim biedram Staļinam².

Dārgais Josif Visarionovič!

Patiesā sajūsmā par Padomju Latvijas uzņemšanu lielajā Padomju Sociālistisko Republiku saimē sūtām Jums, mūsu vadoni un skolotāj, dārgais biedri Staļin, vissirsnīgākos un izjustākos sveicienus un izsakām visdziļāko pateicību par mums sagādāto iespēju celt Jūsu vadībā sociālismu savā zemē.

Ilgus gadus smagajā pagrīdes darbā mēs sekojām Jūsu lielajai mācībai, kas vienmēr bija par vadošo zvaigzni cīņā pret reakcionāro diktatūru. Jūs, dārgais biedri Staļin, esat izvadījuši mūs cauri visiem diktatūras spaidiem uz labāku, saulaināku nākotni, Jūs palīdzējāt mums ieslēgties sociālisma cēlēju rindās. Visa Latvijas darba tauta ir ar Jums un par Jums! Visa Latvijas darba tauta vēl nekad

nepieredzētā apgarotībā un Jūsu vadībā ar vislielāko enerģiju un entuziasmu pārveidos savu laimīgo dzīvi uz Staļina konstitūcijas pamatiem.

Visa Latvijas darba tauta pateicas Jums, mīļotais biedri Staļin, par to, ka Jūs devāt darba ļaudīm patiesu brīvību. Tikai tagad ar padomju varas nodibināšanu Latvijā, ar Latvijas iestāšanos lielajā sociālisma zemes tautu saimē mēs esam atraduši savu īsto tēviju, esam guvuši iespēju celt sociālismu un veidot sev labāku nākotni.

Mīļotais biedri Staļin, Latvijas Komunistiskās partijas centrālā komiteja un Padomju Latvijas valdība Latvijas darba tautas vārdā apsolās nelokāmi iet pa Jūsu nosprausto ceļu cīņā par sociālismu un attaisnot to uzticību, kādu mums piešķīrusi PSRS Augstākā Padome ar Padomju Latvijas uzņemšanu Padomju zemes draudzīgo tautu saimē.

Lai dzīvo Padomju Latvija!

Lai dzīvo mūsu varenā dzimtene – PSRS!

Lai dzīvo Marksa-Engelsa-Ļeņina-Staļina neuzvaramais karogs!

Lai dzīvo visas pasaules darba ļaužu ģeniālais un mīļotais vadonis, mūsu dārgais Staļins!”

“PSRS Tautas Komisāru Padomes priekšsēdētājam un tautas ārlietu komisāram b. Molotovam³.

Dārgais Vjačeslav Mihailovič! Vēsturiskajā dienā, kad Latvijas Padomju Sociālistiskā Republika uzņemta Padomju Sociālistisko Republiku Savienībā, sūtām Jums viskarstāko pateicību par to lielo palīdzību, ko sniegusi Latvijai visu apspiesto darba ļaužu varenā tēvija – PSRS.

Pēc Padomju Latvijas sakāves 1919. gadā vairāk kā 21 gadu Latvijas tautu apspieda ārzemju imperiālistiem pārdevusies buržujiskā kliķe, kas tiecās pārvērst Latviju par bāzi imperiālistiem cīņā pret visas pasaules darba ļaužu dzimteni – PSRS.

Pateicoties Jūsu gudri vadītai Padomju valdības miera politikai un varenās Sarkanās armijas palīdzībai, Latvijas tauta padzina plutokrātiskās kliķes uzurpatorus un nodibināja padomju varu. Ar Padomju Latvijas uzņemšanu sociālistisko tautu saimē piepildījušās darba tautas viskarstākās ilgas – atbrīvoties no ekspluatatoru varas, celt sociālismu un sasniegt to labklājības un kultūras pakāpi, kādu sev izcīnījušās laimīgās Padomju Savienības tautas. Tikai tagad Latvija ir ieguvusi patiesu brīvību, un tikai tagad sāksies Latvijas tautas patiesā vēsture.

Pateikdamies par Padomju Latvijas uzņemšanu sociālistisko tautu saimē, Latvijas Komunistiskā partija un Padomju Latvijas valdība tautas vārdā apsola kopā ar visām lielās Padomju Sociālistisko Republiku Savienības tautām zem uzvarošiem Marksa-Engelsa-Ļeņina-Staļina karogiem cīnīties par komunisma uzvaru visā pasaulē.

Lai dzīvo Padomju Savienības miera politika!

Lai dzīvo Padomju valdība un tās galva Vjačeslavs Mihailovičs Molotovs!

Lai dzīvo mūsu lepnums un slava – lielais Staļins!”

“PSRS Augstākās Padomes Prezidijam, b. Kaļiņinam⁴!

Jums – Leņina skolniekam un lielā Staļina uzticamajam līdzgaitniekam vēsturiskajā dienā, kad Padomju Latvija uzņemta PSRS tautu saimē, – sūtām savu dedzīgo sveicienu.

5. augustā ir piepildījušās Latvijas strādnieku šķiras, darba zemniecības un darba intelīgenes sensenās ilgas – Latvijas Padomju Sociālistiskā Republika ir uzņemta par pilntiesīgu locekli Padomju zemes tautu saimē. Beidzies ilgais apspiestības, izmantošanas un darba cilvēka pazemošanas laikmets. Tagad sākusies jauna, laimīga, gaiša dzīve. Padomju Latvijas darba ļaudis kopā ar Padomju zemes laimīgajām tautām cels sociālistisko sabiedrību. Par to mums jāpateicas varenajai PSRS, par to mums jāpateicas viņas neuzvaramajai Sarkanai armijai.

Lai dzīvo PSRS!

Lai dzīvo varonīgā Sarkanā armija!

Lai dzīvo PSRS Augstākās Padomes Prezidijs!

Lai dzīvo lielais Staļins!”

“Tautas komisāram aizsardzības lietās Padomju Savienības maršalam b. Timošenko⁵.

Ar dziļām pateicības un prieka jūtām Latvijas darba tauta sagaidīja lielo atbrīvotāju – Sarkanu armiju. Vairāk kā 20 gadus visa mūsu dzīve līdzinājās cietumam, kur valdīja trūkums, bads, cilvēku pazemošana un nebrīve. Nu mums pavērusās visplašākās izredzes uz ekonomisku un kulturālu attīstību. Latvijas darba ļaužu sirdis deg priekā un pateicībā pret Jums, lielās, varenās, neuzvaramās Sarkanās armijas vadoni, tās armijas vadoni, kas mūs izglāba no kara šausmām un nebrīves. Mēs būsim vienīgi jaunās, varenās tēvijas sargi. Varenās, nesalaužamās rindās mēs vedīsim Latvijas tautu cīņā par darba ļaužu galīgu uzvaru.

Lai dzīvo neuzvaramā strādnieku-zemnieku Sarkanā armija!

Lai dzīvo Sarkanās armijas radītājs un viņas vēsturisko uzvaru iedvesmotājs – lielais Staļins!”

Sēdi slēdz plkst. 9.00.

Ministru prezidenta v. i. iekšlietu ministrs V. Lācis

Valsts kancelejas direktora v. i. V. Stalažs

LVA, 270. f., 1. apr., 2. l., 143., 144. lp.

¹ Telegrammu teksti publicēti: Valdības Vēstnesis. – 1940. – 7. aug. – Nr. 177. Laikrakstā publicētajā Ministru kabineta sēdes gaitas atreferējumā atzīmēts, ka Ministru prezidenta vietnieks iekšlietu ministrs V. Lācis savā apsveikuma uzrunā valdības locekļiem “Tsā pārskatā salīdzināja bijušās mazās Latvijas politisko un saimniecisko stāvokli ar tagadējās Latvijas kā varenās Padomju Savienības locekles politisko un saimniecisko stāvokli”. Pirmais visu apsveikuma telegrammu parakstītājs norādīts LKP CK sekretārs J. Kalnbērziņš, tikai pēc viņa sekoja valdības pārstāvja V. Lāča paraksts. Apsveikuma telegrammu kopu Latvijas valdības

- oficiālajā laikrakstā tās dienas numurā noslēdza atsevišķs apsveikums Komunistiskās Internacionāles izpildkomitejai un tās vadītajam Georgijam Dimitrovam, ko parakstīja LKP CK.
- ² Josifs Staļins (Džugašvili; 1879–1953) – PSRS un PSKP reālais vadītājs. Pēc 1940. gada jūnija ieņēma šādus amatus: PSKP CK Politbiroja loceklis (1919.–1953. g.), CK Sekretariāta loceklis (1922.–1953. g.), VK(b)P CK sekretārs (1934.–1953. g.). No 1941. līdz 1953. gadam PSRS Tautas Komisāru Padomes (vēlāk Ministru Padome) priekšsēdētājs. 1941.–1945. gadā PSRS Valsts aizsardzības komitejas priekšsēdētājs, PSRS Bruņoto spēku Augstākais virspavēlnieks, vienlaikus (līdz 1946. g.) PSRS aizsardzības tautas komisārs. 1946.–1947. gadā PSRS Bruņoto spēku ministrs. No 1938. gada PSRS Augstākās Padomes deputāts, no 1943. gada Padomju Savienības maršals, no 1945. gada Ģenerālisimuss.
- ³ Vjačeslavs Molotovs (Skrjabins; 1890–1986) – PSRS valsts un Komunistiskās partijas darbinieks. Pēc 1940. gada jūnija ieņēma šādus amatus: PSKP CK Politbiroja (Prezidija) loceklis (1926.–1957. g.), PSKP CK loceklis (1921.–1957. g.), PSRS Tautas Komisāru Padomes priekšsēdētājs (1930.–1941. g.). 1939.–1949. gadā PSRS ārlietu tautas komisārs (no 1946. g. ministrs), 1941.–1942. gadā Tautas Komisāru Padomes priekšsēdētāja vietnieks, vēlāk, līdz 1946. gadam, pirmais vietnieks. PSRS Valsts aizsardzības komitejas priekšsēdētāja vietnieks, Augstākā virspavēlnieka štāba loceklis (1941.–1945. g.). No 1946. līdz 1953. gadam PSRS Ministru Padomes priekšsēdētāja vietnieks, vēlāk, līdz 1957. gadam, pirmais vietnieks. No 1953. līdz 1956. gadam PSRS ārlietu ministrs, vēlāk PSRS Valsts kontroles ministrs. PSRS sūtnis Mongolijā (1957.–1960. g.). PSRS Augstākās Padomes deputāts (1938.–1958. g.). No 1962. gada pensijā.
- ⁴ Mihails Kaļiņins (1875–1946) – PSRS valsts darbinieks. Pēc 1940. gada jūnija ieņēma šādus amatus: no 1938. gada PSRS Augstākās Padomes Prezidija priekšsēdētājs, 1946. gadā tās Prezidija loceklis, PSRS Augstākās Padomes deputāts (1938.–1946. g.).
- ⁵ Semjons Timošenko (1895–1970) – PSRS militārs darbinieks, Padomju Savienības maršals (1940. g.). Pēc 1940. gada jūnija ieņēma šādus amatus: 1940.–1941. gadā PSRS aizsardzības tautas komisārs, 1941. gadā Virspavēlnieka štāba priekšsēdētājs, tad aizsardzības tautas komisāra vietnieks, vēlāk virspavēlnieks dažādās frontēs. Pēc 2. pasaules kara līdz 1960. gadam daudzu kara apgabalu pavēlnieks. Vēlāk strādāja PSRS Aizsardzības ministrijas aparātā. PSRS Augstākās Padomes deputāts (1938.–1970. g.).

Protokols nr. 80

MINISTRU KABINETA SĒDE

1940. g. 7. augustā

Klāt:

Ministru prezidenta v. i. un iekšlietu ministrs

V. Lācis

Ārlietu ministra biedrs un ārlietu ministra un sabiedrisko lietu ministra v. i.

A. Jablonskis

Finansu ministrs

K. Karlsons

Izglītības ministrs un tautas labklājības min[istru] v. i.

prof. P. Lejiņš

Satiksmes ministrs un tieslietu ministra v. i.

J. Jagars

Zemkopības ministrs

J. Vanags

Iekšlietu ministra biedrs	V. Latkovskis
Valsts kontrolieris	A. Tabaks
Finansu ministra biedrs	Ed. Leitmanis
Izglītības ministra 1. biedrs	J. Lieknis
Izglītības ministra 2. biedrs	P. Valeskalns
Zemkopības ministra biedrs	R. Blaus
Protokolē: Valsts kancelejas direktora v. i.	V. Stalažs

Sēdi sāk plkst. 18.30.

1) Uz iekšlietu ministra priekšlikumu atbrīvo no ieņemamā amata pēc paša lūguma Administratīvā departamenta direktoru Jēkabu Legzdiņu¹, skaitot ar š. g. 19. septembri, piešķirot viņam kārtējo atvaļinājumu – 6 nedēļas, un par Administratīvā departamenta direktoru ieceļ līdzšinējo pasu nodaļas vadītāju Mārtiņu Pauperu².

2) Uz iekšlietu ministra priekšlikumu un saskaņā ar likuma par pensijām I daļas 6.¹ p[antu]³ atļauj bij[ušā] Iekšlietu ministrijas Administratīvā departamenta direktora Jēkaba Legzdiņa pensijas izdienā ieskaitāmo gadu skaitu palielināt līdz pilniem 25 gadiem, t. i., par 2 gadiem 10 mēnešiem, un atļauj piešķirt viņam pensiju pirms 55 gadu vecuma sasniegšanas.

3) Atļauj Iekšlietu ministrijai no fonda neparedzamām vajadzībām Ls 79 000,– pabalsta izsniegšanai Latvijas Komunistiskās partijas Centrālajai komitejai Ziemeļblāzmas telpu remontam.

4) Atļauj Kara ministrijai palielināt 1940. g. 23. februārī Apgādes pārvaldes noslēgtā ar valsts autonomo Juglas elektrības uzņēmumu līguma nr. 462 summu signalizācijas darbiem aizliegtā rajonā Cekulē līdz Ls 7500,–.

5) Atļauj Šveices sūtniecībai Latvijā samaksāt latos par to Šveices pavalstnieku dzelzceļa biļetēm, kas š. g. 10. augustā atstāj Latviju.

6) Uz ārlietu ministra priekšlikumu nolemj lūgt Valsts prezidenta ārkārtējo sūtni un pilnvaroto ministru Itālijā, Bulgārijā un Grieķijā, ar sēdekli Romā Dr. Arnoldu Spekki⁴ atbrīvot no ieņemamā amata minētās valstīs uz paša lūgumu, skaitot no š. g. 7. augusta.

7) Apstiprina iekšlietu ministra saziņā ar tieslietu ministru taisītu lēmumu konfiscēt visu bij[ušā] militārā atašeja Kauņā pulkv[eža]-l[ei]tn[anta] Viktora Deglava⁵ mantu, pamatojoties uz likuma par pavalstniecību 9. panta 2. daļu.⁶

8) Pieņem likumu par skatuves mākslas iestādēm.⁷

9) Uz satiksmes ministra priekšlikumu nolemj saskaņot vietējo laiku ar Maskavas laiku, nosakot, ka 8. augustā plkst. 24 pulksteņi Padomju Latvijā jāpabīda 1 stundu uz priekšu.

10) Atļauj Satiksmes ministrijai kārtot maksājumus firmai *Stahlunion-Export G.m.b.H. Düsseldorf* arī turpmāk ar akreditīviem, kā arī izdarīt maksājumus ar akreditīviem ārzemju firmām:

1/ *Knorr-Bremze A/G* Berlīnē par automātisko bremžu piegādi RM 940 585,- apmērā,

2/ vairākām Vācijas firmām pēc 20 līgumiem par dzelzs un citu materiālu piegādi kopsummā par RM 385 125,-,

3/ ar Zviedrijas firmām pēc 4 līgumiem par Zv[iedrijas] kr[onām] 4594,- un

4/ ar vietējiem ārzemju firmu pārstāvjiem pēc 39 līgumiem par Ls 152 787,-, neizprasot katrā atsevišķā gadījumā Ministru kabineta piekrišanu noslēgto līgumu noteikumu grozīšanai, kas paredz maksājumus izdarīt Rīgā pēc preču pienākšanas.

11) Uz finansu ministra priekšlikumu atļauj Sabiedrisko lietu ministrijai no fonda neparedzamām vajadzībām Ls 100 000,- informācijas un propagandas izdevumu segšanai.

12) Pieņem:

1/ pārgrozījumus sodu likumā,⁸

2/ pārgrozījumus likumā par ieslodzītiem.⁹

13) Uz finansu ministra priekšlikumu atļauj Tautas labklājības ministrijai no bezdarba apkarošanas fonda darba meklētāju nodarbināšanai š. g. augusta mēnesī sekojošus līdzekļus:

Rīgas pilsētas valdei	Ls 30 000,-
Liepājas “ “	“ 15 000,-
Daugavpils “ “	“ 4 000,-

Kopā Ls 49 000,-.

No šīs summas Ls 24 500,- piešķirti no bezdarba apkarošanas fonda operatīviem līdzekļiem un Ls 24 500,- no kapitāla ieguldījumiem (§ 107.).

Pilsētu pašvaldībām sabiedrisko darbu sarīkošanai atvēlētās summas skaitās puse kā neatmaksājams kredīts un puse kā 1% aizdevums uz 10 gadiem.

14) Apstiprina ārstu Jēkabu Dilli¹⁰ par pilnvarnieku Latvijas Sarkanā Krusta galvenajā valdē.

15) Ieceļ Jāni Liekni par kārtēju Latvijas vēstures institūta biedru, skaitot ar 1940. g. 19. jūliju.

16) Atļauj Finanšu ministrijai no Valsts kases brīviem līdzekļiem avansa veidā uz nākamā valsts budžeta rēķina Ls 500 000,- Finanšu ministrijas Valsts saimniecības departamenta budžetā paredzētā fonda neparedzamām vajadzībām (§ 50.) papildināšanai; šo summu atļauj pārvest Sabiedrisko lietu ministrijas rīcībā derīgo sabiedrisko organizāciju atbalstīšanai.

17) Atļauj sabiedrisko lietu ministram derīgo sabiedrisko organizāciju atbalstīšanai izlietot pārpalikušās summas no likvidējamās aizsargu organizācijas budžeta.

18) Uz finansu ministra priekšlikumu atļauj Šoseju un zemes ceļu departamentam tekošā saimnieciskajā gadā papildu kredītus šādām vajadzībām:

1/ inventāra remontam	Ls 100 000,—
2/ šoseju un bruģu uzturēšanai un remontam	“ 300 000,—
3/ grantsceļu uzturēšanai un remontam	“ 350 000,—
4/ zemes ceļu tiltu uzturēšanai un remontam	“ 120 000,—

Kopā Ls 870 000,—,

ņemot vajadzīgos līdzekļus avansa veidā no Valsts kases brīvām summām uz nākamā budžeta rēķina.

19) Piekrīt zemkopības ministra ierosinājumam, lai katrs resors kreditē savus darbiniekus – dedzināmās malkas pircējus uz tiem pašiem noteikumiem, kā to dara Zemkopības ministrija saskaņā ar viņas izdoto instrukciju par dedzināmās malkas izsniegšanu Zemkopības ministrijas darbiniekiem uz nomaksu no Mežu departamenta malkas laukumiem Rīgā.

Sēdi slēdz plkst. 20.30.

Ministru prezidenta v. i. V. Lācis

Valsts kancelejas direktora v. i. V. Stalažs

LVA, 270. f., 1. apr., 2. l., 145., 146. lp.

¹ Jēkabs Alfrēds Legzdīņš (1889–1940). Mācījās Belgorodas skolotāju institūtā. 1912.–1914. gadā skolotājs Saranskas (Mordvija) pilsētas skolā, Insaras augstākajā tautskolā un Mālpils pagasta skolā. 1914.–1917. gadā dienēja Krievijas 1. Sibīrijas dzelzceļa inženieru bataljonā. 1918. gada novembrī iecelts Iekšlietu ministrijas dienestā. 1919. gada janvārī–maijā Rīgas pilsētas pamatskolas skolotājs. No 1919. gada jūlija līdz 1927. gada janvārim Rīgas apriņķa priekšnieka III iecirkņa palīgs Madlienā, Ilūkstes apriņķa priekšnieks un 12. Ilūkstes aizsargu pulka komandieris, Liepājas apriņķa priekšnieks, 15. Liepājas aizsargu pulka komandieris, Liepājas–Aizputes apriņķa priekšnieks (līdz 1929. g.) un 6. Aizputes aizsargu pulka komandieris. Vēlāk Liepājas–Aizputes robežapsardzības apgabala priekšnieks. No 1934. gada janvāra Rīgas apriņķa priekšnieks un 5. Rīgas aizsargu pulka komandieris. No 1937. gada novembra Iekšlietu ministrijas Administratīvā departamenta vice direktors, no 1939. gada jūnija līdz 1940. gada 7. augustam departamenta direktors. 1940. gada 30. augustā arestēts un nogalināts Rīgas Centrālcietumā.

Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 3. un 4. šķiru, Viestura ordeņa 3. šķiru, Aizsargu Nopelnu krustu, Lietuvas Ķedimina ordeņa 3. šķiru, Somijas Aizsargu krustu, Latvijas aizsardzības biedrības bronzas medaļu un Latvijas Sarkanā Krusta goda zīmes 2. šķiru.

² Mārtiņš Paupers (1898–1986). 1915. gadā evakuējās uz Krieviju. Līdz 1919. gadam strādāja Omskā, Lugā un Tjumeņā. 1919.–1923. gadā dienēja Sarkanajā armijā Sverdlovskā un Omskā. 1923. gadā lauksaimniecības komūnas “Kurzeme” loceklis (Omskas apgabals). Studēja Rietumu nacionālo minoritāšu komunistiskajā universitātē Maskavā (1923.–1925. g.). No 1925. gada novembra nelegālā darbā Latvijā. Bija LKP Daugavpils apgabala komitejas loceklis, Zemgales apgabala organizācijas atbildīgais sekretārs, Starptautiskās organizācijas palīdzības sniegšanai revolūcijas cīnītājiem (MOPR) Rīgas pilsētas komitejas sekretārs. No 1929. gada februāra līdz 1940. gada 21. jūnijam ieslodzījumā Rīgas Centrālcietumā. Līdz 1941. gada jūnijam pasu nodaļas vadītājs, Ārlietu ministrijas Administratīvā departamenta

direktors, Milicijas pārvaldes pasu reģistrācijas nodaļas priekšnieks Iekšlietu ministrijā, vēlāk tautas komisariātā. 1941.–1945. gadā dienēja Sarkanās armijas latviešu strēlnieku formējumos. 1945.–1947. gadā sanatorijas “Saulstari” direktors. 1947.–1953. gadā Latvijas PSR Mākslas darbinieku arodbiedrības republikāniskās komitejas priekšsēdētājs. 1953.–1956. gadā Latvijas PSR Kultūras ministrijas kadru daļas vadītājs, vēlāk kadru inspektors Grāmatu tirdzniecības pārvaldē.

³ Sk. pielik. nr. 10.

⁴ Arnolds Spekke (1887–1972) – diplomāts, profesors (1922. g.), filoloģijas doktors (1930. g.). Beidza Maskavas universitātes Vēstures un filoloģijas fakultāti (1915. g.). No 1915. līdz 1918. gadam skolotājs vairākās Maskavas ģimnāzijās. Pēc atgriešanās Latvijā 1919. gadā skolotājs Jelgavā un Liepājas pilsētas reālģimnāzijas direktors. No 1919. gada decembra līdz 1932. gada jūnijam LU docētājs, profesors, Filoloģijas un filozofijas fakultātes pārstāvis LU padomē (1923., 1930.–1932. g.), dekāns (1925.–1927. g.), prorektors (1927.–1929. g.). No 1933. gada oktobra līdz 1940. gada 7. augustam Latvijas sūtnis Itālijā, Bulgārijā, Grieķijā un Albānijā (patstāvīgā rezidence Romā). Vēlāk valodu skolotājs Romā, reportieris, bibliotekārs u. c. No 1954. gada aprīļa Latvijas sūtniecības Vašingtonā pilnvarotais lietvedis, no 1963. gada maija līdz 1970. gada oktobrim Latvijas diplomātiskā un konsulārā dienesta vadītājs.

Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 3. šķiru, Zviedrijas Ziemeļzvaigznes ordeņa 2. šķiras komandieris.

⁵ Viktors Deglavs (1902–1941) – Latvijas armijas pulkvedis-leitnants (1937. g.). 1919. gada maijā brīvprātīgi iestājās Latvijas armijā, iedalīts Rīgas jaunformējamajos spēkos, pēc tam pārcelts uz 8. Daugavpils kājnieku pulku. 1919.–1920. gadā mācījās Karaskolā, būdams tās sastāvā, 1919. g. oktobrī piedalījās kaujās pret Bermontu. No 1920. gada maija līdz 1926. gada oktobrim dienēja 10. Aizputes kājnieku pulkā, jaunākais virsnieks, vēlāk vada komandieris instruktoru rotā. No 1926. gada oktobra līdz 1928. gada decembrim mācījās Virsnieku akadēmiskajosursos (1928. g. pārdēvēti par Kara akadēmiskajiem kursiem). 1928. gada decembrī – 1929. gada septembrī vada komandieris Karaskolas kājnieku nodaļā. Armijas štāba Operatīvās daļas operatīvās nodaļas priekšnieka palīgs (1929. g. oktobris – 1934. g. marts), nodaļas priekšnieks (1934. g. aprīlis – 1935. g. marts), komandiera cenza iegūšanai piekomandēts 5. Cēsu kājnieku pulkam (1935. g. aprīlis – 1936. g. jūnijs), komandēts uz Robežsargu virsnieku kursiem (1936. g. jūnijs–septembris). Žurnāla “Aizsargs” redaktors (1935.–1937. g.). No 1937. gada februāra līdz 1940. gada jūlijam kara aģents Lietuvā. Pārcēlās uz Vāciju, 1941. g. jūlijā ar vācu karaspēku atgriezās Rīgā, kur nošauts nenoskaidrotos apstākļos.

Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 5. šķiru, Viestura ordeņa 4. šķiru (ar šķēpiem), Aizsargu Nopelnu krustu, Latvijas atbrīvošanas kara piemiņas zīmi, Latvijas Republikas atbrīvošanas cīņu 10 gadu jubilejas piemiņas medaļu un Lietuvas Ģedimina ordeņa 3. šķiru.

⁶ Sk. pielik. nr. 38.

⁷ Sk. pielik. nr. 39.

⁸ Sk. pielik. nr. 40.

⁹ Sk. pielik. nr. 41.

¹⁰ Jēkabs Dille (1890–1960) – ārsts. Beidza Pēterburgas Kara medicīnas akadēmiju (1914. g.). Latvijā strādāja dažādās slimokasēs. 1940.–1941. gadā Tautas labklājības ministrijas, vēlāk Latvijas PSR Veselības aizsardzības tautas komisariāta pārvaldes priekšnieks. 1941. gada 14. jūnijā deportēts uz PSRS. Bija ieslodzījumā Usoļlagā Molotovas apgabalā. Vēlāk atgriezās Latvijā.

Protokols nr. 81

MINISTRU KABINETA SĒDE

1940. g. 8. augustā

Klāt:

Valsts prezidenta v. i.	P. Briedis
Ministru prezidenta v. i. un iekšlietu ministrs	V. Lācis
Ārlietu ministra biedrs un ārlietu un sabiedrisko lietu ministra v. i.	A. Jablonskis
Finansu ministrs	K. Karlsons
Izglītības ministrs un tautas labklājības ministra v. i.	prof. P. Lejiņš
Kara ministra v.i. armijas komandieris	R. Kļaviņš
Satiksmes ministrs un tieslietu ministra v.i.	J. Jagars
Zemkopības ministrs	J. Vanags
Iekšlietu ministra biedrs	V. Latkovskis
Valsts kontrolieris	A. Tabaks
Finansu ministra biedrs	Ed. Leitmanis
Zemkopības ministra biedrs	R. Blaus
Izglītības ministra 1. biedrs	J. Lieknis
Izglītības ministra 2. biedrs	P. Valeskalns
Protokolē: Valsts kancelejas direktora v. i.	V. Stalažs

Sēdi sāk plkst. 17.00.

1) Pieņem:

1/ papildinājumus valsts civildienesta likumos,¹

2/ papildinājumus noteikumos par valsts darbinieku atalgojumu,²

3/ likumu par tirdzniecības un rūpniecības uzņēmumu kopu likuma atcelšanu.³

2) Akceptē finansu ministra rīkojumu, ar kuru š. g. 25. jūlijā Valsts kancelejas rīcībā pārvesti no fonda neparedzamām vajadzībām Ls 25 000,— algu izmaksai Saeimas deputātiem.

3) Uz finansu ministra priekšlikumu atļauj Dzelzceļu virsvaldei:

1/ izbūvēt un pārkārtot staciju ceļus Sēlpilī, Jostā, Lutriņos, Vaiņodē, Zemītānos, Šķirotavā, Liepājā, Torē un Litenē;

2/ izbūvēt dzīvojamo ēku Rēzeknē I;

3/ vajadzīgos līdzekļus kopsummā Ls 159 100,— ņemt avansa veidā no dzelzceļu brīvām summām uz nākamā budžeta rēķina.

4) Pieņem sekojošu lēmumu par Latvijas pārstāvību ārzemēs darbības izbeigšanu:⁴

1. Saskaņā ar Padomju Sociālistisko Republiku Savienības Augstākās Padomes 7. sesijas lēmumu 1940. g. 5. augustā par Latvijas Padomju Sociālistiskās

Republikas uzņemšanu Padomju Sociālistisko Republiku Savienībā⁵ Latvijas sūtniecību, misiju un konsulātu darbība izbeidzas trešajās valstīs, skaitot no šī paša datuma.

2. Latvijas valdība uzliek visām publicējamā sarakstā⁶ uzskaitītām Latvijas sūtniecībām un konsulātiem ārzemēs par pienākumu nekavējoši nodot arhīvus un visu sūtniecībai (konsulātiem) piederošo īpašumu Padomju Sociālistisko Republiku Savienības pārstāvībai (vai konsulātam) attiecīgajā valstī.

3. Likt priekšā Ārlietu ministrijai oficiāli valdības vārdā paziņot to valstu ārlietu ministrijām, kur atrodas Latvijas sūtniecības un konsulāti, par pārstāvību darbības izbeigšanu.

Konsulātiem pienākas attiecīgi informēt vietējās iestādes par savas darbības izbeigšanu un lietu nodošanu Padomju konsulātiem.

4. Pēc arhīvu un īpašumu nodošanas PSRS pārstāvniecībai (konsulātam) sūtniecības (konsulāta) darbiniekiem pilnā sastāvā nekavējoši jāatgriežas dzimtenē.

Lēmums stājas spēkā 1940. gada 6. augustā.

5) Atļauj Finanšu ministrijai nodot viņas š. g. 6. augustā rakstā nr. Ad. c. 23/4 minētos 14 objektus Valsts zemes bankai par taksēto vērtību, pieņemot kā pretvērtību pie vienošanās akta parakstīšanas 2% Valsts zemes bankas ķīlu zīmes pēc to nominālvērtības, ar noteikumu, ka hipotekāriskie parādi attiecīgajā daļā ieskaitāmi novērtējuma summā. Virsīpašuma izpirkuma maksu un ar nodošanu saistītos izdevumus uzņemas Valsts zemes banka.

6) Uz finanšu ministra priekšlikumu atļauj Izglītības ministrijai izsniegšanai Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijai vaska pārstrādāšanas darbnīcas celšanai Vecaucē Ls 32 290,— no Valsts kases brīvām summām uz 1941. g. budžeta rēķina.

7) Uz finanšu ministra priekšlikumu atļauj Izglītības ministrijai Ls 7300,— no Valsts kases brīvām summām uz nākamā budžeta rēķina šādām Valsts bibliotēkas vajadzībām:

1/ PSRS iznākušo grāmatu, žurnālu un laikrakstu iegādei	Ls 6000,—
2/ grāmatu iesiešanai	“ 600,—
3/ rakstāmmašīnas iegādei	“ 700,—

Kopā Ls 7300,—.

8) Uz finanšu ministra priekšlikumu sakarā ar pastiprinātu mežu materiālu, pakaišu un dedzināmās kūdras izstrādāšanu atļauj Zemkopības ministrijas Mežu departamentam izlietot ēku jaunbūvju un kapitālremontu vajadzībām Ls 107 000,— un noteic, ka līdzekļi ņemami no mežu materiālu rīcības kapitāla avansa veidā uz šī kapitāla 1941. gada budžeta rēķina.

9) Atļauj Finanšu ministrijai izsniegt p/s “Izejviela” no racionalizācijas fonda Ls 20 000,— lielu aizdevumu par 2% gadā pret parādrakstu, ar atmaksas termiņu, vēlākais, līdz 1941. g. 1. decembrim.

10) Pieņem sekojošu lēmumu par vērtspapīru pirkšanas un pārdošanas pārtraukšanu:⁷

1/ Visu vērtspapīru: akciju, obligāciju, paju un ķīlu zīmju pirkšana un pārdošana pārtraucama ar š. g. 10. augustu.

2/ Visiem 1. punktā minētajiem vērtspapīru īpašniekiem un turētājiem, kā arī nacionalizētām kredītiestādēm, uzņēmumiem, valsts un pašvaldību iestādēm, krājaizdevu sabiedrībām un Pasta krājķesei jānodod Latvijas Bankai laikā no 10.–15. augustam š. g. visi viņu rīcībā esošie vērtspapīri, kā pašu, tā arī glabāšanā vai nodrošinājumam pieņemtie.

3/ Ar š. g. 16. augustu vērtspapīru pieņemšana glabāšanā pārtraucama, un Latvijas Banka nekādos norēķinos par nenodotiem vērtspapīriem nestājas.

4/ Sadalot nenacionalizēto uzņēmumu peļņu, nenodotie vērtspapīri (akcijas un pajas) netiks ņemti vērā.

5/ Par šī lēmuma nepildīšanu vainīgos sodīs ar viņa mantas konfiskāciju un naudas sodu nenodoto vērtspapīru nominālvērtības trīskārtējā apmērā.

Sēdi slēdz plkst. 18.30.

Ministru prezidenta v. i. V. Lācis
Valsts kancelejas direktora v. i. V. Stalažs

LVA, 270. f., 1. apr., 2. l., 147., 148. lp.

¹ Sk. pielik. nr. 42.

² Sk. pielik. nr. 43.

³ Sk. pielik. nr. 44.

⁴ Lēmums publicēts: Valdības Vēstnesis. – 1940. – 9. aug. – Nr. 179; Likumu krājums, 1940. – Nr. 205.

⁵ Sk. pielik. nr. 45.

⁶ Sk. pielik. nr. 46.

⁷ Lēmums publicēts: Valdības Vēstnesis. – 1940. – 9. aug. – Nr. 179; Likumu krājums, 1940. – Nr. 206.

Protokols nr. 82

MINISTRU KABINETA SĒDE

1940. g. 9. augustā

Klāt:

Ministru prezidenta v. i. un iekšlietu ministrs

V. Lācis

Ārlietu ministra biedrs un ārlietu un sabiedrisko lietu ministra v. i. A. Jablonskis

Finansu ministrs

K. Karlsons

Izglītības ministrs un tautas labklājības ministra v. i.

prof. P. Lejiņš

Kara ministra v. i. armijas komandieris	R. Kļaviņš
Satiksmes ministrs un tieslietu ministra v. i.	J. Jagars
Zemkopības ministrs	J. Vanags
Iekšlietu ministra biedrs	V. Latkovskis
Valsts kontrolieris	A. Tabaks
Finansu ministra biedrs	Ed. Leitmanis
Izglītības ministra 1. biedrs	J. Lieknis
Izglītības ministra 2. biedrs	P. Valeskalns
Protokolē: Valsts kancelejas direktora v. i.	V. Stalažs

Sēdi sāk plkst. 18.00.

1) Atļauj Iekšlietu ministrijai no Valsts kredītu fonda Ls 250 000,— nepieciešamiem būvniecības darbiem Liepājā sakarā ar PSRS garnizonu novietošanu.

2) Nolemj 134 nacionalizētos apgādniecību un poligrāfiskos uzņēmumus un ar šīm nozarēm saistītos palīguzņēmumus nodot Valsts apgādniecību un poligrāfisko uzņēmumu pārvaldei un nodošanu izdarīt attiecīgiem valsts komisāriem.¹

3) Uz ārlietu ministra priekšlikumu atbrīvo Latvijas goda ģenerālkonsulu Bukarestē Rumānijas pavalstnieku *Theodor Orghidan* 'u² no ieņemamā amata uz paša lūgumu.

4) Pieņem:

1/ papildinājumus un pārgrozījumus Iekšlietu ministrijas un Sabiedrisko lietu ministrijas iekārtā;³

2/ likumu par Galveno literatūras pārvaldi;⁴

3/ likumu par Latviešu-franču tuvināšanas biedrības uzturētās mācības iestādes "Franču licejs" nodošanu Rīgas pilsētai.⁵

5) Atbrīvo Jāni Niedru no Preses un biedrību departamenta direktora amata un ieceļ viņu par Galvenās literatūras pārvaldes priekšnieku, skaitot ar 1940. g. 10. augustu.

6) Sakarā ar Preses un biedrību departamenta likvidēšanu un Galvenās literatūras pārvaldes nodibināšanu izsludina visas līdzšinējo periodisko izdevumu atļaujas par anulētām. Ar 10. augustu atļauj iznākt sekojošiem periodiskiem izdevumiem:

Cīņa	Lokomotīve
Proletarskaja pravda	Darba Sieviete
Brīvais Zemnieks	Taisneība
Padomju Latvija	Latgaļskaja pravda
Trudovaja gazeta	Liesma
Darbs	Brīvā Daugava
Sarkanais Kareivis	Zemgales Komunisti
Valdības Vēstnesis	Komunisti

Sarkanais Sports	Brīvā Venta
Pionieris	Talsu Apriņķa Ziņotājs
Rižskij krokoģil	Karogs
Brīvā Jaunatne	Atpūta
Sarkanā Palīdzība	Latvijas Skola
Aģitators un Propagandists	Valsts Statistiskās Pārvaldes Biļetens
Radio Vilnis	Darba Zemnieks. ⁶

7) Piekrīt satiksmes ministra š. g. 9. augusta priekšlikumam nr. EFT.I.1./703 par grozījumiem valsts dzelzceļu preču tarifa II daļā attiecībā uz veduma maksas noteikšanu ar kara mantām aizņemtiem vagoniem un pilnvaro satiksmes ministru izdot attiecīgu rīkojumu.

8) Uz sabiedrisko lietu ministra priekšlikumu ieceļ par direktora v. i. LPSR Liepājas teātrim Teodoru Kugrēnu⁷, LPSR Daugavpils teātrim Robertu Mustapu⁸ un LPSR Jelgavas teātrim Ēvaldu Valteru⁹.

9) Uz sabiedrisko lietu ministra priekšlikumu ieceļ par LPSR Ebreju teātra direktora v. i. Hercu Leiboviču¹⁰.

10) Uz finansu ministra priekšlikumu atļauj Izglītības ministrijai no Valsts kases brīvām summām uz nākamā budžeta rēķina Ls 179 828,- kurināmā materiāla iegādei nākamās ziemas patēriņam.

11) Uz finansu ministra priekšlikumu piekrīt Tautas labklājības ministrijas ierosinājumam pārvest viņas rīcībā Ministru kabineta š. g. 9. maija sēdē (protokols nr. 29, punkts 25) Sabiedrisko lietu ministrijai no rezerves fonda bezdarba apkarošanai atvēlētos Ls 25 000,- dažādu ar rūpniecības strādnieku novietošanu vasaras sezonas darbos saistīto izdevumu segšanai, kā arī atļauj tuvākus noteikumus par šīs summas izlietošanu izdot tautas labklājības ministram saziņā ar Finanšu ministriju un Valsts kontroli.

12) Uz finansu ministra priekšlikumu atļauj Izglītības ministrijas Valsts arhīvam no fonda neparedzamām vajadzībām Ls 8300,- 1 jaunākā arhivāra (X kat[egorijs]) un 10 arhivāra palīgu II šķ[iras] (XIV kat[egorijs]) algošanai līdz š. g. 31. decembrim.

13) Nolemj Valdības, resp[ektīvi], Ārlietu ministrijas namu pēc Ārlietu ministrijas likvidēšanas nodot LKP Centrālās komitejas rīcībā līdz ar visu iekārtu.

14) Nolemj atdot LKP CK un Rīgas pilsētas komitejas vajadzībām partijas aktīva nama ierīkošanai "Balto māju" Valdemāra ielā 35.

Sēdi slēdz plkst. 20.20.

Ministru prezidenta v. i. V. Lācis
Valsts kancelejas direktora v. i. V. Stalažs

- ² Teodors Orgidans (*Theodor Orghidan*; 1888–?) – Latvijas goda konsuls no 1923. gada decembra, goda ģenerālkonsuls Bukarestē no 1928. gada novembra. Rumānijas pavalstnieks.
Apmalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 2. šķiru un ārvalstu ordeņiem.
- ³ Sk. pielik. nr. 47.
- ⁴ Sk. pielik. nr. 48.
- ⁵ Sk. pielik. nr. 49.
- ⁶ Lēmums publicēts: Valdības Vēstnesis. – 1940. – 10. aug. – Nr. 180; Likumu krājums, 1940. – Nr. 214.
- ⁷ Teodors Kugrēns (?–1945) – aktieris un režisors. Darbojās Strādnieku teātrī. 1940. gadā Liepājas teātra direktora v. i., 1945. gadā Jaunatnes teātra režisors.
- ⁸ Roberts Mustaps (1908–1966) – aktieris. Darbojās Jelgavā, vēlāk Dailes teātrī (līdz 1965. g.). 1940.–1941. gadā Daugavpils teātra direktora v. i.
- ⁹ Ēvalds Valters (1894–1994) – aktieris, Latvijas PSR Tautas skatuves mākslinieks (1981. g.). 1. pasaules kara laikā Krievijas armijas, vēlāk Sarkanās armijas latviešu strēlnieku formējumos. Pēc atgriešanās Latvijā Liepājas teātra (1923.–1928., 1930.–1932., 1934.–1938. g.), Daugavpils teātra (1929.–1930. g.) un Tautas teātra Rīgā (1932.–1934. g.) aktieris un režisors. Rīgas radiofona režisors (1938.–1940. g.). 1940.–1941. gadā Jelgavas teātra direktors un galvenais režisors. No 1941. gada Dailes teātra aktieris. Filmējās no 1939. gada.
- ¹⁰ Hercs Leibovics (1903–?) – aktieris un režisors. 1940. gadā Ebreju teātra direktors.

Protokols nr. 83

MINISTRU KABINETA SĒDE

1940. g. 12. augustā

Klāt:

Ministru prezidenta v. i. un iekšlietu ministrs	V. Lācis
Ārlietu ministra biedrs un ārlietu un sabiedrisko lietu ministra v. i.	A. Jablonskis
Finansu ministrs	K. Karlsons
Izglītības ministrs un tautas labklājības min[istra] v. i.	prof. P. Lejiņš
Kara ministra v. i. armijas komandieris	R. Kļaviņš
Satiksmes ministrs un tieslietu ministra v. i.	J. Jagars
Zemkopības ministrs	J. Vanags
Iekšlietu ministra biedrs	V. Latkovskis
Valsts kontrolieris	A. Tabaks
Izglītības ministra 2. biedrs	P. Valeskalns
Zemkopības ministra biedrs	R. Blaus
Protokolē: Valsts kancelejas direktora v. i.	V. Stalažs

Sēdi sāk plkst. 19.00.

1) Pieņem:

1/ likumu par Galvenās literatūras pārvaldes fondu,¹

2/ likumu par poligrāfiskiem ražojumiem,²

3/ pārgrozījumus un papildinājumus noteikumos par slimo kasēm.³

2) Uz Ministru prezidenta v. i. priekšlikumu dienesta interešu labā atbrīvo no amata, skaitot ar š. g. 29. augustu, Valsts statistiskās pārvaldes direktoru Marģeru Skujenieku⁴.

3) Ieceļ par Valsts statistiskās pārvaldes direktoru Jūliju Ādamsonu⁵, skaitot ar 1940. g. 29. augustu, uzdodot viņam izpildīt šo amatu, skaitot ar š. g. 13. augustu.

4) Uz zemkopības ministra priekšlikumu apstiprina sekojošu Labības biroja eksportlīgumu:

2.VIII. 40., pircējs "Svenska Spannmalsaktiebolaget" Stokholmā, 15 000 tonnas ± 5%, resp[ektīvi], 15 750 tonnas rudzu par brīvām zviedru kronām 208,- tonnā mīnus 0,25% komisija, f[ree] o[n] b[oard] Rīga un Liepāja, vai kopsummā brīvās zv[iedru] kr[onas] 3 267 810,-.

5) Pieņem likumu par Berlīnē starp Latviju un Vāciju 1939. gada 21. decembrī parakstīto Papildu nolīgumu pie 1935. gada 4. decembra Nolīguma starp Latviju un Vāciju par savstarpēju preču apgrozību.⁶

6) Atļauj Satiksmes ministrijai izsniegt Latvijas Komunistiskās partijas darbiniekiem bezmaksas braukšanai pa visiem valsts dzelzceļiem 35 II klases dzelzceļa brīvbilletes.

7) Uz izglītības ministra priekšlikumu likvidē līdzšinējo Latvijas Universitātes studentu lietu prorektora amatu, skaitot ar š. g. 1. augustu, un līdz ar to ar to pašu dienu atbrīvo profesoru Kārli Straubergu no Latvijas Universitātes studentu lietu prorektora amata.

Ņemot vērā ievadīto Latvijas Universitātes reorganizēšanu, atļauj ar š. g. 1. augustu nodibināt Latvijas Universitātē šādus jaunus prorektoru amatus:

1/ prorektoru mācību lietās, kas pārzinātu Universitātes mācību programmas un mācību gaitas pārkārtošanas jautājumus, un

2/ prorektoru zinātnes lietās, kas pārzinātu Universitātes zinātnisko darbību un kārtotu jautājumus, kas skar visas PSRS augstskolas.

Par Latvijas Universitātes prorektoru mācību lietās ar š. g. 1. augustu apstiprina ārkārtējo profesoru Voldemāru Jungu⁷.

Sēdi slēdz plkst. 20.00.

Ministru prezidenta v. i. V. Lācis
Valsts kancelejas direktora v. i. V. Stalažs

¹ Sk. pielik. nr. 50.

² Sk. pielik. nr. 51.

- ³ Sk. pielik. nr. 52.
- ⁴ Marģers Skujenieks (1886–1941). Studēja Maskavas komercinstitūtā. No 1910. gada strādāja Maskavas pilsētas statistikas birojā. No 1915. gada Krievijas darba biroja sekretārs. 1916. gadā organizēja Baltijas bēgļu statistikas biroju. 1917. gadā Vidzemes Zemes padomes prezidija loceklis. Tautas padomes vicepriekšsēdētājs, Satversmes sapulces un Saēmas (1922.–1934. g.) deputāts. Ministru prezidents (1926. g. decembris – 1928. g. janvāris, 1931. g. decembris – 1933. g. marts), iekšlietu ministrs (1926. g. decembris – 1928. g. janvāris, 1931. g. decembris – 1932. g. marts), finanšu ministrs (1931. g. decembris, 1932. g. marts – 1933. g. marts), Ministru prezidenta biedrs (1934. g. maijs – 1938. g.). Vienlaikus 1935.–1938. gadā Nacionālās celtniecības komitejas priekšsēdētājs. No 1919. gada līdz 1940. gada augustam (ar pārtraukumiem) Valsts statistiskās pārvaldes priekšnieks. NKVD apcietināts, deportēts uz Maskavu, kur 1941. gada jūlijā nošauts Lubjankas cietumā.
- Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 1. šķiru un ārvalstu ordeņiem.
- ⁵ Jūlijs Ādamsons (1895–1968). 1915. gadā pēc Mākslas skolas beigšanas Rīgā iesaukts Krievijas armijas latviešu strēlnieku vienībā (līdz 1917. g.). 1918.–1922. gadā dienēja Sarkanās armijas latviešu strēlnieku vienībā. 1922.–1923. gadā sagādes kantora vadītājs Pleskavas guberņā. 1923.–1926. gadā aprīņa finanšu nodaļas vadītāja vietnieks, vēlāk guberņas finanšu nodaļas vadītāja vietnieks, vadītājs Novgorodā. 1930.–1931. gadā meža rūpniecības saimniecības direktors Novgorodā. Beidza Vissavienības sagādes akadēmiju (1933. g.). No 1933. gada maija līdz 1937. gada maijam ražas noteikšanas starprajonu valsts komisijas priekšsēdētājs Rževā. No 1937. gada maija līdz 1940. gada jūnijam Kaļiņinas apgabala Statistiskās pārvaldes priekšnieka vietnieks. 1940. gada jūlija sākumā mobilizēts Sarkanajā armijā un tās sastāvā ieradās Latvijā. 1940. gada 13. augustā iecelts par Valsts statistikas pārvaldes direktoru, vēlāk par Latvijas PSR Statistiskās pārvaldes priekšnieku. 1941. gada evakuējās uz PSRS. No 1941. gada septembra līdz 1945. gada septembrim Sarkanajā armijā. Vēlāk PSRS Valsts bankas Latvijas republikāniskā kantora pārvaldnieka vietnieks (līdz 1947. g.), tad ražas noteikšanas valsts inspekcijas inspektors. No 1954. gada pensijā. Rīgas pilsētas Proletāriešu rajona veco komunistu padomes loceklis.
- ⁶ Sk. pielik. nr. 53.
- ⁷ Valdemārs Jungs (1904–1942). Beidza LU Inženierzinātņu fakultāti, ārkārtējais profesors (1940. g.). No 1927. gada Finanšu ministrijas Jūrniecības departamentā veica hidrometeoroloģiskos novērojumus, vienlaikus LU subasistents, vēlāk asistents. No 1935. gada privātdocents, no 1937. gada docents. No 1940. gada augusta LU prorektors. 1941. gada jūnijā evakuējās uz PSRS. No 1941. gada augusta līdz 1942. gada martam Sarkanās armijas 201. latviešu strēlnieku divīzijā. Krita pie Staraja Rusas.

Protokols nr. 84

MINISTRU KABINETA SĒDE

1940. g. 13. augustā

Klāt:

Ministru prezidenta v. i. un iekšlietu ministrs

V. Lācis

Ārlietu ministra biedrs un ārlietu un sabiedrisko lietu ministra v. i. A. Jablonskis

Izglītības ministrs un tautas labklājības ministra v. i.	prof. P. Lejiņš
Kara ministra v. i. armijas komandieris	R. Kļaviņš
Satiksmes ministrs un tieslietu ministra v. i.	J. Jagars
Zemkopības ministra biedrs	R. Blaus
Iekšlietu ministra biedrs	V. Latkovskis
Valsts kontrolieris	A. Tabaks
Finansu ministra biedrs	Ed. Leitmanis
Izglītības ministra 1. biedrs	J. Lieknis
Izglītības ministra 2. biedrs	P. Valeskalns
Protokolē: Valsts kancelejas direktora v. i.	V. Stalažs

Sēdi sāk plkst. 19.00.

1) Atļauj no Valsts kases brīviem līdzekļiem Iekšlietu ministrijas Valsts drošības pārvaldei tekošā budžeta gadā vēl Ls 750 000,—.

2) Sakarā ar finansu ministra iesniegtiem pārgrozījumiem noteikumos par Armijas ekonomisko veikalu nolemj piekrist kara ministra priekšlikumam un arī turpmāk AEV atstāt armijas sastāvā.

3) Uz izglītības ministra priekšlikumu piekrīt izglītības ministra biedra P. Valeskalna komandējumam no š. g. 15. augusta līdz š. g. 22. augustam uz Maskavu, lai tur noskaidrotu dažādus jautājumus, kas stāv sakarā ar izglītības iestāžu izveidošanu un to darbības nospraušanu Padomju Latvijā, kā arī lai ievāktu minētajam darbam vajadzīgos materiālus.

4) Atļauj Tieslietu ministrijai atmaksāt Ainai Jansons no valsts līdzekļiem Ls 3500,—, kas 1938. g. 28. februārī iemaksāti kā drošības nauda par Ernestu Margeru Kronbergu¹, kas bija apsūdzēts uz Sodu lik[uma] 71. p[antu] un š. g. jūlijā amnestēts.

5) Atļauj Tieslietu ministrijai atmaksāt Kārlim Brolītim no valsts līdzekļiem Ls 3000,—, ko Brolītis samaksājis tiesu izpildītājam sakarā ar savu galvojumu par Arnoldu Dāvi Krūzi, kas bija apsūdzēts pēc 1903. g. Sodu lik[uma] 102. p[anta].

6) Principā piekrīt sekojošiem izglītības ministra priekšlikumiem:

- 1/ daļa valsts skolu nododamas pašvaldību uzturēšanā;
- 2/ skolas nauda visās skolās atceļama;
- 3/ trūcīgiem skolēniem izsniedzami pabalsti;
- 4/ Rīgā atverams viens jauns vidusskolas komplekts;
- 5/ pie vidusskolu pirmajām klasēm jāparedz paralēlklases;
- 6/ Angļu valodas institūts pārorganizējams par valodu institūtu;
- 7/ pie Jelgavas un Rēzeknes pedagoģiskajiem institūtiem atveramas jaunas klases – bērnodārznieču un vidusskolu absolventiem;
- 8/ atverams institūts fiziskai audzināšanai;

9/ atverama 7. klase pie pilnām pamatskolām;

10/ sarīkojami krievu valodas kursi utt.

Izglītības ministram uzdod izstrādāt sīku budžeta pārkartojumu projektu iesniegšanai Ministru kabinetam likumā paredzētā kārtībā.

7) Uz izglītības ministra priekšlikumu atbrīvo Šveices pavalstnieku profesoru Dr. phil. Maksi Nusbergeru² pēc paša lūguma no profesora pienākumiem Latvijas Universitātē, skaitot ar š. g. 15. septembri.

8) Uz sabiedrisko lietu ministra priekšlikumu nolemj 6 nacionalizētos apgādniecību un poligrāfiskos uzņēmumus un ar šīm nozarēm saistītos palīguzņēmumus nodot Valsts apgādniecību un poligrāfisko uzņēmumu pārvaldei un nodošanu uzdod izdarīt attiecīgiem valsts komisāriem.³

9) Uz izglītības ministra priekšlikumu grozot Ministru kabineta š. g. 29. jūlija lēmumu (prot[okols] nr. 74, p[unkts] 3 un 4), noteic, ka prof. M. Prīmanis un prof. P. Kvelde atbrīvoti no amata, skaitot ar 1940. g. 29. jūliju, un viņu vietā ar to pašu datumu apstiprināti prof. J. Paškevics un prof. P. Galenieks.

10) Atļauj Satiksmes ministrijai ārstēt ceļu sarga Putniņa meitu Ņīnu uz dzelzceļa rēķina pēc vajadzības līdz izveseļošanai.

11) Pieņem:

1/ papildinājumus un pārgrozījumus likumā par atsavināšanas nodevu,⁴

2/ pārgrozījumus Satiksmes likumu I pielikumā.⁵

12) Atļauj Finanšu ministrijai atmaksāt Latvijas Sarkanajam Krustam uz Muitas lik[umu] 492. panta pamata pēc preču pārbaudes dok[umenta] 29460 aprēķināto piemaksu Ls 625,60 apmērā.

Sēdi slēdz plkst. 20.20.

Ministru prezidenta v. i. V. Lācis

Valsts kancelejas direktora v. i. V. Stalažs

LVA, 270. f., 1. apr., 2. l., 152., 153. lp.

¹ Ernests Margērs Kronbergs (1914–?). Mācījās LU Matemātikas fakultātē (1935.–1937. g.). No 1937. gada 15. jūlija līdz 1938. gada 22. februārim apcietinājumā. Līdz tiesai atbrīvots pret drošības naudu (Ls 3500). 1938. gada aprīlī, nesagaidot tiesu, emigrēja uz Somiju. Strādāja Helsinkos. Latvijā atgriezās 1940. gada 4. jūlijā. 1940. gada jūlijā–augustā laikraksta “Cīņa” ekspeditors, vēlāk Latvijas PSR Vietējās rūpniecības tautas komisariāta kadru daļas priekšnieks.

² Maksis Nusbergers (1879–?) – LU profesors (1923. g.). Beidza Tīringenes universitātes (Freiburga) Filoloģijas un filozofijas fakultāti (1903. g.). Līdz 1916. gadam skolotājs Cīrihē. No 1916. līdz 1923. gadam privātdocents Bāzeles universitātes Filozofijas fakultātes Filoloģijas vēstures nodaļā.

³ Sk. protok. nr. 82, 2. punkts.

⁴ Sk. pielik. nr. 54.

⁵ Sk. pielik. nr. 55.

Protokols nr. 85

MINISTRU KABINETA SĒDE

1940. g. 14. augustā

Klāt:

Valsts un Ministru prezidents un ārlietu ministra v. i. prof. Dr. A. Kirhenšteins	
Ārlietu ministra biedrs	A. Jablonskis
Finansu ministrs	K. Karlsons
Iekšlietu ministrs	V. Lācis
Izglītības ministrs	prof. P. Lejiņš
Kara ministrs	gen. R. Dambītis
Sabiedrisko lietu ministrs	P. Blaus
Satiksmes ministrs	J. Jagars
Tautas labklājības ministrs	J. Lācis
Tieslietu ministrs	J. Pabērzs
Zemkopības ministrs	J. Vanags
Iekšlietu ministra biedrs	V. Latkovskis
Valsts kontrolieris	A. Tabaks
Finansu ministra biedrs	Ed. Leitmanis
Izglītības ministra 1. biedrs	J. Lieknis
Izglītības ministra 2. biedrs	P. Valeskalns
Zemkopības ministra biedrs	R. Blaus

Protokolē: Valsts kancelejas direktora v. i. V. Stalažs

Sēdi sāk plkst. 19.00.

1) Uz iekšlietu ministra priekšlikumu grozot Ministru kabineta š. g. 5. augusta lēmumu (prot[okols] nr. 78, p[unkts] 6) par Ls 20 000,— atvēlēšanu tautas svētku sekmēšanai š. g. 6. augustā, atļauj šo summu izlietot Padomju Savienības aviācijas dienas svētku sekmēšanai.

2) Pieņem:

1/ pārgrozījumus noteikumos par valsts darbinieku atalgojumu (57. p[ants]),¹

2/ pārgrozījumus Valsts civildienesta likumos,²

3/ pārgrozījumus noteikumos par valsts darbinieku atalgojumu,³

4/ likumu par lauksaimniecības 1940. gada ražojumu sagatavošanu un izvērtēšanu.⁴

3) Pieņem sekojošu lēmumu:

Ar Padomju Sociālistisko Republiku Savienības Augstākās Padomes septītās sesijas lēmumu 1940. gada 5. augustā par Latvijas Padomju Sociālistiskās

Republikas uzņemšanu Padomju Sociālistisko Republiku Savienības sastāvā Latvijas Republikas ārējās pārstāvniecības funkcijas izpilda Padomju Sociālistisko Republiku Savienība. Šinī sakarībā Ministru kabinets nolemj, ka

1/ izbeidzama ārzemnieku iebraukšana Latvijas Padomju Sociālistiskajā Republikā, kā arī caurbraukšana Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas teritorijai bez Padomju Sociālistisko Republiku Savienības vīzas.

Izņēmumi pielaižami vienīgi ārzemniekiem, kuriem ir Padomju Sociālistisko Republiku Savienības tranzītvīzas vai arī tranzītvīzas, ko pirms š. g. 7. augusta izdevuši bijušie Latvijas Republikas diplomātiskie pārstāvji.

2/ Visas vīzas, izņemot pirmajā paragrāfā minētās, ko ārzemniekiem izsnieguši bijušie Latvijas Republikas pārstāvji, tiek anulētas.

3/ Ieceļošanu Latvijas Padomju Sociālistiskajā Republikā, kā arī caurbraukšanu tās teritorijai pēc š. g. 7. augusta var atļaut vienīgi Padomju Sociālistisko Republiku Savienības pārstāvniecības un konsulāti ārzemēs. Latvijas Republikas nacionālo pasu īpašnieki, kas atrodas ārzemēs, var iebraukt Latvijas Padomju Sociālistiskajā Republikā pēc 1940. gada 7. augusta, vienīgi uzrādot Padomju Sociālistisko Republiku Savienības iebraukšanas vīzu.

4/ Uzdot Ārlietu ministrijai šo lēmumu paziņot diplomātiskam un konsulāram korpusam, kas atrodas Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas teritorijā.

4) Pieņem sekojošu lēmumu par dzīvokļu fonda normālas ekspluatācijas nodrošināšanu:

1/ Lai nodrošinātu pilsētu saimniecības netraucētu attīstību un iedzīvotāju apgādi ar dzīvokļiem, nepieciešams rūpēties par apdzīvojamo māju normālas ekspluatācijas uzturēšanu, savlaicīgu namu apgādi ar kurināmo, tekošu remontu kārtīgu izvešanu utt. Šinī nolūkā Ministru kabinets nolemj nodibināt uzraudzību pār lielāko privāto namu ekspluatēšanu.

2/ Šai uzraudzībai pakļauti visi privātie nami, kuru gada ienākums pēc pēdējām pilsētas pašvaldības un nodokļu inspekcijas ziņām pārsniedz Rīgā Ls 6000,—, Liepājā, Jelgavā, Daugavpilī un Ventspilī Ls 4000,— un pārējās pilsētās Ls 3000,—. Sevišķa vērība piegriežama lielo namu normālas ekspluatācijas uzraudzībai.

3/ Uzraudzības izvešana piekrīt pilsētu pašvaldībām, kuras šim nolūkam ieceļ pilnvarotus pārraugus.

Rīga uzraudzības izvešanai sadalāma rajonos, izejot no lielo namu skaita, ieceļot katram rajonam īpašu rajona pārraugu. Pārējās lielākās pilsētās ieceļams viens pārraugu, bet mazākās pilsētās šie pienākumi uzliekami vienam no pilsētas valdes locekļiem.

4/ Namu pārraugiem piekrīt uzraudzība pār visu nama saimniecību, it īpaši viņiem jāraugās par savlaicīgu kurināmā sagādi, tekošo remontu izvešanu un namu un dzīvokļu pastāvīgu uzturēšanu apdzīvošanai derīgā stāvoklī. Šinī nolūkā namu pārraugi var pieprasīt no namu īpašniekiem un pārvaldniekiem datus un

norēķinus par namu saimniecību un dot namsaimniekiem un namu pārvaldniekiem saistošus norādījumus attiecībā uz nama saimniecības uzturēšanu kārtībā.

5/ Šī lēmuma izvešanai dzīvē iekšlietu ministrs var izdot instrukcijas un rīkojumus.

Lēmums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

5) Atbrīvo Valsts kontroles kolēģijas locekli O. Veseru⁵ uz paša lūgumu ar 1940. gada 16. augustu no ieņemamā amata un viņa vietā par Valsts kontroles kolēģijas locekli uz atlikušo laiku ieceļ revidentu Mārtiņu Vītolu.

Atbrīvo no amata pēc likuma par Valsts kontroli 10. p[anta] izstājušos kolēģijas locekļus Robertu Puru⁶ un Robertu Bīriņu⁷ ar 1940. g. 16. augustu.

Izstājušos kolēģijas locekļu vietā ieceļ par Valsts kontroles kolēģijas locekļiem ar 1940. g. 16. augustu vec[āko] revidentu Aleksandru Naudiņu⁸, rev[i-denta] I šķ[iras] palīgu inž[enieri] ķīm[iķi] Jāni Dāvi un līdzšinējo kolēģijas locekli Bernhardu Krūku⁹.

6) Uz tieslietu ministra priekšlikumu atbrīvo no amata pēc paša lūguma Rīgas apgabaltiesas sevišķi svarīgu lietu izmeklēšanas tiesnesi Aleksandru Evanu¹⁰, skaitot ar š. g. 25. augustu.

7) Uz finansu ministra priekšlikumu piekrt kredīta pārkārtojumam Tautas labklājības ministrijas 1939./40. g. budžeta¹¹ tekošos izdevumos:

14. v. Aleksandra augstumu slimnīca.

Pārskaitīt 1. § robežās:

no 1. panta uz 2. pantu – Ls 2000,—.

8) Atļauj Tautas labklājības ministrijai maksāt sabiedrisko darbu strādniekiem agrākā atalgojuma vietā sekojošo:

Valsts resoros: vīriešiem Ls 3,50

sievietēm “ 2,60

Rīgā: vīriešiem “ 3,20

sievietēm “ 2,40

Pārējās pilsētās: vīriešiem “ 3,00

sievietēm “ 2,20

Amatniekiem no Ls 3,85 – 4,45 dienā

Tehniskam personālam:

tabeļvežiem Ls 4,— dienā vai Ls 100,— mēnesī,

darba uzraugiem Ls 4,80 dienā vai Ls 120,— mēnesī,

vec[ākajiem] darba uzraugiem Ls 5,60 dienā vai Ls 140,— mēnesī.

Valsts resoru izvedamos darbos, kur nepieciešams sevišķi kvalificēts uzraudzības personāls, ar Tautas labklājības ministrijas piekrišanu no darbiem atvēlētām summām var algot arī tehniķus, maksājot Ls 7,— dienā vai Ls 175,— mēnesī.

Darbi pēc iespējas izvedami uz akorda, un akorda caurmēra dienas izpeļņa pie atsevišķiem darbiem aprēķināma tā, lai nepārsniegtu dienas algu vairāk par 50%.

Valsts resoru izvedamos darbos pilsētu administratīvās robežās, ja attālums nepārsniedz 5 km no pilsētas centra, maksājamas algas, kādas paredzētas attiecīgās pašvaldības izvedamos darbos.

9) Noraida tautas labklājības ministra iesniegumu palielināt līdz pilniem 25 gadiem bij[ušā] Daugavpils galveno darbnīcu inženiera v. i. Viļuma Bekmaņa pensijas izdienu.

10) Atļauj Zemkopības ministrijai pārskaitīt no Dabas katastrofās cietušo palīdzības fonda līdz Ls 100 000,— Valsts zemes bankas rīcībā kā aizdevumu līdz pieciem gadiem izsniegšanai pagājušā ziemā salā cietušām kokaudzētavām pēc Zemkopības ministrijas norādījuma.

Kabinets uzskata par vēlamu griezties pie Padomju Savienības centrālajām piekritīgām iestādēm ar lūgumu nākt pēc iespējas palīgā ar dēstāmo koku materiālu augļu dārzu atjaunošanai Padomju Latvijā.

11) Noklausās satiksmes ministra ziņojumu par kurināmā apgādi un patēriņu dzelzceļu ekspluatācijai.

12) Iekšlietu ministrs ziņo par tiltu apsardzību un paceļ jautājumu par apsardzībai nepieciešamiem līdzekļiem. Ministru kabinets nolemj lūgt satiksmes ministru sniegt pārskatu par apsargājamiem objektiem.

13) Atļauj Tieslietu ministrijai iespiest Padomju Savienības kodeksus.

14) Noklausās ārlietu ministra biedra A. Jablonska ziņojumu par ārzemnieku izceļošanas gaitu un Rīgā akreditēto ārzemju pārstāvniecību repatriāciju.

Sēdi slēdz plkst. 22.00.

Ministru prezidents A. Kirhenšteins

Valsts kancelejas direktora v. i. V. Stalažs

LVA, 270. f., 1. apr., 2. l., 154., 155. lp.

¹ Sk. pielik. nr. 56.

² Sk. pielik. nr. 57.

³ Sk. pielik. nr. 58.

⁴ Sk. pielik. nr. 59.

⁵ Oļģerts Vesers (1887–?). Studēja RPI. No 1915. gada tehniķis, vecākais tehniķis kara ceļu un tiltu būvju darbos. No 1921. gada Valsts kontroles rēķinvedis, revidenta palīgs, no 1922. gada revidents. No 1924. gada 28. oktobra līdz 1940. gada 16. augustam Valsts kontroles kolēģijas loceklis.

Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni.

⁶ Roberts Purs (1886–?). Beidza RPI Ķīmijas nodaļu (1914. g.). 1914. gadā brīvprātīgi iestājās Krievijas armijā, strādāja kara fabrikās Ustjižorā un Šliselburgā. 1918. gada martā atgriezās Latvijā, decembrī iestājās Latvijas armijas Studentu rotā. No 1919. gada maija militārais priekšstāvis Jelgavā, vēlāk Dobeles apriņķa komandants, vienlaikus Jelgavas garnizona priekšnieks, novembrī paaugstināts par kapteini. No 1919. gada decembra līdz 1921. gada decembrim Latvijas armijas Bruņotā divizionu tanku nodaļas komandieris, Tanku divizionu komandieris, Tehniskās daļas priekšnieks. No 1921. gada novembra līdz 1940. gada 16. augustam strādāja Valsts kontrolē par rēķinvedi, revidenta palīgu, revidentu, kolēģijas loekli (no 1924. g.).

Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru un Viestura ordeni.

- ⁷ Roberts Bīriņš (1883–?). Studēja RPI. No 1911. līdz 1919. gadam valsts dienestā Rīgā, Rīgas–Orlas dzelzceļa kontrolē. No 1919. gada jūlija līdz 1940. gada 16. augustam strādāja Valsts kontrolē par vecāko revidentu, departamenta vadītāju, padomes locekli (1921.–1924. g.), vēlāk kolēģijas locekli.
 Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru.
- ⁸ Aleksandrs Naudiņš (1893–?). Beidza Petrogradas Politehnisko institūtu (1920. g.). No 1912. līdz 1918. gadam statistiķa palīgs Čerņigovas guberņas zemstē, ekonomists izmeklēšanas ekspedīcijā Petrogradā un Turkešānā. 1918. gadā ekonomists Ziemeļu rajona Tautas saimniecības padomē, 1919.–1923. gadā HES celtniecības ekonomiskās izpētes priekšnieks Petrogradā. 1923. gadā atgriezās Latvijā un līdz 1927. gadam strādāja Galvenajā dzelzceļu pārvaldē Rīgā, Rīgas komercbankas filiālē Zilupē, 1. Latvijas apdrošināšanas un transporta akciju sabiedrībā Rīgā. No 1927. gada marta līdz 1940. gada 16. augustam Valsts kontroles revidents, vecākais revidents. 1940. gada augustā Valsts kontroles padomes loceklis. No 1940. gada septembra līdz 1941. gada jūnijam Latvijas PSR finanšu tautas komisāra vietnieks un Latvijas PSR Valsts apdrošināšanas priekšnieks. No 1941. gada oktobra līdz 1945. gada jūlijam kombināta “Segums” strādnieks, grāmatvedis, galvenais grāmatvedis. Vēlāk finanšu nodaļas priekšnieks Latvijas PSR Rūpniecības un celtniecības tautas komisariātā, Civiltās dzīvokļu celtniecības ministrijā.
- ⁹ Bernhards Krūka (1889–?). Beidza LU Tautsaimniecības nodaļu (1923. g.). No 1916. līdz 1918. gadam Viskrievijas zemstu savienības Ziemeļu komitejas grāmatvedis revidents, vēlāk sanitārās daļas vadītājs. Pēc atgriešanās Latvijā 1919. gada jūlijā strādāja Valsts kontrolē, ieskaitīts Armijas kontroles rīcībā, no augusta Lejaskurzemes kara apgabala kontrolieris. 1920.–1921. gadā Armijas kontroles iepriekšējās revīzijas vadītājs. No 1921. gada jūlija Valsts kontroles vecākais kontrolieris, padomes loceklis (1930.–1934. g.), kolēģijas loceklis (no 1934. g.).
 Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 3. šķiru.
- ¹⁰ Aleksandrs Evans (1884–1959). 1906.–1917. gadā Rīgas apgabaltiesas Kriminālnodaļas sekretārs, no 1918. gada izmeklēšanas tiesnesis. No 1920. gada līdz 1940. gada augustam Rīgas apgabaltiesas sevišķi svarīgu lietu izmeklēšanas tiesnesis. 1944. gadā emigrēja uz Vāciju, 1951. gadā pārcēlās uz ASV.
 Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni.
- ¹¹ Latvijas Republikā starpkaru posmā budžeta gads sākās 1. aprīlī.

Protokols nr. 86

MINISTRU KABINETA SĒDE

1940. g. 16. augustā

Klāt:

Valsts un Ministru prezidents un ārlietu ministra v. i. prof. Dr. A. Kirhenšteins	
Ārlietu ministra biedrs	A. Jablonskis
Finansu ministrs	K. Karlsons
Iekšlietu ministrs	V. Lācis
Izglītības ministrs	prof. P. Lejiņš
Kara ministrs	ģen. R. Dambītis
Sabiedrisko lietu ministrs	P. Blaus

Satiksmes ministrs	J. Jagars
Tautas labklājības ministrs	J. Lācis
Tieslietu ministrs	J. Pabērzs
Zemkopības ministrs	J. Vanags
Iekšlietu ministra biedrs	V. Latkovskis
Valsts kontrolieris	A. Tabaks
Finansu ministra biedrs	Ed. Leitmanis
Izglītības ministra 1. biedrs	J. Lieknis
Izglītības ministra 2. biedrs	P. Valeskalns
Zemkopības ministra biedrs	R. Blaus
Protokolē: Valsts kancelejas direktora v. i.	V. Stalažs

Sēdi sāk plkst. 19.00.

1) Atļauj Satiksmes ministrijai anulēt ar š. g. 21. augustu ar uzņēmēju Antonu Pērsi p[agājušā] g[ada] 13. jūnijā noslēgto līgumu nr. 1081 par pārvadājamo pa dzelzceļiem preču ie-, iz- un pārkraušanas darbu izvešanu Rīgas preču stacijā laikā no p[agājušā] g[ada] 16. jūnija līdz š. g. 31. decembrim ieskaitot.

2) Apstiprina sekojošos Galvenās literatūras pārvaldes štatus:

Pārvaldes priekšnieks	III kat[egorija]	1
Priekšnieka palīgs	IV kat[egorija]	1
Pārvaldes sekretārs	X “	1
Arhivārs	VIII “	1
Bibliotekārs	XI “	2
Grāmatvedis	IX “	1
Kancelejas darbinieces	XII “	2
Darbvedis I šķ[iras]	XI “	1
Mašīnrakstītājas	XIV “	2
Cenzori:		
vietējiem izdevumiem un grāmatām	X “	3
ārzemju izdevumiem	XI “	2
Šoferis	XI “	1
		18
Provinces izdevumu redaktori:		
Politredaktori	XI “	6
Rīgas izdevumu redaktori:		
Politredaktori	VII “	7
		31

3) Pieņem:

1/ pārgrozījumu Valsts civildienesta likumu I pielikumā,¹

2/ pārgrozījumus Sabiedrisko lietu ministrijas iekārtā,²

3/ pārgrozījumus Valsts saldētavu pārvaldes statūtos,³

4/ likumu par Ādama un Almas Ešmitu testamenta noteikumu pārgrozīšanu,⁴

5/ likumu par LPSR apdrošināšanas pārvaldi,⁵

6/ likumu par valsts banku, autonomo valsts uzņēmumu un valsts uzņēmumu revīzijas komisiju atcelšanu.⁶

4) Uz izglītības ministra priekšlikumu atbrīvo, skaitot ar š. g. 16. augustu, pēc pašu lūgumiem Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijā: profesoru Andrēju Teikmani⁷ no akadēmijas prorektora amata un profesoru Jāni Vārsbergu⁸ no akadēmijas sekretāra amata.

Atļauj ar š. g. 16. augustu nodibināt Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijā šādus jaunus amatus:

1/ prorektoru mācību lietās, apstiprinot par šī amata pagaidu vietas izpildītāju prof. Dr. Arvedu Kalniņu⁹, un

2/ saimniecības lietu pārzini, apstiprinot par šī amata pagaidu vietas izpildītāju prof. Andrēju Teikmani.

Par Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijas sekretāru, skaitot ar š. g. 16. augustu, apstiprina privātdocentu Alfrēdu Kalniņu¹⁰.

5) Noraida finansu ministra priekšlikumu atvēlēt Finanšu ministrijai no fonda neparedzamām vajadzībām Ls 50 000,- rūpniecības nozaru komisāru un citu jaunpieņemto darbinieku atalgošanai, virsstundu un papildu atlīdzības izmaksai Tirdzniecības un rūpniecības departamenta darbiniekiem, kā arī palielināto kancelejas materiālu izdevumu segšanai sakarā ar uzņēmumu nacionalizāciju.

6) Uz finansu ministra priekšlikumu atļauj Tautas labklājības ministrijai izlietot š. g. augusta mēneša vajadzībām no rezerves fonda bezdarba apkarošanai (1939./40. un 1940. gada budžeta XII d[al]a], 5. v., § 106) Ls 69 000,- šādā sadalījumā:

Šoseju un zemes ceļu departamentam.

Rīgas pilsētas 490 darba meklētāju nodarbināšanai Ls 35 000,-

Liepājas “ 160 “ “ “ “ 11 000,-

Daugavpils “ 200 “ “ “ “ 14 000,-

Ventspils “ 120 “ “ “ “ 9 000,-

Kopā Ls 69 000,-

7) Atļauj Zemkopības ministrijai 92 kvint[ālus] kodināto rudzu sēklas iegādei vajadzīgos līdzekļus sēklu izsniegšanai Sakas un Ziemupes pagasta saimniecībām, kam pagājušā ziemā izsaluši rudzu sējumi, ņemt no Dabas katastrofās cietušo palīdzības fonda.

8) Sakarā ar vissavienības aviācijas svētkiem š. g. 18. augustā atļauj Satiksmes ministrijai pazemināt braukuma maksu pa dzelzceļu no Rīgas, Torņkalna vai Zaslauka stacijām līdz Ilguciemam un atpakaļ, nosakot to par braucienu 3. klasē vienā virzienā pieaugušiem Ls 0,20 un bērniem Ls 0,10.

9) Piekrīt satiksmes ministra š. g. 16. augusta priekšlikumam nr. EFT.III.7/719 par tarifu piemērošanu pārvadājumiem starp Valmieras pievedceļu un pārējo valsts dzelzceļu līniju stacijām un pilnvaro satiksmes ministru izdot attiecīgu rīkojumu.

10) Papildinot Ministru kabineta š. g. 25. jūlija lēmumu (prot[okols] nr. 72, p[unkts] 22), apstiprina Baltijas kara apgabala priekšnieka dzīvokļa remontam izlietos Ls 2000,- un par iegādāto dzīvokļa iekārtu izlietos apm[ēram] Ls 11 000,-. Noraida kara ministra ierosinājumu par atlikušo Ls 37 000,- atvēli sarkanarmijas virsnieku dzīvokļu iekārtas iegādei un nomai.¹¹

11) Noraida izglītības ministra priekšlikumu atcelt bijušā Ministru kabineta 1938. g. lēmumu (prot[okols] nr. 52, p[unkts] 9) par audzināšanas-labošanas un labošanas iestāžu nodošanu Tieslietu ministrijas pārziņā.

12) Apstiprina sekojošu finansu ministra rīkojumu par maksimālā atalgojuma noteikšanu valsts, pašvaldību un nacionalizētos uzņēmumos:

1. Nevienam darbiniekam valsts, pašvaldības vai nacionalizētā uzņēmumā viņa atalgojuma kopsomma vienā vai vairākās darba vietās nedrīkst pārsniegt Ls 1200,- mēnesī, ieskaitot šai summā sēžu, dzīvokļa, ikmēneša braukšanas piemaksas utt. naudas vai citāda veida naturālās atlīdzības (dzīvoklis, apkurināšana, apgaismošana u.c.).

Piezīme. Sevišķos izņēmuma gadījumos šajā punktā minēto maksimālo norimu Ls 1200,- mēnesī var pārsniegt tikai ar Ministru kabineta piekrišanu.

2. Līdzšinējie lēmumi, cik tālu tie runā pretim šim lēmumam, nav spēkā.

3. Paskaidrojumus šī lēmuma piemērošanai izdod tautas labklājības ministrs saziņā ar finansu ministru un Valsts kontrolieri.

13) Atļauj Finansu ministrijai Ls 87 000,- no fonda neparedzamām vajadzībām Gaujas labā krasta nostiprināšanai augšpus Raiskuma tilta, kur notiek pakāpeniska Gaujas labā krasta noskalošana.

14) Atļauj Finansu ministrijai valsts īpašumā pārņemto kā bezmantinieku mantu nekoroborēto 3279 m² lielo zemes gabalu Līvānos, Zaļajā ielā 23, pārdot Līvānu pilsētas pašvaldībai par Ls 300,-, ar noteikumu, ka pircēja uzņemas darījuma noslēgšanas un nostiprināšanas izdevumus.

15) Uz finansu ministra priekšlikumu atļauj Zemkopības ministrijai Ls 3000,- lielu kredītu no fonda neparedzamām vajadzībām neatmaksājamu pabalstu izsniegšanai 12 ugunsgrēkā cietušiem lauksaimniekiem pēc sekojoša sadalījuma:

1/ Rēznas pagasta lauksaimniecei P. Bačmanovai-Līpovacei	Ls 300,-
2/ Rēznas pagasta lauksaimniecei Z. Katjahovai	“ 300,-
3/ Rēznas pagasta lauksaimniecei O. Karpušenko	“ 300,-
4/ Druvienas pagasta lauksaimniekam J. Porukam	“ 300,-
5/ Demenes pagasta lauksaimniekam K. Zubkovam	“ 300,-
6/ Rēznas pagasta lauksaimniecei A. Kleščenkovai	“ 300,-
7/ Rēznas pagasta lauksaimniekam F. Tarasovam	“ 100,-
8/ Silenes pagasta lauksaimniekam J. Skaterim	“ 200,-

9/ Sakas pagasta lauksaimniekam J. Priedolam	Ls 100,-
10/ Purvmales pagasta lauksaimniekam A. Rendateļam	“ 200,-
11/ Salas pagasta lauksaimniecei A. Ķizulei	“ 400,-
12/ Naujenes pagasta lauksaimniekam D. Petrovam	“ 200,-
Kopā	Ls 3000,-

16) Uz finansu ministra priekšlikumu, papildinot Ministru kabineta š. g. 9. janvāra lēmumu (prot[okols] nr. 1, p[unkts] 19),¹² atļauj Iekšlietu ministrijai no fonda neparedzamām vajadzībām Ls 15 853,- izceļojušo vācu tautības pilsoņu saraksta iespiešanas izdevumu iztrūkuma segšanai.

17) Atļauj Iekšlietu ministrijai izsniegt Ministru kabineta locekļiem (17) par vienam eksemplāram par brīvu izceļojušo vācu tautības pilsoņu sarakstu.

18) Grozot Ministru kabineta š. g. 5. augusta lēmumu (prot[okols] nr. 78, p[unkts] 5), nolemj nepiedzīt no J. Legzdiņa Ls 1012,53.

19) Atļauj Ārlietu ministrijai no fonda neparedzamām vajadzībām Ls 12 900,- atlikušās atlīdzības daļas izmaksai Varšavas sūtniecības darbiniekiem, izņemot sūtni L. Ēķi¹³, par viņu apšaudīšanas laikā 1940. g. septembrī* bojā gājušām personīgām mantām.

20) Atļauj valsts elektrības uzņēmumam “Ķegums” no valsts kredīta fonda Ls 900 000,- Bišumuižas–Slokas augstsprieguma līnijas izbūves turpināšanai.

Sēdi slēdz plkst. 20.30.

Ministru prezidents prof. Dr. A. Kirhenšteins
Valsts kancelejas direktora v. i. V. Stalažs

LVA, 270. f., 1. apr., 2. l., 156.–158. lp.

¹ Sk. pielik. nr. 60.

² Sk. pielik. nr. 61.

³ Sk. pielik. nr. 62.

⁴ Sk. pielik. nr. 63.

⁵ Sk. pielik. nr. 64.

⁶ Sk. pielik. nr. 65.

⁷ Andrējs Teikmanis (1877–1946) – Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijas goda doktors (1942. g.), profesors (1944. g.). Beidza Pēterburgas Mežu institūtu (1902. g.). 1902.–1903. gadā karadienestā Daugavpilī. 1903.–1908. gadā virsmežzinis Altajā. No 1909. gada Krievijas Agrārbankas Mogiļovas nodaļas loceklis, no 1913. gada arī Novovolovkas kokapstrādes fabrikas direktors. 1916. gadā Agrārbankas pastāvīgais loceklis Rīgā. 1917. gadā evakuējās uz Orļu. 1918.–1919. gadā privātas tirdzniecības un rūpniecības sabiedrības direktors Sibīrijā. Vēlāk strādāja Krasnojarskas guberņas Zemes nodaļā (līdz 1921. g. jūnijam). Atgriezās Latvijā un no 1921. gada augusta strādāja Zemkopības ministrijas Mežu departamentā (līdz 1924. g.). No 1922. līdz 1939. gadam LU Lauksaimniecības fakultātes Mežkopības nodaļas pasniedzējs, docents (1924. g.), Lielauces mācību izmēģinājumu mežniecības vadītājs (no

* Protokolā kļūda, jābūt – 1939. g. septembris.

1925. g.), vecākais docents (1928. g.), LU padomes loceklis (1938.–1939. g.). No 1939. gada līdz 1940. gada augustam un 1941.–1944. gadā Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijas prorektors. 1944. gadā emigrēja uz Zviedriju, kur strādāja Mežsaimniecības augstskolā Stokholmā.

Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 3. šķiru un Francijas “*Mérite Agricole*” ordeni.

- ⁸ Jānis Vārsbergs (1879–1961) – profesors (1932. g.). Beidza RPI Lauksaimniecības nodaļu (1908. g.). Līdz 1910. gadam Rīgas lauksaimniecības centrālbiedrības agronomis. Vēlāk pilnveidojās pļavkopībā un purvu kultūrā Austrijā, Vācijā, Dānijā, Zviedrijā un Somijā. No 1911. gada valdības speciālists Krievijā, Oļņecas guberņā. 1913. gadā atgriezās Latvijā un strādāja Rīgas lauksaimniecības centrālbiedrībā. 1918.–1919. gadā vadīja lauksaimniecības ziemas kursus Priekuļos. Tautas padomes loceklis un Satversmes sapulces deputāts. No 1919. gada septembra līdz 1939. gadam LU docents, vecākais docents (1921. g.), profesors. Laikrakstu “Brīvā Zeme” (1920. g.) un “Balsis” redaktors (1925.–1926. g.). No 1939. gada līdz 1940. gada augustam un 1941.–1944. gadā Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijas profesors. 1944. gadā emigrēja uz Zviedriju, kur strādāja Valsts sēkļu kontroles stacijā Stokholmā.

Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 3. šķiru un Latvijas Republikas atbrīvošanas cīņu 10 gadu jubilejas piemiņas medaļu.

- ⁹ Arvīds Kalniņš (1894–1981) – ķīmiķis, lauksaimniecības zinātņu doktors (1930. g.), profesors (1931. g.), Latvijas PSR ZA akadēmiķis (1946. g.). Beidza RPI (1916. g.). No 1920. līdz 1939. gadam LU Mežkopības nodaļas docents, profesors. 1922.–1923. gadā zemkopības ministrs, Saeimas deputāts (1922.–1925. g.), 1925. gadā izglītības ministrs. No 1939. gada Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijas profesors, prorektors (1940.–1941. g.). No 1946. līdz 1976. gadam Latvijas PSR ZA Mežsaimniecības problēmu, vēlāk Koksnes ķīmijas institūta direktors. Latvijas PSR Augstākās Padomes deputāts (1947.–1951. g.). No 1951. gada Latvijas PSR ZA Prezidija loceklis, 1958.–1963. gadā Ķīmijas un ģeoloģijas zinātņu nodaļas akadēmiķis sekretārs.

Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni.

- ¹⁰ Alfrēds Kalniņš (1895–1989) – bioloģijas zinātņu doktors (1962. g.), profesors (1959. g.). Beidza LU Lauksaimniecības fakultāti (1923. g.). 1914.–1920. gadā dzīvoja Krimā. No 1923. līdz 1939. gadam LU asistents, vecākais asistents, privātdocents (1936. g.). No 1939. gada Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijas docētājs, katedras vadītājs (1940.–1971. g.), profesors. Vienlaikus Latvijas PSR ZA Mikrobioloģijas institūta sektora vadītājs (1946.–1960. g.).

¹¹ Sk. protok. nr. 87, 10. punkts.

- ¹² Ministru kabineta 1940. gada 9. janvāra sēdes lēmumā (protokols nr. 1) norādīts: “19) Uz finansu ministra priekšlikumu atļauj Iekšlietu ministrijai no fonda neparedzamām vajadzībām no Latvijas pavalstniecības atlaisto uz Vāciju pārvietoto personu alfabētiska saraksta izdošanai 1000 eksemplāros:

1/ iespieddarbiem Ls 10 227,-

2/ atlīdzības izmaksai darbiniekiem par virsstundu darbu “ 2 273,-

---

Kopā Ls 12 500,-

Ienākumi no pārdotajām grāmatām iemaksājami valsts ienākumos.” (LVVA, 1307. f., 1. apr., 317. l., 3. lp.)

- ¹³ Ludvīgs Ēķis (1892–1943) – diplomāts un valsts darbinieks. Studēja RPI un LU. 1918.–1920. gadā dienēja Latvijas armijā. No 1920. līdz 1934. gadam strādāja Ārlietu ministrijā, no 1925. gada Administratīvās un protokola nodaļas vadītājs. No 1928. gada 1. šķiras sekretārs sūtniecībā Londonā, vēlāk Ārlietu ministrijas Rietumu nodaļas vadītājs. 1934. gadā sūtnis Lietuvā. No 1934. gada maija līdz 1938. gada jūnijam finanšu ministrs. Vēlāk sūtnis Polijā un Ungārijā, no 1939. gada arī Rumānijā. 1940. gada aprīlī iecelts par sūtni Turcijā. No 1941. gada strādāja Latvijas sūtniecībā Vašingtonā.

Apbalvots ar Lāčplēša Kara ordeņa 3. šķiru, Triju Zvaigžņu ordeņa 2. un 4. šķiru, Aizsargu Nopelni krustu, Latvijas atbrīvošanas kara piemiņas zīmi, Beļģijas Kroņa ordeņa 1. šķiru, Igaunijas Ērgļa Krusta ordeņa 1. šķiru, Itālijas Kroņa ordeņa 1. un 3. šķiru, Lietuvas Ģedimīna ordeņa 1. šķiru, Somijas Baltās Rozes ordeņa 1. šķiru un Zviedrijas Ziemeļzvaigznes ordeņa 1. šķiru.

Protokols nr. 87

MINISTRU KABINETA SĒDE

1940. g. 19. augustā

Klāt:

Valsts un Ministru prezidents un ārlietu ministra v. i.	prof. Dr. A. Kirhenšteins
Finansu ministrs	K. Karlsons
Iekšlietu ministrs	V. Lācis
Kara ministrs	ģen. R. Dambītis
Sabiedrisko lietu ministrs	P. Blaus
Satiksmes ministrs	J. Jagars
Tautas labklājības ministrs	J. Lācis
Tieslietu ministrs	J. Pabērzs
Zemkopības ministrs	J. Vanags
Iekšlietu ministra biedrs	V. Latkovskis
Valsts kontrolieris	A. Tabaks
Finansu ministra biedrs	Ed. Leitmanis
Izglītības ministra 1. biedrs	J. Lieknis
Izglītības ministra 2. biedrs	P. Valeskalns
Zemkopības ministra biedrs	R. Blaus
Protokolē: Valsts kancelejas direktora v. i.	V. Stalažs

Sēdi sāk plkst. 16.00.

1) Pieņem:

1/ pārgrozījumus Iekšlietu ministrijas iekārtā,¹

2/ papildinājumu likumā par Galveno literatūras pārvaldi.²

2) Pieņem sekojošu lēmumu par Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas laikrakstu korespondentu ārzemēs un par ārzemju korespondentu Latvijas Padomju Sociālistiskajā Republikā darbības izbeigšanu:

1/ LPSR laikrakstu korespondentiem ārzemēs izbeigt darbību, un korespondentiem LPSR pilsoņiem nekavējoties atgriezties dzimtenē.

2/ Pārtraukt ārzemju korespondentu darbību LPSR.

3/ LPSR ārzemju informācijai izmantot vienīgi TASS ziņas.

Lēmums stājas spēkā izsludināšanas dienā.³

3) Apstiprina iekšlietu ministra iecelto likvidējamo organizāciju mantu piešķiršanas (sadališanas) komisiju sekojošā sastāvā:

Fricis Dombrovskis⁴ – Latvijas Komunistiskās partijas centrālkomitejas pārstāvis,

Arnolds Cildermanis⁵ – LPSR darba studentu biedrības un studentu padomes pārstāvis un

Mārtiņš Paupers – Iekšlietu ministrijas pārstāvis.

4) Atļauj Iekšlietu ministrijai no fonda neparedzamām vajadzībām Ls 120 000,– jauna elektrības agregāta uzstādīšanai Ventspilī un apkārtnē novietotā Padomju Savienības karaspēka apgādei ar elektrisko enerģiju.

5) Sakarā ar Satiksmes ministrijas prasību atbrīvot Mākslas akadēmijas tagadējās telpas Satiksmes ministrijas vajadzībām uzdod satiksmes ministram iepriekš vienoties šinī jautājumā ar akadēmijas vadību un tad nākt ar ziņojumu kabinetā.

6) Uz finansu ministra priekšlikumu atļauj Sabiedrisko lietu ministrijai pārvest Iekšlietu ministrijas rīcībā sekojošus Sabiedrisko lietu ministrijas 1939./40. un 1940. g. budžetā⁶ (XIV d[ļa]) paredzēto kredītu atlikumus.

2. v. Preses un biedrību departaments

1. § 1. p[unkts]	Ls 54 164,21
2. p[unkts]	“ 4 997,76
	<hr/>
	Ls 59 161,97
2. § 1. p[unkts]	Ls 8 929,80
2. p[unkts]	“ 4 511,–
3. p[unkts]	“ 567,03
5. p[unkts]	“ 898,83
6. p[unkts]	“ 1 084,18
7. p[unkts]	“ 221,95
11. p[unkts]	“ 345,20
12. p[unkts]	“ 220,07
13. p[unkts]	“ 45,–
	<hr/>
	“ 16 823,06
4. § 3. p[unkts]	“ 2 155,29
102. § 1. p[unkts]	Ls 2 897,02
2. p[unkts]	“ 1 017,12
4. p[unkts]	“ 866,91
	<hr/>
	“ 4 781,05
Kopā	Ls 82 921,37.

Iekšlietu ministrijai pārvestā summa izlietojama no Sabiedrisko lietu ministrijas pievienoto iestāžu vajadzībām viņu budžetos paredzēto izdevumu segšanai,

norēķinoties par izlietotiem kredītiem tieši ar Valsts kontroli. Kredītu atlikumi atmaksājami Sabiedrisko lietu ministrijai.

7) Grozot Ministru kabineta š. g. 16. augusta lēmumu (prot[okols] nr. 86, p[unkts] 10), atļauj Kara ministrijai kredīta atlikumu Ls 37 000,- apmērā izlietot mēbeļu iegādei sarkanarmijas dažu virsnieku lietošanā nododamiem valsts dzīvokļiem.⁷

8) Nolemj pielaist pie konkursa iestāju eksāmeniem augstskolās tos, kas pavasarī izkrituši, kas lūgumu iesniegšanas laikā atradušies apcietinājumā, kā arī tos, kas materiālu apstākļu dēļ pavasarī neiesniedza lūgumu dēļ uzņemšanas.

9) Piekrīt sekojošiem finansu ministra priekšlikumiem par centrālpkures jautājuma nokārtošanu:

1/ Uzturēt temperatūru dienā 17 °C un naktī 14 °C, un noteic šādas centrālpkures maksas mēnesī par istabām:

I grupai līdz 55 m ³ iesk[aitot]	Ls 10,-
II " no 55 m ³ līdz 75 m ³ iesk[aitot]	" 13,-
III " " 75 m ³ " 100 m ³ "	" 15,-
IV " " 100 m ³ un lielākām	" 17,-
kalpones istabai	" 4,-.

2/ Ls 1,- no personas, kas sasniegusi 18 gadus, par silta ūdens devu vannām 2 reizes mēnesī, izsniedzot šo silto ūdens devu ne mazāk kā 6 stundas reizē.

3/ Centrālpkures periods skaitās no 1. oktobra līdz 1. maijam.

4/ Dienas temperatūra uzturama no plkst. 8–21.

5/ 1. oktobrī centrālpkures maksas prasītājam un dzīvokļa īrētājam jāparaksta protokols – vienošanās akts pēc Cenu inspektora noteiktās formas par dzīvokļu atsevišķu istabu kubatūru.

6/ Atsevišķu istabu kubatūra aprēķināma šādi:

a/ grīdas laukums pareizināms ar telpas augstumu, ņemot pēdējo telpas vidū;

b/ ja istabas ir ar dažādiem griestu augstumiem, kā, piem[ēram], telpām ar nišām vai balkonu izbūvēm, kas dziļāki par 52 cm, tad to kubatūra aprēķināma atsevišķi un pieskaitāma pārējai istabas kubatūrai;

c/ no istabas kubatūras nav atskaitāmi griestu un sienu izvirzieni vai izgreznojumi.

7/ Par virtuvju, vannas istabu, koridoru un citu blakus telpu apkurināšanu atsevišķa maksas nav ņemama.

10) Pieņem likumu par saimniecisko uzņēmumu valsts uzraudzību.⁸

Sēdi slēdz plkst. 20.00.

Ministru prezidents prof. Dr. A. Kirhenšteins
Valsts kancelejas direktora v. i. V. Stalažs

- ¹ Sk. pielik. nr. 66.
- ² Sk. pielik. nr. 67.
- ³ Lēmums publicēts: Valdības Vēstnesis. – 1940. – 20. aug. – Nr. 188; Likumu krājums, 1940. – Nr. 237.
- ⁴ Fricis Dombrovskis (1896–?). Beidza Rietumu mazākumtautību komunistisko universitāti (1926. g.), Sarkanās profesūras institūtu (1931. g.) un Padomju celtniecības un tieslietu institūtu Maskavā (1935. g.). 1915.–1917. gadā dienēja Krievijas armijas 3. Kurzemes latviešu strēlnieku pulkā. Pēc ārstēšanās 1918.–1919. gadā guberņas Ārkārtējā komisijā Nižņijnovgorodā. 1919.–1921. gadā bataljona komandieris Turkestānā. 1921.–1922. gadā Apvienotās galvenās politiskās pārvaldes transporta nodaļas līdzstrādnieks Nižņijnovgorodā. No 1926. līdz 1931. gadam kontrolkomisijas vecākais inspektors. No 1935. līdz 1938. gadam PSRS Centrālās izpildu komitejas Prezidija instruktors, līdz 1940. gada jūnijam pasniedzējs institūtā Maskavā. 1940. gada jūnija sākumā iesaukts Sarkanajā armijā un jūlija sākumā tās sastāvā ieradās Latvijā. 1940. gada augustā–decembrī LK(b)P CK skolu nodaļas vadītājs, no decembra līdz 1941. gada jūlijam Latvijas PSR Augstākās tiesas priekšsēdētājs, vienlaikus LU docents, LK(b)P CK loceklis (1940.–1949. g.). No 1941. gada jūlija līdz 1946. gada jūnijam Sarkanajā armijā. Vēlāk LK(b)P CK Partijas vēstures institūta zinātniskais līdzstrādnieks.
- ⁵ Arnolds Cildermanis (1907–2000). Studēja LU Matemātikas un dabaszinātņu un Inženierzinātņu fakultātē. 1927.–1929. gadā elektrotehniķis rūpnīcā VEF, vēlāk meliorators Zemkopības ministrijas Meliorācijas departamentā. No 1932. līdz 1934. gadam Rīgas mēriņu nodaļas mērnika palīgs, vēlāk konstruktors VEF. No 1935. gada jūnija līdz 1939. gada 15. maijam ieslodzījumā Rīgas Centrālcietumā un Kalnciema akmeņlauztuvēs. Vēlāk strādāja firmā “Razums” un Rīgas uzņēmumu valdē. No 1940. gada aprīļa līdz 21. jūnijam ieslodzījumā Rīgas Centrālcietumā. 1940. gada jūlijā–septembrī Sabiedrisko lietu ministrijas Biedrību nodaļas vadītājs. No septembra LKP CK partijas organizators LU, no 1941. gada partijas organizācijas sekretāra vietnieks. 1941. gada jūnijā evakuējās uz Čuvašiju. No 1941. gada septembra līdz 1943. gada maijam Sarkanās armijas 201. (43. gvardes) latviešu strēlnieku divīzijā. No 1944. līdz 1949. gadam Zemkopības tautas komisariāta, vēlāk ministrijas Meliorācijas pārvaldes priekšnieks, vēlāk Galvenās meliorācijas pārvaldes priekšnieka vietnieks (līdz 1965. g.). 1965.–1973. gadā meliorācijas un ūdenssaimniecības ministra vietnieks.
- ⁶ 1939. gada 19. jūnijā bija pieņemts likums par valsts budžetu 1940. gadam un par šī budžeta apvienošanu ar 1939./40. gada budžetu. Tātad tekstā ir runa par šo apvienoto budžetu (Valdības Vēstnesis. – 1939. – 4. jūl. – Nr. 146; Likumu krājums, 1939. – Nr. 99).
- ⁷ Sk. protok. nr. 72, 22. punkts.
- ⁸ Sk. pielik. nr. 68.

Protokols nr. 88

MINISTRU KABINETA SĒDE

1940. g. 22. augustā

Klāt:

Valsts un Ministru prezidents un ārlietu ministra v. i. prof. Dr. A. Kirhenšteins	
Ārlietu ministra biedrs	A. Jablonskis
Finansu ministrs	K. Karlsons

Iekšlietu ministrs	V. Lācis
Izglītības ministrs	prof. P. Lejiņš
Kara ministrs	ģen. R. Dambītis
Sabiedrisko lietu ministrs	P. Blaus
Satiksmes ministrs	J. Jagars
Tautas labklājības ministrs	J. Lācis
Tieslietu ministrs	J. Pabērzs
Zemkopības ministrs	J. Vanags
Iekšlietu ministra biedrs	V. Latkovskis
Valsts kontrolieris	A. Tabaks
Finansu ministra biedrs	Ed. Leitmanis
Izglītības ministra 1. biedrs	J. Lieknis
Izglītības ministra 2. biedrs	P. Valeskalns
Zemkopības ministra biedrs	R. Blaus

Protokolē: Valsts kancelejas direktora v. i.

V. Stalažs

Sēdi sāk plkst. 16.00.

1) Pieņem lēmumu par arhīvu organizēšanu Latvijas Padomju Sociālistiskajā Republikā.¹

2) Nolemj LPSR Universitātes papildbudžeta projektu nodot starpresoru komisijai apspriešanai un saskaņošanai ar valsts budžetu. Ieceļ starpresoru komisiju šādā sastāvā:

no Finanšu ministrijas	1 pārstāvis,
“ Izglītības “	1 “,
“ Iekšlietu “	1 “,
“ Valsts kontroles	1 “,
“ LPSR Universitātes budžeta komisijas	1 “,
no Latvijas Komunistiskās partijas	1 pārstāvis.

Starpresoru komisijas sēdes sasauc izglītības ministrs.

3) Noklausās satiksmes ministra ziņojumu par Latvijas dzelzceļu pakļaušanu Vissavienības satiksmes komisariātam. Atbrīvo no ieņemamā amata Dzelzceļa galveno direktoru inž[enieri] A. Spilleru² ar š. g. 22. augustu un pieņem zināšanai, ka par LPSR Dzelzceļa priekšnieku arī ar š. g. 22. augustu iecelts b. Vorobjovs. Par LPSR Dzelzceļa priekšnieka palīgu ieceļ ar š. g. 22. augustu inž[enieri] A. Spilleru.

4) Pieņem sekojošu lēmumu:

“Uzdod slēgto bezpeļņas biedrību likvidācijas komisijām, resp[ektīvi], likvidatoriem, visas slēgto biedrību vērtslietas nodot Latvijas Bankai, kur tās skaitās Ministru kabineta rīcībā, izlietošanai pēc Ministru kabineta ieskata.”³

5) Pieņem:

1/ likumu par izsoļu atcelšanu zemes vienībām ārpus pilsētu administratīvām robežām,⁴

2/ likumu par Valsts zemes bankas lauku īpašumu likvidāciju,⁵

3/ likumu par ēku un zemes gabalu lietošanas tiesību ieķīlāšanu pilsētās un ciemos,⁶

4/ papildinājumu Kredītlikumā,⁷

5/ papildinājumus Kriminālprocesa likumā,⁸

6/ papildinājumu Sodlu likumā,⁹

7/ pārgrozījumu un papildinājumu likumā par kara resora ieslodzījuma vietām,¹⁰

8/ likumu par lauksaimniecības kredītu,¹¹

9/ likumu par zemes parādu dzēšanu un saistību sadalīšanu,¹²

10/ pārgrozījumus Iekšlietu ministrijas iekārtā,¹³

11/ papildinājumu likumā par Galveno literatūras pārvaldi,¹⁴

12/ likumu par Valsts saimnieciskās un Valsts kultūras padomes atcelšanu.¹⁵

6) Pieņem sekojošu lēmumu par nacionalizēto uzņēmumu maksājumiem:

“1. Nacionalizētie uzņēmumi atsvabināti no maksājumiem privātām personām, firmām un nacionalizētiem uzņēmumiem pēc vekseliem, kas izdoti līdz nacionalizācijai.

2. Gadījumos, kad šādi vekseli diskontēti kādā no LPSR bankām, nacionalizētam uzņēmumam vekselis jāsamaksā neatkarīgi no izdošanas laika.

3. Vekseli, ko uzņēmumu īpašnieki izdevuši līdz nacionalizācijai, bet nav diskontējuši bankās, piedzenami no vekseļa devējiem.

4. Parādu piedzīšana no nacionalizētiem uzņēmumiem pārtraucama, ja saņemtie kredīti izlietoti investīcijai.”¹⁶

7) Pamatojoties uz Valsts civildienesta likuma 9. panta I piezīmi, atļauj Tautas labklājības ministrijai pieņemt par ārsti Talsu leprozorijā ārsti Irmu Ludzenieks¹⁷.

8) Uz tautas labklājības ministra priekšlikumu atceļ Latvijas Sarkanā Krusta līdzšinējo galveno valdi un ieceļ jaunu pagaidu valdi šādā sastāvā:

1/ LKP pārstāvis Mīrjana Vitlin-Rudina,

2/ komjaunatnes pārstāvis Natālija Buse¹⁸,

3/ Kara ministrijas “ ārstis p[u]lkv[edis]-l[ei]tn[ants] Puriņš¹⁹,

4/ Finansu “ “ Vilis Ganšovs,

5/ Iekšlietu “ “ Krišs Heidemans,

6/ Tautas labklājības “ “ ārstis E. Planders,

7/ Arod biedrību savienības “ ārstis V. Pampe²⁰,

8/ b[jedrī]bas “Latvijas kara invalīdu savienība” pārstāvis I. Sīpols,

9/ Dr. prof. A. Kirhenšteins,

- 10/ Rīgas lielvecākais J. Pupurs,
- 11/ LPSR U[niversitātes] prorektors prof. P. Jungs,
- 12/ ārsts J. Dille,
- 13/ ārsts V. Barkans²¹,
- 14/ ārsts A. Laukmanis²²,
- 15/ Elza Klaustiņš,
- 16/ ārsts E. Saule²³,
- 17/ prof. M. Bīmanis²⁴,
- 18/ *Cand. phil.* E. Lauva²⁵,
- 19/ Fr. Galenieks,
- 20/ ārsts A. Pētersons²⁶,
- 21/ prof. E. Putniņš²⁷,
- 22/ agron[oms] V. Skubiņš²⁸,
- 23/ Dr. med. G. Feders²⁹,
- 24/ Dr. med. E. Dārziņš³⁰,
- 25/ Dr. vet. med. J. Dzelde³¹,
- 26/ Dr. L. Kirhenšteine³².

Augšā minētai valdei uzdod izstrādāt jaunu likumu par Sarkano Krustu, reorganizēt Latvijas Jaunatnes Sarkano Krustu un steidzīgi izstrādāt programmu žēlsirdīgo māsu skolām.

9) Atļauj nodibināt pie Finanšu ministrijas komandantūru šādā sastāvā:

- 1 komandants – iecirkņa priekšnieks ar VIII algas kateg[oriju]
- 3 komandantūras dežuranti – iecirkņa priekšnieka palīgi “ X “ “
- 9 komandantūras sargi – vecākie miliči “ XIV “ “
- 4 komandantūras vecākie kancelejas ierēdņi “ XV “ “
- 1/18 komandantūras apkalpotājs “ XX “ “

10) Nolemj papildināt Iekšlietu ministrijas Administratīvā departamenta ministra sekretariāta ārstata darbinieku štatus ar vienu brīva līguma šoferi – garāžas pārzini, kam maksājama mēneša alga Ls 210,-, un atļauj viņa algošanai laikā no š. g. 1. augusta līdz 31. decembrim ieskaitot no valsts kases brīvām summā avansa veidā uz nākamā gada budžeta rēķina Ls 1050,-.

11) Uz satiksmes ministra priekšlikumu uzdod Mākslas akadēmijai Dzelzceļa virsvaldes namā ieņemtās telpas nekavējoties nodot Dzelzceļa virsvaldes rīcībā.

12) Atļauj izglītības ministram LPSR Universitātes Sabiedrisko zinātņu fakultātes izveidošanā pagaidām cieši nepieturēties pie pastāvošās LU Satversmes noteikumiem.

13) Sakarā ar izglītības ministra priekšlikumu un Sabiedrisko zinātņu fakultātes izveidošanu pie LPSR Universitātes apstiprina par šīs fakultātes mācības spēkiem:

profesoru Pēteri Valeskalnu,
 “ Jāni Paškevicu,
 “ Voldemāru Miški³³,
 ārkārtējo profesoru Jāni Avotiņu³⁴ un
 “ “ Jāni Kalnbērziņu³⁵.

14) Atļauj Izglītības ministrijai pieņemt ar š. g. 26. augustu Skolu departamenta direktoram vēl otru vicedirektoru. Algu vicedirektoram nosaka saskaņā ar Valsts civildienesta nolikumu pēc IV amatu kategorijas.

15) Uz finansu ministra priekšlikumu atļauj Tautas labklājības ministrijai:

1/ pārņemt ministrijas uzturēšanā likvidējamo sabiedrisko organizāciju 17 bērnudārzus, kuru uzturēšanai tekošā gadā bija piešķirts valsts pabalsts;

2/ pārņemt ministrijas uzturēšanā sekojošus bērnunamus:

a/ Latvijas bērnu palīdzības biedrības bērnu internātu Igatē,

b/ Latvijas bērnu palīdzības biedrības mājturības internātu morāliski apdraudētām meitenēm Ābeļu pagastā,

c/ Latvijas baptistu draudžu savienības bērnunamu “Saulstari” Vaiņodē,

d/ Skaistkalnes Romas kat[olu] draudzes bērnunamu Skaistkalnē un

e/ katoļu sieviešu biedrības bērnunamu Rēznas pag[asta] “Tikumos”;

3/ ar minēto bērnudārzu un namu uzturēšanu saistītos izdevumus līdz š. g. 31. decembrim atļauj segt no Tautas dzīvā spēka fonda tek[ošā] gada budžeta ietaupījumiem.

16) Nolemj likvidēt pie Satiksmes ministrijas pastāvošo inspektora-konsultanta posteni.

17) Uz zemkopības ministra priekšlikumu iecel Centrālo zemes ierīcības komiteju pie Zemkopības ministrijas šādā sastāvā:

priekšsēdētājs – zemkopības ministrs agr[onoms] Jānis Vanags,

priekšsēdētāja biedrs – zemkopības ministra biedrs Rūdolfs Blaus,

sekretārs – agron[oms] Arnolds Mitulis³⁶,

locekļi: Lidija Jablonska³⁷,

Marianna Ozoliņš³⁸,

inž[enieris] Žanis Krūmiņš³⁹,

inž[enieris] Harijs Purviņš⁴⁰.

18) Noklausās ārlietu ministra biedra ziņojumu par diplomātisko pārstāvniecību vadītāju un darbinieku atgriešanos Padomju Latvijā (resp[ektīvi], dažu neatgriešanos).

19) Uz zemkopības ministra priekšlikumu atbrīvo no ieņemamā amata pēc paša lūguma Zemturības departamenta direktoru Miķeli Ziemeli⁴¹ no š. g. 30. septembra, iepriekš piešķirot viņam neizlietotu atvaļinājumu no š. g. 20. augusta līdz 30. septembrim.

20) Uz zemkopības ministra priekšlikumu atbrīvo no ieņemamā amata pēc paša lūguma Lauksaimniecības departamenta direktoru Pēteri Grāvi⁴² no š. g.

20. augusta un viņa vietā par Lauksaimniecības departamenta direktoru no tā paša laika ieceļ agr[onomu] Jāni Niedrīti.

21) Uz zemkopības ministra priekšlikumu atbrīvo Labības biroja direktoru Augustu Kaksi⁴³ pēc paša lūguma no ieņemamā amata ar š. g. 1. septembri, iepriekš piešķirot viņam neizlietoto atvaļinājumu un amata nodošanas laiku 8 darba dienas.

22) Uz zemkopības ministra priekšlikumu par Labības biroja direktoru ar š. g. 7. augustu ieceļ Kārli Sedmali, noteicot viņam Labības biroja darbinieku algu normās paredzēto algu Ls 700,- mēnesī.

23) Uz finansu ministra priekšlikumu atļauj Sabiedrisko lietu ministrijai no fonda neparedzamām vajadzībām Ls 7000,- automobiļa iegādei Sabiedriski kulturālajam departamentam.

24) Uz finansu ministra priekšlikumu atļauj Tieslietu ministrijai no fonda neparedzamām vajadzībām Ls 6500,- konfiscētās drošības naudas atmaksai K. Brolītim un A. Jansonei saskaņā ar Ministru kabineta 1940. g. 13. augusta lēmumu (prot[okols] nr. 84, p[unkts] 4 un 5).

25) Atļauj Finanšu ministrijai 1940. g. rudenī izsniegt ārpus iepirkšanās zīmēm bišu saimju ēdināšanai līdz 8 kg cukura uz 1 bišu saimi par parasto tirgus cenu.

26) Noraida Fiziskās kultūras un sporta komitejas lūgumu nodot komitejas rīcībā automašīnu *Ford* nr. 1314.

27) Atļauj Iekšlietu ministrijai no Valsts kases brīvām summām uz nākamā budžeta gada rēķina Ls 379 957,50 svarīgāko rūpniecības uzņēmumu un lielāko tiltu apsardzības dienestam valsts mērogā vajadzīgā personāla algošanai līdz 1941. g. 1. janvārim sekojošā sadalījumā:

1/ Liepājas tautas milicijas prefektūrai	Ls	9 840,-
2/ Cēsu apriņķa tautas milicijai	“	3 825,-
3/ Ludzas “ “ “	“	8 310,-
4/ Bauskas “ “ “	“	4 795,-
5/ Tukuma-Talsu “ “	“	28 875,-
6/ Valmieras “ “ “	“	24 025,50
7/ Liepājas-Aizputes “ “	“	30 000,-
8/ Rīgas “ “ “	“	45 527,-
9/ Kuldīgas “ “ “	“	9 595,-
10/ Abrenes “ “ “	“	8 835,-
11/ Madonas “ “ “	“	24 450,-
12/ Valkas “ “ “	“	38 180,-
13/ Jelgavas “ “ “	“	39 600,-
14/ Daugavpils “ “ “	“	46 590,-
15/ Ilūkstes “ “ “	“	8 235,-
16/ Jēkabpils “ “ “	“	30 000,-
17/ Rēzeknes “ “ “	“	8 835,-
18/ Rīgas tautas milicijas prefektūrai	“	10 440,-

Kopā

Ls 379 957,50.

28) Uz izglītības ministra priekšlikumu sakarā ar teoloģijas fakultāšu likvidēšanu Padomju Latvijas Universitātē atbrīvo, skaitot ar š. g. 5. augustu, zemāk minētos mācību spēkus no ieņemamiem amatiem Padomju Latvijas universitātē:

Teoloģijas fakultātē – no profesora amata:

1/ profesoru Ludvigu Adamoviču⁴⁴,

2/ profesoru Kārli Kundziņu⁴⁵,

3/ “ Jāni Rezevski⁴⁶,

4/ “ Eduardu Zicānu⁴⁷

un no ārštata profesora amata:

5/ ārštata profesoru Teodoru Grīnbergu⁴⁸,

6/ “ “ Voldemāru Maldoni⁴⁹,

7/ pareizticīgo Teoloģijas nodaļas ārštata prof[esoru] Pēteri Starcu⁵⁰,

Romas katoļu teoloģijas fakultātē – no profesora amata:

8/ Vācijas pavalstnieku profesoru Arturu Haueru⁵¹,

9/ profesoru Pēteri Laurinoviču⁵²,

10/ “ Aleksandru Novicki⁵³,

11/ “ Pāvili Ozoliņu⁵⁴,

12/ “ Jāzepu Rancānu⁵⁵,

13/ “ Boļeslavu Sloskānu⁵⁶,

14/ “ Pēteri Strodu⁵⁷,

15/ “ Bronislavu Valpitrū⁵⁸ un

no ārštata profesora amata –

16/ Holandes pavalstnieku ārštata prof[esoru] Konstantiju Kolfšotenu⁵⁹.

Reizē ar šo atbrīvo, skaitot ar š. g. 5. augustu, profesoru Kārli Kundziņu no Teoloģijas fakultātes dekāna un profesoru Pēteri Strodu no Romas katoļu teoloģijas fakultātes dekāna pienākumiem.

29) Uz ārlietu ministra priekšlikumu atbrīvo no ieņemamā amata konsulāro pārstāvību likvidācijas dēļ sekojošos Latvijas goda konsulāros pārstāvjus:

ASV:

Čikāgā – konsulu Augustu *Bontoux*⁶⁰,

Filadelfijā – konsulu *John Hemphill*⁶¹,

Indianapolisā – konsulu *Edward W. Hunter*⁶²,

Klīvlendā – konsulu *Malvern E. Schultz*⁶³,

Ņūorleānā – konsulu Augustu *Edward Pradillo*⁶⁴,

Portlendā – konsulu *John M. Colon*⁶⁵,

Sentluisā – konsulu *Bernard Greensfelder*⁶⁶,

Sanfrancisko – konsulu *Harry W. Glensor*⁶⁷,

Sietlā – konsulu *Hans Cron*⁶⁸;

Beļģijā:

Antverpenē – konsulu ar personīgo titulu “generālkonsuls” *Paul van Doos-selaere*⁶⁹,

Gentē – konsulu *Marcel-Alfred de Groo*⁷⁰,
Lježā – konsulu *Arnoldu Stiels*⁷¹;

Brazīlijā:

Sanpaulu – konsulu *Johan Gustaf Stal*⁷²;

Bulgārijā:

Sofijā – konsulu *Dimiter Sawoff*⁷³,

Varnā – konsulu *Konstantin Ghenoff*⁷⁴;

Dānijā:

Kopenhāgenā – ģenerālkonsulu *Jörgen Ernst Ohlsen*⁷⁵,

Orhūsā – konsulu *Frederik Lauritz Viltoft*⁷⁶;

Dienvidslāvijā:

Belgradā – ģenerālkonsulu *Tihomir Panitch*⁷⁷,

Zagrebā – konsulu Dr. jur. *Fran Brnčić*⁷⁸;

Ēģiptē:

Kairā – konsulu *Wilhelm van Meeteren*⁷⁹;

Francijā:

Parīzē – konsulu *Jacques Achille Foussier*⁸⁰,

Bordo – konsulu *Laurent Georges Morvan*⁸¹,

Brestā – konsulu *Pierre Mocaër*⁸²,

Buloņā – konsulu *Charles Collinet*⁸³,

Denkerkā – konsulu *Roger Cabour*⁸⁴,

Havrā – konsulu *Eugéne Georges Wietrich*⁸⁵,

Kalē – konsulu *Louis Marie François Auguste Leducq*⁸⁶,

Lionā – konsulu *Martin Basse*⁸⁷,

Marseļā – konsulu *Henri Ramonatxo*⁸⁸,

Nicā – konsulu *Eugéne Goiran*⁸⁹,

Ruānā – konsulu *Jean Rio*⁹⁰,

Strasburgā – konsulu *Antoine L. J. Nicolai-Lota*⁹¹,

Alžīrā – konsulu *Eduard Vilhelm Robert Hartvig*⁹²;

Griekijā:

Atēnās – ģenerālkonsulu *Apostolos Pouloupoulos*⁹³,

Salonikos – konsulu *Evange Scouras*⁹⁴;

Holandē:

Amsterdamā – konsulu *Frederik van Monsjou*⁹⁵,

Roterdamā – konsulu *Hendrik Th. M. van Huut*⁹⁶;

Igaunijā:

Tallinā – ģenerālkonsulu *Romulus Aavakivi*⁹⁷,

Narvā – konsulu *Augustu Pahla*⁹⁸;

Itālijā:

Dženovā – konsulu *Carlo Scerni*⁹⁹,

Milānā – konsulu ar personīgo titulu “ģenerālkonsuls” *Edoardo Klein-Caminotti*¹⁰⁰,

Merāno – konsulu *Gustavu Posselt*¹⁰¹,
 Neapolē – konsulu *Dr. Mario Placella*¹⁰²,
 Triestē – konsulu *Enrico Manzoni*¹⁰³,
 Turīnā – konsulu grāfu *Metello Rossi di Montelera*¹⁰⁴;

Japānā:

Tokijā – konsulu *Hans Hunter*¹⁰⁵;

Kubā:

Havannā – konsulu *Albert van der Mye*¹⁰⁶;

Kīnā:

Harbinā – konsulu *Pēteri Mežaku*¹⁰⁷;

Lielbritānijā:

Birmingemā – konsulu *Frederik G. Danielsen*¹⁰⁸,

Bredfordā – konsulu *Arthur Hentzen*¹⁰⁹,

Hallā – konsulu *John Maw*¹¹⁰,

Kārdifā – konsulu *William J. Thomas*¹¹¹,

Liverpūlē – konsulu *Alfred Coker*¹¹²,

Mančestrā – konsulu *Ernst Farrington*¹¹³,

Ņūkāslā – konsulu *Fridrich Mittenberg*¹¹⁴,

Šefildā – konsulu *William B. Pickering*¹¹⁵,

Dandī – konsulu *Boswell L. Nairn*¹¹⁶,

Glāzgovā – konsulu *Robert Mungall Marshall*¹¹⁷,

Leitā – konsulu *James Cairns*¹¹⁸,

Dublinā – konsulu *Peter McCarthy*¹¹⁹,

Belfāstā – konsulu *Raymond Burke*¹²⁰;

Palestīnā, Jeruzalemē – konsulu *Mordechai Caspi*¹²¹,

Āfrikā, Johannesburgā – konsulu *William Edmonstone Dalrymple*¹²²,

“ Keiptaunā (Kapštātē) – ģenerālkonsulu *Sudney Mellin Wale*¹²³,

Indijā, Bombejā – konsulu *William Henry Hammond*¹²⁴,

“ Kolombo – konsulu *Richard de Mel*¹²⁵,

Kanādā, Helifeksā – konsulu *Philipp Louis Whitman*¹²⁶,

“ Monreālā – ģenerālkonsulu *Arthur Gaboury*¹²⁷,

“ Toronto – konsulu *Ray Neil Bryson*¹²⁸,

“ Vankūverā – konsulu *William Savage*¹²⁹,

Dienvidamerikā, Portofspeinā – konsulu *Felix Jean Leotaud*¹³⁰,

Austrālijā, Adelaidā – konsulu *Charles Seymour Toms*¹³¹,

Brisbenā – konsulu *Reginald Temple Stephens*¹³²,

Melburnā – konsulu *Robert Galbraith McComas*¹³³,

Sidnejā – konsulu *Norman McLeod*¹³⁴,

Jaunzēlandē, Oklendā – konsulu *Norman Heath*¹³⁵;

Luksemburgā:

Luksemburgā – konsulu *Jean-Pierre Zanen*¹³⁶;

Monako:

Monako – konsulu *Pierre Marie Laurent Jioffredy*¹³⁷;

Norvēģijā:

Oslo – ģenerālkonsulu *Arturu Vanagu*¹³⁸,

Bergenē – konsulu *Hendrik Vedeler*¹³⁹;

Portugālē:

Lisabonā – konsulu *Diogo J. de Mattos*¹⁴⁰;

Rumānijā:

Galacā – konsulu *Panait G. Avgherinos*¹⁴¹;

Somijā:

Helsinkos – ģenerālkonsulu *Arvo Alfred Himberg*¹⁴²;

Turcijā:

Stambulā – konsulu *Arifi Berker*¹⁴³;

Ungārijā:

Budapeštā – konsulu *Otto Marencich*¹⁴⁴;

Vācijā:

Berlīnē – konsulu *Dr. Gustavu Schiermeyer*¹⁴⁵,

Breslavā – konsulu *Leonhard Herberg-Schaefer*¹⁴⁶,

Drēzdenē – konsulu *Georgu Albertu Priem*¹⁴⁷,

Dīsburgā – konsulu *Richard Gottschalk*¹⁴⁸,

Frankfurtē p[ie] M[ainas] – konsulu *Fritz Heinrich Harms*¹⁴⁹,

Hannoverē – konsulu *Constantin Emil Schaefer*¹⁵⁰,

Ķelnē p[ie] R[einas] – konsulu *Rudolf Heitmann*¹⁵¹,

Leipcigā – konsulu *Ernst Nissen*¹⁵²,

Lībekā – konsulu *Johannes Schwabroch*¹⁵³,

Magdeburgā – konsulu *Dr. Walter Ruhncke*¹⁵⁴,

Manheimā – konsulu *Albert Wagenmann*¹⁵⁵,

Minhenē – konsulu ar personīgo titulu “ģenerālkonsuls” *Erich Nagel*¹⁵⁶,

Nirnbergā – konsulu *Dr. Karl Hermann Müller*¹⁵⁷,

Štetīnē – konsulu *Eduard Gribel*¹⁵⁸,

Vīnē – konsulu *Wolfgang Boesch*¹⁵⁹,

Vupertālē – konsulu *Hugo Henkel*¹⁶⁰;

Zviedrijā:

Stokholmā – konsulu *Johan Emanuel Sande*¹⁶¹,

Jevlē – konsulu *Hugo Robert Müller*¹⁶²,

Gēteborgā – konsulu *Johan Gustaf Nordgren*¹⁶³,

Helsingborgā – konsulu *Fritiof Paulsson*¹⁶⁴,

Kārlstādē – konsulu *Oke P. Nerman*¹⁶⁵,

Malmē – konsulu *Lorenz Martin Meesenburg*¹⁶⁶;

agr[ākajā] Čehoslovāķijā – Bohēmijas un Morāvijas protekt[orātā]:

Bratislavā – konsulu *Igoru Makovicky*¹⁶⁷;

agr[ākajā] Polijā (tagad Vācijā):

Dancigā – konsulu *Ernsts Sieg*¹⁶⁸.

30) Uz iekšlietu ministra priekšlikumu nolemj:

1. Arhīvu lietu vadīšanai un visu republikas dokumentu materiālu pārzināšanai pie Latvijas PSR Iekšlietu ministrijas nodibināt arhīvu nodaļu.

2. Latvijas PSR Valsts arhīvu un Rīgas pilsētas arhīvu izņemt no Izglītības ministrijas pārziņas un nodot Iekšlietu ministrijas pārziņā līdz ar visu štatu un asignējumiem.

3. Apstiprināt iekšlietu ministra iesniegumam klātpieliktos Iekšlietu ministrijas arhīvu nodaļas, Latvijas PSR Valsts arhīva un Rīgas pilsētas arhīva štatus un izdevumu aprēķinus 1940. gadam.

4. Iekšlietu ministrijas arhīvu nodaļas, Valsts arhīva un Rīgas pilsētas arhīva izdevumu aprēķinus ieskaitīt Latvijas PSR Iekšlietu ministrijas vispārējā budžetā.

5. Likvidēto centrālo un vietējo iestāžu, organizāciju un uzņēmumu dokumentāro materiālu koncentrēšanai un sakārtošanai asinēt Ls 20 000,—.

6. Likvidējamo centrālo un vietējo iestāžu, organizāciju un uzņēmumu dokumentāro materiālu novietošanai nodot Latvijas PSR Iekšlietu ministrijas rīcībā Rīgas pilsētas vēsturiskā muzeja telpas Palasta ielā nr. 4.

Sēdi slēdz plkst. 21.00.

Ministru prezidents A. Kirhenšteins

Valsts kancelejas direktora v. i. V. Stalažs

LVA, 270. f., 1. apr., 2. l., 161.–166. lp.

¹ Sk. pielik. nr. 69.

² Alfreds Spillers (1901–?). Beidza LU Inženierzinību fakultāti. 1936.–1940. gadā Rēzeknes Valsts arodskolas skolotājs. 1940. gada 6. jūlijā iecelts par Latvijas Dzelzceļa virsvaldes galvenā direktora palīgu, no 8. jūlija galvenais direktors, no 22. augusta Latvijas PSR dzelzceļa priekšnieka palīgs.

³ Lēmums par slēgto biedrību vērtslietu nodošanu Latvijas Bankai publicēts: Valdības Vēstnesis. – 1940. – 23. aug. – Nr. 191; Likumu krājums, 1940. – Nr. 249.

⁴ Sk. pielik. nr. 70.

⁵ Sk. pielik. nr. 71.

⁶ Sk. pielik. nr. 72.

⁷ Sk. pielik. nr. 73.

⁸ Sk. pielik. nr. 74.

⁹ Sk. pielik. nr. 75.

¹⁰ Sk. pielik. nr. 76.

¹¹ Sk. pielik. nr. 77.

¹² Sk. pielik. nr. 78.

¹³ Sk. pielik. nr. 79.

¹⁴ Sk. pielik. nr. 80.

¹⁵ Sk. pielik. nr. 81.

- ¹⁶ Lēmums par nacionalizēto uzņēmumu maksājumiem publicēts: Valdības Vēstnesis. – 1940. – 23. aug. – Nr. 191; Likumu krājums, 1940. – Nr. 248.
- ¹⁷ Irma Ludzeniece (1901–1981). Beidza LU Medicīnas fakultāti (1930. g.). Strādāja Rīgas leprozorijā, vēlāk Talsu leprozorijā, 1940.–1944. gadā tā direktore. 1944. gadā emigrēja, 1950. gadā pārcēlās uz ASV, no 1952. gada strādāja slimnīcā Milvoki.
- ¹⁸ Natālija Elvīra Buse (1913–1975). Mācījās LU Filoloģijas fakultātē. No 1928. līdz 1930. gadam strādniece Liepājā un Saldū. No 1930. gada oktobra līdz 1931. gada janvārim ieslodzījumā Liepājas sievietes cietumā, vēlāk strādāja veikalos Liepājā un Ventspilī. No 1931. gada augusta līdz 1933. gada septembrim Rīgas Termiņcietumā, vēlāk bezdarbiece. No 1934. gada marta līdz 1935. gada septembrim ieslodzījumā Liepājas cietumā. Vēlāk Latvijas Komunistiskās jaunatnes savienības CK instruktore Rīgā. No 1937. gada janvāra līdz 1939. gada maijam ieslodzījumā Rīgas Termiņcietumā. Vēlāk strādāja fabrikā “Rīgas zīds” Rīgā. 1940. gada jūnijā–augustā Latvijas Leņina Komunistiskās jaunatnes savienības CK instruktore, vēlāk CK sekretāre. 1941. gada jūnijā evakuējās uz PSRS. 1946.–1949. gadā žurnāla “Bērniņa” atbildīgā redaktore, vēlāk Valsts literatūras muzeja direktore, strādāja Latvijas Valsts izdevniecībā, no 1956. līdz 1959. gadam Zinību biedrības atbildīgā sekretāre.
- ¹⁹ Jānis Puriņš (1893–1982) – ārsts, Latvijas armijas pulkvedis-leitnants (1938. g.). Beidza Aleksandra karaskolu Maskavā (1917. g.) un LU Medicīnas fakultāti (1935. g.). 1917. gadā dienēja 165. rezerves pulkā Simbirskas guberņā, pēc tam 43. kājnieku pulkā Dienvidrietumu frontē. 1918. gada sākumā atvaļināts no armijas. 1919. gada martā–maijā dienēja Sarkanās armijas latviešu daļās. 1919. gada jūnijā brīvprātīgi iestājās Latvijas armijā, novembrī kaujās ar Bermonta karaspēku ievainots. No 1936. gada Smagās artilērijas pulka vecākais ārsts, no 1937. gada Kara sanitārās inspekcijas medicīnas nodaļas priekšnieks. No 1940. gada oktobra līdz 1941. gada jūlijam 24. teritoriālā strēlnieku korpusa 183. strēlnieku divīzijas ārsts Cēsīs. Vācu okupācijas laikā privātārsts, Arodbiedrību centrālās savienības 2. daļas uzticības ārsts Rīgā. 1943. gada martā mobilizēts Latviešu SS leģionā, ģenerālinspekcijas sanitārās daļas priekšnieks. Pēc 2. pasaules kara ārsts bēgļu nometnēs Vācijā. 1951. gadā pārcēlās uz ASV, kur turpināja ārsta praksi.
- Apbalvots ar Lāčplēša Kara ordeņa 3. šķiru, Triju Zvaigžņu ordeņa 5. šķiru, Viestura ordeņa 4. šķiru (ar šķēpiem), Krievijas impērijas Svētās Annas ordeņa 4. šķiru un Vācijas Kara Nopelnu krusta 2. šķiru.
- ²⁰ Vilhelms Pampe (1898–1975) – ārsts. Beidza LU Medicīnas fakultāti (1928. g.). No 1917. gada februāra dienēja Krievijas armijā Tallinā, no novembra līdz 1918. gada martam Sarkanajā gvardē Igaunijā. Vēlāk mācījās Kolčaka armijas apakšvirsnieku skolā. No 1919. gada marta līdz 1920. gada jūnijam latviešu pulkā “Imanta”. Ar to atgriezās Latvijā. No 1928. gada strādāja par ārstu. No 1939. gada janvāra līdz 1940. gada jūnijam Vēža slimnīcas direktors. Līdz 1941. gada jūnijam Rīgas pilsētas Veselības aizsardzības nodaļas vadītājs. No 1941. gada augusta līdz 1945. gada novembrim Sarkanās armijas 43. gvardes latviešu strēlnieku divīzijas Medicīniski sanitārā bataljona komandieris, vēlāk 130. latviešu strēlnieku korpusa Medicīnas sanitārā dienesta priekšnieks. No 1945. līdz 1947. gadam Rīgas pilsētas Izpildu komitejas Veselības aizsardzības nodaļas vadītājs, vēlāk Republikas onkoloģiskā dispansera galvenais ārsts (līdz 1954. g.) un Latvijas PSR Veselības aizsardzības ministrijas galvenais radiologs (līdz 1969. g.).
- ²¹ Vinca Barkāns (1889–1947) – ārsts un sabiedrīks darbinieks. Studēja medicīnu Pēterburgas un Tērbatas universitātē (1910.–1916. g.). Beidza LU Medicīnas fakultāti (1929. g.). Ārsts Krievijas armijā (1916.–1918. g.), Kolčaka armijā (1918.–1919. g.) un Sarkanajā armijā (1920.–1921. g.). 1921. gadā atgriezās Latvijā. Bija Ludzas un Rēzeknes apriņķa valdes priekšsēdētājs. Saeimas deputāts (1928.–1934. g.). No 1928. gada februāra līdz 1929. gada jūnijam iekšlietu ministra biedrs. Tautas labklājības ministrijas Lauku iedzīvotāju ārstēšanas

nodaļas vadītājs (1930.–1937. g.). No 1943. gada Veselības aizsardzības departamenta ārsts, vēlāk nodaļas vadītājs Rīgas slimokasē. 1944. gadā devās uz Vāciju. Pēc kara atgriezās Latvijā un strādāja par ārstu Rīgas 11. poliklīnikā.

Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru, Krievijas Sv. Annas ordeņa 2. un 3. šķiru.

- ²² Andrejs Laukmanis (1904–1974) – ārsts. Beidza LU Medicīnas fakultāti (1932. g.). No 1932. līdz 1936. gadam ārsts tuberkulozes sanatorijā “Saulkalne”. No 1936. gada jūlija līdz 1940. gada augustam galvenais ārsts tuberkulozes sanatorijā “Lielbērze”. No 1940. gada septembra Latvijas PSR Veselības aizsardzības tautas komisariāta Tuberkulozes nodaļas vadītājs. 1941.–1944. gadā ārsts tuberkulozes sanatorijā, no 1944. gada Dikļu sanatorijas galvenais ārsts.
- ²³ Eduards Saule (1897–?) – ārsts. Beidza LU Medicīnas fakultāti (1924. g.). 1925.–1926. gadā ārsts Valmieras pilsētas slimnīcā. No 1926. līdz 1928. gadam Kuldīgas pilsētas slimnīcas galvenais ārsts. Vēlāk pārcēlās uz Rīgu, kur līdz 1934. gadam strādāja 1. pilsētas slimnīcā un Centrālajā slimokasē, vēlāk nodarbojās ar privāto praksi. No 1941. gada janvāra rajona veselības aizsardzības nodaļas vadītājs Rīgā.
- ²⁴ Mārtiņš Bīmanis (1864–1946) – LU un Tartu universitātes goda doktors, profesors (1920. g.). Beidza RPI. 1. pasaules kara laikā evakuācijā Maskavā. No 1920. gada jūlija katedras vadītājs, vēlāk Inženierzinātņu fakultātes dekāns, prorektors. A/s “Vairogs” padomes priekšsēdētājs. Latvijas Sarkanā Krusta valdes loceklis. Emigrēja uz Vāciju.
- Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 3. šķiru.
- ²⁵ Elfrīda Karlīne Lauva (1896–1988) – pedagoģe. Beidza LU Filozofijas nodaļu (1932. g.). 1918.–1919. gadā skolotāja Valmieras reālskolā. Pēc tam strādāja Ārlietu ministrijā – Ekonomiski konsulārā departamenta ekonomiskās nodaļas 3. šķiras sekretāre (1919.–1920. g.), Latvijas diplomātiskās pārstāvniecības Šveicē 2. šķiras sekretāre (1920.–1921. g.), vecākā kancelejas ierēdne ārlietu ministra kancelejā (1921.–1922. g.). No 1929. g. Latvijas Sarkanā Krusta galvenās valdes locekle. No 20. gs. 30. gadiem līdz 1944. gadam strādāja Psihotehniskajā un arodizvēles institūtā (1941.–1944. g. Pedagoģiskās psiholoģijas institūts) par skolu psiholoģijas nodaļas pārzini, vecāko logopēdi padomdevēju. 1944. gadā devās uz Vāciju, kur strādāja bērnumamā, no 1945. līdz 1948. gadam pildīja tulka darbu Saksijas pašvaldībā Drēzdenē. 1948. gada janvārī viņu arestēja padomju drošības iestādes, notiesāta uz 10 gadiem ieslodzījumā un aizsūtīta uz Karagandas nometnēm, atbrīvota 1955. gada janvārī, atgriezās Latvijā.
- Apbalvota ar Latvijas Sarkanā Krusta goda zīmi.
- ²⁶ Augusts Pētersons (1878–1966) – ārsts, medicīnas doktors. Beidza Maskavas universitāti. Bija ārsts Koknesē, ordinators Maskavas universitātes klīnikā. 1. pasaules kara laikā Ņižņijnovgorodas Sarkanā Krusta slimnīcas priekšnieks. Pēc atgriešanās Latvijā 1919.–1923. gadā Rīgas kara slimnīcas priekšnieks, vēlāk Rīgas bērnu slimnīcas direktors (līdz 1925. g.). Līdz 1935. gadam Tautas labklājības ministrijas Veselības departamenta direktors. Latvijas Sarkanā Krusta galvenās valdes loceklis. Emigrēja. Mira Zviedrijā.
- Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni.
- ²⁷ Ernests Putniņš (1867–1962) – ārsts, LU goda doktors un profesors (1931. g.). Beidza Tērbatas universitātes Medicīnas fakultāti (1894. g.). Vēlāk papildinājās Vīnē, Berlīnē un Parīzē. 1904.–1906. gadā Sarkanā Krusta ārsts Mandžūrijā. 1. pasaules kara laikā ārsts Krievijas armijā. Viens no Latvijas Sarkanā Krusta dibinātājiem 1918. gadā. 1919.–1925. gadā Rīgas pilsētas 1. slimnīcas direktors, vēlāk nodaļas vadītājs. No 1921. gada janvāra līdz 1940. gada jūnijam LU Medicīnas fakultātes docents, profesors, ārštata profesors. 1940.–1944. gadā pensijā. 1944.–1947. gadā LVU Medicīnas fakultātes profesors, katedras vadītājs (no 1946. g.).
- Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 3. šķiru, Sarkanā Krusta goda krustu un Aizsargu Nopelni krustu.
- ²⁸ Viļums Skubiņš (1876–?). Beidza RPI Lauksaimniecības fakultāti. Bija skolotājs. Vidzemes Zemes padomes priekšsēdētājs, vēlāk Zemkopības ministrijas Lauksaimniecības departamenta

direktors un Tautas bankas valdes loceklis. No 1935. gada Latvijas Lauksaimniecības kameras muzeja un izstāžu organizēšanas darbā. Latvijas Sarkanā Krusta galvenās valdes loceklis.

Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 3. šķiru, Atzinības krusta 3. šķiru.

- ²⁹ Gerards Feders (1890–1974) – ārsts. Beidza Tērbatas universitātes Medicīnas fakultāti (1913. g.). 1913.–1914. gadā strādāja slimnīcā Pēterburgā. 1914. gadā mobilizēts Krievijas armijā, 1916.–1917. gadā ārsts 2. Rīgas latviešu strēlnieku pulkā. 1918. gadā dzīvoja Polijā. 1919.–1921. gadā strādāja Krievijas Sarkanajā Krustā. 1921. gada jūlijā atgriezās Latvijā. No 1920. līdz 1928. gadam Rīgas pilsētas bērnu slimnīcas asistents, vēlāk vecākais asistents. No 1921. gada LU Bērnu slimību katedras asistents, privātdocents (no 1928. g.). 1928.–1937. gadā ārsts Meža skolā. 1944. gadā emigrēja no Latvijas. 1955. gadā ieguva darba tiesības ASV, strādāja Faribo un Anokas slimnīcā.

Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru.

- ³⁰ Egons Dārziņš (1894–1966) – ārsts, profesors (1939. g.). Beidza LU Medicīnas fakultāti (1924. g.). 1919.–1921. gadā feldšeris un laborants Latvijas armijā. No 1921. gada LU subasistents, asistents, no 1932. gada privātdocents. No 1939. gada oktobra līdz 1941. gada oktobrim LU Serumstacijas direktors, vēlāk ārkārtējs profesors un katedras vadītājs. 1944. gadā emigrēja uz Vāciju. Līdz 1948. gadam strādāja Marburgas universitātes Higiēnas institūtā. No 1948. gada Brazīlijā, 1952. gadā pārcēlās uz ASV, kur vadīja laboratoriju Anokas slimnīcā.

Apbalvots ar Atzinības krusta 4. šķiru un Dānijas Danebrogas ordeni.

- ³¹ Jānis Dzelde (1889–1956). Beidza LU Veterinārmedicīnas fakultāti (1929. g.). No 1915. gada strādāja Brjanskas ieroču rūpnīcā. 1918. gadā atgriezās Latvijā. 1920. gadā skolotājs Sēlpils pamatskolā, 1921.–1935. gadā skolotājs Rīgā. No 1929. gada jaunākais, no 1936. gada vecākais asistents LU Lauksaimniecības fakultātes Mikrobioloģijas katedrā. No 1938. gada Zemkopības ministrijas Veterinārā departamenta inspektors. No 1940. gada februāra LU Veterinārmedicīnas fakultātes privātdocents, docents (no 1941. g.), dekāns (1946.–1954. g.), no 1951. gada strādāja arī Latvijas PSR ZA Mikrobioloģijas institūtā un Latvijas Zinātniski pētnieciskajā lopkopības un veterinārijas institūtā.

- ³² Lidija Kirhenšteina (1902–1943) – ārste. Beidza LU Medicīnas fakultāti (1926. g.). No 1926. līdz 1940. gadam strādāja Rīgā, 1940.–1941. gadā Dikļu tuberkulozes sanatorijā. Vācu okupācijas iestādes viņu arestēja un ieslodzīja Valmieras koncentrācijas nometnē, kur 1943. gada 15. janvārī nošauta.

- ³³ Voldemārs Miške (1895–1972). Mācījās I Maskavas Valsts universitātē un Sarkanās profesūras partijas vēstures institūtā, profesors (1948. g.). No 1910. gada strādnieks apavu fabrikā Rīgā. 1914. gadā apcietināts un izsūtīts uz Narīmas novadu. 1917. gada februārī–augustā strādāja kara rūpnīcā Tulā, vēlāk arodbiedrību organizators Petrogradas ostā. No 1917. gada novembra līdz 1918. gadam darbojās Augstākajā tautsaimniecības padomē, vēlāk Latvijas Sociāldemokrātijas (LSD) CK sekretārs Maskavā. 1919.–1920. gadā Sarkanās armijas Rietumu frontes sagādes inspektors. 1923.–1930. gadā Kominternes Latsekcijas līdzstrādnieks. Vienlaikus Vissavienības Komunistiskās (boļševiku) partijas (VK(b)P) vēstures pasniedzējs Austrumtautu komunistiskajā universitātē, Kara inženieru akadēmijā (līdz 1933. g.). 1933.–1935. gadā padomju saimniecības politnodaļas vadītājs Rietumsibīrijas novadā, Piena un gaļas trestā Rjazanā. 1936.–1938. gadā V. I. Ļeņina centrālā muzeja nodaļas vadītājs. Vēlāk VK(b)P vēstures pasniedzējs un lektors. 1940. gada jūnijā mobilizēts Sarkanajā armijā un tās sastāvā jūlija sākumā ieradās Latvijā. No 1940. gada augusta līdz 1941. gada jūnijam LU Marksisma-ļeņinisma katedras vadītājs, profesors, vienlaikus viens no laikraksta "Cīņa" redaktoriem. 1941. gada jūnijā evakuējās uz Ufu, vēlāk Cittaute literatūras apgādes latviešu redakcijas redaktors, 1942.–1944. gadā apgādes direktora vietnieks. No 1944. gada decembra līdz 1954. gadam LVU Marksisma-ļeņinisma katedras vadītājs. No 1962. gada arī LKP CK Partijas vēstures institūta direktora vietnieks (līdz 1971. g.). LKP CK loceklis (1966.–1971. g.).

- ³⁴ Jānis Avotiņš (1898–1986). Mācījās Maskavas Komunistiskajā universitātē un Sarkanās profesūras partijas vēstures institūtā. 1915.–1917. gadā dienēja Krievijas armijas Rietumu frontē. No 1917. gada jūlija līdz 1918. gada februārim Iskolata Latgales sekcijas priekšsēdētājs, vēlāk VĀK komisārs Maskavā. No 1919. gada februāra līdz 1920. gada janvārim apriņķa Ārkārtējās komisijas priekšsēdētāja vietnieks Pļaviņās. 1920.–1921. gadā politnodaļas instruktors Sarkanajā armijā. No 1924. gada VK(b)P Sibīrijas novada Latsekcijas sekretārs. No 1926. līdz 1930. gadam VK(b)P CK propagandistu grupas loceklis, vēlāk vadītājs Smoļenskā, Ulanudē un Ufā. 1933.–1935. gadā Austrumtautu komunistiskās universitātes Ļeņinisma katedras vadītāja v. i. No 1935. gada marta līdz 1940. gada jūnijam Dzelzeļa transporta inženieru institūta Marksisma-ļeņinisma katedras vadītājs (Ļeņingradā). 1940. gada jūnijā sākumā mobilizēts Sarkanajā armijā un tās sastāvā jūlija sākumā ieradās Latvijā. No 1940. gada jūlija līdz 1941. gada jūnijam un no 1942. līdz 1944. gadam LKP CK propagandas un aģitācijas nodaļas vadītāja vietnieks, LKP CK loceklis (1940.–1959., 1960.–1963. g.). 1941. gada jūnijā evakuējās uz Čuvašiju, kur līdz 1942. gadam bija pedagogiskā institūta direktors. No 1944. gada novembra līdz 1947. gadam Latvijas PSR ārlietu ministra vietnieks. 1947.–1953. gadā LKP Rīgas pilsētas, vēlāk Rīgas apgabala komitejas sekretārs. Latvijas PSR Augstākās Padomes deputāts (1951.–1959. g.). 1953.–1957. gadā LKP CK propagandas un aģitācijas nodaļas vadītājs, vēlāk LPSR Revolūcijas muzeja direktors. No 1963. gada LKP CK un Latvijas PSR Ministru Padomes Partijas un valsts kontroles komitejas, vēlāk Latvijas PSR Tautas kontroles komitejas biroja vadītājs (līdz 1971. g.).
- ³⁵ Jānis Kalnbērziņš (Zaķis) (1893–1986). Mācījās Rietumtautu nacionālo minoritāšu komunistiskajā universitātē un Sarkanās profesūras partijas vēstures institūtā. 1906.–1909. gadā izsūtāmais zēns alus bodē Rīgā, vēlāk strādāja Rīgas ostā. 1919. gada janvārī–maijā LSD Rīgas organizācijas politiskās nodaļas līdzstrādnieks. No 1919. gada maija līdz 1922. gada janvārim vada komandieris Sarkanajā armijā. No 1925. gada jūlija līdz 1928. gada janvārim Kominternes uzdevumā veica nelegālu komunistisko darbību Latvijā. 1929.–1930. gadā instruktors Maskavas pilsētas partijas komitejas nacionālo mazākumu nodaļā, vēlāk izstādes pārzinis Centrālajā kultūras un atpūtas parkā Maskavā (līdz 1931. g.). No 1931. gada LKP CK loceklis. No 1933. līdz 1935. gadam referents Kominternes Latsekcijā, vēlāk latviešu sektora vadītājs V. I. Ļeņina partijas skolā Maskavā. No 1936. gada aprīļa veica nelegālu komunistisko darbību Latvijā. 1939. gada 6. jūlijā arestēts. Līdz 1940. gada 21. jūnijam ieslodzījumā Rīgas Centrālcietumā. No 21. jūnija LKP CK pirmais sekretārs (līdz 1959. g. decembrim), vienlaikus LKP Rīgas pilsētas komitejas pirmais sekretārs (1941.–1951. g.). LKP CK biroja loceklis (1940.–1962. g.), Tautas saeimas, vēlāk Latvijas PSR Augstākās Padomes deputāts. 1959.–1970. gadā Augstākās Padomes Prezidija priekšsēdētājs, vienlaikus no 1960. gada PSRS Augstākās Padomes Prezidija priekšsēdētāja vietnieks. PSRS Augstākās Padomes deputāts (1941.–1974. g.), PSKP CK Prezidija locekļa kandidāts (1957.–1961. g.).
- ³⁶ Arnolds Mītilis (1892–1942) – agronoms. Beidza RPI Lauksaimniecības fakultāti. Centrālās zemes ierīcības komitejas priekšsēdētājs. “Zemes Ierīcības Vēstneša” redaktors (1921.–1922. g.). 1926.–1927. gadā zemkopības ministrs. No 1940. gada augusta līdz 1941. gada 25. aprīlim Centrālās zemes ierīcības komitejas sekretārs. 1941. gada 14. jūnijā arestēts un nosūtīts uz Usoļlāgu, kur 1942. gada 9. maijā miris.
- ³⁷ Lidija Jablonska (Tabaka; 1908–1980). Beidza LU. Nelegālā žurnāla “Darba Students” redaktore (1939. g. decembris–1940. g. marts). No 1940. gada aprīļa līdz 21. jūnijam apcietinājumā Rīgas Terminācijā. No 1940. gada augusta Centrālās zemes ierīcības komitejas locekle. 1941. gadā evakuējās uz PSRS. No 1946. gada strādāja VAPP, vēlāk tiesu sistēmā.
- ³⁸ Marianna Ozoliņa (1901–?). Mācījās LU Lauksaimniecības fakultātē, beidza Latvijas Lauksaimniecības akadēmiju (1949. g.). 1920.–1921. gadā bibliotekāre Ustjamenogorskā. 1921. gadā atgriezās Latvijā. 1924.–1926. gadā ārstējās Šveicē. Vēlāk strādāja fabrikā Parīzē.

- No 1927. gada jūlija līdz 1929. gada oktobrim strādāja dažādos uzņēmumos Rīgā. Vēlāk nelegālā darbā LKP Daugavpils un Zemgales organizācijā. 1932. gada janvārī–jūnijā ieslodzījumā Jelgavas cietumā. Vēlāk nelegālā darbā LKP Vidzemes un Ventspils organizācijā (līdz 1933. g. decembrim). No 1933. gada decembra līdz 1938. gada septembrim ieslodzījumā Ventspilī un Rīgā. Vēlāk strādāja vecāku saimniecībā Siguldā. 1940. gada jūnijā–septembrī LKP Siguldas rajona partijas komitejas sekretāre. No 1940. gada septembra līdz 1941. gada jūnijam LK(b)P CK instruktore. Evakuējās uz PSRS. 1941.–1942. gadā Kirovā VK(b)P rajona komitejas propagandiste. 1942.–1943. gadā LK(b)P CK operatīvajā grupā pie Latviešu partizānu brigādes. Vēlāk LK(b)P CK instruktore Maskavā. 1944.–1946. gadā Latvijas PSR zemkopības tautas komisāra vietniece. Vēlāk studēja, mācījās aspirantūrā un strādāja Latvijas Lauksaimniecības akadēmijā.
- ³⁹ Žanis Krūmiņš (1887–?). Beidza Maskavas Mērniecības institūtu (1914. g.). 1914.–1918. gadā vecākais mērnieks Jaroslavas guberņā, vēlāk Jaroslavas guberņas zemes nodaļā. 1920. gada augustā atgriezās Latvijā. No 1920. gada septembra strādāja Zemkopības ministrijas Zemes ierīcības departamentā. No 1940. gada augusta Latvijas PSR Zemkopības tautas komisariāta Zemes ierīcības nodaļas vadītājs, Centrālās zemes ierīcības komitejas loceklis.
- ⁴⁰ Harijs Purviņš (1909–1942) – inženieris. Beidza RPI. No 1940. gada augusta Zemkopības ministrijas, vēlāk tautas komisariāta Zemes ierīcības departamenta, vēlāk nodaļas vadītājs, Centrālās zemes ierīcības komitejas loceklis, 1941. gada jūnijā evakuējās uz PSRS, no jūlija Sarkanās armijas latviešu strēlnieku formējumos.
- ⁴¹ Miķelis Ziemelis (1895–?). Beidza LU Lauksaimniecības fakultāti. 1919. gadā sāka strādāt Zemkopības ministrijā. 1920.–1924. gadā vadīja lauksaimniecības skolu Rūjienā. Vēlāk Kazdangas lauksaimniecības un zivkopības skolu (līdz 1930. g.), tad Mežotnes lauksaimniecības vidusskolas direktors. No 1940. gada 1. maija līdz 22. augustam Zemkopības ministrijas Zemturības departamenta direktors.
- Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni.
- ⁴² Pēteris Grāvis (1882–?). Beidza Maskavas Mērniecības institūtu un Lauksaimniecības institūtu. Bija Centrālās zemes ierīcības komitejas loceklis un sekretārs. No 1920. gada Zemkopības ministrijas Zemkopības departamenta direktors. 1937.–1940. gadā žurnāla “Lauku Pastnieks” redaktors. 1940. gada aprīlī–augustā un 1941.–1944. gadā Lauksaimniecības departamenta direktors. 1944. gadā emigrēja uz Vāciju.
- Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 3. un 4. šķiru un Lietuvas Vītauta Dižā ordeni.
- ⁴³ Augusts Kaksis (1886–?). Mācījās Pēterburgas Lauksaimniecības institūtā. Bija Krievijas zemstes speciālists pļavkopībā. Latvijā strādāja Apgādības ministrijā, bija apriņķa agronoms. 1925.–1926. gadā laikraksta “Ziemeļlatvija” redaktors un līdzizdevējs. No 1930. gada 18. augusta līdz 1940. gada 22. augustam Zemkopības ministrijas Labības biroja direktors.
- Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru.
- ⁴⁴ Ludvigs Ernests Adamovičs (1884–1942) – teoloģijas profesors (1929. g.). Beidza Tērbatas universitātes Teoloģijas fakultāti (1909. g.). 1909.–1918. gadā ticības mācības skolotājs Rīgas pilsētas ģimnāzijā. 1. pasaules kara laikā mācītājs kara hospitāļos Tērbatā un Latviešu strēlnieku rezerves bataljonā. 1919.–1920. gadā Valmieras pilsētas reālskolas direktors. No 1920. gada LU docents, no 1922. gada vecākais docents, vēlāk profesors baznīcas un reliģijas vēsturē (līdz 1940. g. augustam). 1929.–1931. gadā un 1933.–1936. gadā LU prorektors. 1927.–1929. gadā un 1937.–1939. gadā Teoloģijas fakultātes dekāns. No 1929. gada LU Rakstu tehniskais redaktors. No 1934. gada 18. maija līdz 1935. gada 10. jūlijam izglītības ministrs. Rīgas rotariēju kluba priekšsēdētājs (1935.–1937. g.). 1941. gada 14. jūnijā arestēts un nosūtīts uz Uzoļlagu, kur 1942. gada 17. jūnijā nošauts.
- Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 2. un 3. šķiru, Dienvidslāvijas Svētā Savas ordeņa 4. šķiru, Rumānijas Kroņa ordeņa 3. šķiru, Somijas Baltās Rozes ordeņa 1. šķiru un Svētā Krēsla Svētā Silvestra ordeņa 1. šķiru.

- ⁴⁵ Kārlis Kundziņš (1883–1967) – LU teoloģijas profesors (1921. g.), Latvijas evaņģēliski luteriskās baznīcas arhibīskaps Vašingtonā (1962.–1966. g.). Beidza Tērbatas universitātes Teoloģijas fakultāti (1908. g.). 1908.–1916. gadā reliģijas skolotājs seminārā, vikārmācītājs Valmierā. 1916. gadā docents Tērbatas universitātē. 1918. gadā vidusskolas direktors Rīgā. Kopš 1919. gada LU. 1919. gadā Filoloģijas un filozofijas fakultātes dekāns, 1920. gadā pārgāja uz Teoloģijas fakultāti. 1921.–1923. gadā padomes sekretārs, fakultātes dekāns (1923.–1925., 1929.–1931., 1933.–1935. g.), fakultātes pārstāvis padomē (1925.–1927., 1931.–1933., 1935.–1937. g.). No 1939. gada līdz 1940. gada augustam fakultātes dekāns. No 1941. gada septembra LU profesors Jaunajā Derībā un pirmskristietības reliģijas vēsturē, vēlāk dekāns, 1943.–1944. gadā fakultātes pārstāvis padomē. 1944. gadā emigrēja uz Vāciju. 1946.–1948. gadā Latvijas pārstāvis pie britu kontrolkomisijas, vēlāk vadīja latviešu evaņģēliski luteriskās baznīcas lietas Vācijā britu joslā. 1951. gadā izceļoja uz ASV.
- Apbalvots ar Latvijas, Igaunijas un Somijas Sarkanā Krusta goda zīmēm, Triju Zvaigžņu ordeņa 3. un 4. šķiru.
- ⁴⁶ Jānis Rezevskis (1872–1941) – LU teoloģijas profesors (1936. g.). Beidza Tērbatas universitātes Teoloģijas fakultāti (1897. g.). 1899.–1900. gadā skolotājs Talsos, 1902. gadā Kremenčugas reālskolā, 1903.–1907. gadā Rīgas Aleksandra ģimnāzijā. No 1907. gada mācītājs Priekulē. 1915.–1918. gadā skolotājs Tērbatā, 1920.–1921. gadā Liepājā. Vēlāk mācītājs Priekulē (līdz 1926. g.). Vienlaikus no 1924. gada ārštata lektors LU Teoloģijas fakultātē. No 1926. gada privātdocents, vēlāk profesors. No 1939. gada aprīļa arī fakultātes bibliotekārs.
- ⁴⁷ Eduards Zicāns (1884–1946) – LU teoloģijas profesors (1938. g.). Beidza LU Teoloģijas fakultāti (1926. g.), papildinājās Berlīnes un Leipcigas universitātē. 1903.–1905. gadā skolotājs Trikātas draudzes skolā, vēlāk Valmieras skolotāju seminārā. Ar skolu evakuējās uz Sizraņu, 1920. gadā atgriezās Latvijā. No 1921. gada skolotājs Rīgā. 1934.–1936. gadā pasniedzējs Rīgas skolotāju institūtā. No 1938. gada līdz 1940. gada 5. augustam LU Teoloģijas fakultātes sekretārs. Vēlāk skolotājs Rīgas pilsētas 7. skolā. No 1941. gada jūlija strādāja LU Teoloģijas fakultātē, tās dekāns (1943.–1944. g.). 1944. gadā emigrēja uz Vāciju.
- Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 5. šķiru.
- ⁴⁸ Teodors Grīnbergs (1870–1962) – LU teoloģijas profesors (1932. g.). Beidza Tērbatas universitātes Teoloģijas fakultāti (1896. g.). 1899.–1907. gadā mācītājs Lutriņos, vēlāk Ventspilī. Vienlaikus skolotājs Ventspils meiteņu ģimnāzijā (1907.–1915. g.), pilsētas reālskolas direktors (1918.–1920. g.) un vidusskolas direktors (1920.–1932. g.). No 1922. gada novembra līdz 1923. gada jūnijam Saeimas deputāts. 1923.–1925. gadā Teoloģijas institūta direktors, līdz 1937. gadam tā docents. No 1925. gada Latvijas evaņģēliski luteriskās baznīcas virsvaldes loceklis. No 1931. gada bīskapa vietnieks, 1932. gada martā ievēlēts Latvijas evaņģēliski luteriskās baznīcas arhibīskapa amatā (ievests amatā 1933. g. novembrī). Vienlaikus no 1931. gada līdz 1940. gada augustam un no 1941. gada septembra LU Teoloģijas fakultātes privātdocents, vēlāk profesors. Mēnešraksta "Ārmisija" (1928. g.) un žurnāla "Bitīte" (1928.–1940. g.) redaktors. 1944. gadā emigrēja uz Vāciju.
- Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 1.–4. šķiru un Igaunijas Sarkanā Krusta ordeņa 1. šķiru.
- ⁴⁹ Voldemārs Maldonis (1870–1941) – LU teoloģijas profesors (1922. g.). Beidza Tērbatas universitātes Teoloģijas fakultāti (1900. g.). 1889.–1895. gadā skolotājs Blomes pagasta skolā un Rīgā. 1901.–1909. gadā nodibināja un vadīja sieviešu ģimnāziju Rīgā, Lubānā un Cēsīs. Vienlaikus mācītājs Lubānā (1909.–1912. g.) un Cēsīs (1912.–1919. g.). 1919.–1930. gadā skolotājs Rīgas pilsētas II ģimnāzijā. 1919.–1921. gadā Vidzemes evaņģēliski luteriskās konsistorijas viceprezidents. No 1923. gada Latvijas evaņģēliski luteriskās baznīcas virsvaldes loceklis. LU Teoloģijas fakultātes dekāns (1920.–1923., 1925.–1927., 1931.–1933., 1935.–1937. g.), fakultātes pārstāvis padomē (1923.–1925., 1927.–1931., 1933.–1934. g.).

Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 3. šķiru un Zviedrijas Vāsas ordeņa 2. šķiras komandiera krustu.

- ⁵⁰ Pēteris Starcs (1887–1968) – Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijas profesors (1938. g.). Beidza Pēterburgas universitātes Juridisko fakultāti (1919. g.). 1906.–1911. gadā skolotājs Vestienā. 1920. gada decembrī atgriezās Latvijā. No 1921. gada janvāra LU Lauksaimniecības fakultātes lektors, no 1926. gada ārštata docents, vēlāk profesors, no 1939. gada Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijas profesors, 1940. gada jūlijā LU Teoloģijas fakultātes Pareizticīgo nodaļas ārštata profesors. 1925.–1935. gadā vadīja Latvijas lauksaimniecības centrālbiedrības Lauksaimniecības ekonomikas institūtu. No 1935. gada Lauksaimniecības kameras ekonomiskās nodaļas vadītājs, no 1938. gada Tautas dzīvā spēka pētīšanas institūta sekretārs. Laikraksta “Bals” (1926.–1927. g.), “Lauksaimniecības Tirgus Ziņas” (1929.–1936. g.) un “Agrārietis” (1933.–1934. g.), kā arī biļetena “Agrārziņas” (1932. g.) redaktors. 1941.–1944. gadā LU Teoloģijas fakultātes profesors. 1944. gadā emigrēja uz Vāciju, kur strādāja Berlīnes universitātes Agrārpolitikas institūtā. Vēlāk pārcēlās uz ASV.

Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru un Čehoslovākijas Baltās Lauvas ordeņa 4. šķiru.

- ⁵¹ Arturs Miķelis Jāzeps Hauers (1904–?) – LU teoloģijas profesors (1938. g.). Vācijas pavalstnieks. Beidza pāvesta Gregora universitāti Romā (1935. g.). 1935.–1937. gadā teoloģijas lektors Einštetē. No 1938. gada jūlija līdz 1940. gada augustam un no 1941. gada septembra līdz 1944. gadam LU Romas katoļu teoloģijas fakultātes profesors.
- ⁵² Pēteris Laurinovičs (1902–1949) – LU teoloģijas profesors (1938. g.). Beidza Rīgas katoļu teoloģijas augstskolu (1926. g.) un Vīnes universitātes Teoloģijas fakultāti (1933. g.). 1926.–1931. gadā skolotājs Rīgā, Aglonā un Daugavpils Valsts skolotāju institūtā. No 1934. līdz 1938. gadam skolotājs Rīgā. 1935.–1938. gadā arī Romas katoļu teoloģijas augstskolas profesors, līdz 1940. gada augustam un no 1941. gada septembra līdz 1944. gada septembrim LU Romas katoļu teoloģijas profesors, 1938.–1940. gadā arī fakultātes bibliotekārs. 1944. gadā emigrēja uz Vāciju. 1945.–1949. gadā pāvesta nacionālais delegāts latviešu un igauņu katoļu garīgai aprūpei Vācijā un Austrijā.
- ⁵³ Aleksandrs Novickis (1888–1972) – LU teoloģijas profesors (1931. g.). Beidza Pēterburgas Garīgo akadēmiju (1914. g.). Mācītājs un skolotājs Minskā (1914.–1916. g.), Rīgā (1916.–1918. g.), Daugavpilī (1918.–1920. g.). 1919. gada maijā–jūnijā apcietināts kā kīlnieks Daugavpilī. No 1920. gada septembra līdz 1938. gada jūlijam un no 1940. gada 5. augusta līdz 1941. gada 1. jūlijam Rīgas arhidiecēzes Katoļu garīgās seminārijas (Rīgas katoļu augstskola) profesors un inspektors. Vienlaikus mēnešraksta “Katoļu Dzeive” redaktors un izdevējs (1929.–1938. g.). 1937. gadā iecelts par Svētā Tēva galma prelātu. No 1938. gada jūlija līdz 1940. gada augustam un no 1941. gada jūlija līdz 1944. gadam LU Romas katoļu teoloģijas fakultātes profesors. 1944. gadā emigrēja uz Vāciju, 1945. gadā pārcēlās uz Spāniju.
- ⁵⁴ Pāvils Ozoliņš (1878–1948) – LU teoloģijas profesors (1931. g.). Beidza Pēterburgas Garīgo akadēmiju (1904. g.). 1904.–1908. gadā draudzes mācītājs un skolotājs Alsungā. Vēlāk vikārs un skolotājs Jelgavā. 1915. gadā evakuējās uz Maskavu, kur strādāja par skolotāju. 1918.–1920. gadā draudzes mācītājs un skolotājs Liepājā. 1920.–1938. gadā skolotājs Rīgā. Vienlaikus no 1924. gada Katoļu garīgās seminārijas profesors. No 1938. gada jūnija līdz 1940. gada augustam un no 1941. gada septembra līdz 1944. gadam LU Romas katoļu teoloģijas fakultātes profesors. Mēnešraksta “Auseklis” (1924.–1925. g.) un laikraksta “Rīgas Vēstnesis” (1933., 1934.–1940. g.) redaktors.

Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru.

- ⁵⁵ Jāzeps Rancāns (1886–1969) – LU teoloģijas profesors, Romas katoļu bīskaps (no 1924. g.). Beidza Pēterburgas Garīgo akadēmiju (1911. g.). 1911.–1914. gadā skolu kapelāns, vikārs katedrālbaznīcā Pēterburgā. Vēlāk kara kapelāns Krievijas X armijā. 1916.–1917. gadā Petrogradas garīgā semināra profesors, vēlāk Svētās Katrīnas baznīcas viceprāvests un

vicedekāns. 1918.–1920. gadā Rīgas diecēzes kūrijas padomnieks un speciālā sūtniecībā pie Svētā Krēsla (1919.–1920. g.). No 1920. līdz 1922. gadam Rīgas diecēzes padomnieks un kanclers. Vienlaikus Katoļu garīgā semināra un Teoloģijas augstskolas profesors un rektors (līdz 1938. g.). Tautas padomes loceklis, Saeimas deputāts (1922.–1934. g.), Saeimas priekšsēdētāja biedrs (1925.–1931., 1932.–1934. g.). No 1938. gada jūlija līdz 1940. gada augustam LU Romas katoļu teoloģijas fakultātes profesors un dekāns. 1944. gadā emigrēja uz Vāciju, 1949. gadā pārcēlās uz ASV. Otrā Vatikāna koncila dalībnieks (1962.–1965. g.).

Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 2. šķiru, Beļģijas Kroņa ordeņa 2. šķiru, Vatikāna Pāvesta Galma Prelatūras ārzemju ordeni, Krievijas impērijas Svētā Staņislava 2. un 3. šķiras ordeni (ar šķēpiem) un Svētās Annas 3. šķiras ordeni (ar šķēpiem).

- ⁵⁶ Boļeslavs Sloskāns (1893–1981) – LU teoloģijas profesors (1938. g.), Romas katoļu bīskaps (1926. g.). Studēja Pēterburgas Garīgajā akadēmijā. No 1917. gada janvāra priesteris, no 1923. gada prāvests Petrogradā. 1924. gadā prāvests Maskavā, vēlāk Vitebskā. 1925. gadā atgriezās Petrogradā, no 1926. gada konsekrets par bīskapu un izraudzīts par apustulisko administratoru Mogiļevas un Minskas bīskapijai. 1927. gada novembrī apcietināts, ieslodzījumā Mogiļevas, Minskas, Maskavas un Ļeņingradas Galvenās politiskās pārvaldes cietumos. 1928. gadā notiesāts un ieslodzīts koncentrācijas nometnē Solovkos. 1930. gada oktobrī atbrīvots, atgriezās Mogiļevā, novembrī atkal apcietināts, ieslodzījumā Mogiļevas, Minskas, Maskavas, Sverdlovskas, Krasnojarskas un Irkutskas Galvenās politiskās pārvaldes cietumos. 1931. gadā izsūtīts trimdā uz Jeņiseisku, pēc 2 mēnešiem atkal arestēts un izsūtīts uz Staroturhansku. 1933. gada janvārī Latvijas valdība panāca viņa atgriešanos Latvijā, apmainot pret diviem padomju spiegiem. 1933.–1934. gadā uzturējās Vatikānā, iecelts par Svētā Krēsla galma prelātu (1933. g.). Vēlāk atgriezās Latvijā, iecelts par Rīgas arhidiecēzes Romas katoļu teoloģijas augstskolas profesoru. No 1938. gada jūlija līdz 1940. gada augustam un no 1941. gada jūlija līdz 1944. gadam LU Romas katoļu teoloģijas fakultātes profesors. 1944. gadā emigrēja uz Vāciju. 1946. gadā pārcēlās uz Beļģiju. 1952. gadā iecelts par apustulisko vizitoru Rietumeiropas krieviem un baltkrieviem. 1956.–1963. gadā trimdas latviešu garīgās aprūpes vadītājs pie Svētā Krēsla.
- ⁵⁷ Pēteris Strods (1892–1960) – LU teoloģijas profesors (1938. g.), Romas katoļu bīskaps (1947. g.). Mācījās Pēterburgas Garīgajā akadēmijā, Vīnes un Insbrukas universitātē. 1916. gadā priesteris Petrogradā. 1917.–1918. gadā mācītājs un skolotājs Krāslavā, vēlāk prāvests Kombuļos un Stirnienā. 1920.–1923. gadā skolotājs Rēzeknē. 1926. gadā skolotājs Aglonas ģimnāzijā. Žurnālu “Zīdunis” (1922.–1923., 1927.–1931. g.) un “Sauleite” (1927.–1928. g.) redaktors. No 1926. gada decembra Rīgas arhidiecēzes garīgā semināra un Katoļu teoloģijas augstskolas profesors. 1937. gadā iecelts par Svētā Krēsla galma prelātu. No 1938. gada jūlija līdz 1940. gada augustam un no 1941. gada jūlija līdz 1944. gadam LU Romas katoļu teoloģijas fakultātes profesors. No 1940. gada augusta līdz 1941. gada jūnijam Rīgas arhidiecēzes katoļu garīgā semināra profesors. 1941.–1942. gadā LU Romas katoļu teoloģijas fakultātes dekāns, vēlāk delegāts padomē. No 1958. gada Rīgas arhidiecēzes un Liepājas diecēzes apustuliskais administrators.

Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru.

- ⁵⁸ Bronislavs Valpītrs (1899–1976) – LU teoloģijas profesors (1938. g.). Beidza Lietuvas universitātes Teoloģijas un filozofijas fakultāti (1926. g.), papildinājās Romas teoloģijas augstskolā “*Angelicum*”. 1920.–1921. gada skolotājs Līksnas draudzes skolā, vēlāk skolotājs Krāslavā. No 1928. līdz 1937. gadam skolotājs Rēzeknē, vienlaikus Viļēnu draudzes prāvests (1933.–1937. g.). Žurnāla “Sauleite” redaktors (1928.–1933. g.). No 1938. gada jūlija līdz 1940. gada augustam un no 1941. gada jūlija līdz 1944. gadam LU Romas katoļu teoloģijas fakultātes profesors. 1943. gadā fakultātes delegāts LU padomē. Vēlāk Tukuma katoļu draudzes prāvests. 1948. gada decembrī apcietināts, ar PSRS valsts drošības ministra Sevišķās apspriedes lēmumu piespriesti 25 gadi ieslodzījumā, nosūtīts uz Ozerlagu, pēc tam

- specnometinājumā Krasnojarskas novadā. Atbrīvots 1956. gada aprīlī. Vēlāk Tukuma un Talsu katoļu draudzes prāvests.
- ⁵⁹ Konstantijs Kolfšotens (1899–?) – LU teoloģijas profesors (1938. g.). Nīderlandes pavalstnieks. Beidza pāvesta Gregora universitātes Teoloģijas fakultāti (1931. g.). 1931.–1938. gadā profesors Hāgas augstskolā. No 1938. gada jūlija līdz 1939. gada jūlijam LU Romas katoļu teoloģijas fakultātes profesors, no 1939. gada jūlija līdz 1940. gada augustam un no 1941. gada jūlija ārštata profesors.
- ⁶⁰ Ogists Bontū (*August Bontoux*; 1874–?) – Latvijas goda konsuls Čikāgā no 1931. gada 1. jūlija līdz 1940. gada augustam. ASV pavalstnieks.
- ⁶¹ Džons Hemfils (*John Hemphill*; 1891–?) – Latvijas goda konsuls Filadelfijā no 1929. gada 15. februāra līdz 1957. gadam. ASV pavalstnieks.
Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru.
- ⁶² Edvards Vilberts Hanteris (*Edward Wilbert Hunter*; 1884–?) – Latvijas goda konsuls Indianapolisā no 1931. gada 15. augusta līdz 1955. gadam. ASV pavalstnieks.
- ⁶³ Malverns E. Šulcs (*Malvern E. Schultz*; 1886–1965) – Latvijas goda konsuls Klīvlendā, Latviju pārstāv no 1925. gada 16. jūlija līdz 1940. gada augustam. ASV pavalstnieks.
Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru.
- ⁶⁴ Ogists Edvards Pradiljo (*August Edward Pradillo*; 1886–1957) – Latvijas goda konsuls Ņūorieānā, Latviju pārstāv no 1925. gada 3. marta līdz 1957. gadam. ASV pavalstnieks.
Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru.
- ⁶⁵ Džons M. Kolons (*John M. Colon*; 1890–?) – Latvijas goda konsuls Portlendā no 1935. gada 1. jūnija līdz 1940. gada augustam. ASV pavalstnieks.
- ⁶⁶ Bernards Grīnsfelders (*Bernhard Greensfelder*; 1871–?) – Latvijas goda konsuls Sentluisā no 1931. gada 1. februāra līdz 1940. gada augustam. ASV pavalstnieks.
- ⁶⁷ Harijs Vilards Glensors (*Harry Willard Glensor*; 1882–?) – Latvijas goda konsuls Sanfrancisko no 1924. gada 1. septembra līdz 1940. gada augustam. ASV pavalstnieks.
Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru.
- ⁶⁸ Hanss Krons (*Hans Cron*; 1883–?) – Latvijas goda konsuls Sietlā no 1931. gada 1. aprīļa līdz 1940. gada augustam. ASV pavalstnieks.
- ⁶⁹ Pauls van Doselāre (*Paul van Doosselaere*; 1888–?) – Latvijas goda konsuls Antverpenē no 1927. gada, ģenerālkonsuls no 1939. gada 18. aprīļa līdz 1940. gada augustam. Beļģijas pavalstnieks.
Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 3. un 4. šķiru, Beļģijas Kroņa ordeni un Britu Impērijas ordeni.
- ⁷⁰ Marsels Alfreds de Gro (*Marcel Alfred de Groo*; 1877–1950) – Latvijas goda konsuls Ģentē, Latviju pārstāv no 1925. gada 21. decembra līdz 1950. gada februārim. Beļģijas pavalstnieks.
Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 3. un 4. šķiru, Beļģijas Leopolda I ordeņa virsnieka pakāpi un Kroņa ordeņa virsnieka pakāpi.
- ⁷¹ Arnolds Stīlss (*Arnold Stiels*; 1873–?) – Latvijas goda konsuls Lježā, Latviju pārstāv no 1935. gada 14. marta līdz 1940. gada augustam. Beļģijas pavalstnieks.
Apbalvots ar Beļģijas Leopolda I ordeņa virsnieka pakāpi, Leopolda II ordeņa komandiera pakāpi un Kroņa ordeņa virsnieka pakāpi.
- ⁷² Juhans Gustavs Stols (*Johan Gustaf Stål*; 1887–1968) – Latvijas goda konsuls Sanpaulu, Latviju pārstāv no 1932. gada jūnija līdz 1968. gadam. Zviedrijas pavalstnieks.
Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 3. un 4. šķiru un ārvalstu ordeņiem.
- ⁷³ Dimitrs Savovs (*Димитр Савов*; 1887–?) – Latvijas goda konsuls Sofijā no 1931. gada janvāra līdz 1940. gada augustam.
- ⁷⁴ Konstantins Genovs (*Константин Генов*; 1860–?) – Latvijas goda konsuls Varnā no 1927. gada augusta līdz 1940. gada augustam.

- ⁷⁵ Jergens Ernsts Olsens (*Jörgen Ernst Ohlsen*; 1886–1953) – Latvijas goda ģenerālkonsuls Kopenhāgenā, Latviju pārstāv no 1934. gada augusta līdz 1940. gada augustam. Dānijas pavalstnieks.
Apsbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 3. un 4. šķiru un ārvalstu ordeņiem.
- ⁷⁶ Frederiks Laurics Viltofts (*Frederik Lauritz Viltoft*; 1885–?) – Latvijas goda konsuls Orhūsā no 1933. gada marta līdz 1940. gada augustam.
- ⁷⁷ Tihomirs Paničs (*Tihomir Panič*; 1887–?) – Latvijas goda ģenerālkonsuls Belgradā no 1937. gada marta līdz 1940. gada augustam.
- ⁷⁸ Francs Brnčičs (*Franc Brančić*; 1876–?) – Latvijas goda konsuls Zagrebā no 1931. gada maija līdz 1940. gada augustam.
- ⁷⁹ Vilhelms van Mēterens (*Wilhelm van Meeteren*; 1884–?) – Latvijas goda konsuls Kairā, Latviju pārstāv no 1931. gada februāra līdz 1940. gada augustam. Vācijas pavalstnieks.
- ⁸⁰ Žaks Ahils Fusjē (*Jacques Achille Foussier*; 1901–?) – Latvijas goda konsuls Parīzē no 1937. gada aprīļa līdz 1940. gada augustam.
- ⁸¹ Lorēns Žoržs Morvāns (*Laurent Georges Morvan*; 1871–?) – Latvijas goda konsuls Bordo no 1938. gada jūnija līdz 1940. gada augustam.
- ⁸² Pjērs Mokaērs (*Pierre Mocaër*; 1887–1961) – Latvijas goda konsuls Brestā no 1929. gada aprīļa līdz 1940. gada augustam.
Apsbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru.
- ⁸³ Šarls Kolinē (*Charles Collinet*; 1896–1970) – Latvijas goda konsuls Buloņā no 1935. gada oktobra līdz 1940. gada augustam.
- ⁸⁴ Rožē Kabūrs (*Roger Cabour*; 1890–1977) – Latvijas goda konsuls Denkerkā, Latviju pārstāv no 1923. gada 1. augusta līdz 1940. gada augustam. Francijas pavalstnieks.
Apsbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru.
- ⁸⁵ Eizēns Žoržs Vitrihs (*Eugène Georges Wietrich*; 1886–?) – Latvijas goda konsuls Havrā, Latviju pārstāv no 1928. gada marta līdz 1940. gada augustam. Francijas pavalstnieks.
Apsbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru.
- ⁸⁶ Luī Marī Fransuā Ogists Leduks (*Louis Marie François Auguste Leducq*; 1892–1966) – Latvijas goda konsuls Kalē, Latviju pārstāv no 1930. gada februāra līdz 1940. gada augustam. Francijas pavalstnieks.
Apsbalvots ar Francijas Kara krustu.
- ⁸⁷ Martins Base (*Martin Basse*; 1881–1963) – Latvijas goda konsuls Lionā no 1930. gada decembra līdz 1940. gada augustam.
Apsbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru.
- ⁸⁸ Anrī Ramonatko (*Henri Ramonatxo*; 1885–1974) – Latvijas goda konsuls Marseļā, Latviju pārstāv no 1923. gada augusta līdz 1940. gada augustam. Francijas pavalstnieks.
Apsbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru.
- ⁸⁹ Eizēns Guarāns (*Eugène Goiran*; 1879–1955) – Latvijas konsuls Nicā no 1938. gada 20. decembra līdz 1940. gada augustam. Francijas pavalstnieks.
- ⁹⁰ Žans Rio (*Jean Rio*; 1905–1982) – Latvijas goda konsuls Ruānā no 1939. gada februāra līdz 1940. gada augustam.
- ⁹¹ Antuāns Luī Žozefs Nikolē-Lota (*Antoine Louis Joseph Nikolai-Lota*; 1882–?) – Latvijas goda konsuls Strasbūrā, Latviju pārstāv no 1926. gada septembra līdz 1940. gada augustam. Francijas pavalstnieks.
Apsbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 3. un 4. šķiru.
- ⁹² Eduards Vilhelms Roberts Hartvigs (*Eduard Vilhelm Robert Hartvig*; 1895–?) – Latvijas goda konsuls Alžīrā no 1936. gada jūnija līdz 1940. gada augustam.
- ⁹³ Apostols Pulopuls (1891–?) – Latvijas goda ģenerālkonsuls Atēnās, Latviju pārstāv no 1933. gada decembra līdz 1940. gada augustam. Grieķijas pavalstnieks.

- ⁹⁴ Evavgijs Skurs (1895–?) – Latvijas goda konsuls Salonikos no 1935. gada aprīļa līdz 1940. gada augustam.
- ⁹⁵ Frederiks van Monsjē (*Frederik van Monsjou*; 1884–?) – Latvijas goda vicekonsuls Amsterdamā no 1928. gada marta, goda konsuls no 1929. gada oktobra līdz 1940. gada augustam. Nīderlandes pavalstnieks.
Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru un ārvalstu ordeniem.
- ⁹⁶ Hendriks T. M. van Hūts (*Hendrik Th. M. van Huut*; 1879–?) – Latvijas goda konsuls Rotterdamā, Latviju pārstāv no 1926. gada septembra līdz 1940. gada augustam. Nīderlandes pavalstnieks.
Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru.
- ⁹⁷ Romuluss Āvakivi (*Romulus Aavakivi*; 1903–1941) – Latvijas goda ģenerālkonsuls Tallinā, Latviju pārstāv no 1936. gada septembra līdz 1940. gada augustam. Gāja bojā padomju ieslodzījumā. Igaunijas pavalstnieks.
Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 3. šķiru.
- ⁹⁸ Augusts Pahla (*August Pahla*; 1895–1942) – Latvijas goda konsuls Narvā no 1935. gada septembra līdz 1940. gada augustam. Gāja bojā padomju ieslodzījumā.
- ⁹⁹ Karlo Šerni (*Carlo Scerni*; 1874–?) – Latvijas goda konsuls Dženovā, Latviju pārstāv no 1925. gada jūlija līdz 1940. gada augustam. Itālijas pavalstnieks.
Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 3. un 4. šķiru.
- ¹⁰⁰ Edoardo Kleins-Kominoti (*Edoardo Klein-Cominotti*; 1885–?) – Latvijas goda konsuls Milānā no 1929. gada maija, personiskais tituls “ģenerālkonsuls” no 1938. gada novembra līdz 1940. gada augustam. Itālijas pavalstnieks.
Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 3. šķiru un ārvalstu ordeniem.
- ¹⁰¹ Gustāvo Posē (*Gustavo Posselt*; 1875–?) – Latvijas goda konsuls Merāno no 1927. gada aprīļa līdz 1940. gada augustam.
- ¹⁰² Mario Plačella (*Mario Placella*; 1890–?) – Latvijas goda konsuls Neapolē, Latviju pārstāv no 1928. gada jūlija līdz 1940. gada augustam. Itālijas pavalstnieks.
Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 3. šķiru.
- ¹⁰³ Enriko Mandzoni (*Enrico Manzoni*; 1881–?) – Latvijas goda konsuls Triestē, Latviju pārstāv no 1930. gada decembra līdz 1940. gada augustam. Itālijas pavalstnieks.
- ¹⁰⁴ Metello Rosi di Montelēra (*Metello Rossi di Montelera*; 1903–?) – Latvijas goda konsuls Turīnā no 1926. gada jūnija līdz 1940. gada augustam.
Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 3. un 4. šķiru.
- ¹⁰⁵ Hanss Hanters (*Hans Hunter*; 1884–?) – Latvijas goda konsuls Tokijā no 1926. gada maija līdz 1940. gada augustam.
Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru.
- ¹⁰⁶ Alberts van der Meije (*Albert van der Mye*; 1889–?) – Latvijas goda konsuls Havanā no 1939. gada februāra līdz 1940. gada augustam.
- ¹⁰⁷ Pēteris Mežaks (1858–1941) – Latvijas goda konsuls, cariskās Krievijas ģenerālmajors (1916. g.). 1877.–1878. gadā kā brīvprātīgais piedalījās Krievijas–Turcijas karā. Beidza Rīgas junkurskolu (1880. g.). No 1884. gada dienēja Krievijas robežsardzes karaspēkā – Polijas, vēlāk Ķīnas teritorijā, bijis Austrumķīnas dzelzceļa apsardzības priekšnieks, no 1920. gada 2. Aizamūras robežsargu pulka komandieris. 1915.–1917. gadā nosūtīts uz fronti Eiropā (divīzijas komandieris), kur kaujā kontuzēts. 1917. gada aprīlī atvaļināts rezervē. 1918.–1920. gadā Aizbaikāla kara gubernators Čitā. 1919. gadā iecelts par ASV armijas 27. kājnieku pulka goda pulkvedi. Krievu-ķīniešu valodas vārdnīcas sastādītājs. Latvijas goda vicekonsuls Harbinā no 1922. gada janvāra līdz 1925. gada janvārim, goda konsuls no 1925. gada janvāra līdz 1940. gada augustam, pēc tam nodeva konsulātu PSRS ģenerālkonsulātam un atgriezās Latvijā. 1941. gada 18. jūnijā arestēts un nosūtīts uz Vjatlagu, kur 1941. gada 5. septembrī mira.

- Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru, Krievijas impērijas Svētā Jura krustu, Svētā Jura zobenu, Svētā Vladimira ordeņa 3. un 4. šķiru (ar šķēpiem), Svētās Annas ordeņa 2. un 3. šķiru, Svētā Staņislava ordeņa 2. un 3. šķiru, Ķīnas Divkāršā Pūka ordeņa 3. šķiru un Pilnās Vārpas ordeņa 2. šķiru.
- ¹⁰⁸ Federiks Gustavs Danielsens (*Federick Gustav Danielsen*; 1874–?) – Latvijas goda konsulārais aģents Birmingemā no 1922. gada jūnija, goda vicekonsuls no 1923. gada augusta, goda konsuls no 1932. gada decembra līdz 1940. gada augustam.
Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 5. šķiru un ārvalstu ordeņiem.
- ¹⁰⁹ Arturs Hencens (*Arthur Hentzen*; 1875–?) – Latvijas goda konsuls Bredfordā, Latviju pārstāv no 1928. gada marta līdz 1940. gada augustam. Lielbritānijas pavalstnieks.
Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 3. un 4. šķiru.
- ¹¹⁰ Džons Mo (*John Maw*; 1895–1968) – Latvijas goda konsuls Hallā no 1937. gada jūnija līdz 1968. gadam.
- ¹¹¹ Viljams Džons Tomass (*William John Thomas*; 1866–?) – Latvijas goda konsuls Kārdifā no 1937. gada februāra līdz 1946. gadam.
- ¹¹² Alfrēds Kokers (*Alfred Coker*; 1881–?) – Latvijas goda konsulārais aģents no 1922. gada marta, goda konsuls Liverpūlē no 1923. gada augusta līdz 1940. gada augustam.
Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 3. un 4. šķiru.
- ¹¹³ Ernests Faringtons (*Ernest Farrington*; 1878–1959) – Latvijas goda konsuls Mančesterā, Latviju pārstāv no 1927. gada augusta līdz 1959. gada decembrim.
Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 3. šķiru.
- ¹¹⁴ Fridrihs Mitenbergs (1875 – pēc 1957) – Latvijas goda konsuls. Beidza Liepājas reālskolu. Izceļoja uz Lielbritāniju, kur no 1893. gada bija kuģu mākleris. No 1920. gada marta līdz 1923. gada augustam Latvijas goda konsulārais aģents Ņūkāslā, no 1923. gada augusta līdz 1957. gada aprīlim goda konsuls.
Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru.
- ¹¹⁵ Viljams Brauns Pikerings (*William Brown Pickering*; 1867–?) – Latvijas goda konsulārais aģents Šefildā no 1922. gada jūlija, goda vicekonsuls no 1923. gada augusta, goda konsuls no 1934. gada februāra līdz 1946. gadam.
Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 3. šķiru.
- ¹¹⁶ Bosvels L. Neirns (*Boswell L. Nairn*; 1858–1942) – Latvijas goda konsulārais aģents Dandī no 1922. gada februāra, goda vicekonsuls no 1923. gada augusta līdz 1940. gada augustam.
Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru.
- ¹¹⁷ Roberts Mangols Māršals (*Robert Mungall Marshall*; 1894–1958) – Latvijas goda konsuls Glāzgovā, Latviju pārstāv no 1932. gada februāra līdz 1946. gadam.
Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 3. šķiru un ārvalstu ordeņiem.
- ¹¹⁸ Džeimss Kērnss (*James Cairns*; 1875–1950) – Latvijas goda konsuls Lītā no 1933. gada augusta līdz 1946. gadam.
- ¹¹⁹ Pīters Makārtijs (*Peter McCarthy*; 1891–1967) – Latvijas goda konsuls Dublinā no 1938. gada aprīļa līdz 1967. gadam.
- ¹²⁰ Reimonds Augustīns Bērks (*Raymond Augustine Burke*; 1889–1958) – Latvijas goda konsulārais aģents Belfāstā no 1922. gada aprīļa, goda konsuls no 1923. gada augusta līdz 1958. gada janvārim.
Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru.
- ¹²¹ Mordehajs Kaspi (*Mordechai Caspi*; 1885–1947) – Latvijas goda konsuls Jeruzalemē, Latviju pārstāv no 1928. gada augusta līdz 1947. gada martam.
Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru.
- ¹²² Viljams Edmonstons Delrimpls (*William Edmonstone Dalrymple*; 1898–?) – Latvijas goda konsuls Johannesburgā no 1937. gada oktobra līdz 1946. gadam.

- ¹²³ Sidnijs Mellins Veils (*Sydney Mellin Hale*; 1889–?) – Latvijas goda konsuls Keiptaunā no 1929. gada maija, goda ģenerālkonsuls no 1932. gada decembra līdz 1947. gadam.
 Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 3. šķiru un ārvalstu ordeņiem.
- ¹²⁴ Viljams Henrijs Hemonds (*William Henry Hammond*; 1886–?) – Latvijas goda konsuls Bombejā no 1938. gada 1. marta līdz 1940. gada augustam.
- ¹²⁵ Ričards F. S. de Mels (*Richard F. S. de Mel*; 1904–?) – Latvijas goda konsuls Kolombo no 1931. gada janvāra līdz 1969. gada janvārim.
- ¹²⁶ Filips Luiss Vitmens (*Philipp Louis Whitman*; 1894–?) – Latvijas goda konsuls Helifaksā no 1933. gada februāra līdz 1968. gadam.
- ¹²⁷ Arturs Gaburī (*Arthur Gaboury*; 1875–?) – Latvijas goda ģenerālkonsuls Monreālā, Latviju pārstāv no 1932. gada novembra līdz 1951. gadam.
 Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru.
- ¹²⁸ Rejs Nīls Brisons (*Ray Neil Bryson*; 1896–1977) – Latvijas goda konsuls Toronto no 1938. gada novembra, goda ģenerālkonsula v. i. no 1950. gada marta līdz 1964. gadam.
- ¹²⁹ Viljams Sevidžs (*William Savage*; 1876–?) – Latvijas goda konsuls Vankūverā no 1926. gada jūlija līdz 1970. gadam.
- ¹³⁰ Felikss Žans Leoto (*Félix Jean Léotaud*; 1877–?) – Latvijas goda konsuls Portofspeinā (Trinidadā) no 1937. gada decembra līdz 1951. gadam.
- ¹³¹ Čārlzs Seimūrs Tomss (*Charles Seymour Toms*; 1880 – 20. gs. 50. gadi) – Latvijas goda konsuls Adelaidā no 1928. gada jūlija līdz 1947. gadam.
- ¹³² Redžinalds Tempļs Stīvenss (*Reginald Temple Stephens*; 1880–1952) – Latvijas goda konsuls Brisbenā no 1937. gada jūlija līdz 1952. gadam.
- ¹³³ Roberts Gelbraits Makkomass (*Robert Galbraight McComas*; 1902–1982) – Latvijas goda konsuls Melburnā no 1931. gada marta līdz 1974. gada augustam un no 1975. gada decembra līdz 1982. gadam.
- ¹³⁴ Normens Makleods (*Norman McLeod*; 1884–1958) – Latvijas goda konsuls Sidnejā, Latviju pārstāv no 1931. gada jūlija līdz 1958. gada jūnijam. Austrālijas pavalstnieks.
 Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 3. šķiru un ārvalstu ordeņiem.
- ¹³⁵ Normens Hīts (*Norman Heath*; 1872–1944) – Latvijas goda konsuls Oklendā no 1927. gada oktobra līdz 1944. gadam.
- ¹³⁶ Žans Pjērs Zanēns (*Jean-Pierre Zanen*; 1872–?) – Latvijas goda konsuls Luksemburgā, Latviju pārstāv no 1925. gada decembra līdz 1940. gada augustam.
 Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 3. un 4. šķiru.
- ¹³⁷ Pjērs Marī Lorēns Žiofredī (*Pierre Marie Laurent Jioffredy*; 1890–?) – Latvijas goda konsuls Monako no 1938. gada marta līdz 1940. gada augustam.
- ¹³⁸ Arturs Vanags (1882–1970) – Latvijas goda ģenerālkonsuls. Studēja ķīmiju RPI (1903.–1906. g.). 1906. gadā emigrēja uz Norvēģiju, kur strādāja par inženieri un ķīmiķi, bija kalnraktuvju direktors un uzraugs. No 1908. gada Norvēģijas pavalstnieks. No 1919. gada augusta līdz 1921. gada maijam Latvijas goda konsulārais aģents Oslo, pēc tam goda ģenerālkonsuls līdz 1940. gada augustam un no 1946. gada līdz 1970. gada februārim.
 Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 2. šķiru, Lietuvas Ģedimīna ordeņa 2. šķiru un Norvēģijas Svētā Olava ordeņa 4. šķiru.
- ¹³⁹ Henriks Vedelers (*Henrik Vedeler*; 1878–?) – Latvijas goda vicekonsuls Bergenē no 1925. gada jūlija, goda konsuls no 1929. gada novembra līdz 1940. gada augustam.
 Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru.
- ¹⁴⁰ Diogo Žoakims de Matoss (*Diogo Joaquim de Mattos*; 1869–?) – Latvijas goda konsuls Lisabonā, Latviju pārstāv no 1927. gada novembra līdz 1940. gada augustam.
 Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 3. un 4. šķiru un Francijas Goda Leģiona ordeni.

- ¹⁴¹ Panaits G. Avgenio (*Panait G. Avghenio*; 1885–?) – Latvijas goda konsuls Galacā no 1925. gada novembra līdz 1940. gada augustam.
- ¹⁴² Arvo Alfreds Himbergs (*Arvo Alfred Himberg*; 1892–?) – Latvijas goda vicekonsuls Helsinkos no 1924. gada novembra, goda konsuls no 1925. gada oktobra, goda ģenerālkonsuls no 1928. gada novembra līdz 1940. gada augustam.
Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 2., 3., un 4. šķiru.
- ¹⁴³ Arifi Berkers (*Arifi Berker*; 1903–?) – Latvijas goda konsuls Stambulā, Latviju pārstāv no 1934. gada jūnija līdz 1940. gada augustam.
Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru.
- ¹⁴⁴ Oto Marenčičs (*Ottó Marencsich*; 1875–?) – Latvijas goda konsuls Budapeštā no 1940. gada 9. jūlija līdz 22. augustam.
Apbalvots ar Austrijas Civilo Nopelnu krusta 2. šķiru, Austrijas Nopelnu ordeņa virsnieka krustu un Itālijas Kroņa ordeņa 3. šķiru.
- ¹⁴⁵ Gustavs Širmeijers (*Gustav Schiermeyer*; 1902–?) – Latvijas goda konsuls Berlīnē no 1940. gada 9. janvāra līdz 22. augustam.
- ¹⁴⁶ Leonhards Herbergs-Šēfers (*Leonhard Herberg-Schaefer*; 1877–?) – Latvijas goda konsuls Breslavā, Latviju pārstāv no 1937. gada novembra līdz 1940. gada augustam.
- ¹⁴⁷ Georgs Alberts Prīms (*Georg Albert Priem*; 1871–?) – Latvijas goda konsuls Drēzdenē, Latviju pārstāv no 1929. gada aprīļa līdz 1940. gada augustam.
Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru.
- ¹⁴⁸ Rihards Gotšalks (*Richard Gottschalk*; 1872–?) – Latvijas goda konsuls Dīsburgā, Latviju pārstāv no 1922. gada oktobra līdz 1940. gada augustam.
Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru.
- ¹⁴⁹ Fricis Heinrihs Harmss (*Fritz Heinrich Harms*; 1900–?) – Latvijas goda konsuls Frankfurtē pie Mainas, Latviju pārstāv no 1937. gada septembra līdz 1940. gada augustam.
- ¹⁵⁰ Konstantīns Emīls Heinrihs Šēfers (*Constantin Emil Heinrich Schaefer*; 1885–?) – Latvijas goda konsuls Hannoverē, Latviju pārstāv no 1927. gada aprīļa līdz 1940. gada augustam.
Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru.
- ¹⁵¹ Rūdolfs Heitmans (*Rudolph Heitmann*; 1884–?) – Latvijas goda konsuls Ņelnē, Latviju pārstāv no 1936. gada maija līdz 1940. gada augustam.
- ¹⁵² Ernsts Nisens (*Ernst Nissen*; 1879–?) – Latvijas goda konsuls Leipcigā, Latviju pārstāv no 1922. gada maija līdz 1940. gada augustam.
Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru.
- ¹⁵³ Johanness Ludvigs Ferdinands Švābrohs (*Johannes Ludwig Ferdinand Schwabroch*; 1863–?) – Latvijas goda konsuls Lībekā, Latviju pārstāv no 1925. gada marta līdz 1940. gada augustam.
Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru.
- ¹⁵⁴ Valters Rūnke (*Walther Ruhncke*; 1876–?) – Latvijas goda konsuls Magdeburgā, Latviju pārstāv no 1926. gada decembra līdz 1940. gada augustam.
Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru.
- ¹⁵⁵ Alberts Vāgenmans (*Albert Wagenmann*; 1876–?) – Latvijas goda konsuls Manheimā, Latviju pārstāv no 1929. gada novembra līdz 1940. gada augustam.
Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru.
- ¹⁵⁶ Ērihs Nāgels (*Erich Nagel*; 1883–?) – Latvijas goda konsuls Minhenē no 1933. gada oktobra, personiskais tituls "ģenerālkonsuls" no 1939. gada janvāra līdz 1940. gada augustam.
Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru.
- ¹⁵⁷ Karls Hermans Millers (*Karl Hermann Müller*; 1895–?) – Latvijas goda konsuls Nirbergā, Latviju pārstāv no 1925. gada augusta līdz 1940. gada augustam.
Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru.

- ¹⁵⁸ Eduards Gribels (*Eduard Gribel*; 1884–?) – Latvijas goda konsuls Štetīnē, Latviju pārstāv no 1925. gada jūlija līdz 1940. gada augustam.
 Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru.
- ¹⁵⁹ Wolfgang Bešs (*Wolfgang Boesch*; 1896–?) – Latvijas goda konsuls Vīnē no 1940. gada 9. janvāra līdz 22. augustam.
- ¹⁶⁰ Hugo Henkels (*Hugo Henkel*; 1880–?) – Latvijas goda konsuls Vupertālē, Latviju pārstāv no 1933. gada maija līdz 1940. gada augustam.
 Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni.
- ¹⁶¹ Juhans Emanuels Sande (*Johan Emanuel Sande*; 1898–?) – Latvijas goda konsuls Stokholmā no 1937. gada decembra līdz 1940. gada augustam.
- ¹⁶² Hugo Roberts Millers (*Hugo Robert Müller*; 1883–?) – Latvijas goda konsuls Jevlē no 1935. gada marta līdz 1940. gada augustam.
- ¹⁶³ Juhans Gustavs Nürdgrēns (*Johan Gustaf Nordgrén*; 1875–?) – Latvijas goda vicekonsuls Gēteborgā no 1928. gada marta, goda konsuls no 1937. gada jūlija līdz 1940. gada augustam.
 Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 5. šķiru.
- ¹⁶⁴ Fritjofs Paulsons (*Fritjof Paulsson*; 1876–?) – Latvijas goda konsuls Helsingborgā no 1926. gada jūlija līdz 1940. gada augustam.
 Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru.
- ¹⁶⁵ Oke Pīlgrens Nērmans (*Åke Pihlgren Nerman*; 1886–?) – Latvijas goda konsuls Kārlstādē no 1928. gada janvāra līdz 1940. gada augustam.
 Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 5. šķiru.
- ¹⁶⁶ Lorencs Martins Mēsenburjs (*Lorenz Martin Meesenburg*; 1878–?) – Latvijas goda vicekonsuls Malmē no 1925. gada aprīļa, goda konsuls no 1929. gada jūnija līdz 1940. gada augustam. Zviedru-latviešu biedrības valdes loceklis.
 Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa 3., 4. un 5. šķiru.
- ¹⁶⁷ Igors Makovickis (*Igor Makovicky*; 1892–?) – Latvijas goda konsuls Bratislavā no 1936. gada septembra līdz 1940. gada augustam.
- ¹⁶⁸ Ernsts Zīgs (*Ernst Sieg*; 1886–?) – Latvijas goda vicekonsuls Dancigā no 1935. gada jūlija līdz 1940. gada augustam.

Protokols nr. 89

MINISTRU KABINETA SĒDE

1940. g. 24. augustā

Klāt:

Valsts un Ministru prezidents un ārlietu ministra v. i. prof. Dr. A. Kirhenšteins	
Ārlietu ministra biedrs	A. Jablonskis
Finansu ministrs	K. Karlsons
Iekšlietu ministrs	V. Lācis
Izglītības ministrs	prof. P. Lejiņš
Kara ministrs	ģen. R. Dambītis
Sabiedrisko lietu ministrs	P. Blaus
Satiksmes ministrs	J. Jagars

Tautas labklājības ministrs	J. Lācis
Tieslietu ministrs	J. Pabērzs
Zemkopības ministrs	J. Vanags
Iekšlietu ministra biedrs	V. Latkovskis
Valsts kontrolieris	A. Tabaks
Finansu ministra biedrs	Ed. Leitmanis
Izglītības ministra 1. biedrs	J. Lieknis
Izglītības ministra 2. biedrs	P. Valeskalns
Zemkopības ministra biedrs	R. Blaus
Protokolē: Valsts kancelejas direktora v. i.	V. Stalažs

Sēdi sāk plkst. 17.00.

[1]) Ievērojot to, ka saskaņā ar Padomju Sociālistisko Republiku Savienības Konstitūcijas (pamatlikuma) 14. pantu ārējā tirdzniecība, ko realizē uz valsts monopola pamata, piekrīt Padomju Sociālistisko Republiku Savienībai viņas augstāko varas orgānu un valsts pārvaldes orgānu personā un ka turpmāk Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas visas ārējās tirdzniecības kārtošanas lietas realizēs PSR Savienības Ārējās tirdzniecības tautas komisariāts un tā pilnvarotais pie Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas valdības, Ministru kabinets nolemj:

Uzdot finansu ministram:

1. Likvidēt Finanšu ministrijas Ārējās tirdzniecības departamentu, nodot šī departamenta darbvedību un arhīvus PSR Savienības Ārējās tirdzniecības tautas komisariāta pilnvarotajam pie Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas valdības.

2. Nodot pakļautībā PSR Savienības Ārējās tirdzniecības tautas komisariāta Galvenajai muitas pārvaldei Finanšu ministrijas Muitas departamentu, muitnīcas un visus pārējos muitas uzraudzības orgānus ar visiem viņu īpašumiem (nolikta-vām, iekraušanas–izkraušanas un transporta līdzekļiem, dienesta ēkām utt.).

Šis lēmums stājas spēkā 1940. gada 25. augustā.¹

2) Pieņem zināšanai, ka PSR Savienības Ārējās tirdzniecības tautas komisariāts ir iecēlis par savu pilnvaroto pie Latvijas PSR valdības b. Finogenu Anatoliju Nikolajeviču.

Sēdi slēdz plkst. 17.30.

Ministru prezidents A. Kirhenšteins

Valsts kancelejas direktora v. i. V. Stalažs

LVA, 270. f., 1. apr., 2. l., 167. lp.

¹ Lēmums publicēts: Valdības Vēstnesis. – 1940. – 26. aug. – Nr. 193; Likumu krājums, 1940. – Nr. 254.

Pielikumi

Pielikums nr. 1

Ministru kabinets 1940. g. 23. jūlijā ir
pieņēmis un Valsts prezidents izsludina
šādu likumu:

PĀRGROZĪJUMI NODOKĻU LIKUMOS

1. Nodokļu likumu (1938. g. izd[evums]) 206., 207. un 209. pantu izteikt tā:

206. Par priekšsēdētāju aprīņķu, resp[ektīvi], iecirkņu tirdzniecības–rūpniecības nodokļa komisijā ir attiecīga aprīņķa, resp[ektīvi], iecirkņa nodokļu inspektors vai viņa vietnieks – nodokļu inspektora palīgs, bet par locekļiem:

1) Rīgas, Liepājas, Jelgavas un Daugavpils pilsētu iecirkņos:

- a) viens Finanšu ministrijas pārstāvis,
- b) viens strādnieku arodorganizāciju pārstāvis,
- c) viens attiecīgas pilsētas valdes pārstāvis un
- d) četri šā nodokļa maksātāju pārstāvji,

2) pārējos iecirkņos un aprīņķos:

- a) viens Finanšu ministrijas pārstāvis,
- b) viens strādnieku arodorganizāciju pārstāvis,
- c) viens finanšu ministra noteiktas pilsētas valdes pārstāvis un
- d) četri šā nodokļa maksātāju pārstāvji.

Katram komisijas loceklim ir attiecīgs vietnieks.

Tirdzniecības–rūpniecības nodokļa komisijas sekretārs ir attiecīgas nodokļu inspekcijas darbvedis vai tā atvietotājs.

207. Aprīņķu, resp[ektīvi], iecirkņu tirdzniecības–rūpniecības nodokļa komisijas locekļus un viņu vietniekus iecel: Finanšu ministrijas pārstāvjus – finanšu ministrs, strādnieku arodorganizāciju pārstāvjus – finanšu ministrs un pilsētu valžu pārstāvjus – pilsētu valdes. Nodokļa maksātāju pārstāvju un viņu vietnieku iecelšanas kārtību nosaka finanšu ministrs.

209. Galvenās tirdzniecības–rūpniecības nodokļa komisijas priekšsēdētājs ir Nodokļu departamenta direktors, bet viņa vietnieki ir: vicedirektori, vecākais nodokļu inspektors un nodokļu revidents. Komisijas locekļi ar balsstiesībām

ir: pa vienam pārstāvim no strādnieku arodorganizācijām, Finanšu un Tieslietu ministrijām, Rīgas pilsētas valdes, Latvijas pilsētu savienības un seši šā nodokļa maksātāju pārstāvji, bet ar padomdevēja balsi – viens Valsts kontroles pārstāvis.

Uz galvenās komisijas sēdēm pēc priekšsēdētāja izvēles var uzaicināt kā lietpratēju attiecīgu nodokļu inspektoru ar padomdevēja balsi.

Galvenās komisijas locekļus un katram no viņiem noteiktus vietniekus iecel: Finanšu ministrijas un strādnieku arodorganizāciju pārstāvjus – finanšu ministrs, Tieslietu ministrijas – tieslietu ministrs no tiesnešu vidus, Rīgas pilsētas valdes un Latvijas pilsētu savienības – attiecīgas valdes, Valsts kontroles – valsts kontrolieris. Nodokļa maksātāju pārstāvju un viņu vietnieku iecelšanas kārtību nosaka finanšu ministrs.

Galvenās komisijas sekretārs ir Nodokļu departamenta nodokļu nodaļas vadītājs vai tirdzniecības–rūpniecības nodokļa lietu referents vai viņu atvietotājs ierēdnis, bet lietās par uzņēmumiem, kuriem jānodod atklāts pārskats par savu darbību, – Atsevišķās nodokļu inspekcijas nodokļu inspektori.

Šie pārgrozījumi stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 25. jūlijā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 26. jūl. – Nr. 167; Likumu krājums,¹ 1940. – Nr. 166.

NODOKĻU LIKUMI (1938. g. izdevums)

206. Par priekšsēdētāju aprinķu, resp[ektīvi], iecirkņu tirdzniecības–rūpniecības nodokļa komisijā ir attiecīga aprinķa, resp[ektīvi], iecirkņa nodokļu inspektors vai viņa vietnieks – nodokļu inspektora palīgs, bet par locekļiem:

1) Rīgas, Liepājas, Jelgavas un Daugavpils pilsētu iecirkņos:

- a) viens Finanšu ministrijas pārstāvis,
- b) viens Iekšlietu ministrijas pārstāvis,
- c) viens attiecīgas pilsētas valdes pārstāvis un
- d) četri šā nodokļa maksātāju pārstāvji;

2) pārējos iecirkņos un aprinķos:

- a) viens Finanšu ministrijas pārstāvis,
- b) viens Iekšlietu ministrijas pārstāvis,
- c) viens finanšu ministra noteiktas pilsētas valdes pārstāvis un
- d) četri šā nodokļa maksātāju pārstāvji.

Tirdzniecības–rūpniecības nodokļa komisijas locekļiem ir vietnieki: resoru pārstāvjiem – no attiecīgiem resoriem, pilsētu valžu pārstāvjiem pilsētu nodokļu iecirkņos – no attiecīgām pilsētu valdēm, bet jauktos (pilsētu un lauku) nodokļu iecirkņos (apriņķos) komisijas locekļu vietniekus – pilsētu valžu pārstāvjus dod arī citas šā paša nodokļu apriņķa, resp[ektīvi], iecirkņa pilsētu valdes pēc finansu ministra norādījuma. Katram komisijas loceklim – maksātāju pārstāvim noteikts attiecīgs vietnieks.

Tirdzniecības–rūpniecības nodokļa komisijas sekretārs ir attiecīgas nodokļu inspekcijas darbvedis vai tā atvietotājs.

207. Apriņķu, resp[ektīvi], iecirkņu tirdzniecības–rūpniecības nodokļa komisijas locekļus un viņu vietniekus – Finanšu ministrijas un nodokļa maksātāju pārstāvjus – ieceļ finansu ministrs, pie kam maksātāju pārstāvjus no Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras ieteiktiem kandidātiem. Iekšlietu ministrijas pārstāvjus–locekļus un viņu vietniekus ieceļ iekšlietu ministrs, bet pilsētu valžu pārstāvjus – pilsētu valdes.

209. Galvenās tirdzniecības–rūpniecības nodokļa komisijas priekšsēdētājs ir Nodokļu departamenta direktors, bet viņa vietnieki ir: vicedirektors, vecākais nodokļu inspektors un nodokļu revidents. Komisijas locekļi ar balsstiesībām ir: pa vienam pārstāvim no Finanšu, Iekšlietu un Tieslietu ministrijas, Rīgas pilsētas valdes, Latvijas pilsētu savienības, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras un pieci šā nodokļa maksātāju pārstāvji, bet ar padomdevēja balsi – viens Valsts kontroles pārstāvis.

Uz galvenās komisijas sēdēm pēc priekšsēdētāja izvēles var uzaicināt kā lietpratēju attiecīgu nodokļu inspektoru ar padomdevēja balsi.

Galvenās komisijas locekļus un katram no viņiem noteiktus vietniekus ieceļ: Finanšu ministrijas un nodokļu maksātāju pārstāvjus (pēdējos no Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras ieteiktiem kandidātiem) – finansu ministrs, Iekšlietu ministrijas – iekšlietu ministrs, Tieslietu ministrijas – tieslietu ministrs no tiesnešu vidus, Rīgas pilsētas valdes un Latvijas pilsētu savienības – attiecīgas valdes, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras pārstāvi – šās kameras priekšsēdētājs un Valsts kontroles pārstāvi – valsts kontrolieris.

Galvenās komisijas sekretārs ir Nodokļu departamenta nodokļu nodaļas vadītājs vai tirdzniecības–rūpniecības nodokļa lietu referents, bet lietās par uzņēmumiem, kuriem jādod atklāts pārskats par savu darbību, – atsevišķās nodokļu inspekcijas nodokļu inspektori.

¹ Šeit un turpmāk attiecīgā gada "Likumu un Ministru kabineta noteikumu krājums" dots saīsināti kā "Likumu krājums".

Pielikums nr. 2

Ministru kabinets 1940. g. 25. jūlijā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

**PĀRGROZĪJUMI IEKŠLIETU MINISTRIJAS
IEKĀRTĀ**

Iekšlietu ministrijas iekārtā (Lik[umu] kr[ājums], 1939. g., 90) izdarīt sekojošus pārgrozījumus:

I. Iekārtas 3. pantu izteikt tā:

3. Iekšlietu ministrijas galvenās sastāvdaļas ir: 1) Administratīvais departaments, 2) Tautas milicijas departaments, 3) Drošības policijas departaments, 4) Kriminālpolitiskais departaments, 5) Pašvaldības departaments, 6) Baznīcu un konfesiju departaments, 7) Būvniecības departaments un 8) Robežsargu brigāde.

Bez tam pie ministrijas pastāv ministrijas padomnieks.

II. Kriminālpolitisko departamentu Iekšlietu ministrijas iekārtā iekļaut tādā veidā, kādā tas līdz šim pastāvēja pie Tieslietu ministrijas.

III. Iekārtā visās vietās aizrādījumu uz "Kārtības policijas departamentu" atvietot ar "Tautas milicijas departamentu".

Šie pārgrozījumi stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 25. jūlijā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 27. jūl. – Nr. 168; Likumu krājums, 1940. – Nr. 168.

Ministru kabinets 1939. g. 24. maijā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

IEKŠLIETU MINISTRIJAS IEKĀRTA

I. Vispārīgi noteikumi

1. Iekšlietu ministrija uztur un sargā valsts iekšējo kārtību un drošību, organizē pasīvo gaisa aizsardzību, pārzina pašvaldības, baznīcu, konfesiju un būvniecības lietas, apsargā valsts robežas un veic citus uzdevumus, ko tai uzliek atsevišķi likumi un noteikumi.

2. Vispārējās labierīcības lietās iekšlietu ministram ir tiesība izdot saistošus noteikumus, izsludinot tos vispārējai zināšanai.

3. Iekšlietu ministrijas galvenās sastāvdaļas ir: 1) Administratīvais departaments, 2) Kārtības policijas departaments, 3) Drošības policijas departaments, 4) Pašvaldības departaments, 5) Baznīcu un konfesiju departaments, 6) Būvniecības departaments un 7) Robežsargu brigāde.

4. Pie ministra pastāv sekretariāts, ko vada ministra sekretārs. Ministra sekretariāts pārzina ministra darbvedību un vispārīga rakstura lietas, kas nepiekrīt citām ministrijas sastāvdaļām, kā arī izpilda ministra sevišķus uzdevumus. Saimnieciskā ziņā sekretariāts pakļauts Administratīvajam departamentam.

II. Administratīvais departaments

5. Administratīvais departaments pārzina pasu, pavalstniecības un ārzemnieku lietas, kā arī ministrijas grāmatvedību, kasi un juriskonsultāciju.

6. Departamenta sastāvs ir: 1) pasu nodaļa, 2) ārzemnieku nodaļa, 3) grāmatvedības nodaļa un 4) juriskonsultācija.

7. Pasu nodaļa pārzina iekšzemes un ārzemes pasu, pavalstniecības un uzvārdu maiņas lietas.

8. Ārzemnieku nodaļa pārzina ārzemnieku ieceļošanas, uzturēšanās, izceļošanas, darba atļauju un emigrantu lietas.

9. Grāmatvedības nodaļa pārzina ministrijas grāmatvedību, budžeta un pensiju lietas, kā arī ministrijas kasi. Nodaļu vada virsgrāmatvedis.

10. Juriskonsultācija kārtoti ministrijas likumu, noteikumu un instrukciju izstrādāšanu, kā arī citus juridiskus jautājumus. To vada departamenta vice-direktors.

III. Kārtības policijas departaments

11. Kārtības policijas departaments pārzina kārtības policijas darbību un pasīvo gaisa aizsardzību.

12. Departamenta centrālās iestādes ir: 1) vispārīgā nodaļa, 2) iekšējās apsardzības nodaļa, 3) policijas inspekcija un 4) pasīvās gaisa aizsardzības pārvalde.

13. Vispārīgā nodaļa pārzina departamenta centrālo un vietējo iestāžu personāla, saimniecības un budžeta lietas, kā arī vietējo iestāžu revīzijas.

14. Iekšējās apsardzības nodaļa pārzina noziedzīgo nodarījumu apkarošanas, satiksmes un administratīvo sodu lietas, uzrauga ieroču, munīcijas, sprāgstvielu un reibinošu dzērienu tirdzniecību un starpniecības biroju darbību, kā arī kārtoti ieroču atļauju un medību apliecību lietas.

15. Policijas inspekcija pārzina policijas apmācības lietas un pārbauda policijas darbinieku zināšanas un piemērotību, kā arī izpilda departamenta direktora

sevišķus uzdevumus. Inspekciju vada policijas inspektors ar departamenta vicedirektora tiesībām.

Pie inspekcijas pastāv policijas skola, kas sagatavo darbiniekus policijas ārējam dienestam un papildina policijas darbinieku arodzināšanas.

16. Pasīvās gaisa aizsardzības pārvalde pārzina iedzīvotāju sagatavošanu pasīvai gaisa aizsardzībai un ugunsgrēku apkarošanas lietas. Pārvaldes priekšniekam ir departamenta vicedirektora tiesības.

17. Pārvaldes sastāvs ir: 1) operatīvā nodaļa, 2) tehniskā nodaļa un 3) ugunsgrēku apkarošanas nodaļa.

18. Operatīvā nodaļa pārzina gaisa aizsardzības plānus, vada rajonu darbību un organizē manevrus.

19. Tehniskā nodaļa pārzina pretķīmisko un sanitāro dienestu, gaisa aizsardzības apmācības un propagandas lietas, kā arī laboratoriskos pētījumus.

20. Ugunsgrēku apkarošanas nodaļa pārzina ugunsgrēku apkarošanas un gāzu patvertņu izbūves lietas, vada valsts un pašvaldību ugunsdzēsēju, kā arī privāto ugunsdzēsēju organizāciju darbību un seko ugunsgrēku apkarošanas likumu un noteikumu pildīšanai.

Pie nodaļas pastāv ugunsgrēku apkarošanas padome.

IV. Drošības policijas departaments

21. Drošības policijas departaments pārzina politiskās un kriminālās policijas darbību.

22. Drošības policijas departamenta centrālās iestādes ir: 1) politiskās policijas pārvalde, 2) kriminālās policijas pārvalde un 3) sekretariāts.

23. Politiskās policijas pārvalde pārzina un vada politiskās policijas darbību. Pārvaldes priekšnieka pienākumi uzlikti Drošības policijas departamenta direktoram.

24. Politiskās policijas pārvaldes sastāvs ir: 1) izmeklēšanas nodaļa un 2) aģentūras nodaļa.

25. Izmeklēšanas nodaļa pārzina politiskās policijas rajonu izmeklēšanas darbību, administratīvā kārtā izšķiramās lietas un pārvaldes kartotēku un arhīvu.

26. Aģentūras nodaļa pārzina pretvalstiskās kustības un nelegālo organizāciju lietas.

27. Kriminālās policijas pārvalde pārzina un vada kriminālās policijas darbību. Pārvaldes priekšniekam ir departamenta vicedirektora tiesības.

28. Politiskās un kriminālās policijas pārvalžu priekšniekiem ir palīgi.

29. Sekretariāts pārzina departamenta personāla, saimniecības, budžeta un vispārīga rakstura lietas.

V. Pašvaldības departaments

30. Pašvaldības departaments pārzina pašvaldības lietas. Departamentā pastāv arī vicedirektora amats.

31. Departamenta sastāvs ir: 1) pilsētu daļa un 2) pagastu daļa.
32. Pilsētu daļa pārzina pilsētu pašvaldības lietas.
33. Pagastu daļa pārzina pagastu pašvaldības lietas.

VI. Baznīcu un konfesiju departaments

34. Baznīcu un konfesiju departaments pārzina baznīcu un konfesiju lietas.
35. Departamenta sastāvs ir: 1) administratīvā nodaļa un 2) konfesiju nodaļa.
36. Administratīvā nodaļa pārzina civilstāvokļa aktu reģistrācijas, legitimācijas, adopcijas, garīdznieku pensiju un citas administratīvas lietas, kas saistītas ar departamenta darbību.
37. Konfesiju nodaļa pārzina un kārtro reliģiskās dzīves un kulta jautājumus.

VII. Būvniecības departaments

38. Būvniecības departaments pārzina būvniecības lietas, kas paredzētas sevišķos likumos un noteikumos.
39. Departamenta centrālās iestādes ir: 1) valsts būvju daļa, 2) būvinspekcijas daļa un 3) sabiedrisko būvju nodaļa.
Pie departamenta pastāv tehniskā padome.
40. Valsts būvju daļa pārzina sevišķos likumos noteikto valsts iestāžu būvdarbu izpildīšanu.
41. Būvinspekcijas daļa pārzina būvuzraudzību, būvmateriālu un būvdarbu normas, pārbauda jaunus būvju veidus un konstrukcijas, kā arī pārbauga pašvaldību iestāžu rīcību būvlikumu un būvnoteikumu pildīšanā.
42. Sabiedrisko būvju nodaļa pārbauda būvju izmaksu un darbu izpildīšanu pašvaldību un sabiedriskām būvēm, ko visumā vai pa daļai ceļ valsts vai sabiedriskiem līdzekļiem vai aizdevumiem.

VIII. Robežsargu brigāde

43. Robežsargu brigāde apsargā valsts robežas un darbojas uz sevišķu likumu pamata.

IX. Vietējās iestādes

44. Kārtības policijas departamenta vietējo iestāžu vadītāji ir: 1) dzelzceļu policijas priekšnieks, 2) prefekti, 3) aprinķu priekšnieki un 4) pasīvās gaisa aizsardzības rajonu priekšnieki.
45. Drošības policijas departamenta vietējo iestāžu vadītāji ir politiskās un kriminālās policijas rajonu priekšnieki.
46. Pašvaldības departamenta vietējo iestāžu vadītāji ir aprinķu vecākie.
47. Būvniecības departamenta vietējo iestāžu vadītāji ir aprinķu būvinspektori.

48. Vietējo iestāžu iekārtu un darbību nosaka sevišķi likumi, noteikumi un rīkojumi.

Ar šo atcelta līdzšinējā Iekšlietu ministrijas iekārta (Lik[umu] kr[ājums], 1933. g., 71).

Šis likums stājas spēkā 1939. g. 15. jūnijā.

Rīgā 1939. g. 31. maijā

K. Ulmanis,

Valsts un Ministru prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1939. – 3. jūn. – Nr. 122; Likumu krājums, 1939. – Nr. 90.

Pielikums nr. 3

Ministru kabinets 1940. g. 25. jūlijā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

PĀRGROZĪJUMI TIESLIETU MINISTRIJAS IEKĀRTĀ

Tieslietu ministrijas iekārtā (Lik[umu] kr[ājums], 1930. g., 95, un 1938. g., 112 un 158) izdarīt sekojošos pārgrozījumus:

I. Likuma 1.–4. pantus izteikt tā:

1. Tieslietu ministrija gādā par neatkarīgu tiesas spriešanu un likumības sargāšanu valstī un izpilda citus ar likumu tai uzliktus pienākumus.

2. Ministrijas uzdevumu veikšanai pastāv ministrijas centrālā iestāde un tiesu iestādes.

3. Tiesu iestāžu iekārtu un darbību noteic sevišķi likumi.

4. Tieslietu ministrijas centrālās iestādes galvenās sastāvdaļas ir: 1) Tiesu departaments, 2) Juriskonsultācija un 3) Kodifikācijas departaments.

II. Likuma III nodaļu (11.–24. p[ants]) atcelt.

Šie pārgrozījumi stājas spēkā izsludināšanas dienā.

1940. g. 25. jūlijā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,

Valsts prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 27. jūl. – Nr. 168; Likumu krājums, 1940. – Nr. 167.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

TIESLIETU MINISTRIJAS IEKĀRTA

1. Tieslietu ministrija gādā par neatkarīgu tiesas spriešanu un likumības sargāšanu valstī, pārzina ieslodzījuma vietas un izpilda citus ar likumu tai uzliktus pienākumus.

2. Ministrijas uzdevumu veikšanai pastāv ministrijas centrālā iestāde, tiesu iestādes un ieslodzījuma vietas.

3. Tiesu iestāžu un ieslodzījuma vietu iekārtu un darbību noteic sevišķi likumi.

4. Tieslietu ministrijas centrālās iestādes galvenās sastāvdaļas ir: 1) Tiesu departaments, 2) Kriminālpolitiskais departaments, 3) Juriskonsultācija un 4) Kodifikācijas departaments.

III. Kriminālpolitiskais departaments

11. Kriminālpolitiskais departaments pārzina Tieslietu resora ieslodzījuma vietas, sabiedrības aizsardzības līdzekļu piemērošanu un atsavināto ieslodzīto aizgādību.

12. Kriminālpolitisko departamentu sastāda: direktors, divi vicedirektori, inspektors-pedagogs, juriskonsults, vecākais sevišķu uzdevumu ierēdnis-inženieris, ārsts-konsultants, grāmatvedība un kanceleja.

13. Kriminālpolitiskā departamenta vietējās iestādes ir: spaidu darbu cietumi, pārmācības nami, cietumi, aresta un cietokšņa nodaļas, cietumu slimnīcas un nepilngadīgo ieslodzījuma vietas.

14. Kriminālpolitiskā departamenta darbība sadalās: 1) vispārīgā un 2) ieslodzīto darbu nozarē.

15. Vispārīgā nozare pārzina Kriminālpolitiskā departamenta un ieslodzījuma vietu personu sastāvu, sodu izpildīšanu, ieslodzījuma vietu administratīvo un sanitāro iekārtu, saimniecību, statistiku, ieslodzīto uzturēšanu, labošanu, pārsūtīšanu, cietumu patronāta un visas citas lietas, kas nepiekrīt otrai Kriminālpolitiskā departamenta nozarei.

16. Ieslodzīto darbu nozare pārzina ieslodzīto nodarbināšanu, ieslodzījuma vietu darbnīcas, rūpniecības uzņēmumus, lauksaimniecības fermas, kustamu un nekustamu mantu, kā arī ieslodzīto darba fonda summas.

17. Kriminālpolitiskā departamenta direktors pārzina un vada departamenta un ieslodzījuma iestāžu darbību.

18. Vicedirektori uz direktora rīkojumu pārzina Kriminālpolitiskā departamenta atsevišķas nozares un izdara ieslodzījuma vietu revīzijas.

19. Inspektors-pedagogs pārzina cietumu skolas un bibliotēkas un rūpējas par ieslodzīto morālisku labošanu un garīgas dzīves izkopšanu.

20. Juriskonsults izstrādā uz ieslodzījuma vietām attiecošos likumu un in-
strukciju projektus, dod atzinumus tekošas darbības juridiskas dabas jautājumos
un aizstāv Kriminālpolitiskā departamenta lietas tiesā.

21. Vecākais sevišķu uzdevumu ierēdnis—inženieris pārzina ieslodzījumu
vietu ēku stāvokli, to apkurināšanas un apgaismošanas iekārtas, uzņēmumu
tehnisko ierīču stāvokli un drošību.

22. Ārsta–konsultanta uzdevums dot slēdzienus par ieslodzījuma vietu sa-
nitāro un higiēnisko stāvokli, ieslodzīto veselību un ārstniecības jautājumos.

23. Kriminālpolitiskā departamenta grāmatvedība pārzina departamenta un
ieslodzījuma vietu budžetus, norēķinus un grāmatvedību.

24. Kanceleja veic Kriminālpolitiskā departamenta darbvedību.

Likums Saeimā pieņemts 1930. g. 18. jūnijā.

Valdības Vēstnesis. – 1930. – 28. jūn. – Nr. 141; 1938. – 13. apr. – Nr. 85; 19. jūl. – Nr. 159;
Likumu krājums, 1930. – Nr. 195; 1938. – Nr. 112, 158.

Pielikums nr. 4

Ministru kabinets 1940. g. 25. jūlijā ir
pieņēmis un Valsts prezidents izsludina
šādu likumu:

PAPILDINĀJUMI LIKUMĀ PAR KAITNIECĪBAS APKAROŠANU

I. Likumu par kaitniecības apkarošanu (Lik[umu] kr[ājums], 1940. g., 132)
papildināt ar šādu jaunu 1.¹ pantu un 2. panta trešo daļu:

1.¹ Aizliegts spekulatīvos nolūkos atsavināt, iegūt, nobēdzināt vai slēpt pre-
ces, traucējot ar to normālu preču apgrozības norisi valstī.

2. ...

Šādas kaitniecības ceļā iegūtā, slēptā vai nobēdzinātā manta (1. un 1.¹ p[ants])
konfiscējama.

II. Tā paša likuma 2. panta atsauci iekavās uz “1. p[antu]” papildināt ar at-
sauci uz “1.¹ p[antu]”.

Šie papildinājumi piemērojami, sākot ar 1940. g. 13. jūliju.

1940. g. 25. jūlijā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 27. jūl. – Nr. 168; Likumu krājums, 1940. – Nr. 169; Sociālistiskās
revolūcijas uzvara Latvijā 1940. gadā. – 440. lpp.

Ministru kabinets 1940. g. 12. jūlijā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

LIKUMS PAR KAITNIECĪBAS APKAROŠANU

1. Aizliegts iznīcināt, bojāt vai nobēdzināt savu vai svešu mantu nolūkā ar šādu darbību kaitēt valsts vai sabiedriskām interesēm.

Tāpat aizliegts izvairīties no likumīgu pienākumu pildīšanas nolūkā kaitēt valsts vai sabiedriskām interesēm.

2. Vainīgie šādā kaitniecībā (1. p[ants]), ciktāl tā nav sodāma pēc cita likuma, sodāmi ar naudas sodu līdz Ls 5000 vai ar cietumu līdz 6 mēnešiem, vai ar abiem šiem sodiem kopā.

Sevišķi svarīgos gadījumos vainīgie sodāmi ar spaidu darbiem uz noteiktu laiku.

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 13. jūl. – Nr. 156; Likumu krājums, 1940. – Nr. 132; Sociālistiskās revolūcijas uzvara Latvijā 1940. gadā. – 429. lpp.; Latvijas Republikas Ministru kabineta sēžu protokoli. – 290. lpp.

Pielikums nr. 5

Ministru kabinets 1940. g. 25. jūlijā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

BANKU UN LIELO RŪPNIECĪBAS UZŅĒMUMU NACIONALIZĀCIJA LATVIJAS PADOMJU SOCIĀLISTISKĀS REPUBLIKAS TERITORIJĀ

Ministru kabinets, izpildīdams Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas Saeimas 1940. gada 22. jūlija deklarāciju, nolemj:

1. Nacionalizēt visas bankas, apdrošināšanas sabiedrības, kredītiestādes, lombardus un privātu personu seifus.

2. Nekavējoši nacionalizēt rūpniecības uzņēmumus pēc klātpievienotā saraksta.

3. Nacionalizējamos uzņēmumos, kas pieminēti sarakstā, ieceļ valsts komisārus. Komisārus rūpniecības uzņēmumos, kas lieli un sevišķi svarīgi no valsts saimnieciskā viedokļa, ieceļ finanšu, tirdzniecības un rūpniecības ministrs, pārējos uzņēmumos komisārus ieceļ uz to pilnvarotas aprīņķa amatpersonas saziņā ar vietējām arodorganizācijām un apstiprina amatā ministrs.

4. Nacionalizējamo uzņēmumu pārņemšanai nodibināmas komisijas 3–5 personu sastāvā no Finanšu, Tirdzniecības un rūpniecības ministriju pārstāvjiem, arodorganizācijām un strādnieku komitejām. Pārņemšanas komisijas darbojas komisāru vadībā.

5. Līdz ar likuma izdošanas momentu visi saimnieka jeb uzņēmuma direktora rīkojumi un visi dokumenti, kas nāk no uzņēmuma saimnieka vai direktora, ir nederīgi bez attiecīga uzņēmuma komisāra paraksta.

6. Banku komisāru pienākumos ietilpst: pārraudzīt visus tekošos rēķinus un banku kredītiestāžu vērtspapīrus, nodrošināt rūpniecību un saimniecisku uzņēmumu kreditēšanu vajadzīgos tekošos apmēros.

7. Naudas summas, kas vajadzīgas normālai rūpniecības un tirdzniecības uzņēmuma darbībai, izmaksāt pēc šo uzņēmumu pieprasījumiem, apstiprinātiem no arodorganizācijām, bet katrā atsevišķā gadījumā tikai ar banku komisāru atļauju.

8. No privātpersonu noguldījumiem bankās, kredītiestādēs noguldītājiem var izmaksāt ne vairāk kā Ls 100,– mēnesī ar banku komisāru atļauju.

9. Visus dārgmetālus, kā lējumos, tā arī izstrādājumos, kā arī dārgakmeņus, kas atrodas juvelieru veikalos, nodot bankas glabāšanā. Finanšu ministrs pilnvarots nekavējoties izdot attiecīgu rīkojumu.

10. Viss nacionalizēto banku un rūpniecības uzņēmumu administratīvais un tehniskais personāls paliek savā darbā un turpina izpildīt savus pienākumus.

11. Ministru kabinets atgādina, ka katru sabotāžas mēģinājumu sodīs ar visa likuma bardzību.

12. Ministru kabinets uzaicina visus strādniekus un kalpotājus, nacionalizēto uzņēmumu un banku administratīvo un tehnisko personālu pielikt visus savus spēkus Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas tautas saimniecības turpmākai nostiprināšanai un uzplaukšanai.

Šis likums stājas spēkā 1940. gada 25. jūlijā.

Rīgā 1940. g. 25. jūlijā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts un Ministru prezidents
Finanšu ministrs K. Karlsons

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 27. jūl. – Nr. 168; Likumu krājums, 1940. – Nr. 170.

NACIONALIZĒTO RŪPniecības uzņēmumu saraksts

Ar šo nacionalizēti visi šinī sarakstā minēto uzņēmumu rūpniecības pasākumi.

1. Atkl[ātā] sab[iedrība] "A. Apsīts un F. Žukovskis", Rīgā; sabiedrības person[iskās] atbild[ības] biedri Aleksandrs Apsītis, Francis Žukovskis un Amālija Mašeks.
2. "Voldemārs Abermanis", ķieģelrūpniecība, Vecsvirlaukas pag[asta] "Mazpakuļos".
3. "V. Āboliņš", būves darbi ārpus mājas, Rīgā, A. Briāna ielā 20–4, īpašnieks Voldemārs Āboliņš.
4. "Adtrik", Pēteris Taškovs", Rīgā, īpašn[ieks] Pēteris Taškovs.
5. K/s "Āgenskalna koku apstrādāšanas sabiedrība A. Biše un biedri", Rīgā, Balasta dambī, Ezeru ielā, īpašn[ieks] Aleksandrs Biše.
6. "K. V. Akermanis, būvuzņēmējs", Rīgā, Jēkaba ielā 16–9, īpašn[ieks] Kārlis Voldemārs Akermanis.
7. Alojas piensaimniecības sabiedrība, Alojas pagastā.
8. P. Andersons, kokzāģētava, Rīgā, Rūpniecības ielā 27.
9. Atkl[ātā] sab[iedrība] "Ako", Z. Kacs un I. Parcuks", Rīgā, Bauskas ielā 58, ādu ģērētava; sab[iedrības] person[iskās] atbild[ības] biedri: Zalamans Kacs un Ichoks (Iciks) Parcuks.
10. "Brāļi Aldermani", piennīca, Rīgā, Lāčplēša ielā 87; atklātās sabiedrības person[iskās] atbild[ības] biedri: Aleksandrs Aldermanis, Jānis Aldermanis un Eduards Ārgalis.
11. A/s "Augļu eksports", valdes sēdeklis Rīgā, Sarkanarmijas ielā 2.
12. "E. Anson un Ko", Rīgā, īpašn[ieks] Eižens Ansons.
13. "Būvuzņēmējs S. Andrejevs", Rīgā, Marijas ielā 8–10, īpašn[ieks] Sergejs Andrejevs.
14. "Kokrūpniecība, Pēteris Antons", Rīgā, Duntē ielā 11.
15. Atkl[ātā] sab[iedrība] "Āre un biedri", tūku fabr[īka], Cēsu apr[inķī]; sab[iedrības] person[iskās] atbild[ības] biedri: Kārlis Āre, Roberts Vilhelms Veide (Weyde) un Eduards Jānītis.
16. Kom[andit]sab[iedrība] "E. Arnala dēli", minerālūdens iestāde un ķīmiskā fabrika, Rīgā, Laboratorijas ielā 19.
17. "Irene Ārenštams", austuve, Rīgā, Marijas ielā 103.
18. "Astra", J. Zegelmanis", tvaika krāsotava un balinātava, Rīgā, Duntē ielā 11.
19. "K/s "Augļu konzums", A. Rubenis un b[ie]dri", Rīgā, J. Asara ielā 22, person[iskās] atbild[ības] biedrs Antons Rubenis.
20. Auru piensaimniecības sabiedrība, piena produkti.
21. A. Āboliņš, būvuzņēmums, Artilērijas ielā 13, Rīgā.
22. E. Ādams, būvuzņēmums, Rīgā, Brīvības ielā 1–6.
23. E. Aže, būvuzņēmums, Rīgā, Dārtas ielā 52.
24. Tirdzniecības un rūpniecības a/s "Ādu un vilnas centrāle", Rīgā.
25. Apavu rūpniecības paju sab[iedrība] "Atlas", Rīgā, L[ielajā] Ķēniņu ielā 9.

26. Tirdzniecības un rūpniecības a/s "Augļu dārzs", Cēsīs.
27. Tirdzniecības un rūpniecības a/s ķīmiskā fabrika a/s "Atoms", Rīgā, Puškina ielā 20a.
28. "Ārlavas stērķeles un sīrupa fabrikas a/s", Rīgā.
29. A/s ķīmiskā fabrika "Alkali", Rīgā, Ganību dambī 31.
30. Tirdzniecības un rūpniecības a/s "Argenta", Rīgā, Ganību dambī 31.
31. Tirdzniecības un rūpniecības a/s "Apavi", Liepājā, Biržas laukumā 13.
32. Paju sab[iedrība] "Tabakas fabrika "Astorijs"", Jelgavā, Vašingtona prosp[ektā] 11.
33. Rūpniecības a/s "Aldaris", Rīgā.
34. "Anspahs", kokvilnas rūpniecība, Rīgā, Brīvības ielā 101.
35. Rūpniecības un tirdzniecības a/s "Aiviekste", Madonas apr[inča] Kalsnavas pag[astā], Aiviekstes spēkstacijā.
36. Baltijas kokrūpniecības a/s "Baltic Wood Company, Ltd", valdes sēdeklis Rīgā, Vaļņu ielā 3.
37. Tirdzniecības un rūpniecības a/s "Bekona eksports", valdes sēdeklis Rīgā, Atlasa ielā 5.
38. Tirdzniecības un rūpniecības a/s J. Bujanovers, valdes sēdeklis Rīgā, Krāmu ielā 10.
39. "E. Bauman-Fromholds", Rīgā, īpašn[iece] Elza Kristīne Lūcija Fromholds.
40. Metālrūpniecības a/s "Baltijas rūpnieks", valdes sēdeklis Rīgā, Ganību dambī 21.
41. Tirdzniecības un rūpniecības a/s "Pauls Bēms", valdes sēdeklis Rīgā, Aspazijas bulv[ārī] 11.
42. Ansis Bitmanis, ceļojošais zāģu gateris, Skrundas pag[asta] Smelteru mājās.
43. K. Bitenieks, līnu pirmapstr[āde], Rīgā, Ķengaraga ielā 6.
44. A/s "Baltijas celulozes fabrika Slokā pie Rīgas", valdes sēdeklis Slokā.
45. Berta Bekurs, Rīgā, Mārstaļu ielā 16.
46. V. Boļičeva – kokzāģētava, Ipiķu pag[astā].
47. Brāļi Brekteri, artēziskās akas ūdensvadi, Liepājā, T. Breikša ielā 32.
48. J. E. Braslis, būvuzņēmums, Rīgā, Gaujas ielā 3.
49. K. Brieže, būvuzņēmums, Doles "Briežos".
50. Aleksandrs Bērziņš, Rīgā, Ganību dambī 31, izolācijas plates.
51. K/s "Briegers", Rīgā, Stabu ielā 10, ziepju rūpniecība.
52. J. Bite, gaļas apstrādāšana, Rīgā, Marijas ielā 114.
53. A. Brainiņš, [Rīgā,] Avotu ielā 19, skārda izstrādājumu rūpniecība.
54. "Joelsons", Baltijas lietūs un saules sargu fabr[ika], Rīgā, Mārstaļu ielā 7.
55. Ernests Brumbergs, Liepājā, Cīruļu ielā 5, namdaru darbi.
56. T. Barans, uztura un baudvielu rūpniecība, Rīgā, Marijas ielā 25.

57. M. Boruhsons, metāla mēbeles, Rīgā, Ģertrūdes ielā 44.
58. Sab[iedrība] Baltijas mašīnu fabr[ika] Ed. Ceps, valdes sēdeklis Rīgā, Valguma ielā 36/38.
59. Jeonats Vilhelms Bauka, Skrundas pag[asta] "Sprinģos".
60. "Bauskas alus, īpašnieki C. Taube un biedris", Bauskā, Vienības ielā 39.
61. "Boston", īpašnieks Rafaels Altermanis, Rīgā, Tērbatas ielā 73.
62. Papīru tirdzniecības un rūpniecības a/s "M. Bērman", Rīgā, Vaļņu ielā 3/5.
63. "D. Bērziņš", īpašnieks Dāvis Bērziņš, Cēsīs, Pils ielā 4.
64. Sabiedrība P. Bergmanis, Š. Meiers un E. Volganskis, īpašnieki Pēteris Bergmanis, Šolums (Žanis) Meiers, Eduards Volganskis, Ventspilī, Kustes lauk[umā].
65. K/s "J. Bētiņš un br[āļi] Rīdusi", valdes sēdeklis Rīgā, Kaļķu ielā 3.
66. Dāvids Bergols, Rīgā, Slokas ielā 84.
67. Oskars Bērziņš, Valmierā.
68. Žanis Birzulis, Rīgā, Lāčplēša ielā 99.
69. Oskars Bitmets, Rīgā, Blaumaņa ielā 22/24, dz. 1.
70. Jānis Birkovičs, Rīgā, Maskavas ielā 53, dz. 18.
71. E. un K. Bāreni, būvuzņēmums (instalācijas), Jelgavā, Dobeles ielā 68.
72. J. Bergins, būvuzņēmums, Rīgā, Latgales ielā 271.
73. K. Bērziņš, būvuzņēmums, Jelgavā, Katoļu ielā 41.
74. K. Birznieks, būvuzņēmums, Liepājā, Krūmu ielā 14.
75. B. Brušs, kūdras rūpn[iecība], Valgundes pag[astā].
76. Bēnes piensaimn[ieku] sab[iedrība].
77. Ķīmiskā laboratorija "Burtnieks", Emīlija Benjamiņš, Katlakalna pag[astā].
78. Pēteris Bērziņš, Rīgā, K. Barona ielā 6.
79. J. Birkenfelds, Rīgā, Augustīnes ielā 7.
80. Oto Birkhāns, Rīgā, Marijas ielā 103.
81. Marija Blaus, adītava, Rīgā, Latgales ielā 9.
82. A/s "Būvpalīgs".
83. Brāļi A. un S. Bobrovi, lupatu apstrādāšana, Rēzeknē, Kuldīgas ielā 19.
84. Ludvigs Borherts, Rīgā, L[ielajā] Ķēniņu ielā 2-5.
85. Kārlis Briedis, Rīgā, Brīvības gatvē 4/6-21.
86. Rūdolfs Bridags, Rīgā, Alberta ielā 11-16.
87. Būvinž[enieris] An. Budo, būvuzņēmums, Rīgā, Kungu ielā 2-8.
88. Teodors Bušs, Rīgā, Stabu ielā 58.
89. Baltiju papīru un papes fabrikas a/s, valdes sēdeklis Rīgā.
90. Papīru fabrika Eduards Brūns un biedri a/s, valdes sēdeklis Rīgā, Meierovica bulv[ārī] 18.
91. Audumu un apģērbu tirdzniecības un rūpniecības a/s "Brāļi Broderi", valdes sēdeklis Rīgā, Elizabetes ielā 20.

92. Tirdzniecības un rūpniecības a/s “Brāļi Berkoviči”, valdes sēdeklis Rīgā, Merķeļa ielā 1.
93. Baltijas stērķeļu fabr[ika] a/s, valdes sēdeklis Rīgā, Maskavas ielā 144.
94. Tirdzniecības un rūpniecības a/s “Bofar”, valdes sēdeklis Rīgā, Valdemāra ielā 19.
95. “E. Cals”, tirdzniecība ar maizi un maizes cepšana, Daugavpilī, Aizsargu ielā 49.
96. “P. Caune”, koku apstrādāšanas darbnīca, Rīgā, Sparģeļu ielā 10.
97. M. Cīrulis, būvuzņēmējs, Rīgā, Sarkanās armijas ielā 73.
98. Cēsu piensaimnieku sab[iedrība], Cēsīs, Vaļņu ielā 21.
99. “Centrālā moderniecība, K. Persons”, Rīgā, Matīsa ielā 143.
100. “K. Celmiņš, daiļkrāsotājs – amata meistars”, Rīgā, Lielgabalu ielā 2–1.
101. “Pēteris Cielavs”, kokzāģētava, Rīgā, Eksportostas rajonā, Vēžu ielā.
102. K. Cīrulis, krāsošanas darbi ārpus mājas, Rīgā, Šarlotes ielā 54.
103. Motels Civians, kokzāģētava – koku tirdzniecība, Ventspilī.
104. “Corona”, M. Nāgels, mākslīga raga izstrādāšana, Rīgā, Silmaču ielā 3.
105. “Oto Dambekalns”, īpašnieks Oto Rūdolfs Dambekalns, Rīgā, Gaujas ielā 9.
106. Atkl[ātā] sab[iedrība] “Tekstilfabrika, sab[iedrība] “Daugava””, Šloma Gordons, Mendels Osins un Ilja Koblencs, Daugavpilī, Rēzeknes ielā 95.
107. “Konservu fabrika “Dessert”, Z. M. Garnics”, Rīgā, Lāčplēša ielā 125.
108. Rūpniecības a/s “Degviela”, Rīgā, Tvaika ielā 35.
109. Nikolajs Džonsons, būvuzņēmums, Rīgā, Stabu ielā 19.
110. K. Dērums, būvuzņēmums, Cēsīs, Raunas ielā 1.
111. A. Debels, būvuzņēmums, Rīgā, Brīvības ielā 30.
112. Daugavpils linu apstr[ādes] fabrika, M. Feigelsons, Daugavpilī, Slāvu ielā 1.
113. “Diana”, J. Dvorkins, trikotāža, Rīgā, Riepiņu ielā 6.
114. Daugavpils piensaimnieku sab[iedrība], Daugavpilī, Muižas ielā 1.
115. Andrejs Dzenis, būvgaldniecība, Rīgā, M[azajā] Nometņu ielā 16.
116. A/s “Dubultu fabrika, bij[usī] Berlins un Šalits”, Dubultos, Slokas ielā 49.
117. A. MacDugall & Co, kokzāģētava, Rīgā, Gulšņu ielā 2.
118. “Eduards Dimitris”, mēbeļu rūpniecība un būvdarbi, Rīgā, Zvaigžņu ielā 1/3.
119. “Z. A. Dikmanis”, īp[ašnieks] Zālamans Dikmanis, kokzāģētava, Rīgā, Katrīndambī 35.
120. “Diana”, V. Rapoport, konservu fabr[ika], Rīgā, Maskavas ielā 68.
121. “A. Dancigers”, īp[ašniece] Elizabete Dancigers turpināmā mantas kopībā ar bērniem, krāsotava, ķīmiskā tīrītava, mazgātava, vērptuve un austuve, vadmalu, dziļu un manufaktūras preču tirgotava, Rīgā, Tallinas ielā 5/7.

122. Atkl[ātā] sab[iedrība] "Andrejs Dombrovskis, slīperu zāgētava", pers[oniskās] atbild[ības] biedri Augusts Dombrovskis, Kārlis Dombrovskis un Karolīne Lukstiņš, Rīgas apr[inķī], Vecmīlgrāvī.
123. Atkl[ātā] sab[iedrība] "A. & K. Dombrovski", kokzāgētava, Rīgas apr[inķī], Vecmīlgrāvī, Mangaļu pag[astā].
124. "Z. Dubrovs", īp[ašniece] Zara Rudņickis, dzim[usi] Dubrovs, lupatu šķirotava, mazgātava un žāvētava, Rīgā, Elijas ielā 23.
125. "M. Dudkevičs", mehāniska rūpn[īca], Rīgā, Lienes ielā 31.
126. "Jānis Alfreds Dzelzītis", dažādu būvdarbu izvešana un materiālu piegāde, Rīgā, Mērsraga ielā 7.
127. "E. Dzenis", krāsošanas darbi ārpus mājas, Rīgā, Lienes ielā 3-5.
128. Amatniecības un tirdzniecības a/s "Drēbnieks", Rīgā, K. Barona ielā 14.
129. Tirdzniecības un rūpniecības a/s "I. A. Diners", Rīgā, Brīvības ielā 159.
130. Tekstiltirdzniecības un rūpniecības a/s "Delka", Rīgā, Ganību dambī 31.
131. Audumu a/s "Dentelle", [Rīgā,] Valentīna ielā 3/5.
132. Tirdzniecības un rūpniecības a/s "Dzirnavnieks", [Rīgā,] Elizabetes ielā 41/43-2.
133. "Mežu a/s Emolip", Rīgā.
- 133.a "R. Eglītis", īp[ašnieks] Rūdolfs Eglītis, apavu rūpn[iecība], Rīgā, Kaļķu ielā 18.
134. "G. Ērenpreiss", Gustavs Ērenpreiss, velosipēdu rūpn[iecība], Rīgā, Brīvības gatvē 2.
135. Žanis Ērglis, uztura un baudvielu rūpn[iecība], Jelgavā, Tērvetes ielā 67.
136. F. Emsiņš, kokzāgētava, Zemītes "Ošlejās".
137. "Margrieta Everts", veļas mazgātava, Rīgā, Dzirnau ielā 15.
138. Atkl[ātā] sab[iedrība] "Elastik", ceļojuma piederumu un smalkādu izstr[ādājumu] darbn[īca], person[iskās] atb[ildības] biedri Bers Rubinšteins, Bencelis Fogelevičs, Rīgā, Mārstaļu ielā 21.
- 138.a "Elektrobūve, E. Zeltmanis", Rīgā, A. Briāna ielā 8.
139. "P. Ēriņš", īp[ašnieks] Pēteris Ēriņš, ādu mītava, Rīgā, Ūdens ielā 20/22.
140. "Alfreds Ērdmanis", būvdarbi, Rīgā, Valdemāra ielā 77-2.
141. "V. Ezergailis", īp[ašnieks] Voldemārs Ezergailis, apavu darbnīca, Rīgā, Marijas ielā 10.
142. Koku apstrād[es] rūpn[īca] "Export box", R. Pasternaks, Rīgā, Ģertrūdes ielā 125.
143. "Kažokādu apstrād[es] un krāsošanas a/s "Elektra"", Rīgā, Marijas ielā 12.
144. Apavu fabrikas paju sab[iedrība] "Ērglis", Rīgā, Lāčplēša ielā 125.
145. Rīgas trikotāžu tirdzniecības un rūpniecības a/s "Eska", Rīgā, Gaujas ielā 5.
146. Tirdzniecības un rūpniecības a/s "Emil Falkenhof", zeķu un trikotāžas rūpniecība un tirdzniecība, Rīgā, Brīvības ielā 129/133.

147. Finieru fabrikas a/s (Veneer Manufacturing Co, LTd – Furnier Fabrik A/G), Liepājā, Fēniksa ielā 1/3.
148. Ķīmiski farmaceitiskās rūpniecības un tirdzniecības a/s “Farmācija”, Rīgā.
149. “L. Faktors”, koku tirdzniecība un zāgētava, Liepājā, Jaunajā ielā 8.
150. Daiļkrāsotāju darbnīca, Fridrihs Ekerts, Rīgā, Palasta ielā 8.
151. “Ādu fabr[ika] Fortuna”, I. Jākobsons, Rīgā, Brīvības gatvē 61.
152. “Kristaps Freimanis”, makaronu un kafijas fabrika, Rīgā, Ormaņu ielā 26.
153. Ēvalds Freijs, kokapstrādāšana, Talsos, Lielajā ielā 4.
154. Koku eksports “Fenikss”, Ventspilī, Kustes lauk[umā] 12.
155. Farmaceutiskā un ķīmiskā a/s “Farmazons”, Rīgā, Zaļajā ielā 6/8.
156. A/s “Furniers”, finieru fabrika, Rīgā, Bauskas ielā 59.
157. Atkl[ātā] sab[iedrība] “Sabiedrība Gaisma, Saldū”, pers[oniskās] atb[ildības] biedri: Jānis Gūtmanis, Alfreds Lilienšteins, Amālija Lilienšteins, Roberts Lilienšteins, Voldemārs Veidemanis, Kristis Eltermanis, Oto Freimanis, Augusts Dikmanis; elektriskā centrāle, koku apstrādāšana.
158. E. Gembergs, celtniecības uzņēmums, Rīgā, Sarkanās armijas ielā 79.
159. J. Gutmanis, kokzāgētava, Liepājā, Bāreņu ielā 3.
160. Joahims Gerens, izrakteņi (ķieģeļnīca), Ventspilī, Latgales ielā 13.
161. A. Gībols, būvuzņēmums, Rīgā, Lāčplēša ielā 25.
162. J. Grīnbergs, uztura un baudvielu rūpn[iecības] uzņ[ēmums], Rīgā, Dzirnavu ielā 69.
163. K. Garkalns, būvuzņēmums, Daugavpilī, Raiņa ielā 14.
164. Inženieris Pēteris Godmanis, būvdarbu uzņēmums, Jelgavā, Zemgales prosp[ektā] 3.
165. “Jānis Gulbis”, Rīgā, elektrisku piederumu uzņēmums.
166. Atkl[ātā] sab[iedrība] “G. M. Grilihess”, jēlādu apstrādāšanas uzņēmums, Daugavpilī, 18. novembra ielā 193, pers[oniskās] atb[ildības] biedri: Ābrams Grilihess un Tauba Grilihess.
167. E. Gangnuss, mēbeļu izgatavošanas darbnīca, Rīgā.
168. “Bronzas un misiņa rūpniecība, O. Glāznieks”, Rīgā, Brīvības ielā 129/133.
169. “Globuss, Š. Rozentāls”, ķemmju darbnīca, Rīgā, Vēja ielā 4.
170. “Būvuzņēmējs A. Gobiņš”, Daugavpilī, Kauņas ielā 24.
171. Ernests Godkalns, galdniecība, Tukumā, Lauku ielā 7a.
172. Tirdzniecības un rūpniecības a/s “M. Gailītis un biedri”, presēta rauga izgatavošanas darbnīca, Rīgā, Doma lauk[umā] 5.
173. Apģērbu izgatavošanas un tirdzniecības a/s “Gentleman”, Rīgā, Kaļķu ielā 22/24.
174. Tirdzniecības un rūpniecības a/s “Ph. Gutmann”, veļas izgatavošanas fabrika, Rīgā, Marijas ielā 2.

175. "L. W. Goegginger" a/s, konfekšu, šokolādes, konservu, etiķa, konditorejas preču, tējas un skārda izstrādājumu fabrika, Rīgā.
176. Zeķu un trikotāžu fabrikas a/s "Habek", Rīgā, A. Briāna ielā 5.
177. Ķīmiskās un laku fabrikas a/s "Vilhelms Hjordts", Rīgā, Jelgavas ielā 63.
178. "Būvinženieris E. Halperins", būvdarbi ārpus mājas, Rīgā, Vilandes ielā 6-1.
179. T. Halks, kokzāģētava, Launkalnes pag[astā].
180. J. Hope, būvuzņēmējs, Rīgā, Tirgoņu ielā 18.
181. "Būvuzņēmējs M. Hartmanis", būvdarbi ārpus mājas, Rīgā, Laboratorijas ielā 3-1.
182. "Vulfs Hariks", mašīnu un mehāniskā darbnīca, Rīgā, Vienības ielā 20.
183. "T. Hammera ķēžu fabrika", Rīgā, A. Briāna ielā 10.
184. "Hermess", M. Hermelins, zeķu rūpniecība, Rīgā, Audēju ielā 11.
185. "Ant. F. M. Heimerinks", kokzāģētava, Rīgā, Katrīndambī 24-26.
186. "Minna Herberts", ķīmiskā tīrītava, veļas mazgātava un veļas veltuve, Rīgā, Artilērijas ielā 37.
187. H. un J. Heisteri, atklātā sabiedrība, minerālūdeņu un etiķa izgatavošanas iestāde, Jelgavā, Dobeles ielā 4, pers[oniskās] atbild[ības] biedri Herberts Heisters un Jūlijs Heisters.
188. "Atkl[ātā] sab[iedrība] "M. Hilmaņa mantinieki un A. H. Hilmanis"", kokzāģētava, Liepājā, Ādu ielā 31, pers[oniskās] atbild[ības] biedri Dani Hilmanis, Levs Hilmanis, Rebeka Rita Hilmanis un Ārons Haims Hilmanis.
189. "M. Hiršzons", mehāniskā un svaru darbnīca, Rīgā, Avotu ielā 34, īpašn[ieks] Mozus Hiršzons.
190. R. Hazans (kokzāģētava), Rīgā, Lopkautuves ielā 1.
191. "J. Hoferts", grāvju rakšanas darbi ārpus mājas, Rīgā, Bauskas ielā 34-1, īpašn[ieks] Jēkabs Hoferts.
192. "Oskars Hartvigs", desu izgatavošanas darbnīca, gaļas un desu tirgotavas, Rīgā, īpašn[ieks] Peiselis Fingergoits.
193. "Gunnar Haagensen", Rīgā, īpašn[ieks] Gunnars Hāgensens (Gunnar Haagensen).
194. Tekstilrūpniecības un tirdzniecības a/s "Horons", Rīgā.
195. Tirdzniecības un rūpniecības a/s "Ch. Jürgenson-Otto Schwarz", Rīgā.
196. Jelgavas vaska drānu fabr[ika], īpašn[ieks] Mārtiņš Kalsons.
197. Tirdzniecības un rūpniecības a/s "Jockey Club", Rīgā, Brīvības gatvē 2-4.
198. "J. Jansons", īpašn[ieks] Jānis Jansons, mehāniskā darbnīca, Rīgā, Gaujas ielā 20.
199. "J. C. Jessen porcelāna fabr[ika]", īpašn[ieks] Persijs Fokrots, Rīgā, Lēdurgas ielā 3.
200. Būvinženieris Fridrihs Jirgens, Rīgā, Vāgnera ielā 19-10.

201. Jelgavas linu manufaktūras "L. & J. Hoff" a/s, Rīgā, 17. jūnija lauk[umā] 2.
202. A. Jurka celtniecības uzņēm[ums], Rīgā, Brīvības ielā 143.
203. Jaungulbenes piensaimnieku sab[iedrība], Jaungulbenes "Elstēs".
204. Jelgavas piensaimnieku sab[iedrība], Jelgavā, Annas ielā 16.
205. J. Jankovskis, gaļas konservi, Liepājā, Raiņa ielā 23.
206. A/s "Juglas manufaktūra", likvidācijā, Rīgā, Mārkalnes ielā 1–10.
207. N. Jēkabsons, kokzāģētava un kastu darbnīca, Rīgā, Katrīnas d[ambī] 23.
208. A/s Rīgas ķīmiskā fabrika "Jugla", Rīgā, Gogoļa ielā 13.
209. Juglas ādu fabr[ikas] a/s, Rīgā, Brīvības gatvē 232.
210. Ragu apstrādāšanas paju sab[iedrība] "Jupiters", Liepājā, Pulkv[eža] Kalpaka ielā 38.
211. J. Jēgers, īpašn[ieks] Jānis Jēgers, kokzāģētava, Ainažos, J. Asara lauk[umā].
212. A/s "A. Jansona koku apstrād[es] fabr[ikal]", Rīgā, Marijas ielā 128.
213. "Ansis Irbe", kanalizācijas, ūdensvadu ierīces un remonta darbi ārpus mājas, Rīgā, Ģertrūdes ielā 10–12.
214. Ilģuciema stiklu fabrikas a/s, Rīgā, Jūlija ielā 2 un 3.
215. J. Irbe, īpašn[ieks] Juris Irbe, metāla pogu darbnīca, Rīgā, Cēsu ielā 33.
216. Ilģuciema miltu rūpniecības a/s, Rīgā, Tvaikoņu ielā 4.
217. A/s "Ilģuciema manufaktūra", Rīgā, Daugavgrīvas ielā 67.
218. Zemkopības mašīnu fabrikas sabiedrība "Imanta", J. Blossfelds, F. Vādzemnieks un M. Dēls, īpašn[ieki] Jānis Blossfelds, Fricis Vādzemnieks un Matīss Dēls, Rīgā, M[azajā] Kandavas ielā 13a, atkl[ātā] sabiedrība.
219. "Zīda izstrādājumu fabr[ika] Itālija, B. Gitelsons", īpašn[ieks] Boriss Gitelsons, Daugavpilī, Saules ielā 33.
220. V. Ivuļenoks, kūdra, Valmieras pag[astā].
221. Spoguļu fabrika "S. D. Idelzaks", īpašn[ieki] M. & N. Idelzaki", īpašn[ieki] Maksimilians Idelzaks un Nikolajs Idelzaks, Rīgā, Sarkanās armijas ielā 49.
222. "Ansis Ilzums", īpašn[ieks] Kristaps Vilis Ilsums, kokzāģētava un tirgotava, Tukumā, Raudas ielā 12.
223. Tirdzniecības un rūpniecības a/s "Ķieģelis", sabiedrības sēdeklis Rīgā, Kalpaka bulv[ārī] 4–2.
224. Tirdzniecības un rūpniecības a/s "Ķieģelnieks", sabiedrības sēdeklis Rīgā, 17. jūn[ija] lauk[umā] 1–6.
225. Cēsu kaļķu un ķīmiskās rūpniecības a/s "Kalcium", sabiedrības sēdeklis Rīgā, Hospitāļu ielā 15.
226. "Mārtiņš Krauklis", īpašn[ieks] Mārtiņš Valfrīds Krauklis, Rīgā, Raunas ielā 3–3.
227. "A. Kuzma", īpašn[ieks] Alfreds Kuzma, Rīgā, Merķeļa ielā 10–25.
228. "Eduards Krūmiņš", Rīgā, K. Barona ielā 59/61.
229. "Oskars Krūmiņš", īpašn[iece] Adele Krūmiņš, Rīgā, K. Barona ielā 82.

230. "I. M. Krāmer", īpašn[ieks] Vilhelms Krāmers, Rīgā, Cēsu ielā 9.
231. "Jāzeps Kozlovskis", Rīgā, Šampētera ielā 2.
232. Atkl[ātā] sab[iedrība] Baltijas cimdu fabrika "Kleopatra, Š. Apters un M. Veinbergs", sabiedrības sēdeklis Rīgā, Miesnieku ielā 4/6, person[iskās] atbild[ības] biedri Šloms Apters un Mara Veinbergs.
233. "Apavu darbnīca – Oto Kļaviņš", īpašn[ieks] Oto Kļaviņš, Rīgā, Blaumaņa ielā 30/32.
234. "Ernests Kaufmanis", Rīgā, Miera ielā 29.
235. "Koku zāgētava, Jānis Kalniņš", īpašn[ieks] Jānis Kalniņš, Rīgā, Lībekas ielā 5.
236. "Bencions Kagans", Rīgā, Maskavas ielā 21.
237. "Kārlis Kalts", Rīgā, Antonijas ielā 4.
238. "Miķeļa Postnieka Kalkūnes spirta dedzinātava", īpašn[ieks] Miķelis Postnieks, Laucesas pag[asta] Robežnieku mājās.
239. "Ernests Karlbergs", Rīgā, Dandāles ielā 4–1.
240. "Zēlīgs Kāns", Rīgā, Ģertrūdes ielā 95.
241. "J. H. Kaplans", īpašn[ieks] Jēkabs Hiršs Kaplans, Rīgā, Stabu ielā 34.
242. "Kaulu dedzināšanas un pārstrādāšanas fabriku sab[iedrība]", sabiedrības sēdeklis Rīgā, Maskavas ielā 227.
243. Tirdzniecības un rūpniecības a/s "Kaļķis", sabiedrības sēdeklis Rīgā, 17. jūn[ija] lauk[umā] 1.
244. "Sabiedrība Richard Kablitz", sabiedrības sēdeklis Rīgā, Alberta ielā 12, person[iskās] atbild[ības] biedrs Rihards Kablics (Kablitz).
245. Tirdzniecības un rūpniecības a/s "Kalkūni", sabiedrības sēdeklis Rīgā, Aspazijas bulv[ārī] 1.
246. "P. Ūze", Rīgā, Kungu ielā 28.
247. "Mārtiņš Kalniņš", Rīgā, Daugavgrīvas ielā 63/65.
248. "H. Kleins" (bij[usī] a/s Splints), Liepājā, Zirgu salā.
249. "O. Kleinbergs", Remtes pag[asta] "Priežkalnos".
250. "Kirsanovs", Maltas "Burkānos".
251. "A. Kroms", Rīgā, Maskavas ielā 58.
252. "A. Kažoks", Rīgā, Tērbatas ielā 55.
253. "J. Kupčs", Jelgavā, Pētera ielā 21.
254. Krustpils piena sab[iedrība], sabiedrības sēdeklis Krustpilī, Rīgas ielā 191.
255. "J. Krūmiņš", Rīgā, Ģertrūdes ielā 27–3.
256. "V. Kačerovskis", Rīgā, Vāgnera ielā 15.
257. "J. C. Koha laku fabrikas a/s", sabiedrības sēdeklis Rīgā, Krūzes ielā 3.
258. Rīgas trikotāžu tirdzniecības un rūpniecības a/s "Kolibri", sabiedrības sēdeklis Rīgā, Šampētera ielā 2a.
259. "A/s Rīgas lenču un trikotāžas fabrika "Kosmoss"", sabiedrības sēdeklis Rīgā, Brīvības gatvē 3.

260. "Augu eļļas spiestuves k/s L. Kremmerts un Ko", sabiedrības sēdeklis Rīgā, Planku ielā 1, person[iskās] atbild[ības] biedrs Lidija Kremmerts.
261. "Krievijas-Baltijas lopu produktu izmantošanas a/s", sabiedrības sēdeklis Rīgā, Ārensburgas ielā 3.
262. Tirdzniecības un rūpniecības a/s "Kūdra", sabiedrības sēdeklis Rīgā, Elizabetes ielā 33-4.
263. Paju sab[iedrība] "Kurzemes augļi", sabiedrības sēdeklis Rīgā, Tērbatas ielā 1/3.
264. "P. Semjonovs", Daugavpilī, A. Pumpura ielā 89.
265. "R. Salmiņš", Skrīveru "Salmiņos".
266. Tirdzniecības un rūpniecības a/s "Kurzemes manufaktūra", sabiedrības sēdeklis Rīgā, Brīvzemnieka ielā 26/28.
267. A/s "Kurzemes priede", sabiedrības sēdeklis Liepājā, Brīvības ielā 12.
268. K/s "Kastu eksports, Š. Šanters un biedrs", sabiedrības sēdeklis Rīgā, Biķernieku ielā 17, person[iskās] atbild[ības] biedrs Šaja Šanters.
269. A/s "M. S. Kuzņecovs", sabiedrības sēdeklis Rīgā, Grēcinieku ielā 17-19.
270. "A. Koraus", betonizstrādājumu rūpn[iecība], Rīgā, Pētersalas ielā 21.
271. "Gumijas rūpniecības a/s "Kvadrāts" (Baltic-India Rubber Company "Quadrat")", sabiedrības sēdeklis Rīgā, Vecpilsētas ielā 12.
272. Tirdzniecības un rūpniecības a/s "Ķieģeļi un kūdra", sabiedrības sēdeklis Rīgā, Aspazijas bulv[ārī] 8-1.
273. "Šokolādes fabrikas a/s "V. Ķuze"", sabiedrības sēdeklis Rīgā, Artilērijas ielā 55.
274. "Aug. Kurau", īpašn[ieks] Augusts Koraus, Rīgā, Tērbatas ielā 78.
275. Atkl[ātā] sab[iedrība] "Eduards Kurau", īp[ašnieki] J. un R. Koraus, sabiedrības sēdeklis Rīgā, Miera ielā 56, person[iskās] atbild[ības] biedri Jānis Koraus (Kurau) un Rolands Augusts Koraus (Kurau).
276. A/s "Gust. Kuncendorf alus darītava, Rīgā", likvidācijā, likvid[ācijas] kom[isijas] sēdeklis Rīgā, Matīsa ielā 8.
277. "Veinbergs, kūdras rūpn[iecība]", Blīdenes pag[astā].
278. "T. Ķīgelis", mēbeļu būvn[iecība], Jelgavā, Mātera ielā 20.
279. "J. Kopmanis", kūdras rūpn[iecība], Olaines pag[astā].
280. P/s "K. Kļaviņš", mūzikas instr[umenti], daž[ādi] koka izstr[ādājumi] (likvidācijā), Rīgā, Tapešu ielā 4.
281. "Jānis Kautiks", kūdras rūpn[iecība], Īvandes pag[astā].
282. "P. Lukstiņš", īp[ašnieks] Pēteris Lukstiņš, koku tirdzniecība, kokzāģētava, ēvelētava, kastu dēlīšu rūpniecība, Rīgā.
283. "Velosipēdu fabrika "Latvello", J. Jedeikins", īp[ašnieks] Jēkabs Jedeikins, Rīgā, Elizabetes ielā 18.
284. "Žanis Lagzdiņš", īp[ašnieks] Žanis Lagzdiņš, maizes ceptuve, konditoreja, maizes tirgotava, Rīgā, Matīsa ielā 52.

285. "Oto Lācis", būvdarbi ārpus mājas, Rīgā, Sarkanās armijas ielā 87.
286. "Podnieku amata meistars Arnolds Lācis un biedrs", būvdarbi ārpus mājas, atklātā sabiedrība, pers[oniskās] atbild[ības] biedri Arnolds Aleksandrs Alfreds Lācis un Oskars Fridrihs Lācis, Rīgā, Artilērijas ielā 68.
287. "Fridrihs Lagzdiņš", tēlnieka darbi ārpus mājas, Rīgā, Valdemāra ielā 77-9.
288. "Kārlis Lapiņš", būvdarbi ārpus mājas, Rīgā, Lāčplēša ielā 4-5.
289. "Lagzdiņš Elizabete, ķieģeļrūpniecība, Cieceres pag[asta] Lagzdiņos".
290. Liepājas piensaimniecības sab[iedrība], [Liepājā], Jaunajā ostmalā 3/4.
291. E. Lūsis, būvuzņēmējs, Rīgā, Bergenes ielā 4.
292. Jūlijs Lācis, ķieģeļrūpniecība, Ķieģeļu pag[astā].
293. "Latrekords", zīda austuve, Rīgā, Lejas ielā 20.
294. Latvijas piensaimniecības c/s, ķīmiskā fabrika, Rīgā, Valmieras ielā 2.
295. H. Liepiņš, celtniecība, Rīgā, Artilērijas ielā 35.
296. V. Laizāns, būvuzņēmējs, Rēzeknē, Pulkv[eža] Brieža ielā 21.
297. P. Liepiņš, būvuzņēmējs, Valmierā, Smiltenes ielā 20.
298. Liepājas ratu fabrika un čuguna lietuve "Brāļi Jankelsoni", Liepājā, Esperanto ielā.
299. Konf[ekšu] fabrika "Latvija", M. un N. Kopilovski, Daugavpilī.
300. Konservu fabrika "Latkonzervs", B. Šenkmanis, Rīgā, Daugavgrīvas ielā 4.
301. "J. Lasmanis un A. Leinasaris", atklātā sabiedrība, pers[oniskās] atbild[ības] biedri Jānis Lasmanis un Augusts Leinasaris, mehāniskā darbnīca, Rīgā, Brīvības ielā 151.
302. "G. Lazdiņš", ģip[sānietis] Georgs Lazdiņš, mehāniskā darbnīca, radio piederumi, Rīgā, Brīvības ielā 178.
303. "Latvijas papīru pārstrādāšanas rūpniecība, Sigrīda Leijs", ģip[sāniece] Sigrīda Leijs (Sigrid Ley), Rīgā, Hospitāļu ielā 5.
304. Šķiedru apstrādāšanas fabr[ika] "Latgalin", S. Kuzubovs, ģip[sānietis] Sergejs Kuzubovs, Rīgā, Brīvības ielā 175.
305. "Latvijas trikotāžu un zeķu rūpniecība "Latriko H. L. Levits"", ģip[sānietis] Haja Leja Levits, L[ielajā] Grēcinieku ielā 24.
306. "F. Levins", ģip[sānietis] Filips Levins, kokzāģētava, Rīgā, Katrīndambī 29.
307. "Ādolfs Lēnerts", ģip[sānietis] Ādolfs Lēnerts, būvju darbi ārpus mājas, Rīgā, A. Briāna ielā 9.
308. Anatols Līvens, ķieģeļu, drenu cauruļu un kaļķu rūpniecība, Mežotnes pag[astā].
309. "Lefa", J. un Z. Sapugo un M. Šomers, atklātā sabiedrība, pers[oniskās] atbild[ības] biedri: Jēkabs Sapugo, Zālamans (Zamuels) Sapugo un Meilahs Šomers, emaljētu preču fabrika, Rīgā, Mūrnieku ielā 7.
310. "Zamuēlis Levins", skārdnieka darbnīca, Rīgā, Augustīnes ielā 19.

311. "Boriss Livensons", lenču un šņoru austuve, Rīgā, Visvalža ielā 6.
312. "Kārlis Lielaucis", ādu un apavu rūpniecība un tirgotava, Rīgā, Vēja ielā 11.
- 313., 314. "Drēbju krāsotava, M. Lībmanis un I. Šēnbergers", drēbju krāsotava, atklātā s[abiedrī]ba, [personiskās] atbild[ības] biedri: Meiers Lībmanis un Izraelis Šēnbergers, Rīgā, Turaidas ielā 2.
315. "O. Lielmanis", būvdarbi ārpus mājas, īp[ašnieks] Voldemārs Lielmanis, Rīgā, Čiekurkalna 4. šķ[ērs]līn[ijā] 21-19.
316. "Mārtiņš Liepa", būvdarbi ārpus mājas, Rīgā, Talsu ielā 17-2.
317. "Jūlijs Līcis", vilnas vērptuve, austuve un tvaika krāsotava, Valmierā, Stacijas ielā 4.
318. "Miķelis Luters", kanalizācija, ūdensvada ierīces un betona darbi ārpus mājas, Rīgā, Pārslas ielā 7.
319. "Apavu rūpniecība "Luksuss", H. Rabkins un biedrs", komandits[a-biedrī]ba, pers[oniskās] atb[ildības] biedrs Honons Rabkins, Rīgā, Jumaras ielā 10.
320. "Šokolādes un konfekšu ražojumu tirdzniecības-rūpniecības a/s "Laima"", Rīgā.
321. A/s "Latvijas ķemmdziju vērptuve", Rīgā, Peldu ielā 3-1.
322. Tirdzniecības un rūpniecības a/s "Latvijas raugs", Rīgā, Kungu ielā 19.
323. A/s "Foto-radio centrāle, A. Leibovics", Rīgā, K. Barona ielā 2.
324. "Rīgas kokvilnas vērptuves un austuves a/s "Lenta"", Rīgā, Mārupes ielā 10.
325. Žaņa Lapšes-Lapševska rūpniecība, tvaika dzirnavas un zāģētava, Talsos, Puškaiša ielā 10.
326. "Armands Lūciņš", kokzāģētava, Valmierā, Krasta ielā 20.
327. "Baltijas zīda un vilnas austuves a/s "Letrē"", Rīgā, K. Barona ielā 2-5.
328. "Ultramarina fabrika a/s "Dr. C. Leverkuss un dēli"", Rīgā, Jaunmīlgrāvī, Carnikavas ielā 1/3.
329. "Liepājas eļļas fabr[ika], agrāk "Kīlera"" a/s, Liepājā, Sliežu ielā 4/6.
330. A/s "Linols", Rīgā, Jelgavas ielā 55/61.
331. Alus un iesala rūpniecības a/s "Livonija", Rīgā, Maskavas ielā 231.
332. Ugunsdrošu izstrādājumu paju sab[iedrī]ba "Luips", Rīgā, Maskavas ielā 257.
333. Tabakas fabrika "Laferme", Rīgā, Sarkanās armijas ielā 11/13.
334. Tirdzniecības un rūpniecības a/s "Latvijas kokvilna", Rīgā, Ganību d[ambī] 27.
335. A/s "A. Lippert", velosipēdu un mašīnu fabrika, Rīgā, Sarkanās armijas ielā 139.
336. "Latvijas-Britānijas rūpniecības un tirdzniecības a/s "R. Feldhūns un biedri"", kokv[ilnas] vērptuve, austuve, krāsotava un balinātava, manufaktūras, dziedziņu un vates tirgotava, Rīgā, L[ielajā] Kalēju ielā 43-2.

337. "Sab[iedrība] Liepājas pulvera fabrika", melnā dūmu pulvera un spridzināmo vielu ražošana, atklātā sab[iedrī]ba, pers[oniskās] atbild[ības] biedri Audajs Gutmanis, Jānis Gūtmanis un Pēteris Miķelsons, Liepājā, Klaipečas ielā, pie Pērkones upītes.

338. Kokrūpniecības un tirdzniecības a/s "Latbrits", Rīgā, Lāčplēša ielā 81.

339. Tirdzniecības un rūpniecības a/s "Latvijas koks", Rīgā.

340. Tirdzniecības un rūpniecības a/s "Latvijas bērzs", saplākšņi, Rīgā, Duntes ielā 36/40.

341. Koku rūpniecības un tirdzniecības a/s "Lemiko", Rīgā.

342. A/s "Lignum", finieru fabrika, Rīgā.

343. Tirdzniecības un rūpniecības a/s "Latvijas konservi", Rīgā, Artilērijas ielā 40.

344. A/s "A. S. Maikapar", tabakas fabrika, Rīgā, Miera ielā 58.

345. Mālpils piensaimniecības savienība, Mālpils pag[asta] Pieneniekos.

346. Mazsalacas piensaimnieku sabiedrība, Mazsalacā, Rīgas ielā 12.

347. P. Meļņikovs, celtniecības uzņēmums, Rīgā, Latgales ielā 51.

348. P. Melzups, celtniecības uzņēmums, Rīgā, Inženieru ielā 7.

349. A. Markovs, celtniecības uzņēmums, Rīgā, Valguma ielā 12.

350. Atkl[ātā] sab[iedrība], M. Miķelsons, būvuzņēmums, Rīgā, Šķūņu ielā 19.

351. Tirdzniecības un rūpniecības a/s "Maiznieks", Rīgā.

352. "P. Mežgailis", īpašn[ieks] Pēteris Mežgailis, manufaktūra, dāmu un kungu apģērbu uzņēmums, Rīgā, Merķeļa ielā 2.

353. "K/s "Maraudums", A. Rātfelders un biedri", pers[oniskās] atb[ildības] b[iedrs] Alfreds Rātfelders, Rīgā, S[arkanās] armijas ielā 106.

354. "K/s "Manila" L. K. Eihe un biedrs", linu, kaņepāju un sizala vērptuve auklu un virvju izgatavošanai, pers[oniskās] atb[ildības] b[iedrs] Leopolds Kārlis Eihe, Rīgā, Brīvības gatvē 27.

355. Ķīmiskās rūpniecības un tirdzniecības a/s "Oskara Mielenca pēcn[ācēji]", Rīgā, Ausekļa ielā 16.

356. "Apavu un getru fabr[ika] D. L. Magarils (Magarill)", īpašn[ieks] Daniels Magarils, Rīgā, Peldu ielā 17.

357. "R. Margolis", īpašn[ieks] Ribuns Margolis, kaulu vārītava un ādu tirgotava, Rīgā, Ganību d[ambī] 24.

358. Augļu un dārzāju pārstrādāšanas rūpniecība, Jānis Markitants, Jelgavā, Lietuvas ielā 1/3.

359. "M. Manteifels", īpašn[ieka] mir[ušā] M. B. Manteifeļa mantojuma masa, alus un augļu ūdeņu rūpniecība, Rēzeknē, Aizsargu ielā 15.

360. "J. Mentels", īpašn[ieks] Jānis Mentels, aptieku kartonāžu rūpniecība un spiestuve, Rīgā, Brīvības gatvē 48.

361. "J. A. Mednis un biedrs", īp[ašnieks] J. A. Mednis", īpašn[ieks] Jānis Arvīds Mednis, ķīmiski tehniskā fabrika, Rīgā, Ganību d[ambī] 1.

362. A/s Rīgas gumijas manufaktūra " Meteors", Rīgā, L[ielajā] Nometņu ielā 59.

363. " "Medfro", ķīmiski farmaceitiskā fabrika, prov[izors] Z. Fronckevičs", ģipšn[ieks] Zigismunds Fronckevičs, Rīgā, Ķieģeļu ielā 3.

364. Atkl[ātā] sab[iedrība] "Rīgas vilnas vērptuve Merino, Raskini, Raicins, Pregels", pers[oniskās] atb[ildības] biedri: Hiršs Raskins, mir[ušā] Bēra Raskina mant[ojuma] masa, Nohims Raicins un Zaharijs Pregels, Rīgā, Artilērijas ielā 47.

365. Atkl[ātā] sab[iedrība] " "Metall-Štamp", Z. Sapugo un M. Šomers", alumīnija un metāla preču fabrika, pers[oniskās] atb[ildības] biedri: Zālamans Sapugo un Meilahs Šomers, Rīgā, Slokas ielā 55.

366. "Metāltehnika, D. Muške", ģipšn[ieks] Dāvids Muške, Rīgā, Vagonu ielā 21.

367. A. Misiņš, ģipšn[ieks] Andrejs Misiņš, Rīgā, Marijas ielā 124-10.

368. Atkl[ātā] sab[iedrība] "Rūpn[iecības]-tirdzn[iecības] sab[iedrība] J. Miķelsons un biedrs", Vīnes krēslu, lakas un politūras fabrika, galdniecības piederumu tirgotava, kokzāģētava, kokapstrādāšana un mēbeļu rūpniecība, pers[oniskās] atb[ildības] biedri Jānis Reinholds Miķelsons un Hugo Zaķis, Rīgā, Ganību d[ambī] 21b.

369. "Būvju uzņēmējs Eduards Miezis", Rīgā, Olava ielā 4-3.

370. "Būvuzņēmējs Žanis Misiņš", Rīgā, Elizabetes ielā 7-7.

371. "Jānis Matrozis", būvdarbi, Rīgā, Marijas ielā 79-33.

372. "Kārlis Micītis", saplākšņi un dažādi koka izstrādājumi, Rīgā, Ganību d[ambī] 31.

373. "D. Magiļņikovs", ģipšn[ieks] Dāvids Mogiļņikovs, apavu darbnīca, Rīgā, Grēcinieku ielā 32.

374. " "Modern", Z. un B. Gurovičs", atkl[ātā] sab[iedrība], pers[oniskās] atb[ildības] biedri: Zāmuēlis Gurovičs un Boruhs Gurovičs, Rīgā, Valmieras ielā 8, kartonāžas darbnīca.

375. "Jānis Mūrmanis, būvdarbi un mehāniskā koku apstrādāšanas darbnīca", Līgatnē, Mūrmaņa mājā.

376. "Kārlis Augusts Mundeciems", centrālapkures un kanalizācijas darbi, Rīgā, Zvaigžņu ielā 26.

377. Saplākšņu rūpniecības un tirdzniecības a/s "Multiplex", Rīgā, Šķūņu ielā 4-2.

378. Rūpniecības un tirdzniecības a/s "Metālists", lauksaimniecības rīku un piederumu fabrika un čuguna lietuve, Rīgā, Brīvības gatvē 134.

379. K/s "Būv- un kokrūpniecības uzņēmums L. Neiburgs un Ko", Rīgā, pers[oniskās] atb[ildības] b[iedrs] Ludvigs Neiburgs.

380. "P. Neimanis", centrālapkures un ūdensvadu ierīces darbi ārpus mājas, Rīgā, Sarkanās armijas ielā 75b-10, ģipšn[ieks] Pēteris Neimanis.

381. K. Nevermans, betonizstrādājumu rūpniec[ība], Rīgā, Ganību d[ambī] 19.
382. Stiklu fabrikas a/s "Neo-Fenikss", Rīgā, Valmieras ielā 8.
383. "'Orient Halva Comp.", M. Karavokiross", halvas un tahina eļļas izgatavošanas darbnīca un augļu tirgotava, īpašn[ieks] Mihaels Karavokiross, Rīgā.
384. Pauls Olte, celtniecība, Rīgā, Maskavas ielā 191.
385. Krāsotāju amatn[iecības] sab[iedrī]ba "Ota", būvuzņēmums, Rīgā, S[arkanās] armijas ielā 36–11.
386. J. Osītis, celtniecība, Rīgā, Cēsu ielā 12.
387. Gūtmana Himmelhoha mant[inieki], Ogres koku slīpētava un papes fabrika, Ogrē, Lielvārdes ielā 26.
388. "Inženieris A. Ozoliņš", Rīgā, Pils ielā 22, īpašn[ieks] Alberts Ozoliņš.
389. "P. Ozolnieka velosipēdu un mehāniskā fabr[ika]", velosipēdu rūpniecība, Rīgā, Brīvības gatvē 20, 22, 24, īpašn[ieks] Pēteris Ozolnieks.
390. Velosipēdu un metālapstrādāšanas fabrika a/s "Omega", Rīgā.
391. Ludvigs Pauls, koka un dzelzs apstrādāšanas rūpniecība, Jelgavā, Do-beles ielā 68.
392. "P. Putniņš", drogu, ķīmikāliju un krāsu tirdzniecības uzņēmums, īp[ašnieks] Pēteris Putniņš, Rīgā.
393. "Pēteris Pētersons", būvdarbu uzņēmums, Rīgā, Stabu ielā 21–1a.
394. "Aleksandrs Pētersons", linu vērptuve, zāģu gateris, Valmierā, Krasta ielā 18.
395. "'Konstantīns Pēkšēns", īp[ašnieks] B. Frēlihs", dažādu tehnisku darbu izpildīšana ārpus mājas, Rīgā.
396. Kaļķu rūpniecības sab[iedrība] "E. un V. Pēteroni – Salaspils Jaunzemjos", Rīgā, atkl[ātā] sab[iedrība], pers[oniskās] atb[ildības] biedri: Vallija Pētersons un Ervins Pētersons.
397. A. Pavils, celtniecības uzņēmums, Liepājā.
398. K. Pagasts, saplākšņu rūpniecības uzņēmums, Rīgā, S[arkanās] armijas ielā 36.
399. A/s "V. F. Pētersons", būvuzņēmums, Rīgā, L[ielajā] Nometņu ielā 6.
400. "'Plastik", Aleksandrs Baiže", mākslīgo sveķu izstrādājumu darbnīca, Rīgā, Marijas ielā 10.
401. Koku apstrādāšana un parketa rūpniecība "Parket "Š. un G. Robinoviči"", Rīgā, Ganību d[ambī] 31, atkl[ātā] sab[iedrība], pers[oniskās] atb[ildības] biedri Geršons Rabinovičs un Šlioms Hiršs Rabinovičs.
402. "'Perls un Marienfelds", īp[ašnieks] J. Perls", Rīgā, Maskavas ielā 39.
403. "Būvuzņēmums Pēteris Voldemārs Pļavnieks", Rīgā, K. Barona ielā 28a–4.
404. "Daiļkrāsotājs Jūlijs Pagulis, amata meistars", Rīgā, Putnu ielā 15.
405. "Jānis Presņikovs", krāsošanas darbu uzņēmums, Rīgā, Brīvības ielā 186–12.

406. "Ern. Puriņš", Rīgā, Dzirnau ielā 40.
407. "J. Puiševs", ķīmiskā tīrītava un krāsotava, Rīgā, Pērnavas ielā 2.
408. Saplākšņu rūpniecības un tirdzniecības a/s "Progress", Rīgā, Ganību d[ambī] 21b.
409. A/s "Pluto", dažādu dzelzs ražojumu izstrādāšana, Liepājā, Kalpaka ielā 42.
410. Alvīne Paegle, veļas mazgātava, Rīgā, Lubānas ielā 11/13.
411. "Ernests Puriņš", būvuzņēmējs, Rīgā, Lapu ielā 6-3.
412. "J. Pošeiko", būvuzņēmums, Rīgā, Rēznas ielā 6-8.
413. "M. Podnieks", būvuzņēmējs, Vecsaules pag[asta] "Viesturos".
414. "Kuldīgas adatu fabrikas a/s "Planēta"", Rīgā, Maskavas ielā 239.
415. Adītu preču un trikotāžas tirdzniecības un rūpniecības a/s "Peka", Rīgā, L[ielajā] Peldu ielā 10/12.
416. "M. Pētersons", īpašn[ieks] E. Fišers, veļas mazgātava un ķīmiskā tīrītava, Rīgā.
417. Rūpniecības a/s "Pilot, Rīgā", kosmētiskā laboratorija, kosmētisku un farmaceitisku preparātu tirdzniecības uzņēmums, Rīgā, L[ielajā] Altonavas ielā 43.
418. "Finieru fabr[ika] Juliuss Potempa" a/s, likvidācijā, Rīgā.
419. Tirdzniecības un rūpniecības paju sab[iedrība] "Reka", Rīgā, Jumaras ielā 21.
420. Tekstilrūpniecības a/s "Rīgas manufaktūra", [Rīgā,] Meistaru ielā 10/12.
421. J. Rusineks, Liepājā, Lielajā ielā 21.
422. K/s Rīgas birstu fabr[ika] "Georg Lenk", Rīgā, Vēja ielā 22/24.
423. K/s P. Raiska mantinieki, linu, vilnas vērptuve, Mazsalacā, Rūpniecības ielā 2.
424. Rūjienas piensaimnieku sab[iedrība], Rūjienā, Upes ielā 5.
425. "Rīgdarbs", M. Rapoport, veļas rūpniecība, Rīgā, Merķeļa ielā 1.
426. K/s "Razevskis, Auls, Dukarevičs un biedri", Rīgā, Margrietas ielā 7, pers[oniskās] atb[iлдības] biedri Pēteris Razevskis, Jānis Auls, Vihna Šteins, Boruhs Dukarevičs, Frīda Kaplana.
427. "Pēteris Radziņš", būvju darbi ārpus mājas, Rīgā, Ģertrūdes ielā 35-3.
428. "Oskars Reimanis", korķu fabrika, Rīgā, Brīvības ielā 157.
429. "Ernests Rennemans", būvdarbi ārpus mājas, Rīgā, L[ielajā] Kalēju ielā 52-2a.
430. "Jēkabs Reimanis", maizes ceptuve, konditoreja-maiznīca, Rīgā, Ģertrūdes ielā 125.
431. "Kārlis Reimanis", vilnas kārstuve, vērptuve un vateļina izgatavošanas fabrika, Rīgā, Vēja ielā 20.
432. "Rekord", brāļi J. un H. Popļanski", apavu fabrika, Rīgā, Brīvības gatvē 129/133.

433. "A. Reinvalds", krāsotāju darbi, Rīgā, Ģertrūdes ielā 31.
434. "Brāļi Reizenbergi", kokzāģētava, Ventspilī, Saules ielā 23.
435. "Rīgas saiņcentrāle", P. Grava un biedrs, Rīgā, Kungu ielā 29.
436. "Rīgas līnu vērptuve un austuve, H. Runga un F. Arkliņš", līnu vērptuve un austuve, Rīgā, Ģertrūdes ielā 119.
437. Atkl[ātā] sab[iedrība] "A. Rozentāls", Rīgā, Kaļķu ielā 12, pers[oniskās] atb[ieldības] biedri: Abrams Rozentals, Rahele Rozentals, Zalamans Rozentals un Bērs Rozentals.
438. "Inž[enieris] ķīm[iķis] Antons Rimeiks", Rīgā, Lāčplēša ielā 41.
439. "Rīgas kuveru fabrika, J. Veiss", aplokšņu fabrika, Rīgā, Grēcinieku ielā 12.
440. "Rīgas austuve "R. Libermanis"", zīda, vilnas un kokvilnas austuve, Rīgā, Ganību d[ambī] 31.
441. "Rīgas līnu manufakt[ūra] "R. Minskārs"", līnu austuve, Rīgā, Lāčplēša ielā 76.
442. "Rota", brāļi Trubeki, galalita izstrādājumu un pogu fabrika, Rīgā, L[ielajā] Monētu ielā 7.
443. "Augusts Rozītis", būvdarbi ārpus mājas visā Latvijā, Rīgā, Šarlotes ielā 6-4.
444. "Kristaps Rozenvalds", sūkņi, aku urbēju un būvētāju darbi un cauruļlicēju darbi, Jelgavā, Uzvaras ielā 5.
445. "J. Robiņš", mēbeļu rūpniecība, Rīgā, Brīvības ielā 159.
446. "L. Rūtenis", ķieģeļceplis, Ozolnieku "Iecavās".
447. "D. Renko "Dzintars"", apavu izgatav[ošanas] rūpniecība, Rīgā, Kalēju ielā 18/20.
448. "G. Raudzeps", būvuzņēmums, Rīgā, Vilandes ielā 13-3.
449. "V. Ridelis", būvuzņēmējs, Rīgā, Avotu ielā 70-7.
450. "O. Rīteris un M. Miķelsons", būvdarbi, Rīgā, Ādolfa ielā 19.
451. "E. Rihteris", celtniecība, Rīgā, Valdemāra ielā 53.
452. "G. Rudzītis", kāpostu skābētava, Rīgā, Duntē ielā 15/17.
453. "E. Rudzītis un J. Apsītis", mēbeļu izgatavošanas darbnīca, Rīgā, atklātā sab[iedrība], pers[oniskās] atb[ieldības] biedri: Erasts Rudzītis un Jānis Volde-mārs Apsīte, K. Barona ielā 17.
454. Saplākšņu tirdzniecības un rūpniecības a/s "E. Rudzītis, P. Balodis un J. Gerliņš", Rīgā, Starta ielā 7.
455. "Rīgas sērkokciņu skaliņu un koku apstrād[es] a/s", Rīgā, Kaļķu ielā 3-11.
456. Būvniecības a/s "Inženieris A. Razums", Rīgā, Elizabetes ielā 1.
457. Tekstila rūpniecības un tirdzniecības a/s "Rekords", Rīgā, Sark[anās] armijas ielā 95/97.
458. "Rīgas papīrfabrika" a/s, Rīgā, L[ielajā] Aldaru ielā 12.

459. Ķīmiskās rūpniecības paju sab[iedrība] “Rīgas želatīns”, Rīgā, Meierovica bulv[ārī] 8–4.
460. “Rīgas svina un cinkkrāsu rūpn[iecības] a/s”, Rīgā, K. Barona ielā 130.
461. Tirdzniecības un rūpniecības a/s “Rīgas ģipss”, Rīgā, Palasta ielā 9.
462. Tirdzniecības un rūpniecības a/s “A. Ratfelders”, Rīgā, Kaļķu ielā 11.
463. Tekstilrūpniecības a/s “Rīgas vilnas rūpnieks”, Rīgā, Brīvības gatvē 31.
464. Rīgas tekstilfabriku a/s (The Riga Textile Mill, Ltd), Rīgā, Baltajā ielā 3/9.
465. A/s “Rīgas tūku fabrika”, Rīgā, Ganību d[ambī] 31.
466. Tirdzniecības un rūpniecības a/s “Rīgas audums”, Rīgā, Salamandras ielā 1.
467. Zīda austuves a/s “Rīgas zīds”, Rīgā, Kaļķu ielā 5.
468. A/s “Rīgas kokvilnas manufaktūras sab[iedrība] Strazdumuižā”, Rīgā, Parka ielā 4–1.
469. Rīgas trikotāžu manufaktūras rūpniecības a/s “Rita”, Rīgā, Svērtuves ielā 9/11.
470. Tirdzniecības un rūpniecības a/s “Silvana”, Rīgā.
471. Konservu fabr[ika] “Saule”, ģip[s]a, ģip[s]a cand. oec. Austrā Cīce, Rīgā, Balasta d[ambī] 34.
472. “Arnolds Serensens”, konservu un skārda preču fabrika un skārda litogrāfija, Rīgā, Tērbatas ielā 75; ģip[s]a Arkadijs Lifšics.
473. “Rūdolfis Siliņš”, būvdarbi ārpus mājas, Rīgā, K. Barona ielā 95a.
474. Atkl[ātā] sab[iedrība] “Sekuns un Grīnvalds”, maizes ceptuve un maizes tirgotava, Rīgā, Lāčplēša ielā 40, [personiskās] atb[ildības] biedri Dāvids Sekuns un Ilja Grīnvalds.
475. “Būvuzņēmums Augusts Sirks”, Rīgā, Pļavu ielā 2–7.
476. “A. Silkalna virvju fabr[ika]”, ģip[s]a, ģip[s]a Herberts Silkalns, Rīgā, Lienes ielā 28, ģip[s]a Herberts Pauls Rūdolfis Silkalns.
477. “Paulis Skulte”, būvdarbi ārpus mājas, Rīgā, Ganību d[ambī] 3.
478. “Aleksandrs Slavinskis”, kastu izgatavošanas darbnīca, Rīgā, Valmieras ielā 10/12.
479. “Brāļi Svetlanovi”, trikotāža, Rīgā, Katoļu ielā 42.
480. I. Sproģis, betonizstrādājumi, Rīgā, Oskara ielā 4/7.
481. K. Skudre, būvuzņēmums, Rīgā, Tērbatas ielā 80–7.
482. Stikla pūtēju artelis, Rīgā, Ropažu ielā 19.
483. Sab[iedrība] “Spars”, Valdovskis, Freibergs un b[ie]dri, mehāniskā koka apstrādāšana, būvmēbeļu galdniecība un cementa izstrādājumu rūpniecība, Dobelē, pers[oniskās] atb[ildības] biedri Kristaps Valdovskis, Ansis Freibergs un Edgars Francmanis.
484. “Rīgas nažu fabr[ika] “Speciālists””, K. Salmiņš un biedri, atkl[ātā]

sab[iedrība], Rīgā, A. Deglava ielā 60, pers[oniskās] atb[ildības] biedri Kārlis Salmiņš un Karlīne Salmiņš.

485. "Spars", J. Reinbergs, atslēdznieka darbnīca, Rīgā, Maija ielā 10, īpašn[ieks] Jānis Reinbergs.

486. "A. Starobins", Rīgā, dzelzs preču tirdzniecība, mehāniskā un stieplu apstrādāšanas dabnīca, īpašn[ieks] Abrams Starobins.

487. Apavu rūpniecība "A. Stiebris", Rīgā, Mārstaļu ielā 1–4, 6, īpašn[ieks] Ansis Stiebris.

488. "Eduards Stokāns", meliorācijas, ceļu izbūves utt. darbi ārpus mājas, Rīgā, Aspazijas bulv[ārī] 6–8.

489. Atkl[ātā] sab[iedrība] ""Star", C. Dvelaickis – Z. Dubins un E. Feldhūns", krāsu un anilīnkrāsu rūpniecība, Rīgā, Raiņa ielā 23, atkl[ātā] sab[iedrība], pers[oniskās] atb[ildības] biedri: Zalamans Dubins un Enoks Feldhūns.

490. Pārsienamo materiālu fabrika, paju sab[iedrība] "Samo", sab[iedrības] sēdeklis Rīgā, A. Deglava ielā 12.

491. Ķīmiski farmaceitiskās rūpniecības un tirdzniecības a/s "Saga", sab[iedrības] sēdeklis Rīgā, L[ielajā] Kalnu ielā 23.

492. "Mašīnu būvētava un katlu smēde Standarts, īpašn[ieki] brāļi Hiršmaņi", atklātā sab[iedrība], Liepājā, Jaunajā ostmalā 5–6, pers[oniskās] atb[ildības] biedri: Zaharijs Hiršmanis un Leibs Hiršmanis.

493. Ūdensspēku izmantošanas a/s "Savienotās dzirnavas Bauskā", Rīgā.

494. "H. J. Secens", skārda izstrādājumu fabrika, Rīgā, Matīsa ielā 65, īpašn[ieks] Haims Jāzeps (Jozep) Secens (Setcen).

495. Metāla izstrādājumu rūpniecības paju sab[iedrība] "B. V. Sirotins", sab[iedrības] sēdeklis Rīgā, Rītupes ielā 8/12.

496. "Superfosfāta fabr[ika] Mīlgrāvī pie Rīgas", a/s, Rīgā.

497. Tirdzniecības un rūpniecības a/s "G. J. Šereševskis, tabakas fabr[ika]", Rīgā.

498. "Roberts Šortmanis", Rīgā, K. Barona ielā 7.

499. "Pēteris Šulte", Rīgā, Tērbatas ielā 22–24.

500. "Augusts Šalka", veļas mazgātava, Rīgā.

501. "Roberts Šloss", vilnas un līnu vērptuve, elektriskā stacija, kokzāģētava un tvaika dzirnavas, Alūksnē, Dzirnāvu ielā 7.

502. "H. Šteinerts", Rīgā, Artilērijas ielā 3.

503. A/s "C. H. Šteinerts", kokzāģētava, Rīgā, Stabu ielā 58.

504. K. Šlesers, būvuzņēmums, Rīgā, Elvīras ielā 57–1.

505. I. Šmits, būvuzņēmums, Rīgā, Robežu ielā 46.

506. A. Šlicovs, Jelgavas apr[iņķa] Olaines pag[astā] (kūdra).

507. Švandorfs, sērkociņu skaliņi, Jaungulbenē.

508. H. Šmēmanis, Liepājā, Vecajā ostmalā 1/3, kokzāģētava.

509. V. Šokens un V. Birgers, kokzāģētava, Jelgavā, Bauskas ielā 11.

510. A. Šteinīts, ķīmiskā tīrītava un veļas mazgātava, Rīgā, Valdemāra ielā 17.
511. "Srols Šmuklers", maizes ceptuve, Rīgā, Dzirnau ielā 92.
512. "Izaks Šneiders", būvju darbi ārpus mājas, Rīgā, S[arkanās] armijas ielā 12/13.
513. Stikla eksports "H. Šēns", Rīgā, Biķernieku ielā 21, īpašn[ieks] Zike Hozijass Šēns.
514. "A. Štolcermanis", krāsošanas darbi ārpus mājas, Rīgā, Ernestīnes ielā 8-2, īpašn[ieks] Alfreds Štolcermanis.
515. "Jāņa Šteinerta ķieģeļnīcas nomnieks Jānis Everlings", ķieģeļnīca, Kalnciema pag[asta] "Šteinertu-Smilgās", īpašn[ieks] Jānis Šteinerts, nomnieks Jānis Everlings.
516. Kom[andit]sab[iedrība] "A. Šuberts un biedri", mašīnu fabrika, Rīgā, Vestienas ielā 2; person[iskās] atb[ildības] biedri Aleksandrs Šuberts un Arturs Veinbergs.
517. "Žanis Švarcbergs", būvdarbi ārpus mājas, Rīgā, Pērnavas ielā 43-6.
518. Vilnas austuves a/s "S. Švarca dēls", likvidācijā, Rīgā.
519. Koku tirdzniecības un rūpniecības a/s "Boriss Šmuljans", Rīgā, L[ielajā] Miesnieku ielā 1-3.
520. Tirdzniecības un rūpniecības a/s "Šīfers", Rīgā.
521. "Rīgas cementa fabrikas C. Ch. Schmidt a/s", Rīgā.
522. Ķīmiski tehniskās rūpniecības un tirdzniecības a/s "A. G. Šrēders & Co", Rīgā.
523. "Rīgas tūku fabr[ika], I. Veiss", vērptuve, austuve, krāsošana un apreturēšana, Rīgā, Šarlotes ielā 46, īp[ašniece] Elka Veiss, turpināmā mantas kopībā ar bērniem Borisu Veisu un Ireni Veiss.
524. "Rauga fabrikas, degvīna dedzinātavas, spirta rektifikācijas, liķieru fabrikas un valču dzirnavu a/s "A. Volfšmits"", Rīgā, Pulkv[eža] Brieža ielā 27.
525. "Miķelis Vaitnieks", ūdensvada spiedvada izbūve un būvju darbi ārpus mājas, Rīgā, Stabu ielā 31-5.
526. "M. Vestermans un biedrs", ādu gērētava, Gostiņos, Fabrikas ielā 12/14, īp[ašnieki] Zalkinds Millers, Morduhs (Maks) Vestermanis.
527. "Judelis Vestermanis", kažokādu apstrādāšanas darbnīca, Rīgā, Āpšu ielā 4.
528. "Jūlijs Vecpūsis", kokzāģētava, pāravadājama, īp[ašnieks] Jūlijs Vecpūsis, Gaiķu pag[asta] Lejaslanceniekos.
529. "Viktorija", Šolems Rabinovičs", vilnas vērptuve, Rīgā, Brīvības ielā 129/133, īp[ašnieks] Šolems Rabinovičs.
530. Atkl[ātā] sab[iedrība] "Ādu fabr[ika] "Viktorija", Levins un Prusaks", hromādu gērētava, Rīgā, Šarlotes ielā 60, īp[ašnieki] Hiršs Levins un Mozuss Prusaks.
531. "Ev. Vilsons", būvgaldniecība, Rīgā, Marijas ielā 13, īp[ašnieks] Evalds

Vilsons.

532. Kom[andit]sab[iedrība] "M. Vītiņš un E. Skuja", būves darbi ārpus mājas, Rīgā, Ausekļa ielā 3–8, īp[ašnieki] Miķelis Vītiņš un Edvīns Skuja.

533. "Ruvins Bērs Vospe", krāsotāju darbi ārpus mājas, Rīgā, Avotu ielā 8–23.

534. Tirdzniecības un rūpniecības a/s "“Voleri”", koku apstrādāšana un eksports", kokzāģētava, Rīga, Voleros 11a.

535. A/s "Pirmā Latvijas gumijas fabrika "Varonis"", gumijas un apavu fabrika, Rīgā, Brīvības ielā 149.

536. A/s "Rīgas mākslīgie minerālūdeņi – Vērmaņa parks", Rīgā, Merķeļa un Tērbatas ielas stūrī.

537. "Kārlis Vainevics", būves darbi ārpus mājas, Liepājā, Vaļņu ielā 26.

538. Sērkociņu fabrika "Vezuvs", a/s, Rīgā, Kaļķu ielā 3.

539. "Vikandera korķu rūpniecības a/s", Liepājā, Pulkv[eža] Kalpaka ielā 9.

540. Rūpniecības a/s mehāniskā virvju un riepu fabrika "Wiecken & Co", Rīgā, Dunties ielā 11.

541. Rūpniecības a/s "Vairogs", munīcijas fabrika, kuģu būvētava, Rīgā, Brīvības gatvē 14.

542. "“Venus”", Markovics un Plēns, īpašn[ieks] Š. Plēns", ziepju un parfimērijas fabrika, Rīgā, Cēsu ielā 11, īpašn[ieks] Šolems Plēns.

543. Latvijas sērkociņu fabrika a/s "Vulkāns", sab[iedrības] sēdeklis Rīgā, Kaļķu ielā 3.

544. "A. Vanags", kokzāģētava, Rīgā, Oskara ielā 26.

545. A. Vaiņevics, būvuzņēmējs, Liepājā, Graudu ielā 21–7.

546. V. Vīgants, būvuzņēmums, Rīgā, Kokneses prosp[ektā] 8–1.

547. V. Vlasons, būvuzņēmums, Rēzeknē, Pulkv[eža] Brieža ielā 61.

548. V. Vanags, būvuzņēmums, Rīgā, Hanzas ielā 4–59.

549. K. Vinkmanis, būvuzņēmums, Rīgā, Rūpniecības ielā 4.

550. Ādu fabr[ika] "V. Vulfsons", [Rīgā,] Tvaikoņu ielā 1.

551. J. Vērpelis, būvuzņēmums, Ļaudonas "Apsēs".

552. A. Veinbergs, būvuzņēmums, Rīgā, Krasta ielā 1.

553. Ž. Verbelis, būvuzņēmums, Rīgā, Ģertrūdes ielā 60–10.

554. "Jānis Vanags", drēbnieku darbnīca, Rīgā.

555. "Papīra un kartona rūpniecības sab[iedrība] C. Voegeli un biedrs", Liepājā, Ezera ielā 20, īpašn[ieks] Konstantīns Fēgelis (Voegeli).

556. "Kārlis Valtenbergs", tvaika krāsotava, ķīmiskā tīrītava, baltveļas mazgātava un gludinātava, Rīgā, Marijas ielā 90.

557. "R. Vestermanis", adītava, Rīgā, Tirgoņu ielā 16, īpašn[ieks] Ābrams Vestermanis.

558. "H. Wulff", adītava, Rīgā, K. Barona ielā 10, īpašn[ieks] Hermanis

Vulfs.

559. "G. Waldispühl, senāk Ferd. Meyer un biedri", mašīnu fabr[ika], čuguna lietuve, Rīgā, Biķernieku ielā 18, īpašn[iece] Adele Mīlemanis.

560. "Vangažu filcu fabr[ika], E. M. Chnoch", ūdensdzirnavas un vilnas apstrādāšana, Rīgas apr[iņķa] Inčukalna pag[asta] Vangažos, īpašn[ieks] Mendels Knohs.

561. "Valmieras šaursliežu pievedceļa a/s", Rīgā, Noliktavas ielā 5-2.

562. O. Vorms, Torņkalna kartonāžas fabrika, Rīgā.

563. "Vezuvs", metāllietuve, Rīgā, Brīvības gatvē 1.

564. Miltu rūpniecības un tirdzniecības a/s "Viktorija", labības dzirnavas, Rīgā, Dzirnavu ielā 163/165.

565. "K. Zagorje un H. Gruzins", būvdarbi, Rīgā, Dzirnavu ielā 53-23.

566. "S. Zalgalers", Rīgā, Ganību d[ambī] 31, īpašn[ieks] Zenders Zalgalers, mehāniskā ķemmdz[iju] austuve.

567. "Andrejs Zālīte", Rīgā, Krāsotāju ielā 6, piennīca, piena un piena prod[uktu] tirgotava.

568. Metālizstrādājumu darbnīca "K. Zālītis", Rīgā, Rendas ielā 1.

569. "Augusta Zariņa ūdens sūkņu rūpniecība", Rīgā, Jumaras ielā 13.

570. "Kārlis Zicmanis", īpašn[ieks] Kārlis Zicmanis, Rīgā, Pērnavas ielā 12b-6.

571. "N. Ziediņš", kokzāģētava, Brenguļu pag[astā].

572. "K. Ziemelis", ķieģeļceplis, Valgundes pag[asta] "Mazlapsās".

573. "Alb. Zaķis", celtniecība, Rīgā, Stabu ielā 51.

574. "K. Ziņģis", būvuzņēmums, Rīgā, Juliānas ielā 24.

575. "L. Zeltiņš", būvuzņēmējs, Rīgā, Miera ielā 42.

576. "R. Zalcmanis", būvuzņēmējs, Rīgā, Dzirnavu ielā 70.

577. "A. Zaļakmentiņš", būvuzņēmējs, Rīgā, Ģertrūdes ielā 20.

578. "Reinholds Ziediņš", īpašn[ieka] mir[ušā] Reinholda Ziediņa mant[oju-
ma] masa, aizg[ādne] Kristīne Ziediņš.

579. "A. Ziraks un M. Pladars", Rīgā, Cēsu ielā 11-26.

580. "Atis Zirdziņš", īpašn[ieks] Atis Zirdziņš, Rīgā, Zaubes ielā 6-7.

581. "Inženieris J. Zītaris", īpašn[ieks] Jūlijs Zītaris, Rīgā, Valdemāra ielā 73-8.

582. C/s "Zvejnieks", tīklu austuve.

583. "Kristaps Zīverts", Jelgavā, Uzvaras ielā 43, galdniecība.

584. Paju sab[iedrība] "Zemgales audums", Jelgavā, Uzvaras ielā 62.

585. A/s "Zasulauka kokvilnas vērptuves un austuves sab[iedrība]", Rīgā, Šampētera ielā 1.

586. Koku tirdzniecības un rūpniecības a/s "Zunde", Rīgā, L[ielajā] Ūdens ielā 11/23.

587. Rūpniecības a/s "Zvaigzne", [Rīgā,] Sarkanās armijas ielā 11.

588. Atkl[ātā] sab[iedrība] "Rūpn[iecības] un tirdzn[iecības] sab[iedrība] Zariņš un Gulbis", Rīgā, Mārupes ielā 2, pers[oniskās] atb[ildības] biedri: Alfreds Zariņš un Jēkabs Gulbis.

589. "Hiršs Zilbers", īpašn[ieks] Hiršs Zilbers, Rīgā, Audēju ielā 6, smalk[o] preču darbn[īca].

590. "Jēkabs Zerfs", kastu rūpn[iecība] un eksports, Rīgā, Ganību d[ambī] 31.

591. Tirdzniecības un rūpniecības a/s "Zvaigzne", Rīgā, L[ielajā] Grēcinieku ielā 26.

592. "J. Ulmanis", būvuzņēmums, Rīgas Jūrmalā, Mellužu prosp[ektā].

593. "Unitas", trikotāžu fabr[ika], Rīgā, Mārstaļu ielā 9/11.

594. "K. Urlovskis", īpašn[iece] Karlīne Urlovskis, konditoreja un maiznīca, Rīgā, K. Barona ielā 25.

595. "Tornāda", H. Veinbergs, smalkādu izstr[ādājumi], Rīgā.

596. A/s "Tabaka", Rīgā, Dzirnau ielā 33.

597. Tukuma piens[aimnieku] sab[iedrība], Tukumā, Jelgavas ielā 22.

598. "R. Tilners", kokv[ilnas] rūpniecība, Rīgā, Dzirnau ielā 33.

599. "D. Telle", būvuzņēmums, Stendes "Ziediņos".

600. "Inženiera R. P. Titmaņa būvbirojs", Rīgā, Tērbatas ielā 28–5.

601. Rūpniecības a/s mašīnu fabrika un kuģu būvētava "Tosmare", Liepājā, Tosmarē.

602. Kaļķu-akmeņu-kūdras rūpniecība, J. Tane, Cēsīs.

603. "Ķieģeļrūpniecība A. Tailors un biedri", k[omandit]s[abiedrī]ba, pers[oniskās] atb[ildības] b[iedrs] Alfreds Tailors, Valgundes pag[asta] "Maz-Grašos".

604. Inženiera birojs "Tehnocentrs", inž[enieris] Jānis Jagars, Rīgā.

605. "Tempo", B. Krozers", īpašn[ieks] Boriss Krozers, krāsotava un bali-nātava, Rīgā, Ganību d[ambī] 31.

606. "Titans", kokzāģētava, Rīgā, Lībiešu salā.

607. "Būvuzņēmums J. Tomiņš", Rīgā, K. Barona ielā 14–22.

608. Atkl[ātā] sab[iedrība] "Tekstīliana", Sīmanis Cimmermanis un biedri, pers[oniskās] atb[ildības] biedri Sīmanis Cimmermanis, Boriss un Solomons Cimmermanis, Rīgā, Kāpu ielā 2.

609. "Alfreds Trijecs", koku tirdzniecība, Rīgā.

610. Atkl[ātā] sab[iedrība] tabakas fabr[ika] "Trud", Genins, Gitess un Vihnins", pers[oniskās] atb[ildības] biedri: Vulfs Genins, Vulfs Gitess, Leviks Vihnins, Rīgā, Ģertrūdes ielā 103.

611. "Prov[izors] A. Tombergs", īpašn[ieks] Aleksandrs Tombergs, ķīmiskā kosmētiskā laborat[orija], Rīgā, Miera ielā 20.

612. Atkl[ātā] sab[iedrība] "Triko-Merkur, Z. Jofe un M. Taubins", īpašn[ieki] Mozus Taubins un Zālamans Jofe, trikot[āžas] un adītu preču fabrika, Rīgā, M[azajā] Nometņu ielā 6.

613. Tirdzniecības un rūpniecības a/s "Tekston", Rīgā, Duntē ielā 11.
614. Rīgas tekstila tirdzniecības un rūpniecības a/s "Textilag", Rīgā, Lāčplēša ielā 87.
615. Leopolds Eihe, virves, Rīgā, Brīvības gatvē 27.
616. "Ete Fains", trikotāža, Rīgā, Daugavgrīvas ielā 4.
617. "Star", M. Rojaks, L. Linde, R. Šolomovičs un H. Elmanis, zeķu fabrika, Rīgā, Brīvības gatvē 3.
618. A/s "Nordeķu tekstilmanufaktūra", Rīgā, Mārkalnes ielā 10.
619. "Francis Pavluss", mehāniskā austuve, Rīgā, Valmieras ielā 8.
620. "F. A. Kreienbergs", īpašnieks Sengbušs A., tekstiluzņēmums, Rīgā, Maskavas ielā 353.
621. Beļģijas sabiedrība "Limbažu platmaļu fabrika" un vērptuves a/s, Limbažos, Jūras ielā 4.
622. Latvijas sieviešu nacionālā līga, Rīgā, Valmieras ielā 23, vilnas rūpniecība.
623. K/s "O. Rīteris", ķieģeļrūpniecība, Rīgā, Slokas ielā 69.
624. A/s "Baltkoks", kokzāģētava, Rīgā, Jumaras ielā 17.
625. A/s "Exportwood", kokzāģētava, Rīgā, Ganību dambī 30a.
626. "J. Mīlmanis", kokzāģētava un papīrfabrika, Rīgā, Aldaru ielā 1/3.
627. "J. Prikulis", galdniecība, Rīgā, Daugavgrīvas ielā 13.
628. A/s "O. I. Kellers", metālrūpniecība, Rīgā, Rūpniecības ielā 10/12.
629. "Celgreb, S. Briskins", Daugavpilī, Daugavas ielā 30, dzintara, raga un līdzīgu vielu rūpniecība.
630. K/s "Sidol", H. Tauriņš, ķīmiskā rūpniecība, Rīgā, Gaujas ielā 3.
631. M. Līcītis, uztura un baudvielu rūpniecība, Rīgā, Matīsa ielā 17.
632. "London", uztura un baudvielu rūpniecība, Rīgā, Kungu ielā 14.
633. A/s "Mindel & Co", tabaka un papirosi, Rīgā, Brīvības ielā 48.
634. Pirmā Rīgas maizes fabrika, a/s "Nikolajs Rozentāls", Rīgā, Sarkanās armijas ielā 73.
635. Rīgas piensaimniecības savienība, Rīgā, Dzirnāvu ielā 68.
636. K/s "Nova", piensaimniecība, Rīgā, Gaujas ielā 5.
637. P. Eglītis, celtniecība, Rīgā, Matīsa ielā 51/53.
638. H. Elpers, celtniecība, Rīgā, Stabu ielā 51.
639. Jānis Greble, celtniecība, Rīgā, Blaumaņa ielā 28-3.
640. F. Grasmanis, celtniecība, Saldū, Lielaļā ielā 62.
641. "Josefs Greisblarts", Zaļajā ielā 5.
642. K. Kociņš, celtniecība, Rīgā, Rūpniecības ielā 19.
643. K/s "J. Petrānis un Co", celtniecība, Sarkanās armijas ielā 44/46.
644. T. Slesers, celtniecība, Rīgā, Hospitāļu ielā 29.
645. A. Špilbergs, celtniecība, Rīgā, Lāčplēša ielā 61-7.
646. J. Štalderis, celtniecība, Rīgā, Jelgavas ielā 84.

647. J. Upīte, celtniecība, Rīgā, Kuģu ielā 36.
648. K/s “Brāļi Švercs un biedri”, alus darītava, Kocēnu pag[astā].
649. “Āda”, ādu rūpniecība, Rīgā, Maskavas ielā 130.
650. P/s[abiedrī]ba “K. Graudiņš un R. Egle”, ādu rūpniecība, Rīgā, Valdemāra ielā 36.
651. Pirmā Rīgas meh[āniskā] apavu fabr[ika] “L. H. Jākobsons”, Rīgā, Marijas ielā 96.
652. “Brāļi Šteini”, ādu ģērētava, Rīgā, Maskavas ielā 130.
653. G. Kārklīšs, kokzāģētava, Skrundas pag[asta] “Kārklos”.
654. Kuldīgas tūku fabr[ika], A. Vintellers, Kuldīgā.
655. A/s “Phoniks”, kokzāģētava, Ugālē.
656. K/s “Bērmans”, kokzāģētava, Ventspilī.
657. S[abiedrī]ba “Venta”, kokzāģētava, Ventspilī.
658. V. Perls, kokzāģētava, Ventspilī.
659. F. Āboliņš, kokzāģētava, Ventspilī.
660. V. Asaris, kokzāģētava, Ventspilī.
661. Dundagas stērķeļu fabr[ika], Dundagā.
662. A/s “Brasla”, spēkstacija, Lielstraupes pag[astā].
663. Priekules patērētāju b[iedrī]ba, Priekulē, kaļķu rūpniecība.
664. “Dāvids Apts”, grāmatu spiestuve, Rīgā, Parka ielā 1a, īpašn[ieks] Dāvids Nohums Apts.
665. “Ludvigs Audze”, grāmatu spiestuve, Rīgā, Tērbatas ielā 50.
666. Litogrāfija ““Ausma”, N. Freidovičs”, Rīgā, Ģertrūdes ielā 101, īpašn[ieks] Nosoms Freidovičs.
667. “Em. Benjamiņš”, Rīgā, īpašn[iece] Emīlija Benjamiņš.
668. “L. Blūmentāla tipogrāfija”, Rīgā, L[ielajā] Peldu ielā 34, īpašn[ieks] Eliazars Lipmanis Blumentals.
669. “R. Bērziņa grāmatu spiestuve”, Rīgā, Brīvības gatvē 4–6, īpašn[ieks] Rūdolfs Bērziņš.
670. “J. Bindmanis”, grāmatu sietuve un spiestuve, Rīgā, Dzirnau ielā 113, īpašn[ieks] Jankelis Bindmanis.
671. “Cinkogrāfs A. Kalniņš”, Rīgā, Blaumaņa ielā 38, īpašn[ieks] Arvīds Aleksandrs Kalniņš.
672. “Kārlis Dūnis”, tipogrāfija un grāmatu spiestuve, Cēsīs, Rīgas ielā 37.
673. “Ed. Dzenis un E. Cernavs”, spiestuve, Rīgā, Noliktavas ielā 5, pers[oniskās] atb[ildības] biedri: Eduards Dzenis un Ernests Cernavs.
674. “Jānis Dūnis”, grāmatu spiestuve un sietuve, Valmierā, Rīgas ielā 21.
675. “Roberts Ēķis”, grāmatu spiestuve, Jelgavā, Čakstes bulv[ārī] 10.
676. Spiestuve ““Fenikss”, Lipšics un Šneidermanis”, Rīgā, L[ielajā] Kalēju ielā 63; pers[oniskās] atb[ildības] biedri: Aleksandrs Lipšics un Pinhuss Šneidermanis.

677. Grāmatu spiestuves paju sab[iedrība] "Grāmatrūpnieks", Rīgā, L[ielajā] Pils ielā 14.
678. "Roberts Grīslis", grāmatu spiestuve, Jelgavā, Katoļu ielā 21.
679. "Grāmatu apgādniec[ība] A. Gulbis", Rīgā, ģipša[ieks] Arvīds Mālitis.
680. "Jēkabs Glūda un b[ie]dri", grāmatu spiestuve, Talsos, Dārza ielā 2, pers[oniskās] atb[ildības] biedri: Jēkabs Glūda un Emīls Ābele.
681. A/s "J. A. Kukurs", Rīgā.
682. K/s "Kurzemes Vārds, atb[ildīgais] biedrs K. Grāmatnieks", laikraksta izdevniecība, Liepājā, pers[oniskās] atb[ildības] biedr[s] Kristaps Grāmatnieks.
683. "O. Kiršteins", papīrmaišņu, kartonāžu fabrika un tipogrāfija, Rīgā, Strūgu ielā 1a, ģipša[ieks] Oto Kiršteins.
684. K/s "Latvju kultūra", O. Runiks un biedri", drukas darbu spiestuve, Rīgā, Blaumaņa ielā 10, pers[oniskās] atb[ildības] biedri: Otomars Runiks un Rūdolfs Vēlps.
685. Grāmatu spiestuve "Latvija", Rīgā, Parka ielā 8, ģipša[ieks] Jānis Valters-Niedra.
686. K/s "M. Z. Lipšcis & biedri", tipo-litogrāfija, Rīgā, M[azajā] Ministerejas ielā 5, pers[oniskās] atb[ildības] biedri: Hermīne Meierovičs un Leja (Lea) Svertlins (Sverdlinš).
687. "P. Mantnieka kartogrāfijas institūts", Rīgā, ģipša[ieks] Pēteris Mantnieks.
688. "J. Mitrēvics", grāmatu spiestuve, sietuve un zīmogu darbnīca, Rīgā, Jāņa ielā 3, ģipša[ieks] Jānis Mitrēvics.
689. "Grāmatu spiestuve "Liepājas burtnieks"", Rīgā, Valdemāra ielā 37, ģipša[ieks] Jānis Valters-Niedra.
690. "Tipogrāfijas un litogrāfijas "E. Levins a/s"", Rīgā, Dzirnāvu ielā 33.
691. "A. Liepiņš", grāmatu spiestuve, Rīgā, Mārstaļu ielā 8, ģipša[ieks] Augusts Liepiņš.
692. Spiestuve "Hanna Mandelkorns", Rīgā, Jumaras ielā 15/17.
693. "E. Magaršaks", tipogrāfija, Rīgā, Šķūņu ielā 16-1, ģipša[ieks] Eida Magaršaks.
694. "V. Mālmanis", filmu kopēšana un filmu tekstu iespiešana, Rīgā, Valdemāra ielā 73, ģipša[ieks] Voldemārs Mālmanis.
695. Felikss Nātiņš, grāmatu spiestuve, Ventspilī, Turgus ielā 6.
696. Spiestuve un izdevniecības a/s "Ernsts Platess", Rīgā, M[azajā] Monētu ielā 18.
697. "Perfekt, K. Kuzmins", grāmatu spiestuve, Rīgā, Jāņa ielā 5-2, ģipša[ieks] Konstantīns Kuzmins.
698. K/s "Progress, A. Lācis un biedri", tipogrāfija, Rīgā, Lielgabalu ielā 2, pers[oniskās] atb[ildības] biedrs Augusts Lācis.

699. "Pīpiņa spiestuve", Rīgā, Marijas ielā 10, īpašn[iece] Berta Pīpiņš.
700. "Jānis Roze", grāmatu un rakstāmlietu tirdzn[iecība] un grāmatu izdevniecība, grāmatu spiestuve, zīmogu darbnīca, Rīgā.
701. Grāmatu spiestuves a/s "Rota", Rīgā.
702. "Helmārs Rudzītis", grāmatu spiestuve, Rīgā, Grēcinieku ielā 25.
703. A/s "Litogrāfija, A. Šnakenburg Rīgā", Rīgā, S[arkanās] armijas ielā 25.
704. Šmits E., Rīgā, Dzirnavu ielā 30, poligrāfiskā rūpn[iecība].
705. Rotbarts S., Rīgā, Ķemeru ielā 6, poligrāfiskā rūpn[iecība].
706. Rozenbergs A., Rīgā, Dzirnavu ielā 112, poligrāfiskā rūpn[iecība].
707. Stumburs K., Rīgā, K. Barona ielā 16/18-3a, poligrāfiskā rūpn[iecība].
708. Skujiņš E., Rīgā, Tērbatas ielā 6/8, poligrāfiskā rūpn[iecība].
709. Starpiņš F., Rīgā, L[ielajā] Kuģu ielā 13, poligrāfiskā rūpn[iecība].
710. Firma "Stars", Dvelaickis C., Rīgā, Raiņa ielā 23, poligrāfiskā rūpn[iecība].
711. Štukas K., Rīgā, Mucenieku ielā 2/4, poligrāfiskā rūpn[iecība].
712. Šmits J., Rīgā, Avotu ielā 36, poligrāfiskā rūpn[iecība].
713. "Tipogrāfs", Rīgā, Merķeļa ielā 6, poligrāfiskā rūpn[iecība].
714. Ungurs H. A., Rīgā, Patversmes ielā 2, poligrāfiskā rūpn[iecība].
- 714.a "Filmu Unions", A. Gucmanis, Rīgā, Baznīcas ielā 1/3, poligrāfiskā rūpn[iecība].
715. "Hermanis Uslebers", Rīgā, L[ielajā] Altonavas ielā 43, poligrāfiskā rūpn[iecība].
716. "Vārds", J. Akts, Rīgā, Peldu ielā 24, poligrāfiskā rūpn[iecība].
717. Voldemārs F., Rīgā, Kungu ielā 22, poligrāfiskā rūpn[iecība].
718. Aginskis J., Daugavpilī, poligr[āfiskā] rūpn[iecība].
719. N. Lēmanis, Rīgā, Stabu ielā 49a, poligr[āfiskā] rūpn[iecība].
720. P. Mantnieks, Rīgā, Vāgnera ielā 31, poligr[āfiskā] rūpn[iecība].
721. G. Bērzs, Rīgā, K. Barona ielā 7/9, poligr[āfiskā] rūpn[iecība].
722. A/s "Gūtenbergs", Rīgā, poligr[āfiskā] rūpn[iecība].
723. "Klišeja", Rīgā, Arhitektu ielā 1, poligr[āfiskā] rūpn[iecība].
724. Pastalnieks, Alūksnē, Pils ielā 27a, poligr[āfiskā] rūpn[iecība].
725. Sujers V., Ludzā, Aizsargu ielā 11, poligr[āfiskā] rūpn[iecība].
726. Sīpoliņš J., Slokā, L[ielajā] Smilšu ielā 29, poligr[āfiskā] rūpn[iecība].
727. Jekals J., Madonā, Blaumaņa ielā 6, poligr[āfiskā] rūpn[iecība].
728. Ķeirāns K., Madonā, Vienības ielā 4, poligr[āfiskā] rūpn[iecība].
729. Zvārs A. J., Aucē, Pāvila ielā 1, poligr[āfiskā] rūpn[iecība].
730. "Saldus Burtnieks", Saldū, Lielajā ielā 6, poligr[āfiskā] rūpn[iecība].
731. K. Aspers, spiestuve, Skrīveru ciemā, Asperu mājā.
732. E. J. Limmanis, "Maliēna", Gulbenē, Kalpaka ielā 15, spiestuve.

733. A. Piebalgs, "Klints", spiestuve, Cēsīs, Palasta ielā 7.
734. R. Jēpa, Cēsīs, L[ielajā] Katrīnes ielā 9, spiestuve.
735. E. Kalējs, spiestuve, Smiltēnē, Pils ielā 5.
736. J. Zušmanis, spiestuve, Smiltēnē, Gustava Ādolfa lauk[umā] 8a.
737. Š. Kadiševičs, spiestuve, Daugavpilī, Teātra ielā 15.
738. A. Osis, spiestuve, Daugavpilī, 3. janvāra ielā 32.
739. M. Kļumels, spiestuve, Daugavpilī, Cietokšņa ielā 45 un Lāčplēša ielā 16.
740. J. Alunāns, spiestuve, Jelgavā, Lielajā ielā 21.
741. Fr. Kīverta spiestuve, Jelgavā, Katoļu ielā 7.
742. M. Alimovs, spiestuve, Liepājā, Stendera ielā 8.
743. M. Elks, spiestuve, Liepājā, Lielajā ielā 16.
744. "Progress", Liepājā, Juliānes ielā 42.
745. Alma Opelts, spiestuve, Liepājā, Raiņa ielā 8.
746. A. Juhnevics, spiestuve, Liepājā, Juliānes ielā 6/8.
747. M. E. Kokins, spiestuve, Liepājā, Helēnes ielā 16.
748. "Sab[iedrība] C. Voegeli un biedrs", Liepājā, Ezera ielā 20.
749. Hermanis Valters, spiestuve, Liepājā, Šaurajā ielā 1.
750. M. P. Gustavs, spiestuve, Strenčos, Rīgas ielā 11 (nomnieks R. Bru-novskis).
751. Ž. Bergs, spiestuve, Tukumā, Meierovica bulv[ārī] 1.
752. T. Zeldovs, spiestuve, Tukumā, Pils ielā 10.
753. "Dora Hiršfelds", grāmatu spiest[uve], Rīgā, Vecpilsētas ielā 19.
754. "Herolds", grāmatu spiestuve, Rīgā, Miesnieku ielā 4, pers[oniskās] atb[ildības] biedri: Hiršs Jevelsons un Juda Leiba Fridmanis.
755. Grāmatu drukātava "Kultūra", Liepājā, Helēnes ielā 1, īpašn[iece] Ieva Ābels-Ābelītis.
756. Bernštrams A., Rīgā, M[azajā] Kēniņu ielā 7, poligrāf[iskā] rūp-n[iecība].
757. Bertuns, "Varavīksne", Rīgā, Matīsa ielā 49, poligrāf[iskā] rūp-n[iecība].
758. Brigemanis Aleksandrs, Rīgā, Sētas ielā 1, poligrāf[iskā] rūpn[iecība].
759. Dēringis Luize, Rīgā, S[arkanās] armijas ielā 28, poligrāf[iskā] rūp-n[iecība].
760. Edolfs A., Rīgā, Ezermalas ielā 18-4, poligrāf[iskā] rūpn[iecība].
761. "Ekstra", Rīgā, L[ielajā] Jaunavu ielā 15, poligrāf[iskā] rūpn[iecība].
762. Filipovs N., Rīgā, Kungu ielā 5, poligrāf[iskā] rūpn[iecība].
763. Frīdmanis J., Rīgā, L[ielajā] Kungu ielā 21, poligrāf[iskā] rūp-n[iecība].
764. Garbers N., Rīgā, Stabu ielā 60, poligrāf[iskā] rūpn[iecība].
765. "Grafika", Rīgā, Grēcinieku ielā 28, poligrāf[iskā] rūpn[iecība].

766. Izaks J., "Gaisma", Rīgā, Elizabetes ielā 24-2, poligrāf[iskā] rūpn[iecība].
767. Gūtmans H., Rīgā, Ķēniņu ielā 18/20, poligrāf[iskā] rūpn[iecība].
768. Haitis Cila, Rīgā, Miesnieku ielā 3, poligrāf[iskā] rūpn[iecība].
769. Heifecs M. H., Rīgā, Avotu ielā 36, poligrāf[iskā] rūpn[iecība].
770. Heifecs S., Rīgā, Marijas ielā 45, poligrāf[iskā] rūpn[iecība].
771. Kalerts G., Rīgā, Matīsa ielā 107-13, poligrāf[iskā] rūpn[iecība].
772. O. Ige, Rīgā, Grēcinieku ielā 5, poligrāf[iskā] rūpn[iecība].
773. Krēsliņš A., Rīgā, Blaumaņa ielā 3, poligrāf[iskā] rūpn[iecība].
774. H. I. Kaplans, Rīgā, Stabu ielā 34, poligrāf[iskā] rūpn[iecība].
775. Lukstiņš I., Rīgā, Stabu ielā 45, poligrāf[iskā] rūpn[iecība].
776. Lēmanis N., Rīgā, Stabu ielā 49a, poligrāf[iskā] rūpn[iecība].
777. Mahtenbergs, "Universal", Rīgā, Avotu ielā 19, poligrāf[iskā] rūpn[iecība].
778. Lēvensons H., "Merkurs", Rīgā, Jāņa sētā 1, poligrāf[iskā] rūpn[iecība].
779. Miļevskis J., Rīgā, Lilijas ielā 23-3, poligrāf[iskā] rūpn[iecība].
780. Minkins R., Rīgā, Stabu ielā 54, poligrāf[iskā] rūpn[iecība].
781. Orlovskis A., Rīgā, Ķemeru ielā 6, poligrāf[iskā] rūpn[iecība].
782. Paškovskis O., Rīgā, L[ielajā] Kungu ielā 33, poligrāf[iskā] rūpn[iecība].
783. A. Vasermanis, grāmatu spiestuve un sietuve, Rīgā, Marijas ielā 13, īpašn[ieks] Ābrams Aiziks Vasermanis (Vassermann).
784. A/s "Valters un Rapa", grāmatu un rakstāmlietu tirgotava un apgādniecība, grāmatu spiestuve, sietuve un burtu lietuve, Rīgā.
785. "Zeme", spiestuve, Valmierā, Jura ielā 6.
786. "Nikolaja Zeltiņa grāmatu spiestuve", Rīgā, Kungu ielā 33, īpašn[ieks] Nikolajs Zeltiņš.
787. Cīrulis un Dāboliņš, poligr[āfiskā] rūpn[iecība].
788. Ledainis F., Dobelē, Uzvaras ielā 9, poligrāf[iskā] rūpn[iecība].
789. Lapševskis F., "Talsu Balss", Talsos, Puškina ielā 16, poligrāf[iskā] rūpn[iecība].
790. Zeldovs J., Talsos, Lielajā ielā 31, poligrāf[iskā] rūpn[iecība].
791. Naudiņš J., "Spars", Jēkabpilī, Brīvības ielā 104, poligrāf[iskā] rūpn[iecība].
792. Pāvuliņš P. E., Jēkabpilī, Brīvības ielā 112, poligrāf[iskā] rūpn[iecība].
793. Miķelsons J., Rūjienā, Kronvalda ielā 7, poligrāf[iskā] rūpn[iecība].
794. Šķiņķis V., Rūjienā, Vienības gatvē 6, poligrāf[iskā] rūpn[iecība].
795. "Darbs un zinātne", Rēzeknē, Atbrīvoš[anas] alejā 29, poligrāf[iskā] rūpn[iecība].
796. Golandskis B., "Rekords", Rēzeknē, Atbrīvoš[anas] alejā 16, poligrāf[iskā] rūpn[iecība].

797. "Progress", J. Aršovs un F. Lucjanovs, Rēzeknē, Vienības ielā 6, poligrāf[iskā] rūpn[iecība].

798. Rauska J., Valkā, Rīgas ielā 12, poligrāf[iskā] rūpn[iecība].

799. Potkevičs F. E., Kuldīgā, Bērzu ielā 1, poligrāf[iskā] rūpn[iecība].

800. Jevlampjevs, Kuldīgā, Policijas ielā 5, poligrāf[iskā] rūpn[iecība].

801. A/s "Vulkāns", Kuldīgā.

802. Paucītis, Limbažos, Burtnieku ielā 4, poligr[āfiskā] rūpn[iecība].

803. Burkevičs M., "Burtnieks", Bauskā, Vienības ielā 26, poligrāf[iskā] rūpn[iecība].

804. Jankelovičs F., Bauskā, Rūpniecības ielā 7, poligr[āfiskā] rūpn[iecība].

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts un Ministru prezidents
Finansu ministrs K. Karlsons

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 27. jūl. – Nr. 168; Likumu krājums, 1940. – Nr. 171.

Pielikums nr. 6

RĪKOJUMS PAR VALDĪBAS TIESĪBU ŅEMT PAGAIÐU LIETOŠANĀ PRIVĀTU ĪPAŠUMU (Izdots 1919. g. 16. jūlija likuma kārtībā)

1. Gadījumos, kad tas nepieciešams valsts vai sabiedrības publiskās interesēs, Ministru kabinetam ir tiesība ņemt pagaidu lietošanā par atlīdzību privātu kustamu un nekustamu īpašumu.

Piezīme. Šinī pantā minētā tiesība neattiecas uz: 1) dzīvokļu iekārtu, 2) privātu un komunālu saimniecību inventāru, 3) naudas kapitāliem, vērtspapīriem, vērtspapīriem, obligācijām un t.t., 4) tirdznieciskiem un rūpnieciskiem uzņēmumiem, ja tie nekalpo publiskām vajadzībām.

2. Par pārņemto mantu attiecīga resora priekšstāvis nekavējoties sastāda aprakstu, piemērojoties Civ[il]proc[esa] lik[uma] 980.–997. un 1103.–1110. pantiem. Akts par mantu aprakstu nosūtāms vietējam miertiesnesim.

Piezīme. Līdz 2. p[unktā] minētā apraksta sastādīšanai paliek valsts lietošanā kustams un nekustams īpašums, kurš pārņemts uz izņēmuma stāvokļa pamata.

3. Miertiesnesis pārņemto mantu novērtē zelta frankos un nosaka 1. p[unktā] paredzēto atlīdzību, piedaloties lietpratējiem. Par mantas novērtēšanas

un atlīdzības noteikšanas laiku jāziņo tās īpašniekiem, attiecīgam resoram un Finanšu ministrijai, kuriem tiesība dot savus paskaidrojumus. Partu neierašanās neaptur lietas izlemšanu. Lēmums pārsūdzams blakus sūdzības kārtībā.

4. Pagaidu lietošanas laiks nevar pārsniegt trīs gadus. Viena un tā paša īpašuma otrreizēja pārņemšana pagaidu lietošanā nav atļauta.

Rīgā 1921. g. 5. augustā

Ministru prezidents Z. Meierovics
Tieslietu ministrs V. Holcmanis

Valdības Vēstnesis. – 1921. – 9. aug. – Nr. 175; Likumu krājums, 1921. – Nr. 153.

Pielikums nr. 7

Ministru kabinets 1940. g. 26. jūlijā ir
pieņēmis un Valsts prezidents izsludina
šādu likumu:

PAPILDINĀJUMS UN PĀRGROZĪJUMS LIKUMĀ PAR PAVALSTNIECĪBU

I. Likuma par pavalstniecību (Lik[umu] kr[ājums], 1919. g., 127) 8.² pantu izteikt tā:

8.² Tāpat Ministru kabinetam ir tiesība atņemt pilsoņa tiesības Latvijas pavalstniekam, kas vairāk kā trīs gadus uzturējies ārzemēs bez ārzemju pases vai ar notecējušu ārzemju pasi vai kas valdības noteiktā laikā neatgriežas vai atsakās atgriezties Latvijā.

II. Tā paša likuma 9. pantu¹ papildināt ar šādu trešo daļu:

9. ...

Ar tādu pašu sodu un tādā pat kārtībā var sodīt pilsoņus, kuri pārkāpuši 8.¹ vai 8.² panta noteikumus, ja tie pēc cita likuma nav sodāmi ar augstāku sodu.

Šis pārgrozījums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

1940. g. 30. jūlijā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 30. jūl. – Nr. 170; Likumu krājums, 1940. – Nr. 172.

¹ Sk. pielik. nr. 38.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

PAPILDINĀJUMI LIKUMĀ PAR PAVALSTNIECĪBU

Likumu par pavalstniecību (Lik[umu] krāj[ums], 1919. g., 127, un 1927. g., 93) papildināt ar šādu 8.² un 8.³ pantu:

8.² Tāpat Ministru kabinetam ir tiesība atņemt pilsoņa tiesības Latvijas pavalstniekam, kas vairāk kā trīs gadus uzturējies ārzemēs bez ārzemju pases vai ar notecējušu ārzemju pasi.

Likums Saeimā pieņemts 1930. g. 28. janvārī.

Rīgā 1930. g. 5. februārī

Valsts prezidents G. Zemgals

Valdības Vēstnesis. – 1930. – 5. febr. – Nr. 29; Likumu krājums, 1930. – Nr. 29.

Ministru kabinets 1938. g. 20. septembrī ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

PĀRGROZĪJUMI LIKUMĀ PAR PAVALSTNIECĪBU

Likuma par pavalstniecību (Lik[umu] krāj[ums], 1919. g., 127, un 1927. g., 93) 4. panta 2. piezīmi un 8.¹ pantu izteikt tā:

8.¹ Ministru kabinets var atņemt Latvijas pavalstniecību ārvalstīs dzīvojošiem pilsoņiem:

- 1) kas atraujas no karaklausības Latvijas armijā vai
- 2) kas piekopj Latvijai kaitīgu darbību.

Šie pārgrozījumu stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1938. g. 21. septembrī

K. Ulmanis,

Valsts un Ministru prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1938. – 23. sept. – Nr. 216; Likumu krājums, 1938. – Nr. 179.

Pielikums nr. 8

Apstiprināts Ministru kabineta

1940. g. 29. jūlija sēdē

Valsts kancelejas direktora v. i. V. Stalažs

**FINANSU MINISTRA 323. RĪKOJUMS PAR DĀRGMETĀLU,
TO IZSTRĀDĀJUMU UN DĀRGAKMEŅU NODOŠANU
LATVIJAS BANKAS GLABĀŠANĀ**

Izdots, pamatojoties uz likumu par banku un lielo rūpniecības uzņēmumu nacionalizāciju Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas teritorijā.¹

1. Juvelieru veikalos īpašniekiem, kā arī dārgmetālu un dārgakmeņu apstrādāšanas darbnīcu īpašniekiem jānodod Latvijas Bankas glabāšanā sekojoši dārgmetāli, to izstrādājumi un dārgakmeņi, kas atrodas vai kam jāatrodas juvelieru veikalos, minētās darbnīcās vai kas nodoti glabāšanā lombardā vai citur:

a) platīns, zelts un sudrabs lējumos un lūzumos vai šo metālu sakausējumi;

b) platīna izstrādājumi, izņemot platīna sīkus iestrādājumus dārgakmeņu ietverei u.tml.;

c) zelta izstrādājumi, ja atsevišķa priekšmeta zelta metālsvars pārsniedz 5 g;

d) dārgakmeņi, iestrādāti un neiestradāti, kā briljanti, pērles, smaragdi, safīri, rubīni, akvamarīni, ametisti, topāzi u.c., ja dārgakmeņu vērtība kopā ar iestrādājumu atsevišķam priekšmetam pārsniedz Ls 200,-;

veikalā nenocētos dārgakmeņus nocēnos Cenu inspekcijas nozīmēti lietpratēji.

Nav jānodod sudraba izstrādājumi.

Piezīme. Šai pantā noteiktais nodošanas pienākums neattiecas uz veikalos vai darbnīcās labošanā vai izstrādāšanā pieņemtiem priekšmetiem, kas ievesti labošanā vai izstrādāšanā pieņemto priekšmetu grāmatā.

2. Iepriekšējā (1.) pantā uzskaitītos nododamos dārgmetālus, to izstrādājumus un dārgakmeņus juvelieru veikalos vai darbnīcās inventarizē sevišķas komisijas. Komisijas sastāda: Rīgā – cenu inspektors, nozīmējot tanīs pa vienam pārstāvim no Cenu inspekcijas, Latvijas Bankas un arodorganizācijas, bet provincē – Latvijas Bankas nodaļas vadītājs, nozīmējot kā locekļus pa vienam pārstāvim no Latvijas Bankas, vietējās pašvaldības un arodorganizācijas. Rīgā sastādītām komisijām priekšsēdētājs ir Cenu inspekcijas pārstāvis, bet provincē sastādītām komisijām – Latvijas Bankas pārstāvis. Komisijās var pieaicināt lietpratējus.

3. Komisijai jāierodas uz vietas veikalos vai darbnīcās un jā sastāda saraksts par katra veikala vai darbnīcas Latvijas Bankai nododamiem dārgmetālu, to izstrādājumu un dārgakmeņu daudzumiem. Saraksta viens eksemplārs paliek

veikala vai darbnīcas īpašniekam. Sarakstā ierakstītie dārgmetāli, to izstrādājumi un dārgakmeņi jāiesaiņo, pēc kam jānoplombē vai jāapzīmogo ar Cenu inspekcijas vai Latvijas Bankas plombu vai zīmogu, par ko jāatzīmē sarakstā.

Iesaiņotos dārgmetālus, to izstrādājumus un dārgakmeņus no veikalu vai darbnīcu īpašniekiem pārņem Latvijas Banka savā glabāšanā, izsniedzot atiecīgu kvīti.

4. Strīdus gadījumu izšķiršanai un pārņemšanas virsuzraudzībai pastāv sevišķa galvenā komisija šādā sastāvā: priekšsēdētājs – cenu inspektors un locekļi pa vienam pārstāvim no arodorganizācijas, Latvijas Bankas, Proves valdes un Rīgas pilsētas lombarda, kurus nozīmē finansu ministrs. Komisijā var pieaicināt lietpratējus.

5. Lombardos iekļīlātie un kredītiestāžu seifos novietotie privātām personām (ne juvelieru veikalu vai darbnīcu īpašniekiem) piederošie dārgmetālu izstrādājumi un dārgakmeņi paliek to īpašnieku rīcībā (likuma 1. pants).

6. Vainīgos šī rīkojuma pārkāpšanā sodīs ar visu likuma bardzību.

Rīkojums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 29. jūlijā

Finansu ministrs K. Karlsons

Cenu inspektors A. Elpers

Valsts saimniec[ības] depart[amenta] direktors V. Bastjānis

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 30. jūl. – Nr. 170.

¹ Sk. pielik. nr. 5.

Pielikums nr. 9

Ministru kabinets 1940. g. 29. jūlija
sēdē apstiprinājis šos atzinumus, no-
sakot to spēkā stāšanos ar 1940. g.
1. augustu

Valsts kancelejas direktora v. i.
V. Stalažs

IZGLĪTĪBAS MINISTRIJAS PAREIZRAKSTĪBAS KOMISIJAS ATZINUMI PAR LATVIEŠU PAREIZRAKSTĪBU (Pieņemti uz Izglītības un kultūras nolikuma 731. panta pamata)

1. Latviešu alfabētā ir šādi burti: a, b, c, č, d, e, f, g, ģ, h, i, j, k, ķ, l, ļ, m, n, ņ, o, p, r, ŗ, s, š, t, u, v, z, ž.

2. Patskaņu garuma apzīmēšanai lietojami burti ar garuma zīmi – ā, ē, ī, ū, ū.

3. Patskaņu garums apzīmējams saskaņā ar rakstu valodas izrunu, ko māca Izglītības ministrijas izdotās vārdnīcas un skolām atļautās gramatikas, tā, piemēram, garais ā runājams un rakstāms verbu tagadnes ā-celmu beigās (mēs darām, jūs darāt, skatāties, skatāties, viņš skatās, darāms, skatāms) un garais ī verbu piedēkļu zilbēs j priekšā (darīju, darīji, darīja, darījām, darījāt; skatījos, skatījies, skatījās, skatījāties, skatījāties; medīju, medī, medī, medījām, medījat; medīju, medīji, medīja, medījām, medījāt) un atvasinājumos no šāda tipa verbiem (medījums, darījums).

Svešvārdos var šaubu gadījumā garumu atstāt neapzīmētu.

4. Mīkstinātais ņ jālieto saskaņā ar gramatikas sistēmu, tā – substantīvu un adjektīvu ja- celmu un substantīvu ē-celmu zināmos locījumos (kaŗš, kaŗa utt., gaŗš, gaŗa utt., gaŗums, ģen[itīvs] stūŗa, dat[tīvs] stūŗim jeb stūŗam, daudzsk[aitlis] stūŗi, stūŗu, stūŗiem, stūŗus, stūŗos, daudzsk[aitļa] ģen[itīvs] cepuŗu) un verbu tagadnes ja- celmos, atskaitot vienskaitļa 2. personu un imperatīvu ar -iet (tveŗu, viņš tveŗ, tveŗam, tveŗat).

Formās, kur gramatikas sistēma ņ mīkstinājumu neprasa, tas nav obligāts, piem[ēram], jūra jeb jūŗa, grūts jeb grūts, barot jeb barot.

5. Atšķirībā no h (piem[ēram], habilitācija, hieroglifs, Hamburga) svešvārdos un svešos īpašvārdos aukslēju berzeņa (vācu ch, krievu x, poļu ch, grieķu χ utt.) apzīmēšanai lietojams burtu savienojums ch (piem[ēram], chiromantija, Chaŗkova, Chvalkovskis, Chochlovs), izņemot gadījumus, kur ch vietā latviešu valodā jau ieviesies k vai ķ (piem[ēram], koris, kolēra, orķestris, ķīmija, Ķīna).

6. Latviski rakstītos svešos īpašvārdos nevar lietot zīmes ä, ö, ø, ü, y un tāpat izrunājamos burtu savienojumus ae, oeh, ue, u.t[m]l., bet to vietā jālieto e, ē, i, ī, piem[ēram], Kēgi (Kaegi), Mellers (Möller, Moeller), Ŷelne [Köln], Millers [Müller, Myller, hol[andiski] Muller], Minchene [München], Cīriche [Zürich], Brisele (Bruxelles), Ēre (Eure).

7. Latviski rakstītos sugas un īpašvārdos, kas pārnākuši no svešām valodām, nevar lietot divkāršojumus bb, cc, dd, gg, kk, pp, ss, tt un tāpat izrunājamos savienojumus ck, dt, tc, tz, u.t[m]l., bet to vietā jāraksta b, c, d, g, k, p, s, t, piem[ēram], Grabe (Grabbe), Lipe (Lippe), Knops (Knopp), klade (vācu Kladde), Oto (Otto), grote (vācu Grotte), Hese (Hesse), kase, Bage (Bagge), Mikola (Mikkola), Fricis (Fritz), Kocebū (Kotzebue), Ricebitele (Ritzebüttel).

8. Saskaņā ar ieviesušos rakstu valodas izrunu vārdu sākumā izrunājams un rakstāms nebalsīgais s svešvārdos, piem[ēram], septembris, sociālisms, Sofija, bet grieķu un latīņu vienkāršais s starp patskaņiem rakstāms kā balsīgais z (piem[ēram], analize, baze, fizika, filozofija, kazuistika, uzuāls). Speciālos

gadījumos klasiskās filoloģijas rakstos un senās literatūras tulkojumos pēc vajadzības var paturēt arī s patskaņu starpā.

9. Jautājumos, kas šais noteikumos nav izlemti, norādījumus dos pareizrakstības vārdnīca, ko drīzumā izdos Izglītības ministrija.

Ar šo atcelti Izglītības ministrijas Pareizrakstības komisijas atzinumi par latviešu pareizrakstību (Lik[umu] kr[ājums], 1939. g., 136).

Rīgā 1940. g. 25. jūlijā

Izglītības ministrs P. Lejiņš

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 31. jūl. – Nr. 171; Likumu krājums, 1940. – Nr. 176.

Atzinumi apstiprināti Ministru kabineta

1939. g. 13. jūlija sēdē, nosakot spēkā

stāšanos ar 1939. g. 1. augustu

Pamats: Izglītības un kultūras nolikuma 732. pants

Rīgā 1939. g. 21. jūlijā

Ministrs D. Rudzītis,

Valsts kancelejas direktors

IZGLĪTĪBAS MINISTRIJAS PAREIZRAKSTĪBAS KOMISIJAS ATZINUMI PAR LATVIEŠU PAREIZRAKSTĪBU

1. Latviešu alfabētā ir šādi burti: a, b, c, č, d, e, f, g, ģ, h, i, j, k, ķ, l, ļ, m, n, ņ, o, p, r, ņ, s, š, t, u, v, z, ž.

Piezīme. Latgaliešu uzvārdu rakstīšanai izloksnes formā var lietot arī burtu y.

2. Patskaņu a, e, i un u garuma apzīmēšanai lietojami šie paši burti ar garuma zīmi – ā, ē, ī un ū.

3. Ar burtu o apzīmē ne vien īso patskani o, bet arī

1) patskani o (ō) gadījumos, kur to izrunā gari (piem[ēram], oda, proza), un
2) divskani uo (ua) (piem[ēram], ola, Olavs, Klostere).

Piezīme. Izņēmuma veidā patskani o ar garuma zīmi (ō) atļauts lietot latgaliešu uzvārdu rakstīšanai izloksnes formā un speciālos gadījumos (piem[ēram], zinātniskos rakstos, konversācijas vārdnīcās, tulkojumos no klasiskās literatūras u.tml.), kad tas nepieciešams maz pazīstamu svešu vārdu pareizas izrunas norādīšanai.

4. Patskaņu garums apzīmējams saskaņā ar rakstu valodas izrunu, ko māca Izglītības ministrijas izdotas vārdnīcas un skolām atļautas gramatikas. Svešvārdos,

kas nav tik dziļi iesakņojušies latviešu valodā, ka tos var uzskatīt par aizgūtiem vārdiem, garumi nav apzīmējami, bet nav liegts atzīmēt uz tiem garumus saskaņā ar ieviesušos izrunu.

5. Ar burtu savienojumu *ie* apzīmē divskani *ie* (*ia*), izņemot svešvārdus un svešos īpašvārdus (*piem[ēram]*, *Triesta*, *klients*). Pārējo divskaņu apzīmējumi ir *ai*, *au*, *ei*, *ui*, *iu*, svešvārdos arī *eu* un *oi*.

6. Burtu savienojumi *dz* un *dž* parasti apzīmē saliktus līdzskaņus un ir balsīgie atbildumi ar *c* un *č* apzīmējamām skaņām.

7. Atšķirībā no *h* (*piem[ēram]*, *habilitācija*, *hieroglifs*, *Hamburga*) svešvārdos un svešos īpašvārdos vienkāršas skaņas (*aukslēju* *berzeņa*, *vācu ch*, *krievu x*, *poļu ch*, *grieķu x* utt.) apzīmēšanai lietojams burtu savienojums *ch* (*piem[ēram]*, *chiromantija*, *Charkova*, *Chvalkovskis*, *Chochlovs*), izņemot gadījumus, kur *ch* vietā latviešu valodā jau ieviesies *k* vai *ķ* (*piem[ēram]*, *koris*, *kolera*, *orķestris*, *ķīmija*, *Ķīna*).

8. Latviski rakstītos svešos īpašvārdos nevar lietot zīmes *ä*, *ö*, *ø*, *ü*, *û*, *y* un tāpat izrunājamus burtu savienojumus *ae*, *oeh*, *ue* u.t[m]l., bet to vietā jālieto *e*, *ē*, *i*, *ī* (*piem[ēram]*, *Kēgi* [*Kaegi*], *Mellers* [*Moller*, *Moeller*], *Ķelne* [*Köln*], *Millers* [*Müller*, *Myller*, *hol. Muller*], *Minchene* [*München*], *Cīriche* [*Zürich*], *Brisele* [*Bruxelles*], *Ēre* [*Eure*]).

9. No grieķu un latīņu valodas pārnākušie svešvārdi, kuros oriģinālvalodā ir divskaņi *ai* (*ae*), *ei*, *oi*, *eu*, jāizrunā un jāraksta tā, kā tie latviešu valodā iesakņojušies un pierasti, pie kam divskaņu *ai* un *oi* vietā jālieto *e*, *ē* (*piem[ēram]*, *dēmons*, *atmosfēra*, *fenomens*, *ēteris*, *ekonomija*), *ei* vietā *i*, *ī* (*piem[ēram]*, *idile*, *empīrisms*) un *eu* vietā *ei* (*piem[ēram]*, *neitrāls*, *reimatisms*). Vārdos, kas nav iesakņojušies ar noteiktu izrunu vai ko aizgūst no jauna, divskaņus var lietot saskaņā ar oriģinālizrunu (*piem[ēram]*, *kainīts*, *kaleidoskops*, *moira*, *eugenika*).

10. Latviski rakstītos sugas un īpašvārdos, kas pārnākuši no svešām valodām, nevar lietot divkāŗšojumus *bb*, *cc*, *dd*, *gg*, *kk*, *pp*, *ss*, *tt* un tāpat izrunājamus savienojumus *ck*, *dt*, *tc*, *tz* u.tml., bet to vietā jāraksta *b*, *c*, *d*, *g*, *k*, *p*, *s*, *t* (*piem[ēram]*, *Grabe* [*Grabbe*], *Lipe* [*Lippe*], *Knops* [*Knopp*], *klade* [*vācu Kladde*], *Oto* [*Otto*], *grote* [*vācu Grotte*], *Hese* [*Hesse*], *kase*, *Bage* [*Bagge*], *Mikola* [*Mikkola*], *Fricis* [*Fritz*], *Kocebū* [*Kotzebue*], *Ricebitele* [*Ritzebüttel*]).

11. Plūdeņu un nāseņu divkāŗšojumi *ll*, *ļļ*, *rr*, *mm*, *nn*, *ņņ* aizgūtos vārdos, svešvārdos un svešos īpašvārdos rakstāmi vai arī nav rakstāmi saskaņā ar izrunu (*piem[ēram]*, *elle*, *eļļa*, *ķerra*, *gamma*, *kanna*, *Renne* [*Rönne*], *Kannas* [*Cannae*], *Hellesponts* [*Ἑλλάς ποικιλοῦτος*], *Kerrs* [*Kerr*], *Gerress* [*Görres*], bet ilustrācija, iluminācija, komisija, komentārs, komunāls, korespondents utt.).

12. Saskaņā ar ieviesušos rakstu valodas izrunu vārdu sākumā izrunājams un rakstāms nebalsīgais *s* svešvārdos, *piem[ēram]*, *septembris*, *sociālisms*, *Sofija*, *saksis*, bet grieķu un latīņu vienkāršais *s* starp patskaņiem rakstāms kā

balsīgais z (piem[ēram], analīze, bāze, fizika, filozofija, gnozeoloģija, kazuis-tika, uzuāls).

Piezīme. Speciālos gadījumos klasiskās filoloģijas rakstos un senās literatūras tulkojumos pēc vajadzības var paturēt arī s patskaņu starpā.

13. ē- un i-celmu daudzskaitļa ģenitīvā, kur parasti tiek mīkstināts beidzamais celma līdzskanis, atsevišķos latviešu vārdos paliek nemīkstināts beidzamais celma līdzskanis t, bet svešvārdos arī d, s un z (piem[ēram], aste – astu, kaste – kastu, valsts – valstu, vēsts – vēstu, kase – kasu, pase – pasu, rase – rasu, bāze – bazu, flote – flotu, vārdos ar -tāte: fakultāte – fakultātu).

14. Līdzskaņu sakopojuma kst mīkstinājuma formu kšķ var vienkāršot par kš, it īpaši daudzskaitļa ģenitīvos (piem[ēram], rīkste, daudzsk[aitļa] ģen[itīvs] rīkšu [jeb rīkšķu], plekste, daudzsk[aitļa] ģen[itīvs] plekšu, īkstis, ģen[itīvs] īkša [jeb īkšķa]).

15. Dažos kristības vārdos, kas beidzas ar -tis un -dis, t un d saknes beigās paliek nemīkstināts (piem[ēram], Atis, ģen[itīvs] Ata, Guntis, ģen[itīvs] Gunta, Frīdis – Frīda, Rūdis – Rūda, Ludis – Luda, Valdis – Valda [arī Valža]). Uzvārdos – vienkāršos un saliktos – un saliktos kristības vārdos līdzskanis mīkstināms parastā veidā (piem[ēram], Briedis, Leitis, Melnbārdis jeb Mellbārdis, Tālivaldis, Visvaldis, ģen. Brieža, Leiša, Tālivalža, Melnbārža utt).

16. Pielaižamas formu divējādības. Dažās formālās vārdu kategorijās atsevišķas skaņas var izrunāt un rakstos apzīmēt divējādi: vai nu ar īsu, vai garu patskani, vai arī lietojot divas dažādas skaņas un to apzīmējumus vai arī lietojot to pašu skaņu gan mīkstinātā, gan nemīkstinātā veidā un to attiecīgi arī apzīmējot. Še pieder šādi gadījumi:

1) var lietot īsu vai garu a dažās tagadnes ā-celmu (III lok[āmās] šķiras) darbības vārdu formās, proti: darāmās kārtas īstenības izteiksmē daudzskaitļa I un II personā, vidējās kārtas īstenības izteiksmē vienskaitļa un daudzskaitļa III, daudzskaitļa I un II personā, kā arī ciešamās kārtas tagadnes divdabī, t.i., var rakstīt un runāt: mēs zinām, sakām, aicinām; jūs zināt, sakāt, aicināt; viņš, viņa, viņi, viņas zinās, sakās; mēs zināties, sakāties; jūs zināties, sakāties; zināms, sakāms; vai arī lietot visas šīs formas vienkārši ar a (piem[ēram], sakam, sakam-vārds);

2) var runāt un rakstīt i vai ī II un III lokāmās šķiras darbības vārdu īstenības izteiksmes tagadnes un pagātnes formās un atsevišķos atvasinājumos, kur i vai ī sastopams j priekšā. Tādēļ var lietot: medīju, medījam, medījat, medīju, medīji, medīja, medījām, medījāt, medīja, medījams; medījums; darīji, darīja, darījām, darījāt, darīja; darījums un visas šīs pašas formas arī ar i (piem[ēram], medījam, medījums);

3) var lietot un nelietot mīkstināto r visos gadījumos, kur to prasa gramatika, ievērojot valodas vēsturisko attīstību un dažas pastāvošās izloksnes (piem[ēram], gaŗš jeb garš, tveŗu jeb tveru);

4) nākotnes daudzskaitļa II personā vienlīdzīgi pielaižamas formas, kas beidzas ar -sit vai -siet, vidējā kārtā -sities vai -sieties (piem[ēram], jūs celsit jeb celsiet, celsities jeb celsities).

Šā panta pirmajos trīs punktos paredzētās formas ar ā, ī un r valodas sistēmas labā mācāmas skolās un jāievēro skolas grāmatās. Ārpus skolas šīs zīmes nav prasāmas.

17. Jāatšķir daudzskaitļa II personas galotne pavēlē un īstenības izteiksmē (piem[ēram], jūs nesat [īst[enības] izt[eiksmē]), bet nesiet! [pavēle], sargāt – sargiet! atgriezeniskā forma sargieties! nākat – nāciet! panācieties!). Saknes beigu līdzskanis -iet priekšā ir tāds pats kā līdzskanis pavēlamās formas vienskaitļa II personā (piem[ēram], nāc! – nāciet! [ne “nākiet”], celt! – celiet! [ne “ceļiet”], sēdi! – sēdiet! [ne “sēžiet”] utt.).

18. Domstarpības, kas rodas, piemērojot atsevišķus atzinumu noteikumus (piem[ēram], 4., 7., 9., 11., 16. p[unkts]), pagaidām izšķiramas pēc pareizrakstības vārdnīcām, bet pēc Izglītības ministrijas pareizrakstības vārdnīcas iznākšanas saskaņā ar tās norādījumiem.

19. Zinātniskā un speciālā literatūrā var pielaist atkāpšanos no šiem atzinumiem.

Ar šo atcelti Izglītības ministrijas Pareizrakstības komisijas atzinumi par latviešu pareizrakstības un dažu valodas gramatisko formu pārveidojumiem (Lik[umu] kr[ājums], 1938. g., 175).

Rīgā 1939. g. 5. jūlijā

Izglītības ministrs J. Auškāps

Valdības Vēstnesis. – 1939. – 24. jūl. – Nr. 163; Likumu krājums, 1939. – Nr. 136.

Pielikums nr. 10

PĀRGROZĪJUMI UN PAPILDINĀJUMI LIKUMĀ PAR PENSIJĀM I DAĻĀ

6.¹ pants. Ja kāda no 1. pantā minētām personām atstāj dienestu uz resora vadītāja priekšlikumu dienesta interešu labā un nav sasniegusi 55 gadu vecumu vai ja tā nostrādājusi tādos amatos, kas dod tiesību uz pensiju, mazāk par 25 gadiem, bet likuma 5. pantā minētās personas mazāk par 20 gadiem, Ministru kabinets var atļaut piešķirt pensiju arī pirms 55 gadu vecuma sasniegšanas, kā arī iztrūkstošo izdienā ieskaitāmo gadu skaitu palielināt, bet ne vairāk kā par trim gadiem.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts prezidents
izsludina šādu likumu:

LIKUMS PAR PENSIJĀM

I daļa

1. pants. Uz šai likumā paredzētiem noteikumiem ir tiesība uz pensiju šādiem Latvijas pilsoņiem:

1) Valsts prezidentam; 2) Saeimas deputātiem; 3) Ministru kabineta locekļiem; 4) Valsts kontrolierim; 5) virsniekiem, sanitārvirsniekiem, administratīviem virsniekiem, kara ierēdņiem, virsdienesta karavīriem un kara resora brīva līguma darbiniekiem ar algu pēc kategorijām; 6) valsts civilresoru darbiniekiem (ierēdņiem un kalpotājiem), kas saņem atalgojumu pēc kategorijas vai tiesu darbinieku amatu grupas; 7) kara un civilresoru brīva līguma darbiniekiem, kas saņem noteiktu mēneša algu, bet ne pēc kategorijām; 8) valsts un valsts autonomo uzņēmumu darbiniekiem, kas saņem noteiktu mēneša algu; 9) pašvaldību un to savienību darbiniekiem, kas saņem noteiktu mēneša algu neatkarīgi no tam, vai viņi iecelti vai ievēlēti savos amatos vai darbojas uz brīva līguma, ja attiecīgai pašvaldībai nav savas pensiju kases; 10) valsts un pašvaldības mācības un audzināšanas iestāžu skolotājiem (ieskaitot arī augstskolu mācības spēkus, to starpā arī ārzemniekus); 11) privātskolu skolotājiem; 12) valsts, pašvaldību un privātu ārstniecības iestāžu žēlsirdīgām māsām, kas reģistrētas Latvijas Sarkanajā Krustā; 13) garīdzniekiem, kas ieņem administratīvus amatus garīgās pārvaldēs vai kas apkopj draudzes un ir attiecīgā kārtā apstiprināti, resp[ektīvi], reģistrēti amatā: ev[anģēliski] luteriskie – no baznīcas virsvaldes, pareizticīgie – no sinodes, katoļi – no arhibīskapa un pārējo konfesiju garīdznieki – no Garīgo lietu pārvaldes; šo tiesību uz pensiju bauda tikai tādi garīdznieki, kuru apkopšanā atrodas ne mazāk kā 500 draudzes locekļi un kuri saskaņā ar likumu ved dzimtsarakstus; 14) aizsargu nodaļu un saimniecības priekšniekiem, vadu, rotu, eskadronu, bataljonu un pulku komandieriem un to palīgiem, adjutantiem un kapelmeistariem.

1. piezīme. Šā (1.) panta 7., 8. un 9. punktā minētiem darbiniekiem ir tiesība uz pensiju tikai tādā gadījumā, ja ieņemamais amats pēc pienākumu rakstura un apjoma, kā arī pēc algas normas uzskatāms vispār par galveno nodarbošanos, bet ne par papildu darbu personām, kurām ir vēl citi ienākumu avoti. Šāds ierobežojums tuvāk nosakāms 95. pantā paredzētā instrukcijā.

2. piezīme. Amatnieki un strādnieki, kas saņem mēneša algu, nav pieskaitāmi šā (1.) panta 7. un 8. punktā aprādītiem darbiniekiem, bet attiecīgos gadījumos viņiem piemērojama šā likuma otrā daļa.

3. piezīme. Strīdīgos gadījumos, kādas privātas izglītības iestādes uzskatīt par skolām, kuru skolotāji bauda pensijas tiesības, izšķir Ministru kabinets.

95. pants. Pensiju lietas pārzina Tautas labklājības ministrija, kurai tiesība izdot instrukcijas šā likuma piemērošanai.

5. pants. Karavīri, kas atvaļināti no kara dienesta maksimālā vecuma dēļ, kā arī Latvijas atbrīvošanas cīņu dalībnieki, kas iestājušies Latvijas, Igaunijas un Lietuvas armijā līdz 1920. g. 1. februārim, un bij[ušie] latviešu strēlnieki, kas iestājušies strēlnieku vienībās līdz 1917. g. 1. jūnijam, bauda tiesību uz pensiju arī pirms 55 gadu vecuma sasniegšanas, ja viņi nostrādājuši vismaz 20 pensijas izdienā ieskaitāmus gadus.

Valdības Vēstnesis. – 1931. – 31. jūl. – Nr. 167; 1935. – 16. dec. – Nr. 286; 1938. – 28. dec. – Nr. 294; Likumu krājums, 1931. – Nr. 169; 1935. – Nr. 209; 1938. – Nr. 230.

Pielikums nr. 11

NOLIKUMS PAR VALSTS DARBIEM UN PIEGĀDĒM

91. Ja ne mazāk kā uz vienu gadu noslēgts līgums, apstākļiem grozoties, taptu sevišķi neizdevīgs uzņēmējam vai piegādātājam, tad uz viņa lūgumu resora vadītājs ar Ministru kabineta piekrišanu var līgumu anulēt, atbrīvojot uzņēmēju vai piegādātāju no tā pildīšanas.

Nolikums par valsts darbiem un piegādēm. – R., 1936.

Pielikums nr. 12

Ministru kabinets 1940. g. 29. jūlija
sēdē apstiprinājis šo rīkojumu

Valsts kancelejas direktora v. i.
V. Stalažs

RĪKOJUMS PAR NODOKĻU PARĀDU UN ADMINISTRATĪVĀ KĀRTĀ UZLIKTO SODU ĀNULĒŠANU DARBA ZEMNIEKIEM

Izdots uz Deklarācijas par zemes pasludināšanu tautas īpašumā pamata
(Vald[ības] Vēstn[esis], 1940. g., 167. num[urs])¹

1. Visi valsts un pagastu pašvaldības nodokļu parādi, kas uzkrājušies darba zemniekiem agrākos gados līdz š. g. 1. aprīlim, kā arī administratīvā kārtā uzliktie sodi, kas līdz šim vēl nav nomaksāti, – anulējami un visas piedziņas atsaucamas.

2. Par darba zemniekiem šā rīkojuma nozīmē uzskatāmi:

- a) algotie laukstrādnieki, kuru galvenā nodarbošanās ir algots darbs lauksaimniecībā;
- b) zemes īpašnieki, kuriem pieder sīksaimniecības vai lauksaimniecības ar zemes platību līdz 30 ha, ja viņi pastāvīgi dzīvo un strādā savā saimniecībā, kas dod viņiem galveno ienākumu;
- c) rentnieki un graudnieki, kuru apstrādājamā zeme ir līdz 30 ha;
- d) iepriekšējās grupās (a, b, c) minēto personu ģimenes locekļi, kas strādā lauksaimniecībā, atvietojojt algotu darba spēku.

Piezīme. Sevišķos gadījumos par darba zemniekiem uzskatāmas arī šā panta b, c, d punktos minētās personas, ja to apstrādājamā zemes platība pārsniedz 30 ha, bet tikai tad, ja iekrātiem nodokļu parādiem par iemeslu bijuši ārkārtēji apstākļi: kā dabas katastrofas, ugunsnelaimes, ilgstošas slimības u.c.

3. Valsts un pagasta pašvaldības anulēto nodokļu parādu sarakstus sastāda pagasta valde, pēc kam saraksta 1 eksemplārs izliekams pagasta nama telpās redzamā vietā pilsoņu ieskatam, bet saraksta otru eksemplāru par pagasta pašvaldības nodokļu parādiem nosūta apriņķa vecākajam apstiprināšanai un par valsts nodokļu parādiem – nodokļu inspektoram zināšanai.

4. Darba zemniekiem anulētos valsts un pagasta pašvaldības nodokļu parādus pagastu valdes svītros savās grāmatās, norakstot tos kā dzēstus uz visiem laikiem.

5. Anulējami darba zemniekiem administratīvā kārtā līdz 1940. g. 21. jūnijam uzliktie sekojošie administratīvie sodi:

1) iekšlietu ministra vai viņa pilnvarotas amatpersonas uzliktie administratīvie sodi saskaņā ar likumu par kārtību un sabiedrisku drošību valstī (Lik[umu] kr[ājums], 1938. g., 41);²

2) pagasta valdes uzliktie sodi par pagasta valdes rīkojumu neizpildīšanu (lik[ums] par pagastu pašvaldību, 38. p[ants] – Lik[umu] kr[ājums], 1922. g., 119);³

3) mežu resora uzliktie sodi par ganīšanu valsts mežos;

4) mirtiesneša uzliktie sodi par pagaidu noteikumu par zirgu pasēm un tirgošanos ar zirgiem neievērošanu (Lik[umu] kr[ājums], 1921. g., 65);⁴

5) iekšlietu ministra vai viņa pilnvarotas amatpersonas uzliktie sodi par iekšzemes pasu neizņemšanu noteiktā laikā vai pasu reģistrācijas noteikumu neievērošanu (noteikumi par iekšzemes pasēm, 16. p[ants] – Lik[umu] kr[ājums], 1927. g., 70).⁵

Rīgā 1940. g. 29. jūlijā

Iekšlietu ministrs V. Lācis
 Finanšu ministrs K. Karlsons
 Zemkopības ministrs J. Vanags

- ¹ Sk. pielik. nr. 15.
- ² Saskaņā ar šī likuma 3. pantu par iekšlietu ministra izdoto noteikumu un rīkojumu neievērošanu un pārkāpšanu draudēja naudas sods līdz vienam tūkstotim latu vai arests līdz trim mēnešiem, vai abi šie sodi kopā. Likuma 4. pantā tāds pats sods bija paredzēts personām, "kas tīši vai aiz neuzmanības, atklāti vai neatklāti paudušas vai izplatījušas valstij vai sabiedrībai kaitīgas baumas vai ziņas".
- ³ Likuma par pagasta pašvaldību 38. pants: "Par pagasta valdes rīkojumu neizpildīšanu pagasta valde vainīgajam var uzlikt sodu līdz 500 rbļ., iepriekš uzklusot sodāmās personas paskaidrojumus, ja pēdējā tādus vēlētos dot. Ja pagasta iedzīvotāji neizpilda noteiktā laikā viņiem no pagasta valdes uzliktos darbus, tad pēdējos tā var likt izdarīt uz neizpildītāja rēķina." (Likumu krājums, 1922. – Nr. 119.) 1933. gadā 38. pantā "500 rbļ." aizvietoti ar "10 latiem" (Likumu krājums, 1933. – Nr. 68).
- ⁴ Pagaīdu noteikumu par zirgu pasēm un tirgošanos ar zirgiem 11. pants: "Šo noteikumu pārkāpēji sodāmi tiesas ceļā, piemērojoties sodu likumu 138. pantam." (Likumu krājums, 1921. – Nr. 65.)
1933. gada 22. marta Sodu likumu 138. pants: "Kas nav izpildījis saistošu noteikumu, ja par tā neizpildīšanu likumā nav noteikts sevišķs sods, sodāms: ar naudas sodu, ne augstāku par piecdesmit latiem."
1933. gada Sodu likumu 156. pantā bija paredzēts tāda paša apmēra naudas sods vai arī arests uz laiku, ne ilgāku par divām nedēļām (Likumu krājums, 1933. – Nr. 134).
- ⁵ Noteikumu par iekšzemes pasēm 16. pants: "Par šo noteikumu neizpildīšanu vainīgos soda iekšlietu ministrs vai viņa pilnvarotas amatpersonas administratīvā kārtā ar aresta sodu līdz trīs mēnešiem vai ar naudas sodu līdz tūkstots latiem." (Likumu krājums, 1927. – Nr. 70.)

Pielikums nr. 13

NOLIKUMS PAR VALSTS DARBIEM UN PIEGĀDĒM

3. Darbu vai piegādes izpildīšanu var izdot arī uz ārzemēm ar resora vadītāja vai viņa pilnvarotas amatpersonas atļauju un Finanšu ministrijas piekrišanu. Ministru kabinets noteic summu, līdz kurai atsevišķi resori var izdot darbu vai piegādes izpildīšanu uz ārzemēm (sk. I pielik[umu]). Ja pasūtījums uz ārzemēm pārsniedz Ministru kabineta noteikto summu, tad resoram jāizprasa Ministru kabineta piekrišana, līdz ar to iesniedzot arī Finanšu ministrijas atsaukumi par nodomāto darījumu.

Piezīme. Izdodot darbus vai piegādes uz ārzemēm, nozīmē noslēgt līgumus par šiem darījumiem tieši ar ārzemju firmām vai to pārstāvjiem.

Ceturtais nodaļums

Darba vai piegādes izdošana bez izsoles vai sacensības

65. Darbus vai piegādes bez izsoles vai sacensības var izdot:

1) bez resora vadītāja piekrišanas – visos gadījumos, kad darījuma summa nepārsniedz Ls 3000,-;

- 2) ar katrreizēju resora vadītāja piekrišanu:
- a) ja iegādājams priekšmets ir patentēts vai vajadzīgs izmēģināšanai;
  - b) visos gadījumos kara resora ieroču un tehnisko kaujas un sanitāro līdzekļu piegādi, ja tie noteikti armijas apbruņojumam un apgādei un ja tos izgatavo vienā noteiktā fabrikā un iegādā tieši no ražotāja;
  - c) ja iegādājamo priekšmetu vai materiālu Latvijā ražo tikai viena fabrika;
  - d) resoru uzņēmumiem, ja tie ir piemēroti attiecīgu priekšmetu vai materiālu ražošanai;
  - e) ja noturētā izsole vai sacensība nav devusi vēlamus rezultātus;
  - f) kara resora pārtikas un elpes piegādes tieši no lauksaimniekiem, lauksaimnieku kooperatīviem un kooperatīvu centrālām organizācijām par zināmam laikam kara ministra noteiktām un Ministru kabineta apstiprinātām cenām;
  - g) piegādes tieši no lauksaimniekiem, ja viņi piegādā savā saimniecībā ražotus produktus, materiālus vai priekšmetus, par zināmam laikam resora vadītāja noteiktām un Ministru kabineta apstiprinātām cenām;
  - h) ja atkārtotās izsolēs vai sacensībās piegāde arvien izdota vienai un tai pašai fabrikai, kas piegādi izpildījusi labi, un ja vēlams, lai iegādājams priekšmets būtu tāda paša tipa vai konstrukcijas kā līdz šim iegādātie;
  - i) visos gadījumos, kad darījuma summa nepārsniedz Ls 5000,-;
- 3) ar katrreizēju Ministru kabineta piekrišanu – visos pārējos gadījumos.
- Piezīme. Noteikumi par Latvijas neredzīgo institūta ražojumu iegādāšanu pielikti II pielikumā.

I pielikums (pie 3. p[anta])

VALSTS DARBI UN PIEGĀDES, KO IZDOD UZ ĀRZEMĒM

Darbus vai piegādes var izdot uz ārzemēm šā nolikuma 3. pantā paredzētā kārtībā, ja darījuma summa nepārsniedz Ls 20 000, –.

II pielikums (pie 65. p[anta] piez[īmes])

NOTEIKUMI PAR LATVIJAS NEREDZĪGO INSTITŪTA RAŽOJUMU IEGĀDĀŠANU

1. Valsts iestādes, kā arī autonomi valsts uzņēmumi savām vajadzībām nepieciešamos suku un pinumu izstrādājumus (sukas, slotas, kurvjus, kājslauķus utt.) iegādā vienīgi no Latvijas neredzīgo institūta.

2. Latvijas neredzīgo institūts savus izstrādājumus nodod valsts iestādēm, pagatavotus no laba materiāla un par pašcenu, pieskaitot tīru peļņu ne vairāk par 5%.

3. No privātiem tirgotājiem valsts iestādes var iegādāt augšminētos priekšmetus tikai tad, ja vietējā pilsētā vai tuvākā apkārtnē neatrastos Latvijas neredzīgo institūta veikali vai noliktavas vai ja neredzīgo institūts atteiktos kādus no pieprasītiem priekšmetiem ražot.

Nolikums par valsts darbiem un piegādēm. – R., 1936.

Pielikums nr. 14

Ministru kabinets 1940. g. 29. jūlijā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

PAPILDINĀJUMS LIKUMĀ PAR KARA RESORA IESLODZĪJUMA VIETĀM

Likumu par kara resora ieslodzījuma vietām (Lik[umu] kr[ājums], 1936. g., 43) papildināt ar šādu 3.¹ pantu:

3.¹ Pie kara cietuma pastāv pirmstermiņa atsvabināšanas komisija, kurai tiesība ieslodzītiem, ja tie izcietuši vismaz pusi, bet ne mazāk par 4 mēnešiem nopriestā soda un ieslodzījuma laikā nevainojami uzvedušies, atlaist visu vai daļu atlikušā soda.

Komisija sastādās no priekšsēdētāja – kara cietuma priekšnieka un locekļiem: kara prokuratūras, armijas politiskā vadītāja un vietējā garnizona priekšnieka pārstāvjiem un ieslodzījuma vietas ārsta.

Piezīme. Instrukciju kara cietuma pirmstermiņa atsvabināšanas komisijas darbībai izdod kara ministrs.

Šis papildinājums stājas spēkā 1940. g. 29. jūlijā.

Rīgā 1940. g. 30. jūlijā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 1. aug. – Nr. 172; Likumu krājums, 1940. – Nr. 178.

Pielikums nr. 15

Ministru kabinets 1940. g. 29. jūlijā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

LIKUMS PAR ZEMI

1. Valsts zemes fondā, kas nodibināts ar Saeimas 1940. g. 22. jūlija deklarāciju par zemes pasludināšanu tautas īpašumā, pāriet šādas zemes:

1) visas lauksaimniecībā izmantojamās līdzšinējās valsts zemes, kas valstij nav tieši vajadzīgas;

2) visas baznīcu, draudžu un klosteru zemes neatkarīgi no platības;

3) tā daļa no katram līdzšinējam zemes īpašniekam piederējušās zemes kopplatības, kura pārsniedz 30 ha, izņemot tautas ienaidnieku un zemes spekulantu zemes, kuras pāriet fondā visā platībā.

2. Valsts zemes fonds izlietojams bezzemnieku un sīkzemnieku apgādāšanai ar zemi, kā arī sabiedrisko zemes vajadzību apmierināšanai.

3. No valsts zemes fonda vispirms paplašināmas līdz 4. pantā norādītai platībai tās sīksaimniecības, kuras minēto platību nesasniedz.

4. Jaunās saimniecības iedalāmas platībā līdz 10 ha.

5. No valsts fonda iedalītās saimniecības piešķiramas Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas pilsoņiem, kuriem 1940. g. 22. jūlijā galvenā nodarbošanās bija lauksaimniecība. Tāpat saimniecības piešķiramas tiem obligatoriskā aktīvā karadienestā esošiem pilsoņiem, kuriem līdz viņu iesaukšanas dienai galvenā nodarbošanās ir bijusi lauksaimniecība.

6. Visa Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas zeme, kā līdzšinējiem īpašniekiem atstātā, tā no valsts fonda piešķirtā, nododama un nostiprināma, izsniedzot attiecīgus zemesgrāmatu aktus, darba zemniekiem dzimtā lietošanā līdz tam laikam, kamēr vien kāds no viņu tiešiem likumiskiem mantiniekiem turpina tās apstrādāšanu.

7. Katra darba zemnieka pienākums ir viņa lietojamo zemi apstrādāt un uzlabot, saimniecības ēkas kopt un izbūvēt un visu saimniecību vadīt saskaņā ar lauksaimniecības jaunākajiem sasniegumiem, ieliekot šajā darbā visus savus spēkus un zināšanas.

8. Likumu par zemi izved dzīvē pagastu valdes, kurās šajā darbā piedalās 2 Zemkopības ministrijas pilņvarnieki. Sūdzības par pagastu pašvaldību lēmumiem zemes lietās izšķir Zemes ierīcības komiteja pie Zemkopības ministrijas, kuras sastāvu noteic Ministru kabinets. Zemes ierīcības komitejas lēmumi ir galīgi un pārsūdzami vienīgi kasācijas kārtībā Senātā.

9. Šis likums neattiecas uz zemēm pilsētu administratīvās robežās, par kādām zemēm izdos atsevišķu likumu.

10. Visi noslēgtie zemes lietošanas līgumi ar 1941. g. 23. aprīli atcelti.
11. Noteikumus, instrukcijas un rīkojumus šā likuma izvešanai dzīvē izdod zemkopības ministrs.
12. Šis likums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 31. jūl. – Nr. 171. – 1. lpp.; Likumu krājums, 1940. – Nr. 174; Sociālistiskās revolūcijas uzvara Latvijā 1940. gadā. – 364., 365. lpp.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

DEKLARĀCIJA PAR ZEMES PASLUDINĀŠANU TAUTAS ĪPAŠUMĀ

Gadu simtiem cieta Latvijas zemnieks kapitālistu-ekspluatatoru, baronu-muižnieku un citu lielo zemes īpašnieku jūgā.

Zemnieku spieda liekt muguru melno un pelēko baronu priekšā. Viņu apsmēja, mocīja un spīdzināja baroni un viņu rokļaiži.

Kad nāca pie varas kapitālisti, darba zemnieku ciešanas turpinājās. Darba zemniecība turpināja ciest no apspiedēju jūga, no zemes trūkuma, no pārmēriem un netaisniem nodokļiem, no grūtā parādu sloga bankām un augļotājiem.

Darba zemniekus ekspluatēja lielrūpnieki un tirgotāji. Uz zemnieku masu darba rēķina iedzīvojās saujiņa liekēžu un bagātnieku.

Tagad pienācis gals šai murgu pilnai pagātnei.

No šīs dienas Latvijas zemnieks ir brīvs savā no kapitālistu un citu ekspluatatoru jūga atbrīvotajā zemē.

Tagad strādnieki, zemnieki un darba inteliģence ir vienīgie pilntiesīgie Latvijas saimnieki.

Vadoties no darba zemniecības dzīvības interesēm un izteicot visas Latvijas darba tautas gribu, Saeima pasludina visu zemi ar tās bagātībām, mežiem, ezeriem un upēm par visas tautas īpašumu, t.i., par valsts īpašumu.

Zemniecības lietošanā nododamās zemes lielums tiek nosacīts ne lielāks par 30 ha. Viss zemes pārpalikums par šo noteikto normu pāriet valsts zemes fondā, lai valsts varētu apgādāt bezzemniekus un sīkzemniekus ar zemi.

No šīs dienas mūsu zemē nav un nebūs vietas tiem, kas dzīvojuši no darba zemniecības sviedriem, nebūs vietas ekspluatatoriem-lielgruntniekiem un viņu piekritējiem.

Visa līdz šim darba zemniecības īpašumā esošā zeme, tāpat arī tā zeme, kuru valsts nodos bezzemniekiem un sīkzemniekiem, tiek nodota darba zemnieku lietošanā uz visiem laikiem. Katrs mēģinājums aizskart zemnieku personīgo īpašumu vai darba zemniekiem pret viņu gribu uzspiest kolektīvās saimniecības tiks stingri apkarots, jo tas nāk par ļaunu valsts un tautas interesēm.

Saeima nolemj atcelt visas zemes izpirkšanas maksas no zemniekiem, kuras ir saistītas ar agrāk izvesto agrārreformu.

Saeima uzdod valdībai caurskatīt jautājumu, kādi soļi būtu sperami, lai atvieglotu arī visus pārējo zemnieku parādus, kā arī lai atceltu netaisnos nodokļus un atvieglotu nodokļu nastu darba tautai.

Saeima nolemj anulēt darba zemniekiem visus nodokļu parādus, tāpat arī parādus par administratīvā kārtā uzliktiem sodiem.

Parazītiskā-ekspluatatoriskā zemes īpašuma likvidācija un uz to pamatotā plašā valsts palīdzība bezzemniekiem un sīkzemniekiem zemes iegūšanā nozīmē, ka darba zemniecības trūkumam un postam, šiem nenovēršamiem un pastāvīgiem kapitālistu, muižnieku un citu ekspluatatoru ekonomiskās kundzības līdzgaitniekiem, ir darīts gals.

Lai dzīvo Latvijas darba tauta, augstākais Latvijas zemes saimnieks!

Lai dzīvo strādnieku un zemnieku nesagraujamā brālīgā apvienība!

Deklarāciju Saeima vienbalsīgi pieņēma 1940. g. 22. jūlijā, un deklarācija stājas spēkā pieņemšanas dienā.

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 26. jūl. – Nr. 167; Likumu krājums, 1940. – Nr. 164; Sociālistiskās revolūcijas uzvara Latvijā 1940. gadā. – 303., 304. lpp.

Pielikums nr. 16

Ministru kabinets 1940. g. 29. jūlijā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

LIKUMS PAR LATVIJAS ZEMNIEKU KREDĪTU BANKAS PIEVIEŅOŠANU VALSTS ZEMES BANKAI

I. Latvijas Zemnieku kredītu banka pievienojama Valsts zemes bankai. Valsts zemes banka pārņem Latvijas Zemnieku kredītu banku ar visiem tās aktīviem un pasīviem un turpina tās darbību savā vārdā saskaņā ar pastāvošiem likumiem un rīkojumiem.

II. Visas tiesības un pienākumi, kas noteikti Latvijas Zemnieku kredītu bankas statūtos, statūtu grozījumos un papildinājumos vai noteikti Latvijas Zemnieku kredītu bankai izdotos likumos un rīkojumos, automātiski pāriet uz Valsts zemes banku.

III. Latvijas Zemnieku kredītu bankas statūti atcelti un to vietā piemērojami likums un attiecīgi noteikumi par Valsts zemes banku.

IV. Noteikumus par Latvijas Zemnieku kredītu bankas operāciju turpināšanu Valsts zemes bankā izdod finansu ministrs.

Rīgā 1940. g. 29. jūlijā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 1. aug. – Nr. 172; Likumu krājums, 1940. – Nr. 177.

Pielikums nr. 17

Ministru kabinets 1940. g. 29. jūlijā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

PAPILDINĀJUMS LIKUMĀ PAR IZCEĻOJUŠO VĀCU TAUTĪBAS PILSONU NEKUSTAMU ĪPAŠUMU PILSĒTĀS IEGŪŠANU

I. Likumu par izceļojušo vācu tautības pilsoņu nekustamu īpašumu pilsētās iegūšanu (Lik[umu] krājums], 1940. g., 18. un 91.) papildināt ar šādu jaunu 4.³ pantu:

4.³ Ja finansu ministrs vai Latvijas Kredītbanka atrod, ka viņu vienpusējos pieprasījumos par 1. pantā minētiem nostiprinājumiem vai 4. un 4.¹ pantos paredzēto tiesību dzēsumiem ir ieviesusies kļūda, tad uz šo pieprasījumu pamata zemes grāmatās izdarītie ieraksti dzēšami vai izlabojami tāpat attiecīgi uz finansu ministra (1. un 4.¹ p[ants]) vai Latvijas Kredītbankas (4. p[ants]) vienpusēju pieprasījumu.

II. Tā paša likuma 5. pantu papildināt ar atsauci uz šā likuma 4.³ pantu.

Šie papildinājumi stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 30. jūlijā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 1. aug. – Nr. 172; Likumu krājums, 1940. – Nr. 180.

Ministru kabinets 1940. g. 1. februārī ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

LIKUMS PAR IZCEĻOJUŠO VĀCU TAUTĪBAS PILSONŪ NEKUSTAMU ĪPAŠUMU PILSĒTĀS IEGŪŠANU

1. Latvijā atstātie izceļojušo vācu tautības pilsonu nekustamie īpašumi pilsētās (Lik[umu] kr[ājums], 1939. g., 176, pants IX), kurus Latvijas Kredītbanka iegūst īpašumā no Fiduciāras izceļošanas akciju sabiedrības (UTAG), uz finansu ministra vienpusēju pieprasījumu nostiprināmi zemesgrāmatās uz Latvijas Kredītbankas vārdu. Šis noteikums neattiecas uz tādiem nekustamiem īpašumiem, par kuriem Fiduciāra izceļošanas akciju sabiedrība (UTAG) līdz 1940. gada 22. janvārim noslēgusi pie notāra pārdošanas līgumus un uz kuriem tieslietu ministrs atsavināšanas atļauju izsniedzis.

5. 1. un 4. pantos minētie nostiprinājumi un dzēsumu ieraksti ir brīvi no visiem nodokļiem un nodevām.

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 13. febr. – Nr. 36; Likumu krājums, 1940. – Nr. 18.

Ministru kabinets 1940. g. 28. maijā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

PĀRGROZĪJUMI UN PAPILDINĀJUMI LIKUMĀ PAR IZCEĻOJUŠO VĀCU TAUTĪBAS PILSONŪ NEKUSTAMU ĪPAŠUMU PILSĒTĀS IEGŪŠANU

4. Visi zemesgrāmatās nostiprinātie aizliegumi, legāti, alimenti, mūža rentes prasījumi, ķīlu tiesības un dažādi citi nostiprinājumi, kas gulstas uz 1. pantā minētiem nekustamiem īpašumiem un vēl nav pieteikti Latvijas Kredītbankai, jāpieteic viena mēneša laikā, skaitot no tās dienas, kad "Valdības Vēstnesī" iespiests Latvijas Kredītbankas sludinājums par attiecīgā nekustamā īpašuma nostiprināšanu zemesgrāmatās uz Latvijas Kredītbankas vārdu.

Prasījumi, kas līdz minētam termiņam nebūs pieteikti Latvijas Kredītbankai, atzīstami par nepastāvošiem un uz Latvijas Kredītbankas vienpusēju pieprasījumu dzēšami, izņemot reālservitūtus un atzīmes prasības lietās par īpašuma tiesībām.

Termiņa nokavēšanas gadījumā Latvijas Kredītbanka var pieņemt prasījumus vienīgi tad, ja nokavējums noticis sevišķu neparedzētu un no pieteicēju gribas neatkarīgu apstākļu dēļ.

4.¹ Uz likuma pamata pastāvošā laulātā turpināmā mantas kopība ar bērniem, kā arī pārdzīvojušā laulātā tiesība valdīt un lietot mirušā laulātā atstāto mantojumu izbeidzama attiecībā uz šā likuma 1. pantam pakļautiem nekustamiem īpašumiem uz finansu ministra vienpusēju pieprasījumu ar zemesgrāmatas nodaļas priekšnieka lēmumu, un izceļotāja domājamā daļa nekustamā īpašumā, kuras apmērs noteicams pēc 1864. g. Civillikuma, nostiprināma zemesgrāmatās uz Latvijas Kredītbankas vārdu. Vajadzības gadījumā finansu ministrs var lūgt attiecīgo apgabaltiesu noteikt izceļotājiem piekrītošās daļas apmēru.

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 30. maijs. – Nr. 119; Likumu krājums, 1940. – Nr. 91.

Pielikums nr. 18

Ministru kabinets 1940. g. 29. jūlijā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

LIKUMS PAR ZVĒRINĀTU REVIDENTU LIKUMA ATCELŠANU

1. Likums par zvērinātiem revidentiem (Lik[umu] kr[ājums], 1938. g., 157) ar šo atcelts.

2. Zvērināto revidentu dienesta lietas nododamas Valsts kontrolei.

3. Rīkojumus par šā likuma izpildīšanu dod Valsts kontrolieris.

Likums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 30. jūlijā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 1. aug. – Nr. 172; Likumu krājums, 1940. – Nr. 181.

Ministru kabinets 1938. g. 12. jūlijā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

LIKUMS PAR ZVĒRINĀTIEM REVIDENTIEM

I. Vispārīgi noteikumi

1. Zvērināti revidenti pastāv pie Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras šajā likumā paredzēto uzdevumu veikšanai kā privātās, tā arī valsts un pašvaldību iestādēs un uzņēmumos.

2. Par zvērinātiem revidentiem var būt Latvijas pilsoņi, kas sasnieguši 30 gadu vecumu, prot valsts valodu un apmierina zemāk uzskaitītās prasības:

1) ir beiguši:

a) Latvijas Universitātes Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultāti vai līdzvērtīgu citas valsts augstskolas ekonomisko zinātņu fakultāti, bauda aroda tiesības Latvijā un vismaz 5 gadus strādājuši valsts vai pašvaldību iestādēs vai saimnieciskos uzņēmumos, akciju vai paju sabiedrībās, bankās, apdrošināšanas sabiedrībās vai citos dažāda veida tirdzniecības un rūpniecības uzņēmumos, ja viņi šajā dienestā varējuši iegūt zvērināta revidenta arodam nepieciešamās praktiskās zināšanas, vai

b) vidusskolu un vismaz 10 gadus strādājuši iepriekšējā punktā minētās iestādēs un uzņēmumos, ja viņi šajā dienestā varējuši iegūt zvērināta revidenta arodam nepieciešamās praktiskās zināšanas;

2) kā zvērināta revidenta palīgi sekmīgi beiguši praktisko apmācību kāda zvērināta revidenta uzraudzībā;

3) izturējuši šajā likumā paredzētos pārbaudījumus.

Piezīme. Gada laikā pēc šā likuma spēkā stāšanās kamera var apstiprināt par zvērinātiem revidentiem vai viņu palīgiem personas, kas pazīstamas ar savu zinātnisko un praktisko darbību grāmatvedības, grāmatu revīzijas un uzņēmumu organizācijas un vadības jautājumos, kaut arī viņas nepamierinātu šā panta 1.–3. punktu vai 32. panta 1. un 2. punktu prasības.

3. Par zvērinātiem revidentiem nevar būt personas, kas:

1) zaudējušas tiesības (Sodu lik[uma] 27. un 28. p[ants]);

2) sodītas ar tiesas spriedumu par noziedzīgiem nodarījumiem, kas izdarīti mantkārtīgos nolūkos, kaut arī viņas būtu atsvabinātas no soda noilguma, izlīguma, apžēlošanas vai amnestijas dēļ;

3) atrodas vai atradušās zem izmeklēšanas vai tiesas par mantkārtīgos nolūkos izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem, par kuriem draud ar tiesību zaudēšanu saistīts sods, kaut arī kriminālvajāšana pret viņām būtu izbeigta pirms sprieduma taisīšanas uz iepriekšējā (2.) punktā norādītiem pamatiem;

4) atlaistas no dienesta ar tiesas spriedumu;

5) atzītas par maksātnespējīgiem parādniekiem;

6) nodarbojas profesionāli ar tirdzniecību vai rūpniecību;

7) piekopi tādu blakus nodarbošanos vai ved tādu dzīvesveidu, kuru kameras priekšsēdētājs atzīst par nesavienojamu ar zvērināta revidenta stāvokli.

4. Ja par zvērinātu revidentu vai viņa palīgu uzņemtai personai 3. pantā minētie apstākļi iestājas vēlāk, tad tāda persona izslēdzama no zvērinātu revidentu vai viņu palīgu skaita.

5. No zvērināta revidenta pienākumu izpildīšanas Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras priekšsēdētājam jāatstādina pa lietas izmeklēšanas laiku personas, pret kurām ierosināta kriminālvajāšana.

6. Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera ir zvērinātu revidentu uzraudzības orgāns, kuram piekrīt:

1) uzraudzīt zvērinātu revidentu un viņu palīgu darbību, kā arī skatīt cauri zvērinātu revidentu iesniegtos ziņojumus un darbības pārskatus;

2) noteikt pārbaudījumus zvērinātu revidentu amata kandidātiem un sastādīt pārbaudījumu komisiju;

3) lemt par uzņemšanu zvērinātos revidentos vai viņu palīgos un par izslēgšanu no zvērinātu revidentu vai viņu palīgu skaita;

4) pārbaudīt par zvērinātiem revidentiem un viņu palīgiem iesniegtās sūdzības un uzlikt viņiem šā likuma 30. pantā paredzētos disciplinārsodus;

5) pārzināt zvērinātu revidentu palīgu sagatavošanu un vest zvērinātu revidentu un viņu palīgu sarakstus;

6) uzdot zvērinātiem revidentiem izpildīt revīzijas un citus lietpratēju uzdevumus uz likuma pamata un uz valdības, tiesu iestāžu, pašvaldību vai privātu iestāžu vai uzņēmumu pieprasījumu;

7) gādāt par to zvērinātu revidentu un viņu palīgu lietu nokārtošanu, kuri miruši vai citu iemeslu dēļ paši nevar kārtot uzdotās lietas.

II. Uzņemšana par zvērinātiem revidentiem

7. Personai, kas vēlas iegūt zvērināta revidenta tiesības, jāiesniedz Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamerai lūgums līdz ar attiecīgiem dokumentiem, apliecinot lūgumā, ka viņas uzņemšanai nav neviena no 3. pantā minētiem šķēršļiem.

Lūgumā jānorāda specialitāte, kurā vēlas iegūt zvērināta revidenta tiesības, un tam jāpievieno:

1) dzīves apraksts;

2) kvīts par Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras kasē iemaksāto pārbaudījuma maksu;

3) pierādījumi par iegūto izglītību un līdzšinējo praktisko darbību;

4) zvērināta revidenta apliecība par praktiskās apmācības beigšanu.

Personām, kas zvērināta revidenta amatu vēlas savienot ar pastāvīgu darbu valsts vai pašvaldības iestādēs vai uzņēmumos, bez šīnī pantā norādītiem dokumentiem jāiesniedz vēl savas priekšniecības rakstiska atļauja.

Piezīme. Pārbaudījumu maksu zvērinātiem revidentiem nosaka Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera un apstiprina finansu ministrs.

8. Zvērināta revidenta pārbaudījumi jāiztur pie sevišķas komisijas, kuru sastāda Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras priekšsēdētājs.

Komisija sastāv no diviem Finanšu ministrijas pārstāvjiem, viena Latvijas universitātes Tautsaimniecības un tiesību zinātņu fakultātes pārstāvja un diviem Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras pārstāvjiem.

9. Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera, izskatījusi iesniegtos lūgumus un dokumentus, kā arī ievākusi un apsvērusi visas vajadzīgās ziņas un

atsauksmes par lūguma iesniedzējiem un ņemot vērā pārbaudes rezultātus, nolemj vai nu uzņemt lūdzēju zvērinātu revidentu skaitā, vai atraidīt viņa lūgumu.

10. Kameras priekšsēdētājs nozvērina zvērinātus revidentus pēc sekojošas formulas:

“Apņemos un solos, ka man uzticētās revīzijas izdarīšu pēc savas labākās apziņas un pārliecības, neļaujoties nekādiem iespaidiem. Solos neuzņemties revīzijas organizācijās, ar kurām man veikalnieciskas vai citādas mantiskas attiecības vai kuru atbildīgie vadītāji ir ar mani radniecības vai svainības attiecībās. Solos neizpaust organizācijas veikalnieciskos noslēpumus, apzinoties, ka par šā solījuma un uzticēto pienākumu nekārtīgu izpildīšanu man jāatbild sabiedrības un likuma priekšā.”

11. Zvērinātu revidentu skaitā uzņemtais pēc nozvērināšanas ievedams zvērinātu revidentu sarakstā, un par viņa uzņemšanu Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera izsludina vispārējai zināšanai “Valdības Vēstnesī” un finanšu ministra noteiktā periodiskā izdevumā.

12. Zvērinātu revidentu nosaukumu atļauts lietot tikai tām personām, kas ieguvušas zvērināta revidenta tiesības saskaņā ar šā likuma noteikumiem.

III. Zvērinātu revidentu pienākumi, tiesības un atbildība

13. Zvērināta revidenta pienākums ir kameras uzdevumā uz tiesas, valsts, pašvaldību, sabiedrisku vai privātu iestāžu, uzņēmumu un personu uzaicinājumu vai uz speciālu likumu pamata izpildīt brīvprātīgas un obligatoriskas revīzijas vai lietpratēja un uzticības uzdevumus.

Par revīzijas uzdevumiem uzskatāma uzņēmumu un iestāžu bilanču, mēnešu pārskatu, gada pārskatu, grāmatu un dokumentu pārbaude.

Par lietpratēja uzdevumiem uzskatāma uzņēmumu vai iestāžu grāmatvedības iekārtošana, uzņēmumu organizācijas un reorganizācijas plānu izstrādāšana, pašizmaksas kalkulāciju noorganizēšana un pārbaude un padomu došana visos uzņēmumu organizācijas un pārvaldības jautājumos.

Par uzticības uzdevumiem uzskatāma uzņēmumu un mantojumu masu pārvaldīšana, darbošanās uzņēmumu konkursa un administrāciju pārvaldēs un šķīrējtiesneša pienākumu uzņemšanās saimniecisku strīdu lietās.

14. Uzņēmumu un iestāžu īpašniekiem vai pilntiesīgiem vadītājiem, kuriem uz likuma pamata jāpieaicina savu uzņēmumu darbības pārbaudei zvērināti revidenti vai kuri labprātīgi vēlas uzticēt dažādu revīzijas, lietpratēju un uzticības uzdevumu izpildīšanu zvērinātiem revidentiem, jāiesniedz pieprasījums Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamerai, kura tad izrauga vajadzīgo uzdevumu izpildīšanai attiecīgu revidentu.

Tāpat Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera izrauga zvērinātus revidentus uz to iestāžu un personu pieprasījumu, kurām revidējamā uzņēmuma

vai iestādes īpašnieks vai vadītājs jau agrāk noslēgtos līgumos paredzējis uzticēt revīziju zvērinātiem revidentiem.

Zvērinātie revidenti nevar attiekties no viņiem dotā uzdevuma izpildīšanas, nenorādījuši svarīgus iemeslus.

15. Zvērināts revidents izpilda revīzijas uzdevumus personīgi; ja zvērināts revidents strādā ar palīgiem, tad vienīgi viņš nes atbildību par pieņemtā uzdevuma kārtīgu izpildīšanu.

Ar Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras un revidējamā uzņēmuma vai iestādes atļauju zvērinātam revidentam ir tiesība revīzijas darbā pieaicināt palīgā tehniskus spēkus uz savu rēķinu.

16. Revidējamais uzņēmums, iestāde, sabiedrība vai apvienība maksā kamerai atlīdzību pēc brīvas rakstiskas vienošanās ar zvērinātu revidentu, bet, ja tādas vienošanās nebūtu, atlīdzības apmēru nosaka kamera pēc finanšu ministra apstiprinātas taksēs. Ja revīzija jāizdara ārpus revidenta pastāvīgās dzīvesvietas, tad revidējamais uzņēmums sedz zvērināta revidenta uztura un ceļa izdevumus pēc kameras noteiktām normām.

Par lietpratēju un uzticības uzdevumu veikšanu atlīdzību nosaka uzdevuma devējs, brīvi vienojoties ar zvērinātu revidentu. Strīda gadījumos atlīdzību nosaka kameras priekšsēdētājs pēc sava taisnīga ieskata, ņemot vērā uzdevuma svarīgumu un tā veikšanai vajadzīgo laiku.

Kamera izmaksā zvērinātam revidentam atlīdzību, atvelkot no uzņēmuma maksājamām summām 10% par labu kamerai zvērināto revidentu institūta uzturēšanai.

17. Kameras sastādīto zvērināto revidentu atlīdzības taksi apstiprina finanšu ministrs, un tā izsludināma "Valdības Vēstnesī" vispārējai zināšanai. Pēc šās taksēs nosakāma atlīdzība arī par valdības vai tiesu iestāžu uzdevumā izpildītiem darbiem.

Kamerai ir tiesība prasīt paredzamās atlīdzības un citu izdevumu iepriekšēju nodrošināšanu vai deponēšanu kameras kasē.

18. Zvērināts revidents nevar uzņemties obligatorisko revīziju sekojošos gadījumos:

1) ja viņš atrodas vai pēdējos 2 gados atradies veikalnieciskos sakaros ar revidējamo uzņēmumu vai iestādi;

2) ja viņš atrodas revidējamā uzņēmuma vai iestādes dienestā vai ir no tiem citādi atkarīgs;

3) ja viņš vai viņa laulātais atrodas līdz trešajai pakāpei radniecības un līdz otrai pakāpei svainības attiecībās ar revidējamā uzņēmuma īpašnieku, uzņēmuma vai iestādes atbildīgo vadītāju, valdes locekli, direktoru-rīkotāju, revīzijas komisijas locekli vai atbildīgo grāmatvedi;

4) ja viņa laulātais atrodas ilgstošās veikala attiecībās ar revidējamo uzņēmumu vai iestādi.

Ja šādi apstākļi iestājas vēlāk, pēc revīzijas uzdevumu pieņemšanas, zvērinātam revidentam tūlīņ par to jāziņo kamerai, kura saziņā ar revidējamo uzņēmumu vai iestādi izrauga revidentam vietnieku vai arī atļauj viņam pabeigt pieņemto revīzijas uzdevumu.

19. Izpildot revīzijas uzdevumus, zvērinātam revidentam jāpārbauda, vai bilance, zaudējumu un peļņas konts un gada pārskats sastādīti pareizi, vai tie saskan ar likumu, valdības noteikumiem un uzņēmumu vai iestāžu grāmatām, vai ieraksti grāmatās saskan ar attaisnojošiem dokumentiem un vai visi darījumi ieģrāmatoti, jāpiedalās inventūras uzņemšanā un jāpārbauda, vai tā izdarīta pareizi, jāpārbauda, vai bilancē uzrādīto mantu daudzums atbilst īstenībai, vai mantu vērtējums izdarīts pareizi un vai uzņēmuma vai iestādes vadītāji rīkojušies kā kārtīgi veikalnieki, un jākonstatē, vai bilance sniedz skaidru un patiesu ainu par uzņēmuma vai iestādes mantas stāvokli un vai zaudējumu un peļņas konts rāda pareizu darbības rezultātu.

20. Zvērinātiem revidentiem, izpildot revīzijas uzdevumus, ir tiesība katrā laikā izdarīt grāmatu un attaisnojošo dokumentu tekošu revīziju, piedalīties inventūras uzņemšanā, pārbaudīt bilancē uzrādīto mantu daudzumus un cenas, pārbaudīt uzņēmuma vai iestādes kasi, vērtspapīrus, noguldījumus, vekselus, preces, jēlvielas, fabrikātus un citu mantu un pieprasīt no uzņēmuma vai iestādes vadības visas vajadzīgās ziņas un vajadzīgos paskaidrojumus, kā arī dot revidējamiem uzņēmumiem aizrādījumus par dokumentu apmaksu ar likumā paredzētām nodevām. Pie revīzijas pieaicināma uzņēmuma vai iestādes vadība, bet tās nepiedalīšanās nevar būt par šķērsli revīzijas izdarīšanai.

21. Ja uz likuma pamata revidējamo uzņēmumu vai iestāžu vadība vai tās atsevišķi locekļi nepielaiž revidentu pie revīzijas, kavē revīzijas izpildīšanu, neuzrāda dokumentus vai grāmatas, nedod revīzijai nepieciešamos paskaidrojumus un nerūpējas, lai kalpotāji izpildītu revidentu likumīgās prasības, revidents sastāda aktu, kuru bez viņa paraksta arī revidējamā uzņēmuma vai iestādes vadība, pie kam pēdējai ir tiesība pirms paraksta atzīmēt savas rīcības motīvus. Aktu līdz ar savu paskaidrojumu revidents iesniedz kamerai, kura, atzīstot revidenta ziņojumu par pamatotu, to virza tālāk finansu ministram.

Par šiem pārkāpumiem finansu ministram ir tiesība sodīt uzņēmumu īpašniekus vai uzņēmumu un iestāžu atbildīgos vadītājus ar naudas sodu līdz Ls 5000,—. Pārkāpuma atkārtēšanas gadījumā kamera var ierosināt uzņēmuma vai iestādes slēgšanu.

22. Ja revidents konstatē, ka uz likuma pamata revidējamo uzņēmumu vai iestāžu vadība nav ievērojusi likumu noteikumus par uzņēmumu un iestāžu grāmatvedību vai par zaudējumu un peļņas kontu, bilanču un gada pārskatu sastādīšanu un nekārtīgas grāmatvedības dēļ revīzija nav pienācīgi izdarāma, tad viņš par konstatētiem trūkumiem sastāda aktu un saziņā ar kameru noteic piemērotu laiku, kurā nepareizības novēršamas un grāmatas savedamas kārtībā. Ja noteik-

tā laikā atzīmētie trūkumi nav novērsti, finansu ministram uz kameras iesūtīta ziņojuma pamata ir tiesība sodīt šo uzņēmumu īpašniekus vai uzņēmumu un iestāžu atbildīgos vadītājus ar naudas sodu līdz Ls 5000,—. Pārkāpuma atkārtošanas gadījumā kamera var ierosināt attiecīgo uzņēmumu vai iestāžu slēgšanu.

23. Par revīzijā konstatētiem trūkumiem un nepareizībām sastādāmi akti, kurus paraksta revidents un revidējamā uzņēmuma vai iestādes vadība. Ja uzņēmuma vai iestādes vadība atsakās aktu parakstīt, tad revidents to atzīmē aktā. Ja uzņēmuma vai iestādes vadība vai atsevišķs valdes loceklis nav apmierināts ar aktā ierakstītiem datiem vai atzinumiem, viņiem jādod iespēja to atzīmēt aktā pirms sava paraksta. Akta norakstu revidents nodod revidējamā uzņēmuma vai iestādes vadībai, bet oriģinālu pievieno kamerai iesniedzamam ziņojumam.

24. Pēc revīzijas pabeigšanas zvērinātam revidentam jā sastāda ziņojums, kurā jānorāda revīzijas darbu gaita un revīzijā konstatētie fakti (19. p[ants]). Ziņojuma noraksts nododams revidētā uzņēmuma, iestādes vai apvienības vadībai, bet ziņojuma oriģināls līdz ar vienu norakstu jānodod kameras priekšsēdētājam.

Akciju un paju sabiedrībās zvērināta revidenta ziņojums jā nolasa akcionāru vai dalībnieku pilnā sapulcē pirms gada pārskata apstiprināšanas. Zvērinātam revidentam ir tiesība piedalīties pilnā sapulcē un sniegt vajadzīgos paskaidrojumus.

Revidenta ziņojumu kamera pēc vajadzības var nodot atpakaļ papildināšanai vai papildu revīzijas izdarīšanai. Obligatīvajās revīzijas ziņojuma norakstu kamera 2 nedēļu laikā nosūta Valsts saimniecības departamentam par bankām un apdrošināšanas akciju sabiedrībām un Tirdzniecības un rūpniecības departamentam par tirdzniecības un rūpniecības akciju sabiedrībām.

Revīzijas ziņojumus vai ziņojumos minētos faktus privātām personām var izsniegt vienīgi uz tiesas lēmuma pamata.

25. Zvērinātam revidentam jāved pieņemto uzdevumu grāmata, kurā jāieraksta uzdevuma devējs, revidējamā uzņēmuma, apvienības vai iestādes nosaukums vai firma, revīzijas, lietpratēja vai uzticības uzdevums, revīzijas vai citu darbu gaita, darbā pavadītais laiks, ar uzdevuma izpildīšanu saistītie izdevumi un atlīdzība par darbu.

26. Zvērinātam revidentam jāpilda visi pienākumi apzinīgi un bezpartejiski, neizpaužot revidējamā uzņēmuma vai iestādes komerciālos un tehniskos noslēpumus.

27. Zvērināts revidents atbild par zaudējumiem, kas cēlušies zvērināta revidenta rupjas neuzmanības, ļaunprātīgas rīcības vai veikala noslēpumu izpaušanas dēļ.

28. Kameras priekšsēdētājs var ierosināt pret zvērinātiem revidentiem disciplinārlietas uz privātpersonu un iestāžu sūdzību pamata un pēc paša ieskata.

29. Kad radušās domstarpības starp zvērinātu revidentu un uzņēmuma vai iestādes vadību, kameras pienākums ir pieprasīt no abām pusēm paskaidrojumus.

Ja zvērināts revidents vai uzņēmuma vadība kameras noteiktā laikā nedod paskaidrojumus, tad kamera taisa lēmumu, pamatojoties uz lietā noskaidrotiem apstākļiem un savā rīcībā esošām ziņām.

30. Kameras priekšsēdētājam ir tiesības uzlikt zvērinātiem revidentiem par uzņemto vai uzlikto pienākumu nepareizu, nolaidīgu vai paviršu izpildīšanu vai par negodīgu un ar zvērināta revidenta amatu nesavienojamu rīcību sekojošos sodus:

- 1) izteikt piezīmi;
- 2) izteikt rājienu;
- 3) aizliegt izpildīt zvērināta revidenta pienākumus uz laiku, ne ilgāku par vienu gadu;
- 4) izslēgt no zvērināto revidentu skaita.

31. Lēmumi par zvērinātu revidentu atstādināšanu no amata vai izslēgšanu no zvērinātu revidentu skaita izsludināmi "Valdības Vēstnesī" un finanšu ministra noteiktā periodiskā izdevumā.

IV. Zvērinātu revidentu palīgi

32. Par zvērinātu revidentu palīgiem var būt Latvijas pilsoņi, kas sasnieguši 25 gadu vecumu, prot valsts valodu un apmierina sekojošas prasības:

- 1) ieguvuši 2. panta 1. punktā paredzēto izglītību un
- 2) uzdevuši zvērinātu revidentu, kurš apņemas sniegt vajadzīgos praktiskos norādījumus un uzraudzīt palīgu viņa darbā.

33. Par zvērinātu revidentu palīgiem nevar būt 3. pantā minētās personas.

34. Zvērinātam revidentam nevar būt vairāk kā viens palīgs. Izņēmuma veidā kameras priekšsēdētājs var atļaut strādāt viena zvērināta revidenta vadībā un uzraudzībā vairākiem palīgiem.

35. Zvērinātu revidentu palīgi nevar patstāvīgi uzņemties šajā likumā paredzēto uzdevumu izpildīšanu, bet visus darbus izdara zvērināta revidenta uzraudzībā.

36. Uzņemšana zvērinātu revidentu palīgu skaitā izdarāma vienu reizi gadā, attiecīgi piemērojoties 7.–10. pantu noteikumiem.

Pēc uzņemšanas zvērinātu revidentu palīgi dod svinīgu solījumu izpildīt godīgi un apzinīgi savus pienākumus (10. p[ants]).

37. Par zvērinātu revidentu palīgu skaitā uzņemtām personām, atzīmējot, pie kāda zvērināta revidenta viņas darbosies, kamera izsludina vispārējai zināšanai "Valdības Vēstnesī" un finanšu ministra noteiktā periodiskā izdevumā.

38. Lai zvērinātu revidentu palīgi varētu kļūt par zvērinātiem revidentiem, viņiem jānostrādā zvērinātu revidentu uzraudzībā vismaz 5 gadi. Zvērināta revidenta palīgs, kas pēc tam 2 gadu laikā nav uzņemts par zvērinātu revidentu, izslēdzams no palīgu skaita. Ievērojamu iemeslu dēļ kameras priekšsēdētājs var šo laiku pagarināt vēl par 3 gadiem.

39. Attiecībā uz zvērinātu revidentu palīgu atbildību, atstādināšanu no pienākumu izpildīšanas un izslēgšanu no zvērinātu revidentu palīgu skaita piemērojami 3.–5. un 26.–31. pantu noteikumi.

40. Šā likuma piemērošanai finansu ministram ir tiesības izdot instrukcijas.

Rīgā 1938. g. 16. jūlijā

K. Ulmanis,

Valsts un Ministru prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1938. – 19. jūl. – Nr. 159; Likumu krājums, 1938. – Nr. 157.

Pielikums nr. 19

Ministru kabinets 1940. g. 29. jūlijā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

PĀRGROZĪJUMS LIEPĀJAS BRĪVOSTAS STATŪTOS

Liepājas brīvostas statūtu (Lik[umu] kr[ājums], 1936. g., 151) 4. pantu izteikt jaunā redakcijā tā:

4. Liepājas brīvostas atrašanās vietu, kā arī tās robežas noteic finansu ministrs.

Šis pārgrozījums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 29. jūlijā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,

Valsts prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 2. aug. – Nr. 173; Likumu krājums, 1940. – Nr. 184.

LIEPĀJAS BRĪVOSTAS STATŪTI

4. Brīvosta atrodas bijušajā Liepājas Jaunajā ostā; tās robežas noteic un robežu grozījumus apstiprina finansu ministrs.

Rīgā 1936. g. 22. septembrī

Ministru prezidents K. Ulmanis

Finansu ministrs L. Ēķis

Valdības Vēstnesis. – 1936. – 25. sept. – Nr. 218; Likumu krājums, 1936. – Nr. 151.

Pielikums nr. 20

Ministru kabinets 1940. g. 29. jūlijā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

**PĀRGROZĪJUMI KREDĪTLIKUMA II PIELIKUMĀ
(Izdoti uz Kredītlikuma 4. p[anta] pamata)**

Kredītlikuma (1938. g. izd[evums], un pēc Lik[umu] kr[ājums], 1939. g., 125) II pielikuma 8. panta 3. punktā svītrot "I-III izlaiduma", kā arī svītrot tā paša panta 4. punktu.

Rīgā 1940. g. 30. jūlijā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 1. aug. – Nr. 172; Likumu krājums, 1940. – Nr. 179.

**PĀRGROZĪJUMI UN PAPILDINĀJUMI KREDĪTLIKUMA
II PIELIKUMĀ
(Izdoti uz Kredītlikuma 4. p[anta] pamata)**

I. Kredītlikuma (1938. g. izd[evums]) II pielikuma 4. pantu izteikt šādi:

4. Sudraba naudai jāsaturs astoņi simti trīsdesmit piecas daļas sudraba un viens simts sešdesmit piecas daļas vara, pie kam satura svārstība nedrīkst pārsniegt 0,003. Sudraba naudas diametrs, svars un gabalu skaits ir šādi:

Monētas	Izdevums	Diametrs, milimetros	Svars, gramos	Gabalu skaits
1 lats	I	23	5	10 000 000
2 lati	I	27	10	5 000 000
2 [lati]	II	27	10	2 500 000
5 [lati]	I	37	25	1 000 000
5 [lati]	II	37	25	2 000 000
5 [lati]	III	37	25	600 000
5 [lati]	IV	37	25	2 000 000

II. Kredītlikuma II pielikuma 8. panta 3. punktu iesākt ar vārdiem "I-III izlaiduma 5 latu ...".

To pašu 8. pantu papildināt ar šādu jaunu 4. punktu:

8. ...

4) IV izlaiduma 5 latu gabala: priekšpusē Valsts prezidenta K. Ulmaņa attēls, virs attēla uzraksts "Latvijas Republika", zem tā trīs zvaigznes, otrajā pusē lielais

valsts ģerbonis, zem tā kalšanas gads un uzraksts "Pieci lati", vārdu "Pieci" un "lati" starpā cipars "5"; ārējā apmale gluda, uz tās uzraksts "Dievs svētī Latviju" un katrā vārdu starpā trīs zvaigznes.

Rīgā 1939. g. 13. jūlijā

Ministru prezidents K. Ulmanis

Finansu ministrs A. Valdmanis

Valdības Vēstnesis. – 1939. g. – 18. jūl. – Nr. 158; Likumu krājums, 1939. – Nr. 125.

KREDĪTLIKUMS (1938. g. izd[evums])

4. Naudas ārējo veidu, saturu un svaru nosaka Ministru kabinets.

II pielikums (pie 4. panta)

Metāla nauda

8. Sudraba naudas ārējais veids ir šāds:

...

3) 5 latu gabala: priekšpusē latvju jaunavas galva, ap to uzraksts "Latvijas Republika"; otrajā pusē – liels valsts ģerbonis, zem tā kalšanas gads un uzraksts "Pieci lati", uz kantes uzraksts "Dievs svētī Latviju".

Pielikums nr. 21

Ministru kabinets 1940. g. 29. jūlijā ir
pieņēmis un Valsts prezidents izsludina
šādu likumu:

PĀRGROZĪJUMS LIKUMĀ PAR TONNĀŽAS UN SVARA NODOKĻIEM

Likuma par tonnāžas un svara nodokļiem (Lik[umu] kr[ājums], 1939. g., 87) pielikumā pie 15. panta pēc vārdiem "Zivis, svaigas" likt vārdus "vai kūpinātas, un svaiga mencu fileja".

Rīgā 1940. g. 29. jūlijā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,

Valsts prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 2. aug. – Nr. 173; Likumu krājums, 1940. – Nr. 185.

Ministru kabinets 1939. g. 24. maijā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

LIKUMS PAR TONNĀŽAS UN SVARA NODOKĻIEM

15. No precēm, ko ieved no ārzemēm vai izved uz ārzemēm ar kuģiem, ņem svara nodokli pēc svara, tilpuma vai gabalu skaita saskaņā ar šim pantam pievienoto pielikumu.

Pielikums pie 15. panta

Svara nodoklis

I. Pēc svara

Preču nosaukums	a	Grupas		
		b	c	d
		Ls par 100 kg		
Zivis, svaigas	0,07	—	—	—

Rīgā 1939. g. 26. maijā

K. Ulmanis,
Valsts un Ministru prezidents

Valdības Vēstnesis. — 1939. — 27. maijs. — Nr. 118; Likumu krājums, 1939. — Nr. 87.

Pielikums nr. 22

Ministru kabinets 1940. g. 29. jūlijā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

PĀRGROZĪJUMI LAUKSAIMNIECĪBAS NOLIKUMĀ

Lauksaimniecības nolikumā (1937. g. izd[evums]) izdarīt sekojošos pār-grozījumus:

I. Nolikuma 193. pantu un 220. p[anta] sākumu izteikt šādi:

193. Atsavināmās zemes sadalīšanas projektus sastāda Mērniecības daļa un apstiprina zemkopības ministrs vai viņa pilnvarota persona.

Šīs zemes pirkšanas maksu un ieguvējus noteic zemkopības ministrs vai viņa pilnvarota persona.

220. Ja zemkopības ministrs vai viņa pilnvarota persona, uzaicinot ieintere-sētās personas, ar lēmumu konstatējuši, ka aprinķa mērnieka vai bij[ušās] Zemes

ierīcības komitejas, vai apriņķa komitejas, vai Centrālās zemes ierīcības komitejas lēmumā vai izgatavotā ...

II. Nolikuma 148. (ar piezīmi), 150., 151., 180., 199., 201., 202., 203., 204., 205. un 213. pantos norādījumu uz "Zemes ierīcības komiteju" atvietot ar norādījumu uz "zemkopības ministru vai viņa pilnvarotu personu".

III. Nolikuma 149. pantu atcelt.

Šie pārgrozījumi stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 30. jūlijā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 1. aug. – Nr. 172; Likumu krājums, 1940. – Nr. 182.

LAUKSAIMNIECĪBAS NOLIKUMS (1937. g. izd[evums])

[I] 193. Atsavināmās zemes sadalīšanas projektus sastāda Mērniecības daļa un apstiprina Zemes ierīcības komiteja, bet līdz zemju ieguvēju galīgai noteikšanai zemkopības ministrs šos projektus var grozīt.

Šās zemes pirkšanas maksu un ieguvējus noteic Zemes ierīcības komiteja, kuras lēmumi šajās lietās stājas spēkā, ja nedēļas laikā zemkopības ministrs pret tiem nav cēlis iebildumus.

220. Ja Zemes ierīcības komiteja, uzaicinot ieinteresētās personas, ar lēmumu konstatējusi, ka apriņķa mērnieka, Zemes ierīcības komitejas vai bij[ušās] apriņķa vai Centrālās zemes ierīcības komiteju lēmumā vai izgatavotā un korboretā lēmuma izrakstā, resp[ektīvi], plānā–dokumentā vai zemes ierīcības aktā, ieviesusies acīm redzama kļūda, tad zemesgrāmatu nodaļas priekšnieks kļūdu attiecīgos zemesgrāmatu reģistros izlabo uz Zemkopības ministrijas vienpusēju pieteikumu pamata.

[II] 148. Visus jautājumus un strīdus, kas celtos, izpildot iepriekšējā pantā paredzētos zemes ierīcības darbus, izlemj un izšķir šajā nodaļā paredzētā kārtībā zemes ierīcības iestādes, kuras ir: 1) Zemes ierīcības komiteja un 2) apriņķa mērnieks.

Sūdzību un tuvāku apstākļu noskaidrošanai, ieinteresēto personu un liecinieku nopratināšanai un atzinumu došanai Zemes ierīcības komiteja var nodibināt komisijas vai iecelt referentus.

Piezīme. Šajā (148.) pantā paredzētās iestādes nobeidz arī līdz 1937. g. 1. jūnijam ar Centrālās zemes ierīcības komitejas lēmumiem no valsts zemes fonda piešķirto objektu tālāko kārtošanu pēc agrākiem noteikumiem, pie kam

Zemes vērtēšanas virskomisijas un Centrālās zemes komitejas funkcijas izpilda Zemes ierīcības komiteja.

147. Lauksaimniecības kultūras pacelšanai, apstākļu novērtēšanai, kas traucē zemes racionālu apsaimniekošanu, un jaunu lauksaimniecību ierīkošanai uz šās (IV) nodaļas noteikumu pamata izpildāmi šādi zemes ierīcības darbi:

- 1) zemes vienību robežu noteikšana;
- 2) zemes vienību robežu regulēšana;
- 3) servitūtu likvidēšana;
- 4) zemju apmaiņas, starpgabalu likvidēšana un savstarpēji izkaisītu starpgabalu vai šņorveidīgu zemju regulēšana;
- 5) dažu kopīpašumu zemju sadalīšana;
- 6) sādžu zemju sadalīšana atsevišķās zemes vienībās, resp[ektīvi], viensētās, un
- 7) valsts fonda zemju izlietošana.

Bez tam uz šās nodaļas noteikumu pamata izdarāma zemes ierīcības aktu koroborācija.

Šie darbi izpildāmi uz visāda veida ārpus pilsētu administratīvām robežām esošām zemesgrāmatās ierakstītām un neierakstītām zemēm neatkarīgi no tam, kādā kārtā tās iegūtas un kas ir šo zemju īpašnieki.

Piezīme. Uz lauksaimnieciska rakstura zemēm, valsts zemēm un piešķirtām šņoru zemēm var uz šās nodaļas noteikumu pamata izpildīt darbus arī pilsētu administratīvās robežās.

150. Kad zemes ierīcības iestādes taisījušas lēmumu par 147. pantā minēto darbu izpildīšanu, neviena strīda lieta, kas pēc būtības saistīta ar tiem pašiem zemes ierīcības darbiem, nav ierosināma un izlemjama tiesu iestādēs, bet tiesā ierosinātie strīdi par īpašuma tiesībām neaptur zemes ierīcības darbus.

Tiesu spriedumi par īpašuma tiesībām ir saistoši zemes ierīcības iestādēm. Šo iestāžu taisīti lēmumi savukārt ir saistoši tiesu iestādēm.

Ja 183. un 190. pantā paredzētos gadījumos zemes ierīcības iestādes nosaka zemju īpašniekus, tad ieinteresētās personas savas īpašuma tiesības var aizstāvēt tiesā, ceļot prasību pret zemes ierīcības iestāžu noteiktiem īpašniekiem sešu mēnešu laikā, skaitot no galīgā zemes ierīcības iestādes lēmuma publicēšanas. Prasības celšana tiesā neaptur zemes ierīcības aktu koroborāciju, izņemot gadījumus, kad Zemes ierīcības komiteja lēmusi to apturēt.

183. Ja kopīpašuma valdījums nesakrīt ar dokumentos parādītām tiesībām vai ja par šo valdījumu dokumentu nemaz nav, tad valdītāja tiesības uz kopīpašuma zemi noskaidro un lēmumā noteic attiecīgā zemes ierīcības iestāde.

190. Apvienojot 188. pantā paredzētā kārtībā vienā zemes ierīcības darbā piešķirtās šņoru zemes ar visiem vai dažiem mājsaimniekiem piederošām zemes sabiedrību pirtām zemēm vai ar atsevišķu mājsaimnieku privātpašuma zemēm, kā arī sadalot citas zemes, kurām saimnieciskās izmantošanas ziņā ir

sādžu raksturs, – šīs zemes var iedalīt un zemes ierīcības dokumentos ierakstīt uz to personu vārdu, kuru valdījumā šīs zemes atrodas.

Par valdītāju tiesību atzīšanu taisāms lēmums.

188. Ja apvieno vienā zemes ierīcības darbā piešķirtās šņoru zemes, dažādo kategoriju privātīpašuma zemes vai no valsts zemes fonda piešķirtās vai citādi iegūtās zemes un nav panākta vienošanās par šo zemju relatīvo vērtību, tad jāizdara relatīva novērtēšana, lai, apvienojot viena īpašnieka zemes viensētā, varētu pēc vienvērtības apmainīt vienu zemi pret otru.

151. Ierosinājumus par 147. panta 1.–6. punktā minēto darbu izpildīšanu ieinteresētās personas vai iestādes iesniedz vietējam apriņķa mērnīkam, kas pēc ierosinājuma caurskatīšanas lemj par zemes ierīcības darbu izpildīšanas vajadzību un par to, kādi tieši darbi izpildāmi un kādas zemes ietveramas zemes ierīcības projektā. Jautājumus par zemes ierīcības darbu izpildīšanu piespiedu kārtā vai par izpildīšanu, kurai nepiekrīt visi ieinteresētie, izlemj Zemes ierīcības komiteja.

180. Ja starpgabalu likvidēšanu vai zemju apmaiņu traucē trešā īpašnieka zeme vai ja divu vai vairāk īpašnieku zemes kārtojas savā starpā šņorveidīgi vai izkaisītu starpgabalu veidā un šos darbus nav iespējams izpildīt 179. pantā paredzētā kārtībā, tad nodibināma zemju regulēšanas vienība, un mērnīks noskaidro, kādas zemes ietveramas šajā vienībā.

Ja kāds īpašnieks nepiekrīt savas zemes ietveršanai zemju regulēšanas vienībā, tad apriņķa mērnīks noskaidro viņa zemes ietveršanas nepieciešamību un lietderību un noskaidrojuma protokolu kopā ar savu lēmumu nosūta Zemes ierīcības komitejai, kura 151. pantā paredzētā kārtībā izlemj jautājumu par darbu izpildīšanu piespiedu kārtā.

Kopējā zemju regulēšanas vienībā ietvertā zeme sadalāma, iedalot katram īpašniekam atsevišķus zemes gabalus, kas ir vienvērtīgi ar viņa zemēm, kuras ietvertas zemju regulēšanas vienībā.

179. Zemes apmaināmas vai starpgabali likvidējami starp divām zemes vienībām, to īpašniekiem vienojoties. Ja vienošanās nav panākta, bet Zemes ierīcības komiteja 151. pantā norādītā kārtībā atzinusi starpgabalu likvidēšanu vai zemju apmaiņu par lietderīgu un iespējamu, tad tā izdarāma piespiedu kārtā, ievērojot vienvērtības principu.

199. Apriņķa mērnīka lēmumus var pārsūdzēt Zemes ierīcības komitejai viena mēneša laikā, skaitot no lēmuma pasludināšanas vai tā noraksta izsniegšanas dienas, ja noraksts pieprasīts, lēmumu pasludinot. Pārsūdzības iesniedzamas apriņķa mērnīkam, kurš tās ar saviem paskaidrojumiem un kopā ar visu lietu pēc pārsūdzības termiņa izbeigšanās nosūta Zemes ierīcības komitejai.

201. Zemes ierīcības komiteja, uzaicinot uz sēdi lietā ieinteresētās personas, skata cauri un izlemj pēc būtības visas par apriņķu mērnīku lēmumiem noteiktā laikā un kārtībā iesniegtās sūdzības un izlemj jautājumu par darbu izpildīšanu

piespiedu kārtā saskaņā ar 151. pantu un par 193. pantā paredzēto projektu apstiprināšanu.

202. Līdz zemes ierīcības aktu koroborācijai Zemes ierīcības komiteja uzraudzības kārtībā var atcelt spēkā stājušos apriņķu mērnieku lēmumus, ja ar tiem apstiprinātos zemes ierīcības projektos pielaistas pretrunas, nepilnības vai citas kļūdas.

203. Zemes ierīcības komitejas lēmumi ir galīgi, un tos var pārsūdzēt tikai kasācijas kārtībā Senāta administratīvam departamentam. Pārsūdzības iesniedzamas Senātam caur Zemes ierīcības komiteju viena mēneša laikā, skaitot no lēmuma pasludināšanas dienas.

204. Apriņķa mērnieka un Zemes ierīcības komitejas lēmumi, kas stājušies spēkā, izpildāmi administratīvā kārtā.

205. 203. pantā minēto pārsūdzību iesniegšana Senātam neaptur Zemes ierīcības komitejas lēmumu izpildīšanu pēc būtības, izņemot gadījumus, kad Zemes ierīcības komiteja vai Senāts nolēmis izpildīšanu apturēt.

213. Uz zemes ierīcības iestāžu pieprasījumu zemesgrāmatu nodaļas priekšnieks ieraksta zemesgrāmatu reģistra II daļas II slejā uz sadalāmām zemesgrāmatās ierakstītām zemēm Notariāta nolikuma 316. panta kārtībā atzīmi, ka šīs zemes līdz 214.–216. pantā paredzēto zemes ierīcības aktu koroborācijai bez Zemes ierīcības komitejas un Valsts zemes bankas piekrišanas nevar atsavināt vai iekļāt un apgrūtināt ar parādiem, izņemot Valsts zemes bankai par labu, un ka nevar izdarīt zemesgrāmatās nekādus ierakstus ne par šo zemju apgrūtināšanu ar pienākumiem vai tiesībām, ne par piedziņām, kas uz to būtu vērsamas, izņemot ierakstus Valsts zemes bankai par labu.

Pēc atzīmes ierakstīšanas zemesgrāmatu nodaļa piesūta zemes ierīcības iestādei šo zemju zemesgrāmatu reģistra ierakstus.

Šajā pantā minētos aizlieguma ierakstus var dzēst uz zemes ierīcības iestāžu pieprasījumu.

[III] 149. Zemes ierīcības komiteja sastāv no šādiem astoņiem locekļiem:

- 1) Ministru kabineta iecelta priekšsēdētāja;
- 2) zemkopības ministra ieceltiem četriem Zemkopības ministrijas pārstāvjiem;
- 3) Latvijas Lauksaimniecības kameras pārstāvja;
- 4) tieslietu ministra iecelta tiesneša un
- 5) Valsts zemes bankas pārstāvja.

Komiteja no sava vidus ievēlē priekšsēdētāja vietnieku un sekretāru.

Zemes ierīcības komitejas sēdes ir pilntiesīgas, ja tajās piedalās vismaz četri locekļi, no tiem priekšsēdētājs vai viņa vietnieks.

Jautājumus sēde izlemj ar vienkāršu balsu vairākumu, pie kam, balsīm daloties vienlīdzīgi, izšķir priekšsēdētāja balss.

Pielikums nr. 23

Ministru kabinets 1940. g. 29. jūlijā ir
pieņēmis un Valsts prezidents izsludina
šādu likumu:

**PAPILDINĀJUMI LIKUMĀ PAR CIETUŠO KARAVĪRU
UN VIŅU ĢIMENES LOCEKĻU PENSIJĀM**

Likuma par cietušo karavīru un viņu ģimenes locekļu pensijām (Lik[umu] kr[ājums], 1924 g., 27, 1927. g., 115, 1928. g., 170, 1930. g., 184, 1932. g., 185, un 1934. g., 43) 1. pantu papildināt ar sekojošiem v un z punktiem un 4. piezīmi:

1. ...

v) personām, kas, atrazdamās Sarkanajā armijā, sakarā ar kara dienestu zaudējušas darba spēju, ja viņas nesaņem pensiju no PSRS un ir Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas pilsoņi, šo papildinājumu spēkā stāšanās dienā;

z) trūcīgiem un darba nespējīgiem ģimenes locekļiem, kuru piederīgie kā Sarkanās armijas karavīri krituši kaujas laukā, pazuduši bez vēsts kara darbības rajonā, miruši no ievainojumiem, slimībām vai citiem gadījumiem, kas bijuši saistīti ar kara dienesta pienākumu izpildīšanu, – ja šie ģimenes locekļi nesaņem pensiju no PSRS un ir Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas pilsoņi, šo papildinājumu spēkā stāšanās dienā.

4. piezīme. Šā (1.) panta v un z punktus minētām personām pensiju maksā, skaitot no pensijas piešķiršanas dienas.

Rīgā 1940. g. 30. jūlijā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 2. aug. – Nr. 173; Likumu krājums, 1940. – Nr. 186; Sociālistiskās revolūcijas uzvara Latvijā 1940. gadā. – 365., 366. lpp.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts prezidents
izsludina šādu likumu:

**LIKUMS PAR CIETUŠO KARAVĪRU UN VIŅU ĢIMENES
LOCEKĻU PENSIJĀM**

1. Uz šī likuma pamata ir tiesība uz pensiju:

a) Latvijas armijas karavīriem, kuri, atrazdamies aktīvā dienestā miera vai kara laikā, zaudējuši darba spēju, ja tam par cēloni bijusi darbība armijā vai gūstniecībā;

b) Latvijas pilsoņiem – svešu valstu armiju karavīriem, kuri 1919.–1920. gados, cīnīdamies par Latvijas valsts atbrīvošanu, zaudējuši darba spēju, ja tam par cēloni bijusi darbība armijā;

c) karavīriem – Latvijas pilsoņiem, kuri, piedaloties lielajā pasaules karā Krievijas vai tās sabiedroto armijās, zaudējuši darba spēju, ja tam par cēloni bijusi darbība armijā vai gūstniecībā;

d) krievu-japāņu kara invalīdiem – Latvijas pilsoņiem, kuri saņēma pensiju no agrākās Krievijas valdības;

e) trūcīgiem un darba nespējīgiem ģimenes locekļiem, kuru piederīgie kā Latvijas armijas karavīri krituši kaujas laukā, pazuduši bez vēsts kara darbības rajonā, miruši no ievainojumiem, slimības vai citiem gadījumiem, kas bijuši saistīti ar kara dienesta pienākumu izpildīšanu;

f) trūcīgiem un darba nespējīgiem ģimenes locekļiem – Latvijas pilsoņiem, kuru piederīgie, cīnīdamies par Latvijas atbrīvošanu kā svešu valstu armiju karavīri, krituši kaujas laukā, pazuduši bez vēsts kara darbības rajonā, miruši no ievainojumiem, slimībām vai citiem gadījumiem, kas bijuši saistīti ar kara dienesta pienākumu izpildīšanu;

g) trūcīgiem un darba nespējīgiem ģimenes locekļiem – Latvijas pilsoņiem, kuru piederīgie kā Krievijas vai tās sabiedroto armijas karavīri pasaules karā krituši kaujas laukā, pazuduši bez vēsts kara darbības rajonā, miruši no ievainojumiem, slimībām vai citiem gadījumiem, kas bijuši saistīti ar kara dienesta pienākumu izpildīšanu;

h) šinī pantā minēto kara invalīdu trūcīgiem un darba nespējīgiem ģimenes locekļiem;

i) Latvijas pilsoņiem, kuri laikā no 1897. g. līdz 1918. g. 18. novembrim cīnījušies par demokrātisko republiku pret bij[ušo] Krievijas patvaldību vai Vācijas okupācijas varu, ja šie pilsoņi par šādu savu darbību ir tikuši no policijas vai soda ekspedīcijām spīdzināti vai no administrācijas vai tiesu iestādēm ieslodzīti cietoksnī, cietumā, pārmācības namā vai katorgā vai izsūtīti uz nometināšanu uz mūžu vai uz noteiktu laiku attālos Krievijas apgabalos un no spīdzināšanām vai minēto sodu izciešanas zaudējuši darba spēju;

j) iepriekšējā punktā minētām personām, kuras nav zaudējušas darba spēju caur spīdzināšanām vai soda izciešanas apstākļiem, bet kuras uz tiesu iestāžu lēmumu notiesātas katorgā vai nometināšanā, ja viņas ir trūcīgas un darba nespējīgas;

k) trūcīgiem un darba nespējīgiem Latvijas pilsoņiem, kuru piederīgie kā i punktā minēto brīvības cīņu dalībnieki no spīdzināšanām vai soda izciešanas apstākļiem, vai sadursmēm ar karaspēku vai policiju – nonāvēti;

l) i un j punktos minēto pilsoņu trūcīgiem un darba nespējīgiem ģimenes locekļiem;

m) Latvijas aizsargiem, kuri sakarā ar savu dienesta pienākumu izpildīšanu zaudējuši darba spēju no ievainojumiem vai nelaiemes gadījumiem;

n) iepriekšējā punktā minēto personu trūcīgiem un darba nespējīgiem ģimenes locekļiem;

o) trūcīgiem un darba nespējīgiem ģimenes locekļiem, kuru piederīgie, aizsargu dienesta pienākumus izpildot, krituši vai miruši no ievainojumiem vai nelaiemes gadījumiem;

p) krievu-turku kara dalībniekiem – Latvijas pilsoņiem, kas saņēma pensiju vai pabalstu no agrākās Krievijas valdības;

r) Latvijas pilsoņiem, kas uz policijas vai aizsargu uzaicinājumu piedalījušies noziedznieku gūstīšanā un pie tam zaudējuši darba spēju no ievainojumiem vai nelaiemes gadījumiem;

s) iepriekšējā (r) punktā minēto personu trūcīgiem un darba nespējīgiem ģimenes locekļiem;

t) trūcīgiem un darba nespējīgiem ģimenes locekļiem, kuru piederīgie, piedaloties uz policijas vai aizsargu uzaicinājumu noziedznieku gūstīšanā, krituši vai miruši no ievainojumiem vai nelaiemes gadījumiem;

u) Latvijas pilsoņiem – ārvalstu armiju karavīriem, kuri līdz 1920. g. 11. augustam ievainoti, pārnākot Latvijas armijā, un sakarā ar to zaudējuši darba spējas.

1. piezīme. Tiesība uz pensiju ir arī tādām personām, kuras zaudējušas darba spēju, izpildot Latvijas kara vadības pavēles, vai arī kuras kalpojušas armijā uz brīva līguma pamata, ja darba spējas zaudējuma cēlonis bijis sakarā ar kara darbību vai gūstniecību. Tiesība uz pensiju ir arī šādos apstākļos cietušo vai kritušo personu trūcīgiem un darba nespējīgiem ģimenes locekļiem.

2. piezīme. Tiesību uz pensiju bauda personas, kuras, neskaitīdamās kara dienestā, bet brīvprātīgi piedalīdamās Latvijas valsts atbrīvošanā un aizstāvēšanā organizētās partizānu daļās, ir cietušas, kā arī viņu trūcīgi un darba nespējīgi ģimenes locekļi. Šādu personu un viņu ģimeņu pensiju pieprasījumus izšķir karā cietušo pensiju virskomisija.

3. piezīme. Pirmā panta m, n un o punkta nosacījumi attiecināmi arī uz gadījumiem pirms šo papildinājumu un pārgrozījumu spēkā stāšanās dienas, bet pensija šādos gadījumos aprēķināma tikai no minētās dienas.

Valdības Vēstnesis. – 1924. – 20. febr. – Nr. 42; 1927. – 14. jūn. – Nr. 129; 1928. – 26. jūl. – Nr. 165; 1930. – 2. dec. – Nr. 273; 1932. – 29. sept. – Nr. 220; 1934. – 17. febr. – Nr. 39; Likumu krājums, 1924. – Nr. 27; 1927. – Nr. 115; 1928. – Nr. 170; 1930. – Nr. 184; 1932. – Nr. 185; 1934. – Nr. 43.

Pielikums nr. 24

Ministru kabinets 1940. g. 29. jūlijā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

**LIKUMS PAR DAŽU DARBA ALGAS PRASĪJUMU
TIESĪBU DZĒŠANU**

1. Valsts, valsts autonomo un pašvaldību uzņēmumu un iestāžu strādnieku un darbinieku tiesības prasīt atlīdzību par agrākos gados neizlietotiem atvaļinājumiem vai nesamaksātām virsstundām, sākot ar 1940. gada 17. jūniju, uzskatāmas par noilgušām un dzēstām.

2. Iestādes un uzņēmumi var tomēr piešķirt 1939. gadā neizlietotus atvaļinājumus, bet vienīgi iespējamību robežās un netraucējot iestādes vai uzņēmuma darbības normālu norisi.

Instrukciju par šā likuma piemērošanu izdod tautas labklājības ministrs saziņā ar tieslietu ministru.

Rīgā 1940. g. 30. jūlijā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 2. aug. – Nr. 173; Likumu krājums, 1940. – Nr. 187.

Pielikums nr. 25

Ministru kabinets 1940. g. 29. jūlijā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

**PĀRGROZĪJUMI LIKUMĀ PAR AKCIJU
UN PAJU SABIEDRĪBĀM**

Likuma par akciju un paju sabiedrībām (Lik[umu] kr[ājums], 1937. g., 220) 138.–142. pantu (septītā nodaļa – A. Zvērināti revidenti) atcelt.

Likums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 30. jūlijā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 1. aug. – Nr. 172; Likumu krājums, 1940. – Nr. 183.

Ministru kabinets 1937. g. 22. decembrī
ir pieņēmis un Valsts prezidents
izsludina šādu likumu:

LIKUMS PAR AKCIJU UN PAJU SABIEDRĪBĀM

138. Gada pārskats (118. p[ants]) pirms apstiprināšanas akcionāru pilnā sapulcē jānodod pārbaudīt vienam vai vairākiem zvērinātiem revidentiem.

139. Zvērinātos revidentus ieceļ Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera. Zvērinātie revidenti pārbauda tekošā gada darbību un darbojas līdz nākošai kārtējai akcionāru pilnai sapulcei.

140. Zvērināto revidentu pārbaudīšanu, pienākumus, tiesības un atbildību nosaka sevišķs likums par zvērinātiem revidentiem.

141. Par izdarīto revīziju zvērinātie revidenti sastāda ziņojumu, kuru valde ar savu atsaukumi un padomes (115. p[ants]) paskaidrojumu līdz ar gada pārskatu ceļ priekšā akcionāru pilnai sapulcei. Pēc izdarītās revīzijas veida un apjoma aprakstīšanas revidenti savā ziņojumā atzīmē, vai gada pārskats ir pareizi sastādīts, vai tas saskan ar likumiem, statūtiem un sabiedrības grāmatām, vai ieraksti grāmatās saskan ar attaisnojuma dokumentiem, vai pēc zvērināto revidentu labākās apziņas bilance dod skaidru un patiesu ainu par sabiedrības stāvokli un vai valde sniegusi zvērinātiem revidentiem visas nepieciešamās ziņas, dokumentus un paskaidrojumus, kādi viņiem bijuši vajadzīgi gada pārskata pārbaudīšanai.

142. Finanšu ministram ir tiesība izdot noteikumus par mazāko un dažu īpatnēja tipa akciju sabiedrību atsvabināšanu no zvērināto revidentu obligatoriskās revīzijas. Noteikumi par zvērinātiem revidentiem neaizskar Finanšu ministrijas tiesības pārraudzīt un revidēt banku, apdrošināšanas un citas akciju sabiedrības.

Valdības Vēstnesis. – 1937. – 29. dec. – Nr. 295; Likumu krājums, 1937. – Nr. 220.

Pielikums nr. 26

Ministru kabinets 1940. g. 1. augustā ir
pieņēmis un Valsts prezidents izsludina
šādu likumu:

LIKUMS PAR LATVIJAS PILSĒTU SAVIENĪBAS LIKVIDĀCIJU

1. Latvijas pilsētu savienība, kas darbojas uz 1931. gada 15. jūnija izdotu statūtu pamata (Lik[umu] krājums, 1931. g., 122), likvidējama, un tās statūti atcelti.

2. Likvidācija jāizdara Iekšlietu ministrijas Pašvaldības departamentam. Likums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 2. augustā

Saeimas priekšsēdētājs P. Briedis,
Valsts prezidenta v. i.

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 3. aug. – Nr. 174; Likumu krājums, 1940. – Nr. 189.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts prezidents
izsludina šādu likumu:

LATVIJAS PILSĒTU SAVIENĪBAS STATŪTI

I. Vispārīgie noteikumi

1. Latvijas pilsētu savienības mērķis ir apvienot pilsētas viņu kopīgo interešu aizstāvēšanai, komunālās pašdarbības attīstīšanai, kopīgu saimniecisku pasākumu nodibināšanai un sekmēšanai un pilsētu pašvaldības darbības pareizai un lietderīgai izveidošanai.

2. Savienībai ir juridiskas personas tiesības un zīmogs ar uzrakstu "Latvijas pilsētu savienība".

3. Par savienības biedriem var būt visas Latvijas pilsētas. Iestāšanos savienībā izlemj attiecīgas pašvaldības dome. Izstāties no savienības var tikai gada beigās, paziņojot par to savienības valdei vismaz 6 mēnešus iepriekš.

4. Savienības darbību vada un pārzina: 1) kongresi, 2) padome, 3) valde, 4) revīzijas komisija.

5. Uzraudzība par Latvijas pilsētu savienības darbības likumību piekrīt Iekšlietu ministrijai likumā par biedrībām, savienībām un politiskām organizācijām noteiktā kārtībā.

6. Savienības kongresu un padomes sēžu protokolu noraksti piesūtāmi Iekšlietu ministrijas Pašvaldības departamentam 14 dienu laikā pēc kongresa slēgšanas un 7 dienu laikā pēc padomes sēdes.

II. Savienības kongresi

7. Ik gadus ne vēlāk kā maija mēnesī savienība notur kārtējo kongresu Rīgā. Uz savienības padomes lēmumu vai to biedru vēlēšanos, kuriem tiesība būt kongresā ne mazāk par pusi no delegātu kopskaita, kongresu var noturēt arī citā vietā.

8. Paziņojumus par gada kongresa sanākšanu, vietu un dienas kārtību līdz ar gada pārskatu un budžeta projektu valde piesūta savienības biedriem vismaz 1 mēnesi pirms kongresa sanākšanas. Biedru priekšlikumi par atsevišķu jautā-

jumu uzņemšanu kongresa dienas kārtībā piesūtāmi valdei līdz 1. decembrim. Ja valde atrod par neiespējamu iesniegto jautājumu dienas kārtībā uzņemt, viņai viena mēneša laikā no priekšlikuma iesniegšanas dienas jāpaziņo noraidīšanas iemesli priekšlikuma iesniedzējam, kuram ir tiesība iesniegt kongresa izšķiršanai priekšlikumu uzņemt noraidīto jautājumu nākošā kongresa dienas kārtībā. Iekšlietu ministrijas Pašvaldības departamentam ir tiesība iesniegt kongresam savus priekšlikumus, kuri jāuzņem dienas kārtībā, ja tie iesniegti pirms kongresa izziņošanas.

9. Gada kongresam piekrīt:

1) budžeta un pārskatu caurskatīšana un apstiprināšana, kā arī biedru maksu kopsummas noteikšana,

2) atalgojuma noteikšana valdes un revīzijas komisijas locekļiem,

3) padomes, valdes un revīzijas komisijas locekļu ievēlēšana,

4) savienības un pašvaldības darbības jautājumu un kongresā iesniegtu priekšlikumu apspriešana un izlemšana.

10. Ārkārtējus kongresus sasauc valde pēc saviem ieskatiem vai uz padomes, revīzijas komisijas vai to savienības biedru pieprasījumu, kuriem kopā ir tiesība piedalīties kongresā ar ne mazāk par 20 pārstāvjiem. Tāpat valdei jāsasauca ārkārtēji kongresi, ja to pieprasa iekšlietu ministrs, uzrādot apspriežamos jautājumus. Ārkārtēja kongresa sanākšanas diena, vieta un dienas kārtība jāizziņo biedriem vismaz 2 nedēļas iepriekš.

11. Kongresos apspriežami tikai tie jautājumi, kuru dēļ kongress sasaukts. Citus jautājumus var uzņemt dienas kārtībā tikai ar vienbalsīgu kongresa lēmumu.

12. Katra pilsēta, kas ir savienības biedrs, sūta savienības kongresā pārstāvjus šādā skaitā: pilsētas – līdz 30 domniekiem – 2 pārstāvjus, ar 40 – trīs, ar 60 – četrus, ar 80 – sešus, ar 100 – 10. Pārstāvjus ievēl pilsētas dome uz vienu gadu. Vēlēšanas notiek uz proporcionalitātes pamatiem.

13. Tiesību piedalīties kongresā bauda tikai tie biedri, kas nokārtojuši savus biedru maksājumus. Ar padomdevēja balsstiesībām kongresā var piedalīties Iekšlietu ministrijas pārstāvis, bet uz kongresa lēmumu – arī citas personas.

14. Kongress ir pilntiesīgs, ja tanī piedalās vismaz puse no balsstiesīgiem pilsetu pārstāvjiem. Ja vajadzīgais pārstāvju skaits nav ieradies, viena mēneša laikā sasaucams jauns kongress ar tādu pašu dienas kārtību. Šis kongress pilntiesīgs neatkarīgi no ieradušos pārstāvju skaita.

15. Kongress izšķir visus jautājumus, izņemot šo statūtu 29. pantā minētos, ar klātesošo pārstāvju absolūtu balsu vairākumu. Ja balsis dalās uz pusēm, tad jāizdara otrreizēja balsošana, bet, ja arī tad balsis dalās uz pusēm, – priekšlikums atzīstams par noraidītu. No balsošanas atturējušies uzskatāmi par klātnesošiem.

III. Savienības padome

16. Pašvaldības un savienības svarīgāko jautājumu apspriešanai, savienības mērķu sekmēšanai, savienības uzņēmumu, pasākumu un mantas vispārīgai pārzināšanai un dažādu iesniegumu un priekšlikumu apspriešanai kārtējais kongress ik gadus ievēl padomi no 15 locekļiem. Padomē var ievēlēt ikvienu kongresa delegātu, bet nevar ievēlēt savienības valdes locekļus.

17. Padomes vēlēšanas izdarāmas uz proporcionalitātes pamatiem pilsētu pašvaldības likumā noteiktā kārtībā, aizklāti balsojot par kongresā iesniegtiem kandidātu sarakstiem, pie kam katrs balsstiesīgs kongresa dalībnieks var nodot savu balsi tikai par vienu sarakstu.

Kandidāti skaitās ievēlēti sarakstā uzrādītā kārtībā. Ja kāds no padomes locekļiem izstājas vai nomirst, viņa vietā stājas nākošais tā paša saraksta kandidāts.

18. Padome ievēl no sava vidus priekšsēdētāju, divus priekšsēdētāja biedrus un sekretāru. Sēžu dienas kārtību nosaka padome. Kārtējo sēžu dienas kārtība izsūtāma padomes locekļiem un visām pašvaldībām – savienības biedriem vismaz mēnesi pirms katras sēdes. Ārkārtējas padomes sēdes sasauc padomes priekšsēdētājs uz savu iniciatīvu, vai ja to pieprasa valde vai revīzijas komisija, vai ne mazāk par 1/3 padomes locekļu. Tāpat padomes priekšsēdētājam jāsasauc ārkārtēja padomes sēde, ja to pieprasa Iekšlietu ministrija, kurai ir tiesība iesniegt savus priekšlikumus. Ārkārtējās padomes sēdes izziņojamas līdz ar dienas kārtību vismaz nedēļu iepriekš.

19. Padomes sēdes ir pilntiesīgas, ja tanīs piedalās ne mazāk par pusi padomes locekļu. Padome atrodas Rīgā, bet priekšsēdētājam ir tiesība sasaukt padomes sēdes arī citās Latvijas pilsētās.

20. Visi jautājumi – arī vēlēšanas – padomes sēdēs izšķirami ar klātesošo locekļu absolūtu balsu vairākumu. Ja balsis dalās uz pusēm, izdarāma otrreizēja balsošana, bet, ja arī otrreiz balsojot balsis dalās uz pusēm, priekšlikums atzīstams par noraidītu. No balsošanas atturējušies uzskatāmi par klātneesošiem.

IV. Savienības valde

21. Savienības izpildu orgāns ir valde no 7 locekļiem, kuru ik gadus ievēl kārtējā gada kongresā šo statūtu 17. pantā noteiktā kārtībā. Valdē var ievēlēt ikvienu pilntiesīgu Latvijas pilsoni. Ja kāds no valdes locekļiem izstāties, miris vai bez valdes atzīta iemesla nav apmeklējis 4 sēdes no vietas, viņa vietā stājas nākošais tā paša saraksta kandidāts.

22. Valde ievēl no sava vidus priekšsēdētāju, priekšsēdētāja vietnieku un citas amatpersonas. Valdes sēdes pilntiesīgas, ja tanīs piedalās ne mazāk par 4 valdes locekļiem, ieskaitot priekšsēdētāju vai viņa vietnieku. Jautājumus izšķir balsojot šo statūtu 20. pantā noteiktā kārtībā. Valdes sēžu dienas kārtību nosaka valde, kas atrodas Rīgā.

23. Valde pārziņā savienības darbību, uztur savienības biroju, reprezentē savienību, seko likumdošanai un valdības rīcībai attiecībā uz jautājumiem, kuri saistās ar pilsētu interesēm, pārvalda savienības uzņēmumus, pasākumus un mantu, gādā par kongresa un padomes lēmumu izpildīšanu, sagatavo materiālus kongresiem un padomes sēdēm.

V. Savienības revīzijas komisija

24. Savienības darbības pārraudzībai katrā kārtējā gada kongresā ievēl revīzijas komisijas 3 locekļus un 2 kandidātus. Komisijas ievēlēšanas kārtību nosaka kongress. Revīzijas komisija ievēl no sava vidus priekšsēdētāju.

25. Revīzijas komisijas darbojas saskaņā ar kongresa apstiprinātu instrukciju.

VI. Savienības līdzekļi

26. Savienības līdzekļi ir: 1) biedru naudas, 2) pabalsti un ziedojumi, 3) dažādi ienākumi.

27. Biedru maksu kopsummu valde sadala starp atsevišķiem savienības biedriem proporcionāli viņu iepriekšējā gada budžeta summām. Pašvaldībām, kas iestājas savienībā pēc biedru gada maksas noteikšanas, jāmaksā biedru nauda pēc noteiktas normas par visu gadu.

28. Pabalstu, ziedojumu un citādā veidā ienākušas summas izlieto saskaņā ar budžetu. Atsevišķiem noteiktiem mērķiem ziedotās summas var izlietot arī, tās neuzņemot budžetā.

VII. Statūtu grozīšana un savienības likvidācija

29. Šo statūtu grozīšanu vai savienības likvidāciju izlemj kongress ar ne mazāk kā 2/3 no klātesošo balsīm, un ja klātesošie reprezentē vismaz 2/3 no balsu skaita, kāds ir visiem savienības biedriem kopā.

30. Savienības likvidācijas darbus kongress var uzdot valdei, likvidācijas komisijai vai vienai vai vairākām pilsētu pašvaldībām – savienības biedriem, kam kongresā ir ne mazāk par 5 balsīm. Likvidatoriem jāsauc kongress, kas lemj par savienības mantas izlietošanu. Likvidācijas kongresa lēmumi paziņojami Iekšlietu ministrijai, visām pašvaldībām – savienības biedriem un jāizsludina "Valdības Vēstnesī".

31. Likvidācijas kongresa sanāksmes diena un vieta jāpaziņo biedriem vismaz 4 nedēļas iepriekš. Ja likvidācijas kongresā nebūtu reprezentēti šo statūtu 14. pantā noteiktais balsu skaits, tad mēneša laikā sasaucams jauns likvidācijas kongress, kas pilntiesīgs neatkarīgi no reprezentējamā balsu skaita.

Likvidācijas kongress izšķir visus jautājumus šo statūtu 15. pantā paredzētā kārtībā.

32. Likvidatori saskaņā ar likvidācijas sapulces lēmumiem izdala vai izpārdod savienības mantu, apmierina kreditoru prasības, slēdz līgumus. Pēc likvidācijas izbeigšanas likvidatori sastāda pārskatu par savu darbību un sasauc likvidācijas kongresu pārskata apstiprināšanai.

33. Likvidatoru darbību pārrauga revīzijas komisija.

34. Par likvidācijas izbeigšanu likvidatori ziņo Iekšlietu ministrijai un visām pašvaldībām – savienības biedriem un izsludina “Valdības Vēstnesī”.

35. Savienības grāmatas un dokumenti pēc likvidācijas nododami Iekšlietu ministrijai.

Likums Saeimā pieņemts 1931. g. 2. jūnijā.

Rīgā 1931. g. 15. jūnijā

Valsts prezidents A. Kviesis

Valdības Vēstnesis. – 1931. – 15. jūn. – Nr. 130; Likumu krājums, 1931. – Nr. 122.

Pielikums nr. 27

Ministru kabinets 1940. g. 1. augustā
pieņēmis un Valsts prezidents izsludina
šādu likumu:

PĀRGROZĪJUMS LIKUMĀ PAR TIRDZNICĪBAS KUĢU ADMINISTRATĪVO PERSONĀLU

Likuma par tirdzniecības kuģu administratīvo personālu (Lik[umu] kr[ājums], 1927. g., 39) 7. panta 2. punkta a burtu izteikt tā:

7. ...

2) ...

a) lielākiem par 2000 tonnām – ne mazāk par 3 stūrmaņiem, bet no 500 tonnām – 2000 tonnām – ne mazāk par 2 stūrmaņiem.

Šis pārgrozījums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 2. augustā

Saeimas priekšsēdētājs P. Briedis,

Valsts prezidenta v. i.

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 3. aug. – Nr. 174; Likumu krājums, 1940. – Nr. 190.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts prezidents
izsludina šādu likumu:

LIKUMS PAR TIRDZNIECĪBAS KUĢU ADMINISTRATĪVO PERSONĀLU

7. Uz katra jūras kuģa, neskaitot kapteini, jābūt vismaz sekojošam stūrmaņu
skaitam:

...

2) uz preču tvaika vai motorkuģiem:

a) lielākiem par 500 tonnām – vismaz 2 stūrmaņiem,

...

Rīgā 1927. g. 7. martā

Valsts prezidents J. Čakste

Valdības Vēstnesis. – 1927. – 7. marts. – Nr. 53; Likumu krājums, 1927. – Nr. 39.

Pielikums nr. 28

Ministru kabinets 1940. g. 1. augustā ir
pieņēmis un Valsts prezidents apstiprina
šādu likumu:

LIKUMS PAR PADOMJU ATCELŠANU LATVIJAS BANKĀ, VALSTS ZEMES BANKĀ UN LATVIJAS HIPOTĒKU BANKĀ

1. Kredītlikuma (1938. g. izd[evums]) 63., 126. un 216. pantos paredzētās
Latvijas Bankas, Valsts zemes bankas un Latvijas Hīpotēku bankas padomes ar
šo atceltas un padomju locekļi atbrīvoti no pienākumiem.

2. Visi līdzšinējo padomju uzdevumi pāriet uz šo banku valdēm.

Šis likums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 2. augustā

Saeimas priekšsēdētājs P. Briedis,
Valsts prezidenta v. i.

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 3. aug. – Nr. 174; Likumu krājums, 1940. – Nr. 191.

KREDĪTLIKUMS (1938. g. izd[evums])

63. [Latvijas] Banku pārvalda bankas padome un valde. Padome sastāv no priekšsēdētāja, viņa vietnieka un 11 locekļiem. Pēdējo skaitā ieiet galvenais direktors un viens Finanšu ministrijas pārstāvis. Valde sastāv no galvenā direktora, viņa vietnieka un trim direktoriem.

126. Zemes banku pārvalda bankas padome un valde. Padome sastāv no priekšsēdētāja, viņa biedra kā Finanšu ministrijas pārstāvja un locekļiem, kuru skaitu nosaka Ministru kabinets. Viens no bankas padomes locekļiem ir Zemkopības ministrijas pārstāvis. Bez tam padomē ieiet bankas pārvaldnieks. Valde sastāv no pārvaldnieka, viņa biedra un trim locekļiem. Valdes sastāvu un skaitu Ministru kabinets var grozīt.

216. Hipotēku banku pārvalda bankas padome un valde. Padome sastāv no priekšsēdētāja, viņa biedra kā Finanšu ministrijas pārstāvja un locekļiem, kuru skaitu nosaka Ministru kabinets. Bez tam padomē ieiet bankas galvenais direktors. Valde sastāv no galvenā direktora, viņa biedra un direktoriem, kuru skaitu nosaka Ministru kabinets.

Pielikums nr. 29

Ministru kabinets 1940. g. 4. jūlijā ir
pieņēmis un Valsts prezidents izsludina
šādu likumu:

LIKUMS PAR LATVIJAS DARBA CENTRĀLES LIKVIDĀCIJU

1. Ar likumu par darba sagādāšanu un darba spēka novietošanu (Lik[umu] kr[ājums], 1939. g., 70) nodibinātā Latvijas Darba centrāle likvidējama.

Tautas labklājības ministrs ieceļ Latvijas Darba centrāles likvidatoru un nosaka likvidācijas kārtību.

2. Tiesības un pienākumi, kādi pēc pastāvošiem likumiem piekrita Latvijas Darba centrālei, turpmāk piekrīt Tautas labklājības ministrijai.

3. Darba sagādāšanas un darba un darba spēka sadalīšanas uzdevumus veicot, Tautas labklājības ministrija sadarbojas ar arodorganizācijām un pašvaldībām.

Likums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 8. jūlijā

Valsts prezidents K. Ulmanis

Ministru kabinets 1939. g. 4. maijā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

LIKUMS PAR DARBA SAGĀDĀŠANU UN DARBA SPĒKA NOVIETOŠANU

I. Vispārīgi noteikumi

1. Darba sagādāšanai un darba spēka novietošanai pastāv Latvijas Darba centrāle.

2. Latvijas Darba centrāles uzdevums ir:

1) virzīt tautas darba enerģiju tā, lai nodrošinātu un līdzsvarotu ražošanu visās darba nozarēs;

2) sagādāt darbu, novērst un izlīdzināt darba un darba spēka trūkumu;

3) būt par starpnieku darba apgādāšanā un darba darītāju novietošanā darbā;

4) dot padomus aroda, amata un darba izvēlē, kā arī būt par starpnieku aroda, amata un lauksaimniecības mācekļu novietošanā.

3. Latvijas Darba centrālei, savus uzdevumus izpildot, jārikojas saskaņā ar tautas un valsts vispārējo labumu, sekojot sabiedriskiem, saimnieciskiem un valsts politiskiem mudinājumiem un pienācīgi ievērojot arī darba darītāju un darba devēju pamatotās vajadzības un prasības.

4. Visām valsts iestādēm, pašvaldībām, organizācijām un darba vietām ir pienākums sekmēt un atbalstīt Latvijas Darba centrāles darbu.

II. Darba centrāles iekārta

1. Centrālās iestādes

5. Latvijas Darba centrāli vada tieši Ministru prezidentam pakļauts direktors, kuru uz Ministru prezidenta priekšlikumu ieceļ Ministru kabinets.

6. Latvijas Darba centrālei ir vispārējā daļa un pilnvarnieki.

7. Vispārējā daļa pārzina sekretariātu, budžetu, darbvedību, plānus centrāles uzdevumu veikšanai un darba roku pieprasījuma izlīdzināšanai, sakopo projektus darbiem darba trūkuma laikmetiem, pārzina savu darbinieku papildkursu sarīkošanu, izdevniecību, informāciju, propagandu un krāj periodiskus un citus rakstus, kas skar Latvijas Darba centrāles darbību un uzdevumus.

Vispārējās daļas vadītāju ieceļ Ministru prezidents.

8. Pilnvarnieki pārzina šādas Latvijas Darba centrāles darbības nozares:

1) padomu došanu dzīves vietas maiņas, darba, aroda un profesijas jautājumos;

2) laukstrādnieku un lauksaimniecības mācekļu apgādāšanu;

3) rūpniecības, tirdzniecības, sezonas darbu, būvniecības un amatniecības strādnieku un mājkalpotāju apgādāšanu;

4) amata un aroda mācekļu novietošanu.

Pilnvarniekus pēc vajadzības var iecelt arī darba roku apgādāšanai citās nozarēs un citiem centrāles darbības uzdevumiem.

Piezīme. 1. punktā paredzēto padomu došanai centrāle saziņā ar Izglītības ministriju un citām piekritīgām ministrijām, kā arī kamerām var pieaicināt lietpratējus.

9. Pie Latvijas Darba centrāles darbojas padome. Pārstāvjus padomē 1 gadam sūta pa 1–3 personām Finanšu, Iekšlietu, Izglītības, Sabiedrisko lietu, Satiksmes, Tautas labklājības un Zemkopības ministrija, Valsts statistiskā pārvalde, visas kameras, Galvas pilsētas Rīgas valde, Pilsētu pašvaldību savienība, Latvju sieviešu nacionālā līga un biedrība "Latvju nama māte".

Padomes locekļu amats ir goda amats.

Padomes locekļi saņem atlīdzību par sēdēm un ceļa izdevumu atmaksu.

10. Padomes sēdes sasauc pēc vajadzības; tās sasauc un vada Latvijas Darba centrāles direktors. Sēdes vadībā viņš var uzaicināt arī kādu padomes locekli. Padome apspriēž direktora vai viņas pašas ierosinātus jautājumus, kas skar Latvijas Darba centrāles darbību un uzdevumus, un dod par tiem savas atsauksmes un ieteikumus.

Padomes sēdēs direktors var uzaicināt arī lietpratējus.

2. Vietējās iestādes

11. Latvijas Darba centrālei ir nodaļas pilsētās un apriņķos atkarībā no vajadzības. Nodaļās darbību pārzina Latvijas Darba centrāles direktora iecelts vadītājs. Nodaļās darba iekārtu noteic Latvijas Darba centrāles direktors.

Latvijas Darba centrāle vajadzības gadījumā uztur arī darba apgādes kantorus, birojus vai punktus, noteicot tiem darbības iecirkņus.

12. Lai apspriestu jautājumus, kas sakarā ar Latvijas Darba centrāles uzdevumiem un mērķiem paceļas nodaļas rajonā, nodaļas vadītājs pēc vajadzības var sasaukt apspriedes, pieaicinot tajās pēc centrāles direktora norādījuma resoru un kameru pārstāvjus, kā arī atsevišķus lietpratējus.

III. Latvijas Darba centrāles darbība

13. Latvijas Darba centrālei vienīgai pieder tiesība uzņemt darba apgādes lietu, kā arī visu pārējo šinī likumā minēto uzdevumu kārtošānu un pildīšanu.

Visa veida darba spēku, izņemot personas, kas vecākas par 65 gadiem, darba devēji var pieņemt tikai ar Latvijas Darba centrāles iestāžu vai amatpersonu starpniecību vai atļauju.

Šis noteikums neattiecas uz privātu uzņēmumu administratīvo un tehnisko personālu, izņemot meistarus, un uz valsts iestāžu, valsts un autonomo valsts uz-

ņēmumu un pašvaldību darbiniekiem, kuri pieņemšanas ziņā pakļauti sevišķiem likumiem.

Latvijas Darba centrāles direktors var noteikt, kādi pārējie darba devēji un darba ņēmēji, viņu grupas vai nozares atbrīvotas no Latvijas Darba centrāles starpniecības darba līguma slēgšanā.

14. Latvijas Darba centrālei, tās iestādēm un amatpersonām ir pienākums censties novietot darba meklētājus piemērotā darbā un apgādāt darba piedāvātājiem piemērotus darbiniekus. Šo uzdevumu izpildot, jāņem vērā brīvo darba vietu sevišķo īpatnējo apstākļu piemērotība darba meklētājiem, darba meklētāju aroda vai profesijas un fiziskās attīstības piemērotība paredzamam darbam, viņu personīgie un ģimenes apstākļi, kā arī tautsaimniecības vajadzības un prasības.

15. Darba apgādes iestādēm nav atļauts liegt darba meklētājiem savus pakalpojumus, atsaucoties uz viņu tautību, ticību vai piederību pie aroda organizācijas.

16. Darbinieku tautība, ticība vai piederība pie aroda organizācijas nevar noderēt darba devējam par iemeslu darbinieku atlaišanai no darba.

17. Nav atļauts novietot, ne arī pieņemt darbā kā mājkalpotājas pilsētā un ciemā sievietes, kas jaunākas par 22 gadiem, ja viņas nav nodzīvojušas šajā pilsētā vai ciemā nepārtraukti pēdējos 5 gadus. Šis noteikums neattiecas uz darba devēja ģimenes radniekiem līdz 4. pakāpei.

18. Rīgas, Jelgavas, Liepājas, Daugavpils un Ventspils uzņēmumos nav atļauts novietot darbā, ne arī bez Latvijas Darba centrāles piekrišanas pieņemt darbā darba meklētājus, kas pēdējo 5 gadu laikā nav nodzīvojuši šajās pilsētās 3 gadus.

Latvijas Darba centrāle var noteikt, kādos uzņēmumos nav atļauts novietot, ne arī pieņemt darbā darba meklētājus, jaunākus par 22 gadiem, ja viņi darba vietas pašvaldības robežās nav nodzīvojuši nepārtraukti pēdējos 5 gadus.

Šis noteikums neattiecas uz gadījumiem, kad tēvs vai māte atgriežas pie bērniem vai arī laulātais pie laulātā.

19. Privātos, valsts vai pašvaldību sezonas darbos, vienalga, vai tos izdara darba izdevējs pats tieši vai ar uzņēmēju palīdzību, vispirms novietojami ģimenes cilvēki un pārējie, vecāki par 60 gadiem.

Nav atļauts nodarbināt sezonas darbos darba meklētājus, jaunākus par 22 gadiem, ja viņi nav nodzīvojuši darbu izdevēja dzīves vietā nepārtraukti pēdējos 5 gadus. Izņēmumi no šā noteikuma pielaižami tikai sevišķi svarīgos gadījumos.

Šā panta noteikumi neattiecas uz lauksaimniecību, amatniecību un arodu, amatu un lauksaimniecības mācekļiem; amatnieku darbos priekšrocība dodama amatnieku biedrību biedriem.

20. Latvijas Darba centrālei ir tiesība noteikt, cik dienu iepriekš darbu sāksanas jāpieprasa visu veidu sezonas darbu strādnieki. Pieprasījumam jāpievieno izvedamo darbu aprēķini, ziņas par sagatavoto materiālu daudzumu, kā arī ziņas par to, kādas mašīnas ir uzņēmēja rīcībā. Par sezonas strādnieku skaitu jāpanāk iepriekšēja vienošanās ar Latvijas Darba centrāli.

Par sagaidāmo sezonas darbu izbeigšanu, kā arī par strādnieku atlaišanu jāziņo Latvijas Darba centrālei.

21. Darba vietas aizpildīšanā priekšrocība dodama arodbiedrību biedriem.

22. Latvijas Darba centrālei ir tiesība izdot noteikumus, pieprasot, lai Latvijas Darba centrāles iestādēs reģistrējas visi, kas tekošā gadā beiguši pamatskolu vai vidusskolu vai no tām aizgājuši, vai arī pienes apliecības, ka viņi atrodas noteiktā darbā. Tas pats zīmējas uz visiem jauniešiem līdz 21 gada vecumam, ja viņi neapmeklē mācības iestādi vai neatrodas kara dienestā.

23. Personām, kurām darba dabūšanai jāizlieto Latvijas Darba centrāles iestāžu starpniecība, darba pieprasījumi jāpieteic vietējā Latvijas Darba centrāles iestādē. Līdzīgā kārtā arī darba devējiem jāizdara pieprasījumi un jāpieteic vajadzīgo strādnieku skaits.

Tāpat katram darba devējam, kas var pieņemt darba spēku vienīgi ar Latvijas Darba centrāles starpniecību (13. p[ants]), jāpaziņo Latvijas Darba centrālei par darba līguma izbeigšanos, par darbinieka atlaišanu vai darbinieka atteikšanos no darba.

Darba devējs, kas nodarbina vienā darba vietā lauksaimniecībā ne vairāk kā 6 svešas algotas personas, bet citās darba vietās ne vairāk kā 4 tādas personas, var pieņemt šos darbiniekus arī bez Latvijas Darba centrāles starpniecības, bet viņam par darbinieka pieņemšanu jāpaziņo Latvijas Darba centrāles vietējai iestādei 6 dienu laikā pēc darbinieka pieņemšanas. Šie izņēmumi attiecībā uz algotu darbinieku pieņemšanu neattiecas uz mājkalpotājiem pilsētās un ciemos.

Ja pieņemšana darbā notikusi pretēji šā likuma noteikumiem, tad darba līgums nav spēkā, bet darbinieks patur tiesību prasīt pēc līgumā noteiktās normas tikai atlīdzību par nostrādāto laiku vai padarīto darbu.

24. Latvijas Darba centrālei ir tiesība amata, aroda un lauksaimniecības mācekļu novietošanas lietās noteikt termiņus un kārtību, vienojoties ar attiecīgu kameru.

25. Darba meklētāju pienākums ir sniegt par sevi pareizas ziņas. Tāpat arī darba piedāvātāju ziņām un paskaidrojumiem jāatbilst patiesībai.

26. Sadarbībā ar Valsts statistisko pārvaldi Latvijas Darba centrāle ievāc, krāj un apstrādā statistiskas ziņas, kas noder viņas darbu un uzdevumu veikšanai.

Latvijas Darba centrālei ir tiesība pieprasīt un ievākt ziņas par darba spēka nepieciešamību, nodarbinātību un tamlīdzīgiem apstākļiem darba vietās un no atsevišķām personām.

27. Latvijas Darba centrāle, tās iestādes un amatpersonas izdara savus pakalpojumus, neprasot maksu no darba ņēmējiem.

28. Šajā likumā atzīmētie noliedzošie izņēmuma noteikumi neattiecas uz Lāčplēša Kara ordeņa kavalieriem un kara invalīdiem kā darba ņēmējiem.

IV. Organizāciju un privātas darba apgādes iestādes un uzņēmumi

29. Latvijas Darba centrāle atsevišķos gadījumos var atļaut darboties organizāciju un privātām darba apgādes iestādēm vai uzņēmumiem.

30. Darba apgādes, kas darbojas ārpus Latvijas Darba centrāles, padotas Latvijas Darba centrāles vai tās nodaļu uzraudzībai, un tām jādarbojas saskaņā ar Latvijas Darba centrāli un tās izdotām instrukcijām.

31. Ja ar Latvijas Darba centrāles atļauju nodarbojas ar darba apgādāšanu kāda darbaņēmēju organizācija, tad darba apgādāšana attiecināma tikai uz šīs organizācijas biedriem.

V. Uzraudzība

32. Uzraudzība par šā likuma izpildīšanu piekrīt Latvijas Darba centrālei, tās iestādēm un amatpersonām.

33. Par šā likuma, izdoto noteikumu vai rīkojumu nepildīšanu Latvijas Darba centrāles direktors var sodīt vainīgos ar naudas sodu līdz Ls 500,— vai arestu līdz divām nedēļām, vai ar abiem sodiem kopā. Naudas soda summas iemaksājamas Sabiedrisko lietu ministrijas pārziņā esošā fondā darba nespējīgiem algotiem darbiniekiem (Lik[umu] kr[ājums], 1938. g., 54).

34. Noteikumus par likuma piemērošanu pēc Ministru prezidenta apstiprinājuma izdod Latvijas Darba centrāles direktors.

Pārejas noteikumi

1. Visām pastāvošām darba apgādēm, kantoriem un birojiem, ja tie nav dabūjuši Darba centrāles atļauju (29. p[ants]) turpmākai darbībai, jālikvidējas. Noteikumus par likvidācijas laiku, kārtību un nosacījumiem izdod Latvijas Darba centrāle.

2. Valsts, pašvaldību un kameru darba apgādes vai kantori likvidējoties nodod savas darbvedības lietas Latvijas Darba centrālei. Darbiniekus pieņemot, Latvijas Darba centrāle dod priekšrocību likvidēto iestāžu darbiniekiem.

3. Līguma attiecības ar mājkalpotājām, kas neatbilst 17. panta noteikumiem, jāizbeidz Latvijas Darba centrāles noteiktā laikā un kārtībā.

Tāpat Latvijas Darba centrāle nosaka, kādā laikā un kārtībā jāreģistrējas centrālē visiem tagadējiem mājkalpotājiem pilsētās un ciemos un jāatjauno viņu ar darba devējiem noslēgtie darba līgumi.

4. Laiku, no kura šis likums jāpiemēro atsevišķām darba un arodu nozarēm vai atsevišķiem uzņēmumiem, nosaka Latvijas Darba centrāles direktors.

Šis likums ir spēkā līdz 1942. gada 1. februārim.

Ar šo likumu atcelti noteikumi par darba apgādēm (Lik[umu] kr[ājums], 1932. g., 42) un noteikumi par privātām darba apgādēm ("V[aldības] V[ēstnesis]", 1937. g., 290).

1939. g. 5. maijā

K. Ulmanis,
Valsts un Ministru prezidents

Pielikums nr. 30

Ministru kabinets 1940. g. 2. augustā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

**LIKUMS PAR LATVIJAS KREDĪTBANKAS PIEVIENOŠANU
LATVIJAS BANKAI¹**

1. Latvijas kredītbanka pievienojama Latvijas Bankai. Latvijas Banka pārņem Latvijas kredītbanku ar visiem tās aktīviem un pasīviem un turpina tās darbību savā vārdā saskaņā ar pastāvošiem likumiem un rīkojumiem.

2. Visas tiesības un pienākumi, kas noteikti likumā par Latvijas kredītbanku (Lik[umu] kr[ājums], 1935. g., 58) un šā likuma grozījumos un papildinājumos (Lik[umu] kr[ājums], 1935. g., 170 un 210, 1936. g., 19 un 77, 1937. g., 28 un 85, 1938. g., 17 un 29,² un 1940. g., 64) vai noteikti Latvijas kredītbankai citos likumos un rīkojumos, pāriet uz Latvijas Banku.

3. Noteikumus par Latvijas kredītbankas operāciju turpināšanu Latvijas Bankā izdod finansu ministrs.

Rīgā 1940. g. 3. augustā

Saeimas priekšsēdētājs P. Briedis,
Valsts prezidenta v. i.

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 5. aug. – Nr. 175; Likumu krājums, 1940. – Nr. 193.

¹ 1935. gadā pieņemto likumu par Latvijas kredītbanku tajā pašā gadā iekļāva kā atsevišķu nodaļu Kredītlikumā. Reizē ar to mainījās likuma pantu numerācija – no 635. līdz 665. pantam. 1938. gadā pieņēma jaunu Kredītlikumu un attiecīgi mainīja pantu numerāciju un grozīja atsevišķus pantus. Visi vēlākie šī likuma grozījumi un papildinājumi, uz kuriem ir norādes 1940. gada 2. augustā pieņemtajā likumā, izdarīti atbilstoši 1935. gada Kredītnolikuma un 1938. gada Kredītlikuma attiecīgās nodaļas likuma pantu numerācijai.

² Likumā kļūda, jābūt 129.

Ministru kabinets 1935. g. 9. aprīli ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

LIKUMS PAR LATVIJAS KREDĪTBANKU

1. Īstermiņa kredītu sniegšanai un maksāšanas grūtībās nonākušu, Kredītlikumu desmitā sadaļā aprādīto, privātu un komunālu kredītiestāžu likvidēšanai valsts nodibina akciju komercbanku ar nosaukumu “Latvijas kredītbanka”.

2. Latvijas kredītbankas pamatkapitāls ir desmit miljoni latu (Ls 10 000 000,—), kas sadalīts tūkstots akcijās uz vārdu, katra Ls 10 000,— nominālvērtībā.

Bankas akcijas nominālvērtībā par Ls 5 000 000,— iegūst Pasta krājcase pret samaksu skaidrā naudā, pie kam Finanšu ministrija atbild, ka šīs akcijas to nominālvērtībā tiks izpirktas un ka līdz šai izpirkšanai Pasta krājcase saņems no bankas dividendes vietā augļus 5% gadā no šinīs akcijās ieguldītiem kapitāliem (14. p[ants], 1. piez[īme]).

Bez tam Finanšu ministrija nodod Latvijas kredītbankai īpašumā piecus miljonus latu Latvijas hipotēku un Valsts zemes banku ķīlu zīmes līdzīgās daļās, ņemot šīs ķīlu zīmes un norakstot tās no saimnieciskās dzīves atjaunošanas fonda.

3. Bankas apgrozības līdzekļu pavairošanai finanšu ministrs var iesniegt Ministru kabinetam attiecīgus priekšlikumus.

4. Latvijas kredītbanka savus brīvos līdzekļus, ciktāl tie nav vajadzīgi kontu uzturēšanai pie bankas korespondentiem, nogulda Latvijas Bankā ar pārējo akciju banku noteikumiem.

5. Latvijas kredītbankai ir juridiskas personas tiesības. Savā darbībā tā rīkojas kā komercbanka, bet nav padota Kredītlukumos un komercbanku normālstatūtos paredzētiem ierobežojumiem.

Piezīme. Latvijas kredītbankai ar finanšu ministra piekrišanu katrā atsevišķā gadījumā ir tiesības dibināt nodaļas, iegūt savā īpašumā dažādu uzņēmumu akcijas vai pajas, kā arī piedalīties akciju sabiedrību dibināšanā.

6. Latvijas kredītbanku vada direktors, kuru uz brīva līguma pamata ieceļ amatā Ministru kabinets uz finanšu ministra priekšlikumu. Direktoram ir vietnieks, kuru uz direktora priekšlikumu uz brīva līguma pamata ieceļ finanšu ministrs. Ar finanšu ministra piekrišanu katrā atsevišķā gadījumā uz brīva līguma pamata direktors pieņem vicedirektorus, prokūristus un pilnvarotos. Visus pārējos ierēdņus un kalpotājus uz brīva līguma pamata pieņem direktors.

Sociālās apdrošināšanas ziņā bankas personāla stāvoklis pielīdzināts pārējo privāto banku darbinieku stāvoklim.

Bankas iekšējai darbībai un tās revidēšanai finanšu ministrs izdod instrukcijas.

7. Visus jautājumus, kas pēc akciju komercbanku normālstatūtiem piekrīt valdes izlemšanai, Latvijas kredītbankā izšķir direktors. Bez tam Latvijas kredītbankas direktoram piekrīt normālstatūtos paredzētās direktora rīkotāja funkcijas.

Jautājumus, kuri pēc normālstatūtiem piekrīt padomes vai akcionāru vispārējās sapulces izlemšanai, attiecībā uz Latvijas kredītbanku izšķir finanšu ministrs.

8. Latvijas kredītbankai piešķirtas privātas devīžu bankas tiesības; bet viņai, līdzīgi citām privātām kredītiestādēm, valūtas lietās jādod norēķins Latvijas Bankai. Abu banku starpā šinī sakarībā radušās domstarpības galīgi izšķir finanšu ministrs.

9. Direktors un, viņam promesot, direktora vietnieks ir bankas likumīgs pārstāvis visās vietās bez īpašas pilnvaras.

Piezīme. Banka izdod pilnvaras ar direktora vai arī ar direktora vietnieka un viena vicedirektora parakstu.

10. Bankas saistību dokumentiem jābūt parakstītiem vai nu no: a) direktora, b) direktora vietnieka un viena vicedirektora, vai c) viena vicedirektora kopīgi ar vienu prokūristu un vienu pilnvaroto. Bankas tekošai korespondencei pietiek ar diviem parakstiem, no kuriem vienam jābūt prokūrista parakstam.

11. Latvijas kredītbankas darbību, zīmējoties uz tās likumību un saskaņotību ar finanšu ministra apstiprinātām instrukcijām, pārbauda revīzijas komisija, sastāvoša no trim locekļiem, kurus ieceļ finanšu ministrs.

12. Bankas budžetu katram kalendāra gadam sastāda direktors un apstiprina finanšu ministrs.

13. Bankas notecējušā darbības gada pārskatu kopā ar revīzijas komisijas atsaukumi direktors iesniedz ne vēlāk kā nākamā gada 30. aprīlī finanšu ministram apstiprināšanai.

14. Pēc gada pārskata apstiprināšanas bankas tīrā peļņa sadalāma šādi: 20% bankas rezerves kapitālam un 7 1/2% personāla tantjēmām proporcionāli algām, bet ne vairāk kā 2 mēn[ešu] algas apmērā.

No pārējās peļņas daļas vispirms atpērkamas no Pasta krājkašes bankas akcijas (2. p[ants]), kuras attiecīgos apmēros tad pāriet Finanšu ministrijas īpašumā. Reizē ar to attiecīgi samazinās Finanšu ministrijas atbildības apmērs. Peļņas atlikums ieskaitāms valsts ienākumos.

Piezīme. Noteikumi par akciju un paju sabiedrību rezerves kapitālu (Lik[u]mu] kr[ājums], 1925. g., 12) uz Latvijas kredītbanku nav attiecināmi.

15. Finanšu ministram Ministru kabineta noteiktos apmēros ir tiesība Latvijas kredītbankas akcijas laist pārdošanā pēc brīva kursa.

16. Maksāšanas grūtībās nonākušo kredītiestāžu likvidācija līdz turpmākam piekrīt Latvijas kredītbankai. Likvidāciju izved uz likvidējamās iestādes rēķinu.

17. To kredītiestāžu statūti, kuras Ministru kabinets uz finanšu ministra priekšlikumu atzīst par nonākušām maksāšanas grūtībās, uzskatāmi par atceltiem līdz ar Ministru kabineta lēmuma izsludināšanu "Valdības Vēstnesī".

Finanšu ministrs savus priekšlikumus Ministru kabinetam pamato uz Finanšu ministrijas izdarīto revīziju materiāliem. Bez tam pēc finanšu ministra ieskata viņš savus priekšlikumus var pamatot arī uz notāra protesta aktiem, skaitā ne mazāk kā trim, sakarā ar attiecīgās kredītiestādes saistību nepildīšanu vai arī uz attiecīgo kredītiestāžu vispārēju sapulču lēmumiem.

18. Pēc iepriekšējā pantā minētās publikācijas Latvijas kredītbanka bez kādas īpašas pilnvaras vai sevišķa uzdevuma stājas maksāšanas grūtībās nonākušās kredītiestādes vietā un realizē viņas prasījumus, un turpina viņas jau iesāktās

tiesu lietas savā vārdā. Tāpat Latvijas kredītbanka savā vārdā atbild iepretim maksāšanas grūtībās nonākušās kredītiestādes kreditoriem, bet tikai par šā likuma 19. pantā minētās komisijas sarakstā uzrādītiem parādiem un tikai tās summas robežās, kuru Latvijas kredītbanka pie šās kredītiestādes likvidācijas patiesi pārņems vai iegūs, pie kam kreditori apmierināmi ne citādi kā šā likuma 24. vai 27. p[anta] kārtībā.

1. piezīme. Kredītbanka nav atbildīga ar savu mantu par likvidējamās iestādes zaudējumiem, ne arī par zaudējumiem, kas cēlušies sakarā ar kredītiestādes likvidēšanu.

2. piezīme. Tūlīn pēc augstāk minētās publikācijas uz Latvijas kredītbankas lūguma pamata maksāšanas grūtībās nonākušās kredītiestādes nekustamā manta pārrakstāma zemesgrāmatās uz Latvijas kredītbankas vārdu. Attiecīgais lūgums zemesgrāmatu nodaļai ar zīmognodevu nav apmaksājams; tāpat pati īpašnieku pārmaiņas atzīmēšana zemesgrāmatās atbrīvota no visām nodevām un nodokļiem.

19. Maksāšanas grūtībās nonākušās kredītiestādes vērtības, saistības un darbību Latvijas kredītbanka pārņem pēc saraksta, kuru sastāda un pēc kura novērtējumus izdara īpaša komisija sekojošā sastāvā: priekšsēdētājs – Valsts saimniecības departamenta direktors, loceklis ar priekšsēdētāja vietnieka tiesībām – šā departamenta Banku nodaļas vadītājs; locekļi: divi Latvijas kredītbankas pilnvarotī pārstāvji, viens tieslietu ministra nozīmēts vietējās apgabaltiesas loceklis un maksāšanas grūtībās nonākušās kredītiestādes valdes un padomes priekšsēdētāji. Šī komisija savus lēmumus pieņem ar vienkāršu balsu vairākumu; balsīm līdzīgi daloties, izšķirošā ir priekšsēdētāja balsis. Šos lēmumus apstiprina finanšu ministrs.

20. Iepriekšējā pantā minētais īpašumu un saistību saraksts un novērtējums ir pamats maksāšanas grūtībās nonākušās kredītiestādes kreditoru apmierināšanai 27. pantā paredzētā gadījumā.

21. Valsts centrālās un vietējās iestādes, valsts un valsts autonomie uzņēmumi, Latvijas hipotēku un Valsts zemes bankas viena mēneša laikā, skaitot no 17. pantā minētās publikācijas dienas, nodod Latvijas kredītbankai īpašumā bez iepriekšējas atlīdzības visus savus prasījumus pret maksāšanas grūtībās nonākušo kredītiestādi un reizē ar to nodod Latvijas kredītbankai visas uz prasījumiem attiecošās vērtības un nodrošinājumus. No šo prasījumu realizēšanas iegūtās summas Latvijas kredītbanka izlieto maksāšanas grūtībās nonākušās kredītiestādes kreditoru apmierināšanai, norēķinoties ar prasījumu nodevējiem šā likuma 24. vai 27. p[anta] paredzētā kārtībā.

22. Līdzīgi iepriekšējā pantā minētām valsts bankām, savus prasījumus pret maksāšanas grūtībās nonākušo kredītiestādi līdz ar attiecīgiem nodrošinājumiem nodod Latvijas kredītbankai īpašumā arī Latvijas Banka. No šo prasījumu realizēšanas iegūtās summas izmaksājamas tieši Latvijas Bankai. Latvijas Bankas

prasījumi, kuri tādā kārtā netiktu segti, nekonkurē ar pārējo kreditoru prasījumiem (24. p[ants]), bet strīpojami.

Piezīme. Šinī un iepriekšējā (21.) pantā minēto prasījumu nodošana atsavināta no zīmognodevas.

23. Likvidējot pārņemtos prasījumus un vērtības (18. p[anta] piezīme, 19., 21. un 22. pants), Latvijas kredītbankai jāievēro Kredītlikumu desmitās sadaļas 130. pants, pie kam šinī pantā minētās pilnsapulces vietā stājas finanšu ministrs; pārējie Kredītlikumu noteikumi šādai likvidācijai nav piemērojami.

Piezīme. Šinī pantā minētās vērtības un prasījumus realizējot, Latvijas kredītbankas direktors izlemj, kādi prasījumi dzēšami un no debitoriem nav piedzenami.

24. Pēc pārņemto prasījumu un vērtību realizēšanas tīrais ienākums, atskaitot likvidācijas izdevumus un Latvijas Bankai par labu iekasētās summas (22. p[ants]), sadalāms maksāšanas grūtībās nonākušās kredītiestādes kreditoru starpā. Pēc noteikumos par tiesāšanas kārtību maksātnespējas lietās (V pielikums pie Civilproc[esa] nolik[uma] 1396. panta) 83. pantā minēto kreditoru apmierināšanas pirmā kārtā sedzami to pašu noteikumu 97. panta 3.–7. punktos minētie prasījumi. Visi pārējie prasījumi ieskaitāmi nākamā šķirā un apmierināmi proporcionāli šo prasījumu apmēriem.

25. Latvijas bankai (22. p[ants]) un pārējām valsts bankām, un valsts uzņēmumiem (24. p[ants]) pienākošās summas Latvijas kredītbanka izsniedz Latvijas hipotēku vai Valsts zemes bankas ķīlu zīmēs pēc to nominālvērtības.

26. Ja pēc maksāšanas grūtībās nonākušās kredītiestādes visu kreditoru apmierināšanas vēl atliktu līdzekļi par labu šās kredītiestādes akcionāriem, pajiniekiem vai biedriem, tad viņiem pienākošās summas Latvijas kredītbanka izmaksā 25. p[antā] minētās ķīlu zīmēs pēc to nominālvērtības.

27. Maksāšanas grūtībās nonākušās kredītiestādes likvidācija izvedama divu gadu laikā, skaitot no 17. p[antā] minētās publikācijas dienas; pretējā gadījumā Latvijas kredītbanka iemaksā likvidācijas masā trūkstošās (20. p[ants]), kā arī Latvijas bankai pienākošās (22. p[ants]) summas no saviem līdzekļiem un apmierina kredītiestādes kreditorus, ievērojot šā likuma 20. un 24.–26. p[anta] noteikumus. Tādā gadījumā visi no likvidācijas turpmāk ienākošie līdzekļi, ne-likvidētā manta un nedzēstie prasījumi (23. p[anta] piezīme) pāriet Latvijas kredītbankas īpašumā.

28. Maksāšanas grūtībās nonākušos (17. p[ants]) kredītiestādes kreditorusnoguldītājus, kuru kapitāla prasījumi, izvedot šinī likumā paredzēto naudas sadalīšanu, netiktu apmierināti šo prasījumu nesegtā daļā, apmierināmi ar Latvijas kredītbankas starpniecību no valsts līdzekļiem, izmaksājot tiem pienākošās summas Latvijas hipotēku vai Valsts zemes bankas ķīlu zīmēs pēc to nominālvērtības. Šim nolūkam Finanšu ministrija nodod Latvijas kredītbankai pēc faktiskās vajadzības pakāpeniski līdz trim miljoniem latu augstāk minē-

tās ķīlu zīmēs, ņemot un norakstot tās no saimnieciskās dzīves atjaunošanas fonda.

29. Ieinteresēto personu sūdzības un visi strīdi sakarā ar šā likuma 16.–19., 22.–24. un 26.–28. p[anta] piemērošanu nepiekrīt tiesu iestādēm; sūdzības iesniedzamas viena mēneša laikā, skaitot no sūdzētāja tiesības aizskārušā notikuma iestāšanās, tieši finanšu ministram. Finanšu ministra lēmums šinīs lietās ir galīgs un nepārsūdzams.

30. Attiecībā uz kredītiestādēm, kuras atzītas par nonākušām maksāšanas grūtībās (17. p[ants]), Latvijas Bankas kā kredītores tiesības līdz turpmākam apspriežamas vienīgi pēc šā likuma noteikumiem.

31. Lietas par maksāšanas grūtībās nonākušo (17. p[ants]) kredītiestāžu atzīšanu par maksātnespējīgām, ciktāl tās apgabaltiesās pēc būtības vēl nav izšķirtas, izbeidzamas. Maksātnespējas lietu ierosināšana tiesās, zīmējoties uz maksāšanas grūtībās nonākušām (17. p[ants]) kredītiestādēm, līdz turpmākam apturēta.

Likums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1935. gada 11. aprīlī

Valsts prezidents A. Kviesis

Valdības Vēstnesis. – 1935. – 11. apr. – Nr. 85; Likumu krājums, 1935. – Nr. 58.

PĀRGROZĪJUMI UN PAPILDINĀJUMI KREDĪTNOLIKUMĀ

I. Kredītnolikumā (1935. g. izd[evums]) 636. pantu, 648. panta pēdējo teikumu un 653. panta pirmo teikumu izteikt šādi:

636. Latvijas kredītbankas pamatkapitāls ir piecpadsmit miljoni latu (Ls 15 000 000,—), kas sadalīts tūkstots pieci simti akcijās uz vārdu, katra Ls 10 000,— nominālvērtībā.

Bankas akcijas nominālvērtībā par Ls 8 000 000,— iegūst Pasta krājcase pret samaksu skaidrā naudā, pie kam Finanšu ministrija atbild, ka šīs akcijas to nominālvērtībā tiks izpirktas un ka līdz šai izpirkšanai Pasta krājcase saņems no bankas dividendes vietā augļus 4% gadā no šinīs akcijās ieguldītiem kapitāliem.

Par Ls 7 000 000,— bankas akcijas iegūst Finanšu ministrija ar saimnieciskās dzīves atjaunošanas fonda līdzekļiem. No šīs summas Ls 5 000 000,— Finanšu ministrija samaksā Latvijas hipotēku un Valsts zemes bankas ķīlu zīmēs, bet atlikušos Ls 2 000 000,— samaksā, nododot šīs summas apmērā Latvijas kredītbankai Valsts saimniecības departamenta aizdevumu prasījumus pret lauku pašvaldībām.

648. ...

Peļņas atlikums sadalāms uz akcijām un izsniedzams akcionāriem kā dividendē.

653. Maksāšanas grūtībās nonākušās kredītiestādes vērtības, saistības un darbību Latvijas kredītbanka pārņem pēc saraksta, kuru sastāda un pēc kura novērtējumus izdara īpaša komisija sekojošā sastāvā: priekšsēdētājs – Valsts saimniecības departamenta direktors, loceklis ar priekšsēdētāja vietnieka tiesībām – šā departamenta Banku nodaļas vadītājs; locekļi: divi Latvijas kredītbankas pilnvaroti pārstāvji, viens tieslietu ministra pārstāvis un maksāšanas grūtībās nonākušās kredītiestādes valdes un padomes priekšsēdētāji.

II. To pašu nolikumu papildināt ar šādiem jauniem 665.¹ un 665.² pantiem:

665.¹ Izņēmuma gadījumos, ja valsts saimniecības vai aizsardzības intereses to prasa, uz finanšu ministra priekšlikumu ar Ministru kabineta lēmumu Latvijas kredītbankai var uzdot arī citu maksāšanas grūtībās nonākušu tirdzniecības vai rūpniecības uzņēmumu likvidēšanu līdzīgi kredītiestādēm.

Priekšlikums Ministru kabinetam pamatojams uz Tirdzniecības un rūpniecības departamenta izvēstām izziņām vai attiecīgo uzņēmumu revīzijas materiāliem.

665.² Maksāšanas grūtībās nonākušo tirdzniecības vai rūpniecības uzņēmumu likvidācijai attiecīgi piemērojami 650. un turpmāko pantu noteikumi ar šādiem izņēmumiem:

a) 653. pantā minētās komisijas priekšsēdētājs ir Tirdzniecības un rūpniecības departamenta direktors, bet priekšsēdētāja biedrs – šā departamenta Rūpniecības nodaļas vadītājs;

b) prasījumi, kas nodrošināti ar hipotēkām, kuras ingrosētas uz likvidējamo tirdzniecības vai rūpniecības uzņēmumu nekustamo mantu, atzīstami par reāliem un apmierināmi 659. un 660. p[anta] kārtībā vienīgi tiktāl, cik viņi kopā ar attiecīgiem priekšrocību baudošiem prasījumiem nepārsniedz nekustamās mantas vērtību, kuru noteic 653. pantā minētā komisija. No šīs komisijas par nereālām atzītās hipotēkas dzēš zemesgrāmatu nodaļas priekšnieks uz Latvijas kredītbankas lūguma un tam pievienota 653. pantā minētās komisijas attiecīgā protokola izraksta pamata.

III. Tā paša nolikuma 663. pantā pēc vārdiem “660.–662. panta” iespraust vārdus “kā arī 665.¹ un 665.² panta”.

Šie pārgrozījumi un papildinājumi stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1935. g. 3. oktobrī

Ministru prezidents K. Ulmanis
Finanšu ministrs L. Ēķis

PĀRGROZĪJUMI KREDĪTNOLIKUMĀ

Kredītnolikumā (1935. g. izd[evums]) izdarīt šādus pārgrozījumus:

I. 635. pantu papildināt ar šādu otro daļu:

Pilsētām un valsts autonomiem uzņēmumiem Latvijas kredītbanka var izsniegt arī ilgtermiņa aizdevumus līdz 20 gadiem. Ilgtermiņa aizdevuma kopsumma nedrīkst pārsniegt divas piektdaļas no bankas pamatkapitāla.

II. 636. (Lik[umu] kr[ājums], 1935. g., 170., red[iģēts]) un 662. pantu izteikt šādi:

636. Latvijas kredītbankas pamatkapitāls ir divdesmit miljoni latu (Ls 20 000 000), kas sadalīts divi tūkstoši akcijās uz vārdu, katra Ls 10 000,— nominālvērtībā.

Bankas akcijas nominālvērtībā par Ls 8 000 000,— iegūst Pasta krājcase pret samaksu skaidrā naudā, pie kam Finanšu ministrija atbild, ka šīs akcijas to nominālvērtībā tiks izpirktas un ka līdz šai izpirkšanai Pasta krājcase saņems no bankas dividendes vietā augļus 4% gadā no šinīs akcijās ieguldītiem kapitāliem.

Par Ls 12 000 000,— bankas akcijas iegūst Finanšu ministrija ar saimnieciskās dzīves atjaunošanas fonda līdzekļiem. No šās summas Ls 5 000 000,— Finanšu ministrija samaksā Latvijas hipotēku un Valsts zemes banku ķīlu zīmēs. Atlikušos Ls 7 000 000,— Finanšu ministrija samaksā, nododot Latvijas kredītbankai Valsts saimniecības departamenta aizdevumu prasījumus pret lauku pašvaldībām par Ls 2 000 000,— un pret pilsētu pašvaldībām par Ls 5 000 000,—.

Bez šajā pantā minētām summām Finanšu ministrija nodod Latvijas kredītbankai rīcības kapitāla nodibināšanai vēl 1,5 milj. latu pilsētu pašvaldību aizņēmumos. Šo rīcības kapitālu ar finanšu ministra piekrišanu var izlietot Latvijas kredītbankas organizācijas un operatīvo zaudējumu segšanai.

662. Maksāšanas grūtībās nonākušas (651. p[ants]) kredītiestādes kreditorinoguldītāji, kuru kapitāla prasījumi, izvedot šajā (IX) nodaļā paredzēto naudas sadalīšanu, netiktu apmierināti, šo prasījumu nesegtā daļā apmierināmi ar Latvijas kredītbankas starpniecību no valsts līdzekļiem, izmaksājot viņiem pienākošās summas Latvijas hipotēku bankas vai Valsts zemes bankas ķīlu zīmēs pēc to nominālvērtības.

Bez tam ar Latvijas kredītbankas starpniecību no valsts līdzekļiem Latvijas hipotēku vai Valsts zemes bankas ķīlu zīmēs pēc to nominālvērtības atmaksājama maksāšanas grūtībās nonākušas un Latvijas kredītbankā likvidējamās savstarpējās kredīt biedrības zaudējumu segšanai uz solidāras atbildības pamata izdoto un Latvijas bankā pārķīlāto biedru vekseļu kapitālsumma vai to pašu zaudējumu segšanai iemaksātā skaidrā nauda.

Šim nolūkam Finanšu ministrija nodod Latvijas kredītbankai pakāpeniski līdz četriem miljoniem latu augstāk minētās ķīlu zīmēs, ņemot un norakstot tās no saimnieciskās dzīves atjaunošanas fonda (693. p[ants]).

Šie pārgrozījumi stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1935. gada 12. decembrī

Ministru prezidents K. Ulmanis

Finanšu ministrs L. Ēķis

Valdības Vēstnesis. – 1935. – 16. dec. – Nr. 286; Likumu krājums, 1935. – Nr. 210.

PĀRGROZĪJUMS KREDĪTNOLIKUMĀ

Kredītnolikuma (1935. g. izd[evums]) 639. panta piezīmē pēc vārda “īpašumā” iespraust vārdus “nekustamu mantu”.

Rīgā 1936. g. 11. februārī

Ministru prezidents K. Ulmanis

Finanšu ministrs L. Ēķis

Valdības Vēstnesis. – 1936. – 14. febr. – Nr. 37; Likumu krājums, 1936. – Nr. 19.

Ministru kabinets 1936. g. 26. maijā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

PĀRGROZĪJUMI KREDĪTNOLIKUMĀ

Kredītnolikumā (1935. g. izd[evums]) izdarīt šādus grozījumus:

I. 636. p[anta] (Lik[umu] kr[ājums], 1935. g., 210) ceturto rindkopu izteikt šādi:

636. ...

Bez šajā pantā minētām summām Finanšu ministrija no saimnieciskās dzīves atjaunošanas fonda nodod Latvijas kredītbankai rīcības kapitāla nodibināšanai pēc faktiskās vajadzības Valsts zemes bankas ķīlu zīmes un aizdevumu prasījumus kopā līdz 5 milj. latu, norakstot attiecīgo summu no minētā fonda. Rīcības kapitāls izlietojams vienīgi ar finanšu ministra piekrišanu.

665.¹ p[anta] pirmajā rindkopā pēc vārdiem “maksāšanas grūtībās” iespraust vārdus “vai konkursā”.

II. 653. pantu papildināt ar šādu piezīmi:

653. ...

Piezīme. Ja Latvijas kredītbankai uzdots likvidēt kredītiestādi, kuru tiesa atzinusi par maksātnespējīgu, tad šajā pantā minētās komisijas sēdēs piedalās konkursa valdes vai likvidācijas komisijas priekšsēdētājs.

III. Nolikumu papildināt ar šādu jaunu 650.¹ p[antu].

650.¹ Bez iepriekšējā pantā minētām kredītiestādēm Ministru kabinets uz finanšu ministra priekšlikumu var nodot Latvijas kredītbankai likvidēt saskaņā ar šās (IX) nodaļas noteikumiem arī tādas kredītiestādes, kuras tiesa atzinusi par maksātnespējīgām, bet kuru konkursi vēl nav slēgti. Ministru kabineta lēmumu Finanšu ministrija izsludina "Valdības Vēstnesī".

Rīgā 1936. g. 27. maijā

Valsts un Ministru prezidents K. Ulmanis

Valdības Vēstnesis. – 1936. – 28. maijs. – Nr. 119; Likumu krājums, 1936. – Nr. 77.

Ministru kabinets 1937. g. 2. februārī ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

PĀRGROZĪJUMI KREDĪTNOLIKUMĀ

Kredītnolikumā (1935. g. izd[evums]) 635. p[anta] otro daļu un 636. pantu (pēc: Lik[umu] kr[ājums], 1935. g., 210) izteikt šādi:

635. ...

Latvijas kredītbanka var izsniegt ilgtermiņa aizdevumus – pilsētām un autonomiem valsts uzņēmumiem līdz divdesmit gadiem, bet pilsētu namīpašniekiem – līdz pieciem gadiem. Pilsētām un autonomiem uzņēmumiem izsniegto aizdevumu kopsumma nevar pārsniegt divas piektdaļas, bet pilsētu namīpašniekiem – vienu desmitdaļu no bankas pamatkapitāla kopsummas.

636. Latvijas kredītbankas pamatkapitāls ir četrdesmit miljoni latu (Ls 40 000 000,-), kas sadalīts četri tūkstoši akcijās uz vārdu, katra Ls 10 000,- nominālvērtībā.

Bankas akcijas nominālvērtībā par Ls 12 000 000,- iegūst Pasta krājcase pret samaksu skaidrā naudā, pie kam Finanšu ministrija atbild, ka šīs akcijas to nominālvērtībā tiks izpirktas un ka līdz šai izpirkšanai Pasta krājcase saņems no bankas dividendes vietā augļus 4% gadā no šinīs akcijās ieguldītiem kapitāliem.

Par Ls 28 000 000,- bankas akcijas iegūst Finanšu ministrija ar saimnieciskās dzīves atjaunošanas fonda līdzekļiem. No šās summas Ls 21 000 000,- Finanšu

ministrija samaksā Latvijas hipotēku un Valsts zemes bankas ķīlu zīmēs. Atlikušos Ls 7 000 000,— Finanšu ministrija samaksā, nododot Latvijas kredītbankai Valsts saimniecības departamenta aizdevumu prasījumus pret lauku pašvaldībām par Ls 2 000 000,— un pret pilsētu pašvaldībām par Ls 5 000 000,—.

Bez šajā pantā minētām summām Finanšu ministrija no saimnieciskās dzīves atjaunošanas fonda nodod Latvijas kredītbankai rīcības kapitāla nodibināšanai pēc faktiskās vajadzības Valsts zemes bankas ķīlu zīmes un aizdevumu prasījumus kopā līdz 6 milj. latu, norakstot attiecīgo summu no minētā fonda. Rīcības kapitāls izlietojams vienīgi ar finanšu ministra piekrišanu.

Rīgā 1937. g. 2. februārī

Valsts un Ministru prezidents K. Ulmanis

Valdības Vēstnesis. — 1937. — 3. febr. — Nr. 27; Likumu krājums, 1937. — Nr. 28.

Ministru kabinets 1937. g. 7. maijā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

PĀRGROZĪJUMI UN PAPILDINĀJUMI KREDĪTNOLIKUMĀ

Kredītnolikumā (1935. g. izd[evums]) izdarīt sekojošos pārgrozījumus un papildinājumus:

I. 635. p[anta] pirmo daļu, 650., 651., 661., 662. (Lik[umu] kr[ājums], 1935. g., 210), 663. un 665.² (Lik[umu] kr[ājums], 1935. g., 170) p[antu] izteikt šādi:

635. Īstermiņa kredīta sniegšanai un maksāšanas grūtībās nonākušo privāto un pašvaldību kredītiestāžu, kā arī kooperatīvu sabiedrību likvidēšanai pastāv akciju komercbanka ar nosaukumu "Latvijas kredītbanka".

...

650. Maksāšanas grūtībās nonākušo kredītiestāžu un kooperatīvu sabiedrību likvidācija līdz turpmākam piekrīt Latvijas kredītbankai. Likvidāciju izdara uz likvidējamās iestādes rēķinu.

Piezīme. Līdzekļus iztrūkstošo likvidācijas izdevumu segšanai likvidējamām kooperatīvām sabiedrībām piešķir Ministru kabinets uz finanšu ministra priekšlikumu, ņemot un norakstot šos līdzekļus no dzīves atjaunošanas fonda.

651. To kredītiestāžu un kooperatīvu sabiedrību statūti, kurus Ministru kabinets uz finanšu ministra priekšlikumu atzīst par nonākušiem maksāšanas grūtībās, uzskatāmi par atceltiem līdz ar Ministru kabineta lēmuma izsludināšanu "Valdības Vēstnesī".

Finanšu ministrs savus priekšlikumus Ministru kabinetam pamato uz Finanšu ministrijas izdarīto revīziju materiāliem. Iesniedzot priekšlikumus atzīt kooperatīvas sabiedrības par nonākušām maksāšanas grūtībās, finanšu ministrs šos priekšlikumus pamato uz kooperācijas pārraudzības iestāžu un kooperatīvu savienību revīziju materiāliem. Bez tam pēc finanšu ministra ieskata viņš savus priekšlikumus var pamatot arī uz notāra protesta aktiem, skaitā ne mazāk kā trim, sakarā ar attiecīgās kredītiestādes vai kooperatīvas sabiedrības saistību nepildīšanu vai arī uz attiecīgo kredītiestāžu vai kooperatīvu sabiedrību pilnu sapulču lēmumiem.

661. Maksāšanas grūtībās nonākušas kredītiestādes vai kooperatīvas sabiedrības kreditoru prasījumi pieteicami un likvidācija izdarāma divu gadu laikā, skaitot no 651. pantā minētās publikācijas dienas; pretējā gadījumā Latvijas kredītbanka iemaksā likvidācijas masā trūkstošās (654. p[ants]), kā arī Latvijas Bankai pienākošās (656. p[ants]) summas no saviem līdzekļiem un apmierina kredītiestādes vai kooperatīvas sabiedrības kreditorus, ievērojot 654. un 658.–660. panta noteikumus. Tādā gadījumā visi no likvidācijas turpmāk ienākošie līdzekļi, nelikvidētā manta un nedzēstie prasījumi (657. p[anta] piez[īme]) pāriet Latvijas kredītbankas īpašumā.

662. Maksāšanas grūtībās nonākušas (651. p[ants]) kredītiestādes vai kooperatīvas sabiedrības kreditori-noguldītāji, kuru kapitāla prasījumi, izdarot šajā (IX) nodaļā paredzēto naudas sadalīšanu, netiktu apmierināti, šo prasījumu nesegtā daļā apmierināmi ar Latvijas kredītbankas starpniecību no valsts līdzekļiem, izmaksājot viņiem pienākošās summas Latvijas hipotēku bankas vai Valsts zemes bankas ķīlu zīmēs pēc to nominālvērtības.

663. Ieinteresēto personu sūdzības un visi strīdi sakarā ar 650.–653., 656.–658. un 660.–662.⁵ panta, kā arī 665.¹–665.³ panta piemērošanu nepiekrīt tiesu iestādēm; sūdzības iesniedzamas viena mēneša laikā, skaitot no sūdzētāja tiesības aizskārušā notikuma iestāšanās, tieši finanšu ministram. Finanšu ministra lēmums šajās lietās ir galīgs un nepārsūdzams.

665.² Maksāšanas grūtībās nonākušo tirdzniecības vai rūpniecības uzņēmumu likvidācijai attiecīgi piemērojami 650. un turpmāko pantu noteikumi, pie kam 653. pantā minētās komisijas priekšsēdētājs ir Tirdzniecības un rūpniecības departamenta direktors, bet priekšsēdētāja biedrs – šā departamenta Rūpniecības nodaļas vadītājs.

II. Nolikuma 636. p[anta] (Lik[umu] kr[ājums], 1937. g., 28) ceturtā daļā vārdus “6 milj. latu” atvietot ar “7 milj. latu”.

III. Nolikuma 650.¹ (Lik[umu] kr[ājums], 1936. g., 77), 652.–656. (Lik[umu] kr[ājums], 1935. g., 170, un 1936. g., 77), 658., 660., 664. un 665. pantā pēc aizrādījuma uz “kredītiestādēm” iespraust aizrādījumu uz “kooperatīvām sabiedrībām”.

IV. Nolikumu papildināt ar šādiem jauniem 662.¹–662.⁵ un 665.³ pantiem:

662.¹ Ar Latvijas kredītbankas starpniecību no valsts līdzekļiem Latvijas hipotēku bankas vai Valsts zemes bankas ķīlu zīmēs pēc to nominālvērtības sedzami pēc 1927. g. 1. janvāra nolikvidēto kooperatīvo sabiedrību nesegtie noguldījumi 50% apmērā.

662.² Ar Latvijas kredītbankas starpniecību no valsts līdzekļiem Latvijas hipotēku vai Valsts zemes bankas ķīlu zīmēs pēc to nominālvērtības atmaksājama maksāšanas grūtībās nonākušas un Latvijas kredītbankā likvidējamās savstarpējās kredīt biedrības vai kooperatīvas sabiedrības zaudējumu segšanai uz solidāras atbildības pamata izdoto un Latvijas bankā pārķīlāto biedru vekseļu kapitālsomme vai to pašu zaudējumu segšanai iemaksātā skaidrā nauda.

662.³ Ar Latvijas kredītbankas starpniecību no valsts līdzekļiem Latvijas hipotēku bankas vai Valsts zemes bankas ķīlu zīmēs pēc to nominālvērtības atmaksājama saskaņā ar šā nolikuma 652. pantā minētās komisijas norādījumiem darbojošos kooperatīvu sabiedrību biedriem no viņiem piedzītā papildatbildība 50% apmērā no kopsummas, kāda samaksāta līdz 1937. g. 1. jūnijam.

662.⁴ Ar Latvijas kredītbankas starpniecību no valsts līdzekļiem Latvijas hipotēku bankas vai Valsts zemes bankas ķīlu zīmēs pēc to nominālvērtības sedzami maksāšanas grūtībās nonākušo un Latvijas kredītbankā likvidējamo kooperatīvo sabiedrību privāto kreditoru (izņemot 662. p[antā] minētos) prasījumi 50% apmērā no nesegto prasību kopsummas. Tādi prasījumi, kas pārsniedz statūtos paredzēto biedru papildatbildību, no valsts līdzekļiem nav samaksājami. Turpretim tā saucamie draudzības un dubultvekseli sedzami ar augšā minētām ķīlu zīmēm pilnos apmēros.

662.⁵ 662.–662.⁴ pantā paredzētiem maksājumiem vajadzīgos līdzekļus Finanšu ministrija nodod Latvijas kredītbankai pakāpeniski līdz desmit miljoniem latu iepriekšējos pantos minētās ķīlu zīmēs, ņemot un norakstot tās no saimnieciskās dzīves atjaunošanas fonda (693. p[ants]).

665.³ Prasījumi, kas nodrošināti ar hipotēkām, kuras ingrosētas uz likvidējamo kredītiestāžu, kooperatīvo sabiedrību vai tirdzniecības vai rūpniecības uzņēmumu nekustamo mantu, atzīstami par reāliem un apmierināmi 659. un 660. panta kārtībā vienīgi tiktāl, ciktāl tie kopā ar attiecīgiem priekšrocību baudošiem prasījumiem nepārsniedz nekustamās mantas vērtību, kuru noteic 653. pantā minētā komisija. Hipotēkas, kuras šī komisija atzinusi par nereālām, dzēš zemesgrāmatu nodaļas priekšnieks uz Latvijas kredītbankas lūguma un tam pievienota 653. pantā minētās komisijas attiecīgā protokola izraksta pamata.

Rīgā 1937. g. 8. maijā

Valsts un Ministru prezidents K. Ulmanis

Ministru kabinets 1938. g. 17. janvārī ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

PĀRGROZĪJUMS KREDĪTNOLIKUMĀ

Kredītnolikuma (1935. g. izdev[ums]) 665.¹ pantā vārdus "citu maksāšanas grūtībās vai konkursā nonākušu" svītrot.

Šis pārgrozījums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1938. g. 17. janvārī

K. Ulmanis,

Valsts un Ministru prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1938. – 17. janv. – Nr. 12; Likumu krājums, 1938. – Nr. 17.

Ministru kabinets 1938. g. 3. maijā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

PĀRGROZĪJUMI UN PAPILDINĀJUMI KREDĪTLIKUMĀ

Kredītlikumā (1938. g. izd[evums]) izdarīt sekojošus pārgrozījumus un papildinājumus:

I. 661. p[antu], 666. p[anta] 2. piezīmes pirmo teikumu, 667. panta ievadteikuma sākumu, 670. p[anta] otro teikumu, 672., 675., 680., 684. un 687. p[antu] (pēc: Lik[umu] kr[ājums], 1937. g., 85) izteikt šādi:

661. Pēc gada pārskata apstiprināšanas no bankas tīrās peļņas 20% pieskaitāmi bankas rezerves kapitālam. No tīrās peļņas atlikuma izmaksājamas tantjēmas bankas personālam līdz divu mēnešu algas apmēram samērīgi ar katra darbinieka algu.

No pārējās peļņas daļas vispirms atpērkamas no Pasta krājkases bankas akcijas (649. p[ants]), kuras attiecīgos apmēros tad pāriet Finanšu ministrijas īpašumā. Reizē ar to attiecīgi samazinās Finanšu ministrijas atbildības apmērs. Izmaksājamo tantjēmu apmēru un no Pasta krājkases atpērkamo bankas akciju skaitu nosaka direktors un apstiprina finanšu ministrs. Peļņas atlikums sadalāms uz akcijām un izsniedzams akcionāriem kā dividende.

666. ...

2. piezīme. Tūliņ pēc 665. pantā minētās izsludināšanas uz Latvijas kredītbankas lūguma pamata maksāšanas grūtībās nonākušas kredītiestādes vai

kopdarbības sabiedrības nekustamie īpašumi pārrakstāmi zemesgrāmatās uz Latvijas kredītbankas vārdu, reizē ar to dzēšot visas uz šiem nekustamiem īpašumiem ievestās piedziņu atzīmes, pēdējo 2 gadu laikā pirms 665. pantā minētās izsludināšanas zemesgrāmatās ievestus nomas un īres līgumus, kā arī izpirkuma, atpakaļpirkuma un pirmpirkuma tiesības. ...

667. Maksāšanas grūtībās nonākušo kredītiestāžu, kā arī visu kopdarbības sabiedrību, izņemot vienīgi 686. panta piezīmē minēto, vērtības, saistības un darbību Latvijas kredītbanka pārņem pēc saraksta, kuru sastāda ...

670. ...

No šo prasījumu realizēšanas iegūtās summas, atskaitot likvidācijas izdevumus, izmaksājamas tieši Latvijas Bankai.

...

672. Pēc pārņemto prasījumu un vērtību realizēšanas tīrais ienākums, atskaitot likvidācijas izdevumus un Latvijas Bankai par labu iekasētās summas (670. p[ants]), sadalāms maksāšanas grūtībās nonākušās kredītiestādes vai kopdarbības sabiedrības kreditoru starpā. Pēc noteikumos par tiesāšanas kārtību maksātnespējas lietās (Civilproc[esa] lik[ums], 1938. g. izd[evums], V pielik[ums]) 83. pantā minēto kreditoru apmierināšanas pirmā kārtā apmierināmi tā paša pielikuma 86. panta 1. un 3. punktos minētie prasījumi, kā nākošie apmierināmi tā paša pielikuma 97. panta 3.–7. punktos minētie prasījumi. No atlikušajiem līdzekļiem pirmā kārtā sedzama atlīdzība likvidatoriem, zvērinātiem aizgādņiem un kuratoriem. Visi pārējie prasījumi ieskaitāmi nākamajā šķirā un apmierināmi proporcionāli šo prasījumu apmēriem.

675. Maksāšanas grūtībās nonākušās kredītiestādes vai kopdarbības sabiedrības likvidācija ir izdarāma 2 gadu laikā, skaitot no 665. pantā minētās izsludināšanas dienas. Ja atsevišķas iestādes likvidāciju var nobeigt īsākā laikā, Latvijas kredītbankas direktors vienu mēnesi pirms paredzamā likvidācijas nobeigšanas termiņa par to izsludina "Valdības Vēstnesī" ieinteresēto personu ziņāšanai.

Ja līdz šā panta 1. daļā paredzētā termiņa notecējumam neizdotos iekasēt un likvidācijas masā ieskaitīt visus likvidējamās kredītiestādes vai kopdarbības sabiedrības prasījumus līdz vērtēšanas komisijas (667. p[ants]) sastādītā īpašumu, saistību un 669. un 670. pantu kārtībā pārņemto vērtību sarakstā noteiktam prasījumu novērtējumam, Latvijas kredītbanka iemaksā likvidācijas masā no saviem līdzekļiem iztrūkumu līdz minēto novērtējumu kopsummai. Pēc likvidācijas nobeigšanas Latvijas kredītbanka apmierina likvidētās kredītiestādes vai kopdarbības sabiedrības kreditoru prasījumus 672.–674. pantos paredzētā kārtībā no likvidācijas masas līdzekļiem.

Visi no likvidācijas turpmāk ienākošie līdzekļi, nelikvidētā manta un nedzēstie prasījumi (671. p[anta] piez[īme]) pāriet Latvijas kredītbankas īpašumā.

680. Ar Latvijas kredītbankas starpniecību no valsts līdzekļiem Latvijas hipotēku bankas vai Valsts zemes bankas ķīlu zīmēs pēc to nominālvērtības sedzami maksāšanas grūtībās nonākušo un Latvijas kredītbankā likvidējamo kopdarbības sabiedrību privāto kreditoru (izņemot 676. p[antā] minētos) prasījumi 50% apmērā no nesegto prasījumu kopsummas. Tādi iepriekš minēto kreditoru prasījumi, kas pārsniedz statūtos paredzēto biedru papildatbildību, no valsts līdzekļiem nav samaksājami. Tā saucamie draudzības un dubultvekseli, ko devuši Latvijas kredītbankā likvidējamo kopdarbības sabiedrību biedri, kā arī biedru maksājumi sabiedrības parādu kārtošanai, kurus par draudzības maksājumiem ir atzinusi 667. pantā minētā komisija, sedzami ar Latvijas hipotēku bankas vai Valsts zemes bankas ķīlu zīmēm pilnos apmēros.

684. Apgabaltiesu lietas par maksāšanas grūtībās nonākušo (665. p[ants]) kredītiestāžu vai kopdarbības sabiedrību atzīšanu par maksātnespējīgām izbeidzamas un nododamas Latvijas kredītbankai tālākai rīcībai. Tāpat tiesu iestādēs izbeidzamas lietas par naudas sadalīšanu starp maksāšanas grūtībās nonākušo kredītiestāžu vai kopdarbības sabiedrību kreditoriem un līdz ar neizmaksāto naudu nododamas Latvijas kredītbankai tālākai rīcībai. Maksātnespējas lietu ierosināšana tiesās, zīmējoties uz maksāšanas grūtībās nonākušām kredītiestādēm vai kopdarbības sabiedrībām, līdz turpmākam apturēta.

Piezīme. Tiesu izpildītāji savas piedziņu lietas pret maksāšanas grūtībās nonākušām kredītiestādēm vai kopdarbības sabiedrībām līdz ar piedzīto naudu nodod Latvijas kredītbankai tālākai rīcībai.

687. Prasījumi, kas nodrošināti ar prasību nodrošinājumu atzīmēm un hipotēkām, kuras nostiprinātas uz likvidējamo kredītiestāžu, kopdarbības sabiedrību vai tirdzniecības vai rūpniecības uzņēmumu nekustamo īpašumu, atzīstami par reāliem un apmierināmi 673. un 674. pantu kārtībā vienīgi tiktāl, ciktāl tie kopā ar attiecīgiem priekšrocību baudošiem prasījumiem nepārsniedz nekustamā īpašuma vērtību, kuru noteic 667. pantā minētā komisija. Prasību nodrošinājumu atzīmes un hipotēkas, kuras šī komisija atzinusi par nereālām, dzēš zemesgrāmatu nodaļas priekšnieks uz Latvijas kredītbankas lūguma un tam pievienotā 667. pantā minētās komisijas attiecīgā protokola izraksta pamata.

II. 649. panta ceturtā daļā vārdi "7 milj. latu" atvietojami ar vārdiem "13,5 milj. latu"; 666. panta beigās vārdi "672. vai 675. pantā" atvietojami ar "672. un 675. pantu".

III. Nolikumu papildināt ar jauniem 672.¹ un 675.¹ pantiem un 686. p[antu] ar piezīmi.

672.¹ Ja Latvijas kredītbankai likvidācijai nodotam uzņēmumam (685. p[ants]) iecelta administrācija, tad kreditoru prasījumi, izņemot Latvijas Banku, apmierināmi sekojošā kārtībā:

1) Civilprocesa likuma 1938. g. izd[devuma] V pielikuma 83. pantā minētie prasījumi;

2) likuma par peļņas uzņēmumu administrāciju (Lik[umu] kr[ājums], 1931. g., 128) 16. panta 1. punktā minētie prasījumi;

3) tā paša 16. panta 2. punktā minētie prasījumi;

4) Civilprocesa likuma V pielikuma 97. panta 3.–7. punktos minētie prasījumi un

5) visi pārējie prasījumi; tie apmierināmi proporcionāli šo prasījumu apmēriem.

675.¹ Maksāšanas grūtībās nonākušās kredītiestādes vai kopdarbības sabiedrības kreditoru prasījumi pieteicami 675. pantā paredzētā likvidācijas laikā. Šinī laikā nepieteiktie, kā arī 675. panta 2. daļā minētā īpašumu, saistību un vērtību sarakstā neuzņemtie prasījumi un tiesības ir dzēsti.

686. ...

Piezīme. Šajā pantā minētā komisija sastāda maksāšanas grūtībās nonākušo tirdzniecības un rūpniecības kopdarbības sabiedrību vērtību, saistību un darbības sarakstus un izdara pēc tiem novērtējumus 667. pantā paredzētā kārtībā.

IV. 668. p[antu] atcelt.

Šie pārgrozījumi un papildinājumi stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1938. g. 3. maijā

K. Ulmanis,

Valsts un Ministru prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1938. – 4. maijs. – Nr. 99; Likumu krājums, 1938. – Nr. 129.

Ministru kabinets 1940. g. 23. aprīlī ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

PĀRGROZĪJUMI UN PAPILDINĀJUMI KREDĪTLIKUMĀ

Kredītlikumu (1938. g. izd[evums]) pārgrozīt un papildināt šādi:

I. Likuma 17. un 682. pantus izteikt šādi:

17. Valsts kases zīmes izlaižamas 10 un 20 latu vērtībās.

682. Ieinteresēto personu sūdzības un visi strīdi sakarā ar 663.–667., 670.–672., 674.–680. un 685.–687. pantu piemērošanu nepiekrīt tiesu iestādēm; sūdzības iesniedzamas viena mēneša laikā, skaitot no sūdzētāja tiesības aizskārušā notikuma iestāšanās dienas, tirdzniecības un rūpniecības uzņēmumu un tirdzniecības vai rūpniecības kopdarbības sabiedrību likvi-

dācijas lietās – tirdzniecības un rūpniecības ministram, bet pārējo kopdarbības sabiedrību, kredītiestāžu un apdrošināšanas uzņēmumu lietās – finanšu ministram.

Ministra lēmums šajās lietās ir galīgs un nepārsūdzams.

II. Likuma 6. pantu papildināt ar piezīmi, 685. pantu ar 3. daļu, 686. panta piezīmi (Lik[umu] kr[ājums], 1938. g., 129, III) ar 2. daļu un 807. pantu ar 2. daļu.

6. ...

Piezīme. Izņēmuma apstākļos uz Ministru kabineta lēmumu sīkās metāla naudas vietā Finanšu ministrija var izlaist papīra valsts kases maiņas zīmes.

685. ...

Līdzīgā kārtā uz finanšu ministra priekšlikumu var uzdot Latvijas kredītbankai arī apdrošināšanas uzņēmumu likvidāciju.

686. ...

Piezīme. Komisijas lēmumus apstiprina tirdzniecības un rūpniecības ministrs.

807. ...

Šis procentu likmes paaugstinājums neattiecas uz aizdevumiem, kas izsniegti pirms šā pārgrozījuma spēkā stāšanās.

III. Likumā izdarīt šādus pārgrozījumus:

664. panta otrā rindā vārdu “finansu” atvietot ar vārdiem “finansu vai tirdzniecības un rūpniecības”; bet panta pēdējā teikumā vārdus “Finansu ministrija” atvietot ar vārdiem “Finansu vai Tirdzniecības un rūpniecības ministrija”.

665. panta pirmā daļā vārdus “finansu ministra” atvietot ar vārdiem “finansu vai tirdzniecības un rūpniecības ministra”; bet panta otrā daļā visur svītrot vārdu “finansu”.

685. pantā vārdu “finansu” atvietot ar vārdiem “tirdzniecības un rūpniecības”.

686. panta sākumā vārdus “Maksāšanas grūtībās nonākušo” atvietot ar vārdiem “Iepriekšējā (685.) pantā minēto”.

807. panta procentu likmi “5%” atvietot ar “5 1/2%”.

Šie pārgrozījumi un papildinājumi stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 24. aprīlī

K. Ulmanis,
Valsts un Ministru prezidents

NOTEIKUMI PAR AKCIJU UN PAJU SABIEDRĪBU REZERVES KAPITĀLU

(Izdoti Latvijas Republikas Satversmes 81. p[anta] kartībā)

1. Akciju un paju sabiedrību rezerves kapitāls ieguldāms valsts aizņēmumu obligācijās vai ar sevišķu finanšu ministra piekrišanu valsts garantētos vērtspapīros.

2. Rezerves kapitālu vērtspapīri uzrādāmi sabiedrību bilancēs atsevišķi.

Rīgā 1925. g. 16. janvārī

Ministru prezidents H. Celmiņš

Finansu ministrs J. Blumbergs

Valdības Vēstnesis. – 1925. – 17. janv. – Nr. 13; Likumu krājums, 1925. – Nr. 12.

CIVILPROCESA LIKUMS (1938. g. izd[evums])

V pielikums

83. Ārpus konkursa apmierināmi:

1) prasījumi par neizmaksātu darba algu (šā lik[uma] 36. p[anta] 2. piez[īme]) par pēdējo gadu līdz prasības celšanai, ciktāl algotais darbinieks darbojies parādnieka nekustamā īpašumā;

2) ķīlu tiesības, kas ierakstītas zemesgrāmatās;

3) prasījumi, kas bauda ķīlu tiesību uz parādnieka kustamo mantu uz līguma pamata, kā arī uz tirdzniecisku paražu pamata (kā, piemēram, ekspeditoru un pārvadātāju prasījumi – attiecībā uz viņiem uzticētām precēm un to personu prasījumi, kuras piepalīdzējušas glābt kuģi vai kravu vai apsargāt citu personu glābto mantu, – attiecībā uz viņu glābto vai apsargāto mantu), un Tirdzniecības nolikuma 54.²³ pantā paredzētie komisāru prasījumi;

4) prasījumi, kuru nodrošināšanai kreditors izlietojis likumiskas aizturējuma tiesības:

a) prasījumi par nepieciešamo un derīgo izdevumu atlīdzību, kurus lietas aizturētājs taisījis priekš tās; šo priekšrocību nebauda uz Civillikuma (1937. g. izd[evums]) 1965., 1967. un 2330. panta pamatotie prasījumi;

b) prasījumi par mantas izgatavošanu vai izlabošanu uz uzņēmuma līguma pamata (Civillik[uma] 2212. un turpm[ākie] p[anti]) un

c) Civillikuma 1735. un 1736. pantā paredzētie prasījumi par nokavēto nomas vai īres maksu, bet citi no īres, nomas vai graudniecības (Civillik[uma] 2202. p[ants]) līguma izrietošie prasījumi, ciktāl tie nepārsniedz pieci simti latus;

5) nokavētie maksājumi par vienu gadu pirms konkursa atklāšanas, kuri izdarāmi, pamatojoties uz likumu par apdrošināšanu negadījumos un arodslimībās (Lik[umu] kr[ājums], 1939. g., 61) un uz noteikumiem par slimo kasēm (Lik[umu] kr[ājums], 1930. g., 114), ciktāl algotais darbinieks darbojies parādnieka nekustamā īpašumā, un

6) parādniekam pirms vai pēc konkursa atklāšanas piekritušā mantojuma kreditoru un legatoru prasījumi.

97. Pie pirmās šķiras parādiem pieskaitāmi un apmierināmi no pirmajām konkursa valdes rīcībā nonākušām summām šādā kārtībā:

3) nokavēti valstij un pašvaldībām pienākošies nekustamas mantas nodokļi, klausas un reālnastas par trim pēdējiem gadiem pirms konkursa atklāšanas;

4) nokavētās privātpersonām pienākošās nekustamas mantas reālnastas par trim pēdējiem gadiem pirms konkursa atklāšanas;

5) administratīvo pārvalžu izdevumi attiecībā uz izsolē pārdoto nekustamo īpašumu tautas veselības vai sabiedriskās drošības apsardzībai (Būvniec[ības] nolik[ums], 1900. g. izd[evums], 209.–211. p[unkts]);

6) to algoto darbinieku prasījumi, kuri nav darbojušies parādnieka nekustamā īpašumā, par neizmaksātu darba algu (šā lik[uma] 36. p[anta] 2. piez[īme]) par pēdējo gadu līdz prasības celšanai, ciktāl tie nepārsniedz pieci simti latus;

7) nokavētie maksājumi par vienu gadu pirms konkursa atklāšanas, kuri izdarāmi, pamatojoties uz likumu par apdrošināšanu negadījumos un arodslimībās (Lik[umu] kr[ājums], 1939. g., 61) un uz noteikumiem par slimo kasēm (Lik[umu] kr[ājums], 1930. g., 114), ciktāl algotais darbinieks nav darbojies parādnieka nekustamā īpašumā.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

LIKUMS PAR PEĻNAS UZŅĒMUMU ADMINISTRĀCIJU

16. Administrācijas kārtībā apmierināmi pilnā apmērā pēc kārtas:

1) administrācijas izdevumi, tanīs ieskaitot arī atlīdzību pagaidu administratoram, administratoram, padomei un parādniekam, ja tas piedalās administrācijā.

Pielikums nr. 31

Ministru kabinets 1940. g. 5. augustā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

LIKUMS PAR VALSTS APGĀDniecību UN POLIGRĀfisko UZŅĒMUMU PĀRVALDI

1. Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas teritorijā darbojošās apgādniecības un poligrāfiskos uzņēmumus un ar šīm nozarēm saistītos palīguzņēmumus vada un pārzina Valsts apgādniecību un poligrāfisko uzņēmumu pārvalde.

2. Valsts apgādniecību un poligrāfisko uzņēmumu pārvalde ir valsts uzņēmums ar juridiskas personas tiesībām un atrodas sabiedrisko lietu ministra pārziņā.

3. Valsts apgādniecību un poligrāfisko uzņēmumu pārvaldi vada pārvaldes priekšnieks. Viņa palīgs ir pārvaldes administratīvi saimnieciskais priekšnieks. Pārvaldes priekšnieku un administratīvi saimniecisko priekšnieku uz sabiedrisko lietu ministra priekšlikuma ieceļ Ministru kabinets.

4. Valsts apgādniecību un poligrāfisko uzņēmumu pārvaldes atsevišķo daļu vadītājus uz pārvaldes priekšnieka priekšlikuma ieceļ sabiedrisko lietu ministrs.

5. Tuvākus noteikumus par Valsts apgādniecību un poligrāfisko uzņēmumu pārvaldi izdod sabiedrisko lietu ministrs un apstiprina Ministru kabinets.

Šis likums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 6. augustā

Saeimas priekšsēdētājs P. Briedis,
Valsts prezidenta v. i.

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 7. aug. – Nr. 177; Likumu krājums, 1940. – Nr. 195.

Pielikums nr. 32

Ministru kabinets 1940. g. 5. augustā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

PAPILDINĀJUMS RĪKOJUMĀ PAR ZĪMOGNODEVU

Rīkojumā par zīmognodevu (Lik[umu] kr[ājums], 1921. g., 165) papildināt 82. pantu šādi:

Nodokļu departamenta speciāli pilnvarotiem ierēdņiem ir tiesības izdarīt šādu revīziju arī pie namu īpašniekiem un pārvaldniekiem un bezpeļņas biedrībās un savienībās.

Rīgā 1940. g. 6. augustā

Saeimas priekšsēdētājs P. Briedis,
Valsts prezidenta v. i.

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 7. aug. – Nr. 177; Likumu krājums, 1940. – Nr. 196.

RĪKOJUMS PAR ZĪMOGNODOKLI

82. Darbvedības revīziju attiecībā uz zīmognodokļa likumu ievērošanu visos tirdzniecības uzņēmumos, kredītiestādēs, pie biržu māklieriem, lombardos, aizdevu kasēs, privātās ūtrupju zālēs, banku, transportu komisiju un citos kantoros, apdrošināšanas, dzelzceļa, tvaikoņu un tamlīdzīgās biedrībās un uzņēmumos, visādās akciju sabiedrībās, maiņas kantoros un tamlīdzīga rakstura iestādēs izdara nodokļu inspektori vai tiešo nodokļu departamenta speciāli šim nolūkam pilnvaroti ierēdņi.

Rīgā 1921. g. 17. septembrī

Ministru prezidenta vietā V. Zamuels
Finansu ministrs Ringolds Kalnings

Valdības Vēstnesis. – 1921. – 19. sept. – Nr. 211; Likumu krājums, 1921. – Nr. 165.

Pielikums nr. 33

Ministru kabinets 1940. g. 5. augustā ir
pieņēmis un Valsts prezidents izsludina
šādu likumu:

PĀRGROZĪJUMI LIKUMĀ PAR VIENREIZĒJU PEĻŅAS PIEAUGUMA NODOKLI

Likumā par vienreizēju peļņas pieauguma nodokli (Lik[umu] kr[ājums], 1940. g., 79) izdarīt sekojošos pārgrozījumus:

I. Likuma 8. pantu papildināt ar šādu jaunu trešo punktu:

8. ...

3) 1939. gadā jaunatklāti uzņēmumi, kā arī darba izpildījumi un piegādes.

II. Likuma 2. panta otro daļu svītrot.

Šie pārgrozījumi stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 6. augustā

Saeimas priekšsēdētājs P. Briedis,

Valsts prezidenta v. i.

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 7. aug. – Nr. 177; Likumu krājums, 1940. – Nr. 197.

Ministru kabinets 1940. g. 9. maijā ir
pieņēmis un Valsts prezidents izsludina
šādu likumu:

LIKUMS PAR VIENREIZĒJU PEĻNAS PIEAUGUMA NODOKLI

8. No vienreizējā peļņas pieauguma nodokļa atsvabināti:

1) uzņēmumi, kuriem 1939., resp[ektīvi], 1939./1940. g. darbības gada peļņa (3. p[ants]) nepārsniedz Ls 5000, –, un

2) uzņēmumi, kuriem jānod atklāts pārskats par savu darbību (Nodokļu lik[ums], 1938. g. izd[evums], 268. p[ants]), ja tie 1939. gadā likvidēti.

2. ...

1939. gadā jaunatklātiem uzņēmumiem, kā arī darba izpildījumiem un piegādēm peļņas daļu apliķšanai ar vienreizēju peļņas pieauguma nodokli aprēķina kārtībā, kādu nosaka finansu ministrs, vienojoties ar tirdzniecības un rūpniecības ministru.

Rīgā 1940. g. 10. maijā

K. Ulmanis,

Valsts un Ministru prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 11. maijs. – Nr. 106; Likumu krājums, 1940. – Nr. 79.

Pielikums nr. 34

Ministru kabinets 1940. g. 5. augustā ir
pieņēmis un Valsts prezidents izsludina
šādu likumu:

PĀRGROZĪJUMS RĪKOJUMĀ PAR ZĪMOGNODEVU

Rīkojuma par zīmognodevu 46. panta 40. punktu izteikt jaunā redakcijā:

Kulturālās, vispārderīgās, arodu un speciālās apgādības organizācijas un iestādes ar Nodokļu departamenta piekrišanu atsvabināmas no zīmognodevas

maksāšanas par 16. p[anta] 1. un 2. punktos minētiem rakstiem un dokumentiem, par šo iestāžu un organizāciju visāda veida sarakstīšanos un par šo iestāžu un organizāciju izdodamiem rēķiniem un kvītīm.

Rīgā 1940. g. 6. augustā

Saeimas priekšsēdētājs P. Briedis,
Valsts prezidenta v. i.

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 7. aug. – Nr. 177; Likumu krājums, 1940. – Nr. 198.

RĪKOJUMS PAR ZĪMOGNODOKLI

46. No zīmognodokļa atsvabināti:

33) dzimšanas, kristības, laulības un miršanas apliecības un citi taml[īdzīgi] dokumenti, kurus izdod ārzemju valdībām uz pieprasījumiem diplomātiskā ceļā;

40) visas nespējnieku iestādes, mazgadīgo audzināšanas un labošanas iestādes, likumīgā kārtībā atļautas labdarības un sociālās apgādības iestādes, brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrības, dažādu konfesiju garīdznieki (izņemot 16. p[anta] 11. p[un]kt[ā] norādītās apliecības), draudzes un citas reliģiskas un aizsargu organizācijas – attiecībā uz 16. p[anta] 1. un 2. punktā minētiem rakstiem un dokumentiem, kā arī garīdznieku un šinī punktā minēto iestāžu izdodamās kvītes un rēķini;

95) dzimšanas un laulības apliecības ar uzrakstu (pēc apliecības teksta, bet pirms apliecības izdevēja paraksta), ka tās izdotas iesniegšanai Latvijas pavalstnieku pasu un uzturēšanās zīmju (izņemot ārzemju pasu) lietās.

Valdības Vēstnesis. – 1921. – 19. sept. – Nr. 211; 1932. – 5. janv. – Nr. 3; 1. dec. – Nr. 272; Likumu krājums, 1921. – Nr. 165; 1932. – Nr. 2, 222.

14. Vienkāršais zīmognodoklis piecu latu apmērā par katru loksni maksājams:

1) par lūgumrakstiem, paziņojumiem, sūdzībām, paskaidrojumiem un citiem rakstiem, kā arī par norakstiem un pielikumiem pie tiem (izņemot tādus norakstus un pielikumus, kuri paši par sevi jau aplikti pienācīgā apmērā ar zīmognodokli), ko iesniedz privātas iestādes un personas sekojošās lietās:

a) uzņemšanai zvērinātu advokātu kārtā, kā arī piešķirot tiesības vest tiesus lietas;

b) akciju biedrību un paju sabiedrību statūtu apstiprināšanai, to grozīšanai un termiņa pagarināšanai naudas iemaksai šo biedrību un sabiedrību kapitālos;

c) lūdzot atļauju darboties valstī ārzemju uzņēmumiem;
d) lūdzot atļauju fabriku atvēršanai, to iekārtas grozīšanai un mašīnu un aparātu apmainīšanai pret jaunām;

e) lūdzot atļauju nodarboties ar kādu arodu un atvērt uzņēmumus (izņemot 16. p[anta] 10. p[un]k[tā] minētos lūgumrakstus);

f) uzņemšanai Latvijas pavalstniecībā;

2) par paziņojumiem un apliecībām, ko izsniedz valsts un pašvaldības iestādes un amatpersonas kā atbildi uz šā panta 1. punktā minētiem lūgumiem, paziņojumiem, sūdzībām un citiem rakstiem, kā arī šo lēmumrakstu norakstiem;

3) par tiesu iestāžu lēmumu un spriedumu norakstiem, kas attiecas uz apstiprināšanu mantošanas tiesībās vai uz nekustamu īpašumu koroborēšanu;

...

15. Vienkāršais zīmognodoklis divu latu apmērā par katru loksni maksājams:

1) par tiesu palātai un senātam iesniedzamām apelācijas un kasācijas sūdzībām dēļ sprieduma atcelšanas civillietās;

...

16. Vienkāršais zīmognodoklis viena lata apmērā par katru loksni maksājams:

1) par lūgumrakstiem, paziņojumiem, sūdzībām, atbildēm, iebildumiem, atspēkojumiem un atsauksmēm (izņemot 14. p[anta] 1. p[un]k[tā] un 15. p[anta] 1. p[un]k[tā] minētos), ko iesniedz valsts administratīvām, tiesu (izņemot mīertiesas un pagasttiesas) un pašvaldības iestādēm un amatpersonām privātas iestādes un personas savās lietās, kā arī par pielikumiem, izņemot pielikumus, kas kā dokumenti jau paši par sevi aplikti ar attiecīgu zīmognodokli, un pielikumus, kas minēti 17. panta 9. punktā;

2) par sekojošiem rakstiem, kurus privātām iestādēm un personām izsniedz šā panta 1. punktā minētās iestādes un amatpersonas:

a) par spriedumu un lēmumu norakstiem (izņemot 14. p[anta] 2. un 3. p[un]k[tā] minētos);

b) par visādu darbvedības rakstu norakstiem;

c) par oficiālām izziņām no pabeigtām, kā arī nepabeigtām lietām;

d) par dažāda veida apliecībām (izņemot 14. p[anta] 2. un 3. p[un]k[tā] minētās);

3) par apliecībām, ko privātas iestādes un personas izdod tādām pašām iestādēm un personām iesniegšanai valsts un pašvaldības iestādēm un amatpersonām;

...

10) par rakstiskiem lūgumiem atļaut nodarboties kuģu vadītāju, mašīnistu un mehāniķu amatos, nodarboties kā mācību pasniedzējam dažādās mācības iestādēs, par ārvalstnieku – laukstrādnieku rakstiskiem lūgumiem pēc darba atļaujām, kā arī par rakstiskiem lūgumiem pēc ormaņa braukšanas, ratiņu stūmēju, personu svaru turētāju un zābaku spodrinātāju atļaujām;

11) par dažādu konfesiju garīdznieku un reliģisku iestāžu izdodamām dzimšanas un laulības apliecībām, izņemot 46. panta 33. un 95. punktā minētās.

17. Vienkāršais zīmognodoklis trīsdesmit santīmu apmērā par katru loksni maksājams:

...

9) par norakstiem, kurus iesniedz tiesu iestādēm kā pielikumus lūgumiem (16. p[anta] 1. p[un]k[tā]), izņemot tos, kas jau paši par sevi ar zīmognodokli aplikti.

Valdības Vēstnesis. – 1921. – 19. sept. – Nr. 211; Likumu krājums, 1921. – Nr. 165.

Pielikums nr. 35

Ministru kabinets 1940. g. 5. augustā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

PAPILDINĀJUMS ZEMESGRĀMATU LIKUMĀ

Zemesgrāmatu likuma (Lik[uma] kr[ājums], 1937. g., 218) 100. pantu papildināt ar šādu piezīmi:

100. ...

Piezīme. Lauku nekustamu īpašumu plāni izdodami zemkopības ministra pilnvarotām personām uz viņu rakstisku pieprasījumu. Pēc vajadzības izbeigšanās plāni nododami nebojāti atpakaļ zemesgrāmatu nodaļai.

Rīgā 1940. g. 6. augustā

Saeimas priekšsēdētājs P. Briedis,
Valsts prezidenta v. i.

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 7. aug. – Nr. 177; Likumu krājums, 1940. – Nr. 199.

Ministru kabinets 1937. g. 22. decembrī ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

ZEMESGRĀMATU LIKUMS

100. Zemesgrāmatas, nostiprinājumu žurnālus, nekustamu īpašumu lietas, dokumentu grāmatas un atsevišķus dokumentus nevar izsniegt ārpus nodaļas telpām pat uz tiesu vai citu iestāžu pieprasījumu.

Valdības Vēstnesis. – 1937. – 24. dec. – Nr. 293; Likumu krājums, 1937. – Nr. 218.

Pielikums nr. 36

Ministru kabinets 1940. g. 5. augustā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

PĀRGROZĪJUMS KREDĪTLIKUMĀ

Kredītlikuma (1938. g. izd[evums]) 73. pantu svītrot.

Rīgā 1940. g. 6. augustā

Saeimas priekšsēdētājs P. Briedis,
Valsts prezidenta v. i.

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 7. aug. – Nr. 177; Likumu krājums, 1940. – Nr. 200.

KREDĪTLIKUMS (1938. g. izd[evums])

73. Kredītu piešķiršanai [Latvijas Bankas] padome nodibina diskonta komitejas ar padomdevēja balsi. Diskonta komiteju locekļus apstiprina finansu ministrs.

Pielikums nr. 37

Ministru kabinets 1940. g. 5. augustā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

**PAPILDINĀJUMS LIKUMĀ PAR VALSTS
GARANTIJĀM TIRDZNICĪBAI, RŪPNIECĪBAI
UN BŪVNICĪBAI**

Likumu par valsts garantijām tirdzniecībai, rūpniecībai un būvniecībai (Lik[umu] kr[ājums], 1940. g., 59) papildināt ar sekojošu 2.¹ pantu:

2.¹ No 1. pantā minētiem 20 miljoniem latu sevišķi svarīgos gadījumos, kur nepieciešama līdzekļu sagāde nacionalizētiem uzņēmumiem to darbības nodrošināšanai, finansu ministram, neievērojot 1. un 2. panta noteikumus, ir tiesība izsniegt garantijas rakstus līdz 10 miljoniem latu kopsummā.

Papildinājums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 6. augustā

Saeimas priekšsēdētājs P. Briedis,
Valsts prezidenta v. i.

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 6. aug. – Nr. 176; Likumu krājums, 1940. – Nr. 194.

Ministru kabinets 1940. g. 16. aprīlī ir
pieņēmis un Valsts prezidents izsludina
šādu likumu:

LIKUMS PAR VALSTS GARANTIJĀM TIRDZNICĪBAI, RŪPNIECĪBAI UN BŪVNICĪBAI

1. Tirdzniecības un rūpniecības ministram ar ikreizēju Ministru kabineta piekrišanu ir tiesība saimnieciskas rosības veicināšanai zemāk norādītos gadījumos izsniegt garantijas rakstus kopsummā līdz 20 miljoniem latu kredīta iegūšanai Latvijas Bankā vai Latvijas kredītbankā, ar aprēķinu, lai garantijas summa katrā atsevišķā gadījumā kopā ar vispārējā kārtībā piešķirto bankas kredītu nepārsniegtu 90% no preču vai izpildāmo darbu vērtības:

- 1) akreditīva atvēršanai,
- 2) preču dokumentu izpirkšanai,
- 3) uz eksportam sagatavotiem preču krājumiem,
- 4) uz izejvielām un tautsaimnieciski svarīgu preču krājumu rezervēm,
- 5) būvdarbu izpildīšanai.

Katra atsevišķa garantija izsniedzama uz laiku, ne ilgāku par 9 mēnešiem. Izsniegtās garantijas var pagarināt.

Garantijas raksts atbrīvots no zīmognodevas.

2. Lūgumi piešķirt garantijas pirms to iesniegšanas Ministru kabinetam skatāmi cauri komisijā, ko ieceļ Ministru kabinets un kuras sastāvā ieiet tirdzniecības un rūpniecības ministra pārstāvis kā komisijas priekšsēdētājs, pa vienam loceklim no Tirdzniecības un rūpniecības ministrijas, Finanšu ministrijas un Valsts kontroles, un Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras. Komisijas priekšsēdētājs vajadzības gadījumā var pieaicināt komisijā lietpratējus.

Rīgā 1940. g. 18. aprīlī

K. Ulmanis,
Valsts un Ministru prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 19. apr. – Nr. 88; Likumu krājums, 1940. – Nr. 59.

Pielikums nr. 38

Ministru kabinets 1940. g. 12. jūlijā ir
pieņēmis un Valsts prezidents izsludina
šādu likumu:

PAPILDINĀJUMS LIKUMĀ PAR PAVALSTNIECĪBU

Likuma par pavalstniecību (Lik[umu] kr[ājums], 1919. g., 127) 9. pantu papildināt ar šādu otro daļu:

9. ...

Latvijas pilsoņus, kuri ieguvuši ārvalsts pavalstniecību bez Latvijas valdības atļaujas, iekšlietu ministrs saziņā ar tieslietu ministru var sodīt administratīvā kārtā ar cietuma sodu līdz 1 gadam vai konfiscēt vainīgam piederošo mantu, vai uzlikt abus šos sodus kopā. Šīs lietas nav pārsūdzamas tiesā, izņemot Senāta administratīvo departamentu.

Šis papildinājums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

1940. g. 13. jūlijā

K. Ulmanis,
Valsts prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 13. jūl. – Nr. 156; Likumu krājums, 1940. – Nr. 137.

Tautas padomes 1919. g. 23. augustā
pieņemtais

LIKUMS PAR PAVALSTNIECĪBU

9. Latvijas pilsoņi, kas vēlas izstāties no Latvijas pavalstniecības, iesniedz par to lūgumus iekšlietu ministram. Lūgumā jāuzrāda, kādas valsts pavalstniecībā lūdzējs vēlas iestāties, un jāpieliek apliecība no attiecīgas valsts, ka viņa ir ar mieru uzņemt lūdzēju savā pavalstniecībā.

Tautas padomes prezidents J. Čakste
Sekretārs E. Bite

Likumu krājums, 1919. – Nr. 127.

Pielikums nr. 39

Ministru kabinets 1940. g. 7. augustā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

**LIKUMS PAR SKATUVES MĀKSLAS
IESTĀDĒM**

1. Biedrības Dailes teātris "Dailes teātris", Krievu teātra draugu biedrības Latvijā "Krievu teātris", Žīdu teātra veicinātāju biedrības "Žīdu teātris", biedrības Jelgavas teātris "Jelgavas teātris", biedrības Liepājas teātris "Liepājas teātris" un Daugavpils pilsētas "Daugavpils pilsētas teātris" ir valsts teātri ar šādiem nosaukumiem: "LPSR Dailes teātris", "LPSR Krievu teātris", "LPSR Ebreju teātris", "LPSR Jelgavas teātris", "LPSR Liepājas teātris" un "LPSR Daugavpils teātris".

2. Minētie teātri (1. p[ants]) ir valsts uzņēmumi.

3. "LPSR Dailes teātris" no "Dailes teātra", "LPSR Krievu teātris" no "Krievu teātra", "LPSR Ebreju teātris" no "Žīdu teātra", "LPSR Jelgavas teātris" no "Jelgavas teātra", "LPSR Liepājas teātris" no "Liepājas teātra" un "LPSR Daugavpils teātris" no "Daugavpils pilsētas teātra" pārņem īpašumā šo teātru lietošanā esošo un to uzturētājiem piederošo kustamo mantu un tās saistības, kas cēlušās tieši šo teātru vajadzībām, izņemot līgumus ar teātru darbiniekiem un personālu, kuri noslēgti 1940./41. g. sezonai. Minētie līgumi ir spēkā neesoši ar 1940. g. 15. augustu.

4. Šo teātru (1. p[ants]) budžeta projektus teātru direktori sastāda un iesniedz likumā par valsts budžetu paredzētajā laikā un kārtībā.

5. Teātri (1. p[ants]) atrodas Sabiedrisko lietu ministrijas pārziņā.

6. Teātrus (2. p[ants]) vada direktori, kas atbild par teātra darbību.

7. Teātru direktorus uz sabiedrisko lietu ministra priekšlikumu ieceļ Ministru kabinets.

8. Teātra personāls saņem atalgojumu uz brīva līguma pamata. To pieņem un atlaiž direktors. Līgumiem ar māksliniecisko personālu vajadzīgs sabiedrisko lietu ministra vai viņa pilnvarotas amatpersonas apstiprinājums.

9. Teātru direktoru algu noteic Ministru kabinets, bet pārējo darbinieku algas noteic teātra direktors teātra budžeta robežās.

10. Pārdēvēt "Latvijas Nacionālo operu" par "LPSR Operas un baleta teātri", bet "Latvijas Nacionālo teātri" par "LPSR Drāmas teātri".

11. Sakarā ar darbības pārkārtošanu LPSR Operas un baleta teātrī un LPSR Drāmas teātrī 1940./41. gada sezonai teātru noslēgtie līgumi ar teātru darbiniekiem un personālu ir spēkā neesoši ar 1940. g. 15. augustu.

12. Tuvākus noteikumus šā likuma piemērošanai izdod sabiedrisko lietu ministrs saziņā ar finanšu ministru.

13. Likums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 9. augustā

Saeimas priekšsēdētājs P. Briedis,
Valsts prezidenta v. i.

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 9. aug. – Nr. 179; Likumu krājums, 1940. – Nr. 202.

Pielikums nr. 40

Ministru kabinets 1940. g. 7. augustā ir
pieņēmis un Valsts prezidents izsludina
šādu likumu:

PĀRGROZĪJUMI SODU LIKUMĀ

Sodu likuma 20. p[antu] izteikt šādā jaunā redakcijā:

20. Ar spaidu darbiem, pārmācības namu un cietumu notiesātos var nosacīti atsvabināt no soda tālākas izciešanas, ja viņu uzvešanās bijusi nevainojama un ir sagaidāms, ka pēc atsvabināšanas no ieslodzījuma viņi uzvedīsies nevainojami: uz visu mūžu notiesātos – ja viņi izcietuši desmit gadus, bet uz noteiktu laiku notiesātos – ja viņi pavadījuši ieslodzījumā vismaz pusi no spriedumā noteiktā laika, neizslēdzot tiesas ieskaitīto iepriekšējā ieslodzījumā pavadīto laiku.

Piezīme. Par noziegumiem, notikušiem pirms 1940. g. 21. jūnija, administratīvā komisija sevišķos gadījumos var atsvabināt arī pirms likumā paredzētā laika.

Sodu likuma 31. p[anta] otro rindkopu strīpot.

Likums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 9. augustā

Saeimas priekšsēdētājs P. Briedis,
Valsts prezidenta v. i.

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 9. aug. – Nr. 179; Likumu krājums, 1940. – Nr. 203.

SODU LIKUMS

20. Ar spaidu darbiem, pārmācības namu un cietumu notiesātos var nosacīti atsvabināt no soda tālākas izciešanas, ja viņu uzvešanās bijusi nevainojama un ir

sagaidāms, ka pēc atsvabināšanas no ieslodzījuma viņi uzvedīsies nevainojami: uz visu mūžu notiesātos – ja viņi izcietuši divpadsmit gadus, bet uz noteiktu laiku notiesātos – ja viņi izcietuši pusi no viņiem piespriestā soda un pie tam, izpildot spriedumu, pavadījuši pārmācības namā ne mazāk par vienu gadu, bet cietumā – ne mazāk par sešiem mēnešiem, neieskaitot šajā laikā iepriekšējā apcietinājumā pavadīto laiku.

31. Ar spaidu darbiem vai pārmācības nama notiesāto, ja tādas personas atstāšanu bez sevišķas uzraudzības tiesa atzīst par bīstamu, tiesa likumā norādītos gadījumos tieši pēc soda izciešanas var ievietot drošības ieslodzījumā uz laiku no pieciem līdz desmit gadiem.

Šo sabiedrības aizsardzības līdzekli tiesas atceļ, ja pēc pārbaudīšanas atzīst, ka persona, pret kuru tas izpildīts, sabiedrībai nav vairs bīstama.

Sodu likums. – R., 1936.

Pielikums nr. 41

Ministru kabinets 1940. g. 7. augustā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

PĀRGROZĪJUMI LIKUMĀ PAR IESLODZĪTIEM

Likuma par ieslodzītiem (Lik[umu] kr[ājums], 1936. g., 103) 71. p[antu] izteikt šādi:

71. Administratīvās komisijas locekļi ir: LKP vietējā rajona pārstāvis, prokurāturas pārstāvis, arodbiedrības pārstāvis, ieslodzījuma vietas priekšnieks, ieslodzījuma vietas ārsts un sodu izcietušo aizgādānis.

Likuma par ieslodzītiem 109. p[antu] izteikt šādi:

109. Uz sodītā nopelnīto darba atalgojumu nevar vērst citas piedziņas kā tikai ģimenes uztura naudu pēc tiesas sprieduma par sabiedrisko apgādību un tiesas izdevumu segšanai, kādam nolūkam var izmantot no sodītā darba atalgojuma kopsummā ne vairāk par pusi.

Likuma par ieslodzītiem 211. p[antu] izteikt šādi:

211. Drošības ieslodzījumā ievietoto, kas pavadījis tur vismaz pusi tiesas noteiktā laika, administratīvā komisija var nosacīti atsvabināt pirms tiesas lēmumā noteiktā laika, ja viņš uzvedies nevainojami, centīgi strādājis un ja ir sagaidāms, ka pēc atsvabināšanas viņš nodosies godīga darba dzīvei.

Šinī gadījumā piemērojami 169.–182., 184. un 185. p[anta] noteikumi.

Piezīme. Atsevišķos gadījumos administratīvai komisijai ir tiesības drošības ieslodzījumā ievietoto atsvabināt arī pirms lēmumā paredzētās puses pavadīšanas drošības ieslodzījumā.

Likuma par ieslodzītiem 213. p[anta] 2. p[un]k[tu] strīpot.

Likums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 9. augustā

Saeimas priekšsēdētājs P. Briedis,

Valsts prezidenta v. i.

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 9. aug. – Nr. 179; Likumu krājums, 1940. – Nr. 204.

Ministru kabinets 1936. g. 16. jūnijā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

LIKUMS PAR IESLODZĪTIEM

71. Administratīvās komisijas locekļi ir: prokuratūras pārstāvis, ieslodzījuma vietas priekšnieks, ieslodzījuma vietas ārsts un vietējās patronāta biedrības pārstāvis.

109. Uz sodītā nopelnīto darba atalgojumu nevar vērst citas piedziņas kā tikai tiesas izdevumu segšanai, kādam nolūkam var izlietot no sodītā darba atalgojuma neizskaramās daļas kopsummā ne vairāk par vienu trešo daļu.

169. Jautājuma ierosināšana par sodīto nosacītu pirmstermiņa atsvabināšanu piekrīt prokuroriem, ieslodzījuma vietu priekšniekiem, garīdzniekiem, ārstiem un skolotājiem, kas atrodas ieslodzījuma vietu dienestā, un patronāta biedrību pārstāvjiem.

170. Jautājumu par sodītā nosacītu pirmstermiņa atsvabināšanu ieslodzījuma vietas priekšnieks ceļ priekšā ieslodzījuma vietas administratīvai komisijai.

171. Noklausījusies sodītā paskaidrojumus un tās personas ziņojumu, kas ierosinājusi jautājumu par nosacītu pirmstermiņa atsvabināšanu, kā arī vajadzības gadījumā citu personu paskaidrojumus, komisija taisa savu lēmumu, kas ierakstāms protokolā. Pret komisijas lēmumu var protestēt vienīgi prokuratūras pārstāvis, atzīmējot protestu protokolā.

172. Ja prokuratūras pārstāvis protestē pret komisijas lēmumu par sodītā nosacītu pirmstermiņa atsvabināšanu, tad lēmuma izpildīšana apturama un par atsvabināšanu lem j rīcības sēdē vietējā apgabaltiesa, kuras lēmumi nav pār-sūdzami.

Par lietas caurlūkošanu rīcības sēdē apgabaltiesa iepriekš paziņo personai vai iestādei, kas ierosinājusi jautājumu par sodītā nosacītu pirmstermiņa atsvabināšanu, un pēc sava ieskata noklausās sodītā un citu personu paskaidrojumus, kas nepieciešami lietas noskaidrošanai.

Ja persona, kurai paziņots par lietas caurlūkošanu, neierodas, lietas izlemšana nav apturama.

173. Piešķirot nosacītu pirmstermiņa atsvabināšanu, sodītam noteic dzīvesvietu, ja viņš pats to nav izvēlējis, kā arī paskaidro nosacījumus, ar kādiem viņš atsvabināts, un šo nosacījumu nepildīšanas sekas.

174. Laiks, kurā nosacīti pirmstermiņa atsvabinātiem ierobežota tiesība izvēlēties un mainīt dzīvesvietu, skaitāms no atsvabināšanas dienas.

175. Lēmumu par nosacītu pirmstermiņa atsvabināšanu izpilda ieslodzījuma vietas priekšnieks divdesmit četru stundu laikā, ja lēmumā nav noteikts citāds laiks.

176. Nosacīti pirmstermiņa atsvabināto nodod uz visu neizciesto soda laiku, bet ne mazāk kā uz vienu gadu vietējās patronāta biedrības uzraudzībā un gādībā.

Ja šī biedrība neatzīst par iespējamu pieņemt atsvabināto savā uzraudzībā un gādībā vai arī ja viņa dzīvesvietā tādas biedrības nav, atsvabinātais nododams vietējās policijas uzraudzībā.

177. Uzraudzības laikā atsvabinātam nav tiesības atstāt dzīvesvietu, kā arī to mainīt bez uzraudzības iestādes (176. p[ants]) atļaujas.

178. Ierodoties izvēlētā vai noteiktā (173. p[ants]), vai mainītā (177. p[ants]) dzīvesvietā, atsvabinātam divdesmit četru stundu laikā jāpieteicas norādītā uzraudzības iestādē (176. p[ants]), kas par atsvabinātā ierašanos tūlīņ paziņo iestādei, kura atsvabināto sūtījusi.

179. Ja atsvabinātais neizciestā soda laikā izdara kādu noziedzīgu nodarījumu vai patvaļīgi atstāj dzīvesvietu, vai neierodas tajā, vai pārkāpj nosacījumus, ar kādiem viņš atbrīvots (173. p[ants]), nosacītu pirmstermiņa atsvabināšanu var atcelt.

Nosacīta pirmstermiņa atsvabināšana jāatceļ, ja atsvabinātais ar spēkā stājušos tiesas spriedumu sodīts vismaz ar cietumu.

Ja atsvabinātais sodīts tikai ar arestu un nosacīta pirmstermiņa atsvabināšana nav atcelta, tad laiks, kuru atsvabinātais pavadījis ieslodzījumā, izciešot šo sodu, nav ieskaitāms 176. pantā paredzētā uzraudzības laikā.

180. Nosacītu pirmstermiņa atsvabināšanu atceļ: ja atsvabinātais neizciestā soda laikā izdarījis kādu noziedzīgu nodarījumu – tiesa, kas taisījusi spriedumu par jauno noziedzīgo nodarījumu, bet pārējos gadījumos – vietējais miertiesnesis pēc atsvabinātā pēdējās dzīvesvietas.

181. Lietu par nosacītas pirmstermiņa atsvabināšanas atcelšanu, ja tai par iemeslu nav jauns noziedzīgs nodarījums, ierosina uzraudzības iestāde

(176. p[ants]) vai prokurors, norādot atcelšanas iemeslus. Miertiesnesis uzaicina tiesa sēdē atsvabināto un personas, kuru paskaidrojumi nepieciešami lietas noskaidrošanai.

182. Tiesas lēmums par nosacītas pirmstermiņa atsvabināšanas atcelšanu nav pārsūdzams un ir nekavējoties izpildāms. Laiks, ko atsvabinātais pavadījis brīvībā, soda izciešanas laikā nav ieskaitāms.

184. Ja nosacīta pirmstermiņa atsvabināšana nav atcelta uz 179. panta pamata, tiesas piespriests sods atzīstams par izciestu atsvabināšanas dienā.

185. Uzraudzība pēc nosacītas pirmstermiņa atsvabināšanas vai tās atcelšanas lēmumu likumību piekrīt apgabaltiesai.

211. Atkarībā no drošības ieslodzījumā ievietoto uzvešanās un uzcītības viņi iedalāmi pakāpēs, kuru režīmu nosaka tieslietu ministrs.

213. Drošības ieslodzījumā ievietotos atsvabina:

...

2) ja tiesa viņiem atcēlusi drošības ieslodzījumu.

Rīgā 1936. g. 20. jūnijā

Valsts un Ministru prezidents K. Ulmanis

Valdības Vēstnesis. – 1936. – 26. jūn. – Nr. 140; Likumu krājums, 1936. – Nr. 103.

Pielikums nr. 42

Ministru kabinets 1940. g. 8. augustā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

PAPILDINĀJUMI VALSTS CIVILDIENESTA LIKUMOS

1. Valsts civildienesta likumus (1938. g. izd[evums]) papildināt ar sekojošo 17. p[anta] piezīmi, 23. p[anta] 1. piezīmes pirmās daļas pēdējo teikumu un 28. panta piezīmi:

17. ...

Piezīme. Darbinieku, kas pēc 1934. g. 15. maija atlaists no dienesta politisku iemeslu dēļ, var tūlīņ ieskaitīt par pastāvīgu darbinieku, kaut arī dienesta pārtraukums būtu ilgāks par 3 gadiem.

23. ...

1. piezīme. ...

Darbiniekam, kas pēc 1934. g. 15. maija atlaists no dienesta politisku iemeslu dēļ, 1/12 no algas nav atvelkama, ja viņš pirms atlaišanas ir nokalpojis vismaz 6 mēnešus, kaut arī pārtraukums dienestā pārsniegtu 7 mēnešus.

28. ...

Piezīme. Darbiniekam, kas pēc 1934. g. 15. maija atlaists no dienesta politisku iemeslu dēļ, šā panta otrā daļā paredzēto agrāko dienestu var ieskaitīt izdienā arī tad, ja dienesta pārtraukums ir ilgāks par 3 gadiem.

II. Likumu VII pielikuma 1. panta pirmo daļu papildināt ar šādu teikumu:

Darbiniekam, kas pēc 1934. g. 15. maija atlaists no dienesta politisku iemeslu dēļ, 1/12 no algas nav atvelkama, ja viņš pirms atlaišanas ir nokalpojis vismaz 6 mēnešus, kaut arī pārtraukums dienestā pārsniegtu 7 mēnešus.

Šie papildinājumi piemērojami ar 1940. g. 21. jūniju.

Rīgā 1940. g. 10. augustā

Saeimas priekšsēdētājs P. Briedis,
Valsts prezidenta v. i.

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 10. aug. – Nr. 180; Likumu krājums, 1940. – Nr. 207.

VALSTS CIVILDIENESTA LIKUMI (1938. g. izd[evums])

23. ...

1. piezīme. Dienesta pirmo sešu mēnešu laikā darbinieks saņem algu par 1/12 mazāk, pie kam pilnu algu viņam pēc sešu mēnešu nokalpošanas izmaksā, sākot ar nākamā kalendāra mēneša pirmo dienu. Minētā sešu mēnešu laikā ieskaita, ja dienesta pārtraukums nepārsniedz 7 mēnešus, dienestu ar mēneša algu tajā pašā vai citā resorā (arī autonomā valsts uzņēmumā), bet ar stundas, dienas vai nedēļas algu – tikai laiku, kas nokalpots tajā pašā resorā. Ja darbinieks iesaukts karaklausībā un mēneša laikā pēc atvaļināšanas no aktīvā kara dienesta atgriežas valsts algotā dienestā, tad alga par 1/12 nav samazināma.

Tāpat ja darbinieks ieņem vēl otru amatu valsts (arī autonomā valsts uzņēmumā) dienestā, tad šajā (23.) pantā noteiktā alga par 1/12 samazināma. Papildpienākumi, kas darbiniekam uzdoti uz sevišķa likuma vai Ministru kabineta izdotu noteikumu pamata, kaut arī pret atlīdzību, par otru amatu valsts dienestā nav uzskatāmi. Domstarpības jautājumā, vai atalgojamu pienākumu attiecīgais komplekts uzskatāms par amatu, izšķir starpresoru komisija (52. p[ants]).

VII pielikums. Noteikumi par atalgojumu valsts iestāžu brīva līguma darbiniekiem ar mēneša algu

1. Valsts iestāžu brīva līguma darbinieki ar mēneša algu dienesta pirmo sešu mēnešu laikā saņem algu par 1/12 mazāk, pie kam pilnu algu viņiem pēc sešu

mēnešu nokalpošanas izmaksā, sākot ar nākamā kalendāra mēneša pirmo dienu. Minētā sešu mēnešu laikā ieskaita, ja dienesta pārtraukums nepārsniedz septiņus mēnešus, dienestu ar mēneša algu tajā pašā vai citā resorā (arī autonomā valsts uzņēmumā), bet ar stundas, dienas vai nedēļas algu – tikai laiku, kas nokalpotš tajā pašā resorā. Ja darbinieks iesaukts karaklausībā un mēneša laikā pēc atvaļināšanas no aktīvā kara dienesta atgriežas valsts algotā dienestā, tad alga par 1/12 nav samazināma.

3. ... Kamēr juriskonsults nav nokalpojis sešus mēnešus, viņa alga ir par 1/12 mazāka, tāpat ja juriskonsults ieņem vēl otru amatu valsts dienestā, tad alga samazināma par 1/12.

Pielikums nr. 43

Ministru kabinets 1940. g. 8. augustā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

PAPILDINĀJUMI NOTEIKUMOS PAR VALSTS DARBINIEKU ATALGOJUMU

Noteikumus par valsts darbinieku atalgojumu (Lik[umu] kr[ājums], 1929. g., 156, 1934. g., 110, un 1935. g., 119) papildināt šādi:

I. Noteikumu 2. panta piezīmes pirmo daļu un 36. panta 1. piezīmes pirmo daļu papildināt ar šādu teikumu:

Piezīme. ...

Darbiniekam, kas pēc 1934. g. 15. maija atlaists no dienesta politisku iemeslu dēļ, 1/12 no algas nav atvelkama, ja viņš pirms atlaišanas ir nokalpojis vismaz 6 mēnešus, kaut arī pārtraukums dienestā pārsniegtu 7 mēnešus.

II. Noteikumu 7. pantu un 39. pantu papildināt ar šādu piezīmi:

Piezīme. Darbiniekam, kas pēc 1934. g. 15. maija atlaists no dienesta politisku iemeslu dēļ, šā panta otrā daļā paredzēto agrāko dienestu var ieskaitīt izdienā arī tad, ja dienesta pārtraukums ir ilgāks par 3 gadiem.

Šie papildinājumi piemērojami ar 1940. g. 21. jūniju.

Rīgā 1940. g. 10. augustā

Saeimas priekšsēdētājs P. Briedis,

Valsts prezidenta v. i.

NOTEIKUMI PAR VALSTS DARBINIEKU ATALGOJUMU

[I] 2. ...

Piezīme. Dienesta pirmo sešu mēnešu laikā darbinieks saņem algu par 1/12 mazāk, pie kam pilnu algu viņam pēc sešu mēnešu nokalpošanas izmaksā, sākot ar nākamā kalendārā mēneša pirmo dienu. Minētā sešu mēnešu laikā ieskaita, ja dienesta pārtraukums nepārsniedz 7 mēnešus, dienestu ar mēneša algu tajā pašā vai citā resorā (arī valsts autonomā uzņēmumā), bet ar stundas, dienas vai nedēļas algu – tikai laiku, kas nokalpots tanī pašā resorā. Ja darbinieks iesaukts karaklausībā un mēneša laikā pēc atvaļināšanas no aktīvā kara dienesta atgriežas valsts algotā dienestā, tad alga par 1/12 nav samazināma.

36. ...

1. piezīme. Dienesta pirmo sešu mēnešu laikā darbinieks saņem par 1/12 mazāku algu, pie kam pilnu algu viņam pēc sešu mēnešu nokalpošanas izmaksā, sākot ar nākamā kalendāra mēneša pirmo dienu. Minētā sešu mēnešu laikā ieskaita, ja dienesta pārtraukums nepārsniedz 7 mēnešus, dienestu ar mēneša algu kā kara, tā arī citā resorā (arī valsts autonomā uzņēmumā), bet ar stundas, dienas vai nedēļas algu – tikai laiku, kas nokalpots kara resorā. Personām, kas no obligatoriskā kara dienesta (arī no kara skolas) mēneša laikā iestājas kara resora algotā dienestā, alga par 1/12 nav samazināma.

[II] 7. Ja darbinieks pāriet uz citu resoru, tad viņam jaunā dienesta vietā ieskaita izdienā laiku, kuru viņš iepriekšējā dienestā nokalpojis tās pašas vai augstākas kategorijas amatos.

Ja pēc dienesta pārtraukuma, ne ilgāka par 3 gadiem, darbinieks atgriežas valsts dienestā un nāk tanī pašā vai zemākā kategorijā, tad izdienā viņam ieskaita to laiku, kuru viņš pirms pārtraukuma nokalpojis tās pašas vai augstāku kategoriju amatos pēc 1921. g. 1. aprīļa.

39. Ja darbinieks no kāda cita resora pāriet uz kara resoru, tad kara resorā ieskaita izdienā laiku, kuru viņš iepriekšējā dienestā nokalpojis tās pašas vai augstākas kategorijas amatos.

Ja pēc dienesta pārtraukuma, ne ilgāka par 3 gadiem, darbinieks atgriežas kara resorā un nāk tanī pašā vai zemākā kategorijā, tad viņam izdienā ieskaita arī to laiku, kuru viņš pirms pārtraukuma nokalpojis tās pašas vai augstākas kategorijas amatos.

Pielikums nr. 44

Ministru kabinets 1940. g. 8. augustā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

**LIKUMS PAR TIRDZNICĪBAS UN RŪPNIECĪBAS
UZŅĒMUMU KOPU LIKUMA ATCELŠANU**

1. Ar šo atcelts likums par tirdzniecības un rūpniecības uzņēmumu kopām (Lik[umu] kr[ājums], 1938. g., 220).

2. Tirdzniecības un rūpniecības uzņēmumu kopu likvidācijas kārtību un veidu noteic finansu ministrs.

Likums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 10. augustā

Saeimas priekšsēdētājs P. Briedis,
Valsts prezidenta v. i.

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 10. aug. – Nr. 180; Likumu krājums, 1940. – Nr. 209.

Ministru kabinets 1938. g. 8. decembrī ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

**LIKUMS PAR TIRDZNICĪBAS UN RŪPNIECĪBAS
UZŅĒMUMU KOPĀM**

1. Tirdzniecības un uzņēmumu darbības saskaņošanai un tās pieskaņošanai Latvijas tautsaimniecības vajadzībām un iespējām, tirdzniecības un rūpniecības tautsaimnieciskai un privātsaimnieciskai nostiprināšanai un nodrošināšanai; atsevišķās nozarēs darba un ražošanas apjoma izlīdzināšanai; preču un ražojumu labuma standarta pacelšanai; izejmateriālu, preču un ražojumu iepirkšanas un pārdošanas, cenu kustības, kā arī veikal darbību noteikumu kārtošanai finansu ministrs var uzdot Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamerai noteiktā laikā apvienot tirdzniecības un rūpniecības uzņēmumus atsevišķo nozaru kopās.

Šādu apvienošanu kamera izdara ar finansu ministra piekrišanu arī uz pašu tirgotāju vai rūpnieku ierosinājumu.

2. Kopas dalībnieki savas saistības un savstarpējās tiesības, kā arī laiku, uz kuru kopa nodibināta, noteic kopas dalības līgumā.

3. Saistošo dalības līgumu kopas dalībnieki izstrādā Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras vadībā. Līgums stājas spēkā pēc tam, kad to apstiprinājis finansu ministrs. Šie līgumi, kā arī citi nolīgumi, kas saistās ar kopas nodibināšanu un darbību, nav apmaksājami ar zīmognodevu. To oriģināli glabājas Finanšu ministrijā, bet noraksti Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamerā.

Piezīme. Tirdzniecības un rūpniecības uzņēmumu apvienībām, kuras līdz šā likuma spēkā nākšanai būtu noslēgušas līgumus ar kopām līdzīgiem mērķiem vai uzdevumiem vai kuru darbību finansu ministrs atzīst par līdzīgu šinī likumā minēto kopu darbībai, divu mēnešu laikā, skaitot no šā likuma spēkā nākšanas, jānoslēdz kopas dalības līgums 2.–3. pantu kārtībā.

4. Blakus norunas un atsevišķas papildu vienošanās pie kopas līguma, cik tālu tās nav apstiprinājis finansu ministrs, nav spēkā.

5. Kopas darbībā no uzņēmumiem uzzinātie komerciālie un tehniskie noslēpumi nav izpaužami.

6. Kopas dalībnieki izvēl kopas pārvaldi saskaņā ar kopas līguma noteikumiem, bet kopas vadītāju uz Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras priekšlikumu apstiprina finansu ministrs katru reizi vienam gadam. Kopas darbojas, piemērojoties Civillikuma noteikumiem par sabiedrības līgumu (224.¹ un turpm[ākie] p[anti]).

7. Kopas dalībnieks var izstāties no kopas pirms kopas līgumā paredzētā termiņa notecēšanas tikai ar finansu ministra piekrišanu. Neatkarīgi no kopas līgumā paredzētiem gadījumiem kopas darbība izbeidzas ar finansu ministra lēmumu.

8. Finanšu ministrs var ar sevišķu rīkojumu attiecināt kopas dalības līguma noteikumus arī uz tādiem attiecīgas nozares tirdzniecības vai rūpniecības uzņēmumiem, kuri nav pievienojušies kopas līgumam.

9. Uz Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras priekšlikumu finansu ministrs var sodīt ar naudas sodu līdz Ls 20 000,—, bet, pārkāpumam atkārtoties, ar noliegumu piekopt tirdzniecības vai rūpniecības arodu tos kopas dalībniekus, kas atkāpjas no kopas uzdevumiem vai mērķiem, kas nepilda kopas līgumu, kas kavē kopas nodibināšanu vai kas ļaunprātīgi strādā pretī mērķiem, kādus noteic šis likums. Tādā pašā kārtā finansu ministrs var sodīt arī 8. pantā minētos uzņēmumus.

10. Finanšu ministrs var izdot noteikumus par šā likuma piemērošanu.

Likums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1938. g. 12. decembrī

K. Ulmanis,

Valsts un Ministru prezidents

Pielikums nr. 45**PSRS AUGSTĀKĀS PADOMES LIKUMS PAR LATVIJAS
PADOMJU SOCIĀLISTISKĀS REPUBLIKAS UZŅEMŠANU
PADOMJU SOCIĀLISTISKO REPUBLIKU SAVIENĪBĀ***1940. g. 5. augustā*

Noklausījusies Latvijas Saeimas pilnvarotās komisijas delegāciju, Padomju Sociālistisko Republiku Savienības Augstākā Padome nolemj:

1. Izpildīt Latvijas Saeimas lūgumu un uzņemt Latvijas Padomju Sociālistisko Republiku Padomju Sociālistisko Republiku Savienībā kā līdztiesīgu savienotu Padomju Sociālistisko Republiku.

2. Sarīkot saskaņā ar PSRS Konstitūcijas (Pamatlikuma) 34. un 35. pantu savienotajā Latvijas Padomju Sociālistiskajā Republikā deputātu vēlēšanas PSRS Augstākajai Padomei.

3. Uzdot PSRS Augstākās Padomes Prezidijam noteikt vēlēšanu dienu.

Maskavā, Kremļī, 1940. g. 5. augustā

PSRS Augstākās Padomes Prezidija
priekšsēdētājs M. Kaļiņins

PSRS Augstākās Padomes Prezidija
sekretārs A. Gorkins

Tulkojums no krievu valodas. Sociālistiskās revolūcijas uzvara Latvijā 1940. gadā. – 459. lpp.; Padomju varas atjaunošana Latvijā un Latvijas PSR iestāšanās PSRS sastāvā. Dokumenti un materiāli. – R., 1987. – 197. lpp.

Pielikums nr. 46**LATVIJAS PĀRSTĀVĪBU SARAKSTS PIE MINISTRU
KABINETA 1940. G. 8. AUGUSTA LĒMUMA PAR LATVIJAS
PĀRSTĀVĪBU ĀRZEMĒS DARBĪBAS IZBEIGŠANU****Sūtniecības**

Amerikas Savienotajās Valstīs	Sūtniecība	Vašingtonā
Argentīnā	“	Buenosairesā (arī Brazīlijā)
Beļģijā	“	Briselē (arī Luksemburgā)
Dānijā	“	Kopenhāgenā

Francijā	Sūtniecība	Parīzē (arī Spānijā un Portugālē)
Igaunijā	“	Tallinā
Itālijā	“	Romā (arī Bulgārijā un Grieķijā)
Lielbritānijā	“	Londonā
Lietuvā	“	Kauņā
PSR Savienībā	“	Maskavā
Rumānijā	“	Bukarestē (arī Ungārijā un Turcijā)
Somijā	“	Helsinkos
Vācijā	“	Berlīnē (arī Holandē)
Vatikānā	“	(sēdeklis Rīgā)
Zviedrijā	“	Stokholmā (arī Norvēģijā)
Šveicē	“	un pastāvīgā delegācija pie Tautu Savienības Ženēvā

Karjeras ģenerālkonsulāti

Holandē	Ģenerālkonsulāts	Roterdamā
Šveicē	“	Bernē
Turcijā	“	Stambulā
Vācijā	“	Dancigā

Karjeras konsulāti

Amerikas Savienotajās Valstīs	Konsulāts	Ņujorkā
Igaunijā	“	Valgā
Lietuvā	“	Šauļos
	“	Viļņā
Vācijā	“	Hamburgā
	“	Karalaučos

Goda ģenerālkonsulāti

Dienvidslāvijā	Ģenerālkonsulāts	Belgradā
Grieķijā	“	Atēnās
Lielbritānijā (Āfrikā)	“	Keiptaunā
“ (Kanādā)	“	Monreālā
Norvēģijā	“	Oslo

Goda konsulāti

ASV	Konsulāts	Čikāgā
“	“	Filadelfijā
“	“	Indianapolisā
“	“	Klīvlendā
“	“	Ņūorleānā
“	“	Portlendā
“	“	Sanfrancisko
“	“	Sietlā
“	“	Sentluisā
Beļģijā	“	Antverpenē
“	“	Ģentē
“	“	Lježā
Brazīlijā	“	Sanpaulu
Bulgārijā	“	Sofijā
“	“	Varnā
Protektorāts Bohēmijā un Morāvijā	“	Bratislavā
Dānijā	“	Orhūsā
Dienvidslāvijā	“	Zagrebā
Ēģiptē	“	Kairā
Francijā	“	Bordo
“	“	Brestā
“	“	Buloņā pie J[ūras]
“	“	Dinkerkā
“	“	Havrā
“	“	Kalē (<i>Calais</i>)
“	“	Lionā
“	“	Marseļā
“	“	Nicā
“	“	Ruānā
“	“	Strasbūrā
“ (Alžīrijā)	“	Alžīrā
Grieķijā	“	Salonikos
Holandē	“	Amsterdamā
Igaunijā	“	Narvā
Itālijā	“	Dženovā
“	“	Milānā
“	“	Neapolē
“	“	Triestā
“	“	Turīnā

Japānā	Konsulāts	Tokijā
Kubā	“	Havannā
Ķīnā	“	Harbinā
Lielbritānijā – Londonā	“	Birmingemā
“	“	Bredfordā
“	“	Hallā
“	“	Kārdifā
“	“	Liverpūlē
“	“	Mančestrā
“	“	Nūkāslā
“	“	Šefildā
“ (Skotijā)	“	Dandī
“	“	Glāzgovā
“	“	Lītā
“ (Ziemeļīrijā)	“	Belfāstā
“ (Īrijā) (<i>Eire</i>)	“	Dublinā
“ (Palestīnā)	“	Jeruzalemē
“ (Dienvidāfrikā)	“	Johannesburgā
“ (Indijā)	“	Bombejā
“ (Ceilonas salās)	“	Kolombo
“ (Kanādā)	“	Helifeksā
“	“	Toronto
“	“	Vankūverā
“ (Dienvidamerikā)	“	Portofspeinā (Trinidadas salā)
“ (Austrālijā)	“	Adelaidā
“	“	Brisbenā (Kvīnslendā)
“	“	Melburnā
“	“	Sidnejā
“ (Jaunzēlandē)	“	Oklendā
Luksemburgā	“	Luksemburgā
Monako	“	Monako
Norvēģijā	“	Bergenā
Portugālē	“	Lisabonā
Rumānijā	“	Galacā
Ungārijā	“	Budapeštā
Vācijā	“	Breslavā
“	“	Drēzdenē
“	“	Dīsburgā
“	“	Frankfurtē p[ie] M[ainas]
“	“	Hannoverē

Vācijā	Konsulāts	Ķelnē
“	“	Leipcigā
“	“	Lībekā
“	“	Magdeburgā
“	“	Manheimā
“	“	Minhenē
“	“	Nirnbergā
“	“	Štetīnē
“	“	Vīnē
Zviedrijā	“	Vupertālē–Elberfeldē
“	“	Jevlē
“	“	Gēteborgā
“	“	Helsingborgā
“	“	Karlštatē
“	“	Malmē

Latvijas goda vicekonsulāti

ASV	Vicekonsulāts	Galvestonā
“	“	Losandželosā
“	“	Pitsburgā
“	“	Manilā (Filipīnu salās)
“	“	Sanhuanā (Puertoriko)
Bulgārijā	“	Burgasā
Dānijā	“	Olborgā
“	“	Esbjergā
“	“	Helsingērā
“	“	Nakskovā
Lielbritānijā	“	Renē
“	“	Bristolē
“	“	Dartmutā
“	“	Doverā
“	“	Džilingemā
“	“	Felmutā
“	“	Foli
“	“	Grimsbī
“	“	Heridžā
“	“	Loustoftā
“	“	Mīdlsboro
“	“	Ņūportā
“	“	Plimutā

Lielbritānijā	Vicekonsulāts	Portsmutā
“	“	Sauthemptonā
“	“	Sanderlendā
“	“	Svonsi
“	“	Vesthārtpūlā
“ (Skotijā)	“	Aberdīnā
“ “	“	Bonesā
“ “	“	Greindžmutā
“ “	“	Kērkvolā
“ “	“	Metilcā
“ “	“	Vikā
“ (Īrijā)	“	Korkā
“ (Ziemeļīrijā)	“	Londonderijā
“ (Īrijā) (<i>Eire</i>)	“	Vaterfordā
“ (Kanālu salās)	“	Džersi
“ (Vidusjūrā)	“	Gibraltārā
“ “	“	Maltā
“ (Āfrikā)	“	Bulavaio
“ (Kanādā)	“	Sentdžonsā (N[ū]f[au]ndlendā)
“ (Dienvidamerikā)	“	Sentdžordžesā
Norvēģijā	“	Dramenā
“	“	Kristiansandā
“	“	Narvikā
“	“	Stavangerā
“	“	Tromsē
“	“	Tronheimā
“	“	Vardē
Rumānijā	“	Konstancā
Somijā	“	Pori
“	“	Kokolā (Gamlakarlebijā)
“	“	Kotkā
“	“	Kuopio
“	“	Lovisā
“	“	Oulu (<i>Uleaborg</i>)
“	“	Raumā
“	“	Tamperē (Tamerforsā)
“	“	Turku (Abo)
“	“	Vāsā
Zviedrijā	“	Halmstādē
“	“	Hērnēsandē

Zviedrijā	Vicekonsulāts	Luleo
“	“	Sundsvallā
“	“	Ūmeo
“	“	Visbijā

**Nepastāvīgie goda konsulārie pārstāvji, kas darbojas
pie citām pārstāvībām un kuriem nav
patstāvīga iecirkņa**

Ģenerālkonsuli:

Dānijā – Kopenhāgenā

Igaunijā – Tallinā

Rumānijā – Bukarestē

Somijā – Helsinkos

Konsuli:

Francijā – Parīzē

Holandē – Roterdamā

Vācijā – Dancigā

Turcijā – Stambulā

Vācijā – Berlīnē

Vācijā – Karalaučos

Zviedrijā – Stokholmā

Vicekonsuli:

Beļģijā – Antverpenē

Dānijā – Kopenhāgenā

Igaunijā – Tallinā

Itālijā – Dženovā

Rumānijā – Bukarestē

Vācijā – Hamburgā

Zviedrijā – Gēteborgā

“ – Malmē

Ārlietu ministr[ijas] Administr[atīvā]
depart[amenta] dir[ektora] v. i. V. Jemeljanovs

Pielikums nr. 47

Ministru kabinets 1940. g. 9. augustā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

**PAPILDINĀJUMI UN PĀRGROZĪJUMI IEKŠLIETU
MINISTRIJAS UN SABIEDRISKO LIETU MINISTRIJAS
IEKĀRTĀ**

A.

Iekšlietu ministrijas iekārtu (Lik[umu] kr[ājums], 1939. g., 90, un 1940. g., 168)¹ papildināt šādi:

I. Iekārtas 1. pantā pēc vārdiem "konfesiju" iespraust vārdus "preses, biedrību, poligrāfisko iestāžu, kino".

II. Iekārtas 2. un 5. pantu izteikt šādi:

2.1. pantā norādīto uzdevumu veikšanai iekšlietu ministrs var izdot noteikumus.

5. Administratīvais departaments pārzina:

pasu, pavalstniecības, ārzemnieku, preses, biedrību, poligrāfisko iestāžu un kino lietas, kā arī ministrijas grāmatvedību, kasi un juriskonsultāciju.

III. Iekārtas 3. pantu papildināt ar šādu 9. punktu:

"9) Galvenā literatūras pārvalde".

IV. Iekārtas 6. pantu papildināt ar šādu 5., 6. un 7. punktu:

5) Biedrību nodaļa;

6) Preses birojs;

7) Filmu kontroles birojs.

V. Iekārtu papildināt ar šādu 10.¹, 10.², 10.³ pantu:

10.¹ Biedrību nodaļa izsniedz attiecīgas atļaujas un gādā par biedrošanās un sapulču tiesību izlietošanu saskaņā ar pastāvošiem likumiem. Nodaļa pārzina biedrību un citu organizāciju reģistrācijas darbus, likvidācijas un ārējo nozīmju lietas, nodaļa kārtu publisku ziedojumu vākšanas lietas, kā arī pilda uzdevumus, kādi paredzēti likumos par izrādēm un izrīkojumiem, par izlozēm, par izstāžu sarīkošanu un citos likumos.

10.² Preses birojs pārzina izdevniecību, poligrāfisko iestāžu un to ražojumu pārdošanu, bibliotēku, lasītavu un kinematogrāfu lietas, kā arī uzrauga valsts valodas likuma ievērošanu.

10.³ Filmu kontroles birojs skata cauri Padomju Sociālistisko Republiku Savienībā ražotās un no ārzemēm ievadamās filmas, izdod izrāžu atļaujas un pārbauda skaņu plašu saturu.

VI. Iekārtu papildināt ar šādu VIII¹ nodalījumu:

VIII.¹ Galvenā literatūras pārvalde.

43.¹ Galvenā literatūras pārvalde darbojas uz atsevišķa likuma pamata.

B.

Sabiedrisko lietu ministrijas iekārtā (Lik[umu] kr[ājums], 1937. g., 87, 135, 1938. g., 212, un 1940. g., 121) izdarīt šādus pārgrozījumus:

I. Iekārtas 1. pantā svītrot vārdus "preses, biedrību, poligrāfisko iestāžu" un vārdu "kino".

II. Iekārtas 3. pantā svītrot 2. punktu.

III. Iekārtas III daļu (13.–17. p[ants]) atcelt.

Šis likums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 10. augustā

Saeimas priekšsēdētājs P. Briedis,
Valsts prezidenta v. i.

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 10. aug. – Nr. 180; Likumu krājums, 1940. – Nr. 210.

¹ Sk. pielik. nr. 2.

Ministru kabinets 1937. g. 12. maijā ir
pieņēmis un Valsts prezidents izsludina
šādu likumu:

SABIEDRISKO LIETU MINISTRIJAS IEKĀRTA

1. Sabiedrisko lietu ministrija rūpējas par pilsoņu kulturāli valstisku audzināšanu, pārzina preses, biedrību, poligrāfisko iestāžu, privāto teātru, kino, radiofona, tūrisma un aizsargu lietas un izpilda citus uzdevumus, ko viņai uzliek atsevišķi likumi un noteikumi.

3. Sabiedrisko lietu ministrijas galvenās sastāvdaļas ir: 1) sabiedriski kulturālais departaments; 2) preses un biedrību departaments; 3) aizsargu organizācija un 4) Latvijas radiofons.

III. Preses un biedrību departaments

13. Preses un biedrību departaments pārzina preses, biedrību un citu organizāciju un sapulču lietas, kā arī veic uzdevumus, kuri norādīti atsevišķos likumos par izrādēm un izrīkojumiem, kinematogrāfiem, izložēm, ziedojumu vākšanu un citiem gadījumiem, kam ir sakars ar sabiedrisko lietu kārtošānu.

14. Departamenta sastāvdaļas ir: 1) preses nodaļa, 2) biedrību nodaļa un 3) filmu kontroles birojs.

15. Preses nodaļa pārzina preses, izdevniecību, poligrāfisko iestāžu un to ražojumu pārdošanu, bibliotēku, lasītavu un kinematogrāfu lietas, kontrolē Latvijā izdotos un ievestos ārzemju iespaiddarbus un sludinājumus, kā arī uzrauga valsts valodas likuma ievērošanu.

Pie nodaļas pastāv preses birojs.

16. Biedrību nodaļa izsniedz attiecīgas atļaujas un gādā par biedrošanās un sapulču tiesību izlietošanu saskaņā ar pastāvošiem likumiem. Nodaļa pārzina biedrību un citu organizāciju reģistrācijas, darbības, likvidācijas un ārējo nozīmju lietas; nodaļa kārtu publisku ziedojumu vākšanas lietas, kā arī pilda uzdevumus, kādi paredzēti likumos par izrādēm un izrīkojumiem, par izlozēm, par izstāžu sarīkošanu un citos likumos.

17. Filmu kontroles birojs skata cauri Latvijā ražotās un no ārzemēm ievadamās filmas, izdod izrāžu atļaujas un pārbauda skaņu plašu saturu.

Rīgā 1937. g. 13. maijā

Valsts un Ministru prezidents K. Ulmanis

Valdības Vēstnesis. – 1937. – 13. maijs. – Nr. 106; 1938. – 6. dec. – Nr. 277; 1940. – 10. jūl. – Nr. 153; Likumu krājums, 1937. – Nr. 87; 1938. – Nr. 212; 1940. – Nr. 121.

Pielikums nr. 48

Ministru kabinets 1940. g. 9. augustā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

LIKUMS PAR GALVENO LITERATŪRAS PĀRVALDI

1. Pie Iekšlietu ministrijas pastāv Galvenā literatūras pārvalde, kas pārzina un kontrolē pēc satura un no tehniskās puses:

- 1) mehāniskā vai ķīmiskā ceļā izgatavotos iespaiduma darbus;
- 2) izplatīšanai nolemtus rakstus, attēlojumu vai mūzikas ražojumu pavairojumus;
- 3) no ārzemēm ievestos poligrāfiskos ražojumus.

2. Galveno literatūras pārvaldi vada Ministru kabineta iecelts pārvaldes priekšnieks.

3. Par periodisko un neperiodisko izdevumu saturu atbild redakcijās un apgādniecībās darbojošies politiskie redaktori, bet par tehnisko izdevumu – tehniskie redaktori.

Piezīme. Politiskie redaktori var darboties arī atsevišķās spiestuvēs.

4. Politiskos redaktorus ieceļ Galvenās literatūras pārvaldes priekšnieks.

5. Periodiska izdevuma pirmos 20 eksemplārus un neperiodiska iespaiduma darba pirmos 15 eksemplārus, bet citādā ceļā, kā foto, un tamlīdzīgi izgatavotus 2 eksemplārus spiestuves vai darbnīcas atbildīgais vadītājs piesūta Rīgā – Galvenajai literatūras pārvaldei, bet citur – vietējam tautas milicijas priekšniekam,

kas saņemtos eksemplārus nekavējoties nosūta Galvenajai literatūras pārvaldei. Reizē ar to spiestuves atbildīgam redaktoram jāpaziņo neperiodiskā, bet uz Galvenās literatūras pārvaldes vai vietējā tautas milicijas priekšnieka pieprasījumu arī periodiskā izdevuma iespiesto eksemplāru skaits.

6. Izgatavoto un izplatīto poligrāfisko ražojumu pārbaudei pie Galvenās literatūras pārvaldes pastāv Pēckontroles birojs, kura vadītāju uz pārvaldes priekšnieka priekšlikumu ieceļ iekšlietu ministrs.

7. Tuvākus noteikumus šā likuma izvešanai dzīvē izdod iekšlietu ministrs.

Šis likums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 10. augustā

Saeimas priekšsēdētājs P. Briedis,

Valsts prezidenta v. i.

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 10. aug. – Nr. 180; Likumu krājums, 1940. – Nr. 211.

Pielikums nr. 49

Ministru kabinets 1940. g. 9. augustā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

LIKUMS PAR LATVIEŠU–FRANČU TUVINĀŠANAS BIEDRĪBAS UZTURĒTĀS MĀCĪBAS IESTĀDES “FRANČU LICEJS” NODOŠANU RĪGAS PILSĒTAI

1. Latviešu–franču tuvināšanas biedrības uzturētā mācības iestāde ar nosaukumu “Franču licejs” pāriet Rīgas pilsētai un turpina darboties kā pašvaldības mācības iestāde.

2. Latviešu–franču tuvināšanas biedrībai piederošais nekustāmais īpašums 4513,8 kv[adrāt]metru platībā Rīgā (24. grupā ar 265. num[uru]), kas ierakstīts Rīgas pilsētas otrā hipotēku iecirkņa zemesgrāmatas 1840. nodalījumā, uz šā likuma pamata nostiprināms uz Rīgas pilsētas pašvaldības vārdu, dzēšot aprobežojumus un aizliegumus, kas ierakstīti zemesgrāmatas nodalījuma II daļā – 1930. g. 31. janvārī ar žurn[āla] 622. num[uru] un 1938. g. 25. oktobrī ar žurn[āla] 5517. num[uru] un zemesgrāmatas nodalījuma III daļā – 1929. g. 16. maijā ar žurn[āla] 2465. num[uru]. Pārējie aprobežojumi, kas apgrūtina šo imobili, paliek spēkā, un Rīgas pilsēta pārņem šā imobiļa hipotekāros parādus.

3. Sakarā ar nekustama īpašuma pāreju Rīgas pilsētai atsavināšanas, zīmoga un citas nodevas nav ņemamas.

4. Latviešu–franču tuvināšanas biedrība bez atlīdzības nodod Rīgas pilsētas īpašumā visu to kustamo mantu (mēbeles, mācības līdzekļus, bibliotēku un kapitālus pēc sastādītas uz 1940. g. 1. augustu bilances), kura līdz šim lietota šā likuma 1. pantā minētās mācības iestādes uzturēšanai.

5. Šis likums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 10. augustā

Saeimas priekšsēdētājs P. Briedis,
Valsts prezidenta v. i.

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 10. aug. – Nr. 180; Likumu krājums, 1940. – Nr. 212.

Pielikums nr. 50

Ministru kabinets 1940. g. 12. augustā ir
pieņēmis un Valsts prezidents izsludina
šādu likumu:

LIKUMS PAR GALVENĀS LITERATŪRAS PĀRVALDES FONDU

1. Poligrāfisko ražojumu kontroles izdevumu segšanai pie Iekšlietu ministrijas pastāv Galvenās literatūras pārvaldes fonds.

2. Fondu pārvalda fonda kolēģija, kas sastāv no iekšlietu ministra iecelta fonda priekšsēdētāja un Galvenās literatūras pārvaldes priekšnieka, un Valsts kontroles pārstāvja kā kolēģijas locekļiem.

3. Fonda līdzekļi sastādās no iemaksām 1% apmērā par katru poligrāfiskā ražojuma pasūtījumu.

4. Izmaksas (3. p[ants]) no pasūtītāja iekasē poligrāfiskā iestāde un kvīti reizē ar obligatoriskiem poligrāfiskā ražojuma eksemplāriem vai zīmogu vai klišeju novilkumiem iesūta fondam, un ar fondu galīgi norēķinās katra mēneša pirmajā dienā.

5. Fonda līdzekļi glabājami Latvijas Bankā.

6. Fonda lēmumus apstiprina iekšlietu ministrs.

7. Instrukciju par fonda darbību izdod iekšlietu ministrs.

Šis likums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 13. augustā

Saeimas priekšsēdētājs P. Briedis,
Valsts prezidenta v. i.

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 13. aug. – Nr. 182; Likumu krājums, 1940. – Nr. 215.

Pielikums nr. 51

Ministru kabinets 1940. g. 12. augustā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

**LIKUMS PAR POLIGRĀFISKIEM
RAŽOJUMIEM**

1. Periodiskus izdevumus var izdot tikai ar iekšlietu ministra atļauju.

Piezīme. Lūgumam dēļ atļaujas pievienojama LKP, arodbiedrību, komjau-
natnes vai Sarkanās Palīdzības centrālo orgānu atsauksme.

2. Neperiodiskus izdevumus spiestuvēm var pasūtīt vienīgi:

1) Rīgā: valsts un pašvaldības iestādes, LK partijas, arodbiedrību, komjau-
natnes vai Sarkanās Palīdzības centrālie orgāni, kā arī Valsts apgādniecību un
poligrāfisko iestāžu pārvalde;

2) pārējās vietās bez 1. punktā paredzētiem orgāniem arī Sarkanarmijas un
Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas tautas armijas daļas, vietējās paš-
valdību iestādes, kā arī Valsts apgādniecību un poligrāfisko iestāžu pārvaldes
vietējais pilnvarnieks.

Par katru pasūtījumu spiestuvēm ar atsevišķām veidlapām 24 stundu laikā
jāpaziņo Galvenajai literatūras pārvaldei un Valsts apgādniecību un poligrāfisko
iestāžu pārvaldei Rīgā.

3. Atsevišķu iestāžu dienesta papīrus un privātpersonu sīkdarbus, kā, piem-
[ēram], vizītkartes, cenu rādītājus, vēstuļu papīrus, aploksnes u.c., spiestuves
var izgatavot jebkuram pasūtītājam.

4. Zīmogdarbniču un cinkogrāfijas ražojumus var pasūtīt 2. pantā minētās ie-
stādes un orgāni, bet privātpersonas šos pasūtījumus var izdarīt tikai ar Iekšlietu
ministrijas atļauju.

5. Tuvākus noteikumus šā likuma izvešanai dzīvē izdod iekšlietu ministrs.

Šis likums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 13. augustā

Saeimas priekšsēdētājs P. Briedis,
Valsts prezidenta v. i.

Pielikums nr. 52

Ministru kabinets 1940. g. 12. augustā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

**PĀRGROZĪJUMI UN PAPILDINĀJUMI NOTEIKUMOS
PAR SLIMO KASĒM**

Noteikumos par slimo kasēm (Lik[umu] kr[ājums], 1930. g., 114) izdarīt šādus pārgrozījumus un papildinājumus:

I. Noteikumu 16. pantu papildināt ar otro daļu:

16. ...

Par šā panta noteikumu neievērošanu, kā arī par dalībnieku un darba devēju iemaksu un piemaksu (66. p[ants]) ļaunprātīgu neiemaksāšanu slimo kasei tautas labklājības ministrs var sodīt darba devēju vai viņa vietnieku ar naudas sodu līdz 2000 latiem.

II. Noteikumu 48. pantu izteikt šādi:

48. Slimo kases pilnai sapulcei ir tiesība lemt, ka kases dalībnieci – mātei izsniedzams vienreizējs pabalsts bērna pūriņam, kā arī pabalsts bērna barošanai astoņu mēnešu laikā no bērna piedzimšanas.

Piezīme paliek.

III. Noteikumu 53. pantu papildināt ar otro daļu:

53. ...

Tautas labklājības ministrijai ir tiesība noteikt, ka gadījumā, ja slimo kases dalībnieka darba alga pārsniedz ministrijas noteiktu summu, naudas pabalsts aprēķināms no šās summas.

Papildinājumi stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 13. augustā

Saeimas priekšsēdētājs P. Briedis,
Valsts prezidenta v. i.

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 13. aug. – Nr. 182; Likumu krājums, 1940. – Nr. 217.

**NOTEIKUMI PAR SLIMO KASĒM
(izdoti Latvijas Republikas Satversmes 81. panta kartībā)**

I. 16. Darba devējam vai viņa vietniekam Tautas labklājības ministrijas noteiktā kārtībā:

1) jāpiesūta slimo kasei ziņas: par darba vietā izpildāmiem darbiem, darba vietā nodarbināto personu skaitu, viņu algas lielumu un izmaksas laiku, viņu iestāšanos darbā, kā arī par darba vietas īpašnieka maiņu, bet juridiskām personām arī par atbildīgo vadītāju maiņu.

2) jāved grāmatas un saraksti, kuri satur augšminētās ziņas, un

3) jāuzrāda šo ziņu pārbaudīšanai attiecīgi dokumenti, rēķini, grāmatas un ieraksti.

66. Darba devējs ietur kases dalībnieku iemaksas, algu izmaksājot, un iemaksā tās slimo kasei nedēļas laikā, skaitot no ieturēšanas dienas. Tajā pašā laikā darba devējs iemaksā arī savas piemaksas, kā arī iemaksas dalībnieku ārstēšanai (39. pants) un ieturētās soda naudas (56. pants). Noteiktā laikā neiemaksātās summas piedzen policija uz slimo kases valdes rīkojuma pamata saskaņā ar likumu par nodokļu un neapstrīdamu naudas summu piedzīšanu (Lik[umu] kr[ājums], 1928. g., 119).

Sūdzības par šai pantā minētiem slimo kases valdes rīkojumiem iesniedzamas Tautas labklājības ministrijai viena mēneša laikā pēc rīkojuma paziņošanas. Sūdzības iesniegšana neaptur rīkojuma izpildīšanu, ja par tā apturēšanu nav bijis sevišķa Tautas labklājības ministrijas lēmuma.

Par laikā neizdarītām iemaksām darba devējam jāmaksā slimo kasei soda nauda 1% apmērā mēnesī no laikā nenomaksātās summas. Nepilns mēnesis skaitāms par pilnu.

To kases dalībnieku iemaksas, kuru alga nesasniedz vienkārša darba strādnieka vidējo algu, ko atkarībā no vietējiem apstākļiem nosaka Tautas labklājības ministrija ne ilgākam laikam kā par pusgadu uz priekšu, nomaksā iemaksas veidā darba devējs no saviem līdzekļiem.

Valsts piemaksā slimo kasei par katru kases dalībnieku tikpat, cik jāmaksā darba devējam, atskaitot iemaksas dalībnieku ārstēšanai (39. p[ants]) un 38. pantā paredzēto darba devēju virsmaksu. Valsts piemaksas izsniedzamas kasei par katru notecējušu mēnesi ne vēlāk kā nākamā mēneša 15. dienā uz tautas labklājības ministrijas pārbaudītu un apstiprinātu aprēķinu pamata. Slimo kases valdei piemaksu pieprasījumi jāiesniedz Tautas labklājības ministrijai ne vēlāk par 10 dienām pēc notecējušā mēneša.

II§ 48. Slimo kases pilnai sapulcei ir tiesība lemt, ka kases dalībniecei – mātei izsniedzams papildu pabalsts līdz vienas ceturtdaļas darba algas apmēram bērna barošanai astoņu mēnešu laikā no bērna piedzimšanas. Ja darbinieces darba alga nesasniedz Tautas labklājības ministrijas noteikto vidējo dienas algu, tad pabalstu aprēķina no šīs algas.

Piezīme. Ja kases dalībniece – māte šinī pantā minēto 8 mēnešu laikā izstājas no kases dalībniekiem un tiek uzņemta tās pašas vai citas slimo kases ģimenes locekļu skaitā, tad viņai tiesība saņemt pabalstu bērna barošanai līdz 8 mēnešiem no dzemdībām tādos apmēros, kādi noteikti apgādājamiem ģimenes locekļiem.

III. 53. Naudas pabalsts aprēķināms pēc kases dalībnieka tās algas, pēc kuras noteic viņa iemaksas slimo kasē.

Rīgā 1930. g. 10. jūlijā

Ministru prezidents H. Celmiņš
Tautas labklājības ministrs V. Rubulis

Valdības Vēstnesis. – 1930. – 11. jūl. – Nr. 152; Likumu krājums, 1930. – Nr. 114.

Pielikums nr. 53

Ministru kabinets 1940. g. 12. augustā ir
pieņēmis un Valsts prezidents izsludina
šādu likumu:

LIKUMS PAR BERLĪNĒ STARP LATVIJU UN VĀCIJU 1939. GADA 21. DECEMBRĪ PARAKSTĪTO PAPILDU NOLĪGUMU PIE 1935. GADA 4. DECEMBRA NOLĪGUMA STARP LATVIJU UN VĀCIJU PAR SAVSTARPĒJU PREČU APGROZĪBU

1. Berlīnē 1939. gada 21. decembrī starp Latviju un Vāciju parakstītais Papildu nolīgums pie 1935. gada 4. decembra Nolīguma starp Latviju un Vāciju par savstarpēju preču apgrozību ar šo likumu pieņemts un apstiprināts.

2. Likums stājas spēkā tā izsludināšanas dienā. Līdz ar šo likumu izsludināms likuma 1. pantā minētais Papildu nolīgums (sk. "Vald[ības] Vēstn[esis]", 183. n[umurs]).

3. Papildu nolīgums stājas spēkā tā 2. pantā paredzētā laikā un kārtībā.

Rīgā 1940. g. 14. augustā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 14. aug. – Nr. 183; Likumu krājums, 1940. – Nr. 218.

1935. GADA 4. DECEMBRA NOLĪGUMS STARP LATVIJU UN VĀCIJU PAR SAVSTARPĒJU PREČU APGROZĪBU

Apakšā parakstījušies Latvijas un Vācijas valdību pilnvarnieki noslēguši sekojošo nolīgumu par savstarpēju preču apgrozību:

1. pants

Latvijas un Vācijas valdības, vēlēdamās pēc iespējas veicināt abpusēju preču apmaiņu, vienojušās, ka sevišķu grūtību gadījumos tās ievadīs savā starpā sarunas, lai atrastu apmierinošu atrisinājumu savstarpējās saprašanās garā.

2. pants

Latvijas valdība Vācijas zemkopības un rūpniecības ražojumu ieviešanā pienācīgi ievēros Vācijas intereses.

Vācijas valdība Latvijas zemkopības un rūpniecības ražojumu ieviešanā pienācīgi ievēros Latvijas intereses.

3. pants

Latvijas lopu, to kautķermeņu un animālo ražojumu ieviešanai Vācijā un caurvešanai caur Vāciju ir spēkā pielikumā norādītie veterinārie noteikumi.

Citādi Vācijā pastāvošie veterinārie noteikumi paliek neskarti.

4. pants

Katra no abām valdībām ieceļ valdības komisiju. Šo komisiju uzdevums ir kārtot pastāvīgā tiešā saziņā visus jautājumus, kam ir sakars ar šī nolīguma pildīšanu. Abas valdības paziņo drīzākā laikā viena otrai valdības komisiju sastāvu.

Valdības komisijas sapulcējas, kad to prasa viens no abiem priekšsēdētājiem.

Valdības komisijas var pieaicināt lietpratējus un iecelt jauktas apakškomisijas.

Savai darbībai komisijas izstrādā kopējus darba noteikumus.

5. pants

Nolīgums paliek spēkā līdz 1936. gada 31. decembrim, bet ne ilgāk kā 1926. gada 28. jūnija Līgums starp Latvijas Republiku un Vācijas valsti saimniecisko attiecību nokārtošanai starp Latviju un Vāciju.

Nolīgums uzskatāms par pagarinātu uz ikvienu turpmāku gadu, ja viena no abām līdzējām pusēm to neuzteic, vēlākais, līdz tekošā gada 30. novembrim. Ja pēc 1936. gada 31. decembra nolīgums joprojām ir spēkā, tad turpmāk to var uzteikt arī trīs mēnešus iepriekš, ik gada ceturksnim izbeidzoties.

6. pants

Šis nolīgums ir ratificējams. Ratifikācijas dokumenti apmaināmi Berlīnē līdz 1935. gada 15. decembrim. Nolīgums stājas spēkā 1936. gada 1. janvārī.

Sastādīts divos izgatavojumos, latviešu un vācu valodā.

Rīgā 1935. g. 4. decembrī

L. Ēķis
(paraksts)

E. v. Schack
(paraksts)

B. Pavasars
(paraksts)

H. Hemmen
(paraksts)

PAPILDU NOLĪGUMS PIE 1935. G. 4. DECEMBRA NOLĪGUMA STARP LATVIJU UN VĀCIJU PAR SAVSTARPĒJU PREČU APGROZĪBU¹

2. pants

Šis papildu nolīgums ratificējams un stājas spēkā piecpadsmitā dienā pēc ratifikācijas grāmatu apmaiņas, kurai jānotiek Rīgā.

Abas valdības tomēr vienojas par to, ka šo papildu nolīgumu pagaidām pielietos jau pirms ratifikāciju grāmatu apmaiņas, sākot ar 1940. g. 1. janvāri.

Sastādīts divos eksemplāros, latviešu un vācu valodā.

Berlīnē 1939. g. 21. decembrī

A. Kampe

E. Wiehl

K. Poehlmann

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 14. aug. – Nr. 183.

¹ Nolīguma pielikuma daļa nav publicēta. Tāpat nav publicēts pagaidu nolīguma 1. pants, jo tas attiecas uz šo pielikumu.

Pielikums nr. 54

Ministru kabinets 1940. g. 13. augustā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

PAPILDINĀJUMI UN PĀRGROZĪJUMI LIKUMĀ PAR ATSAVINĀŠANAS NODEVU

Likumā par atsavināšanas nodevu (Lik[umu] kr[ājums], 1934. g., 228, 1936. g., 101, un 1939. g., 123) izdarīt šādus papildinājumus un pārgrozījumus:

I. Likuma 3. pantu papildināt ar šādu jaunu 18. punktu un 3. piezīmi:

3. ...

18) akti vai tiesas spriedumi, pēc kuriem nekustamu mantu iegūst vispārderīgas un kulturālas organizācijas un iestādes, ja atsvabināšanai katrā atsevišķā gadījumā saņemta finansu ministra piekrišana.

...

3. piezīme. Šā (3.) panta 18. punkta noteikumi attiecināmi arī uz tiem aktiem vai tiesas spriedumiem, kas noslēgti vai taisīti pirms šo papildinājumu un

pārgrozījumu spēkā stāšanās, ja par tiem atsavināšanas nodeva vēl nav iemaksāta valsts ieņēmumos vai valsts depozītu kontos.

II. Likuma 3. p[anta] 11. punktā svītrot vārdus “un aizsargu organizācijas”.

III. Likuma 3. p[anta] 10. un 13. punktu atcelt.

Šie papildinājumi un pārgrozījumi stājas spēkā nākamā dienā pēc to izsludināšanas.

Rīgā 1940. g. 14. augustā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 14. aug. – Nr. 183; Likumu krājums, 1940. – Nr. 219.

Ministru kabinets 1934. g. 9. augustā ir
pieņēmis un Valsts prezidents izsludina
šādu likumu:

LIKUMS PAR ATSAVINĀŠANAS NODEVU

3. No atsavināšanas nodevas atsvabināti:

- 10) akti, ar kuriem nekustamu mantu iegūst patronātu biedrība;
- 11) akti, ar kuriem nekustamu mantu iegūst Sarkanais Krusts, Brāļu kapu komiteja, Brīvības pieminekļa komiteja un aizsargu organizācijas;
- 13) akti, pēc kuriem nekustamu mantu saviem tiešiem mērķiem iegūst reliģiskas draudzes un draudžu savienības vai baznīcas.

1934. g. 17. augustā

Valsts prezidents A. Kviesis

Valdības Vēstnesis. – 1934. – 17. aug. – Nr. 183; Likumu krājums, 1934. – Nr. 228.

Pielikums nr. 55

Ministru kabinets 1940. g. 13. augustā ir
pieņēmis un Valsts prezidents izsludina
šādu likumu:

PĀRGROZĪJUMI SATIKSMES LIKUMU I PIELIKUMĀ

Pārdēvējot Satiksmes likumu (1940. g. izd[evums]) I pielikuma 12. p[anta] 4. punktu un 13. p[anta] 4. punktu par 5. punktu, atvietojojot abu minēto pantu

2. punktu un papildinot abus pantus ar jaunu 4. punktu, izteikt šo pantu līdzšinējo 2. punktu un jauno 4. punktu tā:

12. ...

2) ekspluatācijas nozarē – ekspluatācijas iecirkņos, kas pakļauti ekspluatācijas direktoram;

4) staciju ieņēmumu rēķinvedības nozarē – iecirkņos, kas pakļauti galvenā direktora palīgam;

13. ...

2) ekspluatācijas nozarē – ekspluatācijas revidents;

...

4) staciju ieņēmumu un rēķinvedības nozarē – ekspluatācijas revidents, bet īpaši noteiktās stacijās – komercinspekcija.

Šie pārgrozījumi stājas spēkā 1940. g. 1. septembrī.

Rīgā 1940. g. 14. augustā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 14. aug. – Nr. 183; Likumu krājums, 1940. – Nr. 220.

SATIKSMEŠ LIKUMI (1940. g. izd[evums])

12. Ekspluatācijas un saimniecības tiešai pārzināšanai un uzraudzībai uz vietām dzelzceļa tīklu sadala:

2) ekspluatācijas, kā arī stacijas ienākumu un rēķinvedības nozarē – iecirkņos, kas pakļauti ekspluatācijas direktoram;

4) ārstniecības un sanitārā nozarē – ārstniecības iecirkņos, kas pakļauti galvenam ārstam un galvenā direktora palīgam.

13. Katra iecirkņa vai vietējās iestādes priekšgalā stāv viena atbildīga persona un proti:

2) ekspluatācijas, kā arī staciju ieņēmumu un rēķinvedības nozarē – ekspluatācijas revidents;

4) ārstniecības un sanitārā nozarē – iecirkņa ārsts.

Pielikums nr. 56

Ministru kabinets 1940. g. 14. augustā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

PĀRGROZĪJUMI NOTEIKUMOS PAR VALSTS DARBINIEKU ATALGOJUMU

Noteikumu par valsts darbinieku atalgojumu (Lik[umu] kr[ājums], 1929. g., 156, un 1938. g., 92) 57. pantu izteikt šādi:

57. Obligatoriiskā kara dienesta karavīri saņem ģimenes piemaksu:

1) par sievu, ja ģimenē ir vismaz 1 bērns vai ja viņa atrodas pēdējo trīs mēnešu grūtniecības stāvoklī vai ir zaudējusi darba spējas ne mazāk par 50%, – Ls 10,– mēnesī;

2) par bērniem; ja ģimenē ir 1 bērns – Ls 10,–, 2 bērni – Ls 22,–, 3 bērni – Ls 40,–, 4 bērni – Ls 55,–, 5 bērni – Ls 70,–, bet par katru nākamo bērnu – Ls 20,– mēnesī;

3) par katru vecāku, sākot ar pilniem 60 gadiem, ja viņi ir trūcīgi un viņiem nav citu ģimenes locekļu, kas spēj viņus apgādāt, – ja obligatoriiskā kara dienestā iesaukti: viens dēls – Ls 10,–, divi dēli – Ls 22,–, trīs dēli – Ls 40,–, četri un vairāki dēli – Ls 55,– mēnesī;

4) par katru vecāku, arī jaunāku par 60 gadiem, ja viņi ir zaudējuši darba spējas ne mazāk par 50%, ir trūcīgi un viņiem nav citu ģimenes locekļu, kas spēj viņus apgādāt, – kā norādīts šā panta 3. punktā;

5) par katru brāli un māsu līdz pilniem 16 gadiem, ja viņi ir trūcīgi un ja viņiem nav citu ģimenes locekļu, kas spēj viņus apgādāt, – Ls 10,– mēnesī.

Par ģimenes piemaksas piešķiršanu un izsniegšanu 1., 2. un 3. punktā minētiem ģimenes locekļiem lemj attiecīgā karaspēka daļa, bet 4. un 5. punktā minētiem – Tautas labklājības ministrija.

Šie pārgrozījumi stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 15. augustā

Valsts prezidents

Prof. Dr. A. Kirhenšteins

NOTEIKUMI PAR VALSTS DARBINIEKU ATALGOJUMU (izdoti Latvijas Republikas Satversmes 81. panta kārtībā)

57. Obligatīriskā kara dienesta karavīri saņem Ls 4,50 mēnesī par katru ģimenes locekli. Par viņu ģimenes locekļiem bez sievas un bērniem vēl uzskatāmi:

1) viņu vecāki, sākot ar pilniem 60 gadiem, ja tiem nav sava uzņēmuma vai saimniecības, no kuru ienākumiem tie var pārtikt, vai ja tiem nav cita apgādnieka;

2) darba nespējīgie vecāki, arī jaunāki par 60 gadiem, ja tie ir trūcīgi un ja kara dienestā iesauktais bijis to vienīgais apgādnieks;

3) viņu brāļi un māsas līdz pilniem 16 gadiem, ja tie ir trūcīgi un ja iesauktais bijis to vienīgais apgādnieks.

Par ģimenes piemaksas piešķiršanu 2. un 3. punktā minētiem ģimenes locekļiem lemj Tautas labklājības ministrija.

Rīgā 1929. g. 27. jūnijā

Ministru prezidents H. Celmiņš

Tautas labklājības ministrs V. Rubulis

Valdības Vēstnesis. – 1929. – 29. jūn. – Nr. 142; Likumu krājums, 1929. – Nr. 156.

Pielikums nr. 57

Ministru kabinets 1940. g. 14. augustā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

PĀRGROZĪJUMI VALSTS CIVILDIENESTA LIKUMOS

Valsts civildienesta likumos (1938. g. izd[evums], un pēc Lik[umu] kr[ājums], 1940. g., 207)¹ svītrot 23. panta 1. piezīmi, kā arī minēto likumu VII pielikuma 1. panta pirmo daļu un 3. panta pēdējo teikumu.

Šie pārgrozījumi ir spēkā ar 1940. g. 1. jūliju.

Rīgā 1940. g. 15. augustā

Valsts prezidents

Prof. Dr. A. Kirhenšteins

Valdības Vēstnesis, 1940. – 15. aug. – Nr. 184; Likumu krājums, 1940. – Nr. 223.

¹ Sk. pielik. nr. 42.

Pielikums nr. 58

Ministru kabinets 1940. g. 14. augustā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

PĀRGROZĪJUMI NOTEIKUMOS PAR VALSTS DARBINIEKU ATALGOJUMU

Noteikumos par valsts darbinieku atalgojumu (Lik[umu] kr[ājums], 1929. g., 156, 1934. g., 110, 1935. g., 119, un 1940. g., 208)¹ svītrot 2. un 36. panta 1. piezīmi un 35. pantu.

Šie pārgrozījumi ir spēkā ar 1940. g. 1. jūliju.

Rīgā 1940. g. 15. augustā

Valsts prezidents
Prof. Dr. A. Kirhenšteins

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 15. aug. – Nr. 184; Likumu krājums, 1940. – Nr. 224.

¹ Sk. pielik. nr. 43.

Pielikums nr. 59

Ministru kabinets 1940. g. 14. augustā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

LIKUMS PAR LAUKSAIMNIECĪBAS 1940. G. RAŽOJUMU SAGATAVOŠANU UN IZVĒRTĒŠANU

Valdība konstatē, ka līdzšinējā kārtība lauksaimniecības ražojumu uzpirkšanā, izvērtēšanā un sadalīšanā, kā arī līdzšinējā kārtība lauksaimniecības veicināšanā ir novecojusies.

Lai dotu iespēju zemniekiem pilnvērtīgi izvērtēt savus ražojumus un izslēgt spekulatīvu iedzīvošanos uz laukstrādnieku darba pūliņu rēķinu un savukārt lai nodrošinātu pilsētu iedzīvotājiem un rūpniecībām plānveidīgu apgādi ar lauksaimniecības produktiem un izejvielām, valdība nolemj:

I.

1. Uzpirkt no visām lauksaimniecībām ražas pārpalikumu. Par ražas pārpalikumu valdība uzskata tos ražas daudzumus, kas palikuši pāri pēc lauksaimnieku sēklu fonda atjaunošanas un arī pēc pašu lauksaimniecību pārtikas krājumu nodrošināšanas.

Šā gada rudenī ar ziemāju jāapsēj normāla platība, kura nevar būt mazāka par 1939. gada sējumu platību. Saimniecībām ar zemes platību, lielāku par 30 ha, un kurām daļa zemes ieskaitīta valsts zemes fondā, zeme jāapsēj tāpat normālā platībā, t.i., ne mazāk kā 1939. gada rudenī. Ja apsēto zemi ieskaita valsts zemes fondā, tad valdība atlīdzina par sēklu, mākslīgiem mēsliem un padarīto darbu.

Nākamā gada vasarāju sējas nodrošināšanai zemniekiem savās saimniecībās jāuzglabā no šā gada ražas tādi sēklas daudzumi, kādi nepieciešami savas zemes kārtīgai apsaimniekošanai.

Saimniecībām ar sliktu sēklu tā jāiemaina pret selekcionētu sēklu. Par selekcionētās sēklas izsēšanu zemkopības ministrs izstrādā prēmiju sistēmu.

Līdzšinējiem graudniekiem, rentniekiem un deputātu laukstrādniekiem tāpat jāuzglabā savs sēklu fonds no saņemtās ražas vai deputāta. Rentniekiem un graudniekiem sēklu fonds jāzaglabā priekš visas turpmākās zemes platības, deputātiem jāuzglabā mieži un auzas kopā 300 kg un 1000 kg kartupeļu.

2. No 1940. gada ražas valdība uzpērk ne mazāk: rudzus 130 000 tonnu, miežus 40 000 tonnu, auzas un mistru 50 000 tonnu, zirņus un citus pākšaugus 5000 ton[nu], āboliņu un citu zālāju 1500 ton[nu], linsēklas un citu tehnisko augu sēklas 8000 ton[nu], kartupeļus 20 000 ton[nu], linu šķiedras 16 000 ton[nu], cukurbietes 320 000 ton[nu], kviešus 50 000 ton[nu]. Visa raža jāpārdod līdz 1941. gada 1. martam, izņemot šķiedras.

3. Šo uzdevumu veikšanu valdība uzdod sekojošām organizācijām:

Labības birojam, Sēklu eksportam un Zemkopības ministrijas Dārzkopības nodaļai. Šie uzņēmumi zemkopības ministram kopā ar finansu ministru kopīgi jāpārveido un jāpaplašina. Jāizveido attiecīgi darbinieku kadri paplašinātas darbības veikšanai. Labības, linsēklas un citu tehnisku kultūru sēklas, āboliņa sēklas un citas zālāju sēklas, kā arī kartupeļi jāiepērk Labības birojam kopā ar Sēklu eksportu.

Dārzāju iepirkšana, sagatavošana un uzglabāšana uzdota Zemkopības ministrijas Dārzkopības nodaļai, izmantojot šim nolūkam kooperācijas tīklu, visas konservu fabrikas un kāpostu skābētavas.

Cukurbietes jāuzpērk Valsts cukura monopola pārvaldei.

Linu un kaņepāju šķiedras jāuzpērk Linu un kaņepāju monopola uzņēmumam.

4. Lauksaimniekiem, laižot ražojumus tirgū, jācenšas tie sagatavot augstākā labumā. Ražojumu cenas un kondicionālās normas minētas instrukcijā.

5. Ja lauksaimnieks pie ražas kampaņas izpildīšanas nodevis visu ražas pārpalikumu augstākā kondīcijā, viņš saņem Ls 0,01 piemaksu par katru nodotās ražas kilogramu. Ja lauksaimnieks pie labības kampaņas nodevis no katra hektāra vairāk kā 20 kvintālu, viņš saņem piemaksu Ls 0,02 par kilogramu.

6. 3. pantā uzskaitītām organizācijām jāgādā par žāvētavu un glabātuvju savlaicīgu remontu un savešanu kārtībā. Minētām organizācijām uzlikta pilna atbildība par to, lai ražojumi tiktu sagatavoti un uzglabāti nebojātā stāvoklī. It sevišķi jāgādā par to, lai žāvētavas būtu apgādātas ar pietiekošu malkas daudzumu, lai tās būtu apgādātas ar pietiekošu inventāru, kā svariem, hektolitriem un citiem aparātiem, kā arī jārūpējas par noliktavu dezinficēšanu.

7. Visus strīdus jautājumus izšķir finansu ministrs.

II.

8. Latvijas Piensaimnieku centrālajai savienībai jāiepērk visi piena pārstrādājumu produkti no koppienotavām.

9. Nodrošināma sviesta un citu piena produktu ražošana koppienotavās. Lai to panāktu, Zemkopības ministrija rīkojas šādi:

a) par valsts līdzekļiem iegādātās un sagatavotās spēkbarības un tās maisījumu saņemšanā priekšroku dod tiem lauksaimniekiem, kas pienu nodod pārstrādāšanai koppienotavās;

b) lauksaimnieki, kuri savu saimniecību pienu nodod koppienotavās, spēkbarību saņem par 20% lētāk nekā tie lauksaimnieki, kas pienu pārstrādā mājās;

c) veicinot sīksaimnieku apvienošanos kopējai piena novešanai uz pienotavām, čaklākiem šāda veida pasākumiem izmaksā šādas prēmijas: ja apvienojušies divi – 6 sant[īmus] par katru sviesta kilogramu, ja apvienojušies 3, tad 8 sant[īmus] par katru sviesta kilogramu, ja apvienojušies 4 un vairāk – 10 sant[īmus] par katru sviesta kilogramu.

10. Latvijas Piensaimnieku centrālā savienība iepērk vismaz šādus daudzumus: sviestu – 16,5 milj. kg, sieru – 300 000 kg.

11. Par iepirktiem piensaimniecības produktiem valdība maksā cenas, kā arī prēmijas, kādas paredzētas instrukcijā.

12. Latvijas Piensaimnieku centrālajai savienībai kopā ar Valsts saldētavu jārūpējas par piena produktu glabātuvēm – noliktavām, it sevišķi par telpu savlaicīgu remontu, telpu tīrību dezinfekciju, inventāru utt.

Eksporta sviestu izvērtē Zemkopības ministrijas Piensaimniecības nodaļa.

13. Strīdīgus jautājumus izšķir finansu ministrs.

III.

14. Uzņēmumam “Bekona Eksports” jāiepērk Rīgas, Liepājas, Valmieras pilsētās ievestie vai šinīs pilsētās audzētie liellopi, teļi, aitas, jēri, cūkas, kā arī šo dzīvnieku gaļa un tās pārstrādājumi. Pārējiem tirgotājiem, organizācijām un personām šai pantā minētās pilsētās atļauts tirgoties vienīgi ar gaļas produktiem, kuri tiek iepirkti “Bekona Eksportā” vai no pašražotājiem.

Pašražotāji var ievest un pārdot šai pantā minētos lopu produktus tikai sašķaņā ar attiecīgu pilsētu saistošiem noteikumiem.

15. “Bekona Eksports” iepērk vismaz šādus daudzumus: cūkas 350 000, liellopus 130 000, teļus 250 000, sīklopus 50 000.

16. Par iepirktiem 15. pantā minētiem lopiem maksā cenas, kādas minētas instrukcijā.

17. "Bekona Eksportam" jārūpējas kopā ar Valsts saldētavu par glabātuvēm un noliktavām, it sevišķi par tīrību, remontu, dezinfekciju, inventāru utt.

18. Ādu un vilnas centrāle uzpērk jēlādas un vilnu vismaz šādos daudzumos:

a) jēlādas uzpērk 1 100 000 gab[alas],

b) vilnu uzpērk 1 120 000 kg.

19. Par iepirkām ādām un vilnu valdība maksā cenas, kādas paredzētas instrukcijā.

20. Ādu un vilnas centrāle gādā par piemērotām glabātuvēm, it sevišķi rūpējoties par telpu savlaicīgu remontu, tīrību, dezinfekciju, inventāru utt.

21. Lauksaimniekiem, kuru saimniecībās daļu zemes platības paredzēts ieskaitīt valsts zemes fondā, visi saimniecībās esošie lopi jāizmitina labā stāvoklī līdz 1941. gada pavasarim.

22. Zemkopības ministrijas Lopkopības nodaļa 1941. gada pavasarī uzpirks šo saimniecību liekos lopus pēc pašu lauksaimnieku atzinuma eksportam un jauniekārtojamo saimniecību vajadzībām.

23. Lopus uzpērk Zemkopības ministrijas Lopkopības nodaļa pēc šādas kārtības:

a) visiem tiem lauksaimniekiem, kuriem sakarā ar zemes platības daļas ieskaitīšanu valsts zemes fondā rodas lopu pārpalikums, līdz 1940. g. 15. oktobrim tie jāreģistrē vietējā pagasta valdē;

b) pēc reģistrētiem datiem rajonu lopu instruktori kopā ar vietējo pārraugu izdara lopu novērtēšanu: pārraudzībā esošām govīm cenu nosaka atkarībā no tīrasinības, ražības, eksterjera un iedzimtības spējām ne augstāk kā Ls 500,-. Pārraudzībā neesošos lopus novērtē pēc ārējām pienu ražīguma pazīmēm. Govs ražību nosaka pēc ārējām pazīmēm; cenas galīgā noteikšanā jāņem vērā arī lopu miesas stāvoklis. Lopu cena nosakāma ne augstāka par Ls 250,-.

24. Strīdus jautājumus, kas attiecas uz "Bekona Eksporta" un Ādu un vilnas centrāles darījumiem, izšķir finansu ministrs, bet strīdus jautājumus attiecībā uz saimniecības lopu darījumiem izšķir zemkopības ministrs.

Šā likuma pārkāpējus sodīs pēc Soda likuma.

Šā likuma izvešanu dzīvē pārrauga finansu ministrs kopā ar zemkopības ministru.

Likums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts prezidents

Pielikums nr. 60

Ministru kabinets 1940. g. 16. augustā ir
pieņēmis un Valsts prezidents izsludina
šādu likumu:

**PĀRGROZĪJUMS VALSTS CIVILDIENESTA LIKUMU
I PIELIKUMĀ**

Valsts civildienesta likumu (1938. g. izd[evums]) I pielikuma 1. panta 1. punktā pēc vārdiem “Valsts cukura monopola pārvaldes” iespraust vārdus “Valsts apgādniecību un poligrāfisko uzņēmumu pārvaldes”.

Šis pārgrozījums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 17. augustā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 17. aug. – Nr. 186; Likumu krājums, 1940. – Nr. 228.

**VALSTS CIVILDIENESTA LIKUMI
(1938. g. izd[evums])**

I pielikums

Instrukcija par civildienesta noteikumu piemērošanu

1. Saskaņā ar šo likumu 1. panta otro daļu valsts dienestā nav ieskaitāmi un par valsts darbiniekiem šo likumu nozīmē neskaitās:

1) Latvijas Bankas, Valsts zemes bankas, Latvijas hipotēku bankas, Nacionālās operas, Nacionālā teātra, Latvijas telegrāfa aģentūras, Valsts kuģu pārvaldes, Juglas elektrības uzņēmuma, Valsts cukura monopola pārvaldes, Valsts linu fabriku, Valsts elektrotehniskās fabrikas, Ķemeru sēravotu iestādes, Labības biroja, Liepājas brīvostas un Liepājas drāšu fabrikas personāls;

...

Pielikums nr. 61

Ministru kabinets 1940. g. 16. augustā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

PĀRGROZĪJUMI SABIEDRISKO LIETU MINISTRIJAS IEKĀRTĀ

Sabiedrisko lietu ministrijas iekārtā (Lik[umu] kr[ājums], 1937. g., 87) izdarīt šādus pārgrozījumus, likvidējot Propagandas nodaļu:

Iekārtas 6. pantā svītrot 4. punktu.

Iekārtas 10. pantu atcelt.

Šie pārgrozījumi stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 17. augustā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 17. aug. – Nr. 186; Likumu krājums, 1940. – Nr. 229.

Ministru kabinets 1937. g. 12. maijā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

SABIEDRISKO LIETU MINISTRIJAS IEKĀRTA

6. [Sabiedriski kulturālā] departamenta sastāvdaļas ir:

1) administratīvā nodaļa; 2) grāmatvedības nodaļa, 3) rakstu un grāmatu izdevniecības nodaļa; 4) propagandas nodaļa, 5) kultūras un mākslas nodaļa un 6) tūrisma nodaļa.

10. Propagandas nodaļa rīko priekšlasījumus un tautas svētkus, paužot tajos valsts un tautas patstāvības un vienības nozīmi, kā arī izskaidrojot valdības mērķus un centienus.

Rīgā 1937. g. 13. maijā

Valsts un Ministru prezidents K. Ulmanis

Valdības Vēstnesis. – 1937. – 13. maijs. – Nr. 106; Likumu krājums, 1937. – Nr. 87.

Pielikums nr. 62

Ministru kabinets 1940. g. 16. augustā ir
pieņēmis un Valsts prezidents izsludina
šādu likumu:

**PĀRGROZĪJUMI VALSTS SALDĒTAVU PĀRVALDES
STATŪTOS**

Valsts saldētavu pārvaldes statūtos (Lik[umu] kr[ājums], 1939. g., 7) izdarīt
sekojošus pārgrozījumus:

Statūtu 5., 6., 8., 9., 13. un 18. pantos vārdus “zemkopības ministrs” atvietot
ar vārdiem “finansu ministrs”.

Šie pārgrozījumi stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 17. augustā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 17. aug. – Nr. 186; Likumu krājums, 1940. – Nr. 230.

Statūti apstiprināti
Ministru kabineta 1939. gada
10. janvāra sēdē
Rīgā 1939. g. 17. janvārī
Ministrs D. Rudzītis,
Valsts kancelejas direktors

VALSTS SALDĒTAVU PĀRVALDES STATŪTI

5. Pārvalde pakļauta zemkopības ministram.

6. Pārvaldi vada direktors, kuram var būt palīgs. Direktora palīgu, saldētavu
pārziņus, virsgrāmatvežus, inženierus, vecākos kameru pārziņus un vecākos grā-
matvežus ieceļ zemkopības ministrs uz direktora priekšlikumu. Pārējos pārvaldes
darbiniekus pieņem direktors.

8. Direktora palīga uzdevumus un darbības apjomu noteic direktors. Di-
rektora prombūtnes vai slimības laikā viņa vietu izpilda palīgs vai ar zem-
kopības ministra piekrišanu cits pārvaldes darbinieks pēc direktora norādīju-
miem.

9. Pastāvošo likumu un noteikumu robežās direktoram piekrīt:

1) slēgt pārvaldes vārdā līgumus ar valsts un pašvaldības iestādēm un privātām biedrībām, savienībām un personām, izņemot šā panta 2. punktā minētos gadījumus;

2) ar zemkopības ministra piekrišanu katrā atsevišķā gadījumā slēgt līgumus par nekustamu īpašumu iegūšanu un atsavināšanu vai ieķīlāšanu un apgrūtināšanu;

3) pirkt un pārdot kustamu mantu pret skaidru naudu un uz kredītu;

4) apdrošināt pārvaldei piederošo mantu;

5) izdot vekselus un parādu zīmes, kā arī pieņemt un diskontēt tirdzniecības vekselus, nepārsniedzot zemkopības ministra noteiktos apmērus;

6) izsniegt pilnvaras pārvaldes dienestā stāvošām personām, kā arī trešām personām;

7) pārraudzīt pārvaldes kustamu un nekustamu mantu un pārzināt pārvaldes līdzekļu izlietošanu;

8) pārzināt aukstuma ražošanas izejvielu, dažādu palīgmateriālu, mašīnu, darba rīku un ierīču iegādi;

9) noteikt saldētavās novietojamo produktu uzglabāšanas maksu;

10) iesniegt zemkopības ministram budžeta un darbības plāna projektus un gada pārskatu ar darbības raksturojumu;

11) iekārtot darbvedību un grāmatvedību;

12) veikt visus pārējos uzdevumus, kādi pēc pārvaldes rakstura viņam piekristu.

13. Par katru notecējušu saimniecības gadu pārvaldes direktors 3 mēnešu laikā sastāda gada pārskatu, kas sastāv no apgrozījuma pārskata, slēguma bilances, peļņas un zaudējumu aprēķina, budžeta izpildīšanas pārskata un darbības raksturojuma. Viena mēneša laikā revīzijas komisija gada pārskatu pārbauda un dod par to savu atsauksmi, pēc kam pārvaldes direktors iesniedz to līdz ar revīzijas komisijas atsauksmi un saviem paskaidrojumiem zemkopības ministram apstiprināt.

18. Tuvākus noteikumus par Valsts saldētavu pārvaldes darbību izdod zemkopības ministrs.

Zemkopības ministrs J. Birznieks

Zemkopības departamenta direktors P. Grāvis

Pielikums nr. 63

Ministru kabinets 1940. g. 16. augustā ir
pieņēmis un Valsts prezidents izsludina
šādu likumu:

**LIKUMS PAR ĀDAMA UN ALMAS EŠMITU TESTAMENTA
NOTEIKUMU PĀRGROZĪŠANU**

Pārgrozot Ādama un Almas Ešmitu 1938. g. 5. janvāra testamenta noteikumus, atļaut Annai Ripai, dzim[ušai] Ešmits, Jēkabam Ešmitam un Fricim Ešmitam apgrūtināt ar parādiem Rīgas pilsētas nekustamu īpašumu, kas ierakstīts III hipotēku iecirknī zemesgrāmatas 1623. nodaļījumā.

Rīgā 1940. g. 17. augustā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 17. aug. – Nr. 186; Likumu krājums, 1940. – Nr. 231.

Pielikums nr. 64

Ministru kabinets 1940. g. 16. augustā ir
pieņēmis un Valsts prezidents izsludina
šādu likumu:

LIKUMS PAR LPSR APDROŠINĀŠANAS PĀRVALDI

1. Pie Finanšu ministrijas nodibināts apdrošināšanas uzņēmums ar nosaukumu “LPSR apdrošināšanas pārvalde”, apvienojot tajā Valsts apdrošināšanas uzņēmumu, Savstarpējās apdrošināšanas centrālo savienību un Apdrošināšanas akciju sabiedrību “Drošība”.

2. LPSR apdrošināšanas pārvaldei pievienojamas savstarpējās apdrošināšanas biedrības pēc šim likumam pieliktā, finanšu ministra apstiprinātā saraksta.

3. LPSR apdrošināšanas pārvalde pārņem 1. pantā un pieliktā sarakstā minēto uzņēmumu aktīvus un pasīvus, kā arī pārējās saistības un prasības un turpina to darbību savā vārdā.

Līdz likuma par valsts apdrošināšanu Latvijas Padomju Sociālistiskajā Republikā izdošanai LPSR apdrošināšanas pārvalde darbojas uz tanī ietilpināmo uzņēmumu statūtu un noteikumu, kā arī pastāvošo likumu un rīkojumu pamata.

4. LPSR apdrošināšanas pārvaldē apvienojamo un tai pievienojamo uzņēmumu vēlētie vai ieceltie pārvaldes orgāni, kā arī revīzijas komisijas atbrīvojas no amata.

5. Finanšu ministram ir tiesība izdot instrukcijas šā likuma izvešanai dzīvē.
Likums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 17. augustā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 17. aug. – Nr. 186; Likumu krājums, 1940. – Nr. 232.

PIELIKUMS PIE LIKUMA PAR LPSR APDROŠINĀŠANAS PĀRVALDI

LPSR apdrošināšanas pārvaldei pievienojamo savstarpējo apdrošināšanas biedrību saraksts

1. Aizputes pils[ētas] s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība] Aizputē.
2. Alūksnes pils[ētas] s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība] Alūksnē.
3. Auces pils[ētas] s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība] Aucē.
4. Balvu pils[ētas] s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība] Balvos.
5. Bauskas pils[ētas] s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība] Bauskā.
6. Cēsu pils[ētas] s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība] Cēsīs.
7. Daugavpils pils[ētas] s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība] Daugavpilī.
8. Dobeles pils[ētas] s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība] Dobelē.
9. Grīvas pils[ētas] s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība] Grīvā.
10. Gulbenes pils[ētas] s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība] Gulbenē.
11. Ilūkstes pils[ētas] s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība] Ilūkstē.
12. Jaunjelgavas pils[ētas] s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība] Jaunjelgavā.
13. Jelgavas pils[ētas] s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība] Jelgavā.
14. Jēkabpils pils[ētas] s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība] Jēkabpilī.
15. Krāslavas pils[ētas] s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība] Krāslavā.
16. Krustpils pils[ētas] s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība] Krustpilī.
17. Liepājas pils[ētas] s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība] Liepājā.
18. Liepājas s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība] "Zeme" Liepājā.

19. Limbažu pils[ētas] s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība]	Limbažos.
20. Līvānu pils[ētas] s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība]	Līvānos.
21. Madonas pils[ētas] s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība]	Madonā.
22. Mazsalacas pils[ētas] s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība]	Mazsalacā.
23. Ogres pils[ētas] s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība]	Ogrē.
24. Pļaviņu pils[ētas] s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība]	Pļaviņās.
25. Priekules pils[ētas] s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība]	Priekulē.
26. Draudžu s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība]	Rīgā.
27. Mīlgrāvja s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība]	Vecmīlgrāvī.
28. Rīgas otrā s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība]	Rīgā.
29. Rīgas trešā s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība]	Rīgā.
30. Rīgas s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība]	Rīgā.
31. Rīgas pirmā s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība]	Rīgā.
32. Farmaceitu s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība]	Rīgā.
33. Latvijas pilsētu s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība]	Rīgā.
34. Rīgas–Jūrmalas s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība]	Rīgā.
35. Rūjienas pils[ētas] s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība]	Rūjienā.
36. Saldus pils[ētas] s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība]	Saldū.
37. Siguldas pils[ētas] s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība]	Siguldā.
38. Slokas pils[ētas] s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība]	Slokā.
39. Smiltenes pils[ētas] s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība]	Smiltē.
40. Strenču pils[ētas] s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība]	Strenčos.
41. Subates pils[ētas] s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība]	Subatē.
42. Talsu pils[ētas] s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība]	Talsos.
43. Tukuma pils[ētas] s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība]	Tukumā.
44. Valkas pils[ētas] s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība]	Valkā.
45. Valmieras pils[ētas] s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība]	Valmierā.
46. Ventspils pils[ētas] s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība]	Ventspilī.
47. Salacgrīvas pils[ētas] s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība]	Salacgrīvā.
48. Rīgas piektā s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība]	Rīgā.
49. Baznīcu s[avstarpējā] a[pdrošināšanas] b[iedrība]	Rīgā.
50. Latvijas savst[arpējā] automobiļu a[pdrošināšanas] b[iedrība]	Rīgā.

51. Latvijas II automobiļu s[avstarpējā] a[pdrošināšanas]
b[iedrība] Rīgā.
52. Valsts u.c. darb[inieku] savst[arpējā] dzīvības
a[pdrošināšanas] b[iedrība] Rīgā.
53. Korp[orācijas] Selonija savst[arpējā] dzīv[ības]
apdroš[ināšanas] b[iedrība] Rīgā.
54. Savst[arpējā] dzīv[ības] apdroš[ināšanas] b[iedrība]
"Labklājība" Rīgā.
55. Latvijas Univers[itātes] darb[inieku] savstarp[ējā] dzīv[ības]
a[pdrošināšanas] b[iedrība] Rīgā.
56. Savst[arpējā] dzīv[ības] apdr[ošināšanas] biedr[ība]
"Dzimtene" Rīgā.
57. Valmieras kuļmašīnu savst[arpējā] a[pdrošināšanas]
biedr[ība] Valmierā.

Rīgā 1940. g. 16. augustā

Finansu ministrs
K. Karlsons

Pielikums nr. 65

Ministru kabinets 1940. g. 16. augustā ir
pieņēmis un Valsts prezidents izsludina
šādu likumu:

LIKUMS PAR VALSTS BANKU, AUTONOMO VALSTS UZŅĒMUMU UN VALSTS UZŅĒMUMU REVĪZIJAS KOMISIJU ATCELŠANU

1. Valsts banku, autonomo valsts uzņēmumu un valsts uzņēmumu revīzijas komisijas atceltas.
  2. Visu pirmajā pantā minēto banku un uzņēmumu revīziju turpmāk izdara Valsts kontrole.
  3. Pastāvošo likumu un instrukciju noteikumi, ciktāl tie runā pretim šim likumam, atcelti.
- Likums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 17. augustā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts prezidents

Pielikums nr. 66

Ministru kabinets 1940. g. 19. augustā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

PĀRGROZĪJUMI IEKŠLIETU MINISTRIJAS IEKĀRTĀ

Iekšlietu ministrijas iekārtā (Lik[umu] kr[ājums], 1939. g., 90, un 1940. g., 168 un 210)¹ izdarīt šādus pārgrozījumus:

I. Iekārtas 5. pantā svītrot vārdu "prese".

II. Iekārtas 6. pantā svītrot 6. punktu.

III. Iekārtā svītrot 10.² pantu.

Šie pārgrozījumi stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 20. augustā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 20. aug. – Nr. 188; Likumu krājums, 1940. – Nr. 234.

¹ Sk. pielik. nr. 47.

Pielikums nr. 67

Ministru kabinets 1940. g. 19. augustā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

PAPILDINĀJUMS LIKUMĀ PAR GALVENO LITERATŪRAS PĀRVALDI

Likuma par Galveno literatūras pārvaldi (Lik[umu] kr[ājums], 1940. g., 211)¹ 1. pantu papildināt ar šādu 4. punktu:

4) pārzina izdevniecību, poligrāfisko iestāžu un to ražojumu pārdotavu, bibliotēku, lasītavu un kinematogrāfu lietas, kā arī uzrauga valsts valodas likuma ievērošanu.

Šis papildinājums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 20. augustā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 20. aug. – Nr. 188; Likumu krājums, 1940. – Nr. 235.

¹ Sk. pielik. nr. 48.

Pielikums nr. 68

Ministru kabinets 1940. g. 19. augustā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

LIKUMS PAR SAIMNIECISKO UZŅĒMUMU VALSTS UZRAUDZĪBU

Lai novērstu spekulācijas iespējamības tirdzniecībā un rūpniecībā un lai nodrošinātu un nostiprinātu LPSR tautsaimniecības normālu attīstību, valdība nolemj nodibināt valsts uzraudzību pār saimnieciskiem uzņēmumiem un to izpildīt šādi:

1. Ja finansu ministrs atzīst, ka LPSR interesēs par atsevišķiem uzņēmumiem un uzņēmumu kompleksiem nepieciešama viņu darbības uzraudzība, viņam ir tiesība atcelt no amata sabiedrību valdes, padomes vai likvidācijas komisiju locekļus un iecelt viņu vietā citas personas.

Tāpat finansu ministram ir tiesība atcelt no amata sabiedrības revīzijas komisijas locekļus un saziņā ar Valsts kontrolieri viņu vietā iecelt vienu vai vairākus revidentus.

2. Ieceltām sabiedrības amatpersonām ir visas tās pašas tiesības un pienākumi, kādi pēc likuma vai statūtiem piekrīt ievēlētām amatpersonām pēc viņu ieņemamā amata.

3. Ministra atceltie valdes, padomes vai likvidācijas komisijas locekļi nevar prasīt nekādu atlīdzību sakarā ar viņu atcelšanu no amatiem, nedz atalgojumu par laiku no atcelšanas līdz pilnvaru laika notecējumam.

4. Šā likuma ievadā un 1. pantā norādītos gadījumos ministram ir arī tiesība iecelt pilnvarniekus kā akciju sabiedrībām un paju sabiedrībām, tā arī atklātām sabiedrībām, komanditsabiedrībām, kredītiestādēm, kopdarbības sabiedrībām un koprēderejām, vienpersonīgiem uzņēmumiem. Šajos gadījumos sabiedrībām var arī atstāt viņu valdes, padomes, likvidācijas komisijas locekļus un pārējo pārvaldes aparātu.

5. Iepriekšējā (4.) pantā minētiem saimnieciskiem uzņēmumiem finansu ministram ir tiesība iecelt pilnvarniekus kā katram uzņēmumam atsevišķi, tā arī kopīgu pilnvarnieku vairākiem uzņēmumiem pēc nozarēm vai atrašanās vietām.

6. Pilnvarniekam ir tiesība:

a) piedalīties akciju vai paju sabiedrības pilnās sapulcēs, kā arī valdes, padomes, likvidācijas komisijas un revīzijas komisijas sēdēs;

b) pārraudzīt a punktā minēto orgānu, atklātās sabiedrības vai komanditsabiedrības, kredītiestāžu, kopdarbības sabiedrību un koprēdereju, kā arī vienpersonīgā tirgotāja darbību;

c) vajadzības gadījumā apturēt ar savu rīkojumu a un b punktos minēto orgānu vai personu lēmumu izpildīšanu, un

d) gadījumos, kad uzņēmuma īpašnieks ir prombūtnē vai ja sabiedrības orgāns ir rīcības nespējīgs vai nemaz nepastāv, pilnvarniekam ar katrreizēju finansu ministra piekrišanu atvietot īpašnieku vai attiecīgo orgānu.

7. Ministra ieceltie sabiedrības orgānu locekļi vai pilnvarnieki saņem ministra noteiktu atlīdzību uz uzņēmuma rēķina, pie kam ieceltiem orgānu locekļiem atlīdzība nevar būt augstāka par to, kādu saņēmuši šo orgānu agrākie locekļi.

8. Sūdzības par pilnvarnieka rīkojumiem (6. p[anta] c punkts) un rīcību var iesniegt uzraudzītās sabiedrības akcionāri vai pajinieki, atklātās sabiedrības vai komanditsabiedrības biedri, kopdarbības sabiedrības vai koprēderejas biedri, kredītiestādes valde vai uzraudzītais vienpersonīgais uzņēmējs finansu ministram 7 dienu laikā, skaitot no rīkojuma izdošanas dienas. Ministra lēmums šajās lietās ir galīgs un nav pārsūdzams.

9. Šā likuma vai uz tā pamata izdotas instrukcijas noteikumu pārkāpējus ministrs var sodīt ar naudas sodu līdz Ls 50 000,—.

Ministra lēmumu var pārsūdzēt vienīgi Senāta Administratīvajā departamentā.

10. Likuma par akciju un paju sabiedrībām (Lik[umu] kr[ājums], 1937. g., 220) noteikumi, ciktāl tie runā pretīm šim likumam, nav piemērojami.

11. Valsts neatbild par zaudējumiem, kas būtu cēlušies, izpildot šo likumu.

12. Instrukciju šā likuma piemērošanai var izdot finansu ministrs.

Likums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. 20. augustā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 20. aug. – Nr. 188; Likumu krājums, 1940. – Nr. 236.

Pielikums nr. 69

LATVIJAS PADOMJU SOCIĀLISTISKĀS REPUBLIKAS MINISTRU KABINETA 1940. G. 22. AUGUSTA LĒMUMS PAR ARHĪVU ORGANIZĒŠANU LATVIJAS PADOMJU SOCIĀLISTISKAJĀ REPUBLIKĀ

Lai aizsargātu Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas darba ļaužu intereses, un ievērojot arhīvu materiālu milzīgo nozīmi valsts dzīves pārveidošanā un politiskās, saimnieciskās un kultūras dzīves visu nozaru attīstībā, Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas Ministru kabinets nolemj:

1. Izsludināt par visas tautas mantu, t.i., valsts īpašumu, visus republikas teritorijā atrodošos dokumentu materiālus (aktis, grāmatas, sarakstes, rokrakstus,

plānus, zīmējumus, foto uzņēmumu negatīvus un pozitīvus un kinofilmas, skaņu rakstu materiālus u.c.):

a) pašreiz darbojošos valsts, sabiedrisku, arodniecisku un kooperatīvu iestāžu, organizāciju un uzņēmumu dokumentu materiālus;

b) nacionalizēto rūpniecības, tirdzniecības, transporta, būvniecības un citu uzņēmumu, finansu, kredīta un apdrošināšanas iestāžu, zinātņu, mācību un kultūras iestāžu (universitāšu, institūtu, muzeju, bibliotēku utt.), muižu, piļu un māju, preses orgānu, pasta, telegrāfa utt. dokumentu materiālus;

c) likvidētās vecās valsts iekārtas valdības, kara, tiesu un citu orgānu un iestāžu;

d) likvidēto politisku, arodniecisku, sabiedrisku, kārtu un citu organizāciju;

e) atsevišķu personu materiālus, kuri uzkrājušies sakarā ar viņu darbību valsts, politiskās, arodnieciskās, sabiedriskās un citās organizācijās, iestādījumos un iestādēs, kā arī nacionalizētos uzņēmumos un iestādēs.

2. Visi dokumentu materiāli, kas ir valsts īpašums, piekrīt valsts arhīvu orgānu pārziņai, un tie jānodod šo orgānu arhīvu glabāšanā.

Valsts arhīvu orgānu pārziņā pāriet arī visi patlaban esošie vecie valsts iestāžu un privātie arhīvi.

3. Pašreiz darbojošos iestāžu, organizāciju un uzņēmumu tekošas lietas un sarakstes paliek pie tām uz laiku, kuru nosaka valsts arhīvu pārvaldes orgāni, pēc kam tās jānodod valsts arhīvu glabāšanā.

4. Valsts, sabiedriskām, arodnieciskām, kooperatīvām un privātām iestādēm, organizācijām, uzņēmumiem, amata un privātām personām nav tiesību iznīcināt nekādus dokumentu materiālus, aktis, grāmatas, sarakstes, zīmējumus, kartes, plānus, shēmas, foto–kino negatīvus un pozitīvus, skaņu rakstu materiālus, proklamācijas, lapiņas un tamlīdzīgi.

5. Visām iestādēm, organizācijām, uzņēmumiem, amata un privātām personām pienākas:

a) nekavējoties ziņot valsts arhīvu orgāniem par viņu rīcībā esošiem vai kaut kur paslēptiem dokumentu materiāliem un spert nepieciešamos soļus šo materiālu saglabāšanai līdz to nodošanai valsts arhīvu glabāšanā;

b) nekavējoties nodot valsts arhīvu glabāšanā visus materiālus, kas pēc valsts arhīvu orgānu atzinuma būtu nododami viņu pārziņā;

c) rūpēties par pārējo materiālu sakārtošanu un uzglabāšanas nodrošināšanu līdz to nodošanai valsts arhīvu glabāšanā.

6. Personas, kas vainīgas dokumentu materiālu iznīcināšanā, slēpšanā vai nenodošanā valsts arhīviem, saucamas pie tiesas atbildības.

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Ministru prezidents
Iekšlietu ministrs V. Lācis

Pielikums nr. 70

Ministru kabinets 1940. g. 22. augustā ir
pieņēmis un Valsts prezidents izsludina
šādu likumu:

**LIKUMS PAR IZSOĻU ATCELŠANU ZEMES VIENĪBĀM ĀRPUS
PILSĒTU ADMINISTRATĪVĀM ROBEŽĀM**

1. Aizliegts vērst piedziņas uz zemes vienībām ārpus pilsētu administratīvām robežām, kā arī nolikt tās izsolēs.

2. Līdz šā likuma spēkā nākšanai noliktās izsoles ar šo atceltas. Izpildīšanas izdevumus var piedzīt no parādnieka citas mantas, bet, ja parādniekam tādas nav, tad izdevumus sedz kreditors, kurš piedziņu uzsācis.

3. Noturētās izsoles apspriežamas pēc līdzšinējiem noteikumiem, bet, ja noturētā izsole atzīta par nenotikušu vai spēkā neesošu, piedziņa izbeidzama.

4. Nosolītās tiesības nevar cedēt citai personai bez zemkopības ministra piekrišanas.

5. Pēc tiesas lēmuma par izsoles priekšmetu nostiprināšanu pircējam (Civilproc[esa] lik[ums], 1938. g. izd[evums], 1307. p[ants]), nosolītājam vai viņa tiesību pēcniekam (4. p[ants]) nevar nostiprināt zemesgrāmatā īpašuma tiesību, bet lēmums par nostiprināšanu noder vienīgi kā pierādījums, ka viņiem līdz 1940. g. 22. jūlijam šāda tiesība uz nosolīto mantu ir bijusi.

6. Šā likuma izpildīšanai tieslietu ministrs saziņā ar zemkopības ministru var izdot tuvākus noteikumus.

Likums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 23. augustā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 23. aug. – Nr. 191; Likumu krājums, 1940. – Nr. 238.

CIVILPROCESA LIKUMS (1938. g. izd[evums])

1307. p[ants]. Ja viena mēneša laikā no izsoles dienas iemaksāta summa, par kādu īpašums iegūts, ieskaitot tajā skaidrā naudā iesniegto nodrošinājumu (1299. p[ants], 1300. p[anta] 1. p[un]k[ts]), kā arī atsavināšanas nodeva, tad apgabaltiesa taisa lēmumu par pārdotā nekustamā īpašuma nostiprināšanu pircējam un par to, ka jādzēš:

1) visas zemesgrāmatā uz šo īpašumu ievestās parādu saistības, par kurām pircējs nav īpaši paziņojis, ka uzņemas tās uz sevi (Civillik[ums], 1937. g. izd[evums], 1380. p[anta] 2. d[a]ļa un 2088. p[ants]), un

2) tie apgrūtinājumi, kuru dzēšana pieņemta kā nosacījums, īpašumu iegūstot (1294. p[ants]).

Pielikums nr. 71

Ministru kabinets 1940. g. 22. augustā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

LIKUMS PAR VALSTS ZEMES BANKAS LAUKU ĪPAŠUMU LIKVIDĀCIJU

1. Zemes bankas vai viņai pievienoto banku pirkšanas ceļā iegūtos bij[ušos] vācu izceļotāju un citus lauku īpašumus, kuri līdz zemes pasludināšanai par valsts īpašumu vēl skaitījās bankas īpašumā, iedala un nodod dzimts lietošanā Zemes banka, ievērojot šā likuma noteikumus saziņā ar Zemkopības ministriju.

2. Tās lauksaimnieciska rakstura zemes, kuras aizpārdotas vai izrentētas darba zemniekiem ar solījumu noslēgt pārdošanas līgumus, saņemot pie tam iemaksas uz pirkšanas maksas rēķinu, Zemes banka var iedalīt platībā līdz 30 ha un nodot šo darba zemnieku dzimts lietošanā.

3. Platībā līdz 30 ha var iedalīt arī saimniecības, kas nododamas dzimts lietošanā pilsoņiem apmaiņas ceļā pret valsts rīcībā pārņemtiem viņiem piederējušiem lauku īpašumiem, ja tiem saskaņā ar likumu par zemi tādu zemes platību pienācās saņemt viņu agrākās saimniecībās.

4. Saistības, ko banka uzņēmusies, aizpārdodot vai solot pārdot zemi pilsoņiem, kuri nav darba zemnieki, atceltas. Viņu izdarītās iemaksas uz pirkšanas summas rēķinu izsniedzamas atpakaļ, iepriekš norēķinoties par zemes lietošanu 1940./41. saimniecības gadā.

Izdarītās iemaksas izsniedzamas atpakaļ arī tiem darba zemniekiem, kas nevēlas no bankas aizpirkto vai rentēto zemi turpmāk paturēt.

Kādi zemes aizpircēji nav uzskatāmi par darba zemniekiem, izšķir zemkopības ministrs uz Zemes bankas priekšlikuma pamata.

5. Rūpniecības iestādes, vasarnīcas un apbūvei nederīgus zemes gabalus, ciktāl tie nav vajadzīgi tieši valsts vajadzībām, banka nodod dzimts lietošanā vai arī nomā uz noteiktu laiku iestādēm vai atsevišķiem pilsoņiem pret samērīgu atlīdzību. Rūpniecības iestādēm, skatoties pēc lietderības, var piedalīt lauksaimnieciski izmantojamu zemi līdz 10 ha platībā.

6. Zemi, kas nav vajadzīga iepriekšējos pantos paredzēto vajadzību apmierināšanai, banka ierīko un nodod lietošanā saziņā ar Zemkopības ministriju, piemērojoties likumam par zemi.

7. Ar bankas iedalīto un dzimts lietošanā nodoto saimniecību, rūpniecības iestāžu, vasarnīcu un citu objektu ieguvējiem banka slēdz līgumus uz vienošanās pamata, paredzot tajos maksāšanas noteikumus. Likumus nostiprina, izsniedzot attiecīgus zemesgrāmatu aktus.

Ja par dzimts lietošanā nododamām saimniecībām ar to ieguvējiem agrāk noslēgta pirkšanas maksa, tad tā revidējama, piemērojoties jaunajiem apstākļiem.

8. Zaudējumi, kas bankai ceļas ar iegūto zemes īpašumu likvidāciju, ciktāl tiem par iemeslu ir zemes un īpašumu nacionalizācija, atvietojami no valsts summām.

Rīgā 1940. g. 23. augustā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 23. aug. – Nr. 191; Likumu krājums, 1940. – Nr. 239.

Pielikums nr. 72

Ministru kabinets 1940. g. 22. augustā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

LIKUMS PAR ĒKU UN ZEMESGABALU LIETOŠANAS TIESĪBU IEĶĪLĀŠANU PILSĒTĀS UN CIEMOS

Atļauts slēgt un nostiprināt zemesgrāmatu nodaļās darījumus par ēku un to piederumu, kā arī zemesgabalu lietošanas tiesību ieķīlāšanu pilsētās un ciemos saskaņā ar sastāvošiem likumiem.

Priekšrocības pēc kārtas bauda darījumi, kas pirmie nostiprināti zemesgrāmatās.

Šis likums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 23. augustā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 23. aug. – Nr. 191; Likumu krājums, 1940. – Nr. 240.

Pielikums nr. 73

Ministru kabinets 1940. g. 22. augustā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

PAPILDINĀJUMS KREDĪTLIKUMĀ

Kredītlikuma (1938. g. izd[evums]) 247. pantu papildināt ar šādu piezīmi:
247. ...

Piezīme. Komunālai bankai (agrākai Latvijas hipotēku bankai) atļauts savus aizdevumus izsniegt arī naudā.

Rīgā 1940. g. 23. augustā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 25. aug. – Nr. 191; Likumu krājums, 1940. – Nr. 241.

KREDĪTLIKUMS (1938. g. izd[evums])

247. [Hipotēku] banka izsniedz aizdevumus ķīlu zīmēs pēc to nominālvērtības. Uz savstarpēju vienošanos ar aizņēmēju banka var uzņemties izsniegto zīmju pārdošanu, aprēķinot par šo pakalpojumu sevišķu komisijas naudu, kuras apmēru nosaka bankas padome. Komisija tomēr nevar pārsniegt 1/2% no ieņemtās summas.

Pielikums nr. 74

Ministru kabinets 1940. g. 22. augustā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

PAPILDINĀJUMI KRIMINĀLPROCESA LIKUMĀ

Kriminālprocesa likumu (1939. g. izd[evums]) papildināt ar sekojošo jaunu I daļas X nodaļas II nodaļījumu (226.¹–226.⁸ p[ants]):

Otrais nodalījums Lietu caurskatīšana neatliekamības kārtībā

226.¹ Ja tautas milicija pieķer personu pie noziedzīga nodarījuma, kas piekrīt miertiesnešu pārziņai un kas tikko tiek izdarīts vai ticis izdarīts, un šī persona ir apcietināta (56. p.), tad lieta iztiesājama neatliekamības kārtībā.

Piezīme. Lietas, kas ierosinātas ar sūdzībām pēc Sodu lik[uma] 59. (64.¹) un 281. (262.¹) p[anta], visos gadījumos iztiesājamas neatliekamības kārtībā.

226.² Pēc rakstiska paziņojuma sastādīšanas par iepriekšējā pantā norādīto noziedzīgo nodarījumu apcietinātais nosūtāms līdz ar minēto paziņojumu miertiesnesim ne vēlāk kā divdesmit četru stundu laikā pēc apcietināšanas.

226.³ Personas, kas apcietinātas 226.¹ panta norādītajā gadījumā, nosūtāmas miertiesnesim apgabaltiesas noteiktā laikā, bet apgabaltiesas noteiktās vietās – katrā laikā tam miertiesnesim, kam šī tiesa uzdevusi lietu caurskatīšanu neatliekamības kārtībā.

226.⁴ Lietiskie pierādījumi un citi priekšmeti, kas var noderēt par pierādījumu apsūdzībai, nosūtāmi miertiesnesim līdz ar apcietināto.

226.⁵ Pēc apcietinātā nogādāšanas miertiesnesim pēdējais tūlīn nopratina viņu un ieradušos lieciniekus; atzīstot lietu par pietiekoši noskaidrotu, miertiesnesis taisa spriedumu, bet pretējā gadījumā lietas caurskatīšanu atliek un virza to tālāk vispārējā kārtībā.

226.⁶ Pie lietas caurskatīšanas neatliekamības kārtībā var pielaist aizstāvi uz vispārēja pamata.

226.⁷ Kad apsūdzētais tūlīn pēc sprieduma pasludināšanas paziņo, ka viņš padodas spriedumam, šāds spriedums stājas likumīgā spēkā un tūlīn izpildāms, ja no minētā sprieduma pārsūdzības atsakās arī sūdzētājs, kurš ir klāt pie lietas iztiesāšanas. Sūdzētājs, kas nav ieradies pie lietas iztiesāšanas, zaudē tiesību pārsūdzēt spriedumu, kas taisīts neatliekamības kārtībā.

226.⁸ Spriedumu, kas taisīts neatliekamības kārtībā, lietas dalībnieki var pārsūdzēt apelācijas kārtībā triju dienu laikā no tā pasludināšanas.

Likums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 24. augustā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 24. aug. – Nr. 192; Likumu krājums, 1940. – Nr. 250.

KRIMINĀLPROCESA LIKUMS (1939. g. izd[evums])

56. Līdz ar paziņojumu miertiesnesim par noziedzīgu nodarījumu apsūdzēto var apcietināt un atvest šādos gadījumos:

1) kad noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā pieķertais policijai nav pazīstams un neuzrāda apliecību ar savu vārdu, uzvārdu un dzīves vietu;

2) kad lietās par noziedzīgiem nodarījumiem, par kuriem likumā noteikts cietums, ir iemesls bažīties, ka apsūdzētais aizbēgs vai iznīcinās noziedzīgā nodarījuma pēdas.

SODU LIKUMS (1936. g. izd[evums])

59. Sodū var paaugstināt [...] arī tad, ja vainīgais, izdarot noziedzīgo nodarījumu, izrādījis nepamatotu ļaunprātību.

281. Kas aiz palaidnības izdarījis nelietību, par tādu huligānismu sodāms: ar cietumu.¹

¹ Saskaņā ar Sodū likuma 15. pantu cietums piespriežams uz laiku no divām nedēļām līdz vienam gadam.

Pielikums nr. 75

Ministru kabinets 1940. g. 22. augustā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

PAPILDINĀJUMI SODU LIKUMĀ

Sodū likumu (1936. g. izd[evums]) papildināt ar sekojošo 281. p[anta] 2. daļu un jaunu 546.¹ pantu:

281. ...

Huligāniska rīcība uzņēmumos, iestādēs un publiskās vietās, ja šī rīcība pēc sava rakstura nav jāsoda ar bargāku sodu, sodāma:

ar cietumu uz vienu gadu.

546.¹ Sīka zādzība, kas izdarīta uzņēmumā vai iestādē, ja tā pēc sava rakstura nav jāsoda pēc likuma ar bargāku sodu, neatkarīgi no zādzības apmēriem sodāma:

ar cietumu uz vienu gadu.

Šis likums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 24. augustā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts prezidents

Pielikums nr. 76

Ministru kabinets 1940. g. 22. augustā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

**PĀRGROZĪJUMS UN PAPILDINĀJUMS LIKUMĀ PAR KARA
RESORA IESLODZĪJUMA VIETĀM**

Likuma par kara resora ieslodzījuma vietām (Lik[umu] kr[ājums], 1936. g., 43, un 1940. g., 178)¹ 3.¹ pantā svītrot vārdus “bet ne mazāk par 4 mēnešiem” un to pašu pantu papildināt ar sekojošu 2. piezīmi:

2. piezīme. Komisija sevišķos gadījumos var atlaist sodu arī pirms likumā paredzētā laika par noziedzīgiem nodarījumiem, kas izdarīti līdz 1940. g. 21. jūnijam.

Šis pārgrozījums un papildinājums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 24. augustā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 24. aug. – Nr. 192; Likumu krājums, 1940. – Nr. 252.

¹ Sk. pielik. nr. 14.

Pielikums nr. 77

Ministru kabinets 1940. g. 22. augustā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

LIKUMS PAR LAUKSAIMNIECĪBAS KREDĪTU

1. Saskaņā ar likumu par zemi izbeidzama aizdevumu izsniegšana zemes pirkšanai, mantojuma daļu izmaksai un izpirkuma maksas segšanai par valsts zemes fonda piešķirtām zemēm.

2. Valsts zemes banka pārdēvēta par Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas Lauksaimniecības banku.

Lauksaimniecības bankas uzdevums ir sevišķi veicināt mazo un ar likumu par zemi jaunnodibināto zemnieku saimniecību nostiprināšanu.

3. Visas krājaizdevu sabiedrības, no kuru izsniegtiem kredītiem ne mazāk par 60–70% gājuši tieši lauksaimniecībai, zvejniecībai, kā arī lauku amatniekiem

un vispār dzīvojošiem ārpus pilsētas robežām, padotas LPSR Lauksaimniecības bankai.

Zemkopības ministrija sastāda pilnīgu sarakstu par krājaizdevu sabiedrībām, kas padotas Lauksaimniecības bankai.

Krājaizdevu sabiedrības darbojas LPSR Lauksaimniecības bankas uzraudzībā un pēc viņas norādījumiem.

4. Krājaizdevu sabiedrības izpilda šādus uzdevumus:

- a) izsniedz īstermiņa aizdevumus (līdz 5 gadiem) saviem biedriem;
- b) pieņem noguldījumus un atver tekošos rēķinus personām, organizācijām un iestādēm.

Krājaizdevu sabiedrību brīvie naudas līdzekļi glabājami uz viņu tekošā rēķina Lauksaimniecības bankā.

5. Latvijas Banka nodod Lauksaimniecības bankai visus aizdevumus, ko tā izsniegusi Lauksaimniecības bankai padotajām lauku krājaizdevu sabiedrībām, lauku saimniecībām, zvejniecībām un amatniecības uzņēmumiem.

Par nodošanas kārtību un termiņu Latvijas Banka vienojas ar Lauksaimniecības banku.

6. Lauksaimniecības banka izsniedz aizdevumus pret parāda rakstiem vai vekseliem.

Krājaizdevu sabiedrības izsniedz aizdevumus pret parādu rakstiem vai vekseliem, ar divu biedru galvojumu.

7. Aizņēmēji nodrošina Lauksaimniecības bankas un krājaizdevu sabiedrību aizdevumus ar saviem ienākumiem no darba saimniecībā, uzņēmumā vai citur un ar saimniecībai vai uzņēmumam piederošiem mājlopiem ar to pieaugumu un inventāru, izņemot likumā noteikto nepieciešamo inventāru.

Zemes lietošanas tiesības un ēkas nevar būt par ieķīlājuma priekšmetu.

8. Par Lauksaimniecības bankas un krājaizdevu sabiedrību aizdevumiem ņemamo augļu likmi nosaka finansu ministrs. Noteiktajai augļu likmei piešķaitāms Lauksaimniecības bankas pārvaldības izdevumu segšanai 1/2% gadā. No jauna iedalītās zemnieku saimniecības pirmos 5 gadus pēc aizdevuma saņemšanas brīvas no augļu maksājumiem un piemaksas pārvaldības izdevumu segšanai.

9. Lauksaimniecības banka izbeidz kredītus ierēdņiem, tirgotājiem un pārējām personām, kas nenodarbojas ar lauksaimniecību.

Likums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 23. augustā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts prezidents

Pielikums nr. 78

Ministru kabinets 1940. g. 22. augustā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

**LIKUMS PAR ZEMES PARĀDU DZĒŠANU UN SAISTĪBU
SADALĪŠANU**

1. Sakarā ar Saeimas 1940. g. 22. jūlija deklarāciju par zemes pasludināšanu tautas īpašumā (Lik[umu] kr[ājums], 1940. g., 164) atcelta izpirkšanas maksa visām no valsts zemes fonda piešķirtām lauksaimniecības rakstura un zvejnieku saimniecībām, izņemot parādu atlikumu par piešķirtām ēkām.

2. Parādi par upju regulēšanu un novadgrāvju rakšanu, izņemot sīko meliorāciju, dzēšamai visām saimniecībām pilnā apmērā, izņemot saimniecības ar rūpniecības raksturu.

3. Iepriekšējos (1. un 2.) pantos minētā zemes izpirkšanas maksa un parādi par upju regulēšanu un novadgrāvju rakšanu dzēšami un norakstāmi no saimnieciskās dzīves atjaunošanas fonda kopā ar nenokārtotiem maksājumiem par šiem aizdevumiem.

Par dzēstām summām Finanšu ministrija nodod Valsts zemes bankai vai Komunālajai bankai dzēšanai ķīlu zīmes no saimnieciskās dzīves atjaunošanas fonda.

4. Saistības, kas apgrūtina saimniecības un ir cēlušās pēc 1921. g. janvāra, iegūstot zemi ne no valsts zemes fonda, bet no privātām vai juridiskām personām, dzēšamas, ja zemes ieguvējs zemi pats apsaimnieko un apstrādā. Ja uz iegūtās zemes bijušas ēkas, tad saistības nav dzēšamas par ēkām šādos apmēros:

saimniecībām līdz 10 ha ...	Ls 300,-
“ 20 ha ... “	600,-
“ 30 ha ... “	1000,-.

Par dzēstām saistību summām kreditoriem izsniedz bezprocentīgas zemes nacionalizācijas parādzīmes, kas izpērkamas 20 gadu laikā.

Līdzīgi kārtojamas saistības, kas cēlušās pēc 1921. g. 1. janvāra, iegūstot zemi mantošanas ceļā.

Ierobežojumi par zemes apsaimniekošanu un apstrādāšanu nav attiecināmi uz tiem sīkzemniekiem, kuri trūcīgu apstākļu dēļ nav bijuši spējīgi iegādāt vajadzīgo inventāru un savu zemi iznomājuši.

5. Par saistībām, kas apgrūtina saimniecības un ir cēlušās, iegūstot zemi, kārtojot mantojumu, ceļot ēkas, ierīkojot labierīcības un izdarot meliorāciju, ja šo saimniecību daļas ieskaitītas valsts zemes fondā, centra saimniecība atbild samērīgi tai atstātai zemes platībai, bet par fondā ieskaitīto daļu atbild valsts, iz-

sniedzot kreditoriem par saistības summu bezprocentīgas zemes nacionalizācijas parādzīmes, kas izpērkamas 20 gadu laikā.

Ja saimniecība apgrūtināta ar alimentiem, tad par fondā ieskaitītās zemes samērīgo alimentu daļu atbild valsts, pakāpeniski izmaksājot alimentu saņēmējam attiecīgu pensiju.

6. Parādu dzēšanas un saistību sadalīšanas kārtību zemesgrāmatās noteic tieslietu ministrs ar instrukciju.

7. Šā likuma piemērošanai, izņemot 6. pantu, zemkopības ministrs saziņā ar finansu ministru var izdot instrukcijas.

Likums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 23. augustā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 23. aug. – Nr. 191; Likumu krājums, 1940. – Nr. 243.

Pielikums nr. 79

Ministru kabinets 1940. g. 22. augustā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

PĀRGROZĪJUMI IEKŠLIETU MINISTRIJAS IEKĀRTĀ¹

Iekšlietu ministrijas iekārtā (Lik[umu] krājums], 1939. g., 90, un 1940. g., 168, 210 un 234) izdarīt šādus pārgrozījumus:

I. Iekārtas 5. pantu izteikt šādi:

5. Administratīvais departaments pārzina: pasu, pavalstniecības, ārzemnieku un biedrību lietas, kā arī ministrijas grāmatvedību, kasi un juriskonsultāciju.

II. Iekārtas 6. pantā svītrot 7. punktu.

III. Iekārtā svītrot 10.³ pantu.

Šie pārgrozījumi stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 23. augustā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 23. aug. – Nr. 191; Likumu krājums, 1940. – Nr. 244.

¹ Sk. pielik. nr. 2, 47, 66.

Pielikums nr. 80

Ministru kabinets 1940. g. 22. augustā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

PAPILDINĀJUMS LIKUMĀ PAR GALVENO LITERATŪRAS PĀRVALDI

Likuma par Galveno literatūras pārvaldi (Lik[umu] kr[ājums], 1940. g., 211 un 235)¹ 1. pantu papildināt ar šādu 5. punktu:

5) skata cauri Padomju Sociālistisko Republiku Savienībā ražotās un no ārzemēm ievadamās filmas, izdod izrāžu atļaujas un pārbauda skaņu plašu saturu. Šo uzdevumu veikšanai pie Galvenās literatūras pārvaldes pastāv Filmu kontroles birojs.

Šis papildinājums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 23. augustā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 23. aug. – Nr. 191; Likumu krājums, 1940. – Nr. 245.

¹ Sk. pielik. nr. 48, 67.

Pielikums nr. 81

Ministru kabinets 1940. 22. augustā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

LIKUMS PAR VALSTS SAIMNIECISKĀS UN VALSTS KULTŪRAS PADOMJU ATCELŠANU

1. Ar šo atcelti:

1) likums par Valsts saimniecisko padomi (Lik[umu] kr[ājums], 1935. g., 219),

2) likums par Valsts kultūras padomi (Lik[umu] kr[ājums], 1938. g., 128, un 1939. g., 15) un

3) likums par Valsts saimnieciskās padomes un Valsts kultūras padomes kopsēdēm (Lik[umu] kr[ājums], 1939. g., 75).

2. Šā likuma izpildīšana uzticēta Valsts kancelejas direktoram.

Šis likums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1940. g. 23. augustā

Prof. Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1940. – 23. aug. – Nr. 191; Likumu krājums, 1940. – Nr. 246.

Ministru kabinets 1939. g. 24. janvāra
sēdē pieņēmis un Valsts prezidents iz-
sludina šādu likumu:

PĀRGROZĪJUMS LIKUMĀ PAR VALSTS KULTŪRAS PADOMI

Likuma par Valsts kultūras padomi (Lik[umu] kr[ājums], 1938. g., 128) 1. un 2. pantus izteikt šādi:

1. Valsts kultūras padomes uzdevums ir piedalīties valsts likumdošanā, dodot atsauksmes par Ministru kabineta piesūtītiem likumprojektiem, un apspriest jautājumus, kuri attiecas uz zinātņi, tautas izglītību un audzināšanu, tehniku un celtniecību, tautas veselību, tiesībām, mākslu, rakstniecību, tautas gara mantām un kultūras dzīvi vispārīgi.

2. Valsts kultūras padome sastāv no Latvijas Rakstu un mākslas kameras un Latvijas Profesiju kameras galveno komisiju locekļiem, augstskolu rektoriem, Nacionālās celtniecības komitejas priekšsēdētāja un Latvijas vēstures institūta direktora.

Šis pārgrozījums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1939. g. 27. janvārī

K. Ulmanis,
Valsts un Ministru prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1939. – 28. janv. – Nr. 23; Likumu krājums, 1939. – Nr. 15.

Ministru kabinets 1939. g. 8. maijā ir
pieņēmis un Valsts prezidents izsludina
šādu likumu:

PĀRGROZĪJUMS LIKUMĀ PAR VALSTS SAIMNIECISKO PADOMI

Likuma par Valsts saimniecisko padomi (Lik[umu] kr[ājums], 1935. g., 219)
1. pantu izteikt tā:

1. Valsts saimnieciskās padomes uzdevums ir piedalīties valsts likumdošanā, dodot atsauksmes par Ministru kabineta piesūtītiem likumprojektiem, un apspriest saimnieciska un saimnieciski politiska rakstura jautājumus.

Šis pārgrozījums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1939. g. 9. maijā

K. Ulmanis,

Valsts un Ministru prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1939. – 9. maijs. – Nr. 104; Likumu krājums, 1939. – Nr. 74.

LIKUMS PAR VALSTS SAIMNIECISKO PADOMI

1. Valsts saimnieciskās padomes uzdevums ir piedalīties saimniecisko likumu došanā, dodot atsauksmes par tiem saimnieciska un saimnieciski politiska rakstura likuma projektiem, kurus viņai nodod Ministru kabinets.

2. Valsts saimnieciskā padome sastāv no saimniecisko kameru galveno komisiju locekļiem.

3. Padomes sesijas sasauc Ministru prezidents.

4. Padomes katras sesijas sēdes vada pēc kārtas saimniecisko kameru priekšsēdētāji, sākot ar tās kameras priekšsēdētāju, kura nodibināta vispirumā. Padomē katrai sesijai ievēlē priekšsēdētāja biedru un sekretāru.

5. Padomes sēdes ir pilntiesīgas, ja tanīs piedalās vismaz puse no visiem padomes locekļiem.

6. Padomes sēdēs var piedalīties Ministru kabineta locekļi un valsts iestāžu pārstāvji, kuri balsošanā neņem dalību.

7. Lēmumus padome pieņem ar vienkāršu klātesošo balsu vairākumu.

8. Padomes sēdes ir atklātas. Uz, mazākais, piecu padomes locekļu pieprasījumu padome var nolemt noturēt aizklātu sēdi. Aizklāta sēde jānotur, ja to pieprasa valdības pārstāvis.

9. Padomes darbības kārtību nosaka kārtības rullis, kuru izstrādā padome un apstiprina Ministru kabinets.

10. Pie padomes pastāv kanceleja, kuras štatus nosaka budžeta kārtībā. Līdzekļus padomes izdevumiem paredz valsts budžetā.

11. Padomes locekļu amats ir goda amats, un viņi savus pienākumus izpilda bez atlīdzības.

Rīgā 1935. g. 30. decembrī

Ministru prezidents K. Ulmanis

Finansu ministrs L. Ēķis

Valdības Vēstnesis. – 1935. – 31. dec. – Nr. 296; Likumu krājums, 1935. – Nr. 219.

Ministru kabinets 1939. g. 8. maijā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

LIKUMS PAR VALSTS SAIMNIECISKĀS PADOMES UN VALSTS KULTŪRAS PADOMES KOPSĒDĒM

1. Likumos par Valsts saimniecisko padomi un Valsts kultūras padomi paredzēto jautājumu kopējai apspriešanai un atsauksmju došanai par tiem notiek šo padomju kopsēdes.

2. Kopsēdes sanāk uz Valsts prezidenta priekšlikumu. Tās sasauc viens no kameru priekšsēdētājiem pēc Valsts prezidenta norādījuma.

3. Kopsēdes vada tās kameras priekšsēdētājs, kas kopsēdi sasauc. Pārējo kameru priekšsēdētāji ir kopsēžu vicepriekšsēdētāji. Kopsēdēm ievēlē 2 sekretārus.

4. Kopsēdēs var piedalīties Ministra kabineta locekļi un valsts iestāžu pārstāvji ar padomdevēju balsi.

5. Lēmumus kopsēdēs pieņem ar klātesošo vienkāršu balsu vairākumu.

6. Kopsēdes ir atklātas. Ja to prasa vismaz 10 kopsēdes locekļi, kopsēde var nolemt noturēt aizklātu sēdi. Aizklāta sēde jānotur, ja to pieprasa valdības pārstāvis.

7. Kopsēžu darbības iekārtu nosaka Valsts saimnieciskās padomes kārtības rullis.

8. Kopsēžu kancelejas uzdevumus izpilda Valsts saimnieciskās padomes kanceleja.

Šis likums stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Rīgā 1939. g. 9. maijā

K. Ulmanis,
Valsts un Ministru prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1939. – 9. maijs. – Nr. 104; Likumu krājums, 1939. – Nr. 75.

Ministru kabinets 1938. g. 5. maijā ir pieņēmis un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

LIKUMS PAR VALSTS KULTŪRAS PADOMI

1. Valsts kultūras padomes uzdevums ir piedalīties valsts likumdošanā, dodot atsauksmes par Ministru kabineta piesūfītiem likumprojektiem, kuri attiecas uz kultūras dzīvi: tautas izglītību, zinātņi, tehniku, mākslu un rakstniecību.

2. Valsts kultūras padome sastāv no Latvijas Profesiju kameras un Latvijas Rakstu un mākslas kameras galveno komisiju locekļiem.

3. Padomes sesijas sasauc Ministru prezidents.

4. Padomes sesijas sēdes vada pēc kārtas abu 2. pantā minēto kameru priekšsēdētāji. Padomē katrai sesijai ievēlē vicepriekšsēdētāju un sekretāru.

Piezīme. Ministru prezidents nosaka, kuras kameras priekšsēdētājam jāvada pirmā padomes sesija.

5. Padomes sēdes ir pilntiesīgas, ja tanīs piedalās vismaz puse no visiem padomes locekļiem.

6. Padomes sēdēs var piedalīties Ministru kabineta locekļi un valsts iestāžu pārstāvji ar padomdevēju balsi.

7. Lēmumus padome pieņem ar klātesošo vienkāršu balsu vairākumu.

8. Padomes sēdes ir atklātas. Ja to pieprasa vismaz 5 padomes locekļi, padome var nolemt noturēt aizklātu sēdi. Aizklāta sēde jānotur, ja to pieprasa valdības pārstāvis.

9. Padomes darbības kārtību nosaka kārtības rullis, kuru izstrādā padome un apstiprina Ministru kabinets.

10. Pie padomes pastāv kanceleja, kuras štatus nosaka budžeta kārtībā. Līdzekļus padomes izdevumiem paredz valsts budžetā.

11. Padomes locekļu amats ir goda amats, un viņi savus pienākumus izpilda bez atlīdzības.

Rīgā 1938. g. 6. maijā

K. Ulmanis,

Valsts un Ministru prezidents

Valdības Vēstnesis. – 1938. – 7. maijs. – Nr. 102; Likumu krājums, 1938. – Nr. 128.

Personu rādītājs*

- Adamovičs Ludvigs Ernests 106, **115**
Ādamsons Jūlijs 83, **84**
Andrejevs Andrejs 17
Anševics Teodors 30, **33**, 49
Auškāps Jūlijs 177
Auza Jānis 42
Āvakivi Romuluss 107, **121**
Avgenio Panaits G. 109, **124**
Avotiņš Jānis 104, **114**
- Bačmanova-Ļipovace P. 94**
Balodis Francis 56, **60**
Barkāns Vinca 103, **111**
Base Martins 107, **120**
Bastjānis Voldemārs 172
Bekmanis Viļums 90
Berkers Arifi 109, **124**
Bērks Reimonds Augustīns 108, **122**
Bermonts-Avalovs Pāvels 63, 76, **111**
Bērziņš (Sīmanis) Jūlijs 33, **36**
Bērziņš Valdis 22
Bešs Volfgangs 109, **125**
Bīlmanis Alfrēds 18, 19, 41, **48**, 49, 52
Bīlmanis Roberts 32, **35**
Bīmanis Mārtiņš 103, **112**
Bīriņš Roberts 89, **91**
Birznieks Jānis 291
Bite Erasts 250
Blaus Pēteris 10–12, 15, 23, 24, **27**, 29, 30, 37, 40, 52, 87, 91, 97, 101, 125
Blaus Rūdolfs 10, 12, 40, **46**, 52, 61, 64, 69, 73, 77, 82, 85, 87, 92, 97, 101, 104, 126
Blumbergs Jānis 240
- Bontū Ogists 106, **119**
Briedis Pēteris Alberts 19, 45, **51**, 77, 210, 214, 215, 222, 242–245, 247–249, 252, 254, 257, 258, 260, 270, 272–275
Brisons Rejs Nīls 108, **123**
Brnčičs Francs 107, **120**
Brolītis Kārlis 85, 105
Brummermanis J. 45
Bucēns Ulrihs 54, **57**
Bulsons Roberts 18, 23, **27**, 49
Buse Natālija Elvīra 102, **111**
Bušs Kārlis 54, **57**
- Cālmanis Modests 32, 34**
Celmiņš Hugo 240, 277, 283
Cielavs Ansis 31
Cielēns Fēlikss 37, **38**
Cildermanis Arnolds 98, **100**
Cvetkovs Jāzepts 42
- Čakste Jānis 215, 250**
- Dambītis Roberts 10, 12, 23, 25, 28, 30, 37, 40, 52, 87, 91, 97, 101, 125**
Danielsens Federiks Gustavs 108, **122**
Danne Jukums 31, **34**
Dārziņš Egons 103, **113**
Dāvis Jānis 89
Deglavs Viktors 73, **76**
Delrimpls Viljams Edmonstons 108, **122**
Derevjanskis Vladimirs 14, 17, 19, 21
Dille Jēkabs 74, **76**, 103
Dimitrovs Georgijs 72
Dišlers Kārlis 33, **35**

* Pustreknā šriftā iespiesti to lappušu numuri, kurās sniegta biogrāfiska izziņa par konkrēto personu. Rādītājā nav iekļauti nacionalizēto uzņēmumu (pielikums nr. 5) īpašnieku uzvārdi.

- Doļins-Ņitauskis Jevgeņijs 37, **39**
 Dombrovskis Fricis 98, **100**
 Dombrovskis Ģederts 43, **50**
 Doselāre Pauls van 106, **119**
 Dzelde Jānis 103, **113**
 Dzilna Kārlis 54
 Dziļleja (Tīfentāls) Kārlis 33, **36**

Eizaks Aleksandrs 12
 Ēķis Ludvigs 95, **96**, 197, 228, 230, 278, 312
 Elksnītis Hugo 32
 Elpers Arnolds 172
 Engelss Frīdrihs 70
 Ērglis Rihards 32, **34**
 Ertners Kārlis 31, **34**
 Ešmits Ādams 93
 Ešmits Alma 93
 Evans Aleksandrs 89, **91**

Faringtons Ernests 108, **122**
 Feders Gerards 103, **113**
 Feldmanis Inesis 22
 Finogenovs Anatolijs 126
 Freimanis Jānis 44
 Fusjē Žaks Ahils 107, **120**

Gaburī Arturs 108, **123**
 Gailītis Kārlis Alfrēds 64, **67**
 Galenieks Fr. 103
 Galenieks Pauls 41, **47**, 86
 Ganšovs Vilis 102
 Genovs Konstantīns 107, **119**
 Glensors Harijs Vilards 106, **119**
 Goldmanis Juris 22
 Gorkins Aleksandrs 262
 Gotšalks Rihards 109, **124**
 Grava-Kreituse Ilga 22
 Grāvis Pēteris 104, **115**, 291
 Gribels Eduards 109, **125**
 Grigulis Arvīds 54, **58**
 Grīnbergs Kārlis 38, **39**
 Grīnbergs Teodors 106, **116**
 Grīns Jānis 23, **28**
 Grīnsfelders Bernards 106, **119**
 Grīnvalds Eduards 54, **58**
 Gro Marsels Alfrēds de 107, **119**
 Guarāns Eižēns 107, **120**
 Gulbis Vilis Gustavs 32, **34**
 Gūtmanis Vilis 31, **33**

Ģērmanis Artūrs 61, **63**

Hanters Edvards Vilberts 106, **119**
 Hanters Hanss 108, **121**
 Harmss Fricis Heinrihs 109, **124**
 Hartvigs Eduards Vilhelms Roberts 107, **120**
 Hauers Arturs Miķelis Jāzeps 106, **117**
 Heidemans Krišs 102
 Heitmans Rūdolfs 109, **124**
 Hemfils Džons 106, **119**
 Hemmens H. 278
 Hemonds Viljams Henrijs 108, **123**
 Hencens Arturs 108, **122**
 Henke Hanss Agne Jerkers 55
 Henke Hanss Edvards 55, **59**
 Henkels Hugo 109, **125**
 Herbergs-Šēfers Leonhards 109, **124**
 Himbergs Arvo Alfrēds 109, **124**
 Hīts Normens 108, **123**
 Holcmanis Vilis 169
 Hūts Hendriks T. M. van 107, **121**

Ivanovs Roberts 33, **36**

Jablonska (Tabaka) Lidija 104, **114**
 Jablonskis Andrējs 10, 11, 13, 19, **29**, 37, 40,
 45, 52, 53, 61, 63, 69, 72, 77, 79, 82, 84,
 87, 90, 91, 100, 125
 Jagars Jānis 10, 23, **25**, 28, 30, 37, 40, 45, 52,
 53, 61, 63, 69, 72, 77, 80, 82, 85, 87, 92,
 97, 101, 125
 Jansone Aina 85, 105
 Jēkabsons Ēriks 22, 49
 Jemeljanovs Vasilijš 38, **40**, 268
 Jungs Valdemārs 83, **84**, 103

Kabūrs Rožē 107, **120**
 Kaksis Augusts 105, **115**
 Kaktiņš Ādolfs Jānis 33, **36**
 Kalnbērziņš (Zaķis) Jānis 16, 19, 63, 71, 104,
114
 Kalnings Ringolds 243
 Kalniņš Alfrēds 93, **96**
 Kalniņš Arvīds 93, **96**
 Kalniņš Ernests 32, **35**
 Kaļiņins Mihails 13, 71, **72**, 262
 Kangeris Kārlis 22
 Karlovskis Eižēns 54
 Karlsons Kārlis 10–12, 23, **24**, 28, 29, 37, 40,
 52, 53, 61, 63, 69, 72, 77, 79, 82, 87,
 91, 97, 100, 125, 138, 168, 172, 180,
 295
 Karpušenko O. 94

- Kaspi Mordehajs 108, **122**
 Katjahova Z. 94
 Katlaps Žanis 54, **58**
 Kērnss Džeimss 108, **122**
 Kerre Elmārs 64, **66**
 Kirhenšteina Lidija 103, **113**
 Kirhenšteins Augusts 10–14, 16, 18–21, 23, **24**, 28, 29, 33, 37, 38, 40, 45, 52, 87, 90, 91, 97, 99, 100, 102, 110, 125, 126, 128, 130, 134, 136, 138, 168, 169, 183, 185, 186, 187, 189, 197–199, 201, 205, 208, 277, 280–284, 287–290, 292, 293, 295, 296, 298–300, 302–307, 309–311
 Klaustiņa Elza 103
 Kleins-Kominoti Edoardo 107, **121**
 Kleščenkova A. 94
 Kļaviņš Ludvigs 42
 Kļaviņš Roberts 45, 53, **56**, 61, 63, 69, 77, 80, 82, 85
 Kokers Alfrēds 108, **122**
 Kolčaks Aleksandrs 111
 Kolfšotens Konstantijs 106, **119**
 Kolinē Šarls 107, **120**
 Kolons Džons M. 106, **119**
 Korņilovs Lavrs 63
 Krēslīņš Mārtiņš 42, **50**
 Krieviņš Edgars 61, **62**
 Kroders Pēteris 22
 Kronbergs Ernests Margērs 85, **86**
 Krons Hanss 106, **119**
 Krūka Bernhards 89, **91**
 Krūmiņš Žanis 104, **115**
 Krūze Arnolds Dāvis 85
 Kugrēns Teodors 81, **82**
 Kundziņš Kārlis 106, **116**
 Kvelde (Kreišmanis) Pāvils 41, **47**, 86
 Kviesis Alberts 214, 227, 280
 Ķizule A. 95
 Lācis Jūlijs Rihards 10, 12, 15, 23, **25**, 29, 30, 37, 40, 52, 87, 92, 97, 101, 126
 Lācis Vilis 10–12, 20, 23, **24**, 28, 29, 37, 40, 45, 52, 53, 56, 61–63, 66, 69, 71, 72, 75, 77, 79, 81–84, 86, 87, 91, 97, 101, 125, 180, 299
 Latkovskis Vikentijs 10–12, 18, 19, 23, **26**, 29, 30, 40, 52, 53, 61, 63, 69, 73, 77, 80, 82, 85, 87, 92, 97, 101, 126
 Laukmanis Andrejs 103, **112**
 Laurinovičs Pēteris 106, **117**
 Lauva Elfrīda Karļīne 103, **112**
 Leduks Luī Marī Fransuā Ogists 107, **120**
 Legzdiņš Jānis 64, **68**, 95
 Legzdiņš Jēkabs Alfrēds 73, **75**
 Leibovics Naftels 56
 Leibovičs Hercs 81, **82**
 Leimanis Leonīds 37, **39**, 54
 Leitmanis Eduards 11, 40, **45**, 52, 53, 63, 69, 73, 77, 80, 85, 87, 92, 97, 101, 126
 Lejiņš Paulis 10, 23, **25**, 28, 30, 37, 40, 45, 52, 53, 61, 63, 69, 72, 77, 79, 82, 85, 87, 91, 101, 125, 174
 Leoto Felikss Žans 108, **123**
 Lieknis Jānis 23, **27**, 29, 30, 52, 53, 61, 64, 69, 73, 74, 77, 80, 85, 87, 92, 97, 101, 126
 Līkums Herberts 53, **57**
 Ludzeniece Irma 102, **111**
 Leņins (Uļjanovs) Vladimirs 70, 71
 Mačs Emīls 37, **39**, 54
 Makārtijs Pīters 108, **122**
 Makkomass Roberts Gelbraits 108, **123**
 Makleods Normens 108, **123**
 Makovickis Igors 109, **125**
 Maldonis Voldemārs 106, **116**
 Mandzoni Enriko 108, **121**
 Marenčičs Oto 109, **124**
 Markss Kārlis 70
 Māršals Roberts Mangols 108, **122**
 Matisons Oto 42, **50**
 Matīss Alfrēds 33, **36**
 Matoss Diogo Žoakims de 109, **123**
 Meierovics Zīgfriīds Anna 169
 Meije Alberts van der 108, **121**
 Melderis Emīls Jēkabs 54, **57**
 Mels Ričards F. S. de 108, **123**
 Mēsenburjs Lorencs Martins 109, **125**
 Mēterens Vilhelms van 107, **120**
 Mežaks Pēteris 108, **121**
 Mihelsons E. 54
 Mikojans Anastass 14, 17
 Millers Hugo Roberts 109, **125**
 Millers Karls Hermans 109, **124**
 Millers Rūdolfs 43, **51**
 Mincinops Pēteris 32, **35**
 Miške Voldemārs 104, **113**
 Mitenbergs Fridrihs 108, **122**

- Mitulis Arnolds 104, **114**
 Mo Džons 108, **122**
 Mokačs Pjērs 107, **120**
 Molotovs (Skrjabins) Vjačeslavs 13, 14, 19,
 70, **72**
 Monsjē Frederiks van 107, **121**
 Montelēra Metello Rosi di 108, **121**
 Morvāns Lorēns Žoržs 107, **120**
 Mustaps Roberts 81, **82**
 Nāgels Ērihs 109, **124**
 Naudiņš Aleksandrs 89, **91**
 Neiburgs Ludvigs 32, **34**
 Neimanis 64
 Neirns Bosvels L. 108, **122**
 Nērmans Oke Pīlgrens 109, **125**
 Niedre Jānis 64, **68**, 80
 Niedrītis Jānis 105
 Nikolē-Lota Antuāns Luī Žozefs 107, **120**
 Nisens Ernsts 109, **124**
 Novickis Aleksandrs 106, **117**
 Nūrdrēns Juhans Gustavs 109, **125**
 Nusbergers Maksis **86**
Oliņš Pēteris Ziedonis 41, 49
 Olsens Jergens Ernsts 107, **120**
 Orgidans Teodors 80, **82**
 Ozoliņa Marianna 104, **114**
 Ozoliņš Nikolajs 41, **49**
 Ozoliņš Pauls Viktors 32, **34**
 Ozoliņš Pāvils 106, **117**
 Ozoliņš Teodots Visvaldis 49
 Ozols Jānis 55, **59**
Pabērzs Juris 10, 12, 18, 23, 26, 29, 30, 37, 40,
 52, 87, 92, 97, 101, 126
 Pahla Augusts 107, **121**
 Pampe Vilhelms 102, **111**
 Paničs Tihomirs 107, **120**
 Paškevics Jānis 41, **47**, 86, 104
 Paulsons Fritjofs 109, **125**
 Paupers Mārtiņš 73, **75**, 98
 Pavasars Bruno Alfrede 278
 Pēlmans K. 279
 Pētersons Augusts 103, **112**
 Pētersons Vilis 64
 Petrovs D. 95
 Piesis Verners 54, **57**
 Pikerings Viljams Brauns 108, **122**
 Pinnis Rūdolfs 54, **58**
 Plačella Mario 108, **121**
 Planders Emīls 23, **28**, 61, 102
 Poruks J. 94
 Posē Gustāvo 108, **121**
 Pradiļo Ogists Edvards 106, **119**
 Priede Nikolajs 11, 15, 23, **27**
 Priedītis Arturs 23, 24, **28**
 Priedols J. 95
 Pīrmanis Mārtiņš 41, **46**, 86
 Pīrms Georgs Alberts 109, **124**
 Pulopuls Apostols 107, **120**
 Pupa Augusts Reinholds 54, **57**
 Pupurs Jānis Hugo 32, **34**, 103
 Puriņš Jānis 102, **111**
 Purs Roberts 89, **90**
 Purviņš Harijs 104, **115**
 Putniņa Nīna 86
 Putniņš 86
 Putniņš Ernests 103, **112**
Ramonatkso Anrī 107, 120
 Rancāns Jāzeps 106, **117**
 Reinhardis Kārlis 42, **50**
 Rendateļs A. 95
 Rezevskis Jānis 106, **116**
 Rio Žans 107, **120**
 Roga (Rihters) Vilis 32, **34**
 Ronis Indulis 21, 22
 Roze B. 49
 Rubis Pauls Rūdolfs 30, **33**
 Rubulis Vladislavs 277, 283
 Rudzītis Dāvids 174, 290
 Runcis Pēteris 64, **67**
 Rünke Valters 109, **124**
 Saliņš Kārlis 32, **35**
 Sande Juhans Emanuels 109, **125**
 Saule Eduards 103, **112**
 Saveljevs 64
 Savovs Dimitrs 107, **119**
 Sedmalis Kārlis 105
 Sergejevs 12
 Sevidžs Viljams 108, **123**
 Sīpols I. 102
 Skateris J. 94
 Skubiņš Viļums 103, **112**
 Skujenieks Marģers 83, **84**
 Skurs Evagjijs 107, **121**
 Sloskāns Boļeslavs 106, **118**
 Sokolovs Aleksejs 20, 30
 Spekke Arnolds 73, **76**

- Spillers Alfreds 101, **110**
 Stalažs Vilis 23, **27**, 30, 33, 37, 38, 40, 45, 52, 53, 56, 61, 62, 64, 66, 69, 71, 73, 75, 77, 79, 80–83, 85–87, 90, 92, 97, 99, 101, 110, 126, 171, 172, 179
 Staļins (Džugašvili) Josifs 13, 69, 70, 71, **72**
 Starcs Pēteris 106, **117**
 Stīlss Arnolds 107, **119**
 Stīvenss Redžinalds Tempļs 108, **123**
 Stols Juhans Gustavs 107, **119**
 Stranga Aivars 22
 Straubergs Kārlis 56, **60**, 83
 Strautmanis Ādolfs 54, **58**
 Strods Pēteris 106, **118**
 Stumbergs Mārtiņš 61, **62**
 Sūna Edgars 32, **35**
 Šaks Ekhardts von 278
 Ščerbinskis Valters 22, 49
 Šēfers Konstantīns Emīls Heinrihs 109, **124**
 Šerni Karlo 107, **121**
 Širmeijers Gustavs 109, **124**
 Šlemperis Eberhards 42
 Šmits Jānis 54
 Šneidere Irēne 21, 22
 Šulcs Malverns E. 106, **119**
 Švābe Arveds 56, **59**
 Švābrohs Johanness Ludvigs Ferdinands 109, **124**
 Tabaks Arnolds 10, 23, **27**, 29, 30, 37, 40, 52, 53, 61, 63, 69, 73, 77, 80, 82, 85, 87, 92, 97, 101, 126
 Tarasovs F. 94
 Teikmanis Andrējs 93, **95**
 Timošenko Semjons 13, 71, **72**
 Tomass Viljams Džons 108, **122**
 Tomss Čārlzs Seimūrs 108, **123**
 Tone Augusts 33, **36**
 Ūdre Aurora 22
 Ulmanis Kārlis 10, 13, 15, 16, 18, 19, 51, 59, 134, 170, 197–200, 216, 221, 228, 230–232, 234, 235, 238, 239, 244, 249, 250, 256, 261, 271, 289, 311–314
 Unāms Žanis 22
 Vāgenmans Alberts 109, **124**
 Valdmanis Alfrēds 199
 Valeskalns Pēteris 11, 40, **45**, 52, 53, 61, 64, 69, 73, 77, 80, 82, 85, 87, 92, 97, 101, 104, 126
 Valpītrs Broņislavs 106, **118**
 Valters Ēvalds 81, **82**
 Vanags Arturs 109, **123**
 Vanags Jānis 10–12, 23, **26**, 29, 30, 37, 40, 52, 53, 61, 63, 69, 72, 77, 80, 82, 87, 92, 97, 101, 104, 126, 180
 Vārsbergs Jānis 93, **96**
 Vedējs Jūlijs 65, **68**
 Vedelers Henriks 109, **123**
 Veils Sidnijs Mellins 108, **123**
 Veinreihis Liza 56
 Vesers Oļģerts 89, **90**
 Viġners Leonīds 54, **58**
 Viksne Rudīte 22
 Vīls E. 279
 Viltofts Frederiks Laurics 107, **120**
 Viļumanis Aleksandrs 37, **38**
 Višinskis Andrejs 10, 12, 14, 19
 Višņa Jānis 33, **36**
 Vitlin-Rudina Mirjana 102
 Vitmens Filips Luiss 108, **123**
 Vitols Mārtiņš 89
 Vitrihs Eižēns Žoržs 107, **120**
 Vladimirovs 12
 Vorobjovs Andrejs 101
 Vulfs Kristaps Ludvigs 62, **63**
Zaimunds Antons 42
 Zāmuels Voldemārs 243
 Zanēns Žans Pjērs 108, **123**
 Zariņš Kārlis Reinholds 18, 19, 37, **39**, 41, 48, 49, 52
 Zemgals Gustavs 170
 Zicāns Eduards 106, **116**
 Ziediņš Kārlis 43, **50**
 Ziemelis Miķelis 104, **115**
 Zīgs Ernsts 110, **125**
 Zīle (Eihvalds) Ādolfs 54, **59**
 Zubkovs K. 94
 Žiofredī Pjērs Marī Lorēns 109, **123**
 Žvinklis Arturs 21, 22

Ls. 3,-

LATVIJAS PSR MINISTRU KABINETĀ
SĒŽU PROTOKOLI

1940. gada 23. jūlijs–24. augusts

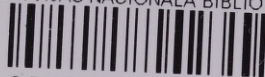
Latvijas vēstures institūta apgāds
Rīga 2008

Redaktore *Ilze Antēna*
Korektore *Brigita Vārpa*
Māksliniece *Ināra Jēgere*
Maketētāja *Margarita Stoka*

Nodibinājums "Latvijas vēstures institūta apgāds",
Akadēmijas laukumā 1-1202, Rīgā, LV-1050.
Reģistrācijas apliecības nr. 40008064387.
Iespiesta LĢIA tipogrāfijā "Latvijas karte",
O. Vācieša ielā 43, Rīgā, LV-1004.

Latvijas PSR Ministru kabineta sēžu protokoli: 1940. gada 23. jūlijs–
La 810 24. augusts. – Rīga: Latvijas vēstures institūta apgāds, 2008. – 319 lpp.
ISBN 978-9984-824-00-0 UDK 94(474.3)(093)

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0308073517

2008-5
201

ISBN 978-9984-824-00-0

9 789984 824000